

NCV

EEN STUDIEVERTALING

Het Nieuwe Testament

NCV

EEN STUDIEVERTALING

Een leesuitgave van het Nieuwe Testament
in de Nederlandse Concordante Vertaling

Een werk in uitvoering

Stg. E-H Depot Nederland

Stg. NCV Bijbelstudie

Dit Nieuwe Testament is een uitgave van de Nederlandse Concordante Vertaling, een project dat nog in uitvoering is. De tekst is de versie van de vertaling zoals deze in april 2023 was.

In 2023 verschenen onder de naam NCV – Een studievertalings. Uitgegeven door Stichting E-H Depot Nederland in Capelle a/d IJssel

Omslag en opmaak door T. Amersfoort en Illustratief.nl

© 2023 by Stg. E-H Depot Nederland
In samenwerking met Stg. NCV Bijbelstudie

Uit deze uitgave mag, zonder verbonden kosten, iedereen delen of het geheel van de vertaling en de begeleidende tekst citeren, overnemen, aanpassen en/of opnieuw uitgeven, onder de volgende voorwaarden: er wordt melding gemaakt van de NCV als bron en de datum van raadpleging, en verwezen naar <https://www.concordante-publicaties.nl> en <https://ncv-bijbelstudie.nl>, en bij elke uitgave van delen of het geheel van de vertaling of de begeleidende tekst worden dit copyright statement en de genoemde toestemming en voorwaarden vermeld.

ISBN 9789069921303

Inhoud

Tekens en opbouw tekst	6
Afkortingen	7
App	9
Voorwoord	11
Matteüs	15
Marcus	79
Lucas	119
Johannes	186
Handelingen	234
Romeinen	294
1 Korinte	319
2 Korinte	342
Galaten	357
Efeze	365
Filippenzen	373
Kolossenzen	379
1 Tessalonicenzen	384
2 Tessalonicenzen	389
1 Timoteüs	392
2 Timoteüs	398
Titus	403
Filemon	406
Hebreeën	408
Jakobus	427
1 Petrus	434
2 Petrus	441
1 Johannes	445
2 Johannes	451
3 Johannes	452
Judas	453
Openbaring	455
Verantwoording van de vertaling	484
Verklarende woordenlijst	501
Maten en gewichten	505

Tekens en opbouw tekst

Kopjes geven de inhoud van een tekstgedeelte weer.

Grijze woorden zijn toegevoegd om een lopende Nederlandse zin te maken en de betekenis goed weer te geven.

Je lichaam presenteren als offer

12 ¹ Ik spreek jullie dan aan, broeders, door het medelijden van God, jullie lichamen te presenteren als offer, levend, heilig, welgevallig voor God, dat is jullie

...

die aanspreekt, in het aanspreken, die meedeelt, in edelmoedigheid, die voorgaat, in ijver, die barmhartig is, in vrolijkheid.

1. 6:13. 2. Efe 4:23; Efe 5:10. 3. 15:15; vers 16; 11:20; 1Kor 4:6; Efe 4:1-4. 5. 1Kor 12:12.

Onder elk tekstgedeelte staan versverwijzingen, steeds achter het versnummer waar de het bij hoort.

Een tussenruimte voor een volgende verwijzing betekent dat de volgende verwijzingen bij een ander gedeelte van het vers horen. Als na de tussenruimte bij de eerste verwijzing een boek aanduiding ontbreekt, wordt weer naar het huidige boek verwezen, niet die van de voorgaande verwijzing.

Als bij een verwijzing geen boek staat, dan verwijst het als het direct volgt op een andere verwijzing naar hetzelfde boek als de vorige, en anders naar het huidige boek. Indien er ook geen hoofdstuk genoemd is, alleen "vers ...", dan verwijst het naar dat vers in hetzelfde hoofdstuk.

Persoonlijk v.n.w. met een accent erop geven aan dat het Grieks extra nadruk op dit woord legt.

"In Betlehem in Judea, want zo is het geschreven door de profeet:

⁶ 'En jij, Betlehem, land van Juda,

bent allermint de geringste onder de leiders van Juda,

Citaten zijn te herkennen aan dat ze inspringen.

Bekende tekstgedeelten die waarschijnlijk later zijn toegevoegd zijn weergegeven tussen dubbele haken.

⁹ [[Hij nu, 's ochtends vroeg opgestaan, op de eerste dag van de week, werd zichtbaar, eerst aan Maria van Magdala, van wie Hij zeven demonen had

...

terwijl de Heer meewerkte met hen en het woord bevestigde door de hen opvolgende tekenen.]]

Afkorting

Afkorting teksten en vertalingen

OT	Oude Testament
NT	Nieuwe Testament
NCV	Nederlandse Concordante vertaling
CGT	Concordant Greek Text
NBV21	Nieuwe Bijbelvertaling 2021
NBG	Vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap
HSV	Herziene Statenvertaling
SV	Statenvertaling

Afkorting Bijbelboeken

Gen	Genesis	Jes	Jesaja	Rom	Romeinen
Exo	Exodus	Jer	Jeremia	1Kor	1 Korinte
Lev	Leviticus	Kla	Klaagliederen	2Kor	2 Korinte
Num	Numeri	Eze	Ezechiël	Gal	Galaten
Deu	Deuteronomium	Dan	Daniël	Efe	Efeze
Joz	Jozua	Hos	Hosea	Fil	Filippenzen
Rich	Richteren	Joël	Joël	Kol	Kolossenzen
Ruth	Ruth	Amos	Amos	1Tes	1 Tessalonicenzen
1Sam	1 Samuel	Oba	Obadja	2Tes	2 Tessalonicenzen
2Sam	2 Samuel	Jon	Jona	1Tim	1 Timoteüs
1Kon	1 Koningen	Mich	Micha	2Tim	2 Timoteüs
2Kon	2 Koningen	Nah	Nahum	Tit	Titus
1Kro	1 Kronieken	Hab	Habakuk	File	Filemon
2Kro	2 Kronieken	Sef	Sefanja	Heb	Hebreeën
Ezr	Ezra	Hag	Haggai	Jak	Jakobus
Neh	Nehemia	Zach	Zacharia	1Pet	1 Petrus
Est	Ester	Mal	Maleachi	2Pet	2 Petrus
Job	Job	Mat	Matteüs	1Joh	1 Johannes
Psa	Psalmen	Mar	Marcus	2Joh	2 Johannes
Spr	Spreeken	Luc	Lucas	3Joh	3 Johannes
Pre	Prediker	Joh	Johannes	Jud	Judas
Hoog	Hooglied	Han	Handelingen	Ope	Openbaring

apost
origes
Genad
atus.
3 Gen
het led
ons he
hellis
-be
o-

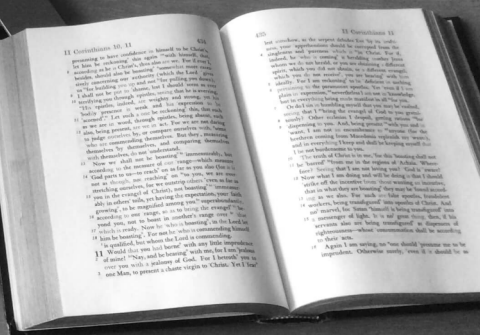
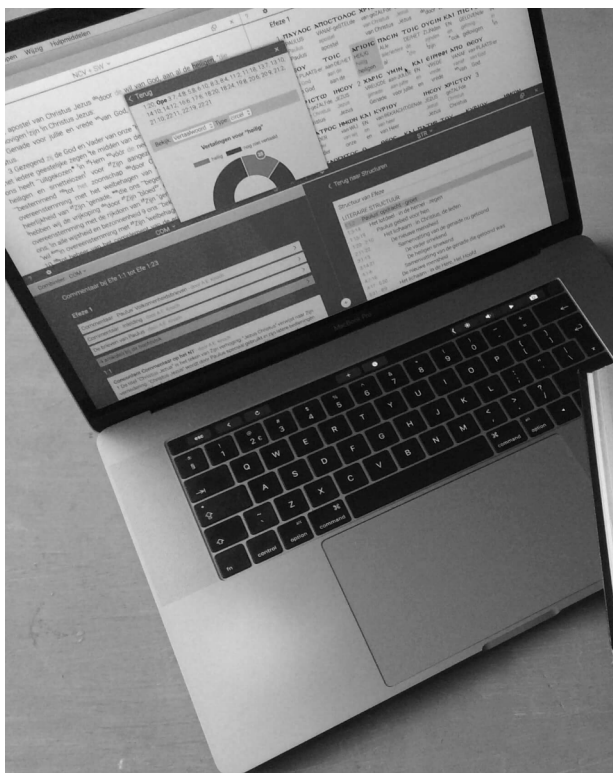

App

De vertaling is, samen met commentaar, interlineair, informatie bij elk woord, zoekmogelijkheden en meer in een gratis app te bestuderen op alle platformen, online en offline.

Voor woordstudie, onderzoek naar de grondtekst, ter vergelijking met een moderne vertaling, voor het doorzoeken van de Bijbel, voor het maken van aantekeningen. Voor al die dingen kan de app gebruikt worden. Dus mocht u bij het lezen van deze geprinte uitgave meer willen weten over een gedeelte een woord, of een andere vraag verder willen onderzoeken, kijk dan eens naar onze gratis app.

Download de app:

Voorwoord

De moderne Nederlandse vertalingen die de laatste tijd zijn uitgebracht hebben grotendeels begrijpelijk en natuurlijk Nederlands als hoogste doel van de vertaling gesteld. Dit levert een goed leesbare begrijpelijke vertaling op, maar om dat te bereiken moeten vaak verschillende woorden gebruikt worden voor hetzelfde Griekse woord, en moet de interpretatie van de tekst vaak expliciet gemaakt worden, of moeilijke passages meer uitgelegd worden. Dan is vaak niet meer goed zichtbaar hoe de grondtekst iets precies zegt. Daarom blijft er de noodzaak ook een echte studie vertaling te hebben, wat de Nederlandse Concordante Vertaling, kort NCV, is.

‘Concordant’ wil zeggen ‘eensluidend’, ‘overeenstemmend’, en omschrijft meteen een belangrijk kenmerk van een klassieke concordante vertaling: één Grieks of Hebreeuws woord zoveel mogelijk met één Nederlands woord vertalen. Zo geeft de vertaling preciezer weer wanneer in de oorspronkelijke tekst dezelfde woorden gebruikt worden. Zo is het makkelijker te zien als woorden herhaald worden en een motief binnen een gedeelte vormen of als dezelfde woorden op verschillende plekken gebruikt worden. Dit maakt woordstudie ook makkelijker, maar zorgt er ook voor dat het Nederlands van de vertaling wat moeilijker is dan de gangbare vertalingen en soms misschien wat onnatuurlijk aandoet. U zult eraan moeten wennen, maar als u de vertaling regelmatig gebruikt, dan zult u zien hoe bekende teksten scherper neergezet worden en hoe doorklinkt wat er staat en hoe de grondtekst het precies zegt. Leg de vertaling ook gerust eens naast een begrijpelijke vertaling en lees ze naast elkaar. De ene helpt bij het begrijpen van de tekst, de andere zet scherper de details en zeggingswijze neer. Of lees de voetnoten bij de NCV, die in de app al te vinden zijn.

De vertaling probeert zo veel mogelijk één Grieks woord altijd met één Nederlands woord te vertalen, maar is niet zuiver concordant. Het Nederlands past niet altijd één op één op het Grieks. Sommige Griekse woorden zijn in betekenis breder dan we met één woord kunnen vangen, of soms vereist het Nederlands dat we iets op een bepaalde manier zeggen, of heeft het juist weinig zin een erg Griekse manier van zeggen letterlijk over te nemen, omdat het Nederlands dan niet dezelfde betekenis overbrengt. Daarom moet er af en toe afgeweken worden van het gekozen vertaalwoord, en is de vertaling dus niet volledig concordant.

Het is nauwkeuriger om te zeggen dat, omdat dit een studievertalingsapp is, die niet natuurlijk Nederlands en voorleesbaarheid als hoogste doel heeft, deze vertaling concordantie langer kan vasthouden dan vertalingen die dat wel als hoogste doel hebben en geregeld dat voorrang geven boven concordantie. En omdat talen niet altijd één op één op elkaar passen, wordt er ook gekeken hoe bijvoorbeeld de context bepaalt dat soms het gekozen vertaalwoord niet past, en wordt geprobeerd consequent op basis van de context dan anders te vertalen om de betekenis goed weer te geven en zo ook consequent te zijn in het toepassen van andere vertaalwoorden. Voor wie een hulpmiddel zoekt dat volledig concordant is en naast een vertaling gehouden kan worden is er het interlineair bij de Griekse tekst dat in de app te vinden is.

De vertaling is dus ook te vinden in een app. De NCV is tegenwoordig zelfs primair een online vertaling, te vinden op ncv-bijbelstudie.nl. Daar worden regelmatig verbeteringen doorgevoerd en teksten aangepast. Deze aanpassingen worden met tussenpozen in updates naar de app gebracht, en in deze uitgave is de vertaling te zien zoals die is in april 2023. Maar het is nog een werk in uitvoering. Hoewel voor deze uitgave veel tijd besteed is aan het gladstrijken van verschillen in de vertaling en verbeteren van fouten en inconsistenties, zijn er nog meer woorden en zaken te controleren en te verbeteren voor het NT en wordt er nog gewerkt aan een vertaling voor het OT. Met recht is het dus een "werk in uitvoering", en in volgende drukken van deze uitgave zullen weer nieuwe aanpassingen doorgevoerd worden.

Waar de vertaling in de app en in andere uitgaven vaak veel extra tekens heeft die wijzen op veelvoorkomende woorden, die aangeven wanneer er precies van een gekozen vertaalwoord is afgeweken, wat voor soort werkwoord er gebruikt wordt en wat voor stijlfiguren er gebruikt worden, zijn in deze leesuitgave deze tekens niet weergegeven. Wel is met een grijze kleur weergegeven welke woorden zijn bijgevoegd om er een lopende Nederlandse zin van te maken, wanneer andere hulpwerkwoorden gebruikt zijn of op een andere manier is afgeweken van de standaard weergave van een vorm. Meer over de vertaalmethode, hoe de vertaling zich verhoudt tot bestaande vertalingen en meer over het project is te vinden in de verantwoording achterin, net als een lijst met verklaringen van moeilijke of opvallende woorden of culturele termen.

In deze leesuitgave is de concordante vertaling van het hele Nieuwe Testament opgenomen, de evangeliën over Jezus Christus, onze Heer, de handelingen van de apostelen en de roeping van onze apostel Paulus, zijn brieven aan de lokale gemeenten, de brieven van de apostelen voor de besnijdenis en de openbaring van Jezus Christus. Het goede bericht, Gods woord, ons waardevolste bezit, in een studievertaling, zodat u het woord goed kunt onderzoeken. Opdat we Hem beter mogen leren kennen!

In Christus Jezus, onze Heer, verbonden,
Thijs Amersfoort
Hoofd vertaalproject

Directeur stichting NCV Bijbelstudie

Matteüs

De afstamming van Jezus Christus

¹ ¹ De boekrol van de afstamming van Jezus Christus, de Zoon van David, de Zoon van Abraham.

² Abraham bracht Isaak voort; Isaak nu bracht Jakob voort; Jakob nu bracht Juda en zijn broeders voort; ³ Juda nu bracht Peres en Zerach voort uit Tamar; Peres nu bracht Chesron voort; Chesron nu bracht Aram voort; ⁴ Aram nu bracht Amminadab voort; Amminadab nu bracht Nachson voort; Nachson nu bracht Salmon voort; ⁵ Salmon nu bracht Boaz voort uit Rachab; Boaz nu bracht Obed voort uit Ruth; Obed nu bracht Isaï voort; ⁶ Isaï nu bracht David voort, de koning.

David nu bracht Salomo voort uit de vrouw van Uria; ⁷ Salomo nu bracht Rechabeam voort; Rechabeam nu bracht Abia voort, Abia nu bracht Asa voort; ⁸ Asa nu bracht Josafat voort; Josafat nu bracht Joram voort; Joram nu bracht Uzzia voort; ⁹ Uzzia nu bracht Jotam voort; Jotam nu bracht Achaz voort; Achaz nu bracht Hizkia voort; ¹⁰ Hizkia nu bracht Manasse voort; Manasse nu bracht Amos voort; Amos nu bracht Josia voort; ¹¹ Josia nu bracht Jechonja voort en zijn broeders in de Babylonische ballingschap.

¹² Na de Babylonische ballingschap nu bracht Jechonja Sealtiël voort; Sealtiël nu bracht Zerubbabel voort; ¹³ Zerubbabel nu bracht Abihud voort; Abihud nu bracht Eljakim voort; Eljakim nu bracht Azor voort; ¹⁴ Azor nu bracht Sadok voort; Sadok nu bracht Achim voort; Achim nu bracht Eliud voort; ¹⁵ Eliud nu bracht Eleazar voort; Eleazar nu bracht Mattan voort; Mattan nu bracht Jakob voort; ¹⁶ Jakob nu bracht Jozef voort, de man van Maria, uit wie Jezus voortgebracht is, Die Christus genoemd wordt.

¹⁷ Al de generaties dan vanaf Abraham tot David zijn veertien generaties, en vanaf David tot de Babylonische ballingschap zijn veertien generaties, en vanaf de Babylonische ballingschap tot Christus zijn veertien generaties.

1. Luc 3:23-38. 2. Gen 21:1-3; Han 7:8. 3. Gen 38; Ruth 4:18. 5. Ruth 4:13. 6. 1Sam 17:12; 2Sam 12:24. 7. 1Kro 3:10. 11. 2Kon 24:14; 25:11. 12. 1Kro 3:17.

De geboorte van Jezus Christus

¹⁸ Van Jezus Christus nu was de geboorte zo: terwijl Zijn moeder, Maria, verloofd was met Jozef, voordat zij samenkwamen, werd zij bevonden zwanger te zijn door de heilige geest. ¹⁹ Jozef nu, haar man, die rechtvaardig was en haar niet te schande wilde maken, had de bedoeling haar heimelijk te laten gaan.

²⁰ Toen hij nu deze dingen overlegd had, zie, een boodschapper van de Heer werd zichtbaar voor hem in een droomgezicht, zeggend: "Jozef, zoon van David, jij zou niet bevreesd worden Miriam, jouw vrouw, aan te nemen, want wat in haar voortgebracht is, is uit de heilige geest. ²¹ Zij nu zal een Zoon baren, en jij zal Zijn naam Jezus noemen, want Hij zal Zijn volk redden van hun zonden."

²² Dit geheel nu is gebeurd opdat vervuld zou worden wat uitgesproken is door de Heer door de profeet, zeggend:

²³ "Zie, de maagd zal zwanger zijn
en zij zal een zoon baren,
en zij zullen Zijn naam Immanuël noemen,"

wat vertaald is: "God met ons".

²⁴ Jozef nu, gewekt uit zijn slaap, deed zoals hem de boodschapper van de Heer gelast had, en nam zijn eigen vrouw aan, ²⁵ en kende haar niet tot zij een Zoon gebaard had, en hij noemde Zijn naam Jezus.

¹⁹. Luc 1:26,38; Num 5:15; Deut 22:23; 24:1. ²¹. Luc 2:21; Han 4:12. ²². Jes 7:14. ²⁵. Luc 2:7-21.

De magiërs vanuit het oosten

2 ¹ Toen Jezus nu voortgebracht was in Betlehem in Judea in de dagen van Herodes de koning, zie, magiërs vanuit het oosten arriveerden in Jeruzalem, ² zeggend: "Waar is Hij die gebaard is, de Koning van de Joden? Want wij hebben Zijn ster waargenomen in het oosten en wij zijn gekomen om Hem te aanbidden."

³ Dit nu gehoord hebbend werd koning Herodes verward, en heel Jeruzalem met hem. ⁴ En al de hogepriesters en schriftgeleerden van het volk verzameld hebbend vorste hij bij hen uit waar de Gezalfde voortgebracht was. ⁵ Zij nu zeiden tot hem: "In Betlehem in Judea, want zo is het geschreven door de profeet:

⁶ 'En jij, Betlehem, land van Juda,
bent allerminst de geringste onder de leiders van Juda,
want uit jou zal de Aanvoerende komen
Die Mijn volk Israël zal hoeden.' "

⁷ Toen vorste Herodes, heimelijk de magiërs geroepen hebbend, nauwkeurig bij hen de tijd na dat de ster zichtbaar werd. ⁸ En hen gezonden hebbend naar Betlehem, zei hij: "Ga en vraag nauwkeurig uit aangaande het kind. Zodra jullie het nu vinden, bericht het aan mij, zodat ook ik, gekomen, het zou aanbidden."

⁹ Zij nu die de koning gehoord hadden, gingen, en zie, de ster die zij waargenomen hadden in het oosten ging hen vooraf tot zij, daar gekomen, boven de plek stond waar het kind was. ¹⁰ De ster nu waargenomen hebbend werden zij verheugd met

uiterst grote vreugde. ¹¹ En, gekomen in het woonhuis, namen zij het kind waar met Maria, Zijn moeder, en gevallen aanbaden zij het, en hun schatten geopend hebbend brachten zij geschenken naar het kind toe: goud en wierook en mirre. ¹² En in kennis gesteld in een droomgezicht niet terug te gaan naar Herodes, verwijderden zij zich via een andere weg naar hun eigen landstreek.

2. Luc 2:1-7; Jes 9:6. 3. Psa 2:2. 5. Mich 5:2. 6. Joh 7:42.

De vlucht naar Egypte – Het ombrengen van de jongens in Betlehem

¹³ Toen zij zich dan verwijderd hadden naar hun eigen landstreek, zie, een boodschapper van de Heer werd zichtbaar voor Jozef in een droomgezicht, zeggend: "Overeind gekomen, neem het kind en zijn moeder mee en vlucht naar Egypte en blijf daar tot Ik het jou ook maar zal zeggen. Want Herodes staat op het punt het kind te zoeken om het te doen omkomen."

¹⁴ Hij nu, overeind gekomen, nam het kind en Zijn moeder 's nachts mee en verwijderde zich naar Egypte. ¹⁵ En hij bleef daar tot het overlijden van Herodes, opdat vervuld zou worden wat uitgesproken is door de Heer door de profeet, zeggend: "Uit Egypte roep Ik Mijn Zoon."

¹⁶ Toen werd Herodes, waargenomen hebbend dat hij was bespot door de magiërs, zeer woedend, en afgevaardigd hebbend bracht hij al de jongens om die in Betlehem en in al haar grenzen waren, vanaf tweejarig en lager, in overeenstemming met de tijd die hij nauwkeurig nagevorst had bij de magiërs. ¹⁷ Toen werd vervuld wat uitgesproken is door Jeremia, de profeet, zeggend:

¹⁸ "Een stem werd in Rama gehoord,
een weeklacht en zeer hevige pijn;
Rachel wenend over haar kinderen,
en zij wilde niet vertroost worden, omdat zij er niet meer zijn."

15. Hos 11:1. 17. Jer 31:15.

Het binnenkomen in Israël en Nazaret

¹⁹ Toen Herodes echter overleden was, zie, een boodschapper van de Heer werd zichtbaar in een droomgezicht voor Jozef in Egypte, ²⁰ zeggend: "Kom overeind, neem het kind en Zijn moeder mee en ga naar het land Israël, want zij die de ziel van het kind zoeken zijn doodgegaan."

²¹ Hij dan, overeind gekomen, nam het kind en Zijn moeder mee en kwam binnen in het land Israël. ²² Gehoord hebbend echter dat Archelaüs heerste in Judea in plaats van zijn vader Herodes, werd hij bevreesd daar heen te gaan. In kennis gesteld nu in

een droomgezicht verwijderde hij zich naar de delen van Galilea. ²³ En daar gekomen woonde hij in de stad die Nazaret genoemd wordt, zodat vervuld zou worden wat uitgesproken is door de profeten, dat Hij een Nazoreeër genoemd zal worden.

20. Exo 4:19. 23. Joh 1:45.

Johannes de Doper

³ ¹ In die dagen nu arriveerde Johannes de Doper, verkondigend in de wildernis van Judea, ² zeggend: "Heb berouw! Want het koninkrijk van de hemelen is genaderd!"

³ Want deze is het van wie uitgesproken is door Jesaja de profeet, zeggend:

"De stem die roept in de wildernis:

'Maak gereed de weg van de Heer,

maak recht de paden van Hem!'"

⁴ Híj nu, Johannes, had zijn kledij van kamelenharen en een lederen gordel om zijn lende heen, en zijn voeding was sprinkhanen en wilde honing.

⁵ Toen ging Jeruzalem naar hem uit en heel Judea en heel de omgeving van de Jordaan, ⁶ en zij werden in de rivier de Jordaan gedoopt door hem, van harte hun zonden belijgend.

⁷ Waargenomen hebbend nu dat veel van de farizeeën en sadduceeën kwamen naar zijn doop zei hij tot hen: "Addergebroed! Wie heeft jullie te kennen gegeven te vluchten van de op het punt staande toorn?" ⁸ Breng dan vrucht voort die het berouw waardig is. ⁹ En jullie zouden niet menen te zeggen onder julliezelf: 'Als vader hebben wij Abraham,' want ik zeg jullie dat God uit deze stenen kinderen voor Abraham kan opwekken.

¹⁰ De bijl ligt echter al aan de wortel van de bomen. Iedere boom dan die geen uitstekende vrucht geeft wordt omgehakt en in het vuur geworpen. ¹¹ Want ik doop jullie inderdaad in water tot berouw, maar Hij Die na mij komt is sterker dan ik, Wiens schoeisel ik niet bekwaam ben te dragen. Híj zal jullie dopen in heilige geest en vuur, ¹² Wiens wan in Zijn hand is, en Hij zal Zijn dorsvloer zuiveren en Zijn graan verzamelen in Zijn bergplaats, maar het kaf zal Hij verbranden met onblusbaar vuur."

1. Mar 1:1-8. 2. Dan 2:44. 3. Jes 40:3; Joh 1:23. 4. Lev 11:22; 2Kon 1:8. 8. Han 26:20. 9. Joh 8:33. 10. Luc 1:37. 11. Han 1:5. 12. 13:40; Mar 9:43; Luc 3:17.

Jezus komt naar Johannes om gedoopt te worden

¹³ Toen kwam Jezus vanuit Galilea langs de Jordaan naar Johannes om gedoopt te worden door hem. ¹⁴ Johannes echter verbood het hem, zeggend: "Ík heb het nodig

door U gedoopt te worden, en Û komt naar mij toe!" ¹⁵ Jezus echter antwoordde en zei tegen hem: "Laat het nu zo gebeuren, want het betaamt ons alle rechtvaardigheid te vervullen." Toen liet hij het Hem gebeuren.

¹⁶ Gedoopt nu kwam Jezus meteen omhoog vanuit het water, en zie, de hemelen werden voor Hem geopend en Hij nam de geest van God waar, afdalend als een duif en op Hem komend. ¹⁷ En zie, een stem uit de hemelen, zeggend: "Deze is Mijn Zoon, de Geliefde, in Wie Ik een welbehagen heb."

14. Mal 3:1-4. 15. Mar 1:9-11; Luc 3:21-22; Joh 1:32-34. 17. 12:18; 17:5.

Jezus naar de woestijn om uitgeprobeerd te worden

4 ¹ Toen werd Jezus door de geest omhoog geleid naar de wildernis om beproefd te worden door de tegenwerker. ² En na veertig dagen en veertig nachten gevestigd te hebben had Hij honger. ³ En genaderd zei de beproevende tot Hem: "Indien jij de Zoon bent van God, zeg dat deze stenen broden zouden worden." ⁴ Hij echter antwoordde en zei: "Er staat geschreven: 'Niet op brood alleen zal de mens leven, maar op iedere uitspraak uitgaand uit de mond van God.'"

⁵ Toen nam de tegenwerker Hem mee naar de heilige stad en deed Hem staan op de zijvleugel van de gewijde plaats. ⁶ En hij zei tot Hem: "Indien jij de Zoon bent van God, werp jezelf naar beneden, want er staat geschreven:

'Aan Zijn boodschappers zal Hij opdracht geven aangaande Jou'

en

'Op handen zullen zij Jou heffen,

Jij zou Jouw voet niet eens stoten tegen een steen.'

⁷ Jezus verklaarde hem: "Weer staat er geschreven: 'Jij zal de Heer jouw God niet op de proef stellen.'"

⁸ Weer nam de tegenwerker Hem mee, nu naar een zeer hoge berg, en toonde Hem al de koninkrijken van de wereld en hun heerlijkheid. ⁹ En hij zei tot Hem: "Dezen allen zal ik aan jou geven ingeval jij, neergevallen, mij zou aanbidden."

¹⁰ Toen zei Jezus tot hem: "Ga weg Satan! Want er staat geschreven:

'De Heer jouw God zal jij aanbidden,

en Hem alleen zal jij dienen.'"

¹¹ Toen liet de tegenwerker Hem, en zie, boodschappers naderden en dienden Hem.

4. Deut 8:3. 6. Ps 91:11-12; Spr 3:23. 7. Deut 6:16. 9. Ps 2:8. 10. Deut 6:13; 10:20. 11. Mar 1:12-13; Luc 4:1-13; Joh 1:51.

Jezus begint te verkondigen

¹² Gehoord hebbend nu dat Johannes overgegeven was verwijderde Hij zich tot in Galilea, ¹³ en, Nazaret verlaten hebbend, kwam en woonde Hij in Kafarnaüm, dat aan zee ligt, binnen de grenzen van Zebulon en Naftali, ¹⁴ opdat vervuld zou worden wat uitgesproken is door Jesaja de profeet, zeggend:

¹⁵ Het land van Zebulon en het land van Naftali,
de weg van de zee, de andere zijde van de Jordaan,
het Galilea van de natiën –

¹⁶ het volk dat zit in donkerte heeft een groot licht waargenomen,
en voor hen die zitten in de landstreek en schaduw van de dood, voor hen is
een licht opgegaan.

¹⁷ Vanaf toen begon Jezus te verkondigen en te zeggen: "Heb berouw! Want het koninkrijk van de hemelen is genaderd!"

14. Jes 9:1-2. 16. Mar 1:21-22; Luc 4:31-32. 17. 3:2; Mar 1:14; Dan 2:44.

Jezus roept achter Hem aan

¹⁸ Wandelend echter langs de zee van Galilea nam Hij twee broeders waar, Simon die Petrus genoemd wordt, en Andreas zijn broeder, een werpnet in de zee werpend, want zij waren vissers. ¹⁹ En Hij zei tot hen: "Kom hierheen, achter Mij aan, en Ik zal jullie vissers van mensen maken." ²⁰ Zij nu lieten terstond hun netten achter en volgden Hem.

²¹ En wat gevorderd vandaar nam Hij twee andere broeders waar, Jakobus van Zebedeüs en Johannes zijn broeder, in het schip met Zebedeüs hun vader, hun netten herstellend, en Hij riep hen. ²² Zij nu lieten terstond het schip en hun vader achter en volgden Hem.

20. 19:27; Mar 1:16-18; Luc 5:1-11; Joh 1:40-42. 22. Mar 1:19-20; Luc 5:10-11.

Grote scharen volgen Hem

²³ En Jezus ging rond in geheel Galilea, onderwijzend in hun synagogen en het evangelie van het koninkrijk verkondigend, en iedere ziekte genezend en iedere gebrekkigheid onder het volk.

²⁴ En het gerucht over Hem kwam tot in geheel Syrië, en zij brachten naar Hem allen die een kwaal hadden, velerlei ziekten of kwellingen, die verdrukt werden of demonisch bezeten of epileptisch waren of verlamd, en Hij genas hen. ²⁵ En Hem volgden grote scharen vanuit Galilea en Decapolis en Jeruzalem en Judea en de andere zijde van de Jordaan.

23. Mar 1:21; Luc 4:15,44; Han 10:38. 25. Mar 3:7; 6:55; Luc 6:17.

Gelukkig

⁵ ¹ De scharen nu waargenomen hebbend ging Hij omhoog de berg op, en toen Hij was gaan zitten kwamen Zijn leerlingen naar Hem toe. ² En Hij opende Zijn mond en onderwees hen, zeggend:

³ "Gelukkig de armen in de geest, want van hen is het koninkrijk van de hemelen.

⁴ Gelukkig zij die nu rouwen, want zij zullen aangesproken worden.

⁵ Gelukkig de zachtmoedigen, want zij zullen de aarde als erfdeel bezitten.

⁶ Gelukkig zij die honger hebben en dorst hebben naar de rechtvaardigheid, want zij zullen verzadigd worden.

⁷ Gelukkig de barmhartigen, want hén zal barmhartigheid bewezen worden.

⁸ Gelukkig de reinen in hart, want zij zullen God zien.

⁹ Gelukkig de vredestichters, want zij zullen zonen van God genoemd worden.

¹⁰ Gelukkig zij die vervolgd zijn omwille van rechtvaardigheid, want van hen is het koninkrijk van de hemelen.

¹¹ Gelukkig zijn jullie wanneer zij jullie ook maar zouden beschimpen en vervolgen en liegend ieder boos ding tegen jullie zouden zeggen omwille van Mij. ¹² Verheug je en juich, want jullie loon zal veel zijn in de hemelen, want zo vervolgden zij de profeten voor jullie.

3. Jak 2:5; Jes 57:15. 6. Ope 21:6; Jes 55:1. 9. vers 43,48. 10. 1Pet 3:14-17. 11. 1Pet 4:12-16. 12. Han 5:41; Heb 11:33.

Het zout van de aarde en het licht van de wereld

¹³ Jullie zijn het zout van de aarde. Ingeval nu het zout smakeloos zou worden, waarmee zal het gezouten worden? Voor niets is het nog goed tenzij, buitengeworpen, vertreden te worden door de mensen.

¹⁴ Jullie zijn het licht van de wereld. Een stad die boven op een berg ligt kan niet verborgen worden. ¹⁵ Evenmin branden zij een lamp en plaatsen haar onder de korenmaat, maar op de lamphouder, en zij straalt voor allen die in het woonhuis zijn. ¹⁶ Laat zo jullie licht stralen voor de mensen, zodat zij jullie uitstekende werken zouden waarnemen en jullie Vader die in de hemelen is verheerlijken.

13. Mar 9:50; Luc 14:34-35. 16. Mar 4:21; Luc 8:16; 11:33; 1Pet 2:12.

De wet en de profeten

¹⁷ Jullie zouden niet van oordeel zijn dat Ik gekomen ben om de wet of de profeten af te breken. Ik ben niet gekomen om af te breken, maar om te vervullen. ¹⁸ Want amen, Ik zeg jullie, tot de hemel en de aarde ook maar voorbijgegaan zouden zijn

zal in geen geval één jota of één hoorntje voorbijgaan van de wet, tot alles ook maar gebeurd zou zijn.

¹⁹ Wie dan ook één van de geringste van deze geboden zou wegdoen en zo de mensen zou onderwijzen zal de geringste genoemd worden in het koninkrijk van de hemelen. Wie ze echter ook maar zou doen en onderwijzen, deze zal groot genoemd worden in het koninkrijk van de hemelen. ²⁰ Want Ik zeg jullie dat indien van jullie de rechtvaardigheid niet overvloedt, meer dan van de schriftgeleerden en farizeeën, jullie in geen geval binnenkomen in het koninkrijk van de hemelen.

²¹ Jullie hebben gehoord dat uitgesproken is tot hen van oudsher: 'Jij zal niet vermoorden,' en wie ook maar vermoord heeft, zal vervallen zijn aan het gerecht.

²² Ik zeg echter tot jullie dat eenieder die toort tegen zijn broeder vervallen zal zijn aan het gerecht, en wie ook maar tot zijn broeder 'raka' zou zeggen vervallen zal zijn aan het Sanhedrin, en wie ook maar 'dwaze' zou zeggen vervallen zal zijn aan het Gehenna van vuur.

²³ Ingeval je dan jouw naderingsgeschenk zou brengen op het altaar en jij er daar aan herinnerd wordt dat jouw broeder iets tegen jou heeft, ²⁴ laat jouw naderingsgeschenk daar voor het altaar en ga weg. Word eerst goedwillend met jouw broeder, en breng dan, gekomen, jouw naderingsgeschenk.

²⁵ Wees vlug welwillend voor jouw tegenpartij terwijl jij met hem onderweg bent, zodat de tegenpartij jou niet zou overgeven aan de rechter en de rechter aan de assistent, en jij in de gevangenis geworpen zal worden. ²⁶ Amen, Ik zeg jou, in geen geval zou jij vandaar uitkomen, tot jij ook maar de laatste kwadrant terugbetaald hebt.

²⁷ Jullie hebben gehoord dat uitgesproken is: 'Jij zal geen echtbreuk plegen.' ²⁸ Ik echter zeg jullie dat eenieder die een vrouw bekijkt om haar te begeren al echtbreuk gepleegd heeft met haar in zijn hart. ²⁹ Indien echter jouw rechteroog je tot strik wordt, neem het eruit en werp het van je af, want het is bevorderlijk voor jou dat één van jouw leden verloren zou gaan en niet geheel jouw lichaam geworpen zou worden in het Gehenna. ³⁰ En indien jouw rechterhand je tot strik wordt, hak hem af en werp hem van jou af, want het is bevorderlijk voor jou dat één van jouw leden verloren zou gaan en niet geheel jouw lichaam naar het Gehenna zou gaan.

³¹ Nu is er uitgesproken: 'Wie ook maar zijn vrouw zou laten gaan, laat hij aan haar een scheidbrief geven.' ³² Ik echter zeg jullie dat eenieder die zijn vrouw laat gaan, uitgezonderd in het geval van hoerij, haar echtbreuk doet plegen, en wie ook maar zij die is laten gaan zou huwen begaat echtbreuk.

³³ Weer hebben jullie gehoord dat uitgesproken is tot hen van oudsher: 'Jij zal geen meened plegen, maar aan de Heer jouw eden voldoen.' ³⁴ Ik echter zeg jullie helemaal

niet te zweren, noch bij de hemel, omdat het de troon is van God,³⁵ noch bij de aarde, omdat zij de voetbank is van Zijn voeten, noch op Jeruzalem, omdat zij de stad is van de grote Koning,³⁶ noch bij jouw hoofd zou jij zweren, omdat jij niet één haar wit kunt maken of zwart.³⁷ Laat echter jullie woord 'ja, ja' en 'nee, nee' zijn; wat hier echter bovenuit gaat is uit de boze.

³⁸ Jullie hebben gehoord dat uitgesproken is: 'Een oog voor een oog en een tand voor een tand.'³⁹ Ik echter zeg jullie de boze niet te weerstaan, maar wie jou een klap geeft op jouw rechterwang, keer hem ook de andere toe.⁴⁰ En wie met jou geoordeeld wil worden en jouw onderkleed wil nemen, laat hem ook jouw bovenkleed hebben.⁴¹ En wie jou één mijl zal dwingen, ga er twee met hem mee.⁴² Aan wie jou verzoekt, geef, en van wie van jou wil lenen zou jij je niet afkeren.

⁴³ Jullie hebben gehoord dat uitgesproken is: 'Jij zal jouw naaste liefhebben en jij zal jouw vijand haten.'⁴⁴ Ik echter zeg jullie: heb jullie vijand lief en bid voor wie jullie vervolgen,⁴⁵ zodat jullie zonen van jullie Vader worden Die in de hemelen is, want Zijn zon gaat op over bozen en goeden en het regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.⁴⁶ Want ingeval jullie zouden liefhebben wie jullie liefhebben, welk loon hebben jullie? Doen juist niet ook de tollenaars hetzelfde?⁴⁷ En ingeval jullie alleen jullie broeders groeten, wat doen jullie dat er bovenuit gaat? Doen juist niet ook zij van de natiën hetzelfde?⁴⁸ Jullie zullen dan volmaakt zijn zoals jullie hemelse Vader volmaakt is.

17. Lev 18:5. 18. 3:15; 24:35. 21. Exo 20:13. 24. Mar 11:25. 25. Spr 25:8. 26. 18:35; Luc 12:58-59. 27. Exo 20:14. 30. 18:8-9; Mar 9:43-48. 31. Deut 24:1. 32. 19:3; Mar 10:2; Luc 16:18. 33. Deut 23:21-23; Num 30:2. 34. Jes 66:1. 35. Psa 48:2. 38. Lev 24:20; Deut 19:21. 42. Luc 6:27-31; Deut 15:7-11. 43. Lev 19:18; Deut 23:7. 46. 1Tim 5:8. 48. Luc 6:27-36.

Het acht geven op de rechtvaardigheid en aalmoezen

6 ¹ Geef er echter acht op jullie rechtvaardigheid niet te doen voor de mensen, om gadegeslagen te worden door hen, anders hebben jullie geen loon bij jullie Vader die in de hemelen is.

² Wanneer je dan ook maar een gift uit barmhartigheid geeft zou jij dat niet voor jou uit bazuinen, evenals de huichelaars doen in de synagogen en in de stegen, zodat zij verheerlijkt zouden worden door de mensen. Amen, Ik zeg jullie, zij krijgen hun loon al vergoed.³ Wanneer jij echter een gift uit barmhartigheid geeft, laat jouw linkerhand niet weten wat jouw rechterhand doet,⁴ zodat jouw gift uit barmhartigheid in het verborgene is. En jouw Vader Die kijkt in het verborgene zal jou vergelden daarvoor.

4. 25:37-40; Psa 139:1-12.

Het bidden

⁵ En wanneer jullie ook maar bidden, zouden jullie niet als de huichelaars zijn, want zij houden ervan in de synagogen en in de hoeken van de pleinen staand te bidden zodat zij zichtbaar zouden worden voor de mensen. Amen, Ik zeg jullie, zij krijgen hun loon al vergoed.

⁶ Jij dan, wanneer jij ook maar bidt, ga binnen in jouw voorraadkamer en sluit jouw deur en bid tot jouw Vader Die in het verborgene is, en jouw Vader Die in het verborgene kijkt zal jou vergelden daarvoor. ⁷ Met bidden echter zouden jullie niet woorden herhalen evenals zij van de natiën, want zij menen dat in hun woordenvloed zij verhoord zullen worden. ⁸ Jullie zouden dan niet aan hen gelijk worden, want God, jullie Vader, weet waaraan jullie behoefte hebben, voor jullie het Hem verzoeken.

⁹ Bidden jullie dan zo: 'Onze Vader, Die in de hemelen is, laat Uw naam geheiligd worden. ¹⁰ Laat Uw koninkrijk komen. Laat Uw wil plaatsvinden, zoals in hemel, zo ook op aarde. ¹¹ Ons brood, het toereikende, geef het ons heden. ¹² En vergeef ons onze schulden, zoals ook wij onze schuldenaren vergeven. ¹³ En U zou ons niet in een beproeving brengen, maar berg ons van de boze.'

¹⁴ Want ingeval jullie de mensen hun misstappen zouden vergeven, zal ook jullie hemelse Vader jullie vergeven. ¹⁵ Ingeval jullie echter niet de mensen hun misstappen zouden vergeven, zal jullie Vader evenmin jullie misstappen vergeven.

6. 2Kon 4:33. 9. Exo 20:7. 11. Spr 30:8. 13. Luc 11:2-4; 22:40.

Het vasten

¹⁶ Wanneer jullie echter ook maar vasten, word niet als de huichelaars met een trieste blik, want zij verbergen hun eigen aangezichten zodat zij voor de mensen schijnen te vasten. Amen, Ik zeg jullie, zij krijgen hun loon al vergoed. ¹⁷ Jij echter, wanneer je vast, wrijf je hoofd in en was je aangezicht, ¹⁸ zodat je niet schijnt te vasten voor de mensen, maar voor jouw Vader Die in het verborgene is, en jouw Vader Die kijkt in het verborgene zal jou vergelden daarvoor.

16. Jes 58:5.

Schatten in de hemel

¹⁹ Vergaar voor julliezelf geen schatten op de aarde, waar mot en rotting ze doen verdwijnen en waar dieven door muren graven en stelen. ²⁰ Vergaar echter voor julliezelf schatten in de hemel, waar noch mot noch rotting ze doen verdwijnen en waar dieven niet door muren graven noch stelen. ²¹ Want waar jouw schat is, daar zal ook je hart zijn.

²² De lamp van het lichaam is je oog. Ingeval je oog dan eenvoudig is zal geheel je lichaam verlicht zijn. ²³ Ingeval je oog echter boos is zal geheel je lichaam duister zijn. Indien dan het licht in jou duisternis is, hoe groot is dan de duisternis?

²⁴ Niemand kan voor twee heren slaven, want hij zal of de één haten en de ander liefhebben, of hij zal voor één opkomen en de ander verachten. Jullie kunnen niet voor God slaven en voor Mammon.

21. 19:21; Luc 12:33; Jak 5:1; Spr 23:4. 23. Mar 7:22; Luc 11:33-36. 24. Luc 16:13; Jak 4:4; 1Joh 2:15.

Wees niet bezorgd

²⁵ Derhalve zeg Ik tot jullie: wees niet bezorgd over jullie ziel, wat jullie zouden eten of wat jullie zouden drinken, ook niet over jullie lichaam, wat jullie zouden aandoen. Is de ziel juist niet meer dan de voeding en het lichaam dan de kledij?

²⁶ Kijk naar de vliegende schepsels van de hemel, zie dat zij niet zaaien noch oogsten noch verzamelen in bergplaatsen, en jullie hemelse Vader voedt hen. Zijn jullie niet van meer belang dan zij?

²⁷ Wie uit jullie nu kan door bezorgd te zijn aan zijn postuur één el toevoegen? ²⁸ En waarom zijn jullie bezorgd over kledij? Bestudeer de anemonen van het veld, hoe zij groeien. Zij spannen zich niet in, noch spinnen ze. ²⁹ Ik zeg jullie echter dat noch Salomo in al zijn heerlijkheid omhuld werd als één van dezen. ³⁰ Indien God nu het gras van het veld, dat er heden is en morgen in oven geworpen wordt, zo bekleedt, jullie dan niet veel meer? Kleingelovigen!

³¹ Jullie zouden dan niet bezorgd zijn, zeggend: 'Wat zullen wij eten?' of 'Wat zullen wij drinken?' of 'In wat zullen wij omhuld worden?' ³² Want naar al deze dingen zoeken de natiën. Want jullie hemelse Vader weet dat jullie al deze dingen nodig hebben. ³³ Zoek echter eerst het koninkrijk en zijn rechtvaardigheid, en al deze dingen zullen aan jullie toegevoegd worden. ³⁴ Jullie zouden dan niet bezorgd zijn voor morgen, want morgen zal voor zichzelf bezorgd zijn. Voldoende voor de dag is zijn eigen kwaad.

29. 1Kon 10:4-7. 32. Luc 12:27. 33. 1Kon 3:13. 34. Mar 10:29; Luc 12:22; Exo 16:19; Psa 34:9; 37:25.

Oordeel niet

⁷ ¹ Oordeel niet opdat jullie niet geoordeeld worden. ² Want met welk oordeel jullie oordelen, zullen jullie geoordeeld worden, en met welke maatstaf jullie meten, zal gemeten worden aan jullie.

³ Waarom bekijk jij nu de splinter in het oog van jouw broeder, maar overdenk je de balk in jouw oog niet? ⁴ Of hoe zal jij tot jouw broeder uitspreken: 'Broeder, laat mij

de splinter uit jouw oog halen,' en zie, de balk in jouw oog! ⁵ Huichelaar! Haal eerst uit jouw oog de balk, en dan zal jij scherp kunnen kijken om de splinter uit het oog van jouw broeder te halen.

⁶ Jullie zouden niet het heilige aan de honden geven, ook niet jullie parels voor de zwijnen werpen, zodat zij hen niet zullen vertreden onder hun poten, en zij, gekeerd, jullie zouden verscheuren.

1. Jak 4:11; Rom 2:1. 2. Mar 4:24; Luc 6:37-38; Jak 2:13. 5. Luc 6:41.

Verzoek en het zal gegeven worden

⁷ Verzoek en het zal aan jullie gegeven worden. Zoek en jullie zullen vinden. Klop en er zal opengedaan worden voor jullie. ⁸ Want al wie verzoekt, die ontvangt, en wie zoekt, die vindt, en voor wie klopt zal opengedaan worden.

⁹ Of welk mens is er uit jullie, wie zijn zoon een brood zal verzoeken, en hem een steen zal toereiken? ¹⁰ Of als hij ook een vis zal verzoeken hem een slang zal toereiken?

¹¹ Indien jullie dan, boos zijnd, goede gaven weten te geven aan jullie kinderen, hoeveel meer zal jullie Vader in de hemelen goede dingen geven aan wie Hem verzoeken? ¹² Alles dan, al wat jullie ook maar willen dat de mensen voor jullie doen, doen jullie ook zo voor hen, want dit is de wet en de profeten.

8. 21:22; Joh 14:13; 15:4. 12. 22:39; Luc 6:36.

Binnenkomen in het koninkrijk van de hemelen

¹³ Kom binnen door de nauwe poort, want breed is de poort en ruim de weg die wegleidt naar de ondergang, en er zijn velen die door haar binnenkomen. ¹⁴ Wat is de poort echter nauw en de weg verdrukt die wegleiden naar het leven, en er zijn weinigen die haar vinden.

¹⁵ Geef acht op de valse profeten, die naar jullie toe komen in kledij van schapen, want vanbinnen zijn zij echter roofzuchtige wolven.

¹⁶ Aan hun vruchten zullen jullie ze herkennen. Men plukt toch niet van doornen druiven of van stervormige distels vijgen? ¹⁷ Zo levert iedere goede boom uitstekende vruchten en levert de rotte boom slechte vruchten. ¹⁸ Een goede boom kan geen slechte vruchten dragen noch een rotte boom uitstekende vruchten leveren. ¹⁹ Iedere boom die geen uitstekende vrucht levert, wordt omgehakt en in het vuur geworpen.

²⁰ Dus zullen jullie hen zeker aan hun vruchten herkennen.

²¹ Niet eenieder die tot Mij 'Heer, Heer!' zegt, zal binnenkomen in het koninkrijk van de hemelen, maar wie de wil van Mijn Vader in de hemelen doet. ²² Velen zullen tot

Mij uitspreken in die dag: 'Heer, Heer, hebben wij niet in Uw naam geprofeteerd en in Uw naam demonen uitgeworpen, en in Uw naam veel krachten gedaan?' ²³ En dan zal Ik hen belijden: Ik heb jullie nooit gekend, ga van Mij vandaan, jullie die de wetteloosheid bewerken!"

14. Luc 13:24. 15. 2Pet 2:1-3. 20. 12:33-37. 21. Jak 1:22. 22. Num 24:3. 23. 25:11,41; Luc 6:46.

Een verstandig man en een dwaas man

²⁴ Eenieder dan die van Mij deze woorden hoort en ze doet, zal vergeleken worden met een verstandig man die zijn woonhuis bouwde op de rots. ²⁵ En de regen daalde af en de rivieren kwamen en de winden waaiden en zij stortten zich op dat woonhuis, en het viel niet, want het was gefundeerd op de rots.

²⁶ En eenieder die deze woorden van Mij hoort en ze niet doet zal vergeleken worden met een dwaas man die zijn woonhuis op het zand bouwde. ²⁷ En de regen daalde af en de rivieren kwamen en de winden waaiden en zij stootten tegen dat woonhuis, en het viel, en haar val was groot."

27. Luc 6:47; Jes 28:14-20.

De scharen verwonderen zich

²⁸ En het gebeurde toen Jezus deze woorden ten einde gebracht had dat de scharen zich verwonderden over Zijn onderwijs, ²⁹ want Hij onderwees hen alsof Hij autoriteit had, en niet zoals hun schriftgeleerden.

28. 19:25; 22:33. 29. Mar 1:22; Luc 4:32; Joh 7:46.

Genezing van iemand met een huidziekte

8 ¹ Toen Hij nu van de berg afdaalde volgden Hem grote scharen. ² En zie, een aan een huidziekte lijdende naderde en aanbad Hem, zeggend: "Heer, ingeval U wilt kunt U mij reinigen!" ³ En Zijn hand uitgestrekt hebbend raakte Hij hem aan, zeggend: "Ik wil het, word gereinigd!", en terstond was zijn huidziekte gereinigd. ⁴ En Jezus zei tot hem "Zie erop toe dat je tegen niemand iets zegt, maar ga weg, toon jezelf aan de priester en breng het naderingsgeschenk dat Mozes gelast, tot getuigenis voor hen."

4. Mar 1:44.

Een hoofdman in Kafarnaüm

⁵ Terwijl Hij nu binnenkwam in Kafarnaüm kwam een hoofdman over honderd naar Hem toe, Hem aansprekend ⁶ en zeggend: "Heer, mijn jongen ligt neergeworpen in

het woonhuis, verlamd en verschrikkelijk gekweld." ⁷ En Hij zei tot hem: "Ík, gekomen, zal Hem genezen."

⁸ En antwoordend verklaarde de hoofdman over honderd: "Heer, ik ben er niet geschikt voor dat U onder mijn dak zou binnenkomen, maar zeg alleen een woord, en mijn jongen zal geheeld worden!" ⁹ Want ook ik ben een mens onder autoriteit gezet, onder mijzelf soldaten hebbend, en ik zeg tot deze 'Ga!' en hij gaat, en tot een ander 'Kom!' en hij komt, en tot mijn slaaf 'Doe dit!' en hij doet het."

¹⁰ Dit nu gehoord hebbend, verbaasde Jezus Zich en zei tot hen die volgden: "Amen, Ik zeg jullie: bij niemand in Israël heb Ik zoveel geloof gevonden. ¹¹ Ik zeg jullie nu dat velen vanuit het oosten en het westen zullen aankomen en zullen neerliggen met Abraham en Isaak en Jakob in het koninkrijk van de hemelen, ¹² maar de zonen van het koninkrijk zullen uitgeworpen worden in de buitenste duisternis. Daar zal de weeklacht zijn en het knarsen van de tanden."

¹³ En Jezus zei tot de hoofdman over honderd: "Ga heen! Zoals jij gelooft, laat het jou zo gebeuren!" En de jongen werd geheeld in dat uur. En teruggekeerd naar zijn huis vond de hoofdman over honderd in hetzelfde uur de jongen gezond.

8. Psa 107:20. 12. 22:13; 24:51; 25:30. 13. Luc 7:1-10.

Genezingen

¹⁴ En Jezus, naar binnen gekomen in het woonhuis van Petrus, nam zijn schoonmoeder waar, neergeworpen en koorts hebbend. ¹⁵ En Hij raakte haar hand aan en de koorts verliet haar, en zij kwam overeind en diende Hem.

¹⁶ Toen het nu avond geworden was, brachten zij velen die demonisch bezeten waren naar Hem toe en Hij wierp de geesten uit met een woord, en allen die een kwaal hadden, genas Hij, ¹⁷ zodat vervuld werd wat uitgesproken is door Jesaja de profeet, toen hij zei: "Hij heeft onze zwakheden genomen en de ziekten gedragen."

15. Mar 1:29. 17. Jes 53:4; 1Pet 2:24.

Het volgen van Jezus

¹⁸ Jezus nu, de grote scharen waargenomen hebbend om Hem heen, beval te gaan naar de andere zijde. ¹⁹ En genaderd zei één schriftgeleerde tot Hem: "Leraar, ik zal U volgen waarheen U ook gaat!"

²⁰ En Jezus zei tot Hem: "De jakhalzen hebben hollen en de vliegende schepsels van de hemel slaappleatsen, maar de Mensenzoon heeft niet een plaats waar Hij het hoofd neerlegt."

²¹ Een ander van de leerlingen nu zei tot Hem: "Heer, sta mij toe eerst te vertrekken

en mijn vader te begraven." ²² Jezus echter zei tot hem: "Volg Mij en laat de doden hun eigen doden begraven."

19. Mar 4:35; Luc 8:22. 22. Luc 9:57-60.

Een beving in de zee

²³ En toen Hij instapte in het schip volgden Zijn leerlingen Hem. ²⁴ En zie, een grote beving vond plaats in de zee, zodat het schip bedekt werd door de golven, maar Hij dommelde. ²⁵ En genaderd wekten zij Hem, zeggend: "Heer, red ons! Wij komen om!" ²⁶ En Hij zei tot hen: "Waarom zijn jullie beschroomd, kleingelovigen?" Toen, gewekt, berispte Hij de winden en de zee, en er kwam een grote kalmte. ²⁷ De mensen nu verbaasden zich, zeggend: "Wat voor iemand is Deze, dat ook de winden en de zee Hem gehoorzamen?"

23. Luc 6:43; Mar 4:37. 26. Psa 89:9; 107:23-32. 27. Mar 4:35-41.

Twee demonisch bezetenen

²⁸ En toen zij gekomen waren aan de andere zijde, in de landstreek van de Gergesenen, ontmoetten Hem twee die demonisch bezeten waren, komend uit de grafkamers, die zeer gevaarlijk waren, zodat niemand in staat was voorbij te gaan door die weg. ²⁹ En zie, zij schreeuwden, zeggend: "Wat is er met ons en met U, Zoon van God? Komt U hier voor de periode om ons te kwellen?"

³⁰ Nu was er ver van hen af een grote troep zwijnen die geweid werd.

³¹ De demonen nu verzochten Hem, zeggend: "Indien U ons uitwerpt, vaardig ons af in de troep zwijnen." ³² En Hij zei tot hen: "Ga heen!" Zij nu, uitgekomen, gingen de zwijnen in en zie, heel de troep stormde van de steile rotswand af de zee in, en zij stierven in de wateren.

³³ Zij nu die weidden vluchtten en gingen de stad in en berichtten alles, ook de dingen van hen die demonisch bezeten waren. ³⁴ En zie, heel de stad kwam uit tot een ontmoeting met Jezus, en Hem waargenomen hebbend verzochten zij zodat Hij verder zou gaan, van hun grenzen vandaan.

34. Mar 5:1-17; Luc 8:26-39.

De autoriteit van de Mensenzoon

9 ¹ En ingestapt in het schip stak Hij over en kwam in Zijn eigen stad.

² En zie, zij brachten een verlamde naar Hem toe, op een ledikant neergeworpen, en toen Jezus hun geloof waargenomen had, zei Hij tot de verlamde: "Wees moedig kind, jouw zonden zijn vergeven." ³ En zie, enigen van de schriftgeleerden zeiden in

zichzelf: "Deze lastert!"

⁴ En Jezus, hun overleggingen kennend, zei: "Waartoe overleggen jullie boze dingen in jullie harten? ⁵ Want wat is gemakkelijker, te zeggen 'Jouw zonden zijn vergeven,' of te zeggen 'Kom overeind en wandel'? ⁶ Opdat jullie echter zouden weten dat de Mensenzoon autoriteit heeft op de aarde zonden te vergeven" – toen zei Hij tot de verlamde: "Til, overeind gekomen, jouw ledikant op en ga heen naar jouw huis." ⁷ En overeind gekomen ging hij naar zijn huis.

⁸ De scharen nu, het waargenomen hebbend, werden bevreesd en verheerlijkten God, Die een zodanige autoriteit aan de mensen gegeven had.

7. Mar 2:1-12; Luc 5:17-26.

Matteüs en de tollenaars

⁹ En Jezus, vandaar voorbijgaand, nam een mens waar, zittend bij het tolhuis, Matteüs genaamd, en Hij zei tot Hem: "Volg Mij!", en opgestaan volgde hij Hem.

¹⁰ En het gebeurde, terwijl Hij aanlag in het woonhuis, en zie, veel tollenaars en zondaren kwamen en lagen met Jezus en Zijn leerlingen. ¹¹ En dat waargenomen hebbend zeiden de farizeeën tot Zijn leerlingen: "Waarom eet jullie leraar met de tollenaars en zondaren?" ¹² Hij echter, dat gehoord hebbend, zei: "Wie sterk zijn hebben geen behoefte aan een arts, maar wie een kwaal heeft." ¹³ Gegaan nu, leer wat dit is: 'Barmhartigheid wil Ik en geen offer,' want Ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen maar zondaren."

9. Mar 2:14; Luc 5:27-28. 13. 12:7; Mar 2:15.

Het vasten

¹⁴ Toen kwamen de leerlingen van Johannes naar Hem toe, zeggend: "Waarom vasten wij en de farizeeën veel, maar vasten Uw leerlingen niet?" ¹⁵ En Jezus zei tot hen: "De zonen van het bruidsvertrek kunnen niet rouwen voor zolang de bruidegom met hen is. De dagen zullen echter komen wanneer ook maar de bruidegom weggenomen wordt van hen, en dan zullen zij vasten.

¹⁶ Niemand nu zet een lap van een niet gevulde strook stof op een oud bovenkleed. Want zijn vulstuk komt los vanaf het bovenkleed en er komt een ergere scheur.

¹⁷ Noch werpen zij jonge wijn in oude leren zakken, anders barsten de leren zakken en de wijn wordt uitgegoten en de leren zakken gaan verloren. Maar zij werpen jonge wijn in nieuwe leren zakken, en beiden worden behouden."

14. Luc 18:12. 15. Mar 2:13-20; Luc 5:27-35. 17. Mar 2:21; Luc 5:36.

De opwekking van een meisje

¹⁸ Toen Hij deze dingen sprak tot hen, zie, één kwam naar Hem toe, een overste, en hij aanbad Hem, zeggend: "Mijn dochter is nu overleden, maar leg, gekomen, Uw hand op haar en zij zal leven!" ¹⁹ En overeind gekomen volgden Jezus en Zijn leerlingen hem.

²⁰ En zie, een vrouw die twaalf jaar bloedvloeelingen had, raakte genaderd van achter het kwastje van Zijn bovenkleed aan, ²¹ want zij zei in zichzelf: "Ingeval ik alleen Zijn bovenkleed zou aanraken zal ik gered worden." ²² Jezus echter, gekeerd en haar waargenomen hebbend, zei: "Wees moedig, dochter, jouw geloof heeft je gered!", en de vrouw werd gered in dat uur.

²³ En Jezus, gekomen in het woonhuis van de overste, en de fluitspelers waargenomen hebbend, en de schare die tumult maakte, ²⁴ zei: "Verwijder je, want het meisje is niet gestorven, maar zij dommelt." En zij lachten Hem uit. ²⁵ Toen de schare nu was uitgeworpen, hield Hij binnengekomen haar hand vast, en het meisje werd opgewekt. ²⁶ En dit gerucht ging uit in geheel die streek.

19. Mar 5:22-24; Luc 8:41-42. 20. Num 15:38. 22. 14:36; Mar 5:25,34; Luc 8:43,48. 24. Han 20:9-10. 26. Mar 5:22-43; Luc 8:41-56; Joh 11:11,14,25.

Genezingen

²⁷ En toen Jezus vandaar voorbijging, volgden Hem twee blinden, luidkeels roepend en zeggend: "Wees ons barmhartig, Zoon van David!" ²⁸ Toen Hij echter kwam in het woonhuis kwamen de blinden naar Hem toe, en Jezus zei tot hen: "Geloven jullie dat Ik dit kan doen?" Zij zeiden tot Hem: "Ja Heer!" ²⁹ Toen raakte Hij hun ogen aan, zeggend: "Laat het in overeenstemming met jullie geloof voor jullie gebeuren." ³⁰ En hun ogen werden geopend. En Jezus briepte tegen hen, zeggend: "Zie erop toe dat jullie niemand het laten weten!" ³¹ Zij echter, uitgekomen, maakten Hem ruchtbaar in geheel die streek.

³² Terwijl zij nu vertrokken, zie, zij brachten een stomme naar Hem toe die demonisch bezeten was. ³³ En toen de demon uitgeworpen was sprak de stomme, en de scharen verbaasden zich, zeggend: "Nooit werd zo iets zichtbaar in Israël!" ³⁴ De farizeeën echter zeiden: "In de overste van de demonen werpt hij de demonen uit."

28. Han 14:9. 30. 8:4. 31. 20:29-34; Mar 10:46-52; Luc 18:35-43.

De oogst is groot

³⁵ En Jezus ging alle steden en dorpen rond, onderwijzend in hun synagogen en het evangelie van het koninkrijk verkondigend, en iedere ziekte genezend en iedere

gebrekkigheid. ³⁶ De scharen nu waargenomen hebbend werd Hij met mededogen bewogen over hen, omdat zij vermoeid en door elkaar geslingerd waren, als schapen die geen herder hebben. ³⁷ Toen zei Hij tot Zijn leerlingen: "De oogst is inderdaad groot, maar er zijn weinig werkers. ³⁸ Smeek dan de Heer van de oogst zodat Hij werkers uit zou sturen naar Zijn oogst.

36. Num 27:17. 38. Mar 6:34.

Afvaardiging van de twaalf leerlingen

10 ¹ En Zijn twaalf leerlingen tot Zich geroepen hebbend gaf Hij hen autoriteit over onreine geesten om hen uit te werpen, en om iedere ziekte en iedere gebrekkigheid te genezen.

² Van de twaalf afgevaardigden nu zijn de namen dit: de eerste is Simon, die Petrus genoemd wordt, en Andreas zijn broeder, en Jakobus, van Zebedeüs, en Johannes zijn broeder; ³ Filippus en Bartolomeüs, Tomas en Matteüs, de tollenaar, Jakobus van Alfeüs en Taddeüs, ⁴ Simon de Kananeër en Judas Iskariot, die Hem ook overgegeven heeft.

⁵ Deze twaalf vaardigde Jezus af, hen opgedragen hebbend, zeggend: "Op een weg van natiën zouden jullie niet gaan, en in een stad van Samaritanen zouden jullie niet binnenkomen. ⁶ Ga echter veeleer naar de verloren schapen van het huis van Israël. ⁷ Gaand dan, verkondig, zeggend: 'Het koninkrijk van de hemelen is genaderd!'

⁸ Genees wie zwak zijn, wek doden op, reinig wie aan een huidziekte lijden, werp demonen uit. Om niet hebben jullie ontvangen, geef om niet. ⁹ Jullie zouden geen goud verwerven, ook geen zilver, ook geen koper in jullie gordels, ¹⁰ geen bedelzak onderweg, ook niet twee onderkleden, ook geen schoeisel, ook geen roede, want de werker is zijn voeding waardig.

¹¹ In welke stad of welk dorp jullie echter ook maar binnenkomen, vraag uit wie in haar waardig is, en blijf daar tot jullie er ook maar uitgaan. ¹² Binnenkomend dan in het woonhuis, groet het, ¹³ en ingeval het woonhuis inderdaad waardig is, laat jullie vrede er over komen. Ingeval het echter niet waardig is, laat jullie vrede naar jullie omgekeerd worden. ¹⁴ En wie jullie niet zou ontvangen, zou ook niet jullie woorden horen. Uit het woonhuis of de stad of dat dorp buiten komend, klop het stof af van jullie voeten. ¹⁵ Amen, Ik zeg jullie, draaglijker zal het zijn voor de streek van Sodom en de streek van Gomorra in de dag van oordeel dan voor die stad.

¹⁶ Zie, Ik vaardig jullie af als schapen te midden van wolven. Word dan verstandig als de slangen en onbedorven als de duiven. ¹⁷ Geef echter acht op mensen, want zij zullen jullie overgeven tot in sanhedrins, en in hun synagogen zullen zij jullie

afgeselen. ¹⁸ En voor procuratoren en koningen nu zullen jullie geleid worden omwille van Mij, tot getuigenis voor hen en voor de natiën.

¹⁹ Wanneer zij jullie echter ook maar zouden overgeven zouden jullie niet bezorgd zijn hoe of wat jullie zouden spreken, want jullie zal gegeven worden in dat uur wat jullie zouden spreken, ²⁰ want niet jullie zijn het die spreken, maar de geest van jullie Vader, die spreekt in jullie.

²¹ En een broeder zal zijn broeder overgeven tot de dood en een vader zijn kind, en kinderen zullen in opstand komen tegen hun ouders en zij zullen hen ter dood brengen. ²² En jullie zullen gehaat zijn door allen vanwege Mijn naam. Wie echter volhardt tot de voltooiing, deze zal gered worden. ²³ Wanneer zij echter jullie zouden vervolgen in deze stad, vlucht naar de andere, want amen, Ik zeg jullie, in geen geval zouden jullie de steden van Israël ten einde brengen tot de Mensenzoon zou komen.

²⁴ Een leerling staat niet boven zijn leraar, noch een slaaf boven zijn heer. ²⁵ Voldoende is het voor de leerling dat hij zou worden als zijn leraar en de slaaf als zijn heer. Indien zij de huiseigenaar als Beëlzebul aanroepen, hoeveel meer zijn huisgenoten.

²⁶ Word dan niet bevreesd voor hen, want niets is bedekt dat niet onthuld zal worden en verborgen dat niet bekend zal worden. ²⁷ Wat Ik jullie zeg in de donkerte, zeg het in het licht. En wat jullie in het oor horen, verkondig het op de daken van de huizen.

²⁸ En jullie zouden niet bevreesd worden voor hen die het lichaam doden maar de ziel niet kunnen doden. Vrees echter veeleer hem die zowel de ziel als het lichaam kan doen omkomen in het Gehenna. ²⁹ Worden zeker niet twee musjes voor een duit verkocht? En niet één uit hen zal vallen op de aarde zonder jullie Vader. ³⁰ En zelfs alle haren van je hoofd zijn geteld. ³¹ Vrees dan niet, jullie zijn van meer belang dan veel musjes.

³² Eenieder dan die Mij zal belijden voor de mensen, hem zal ook Ik belijden voor Mijn Vader in de hemelen. ³³ Wie echter ook maar Mij loochent voor de mensen, hem zal ook Ik loochenen voor Mijn Vader in de hemelen.

³⁴ Jullie zouden niet van oordeel zijn dat Ik gekomen ben om vrede op de aarde te werpen; Ik ben niet gekomen om vrede te werpen, maar het zwaard. ³⁵ Want Ik ben gekomen om tweedracht te zaaien, een mens tegen zijn vader en een dochter tegen haar moeder en een bruid tegen haar schoonmoeder. ³⁶ En de vijanden van een mens zijn zijn huisgenoten.

³⁷ Wie van zijn vader of moeder houdt boven Mij, is Mij niet waardig, en wie van zijn zoon of dochter houdt boven Mij, is Mij niet waardig. ³⁸ En wie niet zijn kruis neemt en Mij volgt, is Mij niet waardig. ³⁹ Wie zijn ziel vindt zal haar verliezen, en wie zijn

ziel verliest omwille van Mij, zal haar vinden.

⁴⁰ Wie jullie ontvangt, ontvangt Mij, en wie Mij ontvangt, ontvangt Hem Die Mij afgevaardigd heeft. ⁴¹ Wie een profeet ontvangt in de naam van een profeet zal het loon van een profeet ontvangen. En wie een rechtvaardige ontvangt in de naam van een rechtvaardige zal het loon van een rechtvaardige ontvangen. ⁴² En wie ook maar één van deze kleinen alleen een beker met koel water te drinken geeft, in de naam van een leerling, amen, Ik zeg jullie, in geen geval zou hij zijn loon verliezen."

11 ¹ En het gebeurde, toen Jezus het voorschrijven aan Zijn twaalf leerlingen ten einde gebracht had, Hij verder ging vandaar om te onderwijzen en te verkondigen in hun steden.

4. Han 1:13-26. 5. Mar 6:7-15; Luc 9:1. 6. 15:24; 9:36; Psa 119:176; Jes 53:6; Jer 50:6. 7. Luc 10:9. 8. Han 8:20. 10. Luc 10:1-16. 12. Luc 10:5-6. 15. Luc 10:10-14; Han 13:51; Neh 5:13. 16. Luc 10:3. 17. Han 5:40. 18. 24:9,14; Han 12:1; 24:10; 25:6,23; 27:24. 19. Luc 12:11. 20. Exo 4:12; 2Sam 23:2. 21. Mich 7:6. 22. 24:13; Mar 13:9-13. 23. Mar 13:9. 24. Luc 6:40; Joh 15:20. 25. 12:24; Mar 3:22. 27. Mar 4:22; Luc 8:17; 12:2-3. 32. Luc 12:8; Ope 3:5. 36. Luc 12:49-53; Mich 7:6. 39. 16:24-25; Mar 8:34-35; Luc 9:23-24; 14:26; 17:33; Joh 12:25. 40. Joh 13:20. 42. 25:40; Mar 9:41; Heb 6:10.

Jezus en Johannes

² Johannes nu, gehoord hebbend in de gevangenis van de werken van de Gezalfde, zond door zijn leerlingen ³ en zei tot Hem: "Bent Ú de Komende, of verwachten wij een ander?"

⁴ En Jezus antwoordde en zei tot hen: "Gegaan, bericht aan Johannes wat jullie horen en zien: ⁵ blinden worden ziend en lammen wandelen, wie aan een huidziekte lijden worden gereinigd en doven horen en doden worden opgewekt en armen wordt het evangelie verkondigend. ⁶ En gelukkig is hij die niet verstrikt wordt in Mij."

⁷ Terwijl dezen nu gingen begon Jezus tot de scharen te spreken over Johannes: "Voor wat zijn jullie uitgegaan de wildernis in? Om een riet gade te slaan, schokkend door wind? ⁸ Maar voor wat zijn jullie uitgegaan? Om een mens waar te nemen, met zachte kleding bekleed? Zie, zij die met zachte kleding bekleed zijn, zijn in de huizen van de koningen. ⁹ Maar voor wat zijn jullie uitgegaan? Om een profeet waar te nemen? Ja, Ik zeg jullie, zelfs overmatiger dan een profeet. ¹⁰ Dit is hij over wie er geschreven staat: 'Zie, Ík vaardig Mijn boodschapper af voor Jouw aangezicht, die Jouw weg zal voorbereiden voor Jou uit.'

¹¹ Amen, Ik zeg jullie, onder hen die geboren zijn uit vrouwen is niet een grotere opgewekt dan Johannes de Doper. Wie echter kleiner is in het koninkrijk van de hemelen is groter dan hij. ¹² Vanaf de dagen echter van Johannes de Doper tot nu

wordt het koninkrijk van de hemelen geweld aangedaan, en gewelddadige mensen rukken het weg.¹³ Want alle profeten en de wet hebben geprofeteerd tot aan Johannes.

¹⁴ En indien jullie willen, ontvang hem. Hij is Elia, die op het punt staat te komen.

¹⁵ Wie oren heeft om te horen, laat hij horen!

3. Luc 7:18-19. 5. Jes 35:5; 61:1. 6. Jes 8:14-15. 9. 7:24. 10. Mal 3:1. 14. 17:10. 15. Luc 1:12.

Deze generatie vergeleken

¹⁶ Met wat dan zal Ik deze generatie vergelijken? Het is gelijk aan kinderen, zittend in de markten, die, de anderen toeroepend, ¹⁷ zegt: 'Wij fluiten voor jullie en jullie dansen niet, wij weeklagen en jullie slaan je niet op de borst!' ¹⁸ Want Johannes is gekomen, noch etend noch drinkend, en zij zeggen: 'Hij heeft een demon.' ¹⁹ De Mensenzoon is gekomen, etend en drinkend, en zij zeggen: 'Zie, een mens, een vreter en wijndrinker, een vriend van tollenaars en zondaren.' En de wijsheid is gerechtvaardigd uit haar werken."

²⁰ Toen begon Hij de steden te verwijten waarin de meeste krachten van Hem plaatsgevonden hadden, omdat zij geen berouw hadden gehad. ²¹ "Wee jij Chorazin, wee jij Betsaida, want indien in Tyrus en Sidon de krachten plaatsgevonden hadden die onder jullie plaatsgevonden hebben, hadden zij ook allang, in zakkengood en as zittend, berouw gehad. ²² Bovendien zeg Ik jullie, voor Tyrus en Sidon zal het draaglijker zijn in de dag van oordeel dan voor jullie.

²³ En jij, Kafarnaüm, zal niet tot de hemel verhoogd worden! Tot de onderwereld zal jij neerdalen, want indien in Sodom de krachten plaatsgevonden hadden die in jou plaatsgevonden hebben was het ook tot heden gebleven. ²⁴ Bovendien zeg Ik jullie dat het voor de streek van Sodom draaglijker zal zijn in de dag van oordeel dan voor jou."

19. Luc 7:31-35. 22. 10:15. 24. Luc 10:13-16.

Niemand erkent de Vader tenzij door de Zoon

²⁵ In dat moment antwoordde Jezus en zei: "Ik belijd U van harte Vader, Heer van de hemel en van de aarde, omdat U deze dingen verbergt voor wijzen en intelligenten en ze onthult aan onmondigen. ²⁶ Ja, Vader, dat het zo een welbehagen geworden is voor U.

²⁷ Alles is aan Mij overgegeven door Mijn Vader, en niemand erkent de Zoon behalve de Vader. Noch erkent iemand de Vader tenzij de Zoon en hij aan wie ook de Zoon de bedoeling heeft Hem te onthullen. ²⁸ Kom hierheen, naar Mij toe, allen die zich inspannen en beladen zijn, en Ik zal jullie rust geven. ²⁹ Neem Mijn juk op je en leer

van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart, en jullie zullen rust vinden in jullie zielen,³⁰ want Mijn juk is mild en Mijn lading licht."

27. 28:18; Joh 3:35; 17:2. 29. 1Pet 2:21; Jer 6:16. 30. Luc 10:21-22.

Aren plukken op de sabbat

12 ¹ In dat seizoen ging Jezus op de sabbat door het gezaaide. Zijn leerlingen echter hadden honger en begonnen aren af te plukken en te eten. ² De farizeeën echter, het waargenomen hebbend, zeiden tot Hem: "Zie, jouw leerlingen doen wat niet geoorloofd is te doen op een sabbat."

³ Hij echter zei tot hen: "Hebben jullie niet gelezen wat David deed en die met hem waren toen hij honger had? ⁴ Hoe hij binnenkwam in het huis van God en zij de voorgeplaatste broden aten, terwijl het hem niet geoorloofd was die te eten, noch hen die met hem waren, niemand dan alleen de priesters?

⁵ Of hebben jullie niet gelezen in de wet dat op de sabbatten de priesters in de gewijde plaats de sabbat ontheiligen en schuldeloos zijn? ⁶ Ik zeg jullie echter dat een Grotere dan de gewijde plaats hier is. ⁷ Indien jullie nu wisten wat dit is: 'Barmhartigheid wil Ik en geen offer,' zouden jullie niet de schuldelozen schuldig verklaren, ⁸ want de Mensenzoon is Heer van de sabbat."

1. Deut 23:25. 2. Deut 23:25. 3. 1Sam 21:1-6. 4. Lev 24:9. 5. Num 28:9. 7. Hos 6:6; 9:13; Mich 6:6. 8. Mar 2:23-28; Luc 6:1-5.

Een genezing op de sabbat

⁹ En verdergegaan vandaar kwam Hij in hun synagoge. ¹⁰ En zie, een mens die een droge hand had. En zij vroegen Hem na, zeggend: "Is het geoorloofd op de sabbatten te genezen?", opdat zij Hem zouden beschuldigen. ¹¹ Hij nu zei tot hen: Welk mens uit jullie zal er zijn die één schaap zal hebben, en ingeval deze op de sabbat zou vallen in een kuil, het zeker niet zal vasthouden en omhoogtillen? ¹² Van hoeveel meer belang dan is een mens dan een schaap! Daarom is het geoorloofd op de sabbatten uitstekend te doen." ¹³ Toen zei Hij tot de mens: "Strek jouw hand uit!", en hij strekte hem uit en het werd hersteld, gezond als de andere.

¹⁴ Uitgekomen dan hadden de farizeeën een beraadslaging tegen Hem, zodat zij Hem zouden doen omkomen.

13. Mar 3:1-6; Luc 6:6-11; 13:10-13; 14:1-6; Joh 9:16.

Zoals uitgesproken door Jesaja

¹⁵ Jezus echter, het wetend, verwijderde zich vandaar. En velen volgden Hem, en Hij

genas hen allen. ¹⁶ En Hij berispte hen opdat zij Hem niet openbaar zouden maken, ¹⁷ opdat vervuld zou worden wat uitgesproken is door Jesaja de profeet, toen hij zei:

¹⁸ "Zie, Mijn Jongen Die Ik prefereer,
Mijn Geliefde, in Wie Mijn ziel een welbehagen heeft!

Ik zal Mijn geest op Hem plaatsen,
en Hij zal oordeel berichten aan de natiën.

¹⁹ Hij zal niet twisten noch luidkeels roepen,
noch zal iemand in de pleinen Zijn stem horen.

²⁰ Het gebroken riet zal Hij niet vermorzelen
en smeulend linnen zal Hij niet blussen,
tot Hij ook maar het oordeel uitwerpt tot overwinning.

²¹ En op Zijn naam zullen de natiën hopen."

17. Jes 42:1-4. 21. Mar 3:6.

Jezus en de farizeeën en schriftgeleerden

²² Toen werd iemand die demonisch bezeten was naar Hem toe gebracht, een blinde en stomme, en Hij genas hem, zodat de stomme kon spreken en kijken. ²³ En alle scharen waren buiten zichzelf en zeiden: "Is deze niet de Zoon van David?"

²⁴ De farizeeën echter, dat gehoord hebbend, zeiden: "Deze werpt geen demonen uit tenzij in Beëlzebul, de overste van de demonen."

²⁵ Hun overleggingen echter kennend, zei Hij tot hen: "Ieder koninkrijk dat verdeeld is tegen zichzelf wordt woest gemaakt, en iedere stad of ieder woonhuis dat verdeeld is tegen zichzelf zal niet standhouden. ²⁶ En indien Satan Satan uitwerpt wordt hij tegen zichzelf verdeelt. Hoe dan zal zijn koninkrijk standhouden?

²⁷ En indien Ik in Beëlzebul de demonen uitwerp, jullie zonen, in wie werpen zij uit? Derhalve zullen zij jullie rechters zijn.

²⁸ Indien echter in Gods geest Ik de demonen uitwerp, heeft dus het koninkrijk van God jullie ingehaald. ²⁹ Of hoe kan iemand binnenkomen in het woonhuis van een sterke en zijn voorwerpen plunderen, indien hij niet eerst de sterke vastbindt; dan pas zal hij zijn woonhuis plunderen. ³⁰ Wie niet met Mij is, is tegen Mij, en wie niet met Mij verzamelt verstrooit.

³¹ Derhalve zeg Ik jullie: iedere zonde en lastering zal de mensen vergeven worden, maar de lastering van de geest zal niet vergeven worden. ³² En wie ook maar een woord zou zeggen tegen de Mensenzoon, het zal hem vergeven worden, maar wie ook maar iets zou zeggen tegen de heilige geest, het zal hem niet vergeven worden, noch in dit tijdperk, noch in het tijdperk dat op handen is.

³³ Óf maak de boom uitstekend en zijn vrucht uitstekend, óf maak de boom rot en zijn vrucht rot, want vanuit de vrucht wordt de boom gekend.

³⁴ Addergebroed! Hoe kunnen jullie goede dingen spreken als jullie boos zijn? Want uit de overvloed van het hart spreekt de mond. ³⁵ Een goed mens haalt uit de goede schat goede dingen, en een boos mens haalt uit de boze schat boze dingen. ³⁶ Ik zeg jullie echter: iedere onwerkzame uitspraak die de mensen zullen spreken, daarover zullen zij rekenschap geven in de dag van oordeel. ³⁷ Want uit jouw woorden zal jij gerechtvaardigd worden en uit jouw woorden zal jij schuldig verklaard worden."

24. 9:34; Mar 3:22; Luc 11:15. 27. Han 19:13. 29. Jes 49:24; 53:12; Mar 3:27; Luc 11:21-23. 30. Luc 9:50. 32. Mar 3:28. 33. 7:17; Luc 6:43; Joh 3:6.

Een teken waarnemen

³⁸ Toen antwoordden Hem enigen van de schriftgeleerden en farizeeën, zeggend: "Leraar, wij willen van jou een teken waarnemen."

³⁹ Hij echter antwoordde en zei tot hen: "Een generatie, boos en een echtbreekster, zoekt naar een teken, en een teken zal haar niet gegeven worden behalve het teken van Jona de profeet. ⁴⁰ Want evenals Jona in het onderlijf van het zeemonster was, drie dagen en drie nachten, zo zal de Mensenzoon in het hart van de aarde zijn, drie dagen en drie nachten.

⁴¹ Mannen, Ninevieten, zullen opstaan in het oordelen met deze generatie en zullen haar veroordelen, omdat zij berouw hadden om de herautboodschap van Jona, en zie, meer dan Jona is hier.

⁴² De koningin van het zuiden zal opgewekt worden in het oordelen met deze generatie en zal haar veroordelen, omdat zij vanuit de einden van de aarde gekomen was om de wijsheid van Salomo te horen, en zie, meer dan Salomo is hier!

⁴³ Wanneer nu een onreine geest uitkomt uit een mens, komt hij door plaatsen zonder water, rust zoekend, en hij vindt het niet. ⁴⁴ Dan zegt hij: "Ik zal omkeren naar mijn huis vanwaar ik uitgekomen ben," en gekomen vindt hij het vrij en geveegd en op orde gemaakt. ⁴⁵ Dan gaat hij en neemt hij met hemzelf zeven andere geesten mee, bozer dan hijzelf, en als zij binnengekomen zijn woont hij daar. En de laatste staat van die mens wordt slechter dan de eerste. Zo zal het ook zijn met deze boze generatie."

38. 16:1; Mar 8:11. 40. Jon 1:17; Luc 11:29-30. 41. Luc 11:32. 42. Luc 11:31; 1Kon 10:1; 2Kro 9:1. 43. Luc 11:24.

Zijn moeder en broeders

⁴⁶ Toen Hij nog sprak tot de scharen, zie, Zijn moeder en broeders stonden buiten, zoekend Hem te spreken. ⁴⁷ Iemand van Zijn leerlingen dan zei: "Zie, Uw moeder en Uw broeders staan buiten, zoekend U te spreken." ⁴⁸ Hij echter antwoordde en zei tot hem die het tot Hem zei: "Wie is Mijn moeder en wie zijn Mijn broeders?" ⁴⁹ En Zijn hand uitgestrekt hebbend over Zijn leerlingen zei Hij: "Zie, Mijn moeder en Mijn broeders!" ⁵⁰ Want wie ook maar de wil van Mijn Vader Die in hemelen is doet, hij is Mijn broeder en zuster en moeder."

50. 13:55.

De parabel van de zaaier

13 ¹ In die dag kwam Jezus uit het woonhuis en zat bij de zee. ² En er werden bij Hem grote scharen verzameld, zodat Hij in een schip instapte om te zitten, en heel de schare stond op het strand.

³ En Hij sprak tot hen vele dingen in parabelen, zeggend: "Zie, de zaaierende kwam uit om te zaaien. ⁴ En tijdens dat hij zaaide viel wat zaad inderdaad naast de weg, en de vliegende schepsels kwamen en verslonden het. ⁵ Ander zaad viel echter op rotsachtige plaatsen waar het niet veel aarde had, en terstond schoot het op omdat het geen diepte in de aarde had. ⁶ En toen de zon opgegaan was werd het verschroeid, en omdat het geen wortel had droogde het uit. ⁷ Ander zaad echter viel op de doornen, en de doornen kwamen op en smoorden hen. ⁸ Ander zaad echter viel op de uitstekende aarde en het gaf vrucht, de ene inderdaad honderd-, een ander echter zestig- en een ander dertigvoudig. ⁹ Wie oren heeft om te horen, laat hij horen!"

2. Mar 4:1-9; Luc 8:4-15. 6. Jak 1:11.

Waarom spreekt Jezus in parabelen?

¹⁰ En genaderd zeiden de leerlingen tot Hem: "Waarom spreekt U in parabelen tot hen?" ¹¹ Hij nu antwoordde en zei tot hen: "Aan jullie is het gegeven de geheimenissen van het koninkrijk van de hemelen te kennen, aan hen echter is het niet gegeven.

¹² Want wie heeft, aan hem zal gegeven worden, en hij zal overvloed hebben. Wie echter niet heeft, ook wat hij heeft zal weggenomen worden van hem. ¹³ Derhalve spreek Ik in parabelen tot hen, dat bekijkend zij niet bekijken en horend zij niet horen, noch begrijpen zij. ¹⁴ En in hen wordt het profetenwoord van Jesaja vervuld dat zegt:

' "In het gehoor zullen jullie horen, en in geen geval zouden jullie begrijpen, en bekijkend zullen jullie bekijken, en in geen geval zouden jullie waarnemen."

¹⁵ Want het hart van dit volk is vet geworden,
en met hun oren horen zij zwaar,
en hun ogen sluiten zij,
opdat zij niet eens zouden waarnemen met hun ogen,
en met hun oren zouden horen,
en met hun hart zouden begrijpen,
en zij zouden omkeren,
en Ik hen zal helen.'

¹⁶ Gelukkig echter jullie ogen omdat zij bekijken en jullie oren omdat zij horen.

¹⁷ Want amen, Ik zeg jullie dat veel profeten en rechtvaardigen begeerd hebben waar te nemen wat jullie bekijken, en het niet waargenomen hebben, en te horen wat jullie horen, en het niet gehoord hebben.

11. Mar 4:25. 12. 25:29. 13. Mar 4:10; Luc 8:9. 14. Jes 6:9-10; Joh 12:37-40; Han 28:25-27; Rom 11:7-10. 17. Luc 10:23-24; 1Pet 1:10.

Uitleg van de parabel van de zaaier

¹⁸ Jullie dan, hoor de parabel van de zaaier. ¹⁹ Bij eenieder die het woord van het koninkrijk hoort en het niet begrijpt, komt de boze en ruikt wat gezaaid is in zijn hart weg. Dit is hij die naast de weg gezaaid is. ²⁰ Wat echter op de rotsachtige plaatsen gezaaid is, dat is hij die het woord hoort en het meteen met vreugde ontvangt, ²¹ maar geen wortel in zichzelf heeft, maar tijdelijk is. Wanneer dan verdrukking gekomen is, of vervolging vanwege het woord, wordt hij meteen verstrikt. ²² Hij echter die tussen de doornen gezaaid is, deze is het die het woord hoort, en de zorg van dit tijdperk en de verleiding van de rijkdom verstikken het woord en het wordt onvruchtbaar. ²³ Hij nu die op de uitstekende aarde gezaaid wordt, deze is het die het woord hoort en begrijpt, die in ieder geval vrucht draagt en levert; de ene inderdaad honderd-, een andere echter zestig-, een andere echter dertigvoudig."

23. Mar 4:14-20; Luc 8:11-15.

Andere parabelen

²⁴ Een andere parabel plaatste Hij voor hen, zeggend: "Het koninkrijk van de hemelen is gelijk aan een mens die uitstekend zaad in zijn eigen veld zaaide. ²⁵ Wanneer

echter de mensen dommelden kwam zijn vijand en zaaide er dolik over, in het midden van het graan, en vertrok. ²⁶ Toen echter het gras ontkiemde en vrucht leverde, toen werd ook de dolik zichtbaar.

²⁷ De slaven van de huiseigenaar nu naderden en zeiden tot hem: 'Heer, hebt u juist niet uitstekend zaad gezaaid in uw veld? Vanwaar heeft het dan dolik?' ²⁸ Hij echter verklaarde hen: 'Een mens, een vijand, heeft dit gedaan.' De slaven nu zeiden tot hem: 'Wilt u dan dat wij vertrekken en het bijeenplukken?' ²⁹ Hij echter verklaarde: 'Nee, zodat niet, de dolik bijeenplukkend, jullie gelijktijdig met hen het graan zouden ontwortelen.' ³⁰ Laat beiden samen opgroeien tot de oogst, en op het moment van de oogst zal ik uitspreken tot de maaiers: "Pluk eerst de dolik bijeen en bind het in bundels om het te verbranden. Verzamel het graan echter in mijn bergplaats." ' "

³¹ Een andere parabel plaatste Hij voor hen, zeggend: "Gelijk is het koninkrijk van de hemelen aan een korrel van de mosterd, die een mens nam en zaaide in zijn veld;

³² die inderdaad kleiner is dan al de zaden, maar wanneer hij gegroeid is groter dan de groenten is en een boom wordt, zodat de vliegende schepsels van de hemel komen en een slaapplek vinden in zijn takken."

³³ Een andere parabel sprak Hij tot hen, zeggend: "Gelijk is het koninkrijk van de hemelen aan zuurdesem, dat een vrouw nam en verborg in drie seahs meel, tot het geheel verzuurd was."

³⁴ Al deze dingen sprak Jezus in parabelen tot de scharen, en zonder parabel sprak Hij niets tot hen, ³⁵ zodat vervuld zou worden wat uitgesproken is door de profeet, zeggend:

"Ik zal in parabelen Mijn mond openen,

Ik zal eruit gooien wat verborgen is vanaf de grondvesting."

24. vers 36-43. 32. Mar 4:30-32; Luc 13:18-19; Dan 4:10-12. 34. Mar 4:33. 35. Ps 78:2.

Ophelderen van de parabel van de dolik van het veld

³⁶ Toen, de scharen achtergelaten hebbend, kwam Hij binnen in het woonhuis. En Zijn leerlingen naderden Hem, zeggend: "Helder voor ons de parabel van de dolik van het veld op." ³⁷ Hij echter antwoordde en zei: "Hij Die het uitstekende zaad zaait is de Mensenzoon. ³⁸ Het veld nu is de wereld. En het uitstekende zaad, deze zijn de zonen van het koninkrijk. De dolik echter, dat zijn de zonen van de boze. ³⁹ De vijand nu die hen zaait is de tegenwerker. En de oogst is afsluiting van het tijdperk. De maaiers nu zijn boodschappers. ⁴⁰ Evenals dan het dolik bijeengeplukt en in vuur verbrand wordt, zo zal het zijn bij de afsluiting van het tijdperk. ⁴¹ De Mensenzoon

zal Zijn boodschappers afvaardigen, en zij zullen uit Zijn koninkrijk allen bijeenplukken die strikken en die wetteloosheid doen. ⁴² En zij zullen hen werpen in de oven van het vuur, daar zal de weeklacht zijn en het knarsen van de tanden.

⁴³ Dan zullen de rechtvaardigen licht uitstralen als de zon in het koninkrijk van hun Vader. Wie oren heeft om te horen, laat hij horen!

38. Joh 8:44. 39. 24:3. 43. Dan 12:3.

Andere parabelen

⁴⁴ Gelijk is het koninkrijk van de hemelen aan een schat, verborgen in het veld, die een mens vond, verborg en in zijn vreugde wegging en alles verkocht, al wat hij had, en dat veld kocht.

⁴⁵ Weer, gelijk is het koninkrijk van de hemelen aan een mens, een koopman, die uitstekende parels zocht. ⁴⁶ Eén zeer kostbare parel echter gevonden hebbend vertrok hij, heeft hij alles, al wat hij had, verhandeld en kocht hij hem.

⁴⁷ Weer, gelijk is het koninkrijk van de hemelen aan een sleepnet dat geworpen werd in de zee en uit iedere soort verzamelde, ⁴⁸ die ze toen het gevuld was ophaalden het strand op. En gezeten verzamelden ze de uitstekende in kruiken, maar de rotten wierpen ze buiten. ⁴⁹ Zo zal het zijn bij de afsluiting van het tijdperk. De boodschappers zullen uitgaan en zullen de bozen afzonderen uit het midden van de rechtvaardigen. ⁵⁰ En zij zullen hen werpen in de oven van het vuur, daar zal de weeklacht zijn en het knarsen van de tanden. ⁵¹ Begrijpen jullie al deze dingen?" Zij zeiden tot Hem: "Ja."

⁵² Hij nu zei tot hen: "Derhalve is iedere schriftgeleerde die leerling gemaakt is in het koninkrijk van de hemelen gelijk aan een mens, een huiseigenaar, die uit zijn schat nieuwe en oude dingen werpt."

49. Ope 7:3.

Jezus in zijn vaderstad

⁵³ En het gebeurde toen Jezus deze parabelen ten einde gebracht had dat Hij zich vandaar onttrok. ⁵⁴ En gekomen in Zijn vaderstad onderwees Hij hen in hun synagoge, zodat zij zich verwonderden en zeiden: "Waarvandaan heeft deze deze wijsheid en krachten?" ⁵⁵ Is deze niet de zoon van de handwerksman, wordt zijn moeder niet Miriam genoemd en zijn broeders niet Jakobus en Jozef en Simon en Judas? ⁵⁶ En zijn zijn zusters zeker niet allen bij ons? Waarvandaan dan heeft deze al deze dingen?" ⁵⁷ En zij werden verstrikt in Hem.

Jezus nu zei tot hen: "Een profeet is niet ongeëerd, tenzij in zijn eigen vaderstad en in zijn woonhuis." ⁵⁸ En Hij deed daar niet veel krachten vanwege hun ongelooft.

54. Joh 7:15. 58. Mar 6:5; Joh 4:44.

Johannes de Doper onthoofd

14 ¹ In die periode hoorde Herodes de viervorst het gerucht van Jezus, ² en hij zei tot zijn jongens: "Deze is Johannes de Doper. Hij werd opgewekt vanuit de doden, en daarom zijn de krachten werkzaam in hem." ³ Want Herodes hield toen Johannes vast en bond hem en zette hem ook weg in de gevangenis vanwege Herodias, de vrouw van Filippus, zijn broeder, ⁴ want Johannes zei tot hem: "Het is jou niet geoorloofd haar te hebben." ⁵ En hij wilde hem doden, maar hij werd bevreesd voor de schare, omdat zij hem als profeet hielden.

⁶ Toen echter de verjaardag van Herodes kwam danste de dochter van Herodias in het midden en behaagde Herodes, ⁷ waardoor hij met een eed beleed haar te geven wat zij ook maar zou verzoeken. ⁸ Zij nu, naar voren geduwd door haar moeder, verklaarde: "Geef mij hier op een plateel het hoofd van Johannes de Doper."

⁹ En de koning werd bedroefd, maar vanwege de eden en die met hem lagen beval hij dat het gegeven werd. ¹⁰ En gezonden hebbend onthoofdde hij Johannes in de gevangenis.

¹¹ En zijn hoofd werd gedragen op een plateel en gegeven aan het meisje, en zij droeg het tot haar moeder. ¹² En genaderd namen zijn leerlingen zijn lijk weg en begroeven het. En gekomen berichtten zij het aan Jezus.

3. Lev 18:16. 5. Mar 6:15. 9. Num 30:3. 12. Mar 6:21-29.

Verzadiging van de menigten

¹³ Het dan gehoord hebbend verwijderde Jezus zich vandaar in een schip naar een eenzame plaats, in afzondering, en de scharen, het gehoord hebbend, volgden Hem te voet vanaf de steden. ¹⁴ En uit het schip gekomen nam Hij een grote schare waar en werd met mededogen bewogen over hen en genas hun zieken.

¹⁵ Toen het echter avond geworden was kwamen de leerlingen naar Hem toe, zeggend: "Afgelegen is de plaats en het uur is al voorbijgegaan. Laat dan de scharen gaan opdat zij de dorpen in gaan en voor zichzelf voedsel zouden kopen."

¹⁶ Jezus echter zei tot hen: "Zij hebben het niet nodig heen te gaan. Geven jullie hen te eten." ¹⁷ Zij echter zeiden tot Hem: "Wij hebben hier niets dan vijf broden en twee vissen." ¹⁸ Hij nu zei: "Breng ze hier bij Mij." ¹⁹ En de scharen bevolen hebbend

achterover te leunen op het gras nam Hij de vijf broden en de twee vissen, en Hij zag op naar de hemel en zegende het, en de broden gebroken hebbend gaf Hij ze aan de leerlingen en de leerlingen aan de scharen.²⁰ En allen aten en werden verzadigd. En zij raaptten de overgebleven brokstukken op, twaalf draagkorven vol.²¹ En die aten waren ongeveer vijfduizend mannen, zonder vrouwen en kinderen.

15. Mar 6:30-36; Luc 9:10-12; Joh 6:1-9. 21. Mar 6:37-41; Luc 9:13-17.

Jezus wandelend over de zee

²² En terstond dwong Hij Zijn leerlingen in te stappen in het schip en voor Hem uit te gaan naar de andere kant, tot Hij de scharen zou laten gaan.²³ En na de scharen te hebben laten gaan ging Hij omhoog de berg op, in afzondering, om te bidden. Toen het dan avond geworden was, was Hij daar alleen.

²⁴ Het schip nu was al vele stadiën van het land vandaan, in het midden van de zee, en werd gekweld door de golven, want de wind was tegengesteld.²⁵ In de vierde wacht van de nacht nu kwam Hij naar hen toe, wandelend over de zee.²⁶ De leerlingen echter namen Hem waar, over de zee wandelend, en werden verward, zeggend: "Het is een spookverschijsning!" en zij schreeuwden van vrees.²⁷ Meteen echter sprak Jezus tot hen, zeggend: "Wees moedig! Ik ben het! Vrees niet!"

²⁸ Petrus echter antwoordde Hem en zei: "Heer, indien U het bent, beveel mij naar U toe te komen over de wateren." ²⁹ Hij dan zei: "Kom!", en afgestapt vanaf het schip wandelde Petrus over de wateren om naar Jezus toe te komen.

³⁰ De sterke wind echter bekijkend werd hij bevreesd. En hij begon te zinken en schreeuwde, zeggend: "Heer, red mij!" ³¹ En terstond strekte Jezus de hand uit en vatte hem en zei tot hem: "Kleingelovige, waarom heb je gearzeld?" ³² En toen hij in het schip klom, ging de wind liggen. ³³ En zij in het schip aanbaden Hem, zeggend: "Waarachtig, Gods Zoon bent U!"

23. Mar 6:45-46; Luc 6:12; Joh 6:15. 27. Mar 6:47-50; Joh 6:16-20. 33. Mar 6:51; Joh 6:21.

In Gennesaret

³⁴ En overgestoken kwamen zij aan land in Gennesaret. ³⁵ En Hem herkend hebbend vaardigden de mannen van die plaats af naar geheel die omgeving en zij brachten allen die een kwaal hadden naar Hem toe. ³⁶ En zij verzochten Hem dat zij alleen het kwastje van zijn bovenkleed zouden aanraken. En al wie het aanraakten werden gered.

36. 9:21; Mar 6:53-56; Luc 6:19.

Jezus en de schriftgeleerden en farizeeën

15 ¹ Toen kwamen vanaf Jeruzalem farizeeën en schriftgeleerden naar Jezus toe, zeggend: ² "Waarom overtreden jouw leerlingen de overlevering van de ouderen, want zij wassen de handen niet wanneer zij brood eten."

³ Hij nu antwoordde en zei tot hen: "En waarom overtreden jullie het gebod van God door jullie overlevering? ⁴ Want God heeft gezegd: 'Eer je vader en je moeder,' en 'Wie kwaadspreekt over zijn vader of moeder, laat hij sterven, de dood in!' ⁵ Maar jullie zeggen: 'Wie ook maar zou zeggen tot zijn vader of moeder: 'Een naderingsgeschenk is wat jou ook maar van mij als nut verschaft wordt,' zal in geen geval zijn vader eren.' ⁶ En jullie maken het woord van God ongeldig door jullie overlevering. ⁷ Huichelaars! Uitstekend heeft Jesaja geprofeteerd over jullie, zeggend:

⁸ 'Dit volk eert Mij met de lippen,
maar hun hart is ver van Mij vandaan.

⁹ Tevergeefs vereren zij Mij echter,
onderwijzingen onderwijzend die voorschriften van mensen zijn.' "

2. Luc 11:38. 3. Exo 20:12. 5. Exo 21:17. 6. Gal 1:14. 7. Jes 29:13. 9. Mar 7:6-7.

Wat ontwijdt

¹⁰ En de schare tot Zich geroepen hebbend zei Hij tot hen: "Hoor en begrijp! ¹¹ Niets dat binnenkomt in de mond ontwijdt de mens, maar wat uitgaat uit de mond, dat ontwijdt de mens."

¹² Toen naderden de leerlingen en zeiden tot Hem: "Weet U dat de farizeeën, het woord gehoord hebbend, verstrikt zijn?" ¹³ Hij echter antwoordde en zei: "Iedere plant die Mijn hemelse Vader niet geplant heeft, zal ontworteld worden. ¹⁴ Laat hen! Zij zijn blinde gidsen van blinden. Ingeval een blinde nu een blinde gidst zullen ze beiden in een kuil vallen."

¹⁵ Petrus nu antwoordde en zei tot Hem: "Duid voor ons de parabel." ¹⁶ Hij echter zei: "Zijn ook jullie op dit punt onverstandig? ¹⁷ Bevatten jullie nog niet dat alles wat in de mond naar binnen gaat in het onderlijf binnenkomt en in het toilet uitgeworpen wordt? ¹⁸ Wat echter uitgaat uit de mond komt uit het hart, en dat ontwijdt de mens.

¹⁹ Want uit het hart komen boze redeneringen, moorden, echtbreuken, hoererijen, diefstallen, valse getuigenissen, lasteringen. ²⁰ Dit is wat de mens ontwijdt. Het eten met ongewassen handen echter ontwijdt de mens niet."

11. 12:34-37. 14. Luc 6:39; Jes 9:16; Mal 2:8. 18. Jak 3:6. 20. Mar 7:15.

De Kananese vrouw

²¹ En vandaar uitgegaan verwijderde Jezus Zich naar de delen van Tyrus en Sidon.

²² En zie, een Kananese vrouw kwam vanuit die grenzen en schreeuwde, zeggend: "Wees mij barmhartig Heer, Zoon van David! Mijn dochter is ernstig demonisch bezeten." ²³ Hij echter antwoordde haar geen woord. En genaderd vroegen Zijn leerlingen Hem, zeggend: "Laat haar gaan, want zij schreeuwt achter ons."

²⁴ Hij nu antwoordde en zei: "Ik ben niet afgevaardigd tenzij voor de verloren schapen van het huis van Israël." ²⁵ Zij echter kwam en aanbad Hem, zeggend: "Heer, help mij!" ²⁶ Hij echter antwoordde en zei: "Het is niet goed het brood van de kinderen te nemen en te werpen voor de hondjes." ²⁷ Zij echter zei: "Ja Heer, want ook de hondjes eten van de kruimels die vallen van de tafel van hun heren."

²⁸ Toen antwoordde Jezus en zei tot haar: "O vrouw, groot is jouw geloof! Laat het jou gebeuren zoals jij wilt!" En haar dochter werd geheeld in dat uur.

24. 10:6.

Verzadiging van de schare

²⁹ En vandaar verdergegaan kwam Jezus bij de zee van Galilea. En omhooggegaan de berg op zat Hij daar. ³⁰ En naar Hem toe kwamen grote scharen, bij zich lammen, blinden, doofstommen, kreupelen, en vele anderen hebbend, en zij wierpen hen neer bij Zijn voeten, en Hij genas hen, ³¹ zodat de schare zich verbaasde, ziend dat doofstommen spraken, kreupelen gezond waren en lammen wandelen en blinden zien, en zij verheerlijkten de God van Israël.

³² Jezus nu, Zijn leerlingen tot Zich geroepen hebbend, zei: "Ik ben met mededogen bewogen over de schare, dat zij al drie dagen bij Mij verblijven, en zij hebben niets wat zij zouden kunnen eten, en Ik wil hen niet vastend laten gaan, zodat zij niet ergens onderweg verzwakt zouden worden." ³³ En de leerlingen zeiden tot Hem: "Waarvandaan komen er voor ons in de wildernis zoveel broden, zodat we zo'n grote schare kunnen verzadigen?" ³⁴ En Jezus zei tot hen: "Hoeveel broden hebben jullie?" Zij nu zeiden: "Zeven, en een paar visjes."

³⁵ En aan de schare opgedragen hebbend aan te liggen op de aarde ³⁶ nam Hij de zeven broden en de vissen, en gedankt hebbend brak Hij ze en gaf ze aan de leerlingen en de leerlingen aan de scharen. ³⁷ En zij aten allen en werden verzadigd. En de overgebleven brokstukken raaptten zij op, zeven manden vol. ³⁸ En die aten waren ongeveer vierduizend mannen, zonder vrouwen en kinderen. ³⁹ En na de scharen te hebben laten gaan stapte Hij in het schip en kwam binnen de grenzen van Magadan.

29. Mar 7:31. 31. Mar 7:31-37. 33. Joh 6:7-9. 35. Mar 8:6. 37. Joh 6:12. 38. 14:21.

Ten toon spreiden van een teken

16 ¹ En genaderd beproefden de farizeeën en de sadduceeën Hem en vroegen Hem een teken uit de hemel ten toon te spreiden aan hen.

² Hij nu antwoordde hen en zei: ⁴ "Een generatie, boos en een echtbreekster, zoekt naar een teken, en een teken zal haar niet gegeven worden behalve het teken van Jona." En hen achtergelaten hebbend vertrok Hij.

1. 12:38; Mar 8:11; Luc 12:54. 4. 12:38; Mar 8:11; Luc 12:54; 1Kon 1:22.

De zuurdesem van de farizeeën en sadduceeën

⁵ En de leerlingen, gekomen naar de andere kant, vergaten broden mee te nemen.

⁶ Jezus nu zei tot hen: "Zie en geef acht op de zuurdesem van de farizeeën en sadduceeën."

⁷ Zij nu redeneerden in zichzelf, zeggend: "Broden namen wij niet mee." ⁸ Dat echter wetend zei Jezus: "Waarom redeneren jullie in julliezelf, kleingelovigen, dat jullie geen broden hebben? ⁹ Jullie bevatten het nog niet, noch herinneren jullie je de vijf broden van de vijfduizend, en hoeveel draagkorven verkregen jullie? ¹⁰ Evenmin de zeven broden van de vierduizend, en hoeveel manden verkregen jullie? ¹¹ Hoe bevatten jullie niet dat Ik niet tot jullie aangaande broden gesproken heb? Geef echter acht op de zuurdesem van de farizeeën en sadduceeën." ¹² Toen begrepen zij dat Hij niet gezegd had acht te geven op de zuurdesem van de broden maar op het onderwijs van de farizeeën en sadduceeën.

9. 14:20. 10. 15:37. 12. Mar 8:14-21; Luc 12:1.

Wie is de Mensenzoon

¹³ Jezus nu, gekomen in de delen van Caesarea Filippi, vroeg Zijn leerlingen, zeggend: "Wie zeggen de mensen dat de Mensenzoon is?" ¹⁴ Zij nu zeiden: "Dezen inderdaad 'Johannes de Doper', anderen echter 'Elia', en anderen 'Jeremia of één van de profeten.'"

¹⁵ Hij zei tot hen: "Jullie echter, wie zeggen jullie dat Ik ben?" ¹⁶ Simon Petrus nu antwoordde en zei: "Ú bent de Gezalfde, de Zoon van de levende God."

¹⁷ Jezus nu antwoordde en zei tot Hem: "Gelukkig ben jij, Simon Barjona, want vlees en bloed heeft dat niet onthuld aan jou, maar Mijn Vader Die in de hemelen is. ¹⁸ En Ík nu zeg jou dat jij Petrus bent, en op deze rots zal Ik Mijn gemeente bouwen, en de poorten van de onderwereld zullen niet de overhand hebben over haar. ¹⁹ Ik zal jou de sleutels van het koninkrijk van de hemelen geven, en wat jij ook bindt op de aarde zal gebonden zijn in de hemelen, en wat jij ook losmaakt op de aarde zal

losgemaakt zijn in de hemelen." ²⁰ Toen legde Hij de leerlingen op dat zij tegen niemand zouden zeggen dat Hij de Gezalfde is.

14. 14:1-2; Luc 9:7-9. 16. Joh 6:69; 1Joh 4:15. 17. 11:27. 18. 1Pet 2:4-6. 19. Han 2:14-41; 18:18. 20. Mar 8:27-30.

Het tonen van het lijden

²¹ Vanaf toen begon Jezus te tonen aan Zijn leerlingen dat Hij naar Jeruzalem moest gaan en veel moest lijden door de oudsten en hogepriesters en schriftgeleerden, en gedood en in de derde dag opgewekt moest worden. ²² En Petrus nam Hem tot zich en begon Hem te berispen, zeggend: "Laat het gunstig voor U zijn, Heer! In geen geval zal dit voor U zo zijn!"

²³ Hij echter keerde en zei tot Petrus: "Ga weg achter Mij, Satan! Een strik ben jij voor Mij, want jij bent niet gezind op de dingen van God maar op de dingen van mensen."

²⁴ Toen zei Jezus tot Zijn leerlingen: "Indien iemand achter Mij aan wil komen, laat hij zichzelf verloochenen en zijn kruis optillen en Mij volgen. ²⁵ Want wie ooit zijn ziel wil redden zal haar verliezen. Wie echter ook maar zijn ziel zou verliezen omwille van Mij zal haar vinden. ²⁶ Want welk nut zal een mens verschaft worden ingeval hij de gehele wereld zou winnen, maar aan zijn ziel verlies zou lijden? Of wat zal een mens geven in ruil voor zijn ziel? ²⁷ Want de Mensenzoon staat op het punt te komen in de heerlijkheid van Zijn Vader met Zijn boodschappers, en dan zal Hij aan eenieder vergelden naar zijn praktijk. ²⁸ Amen, Ik zeg jullie dat er enigen zijn van hen die hier staan, die in geen geval de dood zouden proeven tot zij ook maar de Mensenzoon zouden waarnemen, komend in Zijn koninkrijk."

23. Mar 8:31-33. 25. Joh 12:25. 26. Psa 49:7,8. 28. Mar 9:1; Dan 7:13-14.

Een stem uit de wolk

17 ¹ En na zes dagen nam Jezus Petrus en Jakobus en Johannes, zijn broeder, en Hij bracht hen omhoog op een hoge berg, in afzondering, ² en Hij werd getransformeerd voor hen. En Zijn aangezicht straalde als de zon en Zijn bovenkleden werden wit als het licht.

³ En zie, met Hem werden Mozes en Elia gezien, met Hem samensprekend. ⁴ Petrus nu antwoordde en zei tot Jezus: "Heer, het is uitstekend dat wij hier zijn. Indien U het wilt zal ik hier drie tenten maken; voor U één en voor Mozes één en voor Elia één." ⁵ Terwijl hij nog sprak, zie, een lichtende wolk omschaduwde hen, en zie, een stem uit de wolk, zeggend: "Deze is Mijn Zoon, de Geliefde, in Wie Ik een welbehagen

heb. Hoor van Hem!"

⁶ En dit gehoord hebbend vielen de leerlingen op hun aangezicht, en zij werden uiterst bevreesd. ⁷ En Jezus naderde en raakte hen aan en zei: "Kom overeind en wees niet bevreesd!" ⁸ Hun ogen dan opgeheven hebbend namen zij niemand waar behalve alleen Jezus Zelf.

⁹ En terwijl zij vanuit de berg afdaalden gaf Jezus hen opdracht, zeggend: "Jullie zouden aan niemand het gezicht vertellen tot de Mensenzoon uit de doden opgewekt zou worden."

¹⁰ En Zijn leerlingen vroegen Hem na, zeggend: "Waarom zeggen de schriftgeleerden dan dat Elia eerst moet komen?" ¹¹ Hij nu antwoordde en zei tot hen: "Elia inderdaad komt en zal alle dingen herstellen. ¹² Ik zeg jullie echter dat Elia al kwam en zij herkenden hem niet, maar zij deden met hem al wat zij wilden. Zo staat ook de Mensenzoon op het punt te lijden door hen." ¹³ Toen begrepen de leerlingen dat Hij over Johannes de Doper sprak tot hen.

2. 2Pet 1:16. 5. Mar 1:11; 9:2-7; Luc 9:28-35. 10. Mar 9:11; Mal 4:5,6. 11. Ope 11:3; Han 3:21. 12. 14:3-10. 13. 11:14.

Een ongelovige generatie

¹⁴ En toen zij naar de schare toe gekomen waren, kwam een mens naar Hem, op de knieën vallend voor Hem ¹⁵ en zeggend: "Heer, wees mijn zoon barmhartig, want hij is epileptisch en heeft het ernstig, want hij valt vaak in het vuur en vaak in het water. ¹⁶ En ik bracht hem naar Uw leerlingen toe, en zij konden hem niet genezen."

¹⁷ Toen echter antwoordde Jezus en zei tot hen: "O ongelovige en verdraaide generatie! Tot wanneer zal Ik met jullie zijn? Tot wanneer zal Ik jullie verdragen? Breng hem hier bij Mij." ¹⁸ En Jezus berispte hem, en de demon kwam uit hem, en de jongen was genezen vanaf dat uur.

¹⁹ Toen kwamen de leerlingen naar Jezus toe, in afzondering, en zeiden: "Waarom konden wij hem niet uitwerpen?" ²⁰ Hij nu zei tot hen: "Vanwege jullie klein geloof. Want amen, Ik zeg jullie, ingeval jullie geloof als een korrel van de mosterd zouden hebben zullen jullie tot deze berg uitspreken: 'Ga verder vandaar – daar!', en hij zal verdergaan. En niets zal onmogelijk zijn voor jullie."

18. Mar 9:14-27; Luc 9:37-42. 20. 21:21.

De mensenzoon zal overgegeven worden

²² Terwijl zij nu samengebracht werden in Galilea zei Jezus tot hen: "De Mensenzoon staat op het punt overgegeven te worden in de handen van mensen, ²³ en zij zullen

Hem doden, en op de derde dag zal Hij opgewekt worden." En zij werden uiterst bedroefd.

23. Mar 9:31.

Een stater in de mond van een vis

²⁴ Toen zij nu gekomen waren in Kafarnaüm kwamen zij die de dubbele drachmen kregen naar Petrus en zeiden: "Voldoet jullie leraar niet de dubbele drachmen?"

²⁵ Hij zei "Ja". En in het woonhuis gekomen was Jezus hem voor, zeggend: "Wat meen jij, Simon, de koningen van de aarde, van wie ontvangen zij tol of hoofdelijke belasting? Van hun zonen of van vreemden?" ²⁶ Hij nu verklaarde: "Van vreemden." Toen hij nu zei "Van vreemden," verklaarde Jezus hem: "Dus zijn de zonen zeker vrij.

²⁷ Opdat wij nu hen niet verstrikken, ga naar zee, werp een vishaak en de eerste omhooggekomen vis, til hem op en zijn mond geopend hebbend zal jij een stater vinden. Die genomen hebbend, geef hem aan hen voor Mij en jou."

24. Exo 30:11-13.

De grootste in het koninkrijk van de hemelen

18 ¹ In dat uur nu kwamen de leerlingen naar Jezus, zeggend: "Wie is dus de grootste in het koninkrijk van de hemelen?" ² En een kind tot zich geroepen hebbend deed Hij hem staan in hun midden ³ en zei: "Amen, Ik zeg jullie, indien jullie niet zouden keren en zouden worden als de kinderen zullen jullie in geen geval binnenkomen in het koninkrijk van de hemelen. ⁴ Wie zichzelf dan nederig zal opstellen als dit kind, die is de grootste in het koninkrijk van de hemelen. ⁵ En wie ook één zodanig kind zou ontvangen in Mijn naam ontvangt Mij. ⁶ Wie echter ook maar één van deze kleinen die in Mij geloven tot strik wordt, het is bevorderlijk voor hem dat een molensteen voor ezels om zijn nek heen gehangen wordt en hij verzonken wordt in de diepte van de zee.

⁷ Wee de wereld vanwege de strikken, want het is noodzaak dat de strikken komen. Bovendien, wee die mens door wie de strik komt. ⁸ Indien nu jouw hand of jouw voet jou tot strik wordt, hak hem af en werp hem van jou! Het is uitstekend voor jou kreupel of lam het leven in te gaan – beter dan, twee handen of twee voeten hebbend, geworpen te worden in het vuur gedurende de tijdperken.

⁹ En indien jouw oog je tot strik wordt, neem het eruit en werp het van jou! Uitstekend is het voor jou eenogig het leven in te gaan – beter dan, twee ogen hebbend, geworpen te worden in het Gehenna van vuur.

¹⁰ Zie erop toe dat jullie niet één van deze kleinen verachten, want Ik zeg jullie dat

hun boodschappers in de hemelen voortdurend het aangezicht van Mijn vader Die in de hemelen is bekijken.

3. Mar 10:14-15. 6. Mar 9:42. 8. 25:41; Jud 1:7. 9. 5:29; Mar 9:43; Jes 66:24.

Het verdwaalde schaap

¹² Wat menen jullie? Ingeval een zeker mens honderd schapen zou hebben en één uit hen verdwaalt, zal hij zeker niet de negenennegentig schapen achterlaten op de bergen en gegaan de dwalende zoeken? ¹³ En ingeval het gebeurt dat hij het vindt, amen, Ik zeg jullie dat hij zich verheugt over het schaap, meer dan over de negenennegentig die niet gedwaald hebben. ¹⁴ Zo is het niet de wil voor jullie Vader Die in de hemelen is dat één van deze kleinen verloren zou gaan.

13. Jes 53:6. 14. Luc 15:3-7.

Een broeder aantonen verkeerd te zitten

¹⁵ Ingeval nu jouw broeder zou zondigen, ga heen en toon hem aan verkeerd te zitten, tussen jou en hem alleen. Ingeval hij je hoort, win jij jouw broeder. ¹⁶ Ingeval hij echter niet hoort, neem met jezelf nog één of twee mee, opdat op de mond van twee getuigen of van drie iedere uitspraak staat. ¹⁷ Ingeval hij dan hen ongehoorzaam is, zeg het aan de gemeente. Ingeval hij echter ook de gemeente ongehoorzaam is, laat hij voor jou evenals hen van de natiën en de tollenaar zijn.

¹⁸ Amen, Ik zeg jullie, al wat jullie ook zouden binden op de aarde zal gebonden zijn in de hemel en al wat jullie ook zouden losmaken op de aarde zal losgemaakt zijn in de hemel.

¹⁹ Weer, amen, Ik zeg jullie dat ingeval twee uit jullie overeenstemmen op de aarde aangaande enige zaak, wat zij ook verzoeken, het zal voor hen komen van Mijn Vader Die in de hemelen is. ²⁰ want waar twee of drie verzameld zijn in Mijn naam, daar ben Ik in hun midden."

15. Gal 6:1; Luc 17:3; Jak 5:10. 16. Deut 19:15. 17. 2Tes 3:14. 18. 16:19. 19. 1Joh 5:14-15.

Het vergeven van een broeder

²¹ Toen naderde Petrus en zei tot Hem: "Heer, hoe vaak zal mijn broeder tegen mij zondigen en zal ik hem vergeven? Tot zevenmaal?" ²² Jezus zei tot hem: "Ik zeg tot jou niet 'tot zevenmaal' maar 'tot zeventig maal zeven.'

²³ Derhalve is het koninkrijk van de hemelen gelijk aan een mens, een koning die rekeningen af wilde rekenen met zijn slaven. ²⁴ Toen hij echter begonnen was af te rekenen werd er naar hem één schuldenaar van tienduizend talenten toe gebracht.

²⁵ Toen hij het echter niet kon terugbetalen beval de heer hem verhandeld te worden, en zijn vrouw en kinderen en alles, al wat hij had, en terugbetaald te worden. ²⁶ De slaaf dan, gevallen, die aanbad hem, zeggend: 'Heer, wees geduldig met mij, en ik zal alles terugbetalen aan u!' ²⁷ De heer van de slaaf nu, met mededogen bewogen, die liet hem gaan en schold wat geleend was aan hem kwijt.

²⁸ Buitengekomen echter vond die slaaf één van zijn medeslaven die aan hem honderd denarii schuldig was, en hij hield hem vast en deed hem stikken, zeggend: 'Betaal terug als jij wat schuldig bent!' ²⁹ Gevallen dan verzocht zijn medeslaaf hem, zeggend: 'Wees geduldig over mij, en ik zal alles terugbetalen aan jou!' ³⁰ Hij echter wilde dat niet, maar vertrok en wierp hem in de gevangenis tot hij zou terugbetalen wat hij schuldig was.

³¹ Zijn medeslaven dan, waargenomen hebbend wat er gebeurde, werden uiterst bedroefd en gekomen hielden zij alles wat er gebeurde op aan hun eigen heer.

³² Toen riep zijn heer hem tot zich en zei tot hem: 'Boze slaaf! Al dat verschuldigde schold ik jou kwijt, daar jij het mij verzocht. ³³ Moest ook jij niet barmhartig zijn voor jouw medeslaaf, zoals ook ik jou barmhartig was?' ³⁴ En vertoornd geworden gaf zijn heer hem over aan de folteraars, totdat hij al wat hij schuldig was aan hem terugbetaald zou hebben.

³⁵ Zo zal ook Mijn hemelse Vader doen met jullie indien jullie niet vergeven, eenieder zijn broeder, uit jullie harten.

22. 6:14; Luc 17:4. 27. Han 2:38. 30. Han 22:21-22. 35. 6:12-15; Jak 2:13; Spr 21:13.

Het laten gaan van je vrouw

19 ¹ En het gebeurde, toen Jezus deze woorden ten einde gebracht had, dat Hij zich onttrok uit Galilea en binnen de grenzen kwam van Judea, de andere zijde van de Jordaan. ² En Hem volgden grote scharen, en Hij genas hen daar.

³ En de farizeeën kwamen naar hem toe, hem beproevend en zeggend: "Is het iemand geoorloofd zijn vrouw te laten gaan voor iedere oorzaak?"

⁴ Hij nu antwoordde en zei: "Hebben jullie niet gelezen dat de Maker vanaf het begin hen mannelijk en vrouwelijk gemaakt heeft, ⁵ en Hij zei: 'Omwillen hiervan zal een mens zijn vader en moeder achterlaten en hij zal aan zijn vrouw gehecht worden, en de twee zullen tot één vlees zijn', ⁶ zodat zij niet meer twee maar één vlees zijn? Wat God dan samengejukt heeft, laat de mens dat niet scheiden.

⁷ Zij zeiden tot hem: "Waarom gaf Mozes dan opdracht haar een boekrol van scheiding te geven en te laten gaan?"

⁸ Jezus zei tot hen: "Mozes, om de hardheid van jullie hart, heeft jullie toegestaan

jullie vrouwen te laten gaan, maar vanaf het begin is het niet zo geweest.

⁹ Ik nu zeg jullie dat wie ook maar zijn vrouw laat gaan – niet vanwege hoererij – en een ander huwt, echtbreuk begaat, en wie haar die is laten gaan huwt, begaat echtbreuk."

¹⁰ Zijn leerlingen zeiden: "Indien de oorzaak van de mens met de vrouw zo is, is het niet bevorderlijk te huwen."

¹¹ Hij echter zei tot hen: "Niet allen vatten dit woord, maar aan wie het gegeven is.

¹² Want er zijn eunuchen die zo uit het onderlijf van hun moeder zijn voortgebracht en er zijn eunuchen die ontmand zijn door mensen en er zijn eunuchen die zichzelf ontmannen vanwege het koninkrijk van de hemelen. Wie het kan vatten, laat hij het vatten!

2. Mar 10:1. 4. Gen 1:27. 6. Gen 2:24. 7. 5:31; Deut 24:1. 8. Mar 16:4; 1Kor 7:10. 9. 1Kor 7:11; Luc 16:18. 12. Mar 10:2-12; Ope 14:4.

Jezus legt de kinderen de handen op

¹³ Toen werden kinderen naar hem toe gebracht, opdat Hij de handen zou leggen op hen en zou bidden. De leerlingen echter berispten hen. ¹⁴ Jezus echter zei tot hen: "Laat de kinderen en belet hen niet naar Mij toe te komen, want van de zodanigen is het koninkrijk van de hemelen." ¹⁵ En de handen op hen gelegd hebbend ging Hij vandaar.

14. 18:3.

De jongeling met veel verworven spullen

¹⁶ En zie, één kwam naar Hem toe en zei: "Leraar, wat voor goed ding zou ik doen opdat ik leven gedurende de tijdperken zou hebben?"

¹⁷ Hij echter zei tot hem: "Waarom vraag jij Mij naar het goede? Eén is goed. Indien jij echter in het leven binnen wil komen, bewaar de geboden."

¹⁸ Hij zei tot Hem: "Welke?"

Jezus nu zei: "Het 'Jij zal niet vermoorden', 'Jij zal geen echtbreuk plegen', 'Jij zal niet stelen', 'Jij zal niet vals getuigen', ¹⁹ 'Eert jouw vader en moeder' en 'Jij zal jouw naaste liefhebben als jezelf'."

²⁰ De jongeling zei tot Hem: "Dezen allen heb ik gehouden. Wat ontbreekt mij nog?"

²¹ Jezus verklaarde hem: "Indien jij volmaakt wil zijn, ga heen, verkoop wat jou toebehoort en geef het aan de armen, en jij zal een schat in hemelen hebben. En kom dan hierheen en volg Mij."

²² Dit woord nu gehoord hebbend vertrok de jongeling bedroefd, want hij had veel verworven spullen.

²³ Jezus nu zei tot Zijn leerlingen: "Amen, Ik zeg jullie dat een rijke lastig zal binnenkomen in het koninkrijk van de hemelen. ²⁴ Weer echter zeg Ik jullie dat het gemakkelijker is voor een kameel door het oog van een naald binnen te komen dan voor een rijke om binnen te komen in het koninkrijk van God."

²⁵ Dit nu horend verwonderden de leerlingen zich uiterst, zeggend: "Wie kan dus gered worden?"

²⁶ Hen aankijkend echter zei Jezus tot hen: "Voor mensen is dit onmogelijk, bij God is echter alles mogelijk."

16. Luc 10:25. 17. Eze 20:11; Rom 10:5; Gal 3:20. 19. Exo 20:12; Lev 19:18; Deut 5:16. 21. Luc 12:33. 22. Mar 10:17-22; Luc 18:18-23. 23. 13:22. 25. Mar 10:23; Luc 18:26. 26. Gen 18:14; Jer 32:17; Luc 1:37.

Achterlaten omwille van Jezus

²⁷ Toen antwoordde Petrus en zei tot Hem: "Zie, wij hebben alles achtergelaten en volgen U. Wat zal er dus voor ons zijn?"

²⁸ Jezus echter zei tot Hem: "Amen, Ik zeg jullie dat jullie die Mij volgen in de wederwording, wanneer de Mensenzoon ook maar gaat zitten op de troon van Zijn heerlijkheid, dat ook jullie zullen zitten op twaalf tronen, de twaalf stammen van Israël oordelend. ²⁹ En al wie woonhuizen of broeders of zusters of vader of moeder of vrouw of kinderen of velden heeft achtergelaten omwille van Mijn naam zal een honderdvoud ontvangen en leven gedurende de tijdperken als erfdeel bezitten.

³⁰ Vele eersten zullen echter laatsten zijn en laatsten eersten.

27. 4:18; Luc 5:11. 30. 20:16,26,27; Luc 13:30.

De vergelijking van de werkers in de wijngaard

20 ¹ Want het koninkrijk van de hemelen is gelijk een mens, een huiseigenaar die gelijktijdig met de vroege ochtend uitging om werkers te huren voor zijn wijngaard.

² Met de werkers dan overeengestemd hebbend voor een denarius per dag vaardigde hij hen af naar zijn wijngaard.

³ En omstreeks het derde uur uitgegaan nam hij anderen waar, staand in de markt, niet werkend. ⁴ En tot die zei hij: 'Gaan ook jullie heen naar mijn wijngaard, en wat ook maar rechtvaardig is zal ik jullie geven.' ⁵ Zij nu vertrokken. En weer uitgegaan omstreeks het zesde en negende uur deed hij op dezelfde wijze.

⁶ Omstreeks het elfde uur nu uitgegaan vond hij anderen, staand, en hij zei tot hen: 'Waarom staan jullie hier geheel de dag, niet werkend?' ⁷ Zij zeiden tot hem: 'Niemand heeft ons gehuurd.' Hij zei tot hen: 'Gaan ook jullie heen naar de wijngaard.'

⁸ Toen het nu avond geworden was, zei de heer van de wijngaard tot zijn bestuurder:

'Roep de werkers en betaal hen het loon terug, beginnend vanaf de laatsten tot de eersten.'

⁹ En zij die omstreeks het elfde uur kwamen ontvingen elk een denarius. ¹⁰ En gekomen waren de eersten van oordeel dat zij meer zullen ontvangen, en ook zij ontvingen elk een denarius. ¹¹ Het ontvangen hebbend morden zij echter tegen de huiseigenaar, ¹² zeggend: 'Deze laatsten deden één uur werk, en jij geeft hen evenveel als aan ons, die de last van de dag en de gloeiende zon verdragen hebben!'

¹³ Hij echter antwoordde één van hen en zei: 'Kameraad, ik doe jou geen onrecht. Ben jij juist niet een denarius met mij overeengekomen?' ¹⁴ Neem het jouwe en ga weg! Nu wil ik aan deze laatsten geven zoals ook aan jou. ¹⁵ Is het mij niet geoorloofd te doen wat ik wil met het mijne? Of is jouw oog boos, zie dat ik goed ben?' ¹⁶ Zo zullen de laatsten eersten zijn en de eersten laatsten."

1. 22:33. 8. Deut 24:15. 16. 19:30.

Omhoog naar Jeruzalem

¹⁷ Jezus nu, op het punt staand omhoog te gaan naar Jeruzalem, nam de twaalf leerlingen in afzondering terzijde en zei onderweg tot hen: ¹⁸ "Zie, wij gaan omhoog naar Jeruzalem, en de Mensenzoon zal overgegeven worden aan de hogepriesters en schriftgeleerden, en zij zullen Hem veroordelen tot de dood. ¹⁹ En zij zullen Hem overgeven aan de natiën om met Hem te spotten en Hem af te geselen en te kruisigen. En op de derde dag zal Hij opgewekt worden."

19. Mar 10:32-34; Luc 18:31-33.

Gekomen om te dienen

²⁰ Toen kwam de moeder van de zonen van Zebedeüs met haar zonen naar Hem toe, aanbeddend en iets van Hem verzoekend. ²¹ Hij nu zei tot haar "Wat wil je?" Zij zei tot Hem: "Zeg dat deze twee zonen van mij gaan zitten, één aan Uw rechter- en één aan Uw linkerhand in Uw koninkrijk."

²² Jezus nu antwoordde en zei: "Jullie weten niet wat jullie verzoeken. Kunnen jullie de beker drinken die Ik op het punt sta te drinken?" Zij zeiden tot Hem: "Wij kunnen het." ²³ Hij zei tot hen: "Mijn beker zullen jullie inderdaad drinken. Het gaan zitten echter aan Mijn rechter- en aan Mijn linkerhand is niet aan Mij te geven, maar is voor hen voor wie het gereedgemaakt is door Mijn Vader."

²⁴ En de tien, het gehoord hebbend, waren verontwaardigd om de twee broeders.

²⁵ Jezus nu, hen tot zich roepend, zei: "Jullie hebben waargenomen dat de oversten van de natiën hen overheersen en de groteren misbruiken hun macht. ²⁶ Zo is het

niet onder jullie, maar wie ooit onder jullie groot wil worden, laat hij jullie dienaar zijn,²⁷ en wie ook maar onder jullie eerste wil zijn, laat hij jullie slaaf zijn,²⁸ evenals de Mensenzoon niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen en Zijn ziel te geven als losgeld voor velen."

20. Mar 10:35. 23. 26:39; Han 12:2; 19:28. 25. Luc 22:25. 26. 23:11; Mar 9:35. 28. 26:28; Jes 53:11,12; Rom 5:15.

Twee blinden

²⁹ En terwijl zij uitgingen vanuit Jericho volgde Hem grote scharen.³⁰ En zie, twee blinden, naast de weg zittend, hoorden dat Jezus voorbijging en schreeuwden, zeggend: "Heer! Wees ons barmhartig, Zoon van David!"³¹ De schare echter berispte hen opdat zij stil zouden zijn, maar zij schreeuwden luider, zeggend: "Heer! Wees ons barmhartig, Zoon van David!"

³² En stilstaand riep Jezus hen en zei: "Wat willen jullie dat Ik voor jullie doe?"

³³ Zij zeiden tot Hem: "Heer, dat onze ogen geopend worden!"

³⁴ Jezus nu werd met mededogen bewogen en raakte hun oogappels aan, en terstond werden zij ziende en volgden Hem.

30. 9:27; Mar 10:46; Luc 18:35. 31. 9:27; Mar 10:46; Luc 18:35. 34. Mar 10:49-52; Luc 18:40-42.

Binnenkomen in Jeruzalem

21 ¹ En toen zij tot Jeruzalem naderden en in Betfage kwamen op de olijfberg, toen vaardigde Jezus twee leerlingen af,² tot hen zeggend: "Ga het dorp tegenover jullie in. En terstond zullen jullie een ezelin vinden, vastgebonden, en een veulen met haar. Hen losgemaakt hebbend, leid ze naar Mij.³ En ingeval iemand iets tot jullie zou zeggen, zullen jullie uitspreken: 'De Heer heeft ze nodig,' en hij zal hen meteen afvaardigen." ⁴ Dit geheel nu heeft plaatsgevonden opdat vervuld zou worden wat uitgesproken is door de profeet, zeggend:

⁵ "Zeg tot de dochter van Sion:

'Zie, jouw koning komt naar jou,

zachtmoedig en opgestapt op een ezel,

en op een veulen, een jong van een jukdier.'

⁶ De leerlingen nu gingen en deden zoals Jezus overeengekomen was met hen,

⁷ leidden de ezelin en het veulen en legden op hen hun bovenkleden en Hij ging boven op hen zitten.

⁸ Het grootste deel van de schare echter spreidden hun eigen bovenkleden over de weg, andere sloegen echter takken van de bomen en spreidden ze over de weg.⁹ De

scharen nu die Hem voorafgingen en die volgden schreeuwden, zeggend: "Hosanna voor de Zoon van David! Gezegend is Hij die komt in de naam van de Heer! Hosanna in de hoogsten!"

¹⁰ En toen Hij binnengekomen was in Jeruzalem werd heel de stad opgeschud, zeggend: "Wie is dit?" ¹¹ De scharen echter zeiden: "Dit is de profeet Jezus, uit Nazaret in Galilea."

4. Zach 9:9; Joh 12:15; Dan 9:25. 8. 2Kon 9:13. 9. Psa 118:26; Mar 11:1-10; Luc 19:28-38.

Jezus komt de gewijde plaats binnen

¹² En Jezus kwam de gewijde plaats binnen en wierp allen die verkochten en kochten in de gewijde plaats uit en de tafels van de geldwisselaars wierp Hij omver, ook de zetels van hen die duiven verkochten. ¹³ En Hij zei tot hen: "Er staat geschreven: 'Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden,' maar jullie maken het tot een spelonk van rovers!"

¹⁴ En er kwamen blinden en lammen naar Hem toe in de gewijde plaats, en Hij genas hen.

¹⁵ De hogepriesters en de schriftgeleerden echter, de verbazingwekkende dingen die Hij deed waargenomen hebbend, en de jongens die schreeuwden in de gewijde plaats en zeiden: 'Hosanna voor de zoon van David!', waren verontwaardigd, ¹⁶ en zeiden tot Hem: "Hoor jij wat dezen zeggen?" Jezus echter zei tot hen: "Ja. Hebben jullie nooit gelezen: 'Uit de mond van onmondigen en zogenden bereidt U lof?'"

¹⁷ En hen achtergelaten hebbend kwam Hij buiten de stad in Betanië, en overnachtte daar buiten.

12. Mar 11:15; Luc 19:45. 13. Jes 56:7; Jer 7:11. 16. Psa 8:2.

De uitdroging van de vijgenboom

¹⁸ In de ochtend echter, terug omhoog de stad in gaand, had Hij honger. ¹⁹ En een vijgenboom onderweg waargenomen hebbend kwam Hij erbij en vond er niets in behalve alleen bladeren. En Hij zei ertegen: "Er zou niet meer vrucht van jou komen voor het tijdperk!" En direct droogde de vijgenboom uit.

²⁰ En dat waargenomen hebbend verbaasden de leerlingen zich, zeggend: "Hoe direct is de vijgenboom uitgedroogd!"

²¹ Jezus nu antwoordde en zei tot hen: "Amen, Ik zeg jullie, ingeval jullie geloof zouden hebben en niet twijfelen zullen jullie niet alleen dat met de vijgenboom doen, maar ook wanneer jullie tot deze berg zouden zeggen 'word opgetild en in de zee geworpen', het zal gebeuren. ²² En alles, al wat jullie ook maar gelovend zouden

verzoeken in het gebed, jullie zullen het ontvangen.

19. Rich 9:10; Mar 11:12-14,20. 21. 17:20. 22. Mar 11:20-26; Jak 1:6; 5:16; 1Joh 3:22; 5:14.

Gesprek met de hogepriesters, oudsten en farizeeën

²³ En terwijl Hij kwam in de gewijde plaats kwamen de hogepriesters en de oudsten van het volk naar Hem toe, toen Hij onderwees, zeggend: "Met welke autoriteit doe jij deze dingen, en wie heeft aan jou deze autoriteit gegeven?"

²⁴ Jezus echter antwoordde en zei tot hen: "Ook Ik zal jullie één ding vragen, welke, ingeval jullie het Mij zouden zeggen, ook Ik tot jullie zal uitspreken in welke autoriteit Ik deze dingen doe. ²⁵ De doop van Johannes, waarvandaan was het? Uit de hemel of uit mensen?"

Zij nu redeneerden met elkaar, zeggend: "Ingeval wij zouden zeggen: 'Uit de hemel' zal Hij tot ons uitspreken: 'Waarom hebben jullie hem dan niet geloofd?' ²⁶ Ingeval wij echter zouden zeggen: 'Uit mensen' – wij vrezen de schare, want allen houden Johannes als een profeet." ²⁷ En zij antwoordden Jezus en zeiden: "Wij weten het niet."

Ook Hij verklaarde hen: "Evenmin zeg Ik tot jullie met welke autoriteit Ik deze dingen doe.

²⁶. 14:5. ²⁷. Mar 6:20; 11:27-34; Luc 20:1-8.

De parabel van de twee kinderen

²⁸ Wat echter menen jullie? Een mens had twee kinderen. En gekomen naar de eerste zei hij: 'Kind, ga heden, werk in mijn wijngaard.' ²⁹ Hij echter antwoordde en zei: 'Ik wil niet.' Later echter, berouw hebbend, vertrok hij. ³⁰ Gekomen naar de tweede nu sprak hij op dezelfde wijze. Hij nu antwoordde en zei: 'Ik heer!' en ging niet. ³¹ Wie uit de twee doet de wil van de vader?" Zij zeiden: "De eerste." Jezus zei tot hen: "Amen, Ik zeg jullie dat de tollenaars en de hoeren jullie voorafgaan het koninkrijk van God in. ³² Want Johannes kwam naar jullie toe in een weg van rechtvaardigheid, en jullie geloofden hem niet. De tollenaars en de hoeren echter geloofden hem. Jullie nu, het waargenomen hebbend, hebben zelfs niet erna berouw om hem te geloven.

³⁰. 7:21. ³². Luc 3:12; 7:29-30.

De parabel van de pachters van een wijngaard

³³ Hoor een andere parabel: Een mens die huiseigenaar was, die plantte een wijngaard en legde er een stenen omheining om en groef er een perskuip in en

bouwde een toren, en hij verpachtte hem aan boeren en ging op reis. ³⁴ Toen nu het seizoen van de vruchten naderde vaardigde hij zijn slaven af naar de boeren om zijn vruchten te nemen. ³⁵ En de boeren, zijn slaven genomen hebbend, striemden inderdaad een, een andere echter doden zij en naar een andere gooiden zij met stenen. ³⁶ Weer vaardigde hij andere slaven af, meer dan de eersten, en zij deden met hen op dezelfde wijze.

³⁷ Erna echter vaardigde hij naar hen zijn zoon af, zeggend: 'Zij zullen mijn zoon respecteren.' ³⁸ De boeren echter, de zoon waargenomen hebbend, zeiden in zichzelf: 'Deze is de erfgenaam. Kom hierheen! Wij zouden hem doden, en dan zouden wij zijn erfdeel hebben!' ³⁹ En hem genomen hebbend wierpen zij hem buiten de wijngaard en doodden hem. ⁴⁰ Wanneer de heer van de wijngaard dan zou komen, wat zal hij doen met die boeren?"

⁴¹ Zij zeiden tot Hem: "Kwade mensen! Hij zal hen kwaad doen omkomen en de wijngaard verpachten aan andere boeren die hem de vruchten in hun seizoen zullen teruggeven."

⁴² Jezus zei tot hen: "Lazen jullie nooit in de Schriften:

'De steen die zij die bouwen verworpen hadden,
deze is tot hoofd van de hoek geworden.

Bij de Heer is dit gebeurd, en het is verbazingwekkend in onze ogen.?"

⁴³ Derhalve zeg Ik jullie dat het koninkrijk van God van jullie weggenomen zal worden en gegeven zal worden aan een natie die haar vruchten geeft. ⁴⁴ En wie valt op deze steen zal verbrijzeld worden; op wie hij echter ook maar zou vallen, hem zal hij als kaf verstrooien."

⁴⁵ En de hogepriesters en de farizeeën, Zijn parabelen gehoord hebbend, wisten dat Hij over hen sprak. ⁴⁶ En zoekend Hem vast te houden werden zij bevreesd, daar de scharen Hem voor een profeet hielden.

36. 23:37; Han 7:52; Neh 9:26. 39. 27:33; Heb 13:12. 41. Mar 12:1-9. 42. Psa 118:22-23. 43. Jes 8:14. 46. Mar 12:10-12.

De parabel van de bruiloftsfeesten van een koning

22 ¹ En Jezus antwoordde en sprak weer in parabelen tot hen, zeggend: ² "Het koninkrijk van de hemelen is gelijk aan een mens, een koning, die bruiloftsfeesten gaf voor zijn zoon. ³ En hij vaardigde zijn slaven af om de geroepen te roepen voor de bruiloftsfeesten, en zij wilden niet komen. ⁴ Weer vaardigde hij andere slaven af, zeggend: 'Zeg tot de geroepen: "Zie, ik heb mijn maaltijd gereedgemaakt, mijn stieren en mestvee geofferd en alles is gereed. Kom hierheen, naar de bruiloftsfeesten!"' ⁵ Zij echter bekommerden zich niet en vertrokken, een inderdaad

naar het eigen veld, een ander echter naar zijn handelswaar. ⁶ De overigen echter hielden zijn slaven vast en mishandelden en doodden hen. ⁷ De koning nu werd vertoornd, en zijn legers gezonden hebbend deed hij die moordenaars omkomen en stak hij hun stad in brand.

⁸ Toen zei hij tot zijn slaven: 'De bruiloft is inderdaad gereed, de geroepen echter waren niet waardig. ⁹ Ga dan naar de uitgangspoorten van de wegen, en al wie jullie ook vinden, roep hen voor de bruiloftsfeesten.' ¹⁰ En die slaven, uitgegaan op de wegen, verzamelden allen die zij vonden, zowel bozen en goeden, en de bruiloft werd gevuld met hen die aanlagen.

¹¹ De koning nu, binnengekomen om hen die aanlagen gade te slaan, nam daar een mens waar die geen bruiloftskledij aangedaan had. ¹² En hij zei tot hem: 'Kameraad, hoe ben jij hier binnengekomen, geen bruiloftskledij hebbend?' Hij echter werd verstomd. ¹³ Toen zei de koning tot zijn dienaren: 'Werp hem, de voeten en handen bindend, uit de buitenste duisternis in.' Daar zal de weklacht zijn en het knarsen van de tanden. ¹⁴ Want velen zijn geroepen, weinigen echter uitgekozen."

7. 24:2; Luc 9:1-6; 21:20. 10. Luc 14:15-24. 13. 13:42,50; 24:51; 25:30. 14. 20:16.

Hoofdelijke belasting betalen

¹⁵ Toen gingen de farizeeën en hadden een beraadslaging, zodat zij voor Hem een valstrik zouden zetten in een woord. ¹⁶ En zij vaardigden naar Hem zijn leerlingen af met de herodianen, zeggend: "Leraar, wij hebben waargenomen dat U waar bent en de weg van God in waarheid onderwijst, en dat u zorgen hebt over niets, want u kijkt niet naar het aangezicht van mensen. ¹⁷ Zeg ons dan, wat meent u? Is het geoorloofd hoofdelijke belasting te geven aan de keizer of niet?"

¹⁸ Jezus echter, hun boosheid kennend, zei: "Waarom beproeven jullie Mij? Huichelaars! ¹⁹ Spreid voor Mij de munt van de hoofdelijke belasting ten toon." Zij nu brachten naar Hem een denarius toe. ²⁰ En Hij zei tot hen: "Van wie is dit beeld en opschrift?"

²¹ Zij zeiden: "Van de keizer."

Toen zei Hij tot hen: "Geef dan wat van de keizer is terug aan de keizer en wat van God is aan God." ²² En het gehoord hebbend verbaasden zij zich, en Hem achtergelaten hebbend vertrokken zij.

16. Lev 19:15. 17. Mar 3:6; 12:13-15; Luc 20:20-22. 22. Mar 12:13-17; Luc 20:20-26,40.

De sadduceeërs en de opstanding

²³ In die dag kwamen sadduceeën naar Hem toe die zeggen dat er geen opstanding is, en zij vroegen Hem na, ²⁴ zeggend: "Leraar! Mozes heeft gezegd: 'Ingeval iemand

zou sterven, geen kinderen hebbend, zal zijn broeder zijn vrouw als zwager huwen en hij zal zaad doen opstaan voor zijn broeder.' ²⁵ Nu waren er bij ons zeven broeders, en de eerste, gehuwd zijnd, overleed. En geen zaad hebbend liet hij zijn vrouw na aan zijn broeder. ²⁶ Evenzo ook de tweede en de derde, tot de zeven. ²⁷ En na allen stierf de vrouw. ²⁸ In de opstanding dan, van wie van de zeven zal de vrouw zijn? Want allen hebben zij haar gehad."

²⁹ Jezus nu antwoordde en zei tot hen: "Jullie dwalen, de schriften niet kennend, ook niet de kracht van God. ³⁰ Want in de opstanding huwen zij niet, noch nemen zij ten huwelijk, maar als boodschappers van God in de hemel zijn zij. ³¹ Betreffende de opstanding van de doden echter, hebben jullie niet gelezen wat uitgesproken is tot jullie door God, zeggend: ³² 'Ik ben de God van Abraham en de God van Isaak en de God van Jakob.' Hij is niet de God van doden, maar van levenden." ³³ En dit horend verwonderden de scharen zich over Zijn onderwijs.

23. Han 23:8. 24. Gen 38:8; Deut 25:5-6. 31. Exo 3:6. 32. Han 7:32; Psa 6:5. 33. Mar 12:18-27; Luc 20:27-40.

Het grote gebod

³⁴ De farizeeën nu, gehoord hebbend dat Hij de sadduceeën verstomd had, werden verzameld op dezelfde plaats. ³⁵ En één uit hen, een wetgeleerde, vroeg Hem na, Hem beproevend: ³⁶ "Leraar, wat is het grote gebod in de wet?"

³⁷ Hij nu verklaarde hem: " 'Jij zal de heer jouw God liefhebben, in geheel jouw hart en in geheel jouw ziel en in geheel jouw denkvermogen.' ³⁸ Dit is het grote en eerste gebod. ³⁹ Het tweede echter, gelijk aan dit: 'Jij zal jouw naaste liefhebben als jezelf.'"

⁴⁰ Aan deze twee geboden hangen geheel de wet en de profeten."

36. Mar 12:28; Luc 10:25-28. 37. Deut 6:5. 39. Lev 19:18. 40. 7:12; Mar 12:29-34.

Zoon van David en zijn Heer

⁴¹ Terwijl de farizeeën nu verzameld waren vroeg Jezus hen na, ⁴² zeggend: "Wat menen jullie aangaande de Gezalfde? Wiens Zoon is Hij?"

Zij zeiden tot Hem: "Van David." ⁴³ Hij zei tot hen "Hoe dan noemde David in geest Hem 'Heer', zeggend:

⁴⁴ 'De Heer heeft tot mijn Heer gezegd: "Zit aan Mijn rechterhand, tot Ik ook maar jouw vijanden onderaan jouw voeten plaats" '?

⁴⁵ Indien dan David Hem 'Heer' noemt, hoe is Hij Zijn Zoon?"

⁴⁶ En niemand kon Hem een woord antwoorden, noch durfde iemand vanaf die dag Hem nog na te vragen.

42. 1:1,17. 43. Psa 110:1. 46. Mar 12:35-37; Luc 20:39-44.

Wee de schriftgeleerden en farizeeën

23 ¹ Toen sprak Jezus tot de scharen en tot Zijn leerlingen, ² zeggend: "Op de zetel van Mozes zijn de schriftgeleerden en de farizeeën gaan zitten. ³ Alles dan, al wat zij ook maar zeggen tot jullie, doe en bewaar het. Doe echter niet in overeenstemming met hun werken, want zij zeggen en doen het niet.

⁴ Ja, zij ketenen zware en ondraaglijke ladingen bijeen en leggen ze op de schouders van hun mensen, maar met hun vinger willen ze hen niet bewegen. ⁵ Al hun werken nu doen zij om door de mensen gadegeslagen te worden, want zij verbreden hun gebedsriemen en maken de kwastjes groot. ⁶ En zij houden van de ligplaats vooraan bij de hoofdmaaltijden en de voorste zetels in de synagogen, ⁷ en de groeten in de markten en door de mensen Rabbi genoemd te worden.

⁸ Jullie nu zouden niet Rabbi genoemd worden, want Eén is jullie Leraar, jullie zijn echter allen broeders. ⁹ En 'vader' zouden jullie niet één van jullie op de aarde noemen, want één is jullie Vader, de Hemelse. ¹⁰ Ook niet zouden jullie leermeesters genoemd worden, omdat Eén jullie leermeester is, de Gezalfde.

¹¹ De grootste nu van jullie zal jullie dienaar zijn. ¹² Wie echter zichzelf zal verhogen zal nederig opgesteld worden en wie zichzelf nederig zal opstellen zal verhoogd worden.

¹³ Wee jullie echter schriftgeleerden en farizeeën, huichelaars! Want jullie sluiten het koninkrijk van de hemelen voor de mensen, want jullie komen niet binnen, noch laten jullie wie binnen wil komen binnenkomen.

¹⁵ Wee jullie schriftgeleerden en farizeeën, huichelaars! Want jullie gaan de zee en het droge rond om één proseliet te maken, en wanneer hij dat ook maar wordt maken jullie hem een zoon van het Gehenna, meer dan dubbel zo erg als jullie.

¹⁶ Wee jullie, blinde gidsen, die zeggen: 'Wie ook maar zweert bij de tempel, het is niets. Wie echter ook maar zweert bij het goud van de tempel is schuldig.' ¹⁷ Dwazen en blinden! Want wat is groter, het goud of de tempel die het goud heiligt? ¹⁸ En 'Wie ook maar zweert bij het altaar, het is niets. Wie echter ook maar zweert bij het naderingsgeschenk dat erbovenop ligt, is schuldig.' ¹⁹ Dwazen en blinden! Want wat is groter, het naderingsgeschenk of het altaar dat het naderingsgeschenk heiligt?

²⁰ Hij dan die zweert bij het altaar, zweert bij dat en bij alles wat erbovenop ligt.

²¹ En hij die zweert bij de tempel, zweert bij dat en bij Wie hem bewoont. ²² En hij die zweert bij de hemel, zweert bij de troon van God en bij Hem Die erbovenop zit.

²³ Wee jullie schriftgeleerden en farizeeën, huichelaars! Want jullie innen tienden van de mint en de dille en de komijn, en jullie laten de zwaardere dingen van de wet gaan, het oordelen en de barmhartigheid en het geloof. Dezen echter moesten jullie

doen, en die niet laten gaan. ²⁴ Blinde gidsen! De mug uitgevend, maar de kameel opslokkend!

²⁵ Wee jullie schriftgeleerden en farizeeën, huichelaars! Want jullie reinigen de buitenzijde van de beker en van het bord, maar vanbinnen zijn zij boordevol van roverij en ongeremdheid. ²⁶ Blinde farizeeër! Reinig eerst de binnenkant van de beker en van het bord, opdat ook hun buitenkant rein wordt.

²⁷ Wee jullie schriftgeleerden en farizeeën, huichelaars! Want jullie zijn gelijk aan gewitte graven, die aan de buitenzijde inderdaad lieflijk schijnen, vanbinnen echter boordevol zijn met botten van doden en alle onreinheid. ²⁸ Zo ook schijnen jullie aan de buitenzijde voor de mensen inderdaad rechtvaardig, maar vanbinnen zijn jullie helemaal vol met huichelarij en wetteloosheid.

²⁹ Wee jullie schriftgeleerden en farizeeën, huichelaars! Want jullie bouwen de graven van de profeten en jullie versieren de grafkamers van de rechtvaardigen, ³⁰ en jullie zeggen: 'Indien wij in de dagen van onze vaders waren hadden wij ook maar geen gemeenschap met hen in het bloed van de profeten.' ³¹ Daarom getuigen jullie voor jezelf dat jullie zonen zijn van hen die de profeten vermoord hebben.

³² Vervullen ook jullie de maatstaf van jullie vaders!

³³ Slangen! Addergebroed! Hoe zouden jullie vluchten voor het oordeel van het Gehenna? ³⁴ Derhalve, zie, Ik vaardig naar jullie profeten af en wijzen en schriftgeleerden. Sommigen uit hen zullen jullie doden en kruisigen en sommigen uit hen zullen jullie afgeselen in jullie synagogen en vervolgen van stad tot stad, ³⁵ zodat ook maar al het rechtvaardige bloed op jullie komt, uitgietend op de aarde, vanaf het bloed Abel de rechtvaardige tot het bloed van Zacharias, de zoon van Berechja, die jullie vermoordden tussen de tempel en het altaar. ³⁶ Amen, Ik zeg jullie, dit alles zal komen over deze generatie.

³⁷ Jeruzalem, Jeruzalem, dat de profeten doodt en met stenen gooit naar wie afgevaardigd zijn naar haar. Hoe vaak heb Ik jouw kinderen willen verzamelen op de manier dat een hen haar eigen kuikens verzamelt onder de vleugels, en jullie hebben het niet gewild. ³⁸ Zie, jullie huis wordt woest aan jullie nagelaten. ³⁹ Want Ik zeg jullie, in geen geval zouden jullie Mij waarnemen, vanaf nu, tot jullie ook maar zouden zeggen: 'Gezegend Hij Die komt in de naam van de Heer!'

3. Neh 8:4; Mal 2:7. 4. Luc 11:46. 7. Mar 12:38-44; Luc 11:43. 12. 20:26; Luc 14:11; 18:14; Jak 4:6; 1Pet 5:5. 13. Mar 12:38-40. 19. Exo 29:37. 21. 1Kon 8:13. 22. 5:34; Psa 11:4. 23. Luc 11:42; Lev 27:30; Mich 6:8. 24. Luc 11:42; Lev 27:30; Mich 6:8. 26. Luc 11:39-41; Tit 1:15. 27. Luc 11:44; Han 23:3. 29. Luc 11:47. 30. Han 7:51. 35. Gen 4:8; Zach 1:1. 39. 21:9; Luc 13:34-35.

Zijn aanwezigheid en de afsluiting van het tijdperk

24 ¹ En uitgekomen ging Jezus weg van de gewijde plaats. En Zijn leerlingen naderden om aan Hem de gebouwen van de gewijde plaats ten toon te spreiden.

² Hij echter antwoordde en zei tot hen: "Bekijken jullie al deze gebouwen? Amen, Ik zeg jullie, in geen geval zou hier een steen op een steen gelaten worden die niet afgebroken zal worden."

³ Terwijl zij nu zaten op de olijfberg kwamen de leerlingen naar Hem toe, in afzondering, zeggend: "Zeg ons, wanneer zal dit zijn, en wat is het teken van Uw aanwezigheid en de afsluiting van het tijdperk?"

⁴ En Jezus antwoordde en zei tot hen: "Kijk uit dat niet iemand jullie tot dwaling brengt. ⁵ Want velen zullen komen in Mijn naam, zeggend: 'Ik ben de Gezalfde,' en zij zullen velen tot dwaling brengen. ⁶ Jullie zullen echter op het punt staan te horen over veldslagen en geruchten van veldslagen. Zie erop toe, wees niet gealarmeerd, want het moet gebeuren; maar het is nog niet de voltooiing. ⁷ Want natie zal opgewekt worden tegen natie en koninkrijk tegen koninkrijk, en er zullen hongersnoden zijn en bevingen in verschillende plaatsen. ⁸ Al deze dingen echter zijn het begin van de smarten.

⁹ Dan zullen zij jullie overgeven aan verdrukking en jullie doden en jullie zullen gehaat worden door alle natiën vanwege Mijn naam. ¹⁰ En dan zullen velen verstrikt worden en elkaar overgeven en elkaar haten. ¹¹ En veel valse profeten zullen opgewekt worden en zullen velen tot dwaling brengen. ¹² En, omdat de wetteloosheid vermeerderd wordt, zal de liefde van velen afgekoeld worden. ¹³ Wie echter volhardt tot de voltooiing, deze zal gered worden. ¹⁴ En dit evangelie van het koninkrijk zal verkondigd worden in geheel de bewoonde wereld, tot getuigenis voor alle natiën, en dan zal de voltooiing komen.

¹⁵ Wanneer jullie dan ook maar de gruwel van de woestenij waarnemen, die uitgesproken is door Daniël de profeet, staand in de heilige plaats (laat wie leest het bevatten!), ¹⁶ laten dan zij die in Judea zijn de bergen in vluchten. ¹⁷ Laat wie op het dak van een huis is niet afdalen om de dingen uit zijn woonhuis mee te nemen. ¹⁸ En laat wie in het veld is niet omkeren om zijn bovenkleed achter hem mee te nemen.

¹⁹ En wee hen die zwanger zijn en die zog en die dagen. ²⁰ Bid dan opdat jullie vlucht niet tijdens de winter en ook niet op een sabbat plaatsvindt. ²¹ Want dan zal er een verdrukking zijn, zo groot als niet plaatsgevonden heeft vanaf het begin van de wereld tot nu, en ook in geen geval meer zal plaatsvinden. ²² En tenzij die dagen gekort worden, zou geheel geen vlees gered worden. Vanwege de uitgekozenen echter zullen die dagen gekort worden.

²³ Dan, ingeval iemand tot jullie zou zeggen: 'Zie, hier is de Gezalfde!' of 'Hier!', zouden jullie het niet geloven. ²⁴ Want valse gezalfden en valse profeten zullen opgewekt worden en zij zullen grote tekenen en wonderen geven zodat zij, indien zij bij machte zijn, ook de uitgekozenen tot dwaling brengen. ²⁵ Zie, Ik heb het jullie tevoren verklaard.

²⁶ Ingeval zij dan tot jullie zouden zeggen: 'Zie, Hij is in de wildernis!', jullie zouden niet buitenkomen, of: 'Zie, in de voorraadkamers!', jullie zouden het niet geloven.

²⁷ Want evenals een bliksemlicht komt vanaf het oosten en zichtbaar wordt tot het westen, zo zal ook de aanwezigheid van de Mensenzoon zijn. ²⁸ Waar ook het lijk is, daar zullen de gieren verzameld worden.

²⁹ Terstond nu na de verdrukking van die dagen zal de zon duister gemaakt worden en de maan haar schijnsel niet meer geven, en de sterren zullen uit de hemel vallen en de krachten van de hemelen zullen geschokt worden. ³⁰ En dan zal het teken van de Mensenzoon zichtbaar worden in hemel, en dan zullen al de stammen van de aarde zich op de borst slaan en zij zullen de Mensenzoon zien, komend op de wolken van de hemel met kracht en grote heerlijkheid.

³¹ En Hij zal zijn boodschappers afvaardigen met luid klinkende bazuin, en zij zullen Zijn uitgekozenen verzamelen uit de vier windrichtingen, vanaf uitersten van hemelen tot hun uitersten.

³² Leer echter van de vijgenboom de parabel: wanneer zijn tak al week wordt en de bladeren uitspruiten weten jullie dat de zomer nabij is. ³³ Zo ook jullie, wanneer jullie al deze dingen ook maar waarnemen, weet dat Hij nabij is, bij de deuren.

³⁴ Amen, Ik zeg jullie dat deze generatie in geen geval voorbij zou gaan tot ook maar al deze dingen plaatsgevonden hebben. ³⁵ De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zouden in geen geval voorbijgaan. ³⁶ Aangaande echter die dag en dat uur, niemand kent die – noch de boodschappers van de hemelen, noch de Zoon – dan de Vader alleen.

³⁷ Want evenals de dagen van Noach, zo zal de aanwezigheid van de Mensenzoon zijn. ³⁸ Want zoals zij waren in die dagen voor de overstroming, kauwend en drinkend en huwend en ten huwelijk nemend, tot die dag dat Noach in de ark binnenkwam, ³⁹ en zij het niet wisten tot de overstroming kwam en hen gezamenlijk wegnam, zo zal de aanwezigheid van de Mensenzoon zijn. ⁴⁰ Dan zullen er twee in het veld zijn, één wordt meegenomen en één wordt achtergelaten; ⁴¹ twee die malen in de molen, één wordt meegenomen en één wordt achtergelaten. ⁴² Waak dan, omdat jullie niet weten op welke dag jullie Heer komt.

⁴³ Erken dat echter, dat indien de huiseigenaar wist in welke wacht de dief komt, hij

zou waken en niet zou toelaten dat door de muren van zijn woonhuis gegraven wordt.⁴⁴ Derhalve worden ook jullie gereed, omdat in het uur waarin jullie het niet verwachten de Mensenzoon komt.

⁴⁵ Wie is dus de trouwe en verstandige slaaf die de heer aanstelt over zijn huispersoneel om hen op de bestemde tijd de voeding te geven? ⁴⁶ Gelukkig die slaaf die zijn heer gekomen zo doend zal vinden. ⁴⁷ Amen, Ik zeg jullie dat hij hem over alles wat hem toebehoort aanstelt.

⁴⁸ Ingeval nu die kwade slaaf in zijn hart zou zeggen: 'Mijn Heer blijft uit', ⁴⁹ en zou beginnen zijn medeslaven te slaan, en zou eten en drinken met hen die dronken zijn, ⁵⁰ zal de heer van die slaaf aankomen op een dag die hij niet verwacht en in een uur dat hij niet kent, ⁵¹ en zal hij hem in tweeën snijden en zijn deel zal hij bij de huichelaars plaatsen. Daar zal de weeklacht zijn en het knarsen van de tanden.

2. Luc 19:44; Mich 3:12. 5. Joh 5:43. 8. Ope 6:1-8. 14. 10:18; Mar 13:1-10; Luc 21:5-13; Joh 16:2. 15. Dan 9:27; 12:11. 18. Mar 13:14-16; Luc 17:31-33. 21. Ope 7:14. 22. Ope 13:15; Mar 13:17-20; Dan 12:1. 25. Joh 10:28; 2Pet 2:9; Ope 1:3. 28. Mar 13:21-23; Luc 17:23-24,37; Job 39:30. 29. Amos 5:20; Jes 13:10; Joël 3:15. 30. Ope 1:7; Dan 7:13; Zach 12:4-14. 36. 25:13; Mar 13:28,32; Luc 21:30; Han 1:7. 38. Gen 6:7. 39. Luc 17:26. 41. vers 31. 44. 1Tes 5:1-6. 47. 25:21-23; Luc 12:41-44. 51. 8:12; Luc 12:39-46; 2Pet 3:10; Ope 3:3.

De tien maagden

25 ¹ Dan zal het koninkrijk van de hemelen vergeleken worden met tien maagden die hun eigen toortsen namen en buitenkwamen voor de ontmoeting met de bruidegom. ² Vijf uit hen nu waren dwaas en vijf verstandig. ³ Want de dwazen, hun toortsen genomen hebbend, namen geen olijfolie met zich mee, ⁴ maar de verstandigen namen olijfolie in kruiken met hun eigen toortsen. ⁵ Terwijl de bruidegom echter uitbleef knikkebolden zij allen en dommelden.

⁶ Midden in de nacht echter klonk er geroep: 'Zie, de bruidegom, kom buiten voor de ontmoeting met hem.' ⁷ Toen werden al die maagden gewekt en maakten hun eigen toortsen op orde. ⁸ De dwazen zeiden echter tot de verstandigen: 'Geef ons wat uit jullie olijfolie, want onze toortsen doven.' ⁹ De verstandigen echter antwoordden en zeiden: 'Zeker niet. Er is immers niet voldoende voor ons en voor jullie, ga veeleer naar hen toe die verkopen en koop voor jezelf.' ¹⁰ Terwijl zij echter vertrokken om te kopen kwam de bruidegom, en zij die gereed waren kwamen met hem binnen op de bruiloftsfeesten, en de deur werd gesloten.

¹¹ En erna kwamen ook de overige maagden, zeggend: 'Heer, heer, doe open voor ons.' ¹² Hij echter antwoordde en zei: 'Amen, ik zeg jullie, ik ken jullie niet.'

¹³ Waak dan, want jullie kennen niet de dag noch het uur.

1. Ope 19:7-9; 21:2,9. 6. Mar 13:6. 10. Luc 13:25.

De talenten

¹⁴ Want het is net als een reizend mens die zijn eigen slaven roept en aan hen overgeeft wat hem toebehoorde. ¹⁵ En aan de ene gaf hij inderdaad vijf talenten, aan een andere echter twee en aan een andere één, aan elk in overeenstemming met zijn eigen vermogen, en hij ging terstond op reis.

¹⁶ Toen hij echter gegaan was werkte hij die de vijf talenten ontvangen had ermee en won vijf andere talenten. ¹⁷ Op dezelfde wijze ook hij die de twee had, ook hij won twee anderen. ¹⁸ Hij echter die het éne talent ontvangen had, vertrok en groef in de aarde en verborg het zilver van zijn heer.

¹⁹ Na veel tijd echter kwam de heer van die slaven en rekenende de rekening met hen af. ²⁰ En hij die de vijf talenten ontvangen had, naderde en bracht vijf andere talenten, zeggend: 'Heer, vijf talenten hebt u aan mij overgegeven. Zie, vijf andere talenten heb ik door hen gewonnen.' ²¹ Hem verklaarde nu zijn heer: 'Wel gedaan, goede en trouwe slaaf! Over weinig was jij trouw, over veel zal ik jou aanstellen. Kom binnen in de vreugde van jouw heer!'

²² Ook hij nu die de twee talenten ontvangen had, naderde en zei: 'Heer, twee talenten hebt u aan mij overgegeven. Zie, twee andere talenten heb ik door hen gewonnen.' ²³ Hem verklaarde zijn heer: 'Wel gedaan, goede en trouwe slaaf! Over weinig was jij trouw, over veel zal ik jou aanstellen. Kom binnen in de vreugde van jouw heer.'

²⁴ Ook hij nu die het één talent ontvangen had, naderde en zei: 'Heer ik weet van u dat u een hard mens bent, oogstend waar u niet gezaaid hebt en verzamelend vanwaar u niet uitgestrooid hebt.' ²⁵ En bevreesd vertrok ik en verborg uw talent in de aarde. Zie, hier hebt u het uwe.'

²⁶ Zijn heer echter antwoordde en zei tot hem: 'Boze en talmende slaaf! Jij wist dat ik oogst waar ik niet gezaaid heb en verzamel vanwaar ik niet uitgestrooid heb.' ²⁷ Jij moest dan mijn zilver leggen bij de bankiers, en gekomen zou ik het mijne halen tezamen met rente. ²⁸ Neem dan van hem het talent weg en geef het aan hem die de tien talenten heeft. ²⁹ Want aan elk die heeft zal gegeven worden en hij zal overvloed hebben. Van wie echter niet heeft, ook wat hij heeft zal van hem weggenomen worden; ³⁰ En werp de nodeloze slaaf uit in de buitenste duisternis, daar zal de weeklacht zijn en het knarsen van de tanden.'

¹⁴ Luc 19:11-27. ²¹ 24:45-47; Luc 16:10. ²⁹ 13:12; Luc 8:18. ³⁰ 8:12; Joh 15:2.

De Mensenzoon en de volken

³¹ Wanneer nu ook maar de Mensenzoon komt in Zijn heerlijkheid en alle heilige boodschappers met Hem, dan zal Hij gaan zitten op de troon van zijn heerlijkheid,

³² En voor Hem zullen alle natiën verzameld worden en Hij zal hen afzonderen van elkaar, evenals de herder de schapen afzondert van de bokken. ³³ En Hij zal de schapen inderdaad doen staan aan zijn rechter-, de bokjes echter aan Zijn linkerhand.

³⁴ Dan zal de Koning uitspreken tot hen die aan Zijn rechterhand zijn: 'Kom hierheen, de gezegenden van Mijn Vader. Bezit als erfdeel het koninkrijk, voor jullie gereedgemaakt vanaf de grondvesting van de wereld. ³⁵ Want Ik had honger en jullie gaven Mij te eten; Ik had dorst en jullie gaven Mij te drinken; Ik was gast en jullie namen Mij op; ³⁶ naakt en jullie omhulden Mij; Ik was zwak en jullie bezochten Mij; Ik was in de gevangenis en jullie kwamen naar Mij toe.'

³⁷ Dan zullen de rechtvaardigen Hem antwoorden, zeggend: 'Heer, wanneer namen wij U waar, honger hebbend, en hebben wij gevoed, of dorst hebbend, en hebben wij te drinken gegeven? ³⁸ En wanneer namen wij U waar als gast en namen wij op of naakt en omhulden wij? ³⁹ En wanneer namen wij U waar, zwak of in de gevangenis, en kwamen wij naar U toe?'

⁴⁰ En de koning zal antwoorden en uitspreken tot hen: 'Amen, Ik zeg jullie, voor al wat jullie gedaan hebben voor één van deze broeders van Mij, de geringsten, dat hebben jullie voor Mij gedaan.'

⁴¹ Dan zal Hij ook tegen hen uitspreken die aan Zijn linkerhand zijn: Ga weg van Mij, vervloekten, naar het vuur gedurende de tijdperken dat gereedgemaakt is voor de tegenwerker en zijn boodschappers. ⁴² Want Ik had honger en jullie gaven Mij niet te eten; Ik had dorst en jullie gaven Mij niet te drinken; ⁴³ Ik was een gast en jullie namen Mij niet op; naakt en jullie omhulden Mij niet; zwak en in de gevangenis en jullie bezochten Mij niet.'

⁴⁴ Dan zullen ook zij antwoordden, zeggend: 'Heer, wanneer namen wij U waar, honger hebbend of dorst hebbend of gast of naakt of zwak of in de gevangenis, en hebben wij U niet gediend?'

⁴⁵ Dan zal Hij hen antwoordden, zeggend: 'Amen, Ik zeg jullie, voor al wat jullie niet gedaan hebben voor één van deze geringsten, hebben jullie evenmin voor Mij gedaan.' ⁴⁶ En dezen zullen gaan naar tuchtiging gedurende de tijdperken, de rechtvaardigen echter naar leven gedurende de tijdperken."

31. Zach 14:5. 32. Joël 3:2; Jes 42:1-4. 36. Heb 13:2; Jes 58:7. 40. 10:42. 46. Sef 3:8; Mal 3:19-21.

De Mensenzoon overgegeven om gekruisigd te worden

26 ¹ En het gebeurde, toen Jezus al deze woorden ten einde gebracht had, dat Hij zei tot Zijn leerlingen: ² "Jullie weten dat over twee dagen het Pascha komt en de

Mensenzoon overgeven wordt om gekruisigd te worden."

³ Toen waren de hogepriesters en de oudsten van het volk verzameld in de hof van de hogepriester, die Kajafas genoemd wordt, ⁴ en zij beraadslaagden dat zij Jezus door bedrog zouden vasthouden en doden. ⁵ Zij zeiden echter: "Niet tijdens het feest, opdat er geen tumult onder het volk zou komen."

2. 20:18. 5. Mar 14:1-2; Luc 22:1-2; Han 4:25.

Jezus overgoten met zeer kostbare mirre

⁶ Terwijl Jezus nu in Betanië kwam, in het woonhuis van Simon, de aan een huidziekte lijdende, ⁷ kwam een vrouw naar Hem toe die een albasten kruikje had met zeer kostbare mirre, en zij goot het over Zijn hoofd terwijl Hij aanlag. ⁸ Zijn leerlingen echter, dit waargenomen hebbend, waren verontwaardigd, zeggend: "Waartoe deze verspilling? ⁹ Want dit kon verhandeld worden voor veel en gegeven worden aan de armen."

¹⁰ Jezus echter, dit wetend, zei tot hen: "Waarom bezorgen jullie de vrouw moeite? Want zij heeft een uitstekend werk verricht in Mij. ¹¹ Want de armen hebben jullie altijd bij jezelf. Mij hebben jullie echter niet altijd. ¹² Want deze, deze mirre op Mijn lichaam geworpen hebbend, deed het voor Mijn begrafenis. ¹³ Amen, Ik zeg jullie, waar dit evangelie ook verkondigd wordt in de gehele wereld, ook van wat zij gedaan heeft zal gesproken worden tot haar aandenken."

¹⁴ Toen ging één van de twaalf, die Judas Iskariot genoemd wordt, naar de hogepriesters toe, ¹⁵ en zei: "Wat willen jullie mij geven, als ik Hem aan jullie zal overgeven?" Zij nu stelden voor hem dertig zilverstukken vast. ¹⁶ En vanaf toen zocht hij een gunstige gelegenheid dat hij Hem zou overgeven.

13. Mar 14:3-9; Joh 12:1-8. 16. Mar 14:10-11; Luc 22:3-6; Zach 11:12-13.

Het Pascha eten

¹⁷ Op de eerste dag nu van de ongezuurde broden kwamen de leerlingen naar Jezus, tot Hem zeggend: "Waar wilt U dat wij het gereedmaken voor U om het Pascha te eten?"

¹⁸ Hij nu zei: "Ga heen, de stad in, naar die en die toe, en zeg tot hem: 'De Leraar zegt: "Mijn bestemde tijd is nabij. Bij jou doe Ik het Pascha met Mijn leerlingen." ' "

¹⁹ En de leerlingen deden zoals Jezus overeengekomen was met hen, en zij maakten het Pascha gereed.

²⁰ Toen het nu avond geworden was, lag Hij aan met de twaalf leerlingen. ²¹ En terwijl zij aten zei Hij: "Amen, Ik zeg jullie dat één uit jullie Mij zal overgeven." ²² En

uiterst bedroefd begonnen zij te zeggen tot Hem, eenieder van hen: "Ik ben het toch niet, Heer?"

²³ Hij echter antwoordde en zei: "Wie met Mij de hand in de schotel doopt, déze zal Mij overgeven. ²⁴ De Mensenzoon gaat inderdaad weg, zoals er staat geschreven over Hem. Wee echter die mens, door wie de Mensenzoon overgegeven wordt! Uitstekend was het voor hem indien hij niet werd voortgebracht, die mens!"

²⁵ Judas echter, die Hem overgaf, antwoordde en zei: "Ik ben het toch niet, Rabbi?" Jezus zei tot hem: "Jij zegt het."

17. Lev 23:6; Mar 14:12-16; Luc 22:7-13; Exo 12:6-18. 23. Psa 41:9. 24. Psa 22; Jes 53. 25. Mar 14:17-21; Luc 22:14,21-23; Joh 13:18-30.

Het brood en de beker

²⁶ Terwijl zij nu aten nam Jezus het brood, en zegende het, brak het en gaf het aan de leerlingen en zei: "Neem, eet, dit is Mijn lichaam. ²⁷ En de beker genomen hebbend dankte Hij en gaf Hij hem aan hen, zeggend: "Drink er allen uit, ²⁸ want dit is Mijn bloed van het nieuwe verbond, uitgegoten voor velen tot vergeving van zonden. ²⁹ Ik zeg jullie echter dat Ik in geen geval vanaf nu zal drinken van deze opbrengst van de wijnstok, tot die dag, wanneer Ik het met jullie nieuw zal drinken in het koninkrijk van Mijn Vader." ³⁰ En lofzingend kwamen zij buiten op de olijfberg.

³¹ Toen zei Jezus tot hen: "Jullie allen zullen verstrikt worden in Mij in deze nacht, want er staat geschreven:

'Ik zal de herder treffen

en de schapen van de kudde zullen uitgestrooid worden.'

³² Nadat Ik echter opgewekt word, zal Ik voor jullie uitgaan naar Galilea."

³³ Petrus echter antwoordde en zei tot Hem: "Ook indien allen verstrikt zullen worden in U, ik zal nooit verstrikt worden!"

³⁴ Jezus verklaarde hem: "Amen, Ik zeg jou dat in deze nacht, voordat de haan gekraaid heeft, jij Mij driemaal zal verloochenen."

³⁵ Petrus zei tot Hem: "Ook wanneer ik tezamen met U moet sterven, in geen geval zal ik U verloochenen!" Evenzo spraken ook al de leerlingen.

26. 1Kor 10:16-17. 28. Lev 17:11; Jer 31:34; Exo 24:8. 29. Luc 22:15-18. 30. Mar 14:22-25; Luc 22:19-20; 1Kor 11:23-26. 31. Zach 13:7; Jes 53:4-11. 32. Mar 14:26-28; Luc 22:39; Joh 16:32. 35. Mar 14:29-30; Luc 22:31-34; Joh 13:36-38.

Getsemane

³⁶ Toen kwam Jezus met hen op een stuk grond dat Getsemane genoemd wordt, en Hij zei tot Zijn leerlingen: "Ga zitten tot Ik vertrokken ben en daar gebeden heb."

³⁷ En Petrus en de twee zonen van Zebedeüs meegenomen hebbend begon Hij bedroefd en terneergedrukt te zijn. ³⁸ Toen zei Hij tot hen: "Bedroefd is Mijn ziel, tot de dood toe, blijf hier en waak met Mij!" ³⁹ En een klein stukje vooruitgegaan viel Hij op Zijn aangezicht, biddend en zeggend: "Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat aan Mij deze beker voorbijgaan! Veelmeer, niet zoals Ík wil, maar zoals U wilt."

⁴⁰ En Hij kwam bij de leerlingen en vond hen dommelend, en Hij zei tot Petrus: "Is het zo? Zijn jullie niet in staat één uur met Mij te waken?" ⁴¹ Waak en bid dat niet jullie in een beproeving komen. De geest is inderdaad gretig, maar het vlees is zwak."

⁴² Weer voor een tweede maal vertrokken bad Hij, zeggend: "Mijn Vader, indien dit niet aan Mij voorbij kan gaan wanneer Ik hem niet zou drinken, laat Uw wil gebeuren!" ⁴³ En weer gekomen vond Hij hen dommelend, want hun ogen waren bezwaard.

⁴⁴ En hen achtergelaten hebbend vertrok Hij weer en bad voor een derde maal, weer hetzelfde woord zeggend. ⁴⁵ Toen kwam Hij bij de leerlingen en zei tot hen: "Jullie dommelen nog verder en rusten, want zie, het uur is genaderd en de Mensenzoon wordt overgegeven in de handen van zondaren.

⁴⁶ Kom overeind, wij zouden heengaan. Zie, hij die Mij overgeeft is genaderd."

^{39.} Joh 6:38. ^{41.} Mar 14:32-38; Luc 22:37-46.

Jezus gegrepen

⁴⁷ En terwijl Hij nog sprak, zie, Judas, één van de twaalf, kwam, en met hem een grote schare met zwaarden en houten stokken, afgevaardigd vanaf de hogepriesters en oudsten van het volk. ⁴⁸ Hij nu, die Hem overgaf, had hen een teken gegeven, zeggend: "Wie ik ook maar zou kussen, Hij is het. Houd Hem vast."

⁴⁹ En terstond naar Jezus gekomen zei hij: "Wees verheugend, Rabbi!" En hij kuste Hem hartelijk. ⁵⁰ Jezus echter zei tot hem: "Kameraad, waartoe ben jij aanwezig?" Toen wierpen zij, genaderd zijnd, de handen op Jezus en hielden Hem vast.

⁵¹ En zie, één van die met Jezus was, strekte de hand uit, trok zijn zwaard en trof de slaaf van de hogepriester en hakte zijn oorschelp af. ⁵² Toen zei Jezus tot hem: "Keer je zwaard af, terug naar zijn plaats, want allen die het zwaard nemen zullen door het zwaard omkomen. ⁵³ Of meen je dat Ik niet Mijn Vader kan aanspreken en Hij Mij nu meer dan twaalf legioenen van boodschappers zal presenteren?" ⁵⁴ Hoe zouden dan de schriften vervuld worden, dat het zo moet gebeuren?"

⁵⁵ In dat uur zei Jezus tot de scharen: "Als voor een rover zijn jullie uitgekomen, met zwaarden en houten stokken, en dat om Mij te grijpen? Dagelijks was Ik gezeten in

de gewijde plaats, bij jullie onderwijzend, en jullie hielden Mij niet vast. ⁵⁶ Dit geheel is echter gebeurd opdat de schriften van de profeten vervuld zouden worden." Toen lieten al Zijn leerlingen Hem achter en vluchtten.

49. 2Sam 20:9. 50. Mar 14:43; Luc 22:47. 53. 2Kon 6:17. 54. Mar 14:47-52; Luc 22:49-52; Joh 18:10-11. 56. Mar 14:48-50; Luc 22:52-53.

Valse getuigen

⁵⁷ Zij nu die Jezus vastgehouden hadden leidden Hem weg, naar Kajafas toe, de hogepriester waar de schriftgeleerden en de oudsten waren verzameld. ⁵⁸ Petrus nu volgde Hem van verre, tot de hof van de hogepriester, en binnenin binnengekomen zat hij met de assistenten om de voltooiing waar te nemen.

⁵⁹ De hogepriesters nu en de oudsten en geheel het Sanhedrin zochten een vals getuigenis tegen Jezus zodat zij Hem ter dood zouden brengen, ⁶⁰ en zij vonden het niet. Terwijl veel valse getuigen naderden vonden zij het niet. Erna naderden echter twee valse getuigen ⁶¹ en zij zeiden: "Deze verklaarde: 'Ik kan de tempel van God afbreken en gedurende drie dagen hem weer bouwen.'"

⁶² En opgestaan zei de hogepriester tot Hem: "Antwoord jij niets op wat dezen tegen jou getuigen?" ⁶³ Jezus echter was stil. En de hogepriester antwoordde en zei tot Hem: "Ik bezweer jou bij de levende God, opdat jij het ons zegt indien jij de Gezalfde bent, de Zoon van God."

⁶⁴ Tot hem zei Jezus: "Jij zegt het. Bovendien zeg Ik jullie, vanaf nu zullen jullie de Mensenzoon zien, zittend aan de rechterhand van de Kracht en komend op de wolken van de hemel."

⁶⁵ Toen scheurde de hogepriester zijn bovenkleden open, zeggend: "Hij lastert! Wat voor behoefte hebben wij nog aan getuigen? Zie, nu hebben jullie zijn lastering gehoord! ⁶⁶ Wat menen jullie?"

Zij nu antwoordde en zeiden: "Vervallen tot de dood is hij!" ⁶⁷ Toen spuwden zij in Zijn aangezicht en stompten Hem. Anderen echter gaven een klap, ⁶⁸ zeggend: "Profeteer ons, Gezalfde, wie is het die jou treft?"

61. Mar 14:53-59. 63. Jes 53:7; Lev 5:1. 64. 24:30; Han 7:55; Ope 1:7; Dan 7:13. 66. Joh 19:7. 68. Mar 14:65.

Jezus verloochend

⁶⁹ Petrus nu zat buiten in de hof. En naar hem kwam een dienstmaagd, zeggend: "Ook jij was met Jezus, de Galileeër." ⁷⁰ Hij echter loochende voor hen allen, zeggend: "Ik weet niet wat je zegt."

⁷¹ En toen hij buitenkwam in de poort nam een ander hem waar en zei daar tot hem:

"Ook deze was met Jezus de Nazoreeër." ⁷² En weer loochende hij, met een eed: "Ik ken die mens niet!"

⁷³ En kort daarna naderden zij die stonden en zeiden tot Petrus: "Waarachtig, ook jij bent uit hen, want ook jouw spraak maakt jou duidelijk." ⁷⁴ Toen begon hij te verdoemen en te zweren: "Ik ken de mens niet!"

En terstond kraaide een haan. ⁷⁵ En Petrus werd herinnerd aan de uitspraak van Jezus, toen Hij had uitgesproken tot hem: "Voordat een haan zou kraaien zal jij Mij driemaal verloochenen," en buitengekomen weende hij bitter.

74. Mar 14:66-71. 75. vers 34; Mar 14:72; Luc 22:61-62.

Pontius Pilatus

27 ¹ Toen het nu ochtend geworden was hadden alle hogepriesters en oudsten van het volk een beraadslaging tegen Jezus om Hem ter dood te brengen. ² En Hem gebonden hebbend leidden zij Hem weg en gaven Hem over aan Pontius Pilatus, de procurator.

³ Toen bracht Judas, die Hem overgaf, waargenomen hebbend dat Hij veroordeeld was, rouwig geworden, de dertig zilverstukken terug naar de hogepriesters en de oudsten, ⁴ zeggend: "Ik heb gezondigd, onschuldig bloed overgegeven!"

Zij echter zeiden: "Wat gaat het ons aan? Jij zal het zelf moeten zien!"

⁵ En de zilverstukken de tempel in geslingerd hebbend verwijderde hij zich en vertrok en hing hij zichzelf op.

⁶ De hogepriesters nu, de zilverstukken genomen hebbend, zeiden: "Het is niet geoorloofd ze in de korban te werpen, daar het de prijs van bloed is." ⁷ Een beraadslaging echter gehad hebbend kochten zij er het veld van de pottenbakker van tot dodenakker voor gasten. ⁸ Daarom wordt dat veld tot op heden "veld van bloed" genoemd. ⁹ Toen werd vervuld wat uitgesproken was door Jeremia de profeet, zeggend:

"En zij namen de dertig zilverstukken,
(de prijs van de Geschatte,
Die zij geschat hebben vanuit de zonen van Israël),
¹⁰ en zij gaven hen voor het veld van de pottenbakker,
zo als de Heer met mij overeengekomen is."

2. Mar 15:1; Luc 23:1; Joh 18:28-32; Psa 2:2. 5. Han 1:18; 2Sam 17:23. 9. Zach 11:13.

Jezus of Barabbas

¹¹ Jezus nu werd gesteld voor de procurator. En Hem vroeg de procurator na, zeggend: "Jij bent de koning van de Joden?"

Jezus echter verklaarde hem: "Jij zegt het."

¹² En op het Hem beschuldigen door de hogepriesters en de oudsten antwoordde Hij niets.

¹³ Toen zei Pilatus tot Hem: "Hoor jij niet hoeveel zij tegen jou getuigen?"

¹⁴ En Hij antwoordde hem niet, zelfs niet met één uitspraak, zo dat de procurator zich zeer verbaasde. ¹⁵ Nu, op het feest had de procurator de gewoonte één gebondene te laten gaan voor de schare, welke zij maar wilden. ¹⁶ Zij nu hadden toen een gebondene van betekenis die Barabbas genoemd werd. ¹⁷ Terwijl zij dan verzameld waren zei Pilatus tot hen: "Wie willen jullie dat ik laat gaan voor jullie? Barabbas of Jezus, die de Gezalfde genoemd wordt?" ¹⁸ Want hij wist dat zij Hem vanwege afgunst overgegeven hadden.

¹⁹ Terwijl hij nu zat op het podium vaardigde zijn vrouw naar hem toe af, zeggend: "Laat er niets zijn tussen jou en die rechtvaardige, want ik heb heden in een droomgezicht veel geleden vanwege hem."

²⁰ De hogepriesters en de oudsten nu overtuigden de scharen, opdat zij Barabbas zouden verzoeken en Jezus zouden doen omkomen.

²¹ De procurator nu antwoordde en zei tot hen: "Welke van deze twee willen jullie dat ik laat gaan voor jullie?"

Zij nu zeiden: "Barabbas!"

²² Tot hen zei Pilatus: "Wat zou ik dan doen met Jezus, die de Gezalfde genoemd wordt?"

Allen zeiden: "Laat hij gekruisigd worden!"

²³ De procurator echter verklaarde: "Wat voor kwaad heeft hij dan gedaan?"

Zij echter schreeuwden overmatig, zeggend: "Laat hij gekruisigd worden!"

²⁴ Pilatus nu, waargenomen hebbend dat het geen nut verschaft, maar er veeleer tumult kwam, nam water en waste zijn handen af ten overstaan van de schare, zeggend: "Onschuldig ben ik aan het bloed van deze rechtvaardige. Jullie zullen het zelf moeten zien!"

²⁵ En heel het volk antwoordde en zei: "Zijn bloed zij op ons en op onze kinderen."

²⁶ Toen liet hij hen Barabbas gaan. Jezus echter, gezweept hebbend, gaf hij over opdat Hij gekruisigd zou worden.

11. Mar 15:2-5; Luc 23:2-12; Joh 18:33-38. 12. Jes 53:7. 18. Mar 15:6; Luc 23:17,18; Joh 18:38-39. 22. Mar 15:11-14; Luc 23:18-23; Joh 18:40; Han 3:14. 24. Deut 21:6-7. 25. Deut 19:10; Han 5:28. 26. Mar 15:15; Luc 23:24-25; Joh 19:1.

Het spotten met Jezus

²⁷ Toen namen de soldaten van de procurator Jezus mee naar het pretorium, verzamelden geheel het cohort bij Hem, ²⁸ en Hem ontkleed hebbend legden zij Hem

een scharlaken mantel om,²⁹ en een krans gevlochten hebbend van doornen legden zij het op Zijn hoofd, en een riet in Zijn rechterhand, en op de knieën gevallen voor Hem spotten zij met Hem, zeggend: "Wees verheugd, koning van de Joden!"³⁰ En op Hem gespuwd hebbend namen zij het riet en sloegen op Zijn hoofd.³¹ En toen zij zo met Hem gespot hadden ontkleden zij Hem van de mantel en deden Hem Zijn bovenkleden aan en leidden Hem weg om Hem te kruisigen.

³² Buitenkomend echter vonden zij een mens, een Cyreneëër met de naam Simon. Deze dwongen zij, opdat hij Zijn kruis zou meenemen.

28. Luc 23:11. 29. Psa 69:19-20; Jes 53:3-6. 30. Jes 50:6. 32. Mar 15:16-22; Luc 23:26.

Kruisiging

³³ En gekomen op de plaats die Golgota genoemd wordt, wat Schedelplaats betekent,³⁴ gaven zij Hem wijn met gal vermengd te drinken. En het geproefd hebbend wilde Hij het niet drinken.

³⁵ Hem nu gekruisigd hebbend verdeelden zij Zijn bovenkleden, het lot werpend.

³⁶ En zittend bewaarden zij Hem daar.³⁷ En zij plaatsten boven Zijn hoofd Zijn beschuldiging, geschreven zijnd: "Dit is Jezus, de koning van de Joden."

³⁸ Toen werden tezamen met Hem twee rovers gekruisigd, één aan Zijn rechter- en één aan Zijn linkerhand.

³⁹ Zij nu die langsgingen lasterden Hem, hun hoofden bewegend⁴⁰ en zeggend: "Jij die de tempel afbreekt en in drie dagen bouwt! Red jezelf dan, indien jij de Zoon bent van God! Stap af van het kruis!"⁴¹ Evenzo zeiden ook de hogepriesters met de schriftgeleerden en oudsten, spottend: ⁴² "Anderen heeft hij gered, zichzelf kan hij niet redden! Indien hij de koning van Israël is, laat hij nu afstappen van het kruis, en wij op hem zullen vertrouwen!"⁴³ Hij vertrouwt op God, laat Hij hem nu bergen, indien Hij hem wil, want hij heeft gezegd: 'Gods Zoon ben Ik.' "⁴⁴ Op dezelfde manier nu beschimpten ook de rovers die tezamen met Hem mede gekruisigd werden Hem.

34. Psa 69:22; Mar 15:23. 35. Psa 22:18. 38. Mar 15:24-28; Luc 23:32-33; Joh 19:18. 39. Psa 22:7. 40. 26:61; Joh 2:19. 44. Mar 15:29-32; Luc 23:35-42; Psa 22:7-8.

Jezus laat de geest

⁴⁵ Vanaf het zesde uur nu kwam er duisternis over heel de aarde, tot het negende uur.⁴⁶ Omstreeks nu het negende uur riep Jezus met een luide stem, zeggend: "Eloi, eloi, lama sabachtani," dit is: "Mijn God, Mijn God, waartoe hebt U Mij verlaten?"

⁴⁷ Sommigen nu van die daar stonden hadden het gehoord en zeiden: "Déze roept Elia."⁴⁸ En terstond liep één uit hen en nam een spons, vulde hem met azijn en deed

hem op een riet en gaf Hem te drinken. ⁴⁹ De overigen echter zeiden: "Laat het zijn! Laten we zien of Elia komt om hem te redden!" Een andere nu, een lanspunt genomen hebbend, doorstak Zijn zijde, en er kwam water en bloed uit.

⁵⁰ Jezus nu, weer geschreeuwd hebbend met een luide stem, liet de geest. ⁵¹ En zie, de voorhang van de tempel werd gescheurd in twee delen, van boven tot beneden, en de aarde werd geschud en de rotsen werden gespleten. ⁵² En de grafkamers werden geopend en veel lichamen van de heiligen die ter ruste gelegd waren werden opgewekt, ⁵³ en uit de grafkamers gekomen na Zijn opwekking kwamen zij binnen in de heilige stad en werden openbaar gemaakt aan velen. ⁵⁴ De hoofdmans over honderd echter en die met hem Jezus bewaarden en de beving en wat gebeurd was waargenomen hadden werden uiterst bevreesd, zeggend: "Waarachtig, Gods Zoon was Deze!"

⁵⁵ En er waren daar ook veel vrouwen die het van verre aanschouwden, die Jezus gevolgd waren vanaf Galilea, Hem dienend, ⁵⁶ onder wie Maria van Magdala was, en Maria, de moeder van Jakobus en Joses, en de moeder van de zonen van Zebedeüs.

^{49.} Mar 15:35-36; Luc 23:44-45; Joh 19:25-29; Ope 1:7. ^{54.} 16:16; Mar 15:33-38; Luc 23:44-45; Joh 19:25-29. ^{56.} 13:55; Mar 15:40,41; Luc 8:2-3.

De grafkamer

⁵⁷ Toen het nu avond geworden was, kwam een rijke man vanuit Arimatea, genaamd Jozef, die zelf ook leerling was van Jezus. ⁵⁸ Deze kwam naar Pilatus toe en verzocht hem het lichaam van Jezus. Toen beval Pilatus dat het lichaam teruggegeven werd.

⁵⁹ En Jozef, het lichaam ontvangen hebbend, wikkelde het in reine linnen doeken ⁶⁰ en plaatste het in zijn nieuwe grafkamer die hij uitgehouwen had in de rots. En een grote steen voor de deur van de grafkamer gerold hebbend vertrok hij. ⁶¹ Nu was daar Miriam van Magdala, en de andere Maria, zittend tegenover het graf.

^{60.} Jes 53:9. ^{61.} Mar 15:42-47.

Verzegeling van het graf

⁶² De volgende morgen nu, die na de voorbereiding is, waren de hogepriesters en de farizeeën verzameld bij Pilatus, ⁶³ zeggend: "Heer, wij zijn eraan herinnerd dat die misleidende, nog levend, gezegd heeft: 'Na drie dagen word Ik opgewekt.' ⁶⁴ Beveel dan dat het graf verzekerd wordt tot de derde dag, zodat niet zijn leerlingen, gekomen, hem zouden stelen en zeggen tot het volk: 'Hij is opgewekt vanuit de doden,' en de laatste dwaling erger zal zijn dan de eerste."

⁶⁵ Pilatus echter verklaarde hen: "Jullie hebben de wacht. Ga heen, verzeker het zoals jullie weten."

⁶⁶ Zij nu, gegaan, verzekerden het graf, de steen verzegeld hebbend met de wacht.

62. Psa 2:2; Han 4:26. 63. 16:21; 17:23; 20:19. 66. Dan 6:17.

Opgewekt vanuit de doden

28 ¹ Na de sabbat echter, in het ochtendgloren op dag één van de week, kwam Maria van Magdala en de andere Maria om het graf te aanschouwen. ² En zie, een grote beving vond plaats, want een boodschapper van de Heer was afgedaald uit de hemel en genaderd en had de steen weggerold voor de deur en zat erbovenop. ³ En zijn gedaante was als bliksemlicht en zijn kledij wit als sneeuw. ⁴ Uit vrees echter voor hem werden de bewarenden opgeschud en werden als doden.

⁵ De boodschapper nu antwoordde en zei tot de vrouwen: "Vrees niet jullie, want ik weet dat jullie Jezus de gekruisigde zoeken. ⁶ Hij is niet hier, want Hij is opgewekt, zoals Hij gezegd heeft. Kom hierheen, neem de plaats waar de Heer lag waar. ⁷ En, vlug gegaan, zeg tot Zijn leerlingen dat Hij opgewekt is vanuit de doden, en zie, Hij gaat jullie vooruit naar Galilea. Daar zullen jullie Hem zien. Zie, ik heb het jullie gezegd!"

⁸ En vlug vertrokken vanaf de grafkamer, met vrees en grote vreugde, liepen zij om het aan Zijn leerlingen te berichten.

⁹ Toen zij echter gingen om het aan Zijn leerlingen te berichten, zie, Jezus kwam hen tegen, zeggend: "Wees verheugend!" Zij nu, genaderd, hielden Zijn voeten vast en aanbaden Hem. ¹⁰ Toen zei Jezus tot hen: "Vrees niet, ga heen, bericht het aan Mijn broeders, opdat zij gaan naar Galilea, en daar zullen zij Mij zien."

1. Luc 23:54; 27:66. 4. 27:56. 8. Mar 16:5-8; Luc 24:3-11. 10. Mar 16:9-11; Joh 20:17.

Beraadslaging van hogepriesters met de oudsten

¹¹ Terwijl zij nu gingen, zie, enigen van de wacht kwamen de stad in en berichtten aan de hogepriesters alles wat gebeurd was. ¹² En verzameld met de oudsten, en een beraadslaging gehad hebbend, gaven zij een aanzienlijk aantal zilverstukken aan de soldaten, ¹³ zeggend: "Zeg dat Zijn leerlingen, 's nachts gekomen, hem gestolen hebben terwijl wij liggend rustten. ¹⁴ En ingeval dit gehoord wordt door de procurator zullen wij hem overtuigen, en wij zullen jullie onbezorgd maken." ¹⁵ Zij nu, de zilverstukken genomen hebbend, deden zoals zij onderwezen waren, en dit woord werd ruchtbaar gemaakt bij de Joden, tot de huidige dag.

De leerlingen naar de natiën

¹⁶ De elf leerlingen nu gingen naar Galilea, de berg op waar Jezus hen gezet had.

¹⁷ En Hem waargenomen hebbend aanbaden zij Hem, enkelen aarzelden echter.

¹⁸ En genaderd sprak Jezus tot hen, zeggend: "Mij is gegeven alle autoriteit in hemel en op de aarde. ¹⁹ Gegaan dan, maak alle natiën leerlingen, hen dopend in de naam van de Vader en van de Zoon en van de heilige geest, ²⁰ hen onderwijzend alles te bewaren, al wat Ik jullie opdracht gegeven heb. En zie, Ik ben met jullie, alle dagen, tot de afsluiting van het tijdperk! Amen."

18. Ope 11:17; Dan 7:13-14. 20. Mar 16:15-16; Luc 24:46-47.

Marcus

Johannes de Dopende

¹ ¹ Begin van het evangelie van Jezus Christus, Zoon van God, ² zoals er geschreven staat in Jesaja, de profeet:

"Zie, Ik vaardig Mijn boodschapper af voor Jouw aangezicht, die Jouw weg zal bereiden, voor Jou uit.

³ De stem van hem die roept in de wildernis:

'Maak de weg van de Heer gereed;

maak Zijn paden recht.' "

⁴ Johannes de Dopende kwam in de wildernis en verkondigde de doop van berouw tot vergeving van zonden. ⁵ En tot hem uit gingen heel de landstreek Judea en alle Jeruzalemmers, en zij werden door hem gedoopt in de rivier de Jordaan, hun zonden van harte belijgend.

⁶ En Johannes was gekleed in kamelenhaar en had een lederen gordel om zijn lende heen, en hij at sprinkhanen en wilde honing. ⁷ En hij verkondigde, zeggend: "Na mij komt Hij die sterker is dan ik, van Wie ik niet bekwaam ben om, gebukt, de riem van Zijn schoeisel los te maken. ⁸ Ik doop jullie inderdaad in water, Hij zal jullie echter dopen in heilige geest."

2. Jes 40:3; Mat 3:1; 11:10; Luc 3:4. 6. 2Kon 1:8; Lev 11:22. 7. Joh 1:27. 8. Mat 3:1-12; Luc 3:1-18; Han 1:5; 19:1-7.

Gedoopt door Johannes en het uitgeprobeerd worden

⁹ En het gebeurde in die dagen dat Jezus kwam vanaf Nazaret in Galilea en door Johannes gedoopt werd in de Jordaan. ¹⁰ En meteen, uit het water omhoogkomend, zag Hij de hemelen splijten, en de geest als een duif afdalen en blijven op Hem. ¹¹ En er kwam een stem uit de hemelen: "Jij bent Mijn Zoon, de Geliefde, in Jou heb Ik een welbehagen."

¹² En meteen dreef de geest Hem de wildernis in. ¹³ En Hij was veertig dagen in de wildernis, waar Hij beproefd werd door Satan. En Hij was met de wilde beesten, en de boodschappers dienden Hem.

11. Mat 3:13-17; Luc 3:21-22; Joh 1:32-34; Ps 2:7. 13. Mat 4:1-11; Luc 4:1-13.

Jezus roept achter Hem aan in Galilea

¹⁴ Nadat Johannes echter overgegeven was, kwam Jezus Galilea binnen, het evangelie verkondigend van het koninkrijk van God, ¹⁵ zeggend: "De periode is vervuld

en het koninkrijk van God is genaderd, heb berouw en geloof in het evangelie!"

¹⁶ En gaand langs de zee van Galilea nam Hij Simon waar, en Andreas, de broeder van Simon, een werpnet werpend in de zee, want zij waren vissers. ¹⁷ En Jezus zei tot hen: "Kom hierheen, achter Mij aan, en Ik zal jullie vissers van mensen doen worden." ¹⁸ En terstond lieten zij hun netten los en volgden Hem. ¹⁹ En weinig gevorderd nam Hij Jakobus waar, de zoon van Zebedeüs, en Johannes, zijn broeder. En zij waren in het schip, de netten herstellend. ²⁰ En meteen riep Hij hen. En hun vader Zebedeüs achtergelaten hebbend in het schip met de ingehuurden, gingen zij achter Hem aan.

14. Mat 4:12,17. 18. Mat 19:27. 20. Mat 4:18-22; Luc 5:11.

In de synagoge in Kafarnaüm

²¹ En zij gingen Kafarnaüm binnen. En terstond op de sabbat kwam Hij de synagoge binnen en onderwees. ²² En zij verwonderden zich over Zijn onderwijs, want Hij onderwees hen als iemand die autoriteit had, en niet zoals de schriftgeleerden.

²³ En meteen was er in hun synagoge een mens met een onreine geest, en hij schreeuwde luid, ²⁴ zeggend: "Ha! Wat is er met ons en met Jou, Jezus de Nazarener? Ben Jij gekomen om ons te vernietigen? Wij weten van Jou, wie Jij bent: de Heilige van God!" ²⁵ En Jezus berispte hem, zeggend: "Verstom en kom uit hem!" ²⁶ En nadat de onreine geest hem had doen stuiptrekken en luid roepen met een grote stem, kwam hij uit hem.

²⁷ En zij werden allen met ontzag vervuld, zodat ze met elkaar redetwisten, zeggend: "Wat is dit? Een zeker nieuw onderwijs is dit, want het is met autoriteit, en de onreine geesten gebiedt Hij en zij gehoorzamen Hem!" ²⁸ En het gerucht over Hem ging meteen overal uit, in geheel de omgeving van Galilea.

21. Luc 4:31. 22. Mat 7:28,29. 28. Luc 4:37.

In het woonhuis van Simon en genezingen

²⁹ En zij kwamen, uit de synagoge gekomen, meteen het woonhuis van Simon en Andreas binnen met Jakobus en Johannes. ³⁰ De schoonmoeder van Simon nu lag neer, koorts hebbend, en meteen zeiden zij het Hem aangaande haar. ³¹ En naar haar gekomen wekte Hij haar op, haar hand vastgehouden hebbend. En de koorts verliet haar terstond, en zij diende Hem.

³² En toen het avond geworden was en de zon onderging, droegen zij allen naar Hem toe die een kwaal hadden of demonisch bezeten waren. ³³ En geheel de stad was verzameld bij de deur van het huis. ³⁴ En Hij genas velen die een kwaal hadden, met

velerlei ziekten, en Hij wierp veel demonen uit. En Hij liet de demonen niet spreken, omdat zij wisten dat Hij de Gezalfde was.

³⁵ En zeer vroeg in de ochtend opgestaan, nog 's nachts, kwam Hij buiten en vertrok naar een eenzame plaats, en daar bad Hij. ³⁶ En Simon en die met hem waren spoorden Hem op. ³⁷ En zij vonden Hem en zeiden tot Hem: "Allen zoeken U!" ³⁸ En Hij zei tot hen: "Laten wij ergens anders heengaan, naar de volgende stadjes, opdat Ik ook daar zou verkondigen, want daartoe ben Ik gekomen." ³⁹ En Hij kwam in hun synagogen in geheel Galilea, verkondigend en de demonen uitwerpend.

31. Mat 8:14-15.

Genezing van een aan een huidziekte lijdende

⁴⁰ En een aan een huidziekte lijdende kwam naar Hem toe, Hem aansprekend en voor Hem op de knieën vallend, en zei tot Hem: "Heer: Ingeval U het wilt, kunt U mij reinigen!" ⁴¹ Jezus nu had mededogen en strekte Zijn hand uit, raakte hem aan en zei tot hem: "Ik wil het, word gereinigd!" ⁴² En meteen toen Hij het gezegd had, ging de huidziekte van hem weg, en hij werd gereinigd. ⁴³ En Hij brieste tegen hem en wierp hem meteen uit, ⁴⁴ en Hij zei tot hem: "Zie erop toe dat je tegen niemand iets zegt, maar ga weg, toon jezelf aan de priester en breng voor jouw reiniging wat Mozes gelast, tot getuigenis voor hen.

⁴⁵ Hij nu begon, buitengekomen, veel dingen te verkondigen en het woord ruchtbaar te maken, zodat Hij niet meer openlijk de stad binnen kon komen, maar Hij was buiten op eenzame plaatsen. En overal vandaan kwamen zij naar Hem toe.

44. Lev 14:1-32. 45. Mat 8:2-4; Luc 5:12-16.

De genezing van een verlamde

² ¹ En, na enkele dagen weer binnengekomen in Kafarnaüm, werd het gehoord dat Hij in een huis was. ² En terstond werden velen verzameld, zodat er geen ruimte meer was, ook niet bij de deur. En Hij sprak tot hen het woord.

³ En zij kwamen, een verlamde naar Hem toe dragend, opgetild door vier mannen.

⁴ En omdat zij hem niet naar Hem toe konden brengen vanwege de schare, namen zij dakbedekking van het dak af waar Hij was, en, het eruit getrokken hebbend, lieten zij de draagbaar neer waarop de verlamde neerlag. ⁵ En Jezus, zijn geloof waargenomen hebbend, zei tot de verlamde: "Kind, jouw zonden zijn jou vergeven."

⁶ Nu zaten daar enigen van de schriftgeleerden, en zij redeneerden in hun harten:

⁷ "Wie is dit, die zo spreekt? Hij lastert! Wie kan zonden vergeven, behalve Één: God?" ⁸ En meteen zei Jezus, herkend hebbend in Zijn geest dat zij zo redeneerden

in zichzelf, tot hen: "Waarom redeneren jullie deze dingen in jullie harten? ⁹ Wat is gemakkelijker om te zeggen tot de verlamde: 'Jouw zonden zijn vergeven' of te zeggen 'Kom overeind en til jouw draagbaar op en wandel'?

¹⁰ Nu, opdat jullie zouden weten dat de Mensenzoon op aarde autoriteit heeft zonden te vergeven" (zei Hij tot de verlamde:) ¹¹ "Tot jou zeg ik: 'Kom overeind en til jouw draagbaar op en ga heen naar jouw huis.' " ¹² En hij kwam overeind, en meteen de draagbaar opgetild hebbend kwam hij naar buiten voor allen, zodat allen buiten zichzelf waren en God verheerlijkten, zeggend: "Zoiets hebben wij nog nooit waargenomen!"

7. Jes 43:25. 12. Mat 9:1-7; Luc 5:17-26.

Levi volgt Jezus

¹³ En Hij kwam weer buiten bij de zee, en heel de schare kwam naar Hem toe, en Hij onderwees hen. ¹⁴ En voorbijgaand nam Hij Levi waar, de zoon van de Alfeüs, zittend in het tolhuis, en Hij zei tot hem: "Volg Mij!" En opgestaan volgde hij Hem. ¹⁵ En het gebeurde dat Hij neerlag in Zijn woonhuis, en veel tollenaars en zondaren lagen met Jezus en Zijn leerlingen, want het waren er veel, en zij volgden Hem. ¹⁶ En de schriftgeleerden van de farizeeën, waargenomen hebbend dat Hij ook met de tollenaars en de zondaren at, zeiden tot Zijn leerlingen: "Waarom is het dat jullie Leraar met de tollenaars en de zondaren eet en drinkt?" ¹⁷ En Jezus, dat gehoord hebbend, zei tot hen: "Die sterk zijn hebben geen behoefte aan een arts, maar zij die een kwaal hebben. Ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaren."

17. Mat 9:9-13; Luc 5:27-32.

Het vasten

¹⁸ En de leerlingen van Johannes en de farizeeën waren aan het vasten, en zij kwamen en zeiden tot Hem: "Waarom vasten de leerlingen van Johannes en de leerlingen van de farizeeën, maar vasten jouw leerlingen niet?" ¹⁹ En Jezus zei tot hen: "De zonen van het bruidsvertrek kunnen niet in de tijd dat de bruidegom met hen is vasten. Al de tijd dat zij de bruidegom met zich hebben kunnen zij niet vasten. ²⁰ Maar de dagen zullen komen, wanneer van hen de bruidegom weggenomen wordt, en dan zullen zij vasten, in die dag.

²¹ Niemand naait een lap van een niet gevulde strook stof op een oud bovenkleed. Indien hij echter het vulstuk niet ervan wegneemt, de nieuwe stof van de oude, komt er zelfs een ergere scheur. ²² En niemand werpt jonge wijn in oude leren zakken.

Anders dan zal de jonge wijn de leren zakken laten barsten. En de wijn wordt uitgegoten en de leren zakken zullen verloren gaan. Maar jonge wijn gaat in nieuwe leren zakken."

22. Mat 9:14-17; Luc 5:33-39.

Aren plukken op de sabbat

²³ En het gebeurde dat Hij op de sabbat ging door het gezaaide, en Zijn leerlingen begonnen hun weg te maken, de aren afplukkend. ²⁴ En de farizeeën zeiden tot Hem: "Zie! Waarom doen zij op de sabbatten wat niet geoorloofd is?" ²⁵ En Hij zei tot hen: "Hebben jullie nooit gelezen wat David gedaan heeft toen hij behoefte had en honger had, hij en die met hem waren?" ²⁶ Hoe hij in het huis van God binnenkwam onder Abjatar, de hogepriester, en de voorgeplaatste broden at, waarvan het niet geoorloofd is ze te eten, behalve door de priesters? En hij gaf ze ook aan hen die tezamen met hem waren." ²⁷ En Hij zei tot hen: "De sabbat is vanwege de mens gekomen en niet de mens vanwege de sabbat, ²⁸ zodat de Mensenzoon ook Heer is van de sabbat."

24. Exo 20:9-11. 26. Lev 24:9; 1Sam 21:1-6. 27. Deut 5:14. 28. Mat 12:1-8; Luc 6:1-5.

Een genezing op de sabbat

3 ¹ En hij kwam weer binnen in de synagoge, en daar was een mens die een uitgedroogde hand had. ² En zij hielden Hem nauwgezet in de gaten of Hij hem op de sabbat zou genezen, opdat zij Hem zouden beschuldigen.

³ En Hij zei tot de mens die de droge hand had: "Kom overeind in het midden." ⁴ En hij zei tot hen: "Is het geoorloofd op de sabbat goed te doen of kwaad te doen, een ziel te redden of te doden?" Zij waren echter stil. ⁵ En rondgekeken hebbend naar hen met toorn, bedroefd over het eelt van hun hart, zei Hij tot de mens: "Strek jouw hand uit!" En hij strekte hem uit, en zijn hand werd hersteld. ⁶ En buitengekomen hielden de farizeeën meteen een beraadslaging met de herodianen tegen Hem, zodat zij Hem zouden doen omkomen.

5. Luc 6:6-11. 6. 12:13; Mat 12:9.

Jezus en de onreine geesten

⁷ En Jezus verwijderde zich met Zijn leerlingen naar de zee, en een grote menigte vanuit Galilea volgde Hem. Ook uit Judea ⁸ en uit Jeruzalem en uit Idumea en de andere zijde van de Jordaan en het gebied rondom Tyrus en Sidon – een grote menigte die, horend al wat Hij deed, naar Hem toe kwam. ⁹ En Hij zei tot Zijn

leerlingen dat een boot steeds bij Hem zou blijven vanwege de schare, opdat zij Hem niet zouden verdrukken,¹⁰ want Hij genas velen, zodat zij zich om Hem verdrongen, opdat al wie gesels hadden Hem zouden aanraken.¹¹ En de onreine geesten, wanneer zij Hem zagen, vielen voorover voor Hem en schreeuwden, zeggend: "Jij bent de Zoon van God!"¹² En Hij berispelde hen zeer, opdat ze Hem niet openbaar zouden maken.

8. Mat 4:25. 11. Luc 4:41. 12. Mat 12:16.

De twaalf afgevaardigden

¹³ En Hij ging omhoog de berg op en riep tot Zich wie Hij wilde, en zij gingen naar Hem toe.¹⁴ En Hij stelde er twaalf aan, die Hij ook afgevaardigden noemde, opdat zij met Hem zouden zijn en opdat Hij hen zou afvaardigen om te verkondigen¹⁵ en om autoriteit te hebben de ziekten te genezen en de demonen uit te werpen.¹⁶ En Hij stelde de twaalf aan en gaf de naam Petrus aan Simon.¹⁷ En verder Jakobus, de zoon van Zebedeüs, en Johannes, de broeder van Jakobus, en aan hen gaf Hij de naam Boanerges, dat is 'zonen van donder',¹⁸ en Andreas en Filippus en Bartolomeüs en Matteüs en Tomas en Jakobus, de zoon van de Alfeüs, en Taddeüs en Simon de Kananeër¹⁹ en Judas Iskariot, die Hem ook overgegeven heeft.

16. Joh 1:42.

Jezus en Beëlzebul

En zij kwamen binnen in een huis,²⁰ en de schare kwam weer samen, zodat zij zelfs geen brood konden eten.²¹ En dit gehoord hebbend kwamen zij die bij Hem waren buiten om Hem vast te houden, want zij zeiden dat de schare buiten zichzelf was.

²² En de schriftgeleerden die van Jeruzalem afgedaald waren zeiden: "Hij heeft Beëlzebul" en: "In de overste van de demonen werpt Hij de demonen uit."

²³ En hen tot zich geroepen hebbend zei Hij tot hen in parabelen: "Hoe kan Satan Satan uitwerpen?"²⁴ En ingeval een koninkrijk tegen zichzelf verdeeld is kan dat koninkrijk niet standhouden.²⁵ En ingeval een woonhuis tegen zichzelf verdeeld is zal dat woonhuis niet kunnen standhouden.²⁶ En indien de Satan tegen zichzelf opstaat en verdeeld is, kan hij niet standhouden, maar komt aan zijn voleinding.

²⁷ En niemand kan in het woonhuis van een sterke binnenkomen om zijn voorwerpen te plunderen, indien hij niet eerst de sterke vastbindt; dan zal hij zijn woonhuis plunderen.

²⁸ Amen, Ik zeg tot jullie dat alle zondige daden en lasteringen de zonen van de mensen vergeven zullen worden, al wat zij ook maar lasteren.²⁹ Maar wie ook maar

lastert tegen de heilige geest heeft geen vergeving voor het tijdperk, maar is vervallen tot een zondige daad gedurende de tijdperken" – ³⁰ want zij zeiden: "Een onreine geest heeft hij."

19. Mat 10:2-4; Luc 6:12-16. 27. Mat 12:24-30; Luc 11:14-23; Jes 49:24-26. 30. Mat 12:31-32; Luc 12:10.

Zijn moeder en Zijn broeders en Zijn zusters

³¹ En Zijn moeder en Zijn broeders kwamen, en buitenstaand vaardigden zij iemand af naar Hem, Hem roepend. ³² En om Hem heen zat een schare, en zij zeiden tot Hem: "Zie, Uw moeder en Uw broeders en Uw zusters zoeken U buiten." ³³ En antwoordend zei Hij tot hen: "Wie zijn Mijn moeder en Mijn broeders?" ³⁴ En rondgekeken hebbend naar hen om Hem heen zei Hij tot hen die eromheen zaten: "Zie, Mijn moeder en Mijn broeders, ³⁵ want wie ook maar de wil van God doet, deze is Mijn broeder en zuster en moeder."

35. Mat 12:46; Luc 8:19.

De parabel van de zaaier

4 ¹ En weer begon Hij te onderwijzen bij de zee, en er verzamelde zich een zeer grote schare bij Hem, zodat Hij in het schip stapte om te zitten op de zee en heel de schare bij de zee op het land was.

² En Hij onderwees hen veel dingen in parabelen, en Hij zei tot hen in Zijn onderwijs: ³ "Hoor! Zie, de zaaier ging uit om te zaaien. ⁴ En het gebeurde bij het zaaien inderdaad dat wat zaad naast de weg viel, en de vliegende schepsels kwamen en verslonden het. ⁵ En een ander deel viel op de rotsachtige plaats waar het niet veel aarde had, en het schoot meteen op omdat het geen diepte in de aarde had. ⁶ En toen de zon opging werd het verschroeid en omdat het geen wortel had droogde het uit. ⁷ En een ander deel viel tussen de doornen, en de doornen kwamen op en verstikten het, en het gaf geen vrucht. ⁸ En ander zaad viel in de uitstekende aarde en het gaf vrucht, opkomend en groeiend. En één droeg dertig-, en een ander zestig-, en een ander honderdvoudig." ⁹ En Hij zei: "Wie oren heeft om te horen, laat hij horen!"

¹⁰ En toen het gebeurde dat ze alleen waren, vroegen zij die om Hem heen waren tezamen met de twaalf Hem naar de parabelen. ¹¹ En Hij zei tot hen: "Aan jullie is het geheimenis van het koninkrijk van God gegeven, maar voor hen die buiten zijn, gebeurt alles in parabelen, ¹² 'opdat zij bekijkend zouden bekijken en niet zien, en horend zouden horen en niet begrijpen, zodat zij zich niet zouden omkeren en hen

de zondige daden vergeven zouden worden.' "

¹³ En Hij zei tot hen: "Begrijpen jullie deze parabel niet? En hoe zullen jullie alle andere parabelen kennen? ¹⁴ De zaaier zaait het woord. ¹⁵ Dit nu zijn zij waar naast de weg het woord gezaaid wordt. En wanneer zij zouden horen, komt meteen de Satan en neemt het woord weg dat in hen gezaaid is.

¹⁶ En evenzo zijn dit zij waarbij op de rotsachtige plaatsen gezaaid wordt, die, wanneer zij het woord zouden horen, het meteen met vreugde ontvangen. ¹⁷ En zij hebben geen wortel in zichzelf, maar zijn tijdelijk. Daaropvolgend, als er verdrukking komt, of vervolging vanwege het woord, worden ze meteen verstrikt.

¹⁸ En anderen zijn zij die tussen de doornen gezaaid worden. Dezen zijn het die het woord gehoord hebben, ¹⁹ en de zorgen van dit tijdperk en de verleiding van de rijkdom en de begeerten aangaande de overige dingen komen erbij en verstikken het woord, en het wordt onvruchtbaar.

²⁰ En dat zijn zij die op de uitstekende aarde gezaaid zijn: die het woord horen en aannemen en vrucht dragen, één dertig- en een ander zestig- en een ander honderdvoudig."

1. Mat 13:1-9; Luc 8:4-15. 10. Mat 13:10-17; Luc 8:9-10. 12. Jes 6:9-10. 13. Mat 13:18-23; Luc 8:11-15.

Bekijk wat jullie horen

²¹ En Hij zei tot hen: "De lamp komt toch niet opdat hij onder de korenmaat geplaatst zou worden, of onder het ledikant? Komt hij niet opdat hij op de lamphouder gelegd zou worden? ²² Want niets is verborgen, indien het niet is opdat het openbaar gemaakt zou worden, noch wordt het weggehouden, maar het is opdat het in de openbaarheid zou komen. ²³ Indien iemand oren heeft om te horen, laat hij horen!"

²⁴ En Hij zei tot hen: "Bekijk wat jullie horen, met welke maatstaf jullie meten zal gemeten worden aan jullie, en het zal toegevoegd worden aan jullie. ²⁵ Want wie heeft, aan hem zal gegeven worden; en wie niet heeft, ook wat hij heeft zal weggenomen worden van hem."

21. Mat 5:14-16. 22. Mat 10:26; Luc 8:11-15. 24. Mat 7:2. 25. Mat 13:12.

Het koninkrijk van God

²⁶ En Hij zei: "Zo is het koninkrijk van God: als wanneer een mens het zaaigoed op de aarde werpt. ²⁷ En hij dommelt en wordt gewekt, nacht en dag, en het zaaigoed ontkiemt en verlengt, terwijl hij het niet opmerkt. ²⁸ Vanzelf draagt de aarde vrucht;

eerst gras, daaropvolgend een aar en daaropvolgend vol graan in de aar. ²⁹ Wanneer het nu de vrucht geeft, vaardigde hij meteen de sikkelf af, omdat de oogst aangebroken is."

³⁰ En Hij zei: "Hoe zouden we het koninkrijk van God vergelijken, of in welke parabel haar plaatsen? ³¹ Als met een zaadkorrel van de mosterd, die, wanneer hij gezaaid is op de aarde, kleiner is dan alle zaden die op de aarde zijn. ³² En wanneer hij gezaaid is, komt hij op en wordt groter dan alle groenten, en maakt grote takken, zodat onder zijn schaduw de vliegende schepsels van de hemel een slaapplek kunnen vinden." ³³ En in veel zodanige parabelen sprak Hij tot hen het woord, zoals zij konden horen. ³⁴ En zonder parabel sprak Hij niet tot hen. Maar in afzondering, aan Zijn eigen leerlingen, verduidelijkte Hij alles.

29. Ope 14:15. 30. Mat 13:31-32; Luc 13:18-19.

Een grote stormwind op de zee

³⁵ En Hij zei tot hen op die dag, toen het avond geworden was: Laten wij oversteken naar de andere kant." ³⁶ En zij lieten de schare achter en namen Hem, zoals Hij al in het schip was, mee. En nog andere schepen waren bij Hem. ³⁷ En er stak een grote stormwind op, en de golven wierpen zich op, het schip binnen, zodat het schip al boordevol raakte. ³⁸ En Hij was in het achterschip op het hoofdkussen aan het dommelen, en zij wekten Hem en zeiden tot Hem: "Leraar! Bekommert U zich er niet om dat wij omkomen?" ³⁹ En gewekt berispte Hij de wind en zei tot de zee: "Wees stil! Verstom!" en de wind ging liggen en er kwam een grote kalmte. ⁴⁰ En Hij zei tot hen: "Waarom zijn jullie zo beschroomd? Hoe kan het dat jullie geen geloof hebben?" ⁴¹ En zij werden bevreesd met een grote vrees, en zij zeiden tegen elkaar: "Dus wie is Deze, dat ook de wind en de zee Hem gehoorzamen?"

40. Joh 14:27. 41. Mat 8:18-27; Luc 8:22-25.

Een mens met een onreine geest

¹ En zij kwamen aan de andere kant van de zee, in de landstreek van de Gergesenen. ² En toen Hij uit het schip gekomen was, ontmoette Hem meteen een mens uit de grafkamers met een onreine geest, ³ die een woning had te midden van de grafkelders. En zelfs met ketenen kon niemand hem nog binden, ⁴ omdat hij vaak met voetboeien en ketenen gebonden was, en de ketenen door hem in stukken getrokken en de voetboeien verpletterd werden. En niemand was sterk genoeg om hem te temmen. ⁵ En voortdurend, nacht en dag, was hij in de grafkelders en in de bergen, schreeuwend en zichzelf slagwonden toebrengend met stenen.

⁶ En Jezus van verre waargenomen hebbend, liep hij naar Hem toe en wierp zich neer voor Hem. ⁷ En hij schreeuwde met een luide stem en zei: "Wat is er met mij en met U, Jezus, Zoon van de Hoogste God? Ik bezweer U bij God dat U mij niet kwelt!"

⁸ (Want Hij zei tot hem: "Onreine geest, kom uit de mens!") ⁹ En Hij vroeg hem na: "Wat is jouw naam?" En hij zei tot Hem: "Legioen is mijn naam, omdat wij velen zijn." ¹⁰ En hij verzocht Hem zeer dat Hij hem niet buiten de landstreek zou afvaardigen.

¹¹ Nu was daar richting de berg een grote troep zwijnen die geweid werd. ¹² En alle demonen verzochten Hem, zeggend: "Zend ons in de zwijnen, opdat wij in hen binnen zouden komen!" ¹³ En terstond stond Jezus het hen toe, en uitgekomen kwamen de onreine geesten binnen in de zwijnen, en de troep stormde van de steile rotswand af de zee in. Het waren er nu ongeveer tweeduizend, en zij stikten in de zee.

¹⁴ En die hen weidden vluchtten en berichtten het in de stad en in de velden, en zij kwamen om waar te nemen wat er gebeurd was. ¹⁵ En zij kwamen naar Jezus toe en aanschouwden hem die demonisch bezeten was, zittend en gekleed en gezond verstand hebbend, hem die het legioen had gehad, en zij werden bevreesd. ¹⁶ En zij die het waargenomen hadden vertelden aan hen hoe het gebeurde met hem die demonisch bezeten was en aangaande de zwijnen. ¹⁷ En zij begonnen Hem te verzoeken te vertrekken van hun grenzen. ¹⁸ En terwijl Hij instapte in het schip verzocht hij die demonisch bezeten was Hem dat hij bij Hem zou blijven. ¹⁹ En Hij liet het hem niet toe, maar zei tot hem: "Ga jouw huis binnen, naar de jouwen, en bericht aan hen al wat de Heer voor jou gedaan heeft en hoe Hij jou barmhartig geweest is." ²⁰ En hij vertrok en begon in de Decapolis te verkondigen al wat Jezus voor hem gedaan had, en allen verbaasden zich.

10. Mat 8:28-34; Luc 8:26-39. 20. Luc 8:38-39.

Het dochtertje van Jairo en de vrouw met bloedvloeingen

²¹ En toen Jezus overgestoken was in het schip, weer naar de andere kant, werd een grote schare bij Hem verzameld, en Hij was bij de zee. ²² En zie, één van de oversten van de synagogen met de naam Jairo kwam, en Hem gezien hebbend viel hij voor Zijn voeten. ²³ En hij verzocht Hem zeer, zeggend: "Mijn dochtertje heeft haar laatste ademteugen; dat U, gekomen, de handen op haar zou leggen, opdat zij gered zou worden en leven!" ²⁴ En Hij vertrok met hem. En een grote schare volgde Hem en zij omsloten Hem.

²⁵ En een vrouw, die al twaalf jaren met bloedvloeing was, ²⁶ en veel geleden had

door veel artsen, en alles van zichzelf daaraan verspild had, en het geen nut verschaft had, maar zij veeleer in een slechtere toestand gekomen was, ²⁷ had gehoord over Jezus, kwam in de schare van achteren en raakte Zijn bovenkleed aan, ²⁸ want zij zei: "Ingeval ik ook maar Zijn bovenkleden zou aanraken, zal ik gered worden." ²⁹ En meteen droogde de bron van haar bloed op, en zij merkte aan haar lichaam dat ze geheeld was van de gesel.

³⁰ En meteen herkende Jezus in zichzelf dat er kracht van Hem uitgegaan was, en Hij keerde zich om in de schare en zei: "Wie heeft Mijn bovenkleden aangeraakt?" ³¹ En Zijn leerlingen zeiden tot Hem: "U ziet dat de schare U omsluit, en U zegt: 'Wie heeft Mij aangeraakt?'" ³² En Hij keek rond om te zien wie dit gedaan had.

³³ De vrouw nu, bevreesd wordend en sidderend, wetend wat gebeurd was bij haar, kwam en viel voorover voor Hem en zei Hem heel de waarheid. ³⁴ Hij echter zei tot haar: "Dochter, jouw geloof heeft je gered, ga in vrede en wees genezen van jouw gesel."

³⁵ Terwijl Hij nog aan het spreken was kwamen ze van de overste van de synagoge, zeggend: "Jouw dochter is gestorven, waarom vermoei jij de leraar nog?" ³⁶ Jezus echter, terstond het gesproken woord genegeerd hebbend, zei tot de overste van de synagoge: "Wees niet bevreesd, geloof alleen!"

³⁷ En Hij liet niemand toe Hem samen te volgen dan Petrus en Jakobus en Johannes, de broeder van Jakobus. ³⁸ En zij kwamen het huis van de overste van de synagoge binnen en Hij aanschouwde het tumult en hen die veel weenden en krijsten.

³⁹ En binnengekomen zei Hij tot hen: "Waarom maken jullie zo'n tumult en wenen jullie? Het kind is niet gestorven, maar dommelt." ⁴⁰ En zij lachten Hem uit. Hij echter, allen uitgeworpen hebbend, nam de vader van het kind en de moeder en die met Hem waren mee en ging daar naar binnen waar het kind lag. ⁴¹ En Hij hield de hand van het kind vast en zei tot haar: "Talitha koemi!" (Wat vertaald is: "Meisje, Ik zeg tot jou, word gewekt!") ⁴² En meteen stond het meisje op en zij wandelde, want zij was ongeveer twaalf jaar. En zij waren buiten zichzelf, meteen, met grote ontzetting. ⁴³ En Hij legde hen nadrukkelijk op dat niemand dit zou weten. En Hij zei haar te eten te geven.

23. Mat 9:18-19. 24. Luc 8:41-42. 25. Lev 15:19-27. 30. Luc 6:19. 31. 3:9. 34. Luc 7:50; Mat 9:20-22; Luc 8:43-48. 35. Joh 11:15. 36. Luc 8:49-50. 39. Joh 11:11. 41. Luc 7:14. 43. Mat 9:23-36; Luc 8:51-56.

Vele hoorders in Zijn vaderstad verstrikt in Hem

6 ¹ En Hij ging uit vandaar en kwam in Zijn vaderstad, en Zijn leerlingen volgden Hem. ² En toen het sabbat geworden was begon Hij te onderwijzen in de synagoge,

en velen die het hoorden verwonderden zich, zeggend: "Waar heeft deze al deze dingen vandaan? En wat een wijsheid die aan deze gegeven is, en zulke krachten die door zijn handen gebeuren!" ³ Is deze niet de handwerksman, de zoon van Maria en de broeder van Jakobus en Joses en Judas en Simon, en zijn niet zijn zusters hier bij ons?" En zij werden verstrikt in Hem.

⁴ En Jezus zei tot hen: "Een profeet is niet ongeëerd, tenzij in zijn eigen vaderstad en onder zijn verwanten en in zijn woonhuis." ⁵ En Hij kon daar geen enkele kracht doen, behalve dat Hij bij weinig zieken de handen oplegde en hen genas. ⁶ En Hij verbaasde zich om hun ongeloof.

3. Joh 6:42; Mat 13:54-57; Luc 4:16-30. 4. Joh 4:44.

De afvaardiging van de twaalf

En Jezus ging de dorpen eromheen rond en onderwees. ⁷ En Hij riep de twaalf tot Zich en begon hen af te vaardigen, twee aan twee, en gaf hen de autoriteit over de onreine geesten. ⁸ En Hij droeg hen op dat zij niets zouden meenemen onderweg, behalve alleen een staf; geen brood, geen bedelzak, geen koper in de gordel, ⁹ maar sandalen ondergebonden hebbend, en: "Jullie zouden niet twee onderkleden aandoen."

¹⁰ En Hij zei tot hen: "Waar jullie ook in een woonhuis binnenkomen, blijf daar tot jullie ook maar uitgaan vandaar. ¹¹ En welke plaats ook jullie niet zou ontvangen, zij zouden ook niet van jullie horen. Vandaar uitgaand, klop de losse grond die onderaan jullie voeten zit af tot getuigenis voor hen. Amen, Ik zeg tot jullie, het zal draaglijker zijn voor Sodom of Gomorra in de dag van oordeel dan voor die stad."

¹² En uitgegaan verkondigden zij opdat ze berouw zouden hebben, ¹³ en zij wierpen veel demonen uit en wreven veel zieken in met olijfolie en genazen hen.

6. Mat 13:58. 9. Luc 22:35. 13. Mat 10:5-15; Luc 9:1-6; Jak 5:14-15.

Johannes de Dopende onthoofd

¹⁴ En koning Herodes hoorde het, want Zijn naam werd openbaar, en hij zei: "Johannes de Dopende is uit de doden opgewekt, en derhalve zijn deze krachten in hem werkzaam." ¹⁵ Anderen echter zeiden: "Hij is Elia." En weer anderen zeiden: "Een profeet is hij, als één van de profeten." ¹⁶ Maar Herodes, het gehoord hebbend, zei: "Johannes, die ik onthoofd heb, deze is opgewekt uit de doden."

¹⁷ Want Herodes had zelf enkelen afgevaardigd en Johannes vastgehouden en hem vastgezet in de gevangenis vanwege Herodias, de vrouw van Filippus, zijn broeder, omdat hij haar gehuwd had. ¹⁸ Want Johannes zei tot Herodes: "Het is jou niet

geoorloofd de vrouw van jouw broeder te hebben." ¹⁹ Herodias nu zette hem vast en wilde hem doden, en kon het niet, ²⁰ want Herodes vreesde Johannes, wetend dat hij een rechtvaardig en heilig man was, en hij behield hem. En veel dingen van hem gehoord hebbend wist hij zich geen raad. En hij hoorde hem graag.

²¹ En een geschikte dag kwam toen Herodes op zijn verjaardagsfeesten de hoofdmaaltijd hield voor zijn magnaten en krijgstribunen en de eersten van Galilea.

²² En toen de dochter van haar, van Herodias, binnenkwam en danste, behaagde zij Herodes en die met hem lagen. De koning nu zei tot het meisje: "Verzoek mij wat je ook maar wil, en ik zal het je geven." ²³ En hij zwoer haar: "Wat je mij ook verzoekt, ik zal het je geven, tot de helft van mijn koninkrijk!"

²⁴ En buitengekomen zei ze tot haar moeder: "Wat zal ik verzoeken?" Zij nu zei: "Het hoofd van Johannes de Dopende." ²⁵ En meteen met ijver binnengekomen bij de koning verzocht zij, zeggend: "Ik wil dat jij onmiddellijk mij op een plateel het hoofd van Johannes de Doper geeft." ²⁶ En de koning, bedroefd geworden vanwege de eden en die met hem lagen, wilde haar niet afwijzen.

²⁷ En meteen vaardigde de koning een lijfwacht af en gebood hem zijn hoofd te brengen. En vertrokken onthoofdde hij hem in de gevangenis, ²⁸ en droeg zijn hoofd op een plateel en gaf het aan het meisje, en het meisje gaf het aan haar moeder.

²⁹ En dat gehoord hebbend kwamen zijn leerlingen en namen zijn lijk weg en plaatsten hem in een grafkamer.

14. Mat 14:2. 15. Mat 16:14; Luc 9:7-9. 18. Lev 18:16. 21. Mat 14:6-11. 23. Est 5:3; 7:2.

De afgevaardigden verzamelen zich

³⁰ En de afgevaardigden verzamelden zich bij Jezus en berichtten Hem alles wat zij gedaan en wat zij onderwezen hadden. ³¹ En Hij zei tot hen: "Kom hierheen! Jullie zelf, ga in afzondering in een eenzame plaats en rust even," want er waren velen die kwamen en die weggingen, en zij hadden zelfs geen moment om te eten. ³² En zij gingen in het schip naar een eenzame plaats, in afzondering.

30. Luc 9:10.

De verzadiging van een grote schare

³³ En zij zagen hen weggaan, en velen herkenden hen. En ze renden te voet uit alle steden daar samen en gingen voor hen uit en renden samen naar Hem. ³⁴ En uit het schip gekomen nam Jezus een grote schare waar, en Hij was met mededogen bewogen over hen, omdat zij als schapen waren die geen herder hebben, en Hij begon hen vele dingen te onderwijzen.

³⁵ En toen het al laat geworden was, kwamen Zijn leerlingen naar Hem toe en zeiden: "De plaats is afgelegd en het is al laat." ³⁶ Laat hen gaan opdat zij gaan naar de velden en dorpen hier omheen en voor zichzelf broden kopen, want iets wat zij zouden eten hebben zij niet." ³⁷ Hij echter antwoordde en zei tot hen: "Geven jullie hen te eten." En zij zeiden tot Hem: "Zullen wij vertrekken en van tweehonderd denarii broden kopen, en zullen wij hen te eten geven?"

³⁸ Hij echter zei tot hen: "Hoeveel broden hebben jullie? Ga heen en neem waar!" En het wetend zeiden zij tot Hem: "Vijf, en twee vissen." ³⁹ En Hij gebod hen allen achterover te leunen, gezelschap bij gezelschap, op het groene gras. ⁴⁰ En zij gingen aanliggen, rij voor rij, in honderd- en in vijftigtallen.

⁴¹ En de vijf broden en de twee vissen genomen hebbend zag Hij op naar de hemel en zegende het en brak de broden in stukken en gaf ze aan Zijn leerlingen, opdat zij ze voor hen zouden plaatsen, en de twee vissen deelde Hij aan allen. ⁴² En allen aten en werden verzadigd. ⁴³ En zij raaptten twaalf draagkorven propvol brokstukken op, ook van de vissen. ⁴⁴ En die de broden aten waren vijfduizend mannen.

34. Mat 9:36; Hos 3:4. 35. 8:1-9. 44. Mat 14:13-21; Luc 9:10-17; Joh 9:1-13.

Jezus komend over de zee

⁴⁵ En meteen dwong Hij Zijn leerlingen in te stappen in het schip en vooruit te gaan naar de andere kant, naar Betsaida toe, tot Hij de schare liet gaan. ⁴⁶ En afscheid genomen hebbend van hen ging Hij de berg op om te bidden.

⁴⁷ En toen het avond geworden was, was het schip op het midden van de zee, en Hij was alleen op het land. ⁴⁸ En hen waargenomen hebbend, gekweld in het roeien van het schip, want de wind was tegengesteld aan hen, kwam Hij omstreeks de vierde wacht van de nacht naar hen toe wandelen over de zee, en wilde hen voorbijkomen.

⁴⁹ Zij echter namen Hem waar, wandelend over de zee, en meenden dat Hij een spookverschijning was, en zij schreeuwden luid, ⁵⁰ want allen namen Hem waar en werden verward. Hij sprak echter meteen met hen en zei tot hen: "Wees moedig! Ik ben het! Vrees niet!" ⁵¹ En Hij klom naar hen toe, het schip in, en de wind ging liggen. En zij waren zeer buitengewoon in zichzelf ontsteld en verbaasd, ⁵² want zij begrepen het niet over de broden, maar hun hart was vereelt.

46. Mat 14:23. 52. Mat 14:22-33; Joh 6:14-21.

Genezingen in Genesaret

⁵³ En overgestoken kwamen zij aan land in Gennesaret en waren aangemeerd. ⁵⁴ En toen zij uit het schip gekomen waren herkenden de mannen van die plaats hen meteen, ⁵⁵ en liepen geheel die omgeving rond en begonnen op draagbaren hen die

een kwaal hadden rond te dragen, waar ook zij hoorden dat Hij was. ⁵⁶ En waar Hij ook maar in dorpen naar binnenging, of in steden, of in velden, in de markten, daar plaatsten zij de zwakken en verzochten Hem opdat zij ook maar het kwastje van Zijn bovenkleed zouden aanraken. En al wie Hem ook maar aanraakten werden gered.

⁵⁶. 5:27; Mat 14:27.

Overlevering van mensen

⁷ ¹ En de farizeeën verzamelden zich bij Hem, en enigen van de schriftgeleerden, gekomen vanaf Jeruzalem, ² en ze namen waar van enkelen van Zijn leerlingen dat zij met vervuilde handen – dat betekent: ongewassen – de broden aten ³ (want de farizeeën en al de Joden, indien zij niet met de vuist de handen wassen, eten zij niet, vasthoudend aan de overlevering van de ouderen; ⁴ en van de markt komend, indien zij zich niet besprenkelen, eten zij niet; en er zijn vele andere dingen die zij hebben meegenomen om vast te houden, zoals het onderdampelen van bekers en kannen en koperen vaatwerk en ledikanten) ⁵ en de farizeeën en de schriftgeleerden vroegen Hem na: "Waarom wandelen jouw leerlingen niet in overeenstemming met de overlevering van de ouderen, maar eten zij met ongewassen handen het brood?"

⁶ Hij echter antwoordde en zei tot hen: "Uitstekend heeft Jesaja geprofeteerd aangaande jullie huichelaars, zoals er staat geschreven:

'Met de lippen eert dit volk Mij,
maar hun hart is ver van Mij vandaan.

⁷ Tevergeefs vereren zij Mij echter,
onderwijzingen onderwijzend die voorschriften van mensen zijn.'

⁸ Want, het gebod van God verlaten hebbend houden jullie de overlevering van mensen vast, het onderdampelen van kannen en van bekers, en veel zulke dergelijke dingen doen jullie."

⁹ En Hij zei tot hen: "Uitstekend wijzen jullie het gebod van God af, opdat jullie je overlevering zouden bewaren. ¹⁰ Want Mozes heeft gezegd: 'Eert je vader en je moeder, en wie kwaadspreekt over zijn vader of moeder, laat hij sterven, de dood in!'

¹¹ Maar jullie zeggen: 'Ingeval een mens tot zijn vader of moeder zegt: "Een korban (dat is een naderingsgeschenk) is wat jou ook maar van mij als nut verschaft wordt," '

¹² en jullie laten hem niet langer iets doen voor zijn vader of zijn moeder, ¹³ het woord van God ongeldig makend met jullie overlevering die jullie doorgeven; en veel zulke dergelijke dingen doen jullie."

2. Luc 11:38. 6. Jes 29:13. 10. Exo 20:12; Exo 21:17. 13. Mat 15:1-9.

Wat ontwijdt

¹⁴ En de schare weer tot Zich geroepen hebbend zei Hij tot hen: "Hoor Mij allen en begrijp! ¹⁵ Er is niets buiten de mens dat, in hem naar binnen gaand, hem kan ontwijden. Maar wat uit de mens uitgaat is wat de mens ontwijdt. ¹⁶ Indien iemand oren heeft om te horen, laat hij horen!"

¹⁷ En toen Hij in het huis binnenkwam, van de schare vandaan, vroegen Zijn leerlingen Hem na over de parabel. ¹⁸ En Hij zei tot hen: "Zijn jullie ook zo onverstandig? Nog niet bevatten jullie dat alles wat buiten is en in de mens naar binnen gaat hem niet kan ontwijden, ¹⁹ omdat het niet in zijn hart naar binnen gaat, maar in het onderlijf, en in het toilet eruit gaat?", zo al het voedsel reinigend. ²⁰ Hij zei echter: "Wat uit de mens uitgaat, dat ontwijdt de mens. ²¹ Want van binnen, uit het hart van de mensen, gaan de kwade redeneringen uit, en hoererijen, diefstallen, moorden, ²² echtbreuken, hebzucht, boosheden, bedrog, losbandigheid, een boos oog, lastering, hovaardij en onverstand. ²³ Al deze boze dingen gaan van binnen uit en die ontwijden de mens."

15. Han 10:14. 23. Mat 15:10-20; Gen 6:5.

De Syrofenicische vrouw

²⁴ Vandaar nu opgestaan ging Hij naar de grensgebieden van Tyrus en Sidon, en binnengekomen in een woonhuis wilde Hij dat niemand het wist, en Hij kon niet onopgemerkt blijven, ²⁵ maar meteen kwam een vrouw, gehoord hebbend over Hem, van wie het dochttertje een onreine geest had, binnen en viel voorover voor Zijn voeten. ²⁶ De vrouw nu was een Griekse, een Syrofenicische van geslacht, en zij vroeg Hem of Hij de demon uit haar dochter zou werpen. ²⁷ Jezus echter zei tot haar: "Laat eerst de kinderen verzadigd worden, want het is niet goed het brood van de kinderen te nemen en voor de hondjes te werpen."

²⁸ Zij antwoordde echter en zei tot Hem: "Ja Heer, want ook de hondjes onder de tafel eten van de kruimels van de kinderen." ²⁹ En Hij zei tot haar: "Vanwege dit woord: ga heen, de demon is uit jouw dochter gekomen." ³⁰ En gegaan naar haar eigen huis vond zij het kind, op het ledikant geworpen, en de demon was uit haar gekomen.

27. Rom 15:24; Efe 2:19. 30. Mat 15:21-28.

De genezing van een dove en moeilijk sprekende

³¹ En Hij kwam weer buiten de grenzen van Tyrus en kwam door Sidon naar de zee van Galilea, te midden van de grenzen van Decapolis. ³² En zij droegen naar Hem een dove en moeilijk sprekende, en zij verzochten Hem dat Hij Zijn hand op hem

zou leggen. ³³ En hem vanaf de schare apart genomen hebbend, in afzondering, wierp Hij Zijn vingers in zijn oren en raakte gespuwd hebbend zijn tong aan. ³⁴ En opgezien hebbend naar de hemel zuchtte Hij en zei tot hem: "Effatha!", wat betekent: "Word opengemaakt!" ³⁵ En terstond werd zijn gehoor opengemaakt, en meteen de band van zijn tong losgemaakt, en hij sprak goed. ³⁶ En Hij legde hen op dat zij het niemand zouden zeggen, maar hoezeer Hij het hen ook oplegde, zij verkondigden het veeleer overmatiger. ³⁷ En geheel overmatiger verwonderden zij zich, zeggend: "Uitstekend heeft Hij aan allen gedaan! Zowel de doven doet Hij horen als de stommen spreken."

31. Mat 15:29. 32. 5:23. 34. 8:24. 36. 1:43-45. 37. Mat 15:29-31.

De verzadiging van weer een grote schare

8 ¹ In die dagen was er weer een grote schare, en zij hadden niets te eten. Zijn leerlingen tot zich geroepen hebbend zei Hij tot hen: ² "Ik heb mededogen over de schare, omdat ze al drie dagen bij Mij verblijven en niets te eten hebben. ³ En als Ik ze vastend laat gaan naar hun huis, zullen zij verzwakt worden onderweg, en sommigen van hen zijn van verre gekomen."

⁴ En Zijn leerlingen antwoordden Hem: "Waarvandaan zal iemand hier dezen met broden kunnen verzadigen in de wildernis?" ⁵ En Hij vroeg hen na: "Hoeveel broden hebben jullie?" Zij nu zeiden: "Zeven." ⁶ En Hij droeg de schare op aan te liggen op het land. En de zeven broden genomen en gedankt hebbend brak Hij ze, en Hij gaf ze aan Zijn leerlingen, opdat zij ze voor hen zouden plaatsen, en zij plaatsten ze voor de schare. ⁷ En zij hadden nog een paar visjes en, ze gezegend hebbend, zei Hij ook dezen voor hen te plaatsen. ⁸ En zij aten allen en werden verzadigd. En ze raapten het overschot van brokstukken op: zeven manden. ⁹ Zij nu die aten waren ongeveer vierduizend man, en Hij liet hen gaan.

3. Mat 15:32-34. 9. 6:34-44; Mat 15:35-39.

Een teken waarnemen

¹⁰ En meteen stapte Hij in het schip met Zijn leerlingen en kwam in de delen van Dalmanuta. ¹¹ En de farizeeën kwamen uit de stad en begonnen te redetwisten met Hem, zoekend van Hem een teken waar te nemen uit de hemel, Hem beproevend. ¹² En verzucht hebbend in Zijn geest zei Hij: "Waarom zoekt deze generatie naar een teken? Amen, Ik zeg tot jullie, indien aan deze generatie een teken gegeven zal worden – !" ¹³ En hen verlaten hebbend en weer ingestapt zijnd in het schip, ging Hij naar de andere kant.

De zuurdesem van de farizeeën

¹⁴ En zij vergaten broden mee te nemen, en op één brood na hadden ze niets met zich in het schip. ¹⁵ En Hij legde hen op, zeggend: "Zie, kijk uit voor de zuurdesem van de farizeeën en de zuurdesem van Herodes." ¹⁶ En zij redeneerden met elkaar, zeggend: "Broden hebben wij niet." ¹⁷ En dat wetend zei Jezus tot hen: "Waarom redeneren jullie dat jullie geen broden hebben? Jullie bevatten het nog niet, noch begrijpen jullie. Jullie hebben nog jullie vereelte hart. ¹⁸ Ogen hebbend zien jullie niet en oren hebbend horen jullie niet, en jullie herinneren het je niet. ¹⁹ Toen Ik de vijf broden brak voor de vijfduizend, hoeveel draagkorven vol brokstukken hebben jullie opgeraapt?" Zij zeiden tot Hem: "Twaalf." ²⁰ "En toen met de zeven broden voor de vierduizend, hoeveel manden propvol brokstukken hebben jullie opgeraapt? En zij zeiden tot Hem: "Zeven." ²¹ En Hij zei tot hen: "Hoe begrijpen jullie het nog niet?"

17. 6:52. 20. 8:7-9. 21. Mat 16:1-12; Luc 12:1-3.

De blinde in Betsaïda

²² En zij kwamen in Betsaïda. En zij droegen naar Hem een blinde en verzochten Hem dat Hij hem zou aanraken. ²³ En de hand van de blinde gevat hebbend bracht Hij hem buiten het dorp. En in zijn ogen gespuwd en de handen op hem gelegd hebbend vroeg Hij hem: "Wat zie je?" ²⁴ En hij zag op en zei: "Ik bekijk de mensen; als bomen zie ik ze wandelen." ²⁵ Daaropvolgend legde Hij weer de handen op zijn ogen, en hij keek scherp en werd hersteld, en hij keek allen helder aan. ²⁶ En Hij vaardigde hem af naar zijn huis, zeggend: "Jij zou noch het dorp binnen komen, noch het zeggen tot iemand in het dorp."

23. Joh 9:6. 26. 7:36.

Wie is Jezus

²⁷ En Jezus en Zijn leerlingen kwamen de stad uit, de dorpen binnen van Caesarea Filippi. En onderweg vroeg Hij Zijn leerlingen na, tot hen zeggend: "Wie zeggen de mensen dat Ik ben?" ²⁸ Zij nu zeiden tot Hem, zeggend: " 'Johannes de Doper' en anderen 'Elia,' anderen echter dat Hij één van de profeten is." ²⁹ En Hij vroeg hen na: "Maar jullie, wie zeggen jullie dat Ik ben?" En Petrus antwoordde en zei tot Hem: "Jij bent de Gezalfde, de Zoon van God!" ³⁰ En Hij berispte hen opdat zij het aangaande Hem tot niemand zouden zeggen.

28. 6:15.

De Mensenzoon moet veel lijden

³¹ En Hij begon hen te onderwijzen dat de Mensenzoon veel moet lijden en verworpen moet worden door de oudsten en de hogepriesters en de schriftgeleerden, en gedood moet worden en na drie dagen op moet staan. ³² En met vrijmoedigheid sprak Hij dit woord. En Hem tot zich genomen hebbend begon Petrus Hem te berispen. ³³ Jezus echter, Zich omgekeerd en Zijn leerlingen waargenomen hebbend, berispte Petrus en zei: "Ga weg achter Mij, Satan, want jij bent niet gezind op de dingen van God maar op de dingen van mensen."

33. Mat 16:13-23; Luc 9:18-22.

Jezelf verloochenen en achter Jezus aankomen

³⁴ En de schare tot zich geroepen hebbend, tezamen met Zijn leerlingen, zei Hij tot hen: "Indien iemand achter Mij aan wil komen, laat hij zichzelf verloochenen en zijn eigen kruis optillen en Mij volgen. ³⁵ Want wie ooit zijn eigen ziel wil redden zal haar verliezen. Wie echter ook maar zijn ziel zal verliezen omwille van Mij en van het evangelie zal haar redden. ³⁶ Want welk nut verschaft het de mens de gehele wereld te winnen als zijn ziel ook verlies lijdt? ³⁷ Want wat zou de mens geven in ruil voor zijn eigen ziel? ³⁸ Want wie ooit beschaamd is voor Mij en Mijn woorden in deze generatie, van de echtbreekster en zondares, de Mensenzoon zal ook beschaamd worden voor hem wanneer Hij komt in de heerlijkheid van Zijn Vader met de heilige boodschappers."

35. Mat 10:39; Joh 12:25. 38. Mat 16:13-27; Luc 9:18-26.

Een stem uit de wolk

9 ¹ En Hij zei tot hen: "Amen, Ik zeg tot jullie dat er enigen zijn van die hier staan die in geen geval de dood zullen proeven tot zij ook maar het koninkrijk van God zouden waarnemen, gekomen in kracht." ² En na zes dagen nam Jezus Petrus en Jakobus en Johannes mee en bracht hen omhoog een zeer hoge berg op, in afzondering, alleen, en Hij werd getransformeerd voor hun ogen. ³ En Zijn bovenkleden werden zeer glinsterend wit, als sneeuw, zo wit, zoals een voller op aarde niet kan maken. ⁴ En met Hem werd Elia tezamen met Mozes gezien, en zij waren samen aan het spreken met Jezus.

⁵ En Petrus antwoordde en zei tot Jezus: "Rabbi, het is uitstekend dat wij hier zijn. En wij zouden drie tenten maken; voor U één en voor Mozes één en voor Elia één."

⁶ Want hij wist niet wat hij zou antwoorden, want zij werden zeer bevreesd. ⁷ En er kwam een wolk, hen omschaduwend, en er kwam een stem uit de wolk, zeggend:

"Dit is Mijn Zoon, de Geliefde, hoor naar Hem!" ⁸ En opeens, rondgekeken hebbend, namen zij niet meer iemand waar dan Jezus alleen met hen.

⁹ En terwijl zij vanaf de berg afdaalden legde Hij hen op dat ze aan niemand zouden vertellen wat ze waargenomen hadden, voordat de Mensenzoon uit de doden zou zijn opgestaan. ¹⁰ En zij hielden het woord vast, met elkaar redetwistend wat het "uit de doden opstaan" is. ¹¹ En zij vroegen Hem na, zeggend: "De farizeeën en de schriftgeleerden zeggen dat Elia eerst moet komen." ¹² Hij nu verklaarde hen: "Elia, inderdaad, eerst gekomen, herstelt alle dingen. En hoe staat het geschreven over de Mensenzoon, dat Hij veel zou lijden en klein geacht zou worden?" ¹³ Maar Ik zeg tot jullie dat ook Elia gekomen is, en zij deden met hem al wat zij wilden, zoals er staat geschreven over hem."

1. Mat 16:28; Luc 9:27. 4. 2Pet 1:16-18. 8. Mat 17:1-9. 9. Luc 9:36; 8:30. 11. Luc 1:17. 13. Mat 17:1-13; Jes 53:3; Mal 4:5-6.

Ongeloof

¹⁴ En gekomen bij de leerlingen namen zij een grote schare waar om hen heen, en de schriftgeleerden redetwistten met hen. ¹⁵ En meteen zag heel de schare Hem en kregen zij diep ontzag, en naar Hem toe rennend groetten zij Hem. ¹⁶ En Hij vroeg de schriftgeleerden na: "Wat redetwisten jullie met elkaar?" ¹⁷ En één uit de schare antwoordde Hem: "Leraar, ik heb mijn zoon naar U toe gebracht, die een stomme geest heeft." ¹⁸ En waar hij hem ook maar grijpt, doet hij hem barsten, en hij schuimbekt en knarst zijn tanden en droogt uit. En ik zei het tot jouw leerlingen, opdat zij hem zouden uitwerpen, en zij zijn niet sterk genoeg."

¹⁹ Hij nu antwoordde en zei tot hen: "O ongelovige generatie! Tot wanneer zal Ik bij jullie zijn? Tot wanneer zal Ik jullie verdragen? Breng hem naar mij toe." ²⁰ En zij brachten hem naar Hem toe, en Hem waargenomen hebbend deed de geest hem meteen hevig stuiptrekken, en op de aarde gevallen rolde hij schuimbekkend. ²¹ En Hij vroeg zijn vader: "Hoeveel tijd is er verstreken tot hem dit overkomen is?" Hij nu zei: "Het is van kindsbeen af." ²² En hij werpt hem vaak ook in het vuur of in wateren, opdat hij hem zou doen omkomen. Maar indien U iets kunt, help ons! Word met mededogen bewogen over ons!" ²³ Jezus echter zei tot hem: "Als jij kan geloven; alles is mogelijk voor wie gelooft." ²⁴ Meteen schreeuwde de vader van het kind met tranen en zei: "Ik geloof! Help mijn ongelooft!"

²⁵ Jezus nu nam waar dat de schare toesnelde en Hij berispte de onreine geest, zeggend tot hem: "Stomme en dove geest, Ik gebied je, kom uit hem, en jij zou niet meer in hem binnenkomen." ²⁶ En hij liet hem schreeuwen en veel stuiptrekken en

hij kwam uit hem. En hij werd als een dode, zodat de velen zeiden dat hij gestorven was. ²⁷ Jezus echter hield zijn hand vast en wekte hem op, en hij stond op.

²⁸ En toen Hij binnengekomen was in het huis vroegen Zijn leerlingen Hem in afzondering na: "Waarom konden wij hem niet uitwerpen?" ²⁹ En Hij zei tot hen: "Dit geslacht kan door niets uitkomen dan door gebed en vasten."

23. 11:23. 24. Luc 17:5. 26. 1:26. 29. Mat 17:14-21; Luc 9:37-42.

De Mensenzoon zal overgegeven worden

³⁰ En vandaar uitgekomen gingen zij door Galilea, en Hij wilde niet dat iemand het wist. ³¹ Want Hij onderwees Zijn leerlingen en zei tot hen: "De Mensenzoon wordt overgegeven in de handen van mensen, en zij zullen Hem doden. En gedood zijnd zal Hij na drie dagen opstaan." ³² Ze waren echter onwetend wat betreft de uitspraak, en zij vreesden het Hem na te vragen.

32. 19:32; Mat 17:22-23; Luc 9:43-45; 18:31.

Wie is de grotere

³³ En zij kwamen in Kafarnaüm. En in het woonhuis gekomen vroeg Hij hen na: "Over wat redeneerden jullie met elkaar onderweg?" ³⁴ Zij waren echter stil, want zij discussieerden met elkaar onderweg wie de grotere is. ³⁵ En Hij ging zitten en riep de twaalf en zei tot hen: "Indien iemand de eerste wil zijn, zal hij van allen de laatste zijn, en van allen een dienaar." ³⁶ En Hij nam een kind en deed het in hun midden staan en omarmde het, en zei tot hen: ³⁷ "Wie ook maar één van de zodanige kinderen zou ontvangen in Mijn naam ontvangt Mij, en wie ooit Mij zou ontvangen ontvangt niet Mij maar Hem Die Mij afgevaardigd heeft."

34. Luc 22:24. 35. 10:44; Mat 19:30. 36. 10:16. 37. Mat 18:2; Luc 9:47.

Tot strik worden

³⁸ Johannes verklaarde Hem, zeggend: "Leraar, wij zagen iemand in Uw naam demonen uitwerpen, die ons niet volgt, en wij beletten hem, omdat hij ons niet volgde." ³⁹ Jezus echter zei: "Belet hem niet, want er is niemand die een kracht zal doen in Mijn naam en vlug van Mij kwaad zal kunnen spreken." ⁴⁰ Want wie niet tegen ons is, is voor ons. ⁴¹ Want wie ooit jullie een beker water te drinken zou geven in de Naam, omdat jullie van Christus zijn, amen, Ik zeg jullie dat hij in geen geval zijn loon zal verliezen.

⁴² En wie ooit één van deze kleinen die in Mij geloven tot strik zou worden, uitstekend is het voor hem als veeleer een molensteen voor ezels om zijn nek heen ligt en hij

in de zee geworpen wordt.⁴³ En wanneer jouw hand je tot strik wordt, houw hem af! Uitstekend is het voor jou kreupel het leven in te gaan – beter dan, twee handen hebbend, te gaan naar het Gehenna, naar het onblusbare vuur,⁴⁴ waar hun worm niet overlijdt en het vuur niet geblust wordt.⁴⁵ En wanneer jouw voet je tot strik wordt, houw hem af! Want het is uitstekend voor jou kreupel of lam het leven in te gaan – beter dan, twee voeten hebbend, geworpen te worden in het Gehenna, in het onblusbare vuur,⁴⁶ waar hun worm niet overlijdt en het vuur niet geblust wordt.⁴⁷ En wanneer jouw oog je tot strik wordt, werp het uit! Uitstekend is het voor jou eenogig binnen te komen in het koninkrijk van God – beter dan, twee ogen hebbend, geworpen te worden in het Gehenna van vuur,⁴⁸ waar hun worm niet overlijdt en het vuur niet geblust wordt.⁴⁹ Want allen zullen in vuur gezouten worden, en elk offer zal met zout gezouten worden.⁵⁰ Het zout is uitstekend. Ingeval het zout echter zouteloos wordt, waarmee zullen jullie het kruiden? Heb zout in jullie zelf en houd vrede onder elkaar."

38. Num 11:27. 39. 1Kor 12:3. 40. Luc 11:23. 41. Mat 10:42; 12:30; Luc 9:49-50. 42. Mat 18:6. 43. Mat 5:30. 44. Job 21:26; Jes 66:24. 47. Mat 5:29. 49. Lev 2:13. 50. Mat 5:13; 18:1-9; Luc 14:34-35.

Het laten gaan van je vrouw

10 ¹ En vandaar opgestaan kwam Hij binnen de grenzen van Judea en de andere zijde van de Jordaan. En weer gingen scharen tezamen naar Hem toe en weer, zoals Hij de gewoonte had, onderwees Hij hen. ² en naar Hem gekomen vroegen de farizeeën Hem na of het een man geoorloofd is om zijn vrouw te laten gaan, Hem beproevend. ³ Hij echter antwoordde en zei tot hen: "Wat geeft Mozes jullie opdracht te doen?" ⁴ Zij nu zeiden: "Mozes staat toe een boekrol van scheiding te schrijven en haar te laten gaan." ⁵ En Jezus antwoordde en zei tot hen: "Door de hardheid van jullie hart schrijft Hij voor jullie dit gebod. ⁶ Vanaf het begin van de schepping echter heeft God hen mannelijk en vrouwelijk gemaakt. ⁷ Omwille hiervan zal een mens zijn vader en moeder achterlaten en hij zal aan zijn vrouw gehecht worden,⁸ en de twee zullen tot één vlees zijn, zodat zij niet meer twee maar één vlees zijn. ⁹ Wat God dan samen jukt, laat een mens dat niet scheiden!"

¹⁰ En in het woonhuis vroegen Zijn leerlingen Hem weer hierover na. ¹¹ En Hij zei tot hen: "Wie ooit zijn vrouw laat gaan en een ander huwt begaat echtbreuk tegen haar, ¹² en wanneer zij, na haar man te hebben laten gaan, een ander huwt, begaat zij echtbreuk.

4. Deut 24:1. 5. Mat 5:31. 6. Gen 1:27; 5:2. 8. Gen 2:24. 9. 1Kor 6:16; Efe 5:31. 12. Luc 16:18.

Jezus plaatst de handen op de kinderen

¹³ En zij brachten kinderen naar Hem toe, opdat Hij hen aan zou raken, maar de leerlingen berispten hen. ¹⁴ Jezus echter, dat waargenomen hebbend, was verontwaardigd en zei tot hen: "Laat de kinderen naar Mij toe komen en belet ze niet, want van zodanige mensen is het koninkrijk van God. ¹⁵ Amen, Ik zeg jullie, wie niet ooit het koninkrijk van God ontvangt als een kind komt er in geen geval binnen." ¹⁶ En hen omarmd hebbend zegende Hij hen, de handen op hen plaatsend. *15. Mat 18:3. 16. Mat 19:13-15; Luc 18:15-17.*

De jongeling met veel verworven spullen

¹⁷ En terwijl Hij naar buiten ging, de weg op, zie, een zekere rijke rende naar Hem toe en, op de knieën gevallen voor Hem, vroeg hij Hem na: "Goede leraar, wat zou ik doen opdat ik leven gedurende de tijdperken als erfdeel zou bezitten?" ¹⁸ Jezus echter zei tot hem: "Waarom noem je Mij goed? Niemand is goed, behalve één, God. ¹⁹ Je kent de geboden: jij zou niet vermoorden, jij zou geen echtbreuk plegen, jij zou niet stelen, jij zou niet vals getuigen, jij zou niet benadelen, eer jouw vader en moeder."

²⁰ Hij nu verklaarde Hem: "Leraar, ik heb deze allen vanaf mijn jeugd gehouden."

²¹ Jezus nu, hem aangekeken hebbend, had hem lief en zei tot hem: "Nog één ding ontbreekt jou: ga heen, verkoop al wat je hebt en geef het aan de armen, en jij zal een schat in de hemel hebben. En kom dan hierheen en volg Mij, je kruis opgetild hebbend." ²² Hij echter, versomberd door het woord, vertrok bedroefd, want hij had veel verworven spullen.

²³ En rondgekeken hebbend zei Jezus tot Zijn leerlingen: "Hoe lastig zullen zij die geld hebben in het koninkrijk van God binnenkomen!" ²⁴ De leerlingen nu werden met ontzag vervuld over Zijn woorden. Jezus echter antwoordde weer en zei tot hen: "Kinderen, hoe lastig is het voor hen die vertrouwd hebben op geld om in het koninkrijk van God binnen te komen! ²⁵ Het is gemakkelijker voor een kameel om door het oog van de naald te komen dan voor een rijke om in het koninkrijk van God binnen te komen." ²⁶ Zij nu verwonderden zich overmatig, tegen Hem zeggend: "En wie kan dan gered worden?" ²⁷ Jezus echter, hen aangekeken hebbend, zei: "Voor mensen is het onmogelijk, maar niet voor God, want alles is mogelijk voor God."

19. Exo 20:12-17; Deut 5:16. 21. 8:34. 22. Mat 6:19. 24. Psa 49:6. 25. Job 31:24. 27. Luc 1:37.

Achterlaten omwille van Jezus

²⁸ Petrus begon te zeggen tot Hem: "Zie, wij hebben alles achtergelaten en volgen U! Wat zal er dus voor ons zijn?" ²⁹ Jezus verklaarde hem: "Amen, Ik zeg tot jullie dat er

niemand is die zijn woonhuis of broeders of zusters of vader of moeder of vrouw of kinderen of velden heeft achtergelaten omwille van Mij en omwille van het evangelie,³⁰ die niet een honderdvoud zou krijgen, nu in deze periode woonhuizen en broeders en zusters en moeders en vader en kinderen en velden, met vervolgingen, en in het komende tijdperk leven gedurende de tijdperken.³¹ Vele eersten zullen echter laatsten zijn en de laatsten eersten."

30. Luc 18:30. 31. Luc 13:30.

De mensenzoon zal overgegeven worden

³² Zij waren echter onderweg, omhooggaand naar Jeruzalem, en Jezus ging hen voor. En zij waren met ontzag vervuld, maar die volgden vreesden. En de twaalf weer meegenomen hebbend begon Hij hen de dingen te zeggen die op het punt stonden Hem te overkomen.³³ "Zie, wij gaan omhoog naar Jeruzalem, en de Mensenzoon zal overgegeven worden aan de hogepriesters en de schriftgeleerden, en zij zullen Hem ter dood veroordelen, en zij zullen Hem overgeven aan de natiën,³⁴ en zij zullen met Hem spotten en Hem bespuwen, en zij zullen Hem afgeselen en doden, en na drie dagen zal Hij opstaan."

32. 8:31. 34. Mat 20:17-19; Luc 18:31-34.

Niet gediend worden maar dienen

³⁵ En tot Hem gingen Jakobus en Johannes, de twee zonen van Zebedeüs, tot Hem zeggend: "Leraar, wij willen dat wat wij U ook zouden verzoeken U zou doen voor ons."³⁶ Hij echter zei tot hen: "Wat willen jullie dat Ik zou doen voor jullie?"³⁷ Zij nu zeiden tot Hem: "Geef ons dat één aan Uw rechter- en één aan Uw linkerhand gaat zitten in Uw heerlijkheid."³⁸ Jezus echter zei tot hen: "Jullie weten niet wat jullie verzoeken. Kunnen jullie de beker drinken die Ik drink of met de doop waarmee Ik gedoopt word gedoopt worden?"³⁹ Zij nu zeiden tot Hem: "Wij kunnen het!" En Jezus zei tot hen: "De beker inderdaad die Ik drink zullen jullie drinken en met de doop waarmee Ik gedoopt word zullen jullie gedoopt worden."⁴⁰ Het gaan zitten aan Mijn rechter- of linkerhand echter is niet aan Mij om te geven, maar is voor hen voor wie het door Mijn vader gereed is gemaakt."

⁴¹ En dit gehoord hebbend begonnen de tien verontwaardigd te zijn aangaande Jakobus en Johannes.⁴² En hen tot zich geroepen hebbend zei Jezus tot hen: "Jullie hebben waargenomen dat zij die schijnen vorsten te zijn van de natiën hen overheersen en groteren dan zij misbruiken hun macht."⁴³ Zo is het echter niet onder jullie, maar wie ooit groot wil worden onder jullie zal jullie dienaar zijn,⁴⁴ en

wie ooit onder jullie eerste wil zijn zal slaaf van allen zijn. ⁴⁵ Want ook de Mensenzoon kwam niet om gediend te worden, maar om te dienen en Zijn ziel te geven als losgeld voor velen."

38. Luc 12:50. 39. Han 12:2. 43. 9:35. 45. Mat 20:20-28.

Bartimeüs

⁴⁶ En zij kwamen in Jericho, en terwijl Hij en Zijn leerlingen en een aanzienlijke schare vanuit Jericho naar buiten gingen zat de zoon van Timeüs, Bartimeüs, die blind en een bedelaar was, naast de weg.

⁴⁷ En gehoord hebbend dat het Jezus de Nazoreër was, begon hij te schreeuwen en te zeggen: "Zoon van David, Jezus, wees mij barmhartig!" ⁴⁸ En velen berispten hem opdat hij stil zou zijn, maar hij schreeuwde veel meer: "Zoon van David, wees mij barmhartig!"

⁴⁹ En Jezus stond stil en zei: "Roep hem," en zij riepen de blinde, tot hem zeggend: "Wees moedig, kom overeind, Hij roept je!" ⁵⁰ Hij nu, zijn bovenkleed weggeworpen hebbend en opgesprongen zijnd, kwam naar Jezus toe. ⁵¹ En Jezus antwoordde hem en zei: "Wat wil je dat Ik voor jou doe?" De blinde nu zei tot Hem: "Rabboeni, dat ik ziende word!" ⁵² Jezus nu zei tot hem: "Ga heen, jouw geloof heeft jou gered." En meteen werd hij ziende en volgde Hem op de weg.

46. Mat 20:29; Luc 18:35. 52. Mat 9:27.

Binnenkomen in Jeruzalem

11 ¹ En toen zij tot Jeruzalem en tot Betfage en tot Betanië naderden, vaardigde Hij bij de olijfberg twee van Zijn leerlingen af, ² en Hij zei tot hen: "Ga heen, het dorp tegenover jullie in. En meteen, erin naar binnen gaand, zullen jullie een veulen vinden, vastgebonden, waarop nog niemand van de mensen is gaan zitten. Maak het los en breng het. ³ En ingeval iemand tot jullie zou zeggen: 'Waarom doen jullie dit?' zeg: 'Zijn Heer heeft er behoefte aan, en Hij vaardigt het meteen weer hier naartoe af.'"

⁴ En zij vertrokken en vonden het veulen, vastgebonden bij de deur buiten, op de rondweg, en zij maakten het los. ⁵ En enigen die daar stonden zeiden tot hen: "Waarom maken jullie het veulen los?" ⁶ Zij nu zeiden tot hen zoals Jezus gezegd had, en zij lieten hen. ⁷ En zij brachten het veulen naar Jezus toe en wierpen hun eigen bovenkleden er op, en Hij ging erop zitten.

⁸ En velen spreidden hun eigen bovenkleden op de weg, anderen sloegen echter looftakken van de velden en spreidden ze op de weg. ⁹ En die voorafgingen en die

volgden schreeuwden, zeggend: "Hosanna! Gezegend is Hij die komt in de naam van de Heer!" ¹⁰ En gezegend het komende koninkrijk in de naam van de Heer van onze vader David! Hosanna in de hoogsten!"

2. Gen 49:11. 7. Mat 21:1-7; Luc 19:28-36; Zach 9:9. 9. Ps 118:25. 10. Ps 148:1; Mat 21:8-9; Luc 19:37-44; Joh 12:12-16.

Een vijgenboom zonder vruchten

¹¹ En Jezus kwam binnen in Jeruzalem en in de gewijde plaats. En toen Hij alles rondom bekeken had en het al het avonduur was, kwam Hij uit de stad Betanië binnen met de twaalf. ¹² En de volgende morgen, toen Hij Betanië uitgegaan was, had Hij honger. ¹³ En een vijgenboom van verre waargenomen hebbend die bladeren had, kwam Hij bij de boom om te zien of Hij dus iets erin zal vinden. En erbij gekomen vond Hij niets dan bladeren, want het was niet het seizoen van vijgen. ¹⁴ En Hij antwoordde en zei tot hem: "Moge niemand meer vrucht van jou eten voor het tijdperk!" En Zijn leerlingen hoorden het.

11. Mat 21:10-11. 13. Rich 9:10. 14. Mat 21:19.

Jezus komt de gewijde plaats binnen

¹⁵ En zij kwamen in Jeruzalem, en toen Jezus binnengekomen was in de gewijde plaats begon Hij hen die verkopen en die kopen in de gewijde plaats uit te werpen, en de tafels van de geldwisselaars en de zetels van hen die duiven verkopen wierp Hij omver. ¹⁶ En Hij liet niet toe dat iemand een voorwerp door de gewijde plaats droeg. ¹⁷ En Hij onderwees en zei tot hen: "Staat er niet geschreven: 'Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden voor alle natiën'? Jullie maken er echter een spelonk van rovers van!"

¹⁸ En de hogepriesters en de schriftgeleerden hoorden het en zochten hoe zij Hem zouden doen omkomen, want zij vreesden Hem, want heel de schare verwonderde zich over Zijn onderwijs. ¹⁹ En wanneer het avond geworden was kwamen zij buiten de stad.

17. Jes 56:7; Jer 7:11. 19. Mat 21:12-16; Luc 19:45-48; Joh 2:13-17.

De vijgenboom uitgedroogd

²⁰ En er 's ochtends vroeg langsgaand namen zij de vijgenboom waar, vanuit de wortels uitgedroogd. ²¹ En er aan herinnerd zijnd zei Petrus tot Hem: "Rabbi, zie de vijgenboom die U vervloekt hebt; hij is uitgedroogd." ²² En Jezus antwoordde en zei tot hen: "Indien jullie geloof van God hebben, ²³ amen, Ik zeg jullie dat wie ooit zou

zeggen tot deze berg 'word opgetild en in de zee geworpen' en niet twijfelt in zijn hart, maar zou geloven dat wat hij spreekt gebeurt, wat hij ook zegt zal voor hem zijn.

²⁴ Derhalve zeg Ik tot jullie: alles, al wat jullie bidden en verzoeken, geloof dat jullie het krijgen en het zal voor jullie zijn. ²⁵ En wanneer jullie staan, biddend, indien jullie iets hebben tegen iemand, vergeef het, opdat ook jullie Vader in de hemelen jullie je misstappen vergeeft. ²⁶ Indien jullie echter niet vergeven, zal noch jullie Vader in de hemelen jullie misstappen vergeven."

21. Mat 21:20. 23. Mat 17:20; 21:20-22; Luc 17:6; 1Kor 13:6. 26. Mat 6:14-15; 18:35; Kol 3:13; Jak 2:13; Efe 1:7.

Gesprek met de hogepriesters, oudsten en farizeeën

²⁷ En zij kwamen weer in Jeruzalem. En terwijl Hij wandelde in de gewijde plaats kwamen de hogepriesters en de schriftgeleerden en de oudsten naar Hem toe, ²⁸ en zij zeiden tot Hem: "Met welke autoriteit doe jij deze dingen, of wie heeft aan jou deze autoriteit gegeven, opdat jij deze dingen doet?" ²⁹ Jezus nu antwoordde en zei tot hen: "Ook Ik zal jullie één ding navragen. Antwoord Mij en Ik zal tot jullie uitspreken in welke autoriteit Ik deze dingen doe. ³⁰ De doop van Johannes, waarvandaan was hij? Was hij uit de hemel of uit mensen? Antwoord Mij!" ³¹ En zij redeneerden met elkaar, zeggend: "Ingeval wij zouden zeggen: 'Uit de hemel' zal Hij uitspreken: 'Waarom hebben jullie hem dan niet geloofd?' ³² Maar zouden wij zeggen: 'Uit mensen' – " Zij vreesden het volk, want allen meenden van Johannes dat hij werkelijk een profeet was. ³³ En zij antwoordden Jezus en zeiden: "Wij weten het niet." En Jezus antwoordde en zei tot hen: "Evenmin zeg Ik jullie met welke autoriteit Ik deze dingen doe."

De parabel van de pachters van een wijngaard

12 ¹ En Hij begon tot hen in parabelen te spreken: "Een mens plantte een wijngaard en legde er een stenen omheining om en groef een vat in en bouwde een toren, en hij verpachtte hem aan boeren en ging op reis. ² En op de bestemde tijd vaardigde hij een slaaf af naar de boeren, opdat hij bij de boeren van de vruchten van de wijngaard zou nemen. ³ En hem gegrepen hebbend striemden zij hem en vaardigden hem leeg af. ⁴ En hij vaardigde naar hen weer een andere slaaf af. En zij gooiden met stenen en verwondden die aan het hoofd, en van eer beroofd vaardigden zij hem af. ⁵ En hij vaardigde weer anderen af, en die doodden zij. Ook vele anderen, de een inderdaad striemend, de ander echter dodend.

⁶ Hij had er nog één, zijn geliefde zoon. Hij vaardigde ook hem als laatste naar hen toe af, zeggend: 'Zij zullen mijn zoon respecteren.'⁷ Die boeren echter zeiden tegen elkaar: 'Deze is de erfgenaam. Kom hierheen! Wij zouden hem doden, en dan zal het erfdeel van ons zijn!'⁸ En hem gegrepen hebbend doodden zij hem en wierpen hem buiten de wijngaard.

⁹ Wat dan zal de heer van de wijngaard doen? Hij zal komen en de boeren doen omkomen en zal de wijngaard geven aan anderen. ¹⁰ Hebben jullie zelfs dit schriftgedeelte niet gelezen?

'De steen die zij die bouwen verworpen hadden,
deze is tot hoofd van de hoek geworden.

¹¹ Bij de Heer is dit gebeurd, en het is verbazingwekkend in onze ogen.'

¹² En zij zochten Hem vast te houden, en werden bevreesd voor de schare, want zij wisten dat Hij de parabel tot hen gesproken had, en ze lieten Hem achter en vertrokken.

1. Mat 13:35; Jes 5:7. 8. Heb 13:12. 10. Psa 118:22. 12. Mat 21:33-46; Luc 20:9-19; 1Pet 2:4-8.

Hoofdelijke belasting betalen

¹³ En zij vaardigden enigen van de farizeeën en de herodianen naar Hem toe af, opdat zij Hem zouden vangen op een woord. ¹⁴ En gekomen zeiden zij tot Hem: "Leraar, wij hebben waargenomen dat u waar bent, en dat u zorgen hebt over niets, want u kijkt niet naar het aangezicht van mensen, maar in waarheid onderwijst u de weg van God. Is het geoorloofd hoofdelijke belasting te geven aan de keizer of niet?"

¹⁵ Zouden wij het geven of zouden wij het niet geven?"

Hij nu, hun huichelarij waargenomen hebbend, zei tot hen: "Waarom beproeven jullie Mij? Breng Mij een denarius, opdat Ik het zie." ¹⁶ Zij nu brachten het, en Hij zei tot hen: "Van wie is dit beeld en opschrift?" En zij zeiden tot Hem: "Van de keizer."

¹⁷ Jezus dan zei tot hen: "Geef wat van de keizer is terug aan de keizer, en wat van God is aan God," en zij verbaasden zich zeer over Hem.

17. Rom 13:7; Mat 22:15-22; Luc 20:20-26.

In de opstanding

¹⁸ En de sadduceeën kwamen naar Hem toe, die zeggen dat er geen opstanding is, en zij vroegen Hem na, zeggend: ¹⁹ "Leraar, Mozes heeft ons geschreven dat wanneer van iemand de broeder sterft, en hij een vrouw achterlaat en niet een kind nalaat, dat zijn broeder zijn vrouw zou nemen en zaad zou doen opstaan voor zijn broeder.

²⁰ Er waren zeven broeders. En de eerste nam een vrouw en stervend liet hij geen

zaad na.²¹ En de tweede nam haar en stierf, geen zaad achtergelaten hebbend, en de derde op dezelfde wijze.²² En op dezelfde wijze namen ook de zeven haar en lieten geen zaad na. En als laatst van allen stierf ook de vrouw.²³ In de opstanding dan, wanneer zij opstaan, van wie van hen zal de vrouw zijn? Want de zeven hadden haar als vrouw.

²⁴ Jezus verklaarde aan hen: "Dwalen jullie niet daarom, de schriften niet kennend, ook niet de kracht van God?"²⁵ Want wanneer zij uit de doden zouden opstaan, huwen zij niet, noch worden zij uitgehuwelijkt, maar zij zijn als de boodschappers die in de hemelen zijn.²⁶ Betreffende de doden echter, dat zij opgewekt worden; Lazen jullie niet in de boekrol van Mozes over de braamstruik, hoe God tot hem zei, zeggend: 'Ik ben de God van Abraham en de God van Isaak en de God van Jakob'?

²⁷ Hij is niet de God van de doden, maar van de levenden. Jullie dan dwalen zeer."

18. Han 23:8. 19. Deut 25:5. 23. Mat 22:23-30; Luc 20:27-30. 26. 1Kor 15:12-22; Exo 3:6.

Het grote gebod

²⁸ En naar Hem gekomen hoorde één van de schriftgeleerden hen redetwisten. Waargenomen hebbend dat Hij hen uitstekend antwoordde, vroeg hij Hem na: "Welk gebod is het eerste van allen?"²⁹ Jezus antwoordde hem: "Het eerste gebod van allen is: 'Hoor, Israël, de Heer onze God is één Heer,'³⁰ en: 'Jij zal de Heer jouw God liefhebben uit geheel jouw hart en uit geheel jouw ziel en uit geheel jouw denkvermogen en uit geheel jouw sterkte.' Dit is het eerste gebod.³¹ En het tweede, gelijk aan dit, is: 'Jij zal jouw naaste liefhebben als jezelf.' Ja, een ander groter gebod dan deze is er niet."

³² En de schriftgeleerde zei tot Hem: "Uitstekend leraar, naar waarheid zegt U dat Hij één is, en er geen andere is behalve Hij."³³ En het 'Hem liefhebben uit geheel jouw hart en uit geheel je inzicht en uit geheel je ziel en uit geheel je sterkte' en het 'je naaste liefhebben als jezelf' is overmatiger dan alle brandoffers en offers."

³⁴ En Jezus, van hem waargenomen hebbend dat hij met inzicht antwoordde, zei tot hem: "Niet ver ben je van het koninkrijk van God." En niemand durfde Hem nog iets na te vragen.

30. Deut 6:4. 31. Lev 19:18; Rom 13:8-10; Gal 5:14; Jak 2:8. 32. Deut 4:35. 33. Lev 3:1; 1Sam 15:22. 34. Mat 22:34; Luc 20:39.

Zoon van David en zijn Heer

³⁵ En Jezus antwoordde en zei onderwijzend in de gewijde plaats: "Hoe kunnen de schriftgeleerden zeggen dat de Gezalfde de zoon van David is?"³⁶ Want David zelf zei in de heilige geest:

'De Heer heeft tot mijn Heer gezegd: "Zit aan Mijn rechterhand, tot Ik ook maar Jouw vijanden tot een voetbank van Jouw voeten plaats." '

³⁷ David zelf noemt Hem dan 'Heer', en vanwaar is Hij zijn zoon?" En de grote schare hoorde Hem graag.

36. Psa 110:1. 37. Luc 20:41-44.

Kijk uit voor de schriftgeleerden

³⁸ En Hij zei tot hen in Zijn onderwijs: "Kijk uit voor de schriftgeleerden, die in gewaden willen wandelen en willen groeten in de markten, ³⁹ en de voorste zetels in de synagogen en ligplaatsen vooraan bij de hoofdmaaltijden willen, ⁴⁰ die de woonhuizen van de weduwen verslinden en onder voorwendsels lang bidden. Dezen zullen een overmatiger oordeel ontvangen."

40. Mat 23:1-31.

De halve penning van een arme weduwe

⁴¹ En Jezus ging zitten tegenover de schatkamer en aanschouwde hoe de schare het koper in de schatkamer wierp, en veel rijken wierpen er veel in. ⁴² En één vrouw, een arme weduwe, kwam en wierp er twee kopermuntjes in, wat een kwadrant is. ⁴³ En Zijn leerlingen tot Zich geroepen hebbend zei Hij tot hen: "Amen, Ik zeg jullie dat deze arme weduwe meer dan allen die werpen in de schatkamer geworpen heeft."

⁴⁴ Want allen werpen uit hun overvloed, déze echter heeft, uit haar gebrek, alles, al wat zij had, geworpen – geheel haar levensonderhoud."

41. 2Kon 12:9. 44. Luc 21:1-4; 2Kor 8:12.

Het teken wanneer de dingen op het punt staan geheel volbracht te worden

13 ¹ En terwijl Hij uit de gewijde plaats uitging, zei één uit Zijn leerlingen tot Hem: "Leraar, zie wat voor stenen en wat voor gebouwen!" ² En Jezus antwoordde en zei tot hem: "Je bekijkt deze grote gebouwen? In geen geval wordt hier een steen op een andere steen gelaten, die zeker niet afgebroken wordt."

³ En terwijl Hij op de olijfberg zat, tegenover de gewijde plaats, vroegen Petrus en Jakobus en Johannes en Andreas Hem in afzondering na: ⁴ "Zeg ons wanneer deze dingen zullen zijn, en wat het teken is wanneer al deze dingen ook maar op het punt staan geheel volbracht te worden."

⁵ Jezus echter antwoordde en begon tot hen te zeggen: "Kijk uit dat niemand jullie tot dwaling brengt. ⁶ Want velen zullen komen in Mijn naam, zeggend: 'Ik ben het,' en velen zullen dwalen. ⁷ Wanneer jullie echter ook maar horen over veldslagen en

geruchten van veldslagen, zie erop toe niet gealarmeerd te worden, want het moet gebeuren, maar is nog niet de voltooiing,⁸ Want natie zal opgewekt worden tegen natie en koninkrijk tegen koninkrijk, en er zullen bevingen zijn in verschillende plaatsen, en er zullen hongersnoden zijn en beroeringen; deze dingen zijn het begin van de smarten.⁹ Júllie echter, kijk uit voor jezelf, want zij zullen jullie overgeven aan sanhedrins, en in synagogen zullen jullie gestriemd worden, en voor procuratoren en zelfs koningen zullen jullie staan omwille van Mij, tot getuigenis voor hen.¹⁰ En tot alle natiën moet eerst het evangelie verkondigd worden.

¹¹ En wanneer ook maar zij die jullie overgeven jullie voorleiden, maak je niet tevoren zorgen wat jullie zouden spreken, bekommer je ook niet erom. Maar wat jullie ook gegeven wordt in dat uur, spreek dat, want jullie zijn het niet die spreken, maar de heilige geest.¹² En een broeder zal zijn broeder overgeven tot de dood en een vader zijn kind, en kinderen zullen in opstand komen tegen hun ouders en zij zullen hen ter dood brengen.¹³ En jullie zullen gehaat worden door iedereen vanwege Mijn naam, maar wie volhardt tot de voltooiing, die zal gered worden.

¹⁴ Maar wanneer jullie de gruwel van de woestenij waarnemen die door Daniël de profeet uitgesproken is, staande waar het niet moet (laat de lezer het bevatten!), laten dan die in Judea zijn de bergen in vluchten.¹⁵ Wie dan op het dak van het huis is, laat hij niet afdalen in het woonhuis. Laat hij er ook niet binnenkomen om iets uit zijn woonhuis te nemen.¹⁶ En wie in het veld is, laat hij niet omkeren om de dingen achter hem te nemen, zijn bovenkleed te nemen.

¹⁷ Wee echter wie zwanger zijn en wie zogen in die dagen!¹⁸ Bid echter dat jullie vlucht niet zou plaatsvinden in de winter,¹⁹ want die dagen zullen zo een verdrukking betekenen, zodanig als niet heeft plaatsgevonden vanaf het begin van de schepping die God geschapen heeft tot nu toe, en in geen geval nog zal plaatsvinden.²⁰ En tenzij de Heer de dagen kort, wordt geen enkel vlees ook maar gered, maar vanwege de uitgekozenen die Hij uitgekozen heeft kort Hij de dagen.

²¹ En ingeval iemand dan tot jullie zou zeggen: 'Zie hier, de Gezalfde!' en 'Zie daar!', geloof hen niet.²² Want valse gezalfden zullen opgewekt worden, en valse profeten, en zij zullen tekenen en wonderen geven om, indien mogelijk, ook de uitgekozenen tot afdwaling te brengen.²³ Júllie echter, kijk uit, zie, Ik heb aan jullie alles tevoren verklaard.²⁴ Maar in die dagen, na die verdrukking, zal de zon duister gemaakt worden en zal de maan haar schijnsel niet geven,²⁵ en de sterren zullen uit de hemel vallen en de krachten in de hemelen zullen geschokt worden.²⁶ En dan zullen zij de Mensenzoon zien, komend in wolken met grote kracht en heerlijkheid.²⁷ En dan zal Hij Zijn boodschappers afvaardigen en Zijn uitgekozenen verzamelen vanuit de vier

windrichtingen, van het uiterste van aarde tot het uiterste van de hemel.

²⁸ Leer echter van de vijgenboom deze parabel: wanneer zijn tak al week wordt en de bladeren uitspruiten, weten jullie dat de zomer nabij is. ²⁹ Zo ook jullie. Wanneer jullie ook maar waarnemen dat deze dingen gebeuren, weet dat Hij nabij is, bij de deuren. ³⁰ Amen, Ik zeg jullie dat deze generatie in geen geval voorbijgaat tot de tijd dat al deze dingen gebeurd zijn. ³¹ De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen in geen geval voorbijgaan.

³² Betreffende echter die dag of het uur, niemand kent die – noch de boodschappers in hemel, noch de Zoon – behalve de Vader. ³³ Kijk uit, wees waakzaam en bid, want jullie weten niet wanneer het moment er is.

³⁴ Het is als een mens, een reiziger, zijn eigen woonhuis verlaten en zijn eigen slaven de autoriteit gegeven hebbend, en aan ieder zijn werk, en de deurwachter gaf hij opdracht dat hij zou waken. ³⁵ Waak dan, want jullie weten niet wanneer de heer van het woonhuis komt, of het avond is, of middernacht of bij het hanengekraai, of 's ochtends vroeg, ³⁶ opdat hij niet, onvoorziens gekomen, jullie dommelend vindt.

³⁷ Wat Ik echter tot jullie zeg, zeg Ik tot allen: waak!"

7. Ope 6:4. 8. Ope 6:5-8. 10. Mat 24:1-13. 12. Mich 7:6. 13. Luc 12:12; Mat 10:17; 24:9; Luc 12:51. 14. Dan 9:27; Dan 12:11. 16. Mat 24:15-22; Luc 17:31-33. 19. Ope 6:9-11; Dan 12:1. 22. Luc 17:23; 2Pet 3:17. 23. Mat 24:23-25. 24. Joël 2:10-30; 3:15. 25. Jes 13:10; 34:4. 26. Dan 7:13. 27. Mat 24:30; Luc 21:25; Han 1:11; 2Tes 1:7; Ope 1:7. 33. Mat 24:32-36; Luc 21:29-31. 37. Mat 24:45-51; Luc 12:38; 1Tes 5:10.

Jezus overgoten met dure pure nardus mirre

14 ¹ Na twee dagen dan was het Pascha en de ongezuurde broden, en de hogepriesters en de schriftgeleerden zochten hoe zij Hem door bedrog zouden vasthouden en doden. ² Want zij zeiden: "Niet tijdens het feest, zodat er geen tumult onder het volk zal zijn."

³ En terwijl Hij in Betanië was, in het woonhuis van Simon de aan een huidziekte lijdende, en Hij neerlag, kwam een vrouw die een albasten kruikje had met pure nardus mirre, dure, en zij brak het albasten kruikje en goot het over Zijn hoofd.

⁴ Enigen waren echter in zichzelf verontwaardigd en zeiden "Waartoe heeft deze verspilling van de mirre plaatsgevonden? ⁵ Want deze mirre kon verhandeld worden voor meer dan driehonderd denarii en gegeven worden aan de armen." En zij briesten tegen haar. ⁶ Jezus echter zei: "Laat haar, waarom bezorgen jullie haar moeiten? Want zij verricht een uitstekend werk in Mij. ⁷ Want de armen hebben jullie altijd bij jezelf, en wanneer jullie ook maar willen kunnen jullie hen altijd weldoen. Mij hebben jullie echter niet altijd. ⁸ Wat zij kon, heeft zij gedaan; zij heeft

vooruitgegrepen door Mijn lichaam te zalven met mirre voor de begrafenis. ⁹ Amen, Ik nu zeg jullie, waar dit evangelie ook verkondigd wordt in de gehele wereld, ook van wat zij gedaan heeft, zal gesproken worden tot haar aandenken."

¹⁰ En Judas Iskariot, één van de twaalf, ging naar de hogepriesters toe, opdat hij Hem zou overgeven aan hen. ¹¹ Zij nu, dat gehoord hebbend, werden verheugd en beloofden hem zilver te geven. En hij zocht hoe hij Hem op een gelegen tijdstip zou overgeven.

2. Mat 26:1-5; Luc 22:1-2. 8. Luc 24:1. 9. Mat 26:6-13; Luc 7:36-38; Joh 12:1-8. 11. Mat 26:14-16; Luc 22:3-6.

Het Pascha eten

¹² En op de eerste dag van de ongezuurde broden, toen zij het Pascha offerden, zeiden Zijn leerlingen tot Hem: "Waarheen wilt U dat wij gaan en het gereedmaken, opdat U het Pascha zou eten?" ¹³ En Hij vaardigde twee van Zijn leerlingen af en zei tot hen: "Een mens gaat weg, de stad in, en zal jullie tegenkomen, een pot water dragend. Volg hem!" ¹⁴ En waar hij ook binnenkomt, zeg tot de huiseigenaar dat de Leraar zegt: 'Waar is Mijn gastenverblijf waar Ik het Pascha met Mijn leerlingen zou eten?' ¹⁵ En hij zal jullie een grote bovenzaal tonen, gereed en ligplaatsen gespreid, en maak het daar gereed voor ons." ¹⁶ En Zijn leerlingen kwamen buiten en kwamen in de stad, en zij vonden het zoals Hij gezegd had tot hen, en zij maakten het Pascha gereed.

¹⁷ En terwijl het avond geworden was kwam Hij met de twaalf. ¹⁸ En terwijl zij aanlagen en aten zei Jezus: "Amen, Ik zeg jullie dat één uit jullie Mij zal overgeven – die met Mij eet." ¹⁹ Zij echter begonnen bedroefd te zijn en zeiden tot Hem, één voor één: "Ik ben het toch niet, Rabbi?", en een andere: "Toch niet ik?" ²⁰ Hij echter antwoordde en zei tot hen: "Eén uit de twaalf, die met Mij de hand doopt in de schotel. ²¹ Want de Mensenzoon gaat inderdaad weg, zoals er geschreven staat aangaande Hem.

16. Mat 26:17-19; Luc 22:7-13. 21. Joh 13:18; Mat 26:20-25; Luc 22:14-23.

Het brood en de beker

²² En terwijl zij aten nam Jezus brood, zegende het, brak het en gaf het aan hen en zei: "Neem, dit is Mijn lichaam." ²³ En de beker genomen hebbend dankte Hij en gaf hem aan hen en zij dronken allen eruit. ²⁴ En Hij zei tot hen: "Dit is Mijn bloed van het nieuwe verbond, uitgegoten voor velen. ²⁵ Amen, Ik zeg jullie dat Ik in geen geval nog zal drinken van de opbrengst van de wijnstok, tot die dag, wanneer Ik het

nieuw zal drinken in het koninkrijk van God." ²⁶ En een lofzang gezongen hebbend kwamen zij buiten op de olijfberg.

22. 1Kor 11:23-25. 24. Jer 31:32. 26. Mat 26:26-29; Luc 22:15-20.

Allen verstrikt in Jezus

²⁷ En Jezus zei tot hen: "Allen zullen verstrikt worden in Mij in deze nacht, omdat er staat geschreven:

'Ik zal de herder treffen
en de schapen zullen uitgestrooid worden.'

²⁸ Maar nadat Ik opgewekt ben, zal Ik voor jullie uitgaan naar Galilea."

²⁹ Petrus verklaarde echter tot Hem: "Ook indien allen verstrikt zullen worden, ik toch niet!" ³⁰ En Jezus zei tot hem: "Amen, Ik zeg jou dat jij heden, in deze nacht, voordat de haan tweemaal gekraaid heeft, Mij driemaal zal verloochenen."

³¹ Petrus echter sprak overdreven: "Veeleer, al moet ik met U sterven, in geen geval zal ik U verloochenen!" En op dezelfde wijze spraken allen.

28. Luc 22:35-39.

Getsemane

³² En zij kwamen op een stuk grond waarvan de naam Getsemane was, en Hij zei tot Zijn leerlingen: "Ga hier zitten tot Ik gebeden heb." ³³ En Hij nam Petrus en Jakobus en Johannes met Zich mee en begon overrompeld te worden en terneergedrukt te zijn. ³⁴ En Hij zei tot hen: "Bedroefd is Mijn ziel, tot de dood toe, blijf hier en waak!"

³⁵ En een klein stukje vooruitgegaan viel Hij op de aarde en bad dat, indien het mogelijk was, het uur aan Hem voorbij zou gaan, ³⁶ en Hij zei: "Abba, Vader, alle dingen zijn mogelijk voor U; draag deze beker van Mij weg, maar niet wat Ik wil, maar wat U wilt."

³⁷ En Hij kwam en vond hen dommelend, en Hij zei tot Petrus: "Simon, je dommelt! Ben je niet in staat één uur te waken? ³⁸ Waak en bid dat jullie niet in een beproeving komen. De geest is inderdaad gretig, maar het vlees is zwak."

³⁹ En weer vertrokken bad Hij, hetzelfde woord zeggend. ⁴⁰ En weer gekomen vond Hij hen dommelend, want hun ogen waren zwaar belast, en zij wisten niet wat zij Hem zouden antwoorden. ⁴¹ En Hij kwam de derde maal en zei tot hen: "Dommelen jullie nog verder en rusten jullie? Het is genoeg; het uur is gekomen, zie, de Mensenzoon wordt overgegeven in de handen van de zondaren. ⁴² Kom overeind, laten wij heengaan. Zie, hij die Mij overgeeft is genaderd."

32. Joh 18:1. 34. Joh 12:27. 42. Mat 26:36-46; Luc 22:39-46.

Jezus vastgehouden

⁴³ En meteen, terwijl Hij nog sprak, arriveerde Judas Iskariot, één van de twaalf, en met hem een grote schare met zwaarden en houten stokken, afgevaardigd van de hogepriesters en de schriftgeleerden en de oudsten. ⁴⁴ Hij nu, die Hem overgaf, had hen een afgesproken teken gegeven, zeggend: "Wie ik ook maar zou kussen, Hij is het. Houd Hem vast en leid Hem verzekerd weg." ⁴⁵ En gekomen kwam hij meteen naar Hem toe en zei: "Rabbi! Rabbi!", en hij kuste Hem hartelijk. ⁴⁶ Zij nu wierpen hun handen op Hem en hielden Hem vast. ⁴⁷ Eén iemand nu van die erbij stonden trok het zwaard en trof de slaaf van de hogepriester en hakte zijn oorschelpje af.

⁴⁸ En Jezus antwoordde en zei tot hen: "Als voor een rover zijn jullie uitgekomen, met zwaarden en houten stokken, en dat om Mij te grijpen? ⁴⁹ Dagelijks was Ik bij jullie in de gewijde plaats, onderwijzend, en jullie hielden Mij niet vast, maar dit is opdat de schriften vervuld worden."

⁵⁰ En Hem verlaten hebbend vluchtten allen. ⁵¹ En één jongeling die Hem volgde had zich met linnen doeken over zijn naakte lichaam omhuld, en de jongelingen hielden hem vast. ⁵² Hij liet echter de linnen doeken achter en vluchtte naakt van hen weg.

47. Mat 26:47-50; Luc 22:47-48. 48. Luc 24:44. 50. Mat 26:51; Luc 22:49; Joh 18:10.

Valse getuigen

⁵³ En zij leidden Jezus weg, naar de hogepriester Kajafas toe, en bij Hem kwamen alle hogepriesters en oudsten en schriftgeleerden samen. ⁵⁴ En Petrus volgde Hem van verre, tot binnenin de hof van de hogepriester, en hij zat er samen met de assistenten en warmde zich bij het licht.

⁵⁵ De hogepriesters nu en geheel het Sanhedrin zochten tegen Jezus een vals getuigenis om Hem ter dood te brengen, en zij vonden het niet. ⁵⁶ Want velen getuigden vals tegen Hem, en de getuigenissen waren niet gelijk. ⁵⁷ En sommigen, opgestaan, getuigden vals tegen Hem, zeggend: ⁵⁸ "Wij hebben Hem gehoord, zeggend: 'Ik zal deze tempel, die met handen gemaakt is, afbreken en na drie dagen zal Ik een andere, die niet met handen gemaakt is, bouwen.'" ⁵⁹ En evenmin zo was hun getuigenis gelijk.

⁶⁰ En de hogepriester stond op in hun midden en vroeg Jezus na, zeggend: "Antwoord jij niet iets op wat dezen tegen jou getuigen?" ⁶¹ Jezus echter was stil en antwoordde niet iets. De hogepriester vroeg Hem weer na en zei tot Hem: "Ben jij de Gezalfde, de Zoon van God, de Gezegende?"

⁶² Jezus nu zei: "Ik ben het, en jullie zullen de Mensenzoon zien, zittend aan de rechterhand van de Kracht en komend met de wolken van de hemel."

⁶³ De hogepriester nu, zijn onderkleden opengescheurd, zei: "Wat voor behoefte hebben wij nog aan getuigen?" ⁶⁴ Zie, nu hebben jullie zijn lastering gehoord! Wat schijnt het jullie te zijn?"

En zij allen veroordeelden Hem vervallen te zijn tot de dood. ⁶⁵ En sommigen begonnen Hem te bespuwen en Zijn aangezicht af te dekken en Hem te stompen en te zeggen tot Hem: "Profeteer!" En de assistenten namen Hem, Hem klappen gevend.

54. Luc 22:54-55. 58. Joh 2:18-22. 59. Mat 26:57-61. 61. Mat 26:62-63. 62. Dan 7:13. 64. Luc 22:66-71; Lev 21:10. 65. Mich 4:14.

Jezus verloochend

⁶⁶ En terwijl Petrus beneden in de hof was, kwam één van de dienstmaagden van de hogepriester. ⁶⁷ En Petrus, die zich warmde, waargenomen hebbend en hem aangekeken hebbend, zei ze: "Ook jij was met die Nazarener, Jezus." ⁶⁸ Hij loochende echter, zeggend: "Noch weet ik noch ben ik bekend met wat jij zegt." En hij kwam buiten in de voorhof en een haan kraaide.

⁶⁹ En de dienstmaagd, hem waargenomen hebbend, begon weer te zeggen tot hen die erbij stonden: "Deze is uit hen!" ⁷⁰ Hij loochende echter weer, en kort daarna zeiden zij die erbij stonden weer tot Petrus: "Waarachtig, jij bent uit hen, want jij bent ook een Galileeër, en jouw spraak is eraan gelijk!" ⁷¹ Hij nu begon onder een vloek te leggen en te zweren: "Ik ken deze mens niet, over wie jullie spreken!" ⁷² En meteen, een tweede maal, kraaide een haan, en Petrus werd herinnerd aan de uitspraak, zoals Jezus tot hem zei: "Voordat een haan tweemaal gekraaid heeft, zal jij Mij driemaal verloochenen," en geworpen weende hij.

68. Mat 26:69-70; Luc 22:55-58. 70. Mat 26:71-73. 71. Joh 18:15-25.

Pilatus

15 ¹ En meteen, vroeg in de ochtend, hielden de hogepriesters met de oudsten en de schriftgeleerden en geheel het Sanhedrin een beraadslaging. En Jezus gebonden hebbend brachten zij Hem weg en gaven Hem over aan Pilatus. ² En Pilatus vroeg Hem na: "Ben jij de koning van de Joden?" Hij nu antwoordde hem en zei: "Jij zegt het." ³ En de hogepriesters beschuldigden Hem van veel dingen. ⁴ Pilatus nu vroeg Hem weer na, zeggend: "Antwoord jij niet iets? Zie van hoeveel zij jou beschuldigen!"

⁵ Jezus echter antwoordde niet langer iets, zodat Pilatus zich verbaasde.

1. Psa 2:2; Mat 27:1. 4. Mat 27:11-12. 5. Jes 53:7.

Jezus of Barabbas

⁶ Op het feest nu liet hij voor hen gewoonlijk één gebondene gaan, welke zij zelfs maar verzochten. ⁷ En er was er een, Barabbas genaamd, gebonden met de opstandelingen, die in de opstand een moord hadden gepleegd. ⁸ En de schare riep luid en begon hem te verzoeken te doen zoals hij steeds deed voor hen.

⁹ Pilatus nu antwoordde hen, zeggend: "Willen jullie dat ik voor jullie de koning van de Joden laat gaan?" ¹⁰ Hij herkende immers dat de hogepriesters vanwege afgunst Hem hadden overgegeven. ¹¹ Maar de hogepriesters hitsten de schare op, opdat hij veeleer Barabbas zou laten gaan voor hen.

¹² Pilatus nu antwoordde weer en zei tot hen: "Wat willen jullie dan dat ik doe met wie jullie de koning van de Joden noemen?" ¹³ Zij echter schreeuwden weer, zeggend: "Kruisig hem!" ¹⁴ Pilatus echter zei tot hen: "Wat voor kwaad heeft hij dan gedaan?" Zij echter schreeuwden overmatig, zeggend: "Kruisig hem!" ¹⁵ Pilatus nu, de bedoeling hebbend voor de schare genoeg te doen, liet voor hen Barabbas gaan en gaf Jezus over, Hem gezweept hebbend, opdat Hij gekruisigd zou worden.

8. Joh 18:28-39. 11. Joh 18:40; Han 3:14. 14. Luc 23:1-17; Joh 19:4. 15. Mat 27:17-25; Luc 23:16.

Het spotten met Jezus

¹⁶ En de soldaten leidden Hem weg tot binnenin de hof, dat het pretorium is, en riepen geheel de cohort samen. ¹⁷ En zij kleedden Hem aan met purper en, een doornen krans gevlochten hebbend, zetten Hem die op. ¹⁸ En zij begonnen Hem te groeten en te zeggen: "Wees verheugend, koning van de Joden!", ¹⁹ en zij sloegen op Zijn hoofd met een riet en zij bespuwden Hem, en de knieën buigend aanbaden zij Hem. ²⁰ En toen zij zo met Hem gespot hadden, ontkleedden ze Hem van het purper en deden Hem Zijn eigen bovenkleden aan en leidden Hem uit opdat zij Hem zouden kruisigen.

19. Mat 14:14. 20. Joh 19:1-3.

Kruisiging

²¹ En zij dwongen een zekere Simon, een Cyreneëer die voorbijging, komend vanaf het veld, de vader van Alexander en Rufus, dat hij Zijn kruis zou optillen. ²² En zij brachten Hem op de plaats Golgota, wat vertaald is: Schedelplaats. ²³ En zij gaven Hem met mirre gemengde wijn te drinken, wat Hij echter niet nam. ²⁴ En Hem gekruisigd hebbend verdeelden zij Zijn bovenkleden, het lot erover werpend, wie wat zou nemen. ²⁵ Het was nu het derde uur, en zij kruisigden Hem. ²⁶ En er was een opschrift met Zijn beschuldiging er opgeschreven: "De koning van de Joden". ²⁷ En

tezamen met Hem kruisigden zij twee rovers, één aan Zijn rechter- en één aan Zijn linkerzijde.

²⁹ En die langsgingen lasterden Hem, hun hoofden bewegend en zeggend: "Aha! Jij die de tempel afbreekt en in drie dagen bouwt! ³⁰ Red jezelf dan en stap van het kruis af!" ³¹ Evenzo zeiden ook de hogepriesters met de schriftgeleerden, met elkaar spottend: "Anderen heeft Hij gered, zichzelf kan Hij niet redden!" ³² Laat de Gezalfde, de koning van Israël, nu afstappen van het kruis, opdat wij het zouden waarnemen en zouden geloven." En die tezamen met Hem gekruisigd waren beschimpten Hem.

21. Luc 23:26. 23. Psa 69:21. 24. Han 2:36; Psa 22:18. 29. Psa 69:9. 30. Joh 2:19. 31. Mat 27:39-44. 32. Luc 23:35-39.

Jezus blaast de laatste adem uit

³³ En toen het zesde uur gekomen was kwam er duisternis over de gehele aarde tot het negende uur. ³⁴ En op het negende uur riep Jezus met een luide stem, zeggend: "Eloi, eloi, lama sabachtani," wat vertaald is: "Mijn God, Mijn God, waartoe hebt U Mij verlaten?" ³⁵ En sommigen van die erbij stonden hadden het gehoord en zeiden: "Zie, Hij roept Elia!"

³⁶ Iemand echter liep en maakte een spons boordevol met azijn, deed deze op een riet en drenkte Hem, zeggend: "Laat het zijn! Laten we zien of Elia komt om Hem eraf te halen!"

³⁷ Jezus nu, een luid geluid loslatend, blies de laatste adem uit. ³⁸ En de voorhang van de tempel werd in twee stukken gescheurd, van boven tot beneden. ³⁹ De centurion nu, die erbij stond, tegenover Hem, nam waar dat Hij zo schreeuwend de laatste adem uitblies en zei: "Waarachtig, deze Mens was Gods Zoon!" ⁴⁰ En er waren ook vrouwen die het van verre aanschouwden, onder wie ook Maria van Magdala was, en Maria de moeder van Jakobus de Kleine en van Joses en Salome, ⁴¹ die, toen Hij in Galilea was, Hem volgden en Hem dienden, en vele andere vrouwen die samen met Hem opgetrokken waren naar Jeruzalem.

34. Psa 22:1. 38. Heb 10:19. 39. Joh 19:30. 40. Luc 8:2-3. 41. Mat 27:45-56.

De grafkelder

⁴² En terwijl het al avond geworden was, en daar het de voorbereiding was, dat is de voorsabbat, ⁴³ kwam Jozef van Arimatea, een respectabele raadsheer die ook zelf uitzag naar het koninkrijk van God, waagde het en kwam binnen bij Pilatus en verzocht hem het lichaam van Jezus. ⁴⁴ Pilatus echter verbaasde zich dat Hij al was doodgegaan, en de centurion tot zich geroepen hebbend vroeg hij hem na of Hij

allang gestorven was.⁴⁵ En het wetend van de centurion schonk hij het lijk aan Jozef.

⁴⁶ En linnen doeken gekocht en Hem er af gehaald hebbend hulde hij Hem in de linnen doeken en plaatste Hem in een grafkelder die was uitgehouwen uit de rots, en hij rolde een grote steen voor de deur van de grafkamer.⁴⁷ Maria van Magdala nu, en Maria, de moeder van Joses, aanschouwden waar Hij geplaatst was.

⁴⁷. Mat 27:57-61; Luc 23:50-56; Joh 19:38-42.

De opwekking

16 ¹ En toen de sabbat verstreken was, kochten Maria van Magdala en Maria, de moeder van Jakobus, en Salome specerijen opdat zij, bij Hem gekomen, Hem in zouden wrijven.² En zeer vroeg in de ochtend, op dag één van de week, kwamen zij bij de grafkamer, bij het opgaan van de zon.³ En zij zeiden tot zichzelf: "Wie zal voor ons de steen weggrollen uit de deur van de grafkamer?"⁴ En opgezien aanschouwden zij dat de steen was teruggerold, want hij was uiterst groot.

⁵ En, binnengekomen in de grafkamer namen zij een jongeling waar, zittend aan de rechterkant, omhuld met een wit gewaad, en zij werden overrompeld.⁶ Hij nu zei tot hen: "Wees niet overrompeld! Jezus zoeken jullie, de Nazarener, de gekruisigde. Hij werd opgewekt, Hij is niet hier. Zie de plaats waar zij Hem geplaatst hebben!"⁷ Maar ga heen en zeg tot Zijn leerlingen en tot Petrus dat Hij jullie vooruitgaat naar Galilea. Daar zullen jullie Hem zien, zoals Hij tot jullie gezegd heeft."⁸ En uitgekomen vluchtten zij weg van de grafkamer, want siddering en ontzetting had hen gegrepen, en zij zeiden tegen niemand iets, want zij waren bevreesd.

¹. Luc 23:556. ⁷. 14:28. ⁸. Mat 28:1-15; Luc 24:1-12; Lev 23:15.

Jezus wordt openbaar gemaakt

(Dit gedeelte is waarschijnlijk later toegevoegd)

⁹ [[Hij nu, 's ochtends vroeg opgestaan, op de eerste dag van de week, werd zichtbaar, eerst aan Maria van Magdala, van wie Hij zeven demonen had uitgeworpen.¹⁰ Zij ging en berichtte aan hen die met Hem waren, die rouwden en weenden.¹¹ En zij, gehoord hebbend dat Hij leeft en gadegeslagen was door haar, waren ongelovig.

¹² Na deze dingen echter werd Hij aan twee uit hen openbaar gemaakt in een andere vorm, terwijl ze wandelend een veld ingingen.¹³ Ook zij, vertrokken, berichtten aan de overigen. Ook hen geloofden zij niet.

¹⁴ Erna echter, terwijl zij aanlagen, werd Hij openbaar gemaakt aan de elf, en Hij

verweet hen hun ongeloof en hardheid van hart, dat zij hen die Hem gadegeslagen hadden, opgewekt uit de doden, niet geloofd hadden. ¹⁵ En Hij zei tot hen: "Ga de hele wereld in; verkondig het evangelie aan heel de schepping. ¹⁶ Wie gelooft en gedoopt is zal worden gered, wie echter ongelovig is zal worden veroordeeld. ¹⁷ Deze tekenen nu zullen de gelovigen volgen: In Mijn naam zullen zij demonen uitwerpen; zij zullen in nieuwe talen spreken; ¹⁸ zij zullen slangen optillen, en wanneer zij iets dodelijks drinken zal het hen in geen geval schaden; zij zullen op zieken de handen leggen en zij zullen gezond zijn.

¹⁹ De Heer dan, inderdaad, werd na Zijn spreken tot hen opgenomen in de hemel en ging zitten aan de rechterhand van God. ²⁰ Zij nu, uitgekomen, verkondigden overal, terwijl de Heer meewerkte met hen en het woord bevestigde door de hen opvolgende tekenen.]]

9. Luc 8:2. 11. Joh 20:1-2. 13. Luc 24:13-35. 14. 1Kor 15:5. 15. Mat 28:19; Kol 1:23; Mat 24:14. 16. Han 16:29. 18. Han 28:5. 19. Luc 24:50-53. 20. Han 5:12.

Lucas

De zekerheid van de woorden

1 ¹ Daar nu zelfs velen het ter hand genomen hebben een vertelling samen te stellen aangaande de zaken waarover wij ten volle verzekerd zijn onder onszelf, ² zoals zij, die vanaf het begin ooggetuigen en assistenten geworden waren van het woord, aan ons overgegeven hebben, ³ schijnt het ook mij goed, van voren alles nauwkeurig volledig gevolgd hebbend, jou achtereenvolgens te schrijven, krachtigste Theofilus, ⁴ opdat je de zekerheid van de woorden waarover jij onderricht bent zou erkennen.

2. Joh 15:27. 4. Spr 22:21.

Elisabet zal Johannes voortbrengen

⁵ Er was in de dagen van Herodes, de koning van Judea, een zekere priester met de naam Zacharias, uit de afdeling voor de dagelijkse dienst van Abia, en zijn vrouw, uit de dochters van Aäron, en haar naam was Elisabet. ⁶ Zij nu waren beiden rechtvaardig tegenover God, gaand in alle geboden en rechtseisen van de Heer, onberispelijk. ⁷ En zij hadden geen kind, aangezien Elisabet onvruchtbaar was, en beiden waren gevorderd in hun dagen.

⁸ Het gebeurde nu, toen hij de priesterlijke plicht deed in de orde van zijn afdeling voor de dagelijkse dienst tegenover God, ⁹ dat het hem naar de gewoonte van het priesterambt ten deel viel om, binnengekomen in de tempel van de Heer, het reukoffer te brengen. ¹⁰ En heel de menigte van het volk was biddend buiten in het uur van het reukwerk. ¹¹ Nu werd er bij hem een boodschapper van de Heer gezien, staand aan de rechterkant van het altaar van het reukwerk. ¹² En Zacharias, hem waargenomen hebbend, werd verward, en vrees viel op hem.

¹³ Tegen hem nu zei de boodschapper: "Vrees niet, Zacharias, omdat jouw smeekbede verhoord is en jouw vrouw Elisabet jou een zoon zal voortbrengen, en jij zal zijn naam Johannes noemen. ¹⁴ En er zal vreugde voor jou zijn, en gejuich, en velen zullen door zijn geboorte verheugd worden, ¹⁵ want hij zal groot zijn voor het aangezicht van de Heer. En wijn en bedwelmende drank zal hij in geen geval drinken, en met de heilige geest zal hij gevuld worden terwijl hij nog in de schoot van zijn moeder is. ¹⁶ En velen van de zonen van Israël zal hij omkeren naar de Heer, hun God. ¹⁷ En hij zal vooruitgaan voor hun aangezicht in de geest en kracht van Elia, om de harten van vaders naar kinderen om te keren en weerspanningen in de verstandigheid van rechtvaardigen, om voor de Heer een toebereid volk gereed te maken."

¹⁸ En Zacharias zei tot de boodschapper: "Door wat zal ik dit weten? Want ik ben een oude man, en mijn vrouw is gevorderd in haar dagen."

¹⁹ En de boodschapper antwoordde en zei tot hem: "Ik ben Gabriël, die staat voor het aangezicht van God, en ik ben afgevaardigd om tot jou te spreken en jou deze dingen als evangelie te verkondigen. ²⁰ En zie, jij zal stil zijn en niet kunnen spreken tot die dag dat deze dingen gebeuren, omdat jij mijn woorden niet geloofd hebt die vervuld zullen worden op hun bestemde tijd."

²¹ En het volk wachtte op Zacharias, en zij verbaasden zich er over dat hij lang in de tempel bleef. ²² Buitengekomen kon hij echter niet spreken tot hen, en zij kwamen te weten dat hij een visioen had gezien in de tempel. En hij knikte hen toe en bleef stom. ²³ En het gebeurde, toen de dagen van zijn ambt vervuld waren, dat hij naar zijn huis ging.

²⁴ Na deze dagen echter raakte Elisabet, zijn vrouw, in verwachting, en zij hield zichzelf vijf maanden verborgen, zeggend: ²⁵ "Zo heeft de Heer voor mij gedaan in dagen waarin Hij acht sloeg op het wegnemen van mijn beschimping bij mensen."

5. 1Kro 24:10. 10. Jes 56:7; Lev 1:9. 11. Exo 30:1-10. 15. Mat 11:9-11; Rich 13:4. 17. Mat 11:14; Mar 9:11-13; Mal 4:5-6. 18. Gen 15:8; Gen 17:17. 19. Dan 8:16; 9:21. 22. Lev 9:23; Num 6:24-26. 25. Gen 30:23.

Miriam zal zwanger zijn van Jezus

²⁶ In de zesde maand nu werd de boodschapper Gabriël afgevaardigd vanaf God naar een stad van Galilea waarvan de naam Nazaret was, ²⁷ naar een maagd toe, verloofd met een man wiens naam Jozef was, uit het huis en familie van David. En de naam van de maagd was Miriam. ²⁸ En bij haar binnengekomen zei de boodschapper: "Verheug je, begenadigde! De Heer is met jou, jij gezegende onder de vrouwen!" ²⁹ Zij echter, het waargenomen hebbend, werd zeer verontrust over zijn woord, en redeneerde wat voor iets deze groet moge zijn.

³⁰ En de boodschapper zei tot haar "Vrees niet, Miriam, want je hebt genade gevonden bij God. ³¹ En zie, jij zal in verwachting raken en zwanger zijn, en jij zal een Zoon baren en Zijn naam Jezus noemen. ³² Deze zal groot zijn en Zoon van de Hoogste genoemd worden. En aan Hem zal de Heer God de troon van David, Zijn vader, geven, ³³ en Hij zal heersen over het huis van Jakob voor de tijdperken, en aan Zijn koninkrijk zal geen voleinding komen."

³⁴ Miriam echter zei tegen de boodschapper: "Hoe zal dit zo zijn, daar ik geen man ken?" ³⁵ En de boodschapper antwoordde en zei tot haar: "De heilige geest zal over jou komen en de kracht van de Hoogste zal jou omschaduwen. Daarom ook zal de Voortgebrachte Heilige Zoon van God genoemd worden. ³⁶ En zie, Elisabet, jouw

verwante, ook zij is in verwachting geraakt en krijgt een zoon in haar grijsheid, en deze maand is de zesde voor haar die onvruchtbaar genoemd werd,³⁷ want het zal niet onmogelijk zijn bij God iedere uitspraak te vervullen."

³⁸ Miriam nu zei: "Zie, de slavin van de Heer! Moge mij gebeuren in overeenstemming met uw uitspraak!" En de boodschapper vertrok van haar.

31. 2:21; Mat 1:21. 32. 2Sam 7:12-13. 33. Psa 132:11; Jes 9:6-7; Dan 2:44; 7:14,27. 35. Mat 1:20. 37. Gen 18:14; Jer 32:17.

Bij Elisabet – Miriam maakt de Heer groot

³⁹ Miriam nu stond op in deze dagen en ging met ijver naar het gebergte naar een stad van Juda.⁴⁰ En zij kwam binnen in het huis van Zacharias en groette Elisabet.

⁴¹ En het gebeurde, toen Elisabet de groet van de Maria hoorde, dat de baby blij opsprong in haar schoot en Elisabet vervuld werd met de heilig geest,⁴² en zij uitriep met luide stem en zei: "Gezegend ben jij onder de vrouwen, en gezegend de vrucht van jouw schoot!"⁴³ En waaraan heb ik dit te danken, dat de moeder van mijn Heer naar mij toe komt? ⁴⁴ Want zie, toen het geluid van jouw groet in mijn oren kwam sprong in gejuich de baby in mijn schoot blij op.⁴⁵ En gelukkig zij die gelooft dat er een vervulling zal zijn voor wat tot haar gesproken is door de Heer!"

⁴⁶ En Miriam zei:

Mijn ziel maakt de Heer groot,

⁴⁷ en mijn geest juicht over God, mijn Redder,

⁴⁸ omdat Hij gekeken heeft naar de nederigheid van Zijn slavin.

Want zie, vanaf nu zullen alle generaties mij gelukkig noemen,

⁴⁹ omdat Hij Die bij machte is grote dingen voor mij doet.

En heilig is Zijn naam,

⁵⁰ en Zijn barmhartigheid is tot in generaties en generaties voor hen die Hem vrezen.

⁵¹ Hij bewerkt macht met Zijn arm,

Hij strooit wie trots zijn in de denkwijze van hun hart uit,

⁵² Hij haalt machthebbers neer van hun tronen

en Hij verhoogt nederigen.

⁵³ Wie honger hebben vult Hij met goede dingen,

en wie rijk zijn zendt Hij leeg weg.

⁵⁴ Hij heeft Israël, Zijn jongen, ondersteund, om herinnerd te worden aan barmhartigheid

⁵⁵ (zoals Hij gesproken heeft tot onze vaders), aan Abraham en aan Zijn zaad, voor het tijdperk."

⁵⁶ Miriam nu bleef bij haar, ongeveer drie maanden, en keerde vervolgens terug naar haar huis.

46. 1Sam 2:1-10. 48. 11:27. 50. Exo 20:6. 51. 2Sam 22:28. 53. Psa 107:41; 147:6. 54. Psa 98:3.

Johannes voortgebracht – Zacharias profeteert

⁵⁷ Van Elisabet echter werd de tijd vervuld dat zij zou baren, en zij bracht een zoon voort. ⁵⁸ En de omwonenden en haar verwanten hoorden dat de Heer Zijn barmhartigheid bij haar groot maakte en zij verheugden zich samen met haar.

⁵⁹ En het gebeurde op de achtste dag dat zij kwamen om het kind te besnijden, en zij noemden hem bij de naam van zijn vader, Zacharias. ⁶⁰ En zijn moeder antwoordde en zei: "Zeker niet, maar hij zal Johannes genoemd worden." ⁶¹ En zij zeiden tegen haar: "Er is niemand uit jouw verwantschap die bij deze naam geroepen wordt!"

⁶² Zij knikten echter naar zijn vader, hoe hij ook maar moge willen dat hij genoemd wordt. ⁶³ En een schrijflankje verzocht hebbend schreef hij, zeggend: "Johannes is zijn naam," en zij verbaasden zich allen. ⁶⁴ En zijn mond en zijn tong werden direct geopend, en hij sprak, God zegenend.

⁶⁵ En vrees kwam over allen die om hen woonden, en in geheel het gebergte van Judea sprak men over al deze uitspraken. ⁶⁶ En allen die het gehoord hadden plaatsten het in hun hart, zeggend: "Wat zal dit kind dus zijn?" Want ook de hand van de Heer was met hem.

⁶⁷ En Zacharias, zijn vader, werd vervuld met de heilige geest en profeteerde, zeggend:

⁶⁸ Gezegend zij de Heer, de God van Israël,

omdat Hij bezoekt, en verlossing brengt voor Zijn volk,

⁶⁹ en Hij wekt een hoorn van redding voor ons op

in het huis van David, Zijn jongen,

⁷⁰ zoals Hij gesproken heeft door de mond van Zijn heilige profeten, die er waren vanaf het tijdperk;

⁷¹ redding van onze vijanden,

en uit de hand van allen die ons haten,

⁷² om barmhartigheid te betonen aan onze vaders,

en herinnerd te worden aan Zijn heilig verbond.

⁷³ De eed die Hij gezworen heeft aan Abraham, onze vader,

⁷⁴ om ons te geven, uit hand van onze vijand geborgen,

Hem onbevreesd te dienen,

⁷⁵ in welgezindheid en rechtvaardigheid voor Zijn aangezicht, al onze dagen.

⁷⁶ En jij nu, kind, zal profeet van de Hoogste genoemd worden,
want jij zal voorgaan voor het aangezicht van de Heer
om Zijn wegen gereed te maken,

⁷⁷ om kennis van redding te geven aan Zijn volk
in de vergeving van hun zonden,

⁷⁸ vanwege het innige gevoelens van barmhartigheid van onze God
waarin de Opgang ons bezoekt uit de hoogte,

⁷⁹ om te verschijnen aan hen die in duisternis en schaduw van de dood zitten,
om onze voeten te wenden op de weg van de vrede."

⁸⁰ Het kind nu groeide en was standvastig van geest, en was in de wildernis tot de dag van zijn optreden bij Israël.

59. Lev 12:3. 63. 1:13; Joh 1:6. 69. Psa 132:17. 70. Jer 23:5-6. 72. Psa 98:3; 105:8-10. 74. Gen 22:16-17. 76. Mal 3:1; Mat 3:3; Jes 40:3. 79. Jes 9:2.

Miriam baart haar Zoon

2 ¹ Het gebeurde nu in die dagen dat een inzetting uitging van keizer Augustus om heel de bewoonde wereld te registreren. ² Deze eerste registratie vond plaats toen Quirinius procurator was van Syrië. ³ En allen gingen om zich te registreren, eenieder naar zijn eigen stad.

⁴ Jozef nu ging ook omhoog vanuit Galilea, uit de stad Nazaret, naar Judea, naar de stad van David die Betlehem genoemd wordt, omdat hij uit het huis en de familie van David is, ⁵ om zich te registreren tezamen met Miriam, zijn vrouw, die verloofd was met hem en zwanger was. ⁶ Het gebeurde echter tijdens dat zij daar waren, dat de dagen vervuld werden dat zij zou baren. ⁷ En zij baarde haar Zoon, de eerstgeborene, en wikkelde Hem in en legde Hem neer in een voederbak, omdat er voor hen geen plaats was in het gastenverblijf.

4. Mich 5:2; 1Sam 16:1,4; Joh 7:42. 5. Mat 1:18. 6. Gal 4:4.

De herders

⁸ En herders waren in dezelfde landstreek in het weidegebied en bewaakten in de wachten van de nacht hun kudde. ⁹ En zie, een boodschapper van de Heer stond bij hen en de heerlijkheid van God omstraalde hen, en zij werden bevreesd met grote vrees. ¹⁰ En tot hen zei de boodschapper: "Vrees niet, want zie, ik verkondig jullie een evangelie van grote vreugde die er voor heel het volk zal zijn, ¹¹ omdat voor jullie heden een Redder geboort is, Die de Gezalfde is, de Heer, in stad van David.

¹² En dit zal voor jullie het teken zijn: jullie zullen een Baby vinden, ingewikkeld en liggend in een voederbak."

¹³ En onvoorziens kwam tezamen met de boodschapper een menigte van de hemelse heerschare, God lovend en zeggend:

¹⁴ "Heerlijkheid in de hoogsten
voor God! En op aarde
vrede, in mensen een welbehagen!"

¹⁵ En het gebeurde toen vanaf hen de boodschappers naar de hemel vertrokken dat de herders tot elkaar spraken, zeggend: "Wij zouden in ieder geval doorkomen tot Betlehem en waarnemen wat deze uitspraak is die plaatsgevonden heeft, die de Heer bekendgemaakt heeft aan ons." ¹⁶ En gehaast hebbend kwamen zij en vonden zij zowel Miriam als Jozef en de Baby, liggend in de voederbak. ¹⁷ Het echter waargenomen hebbend maakten zij het bekend betreffende de uitspraak die gesproken was tot hen betreffende dit Kind. ¹⁸ En allen die het gehoord hadden verbaasden zich over wat gezegd was door de herders tegen hen. ¹⁹ Miriam nu behield al deze uitspraken, ze overwegend in haar hart. ²⁰ En de herders keerden terug, God verheerlijkend en lovend voor alles wat zij gehoord en waargenomen hadden, zoals gezegd was tot hen.

13. Gen 32:1; Psa 103:21.

Zijn naam werd Jezus genoemd

²¹ En toen de acht dagen vervuld waren om Hem te besnijden, werd Zijn naam Jezus genoemd, die genoemd was door de boodschapper voor Zijn conceptie in haar schoot.

Simeon en Hanna

²² En toen de dagen van hun reiniging vervuld waren in overeenstemming met de wet van Mozes, leidden zij Hem omhoog naar Jeruzalem om Hem te presenteren voor de Heer ²³ (zoals geschreven staat in wet van de Heer, dat al het mannelijke dat de baarmoeder opent heilig genoemd zal worden voor de Heer), ²⁴ en een offer te brengen, in overeenstemming met wat uitgesproken is in de wet van de Heer, een span tortelduiven of twee jonge duiven.

²⁵ En zie, er was een mens in Jeruzalem van wie de naam Simeon was, en deze mens was rechtvaardig en godvrezend, uitziend naar de vertroosting van Israël, en de heilige geest was op hem. ²⁶ En hij was in kennis gesteld door de heilige geest dat hij de dood niet zou waarnemen voordat hij ook maar de Gezalfde van de Heer zou waarnemen. ²⁷ En hij kwam in de geest de gewijde plaats binnen, en toen de ouders het Kind Jezus naar binnen leidden, zodat zij voor Hem zouden doen in

overeenstemming met wat men gewend is van de wet, ²⁸ ontving ook hij Hem, Hem in zijn armen nemend. En hij zegende God en zei:

²⁹ "Nu laat U Uw slaaf gaan, Eigenaar, in overeenstemming met Uw uitspraak, in vrede,

³⁰ omdat mijn ogen Uw Redding waargenomen hebben,

³¹ die U gereedgemaakt heeft voor het aangezicht van alle volken,

³² een licht tot onthulling van natiën,
en de heerlijkheid van Uw volk Israël."

³³ En Zijn vader en moeder verbaasden zich over wat gezegd was over Hem. ³⁴ En Simeon zegende hen en zei tegen Miriam, Zijn moeder:

"Zie, Deze is gesteld tot de val en opstanding van velen in Israël,
en tot een tegensprekend teken.

³⁵ Ook door jouw eigen ziel echter zal een zwaard komen,
zodat ook maar redeneringen uit vele harten onthuld zouden worden."

³⁶ En er was een profetes, Hanna, een dochter van Fanuel, uit stam Aser (deze was gevorderd in haar vele dagen, zeven jaar met haar man geleefd hebbend vanaf haar maagdelijkheid, ³⁷ en ze was weduwe tot ze vierentachtig jaar was), die geen afstand nam van de gewijde plaats, met vasten en smeekbeden God dienend, nacht en dag.

³⁸ En in hetzelfde uur erbij gestaan hebbend sprak zij zich uit voor God, en sprak over Hem tot allen die uitzagen naar de verlossing in Jeruzalem.

³⁹ En toen zij alles ten einde gebracht hadden in overeenstemming met de wet van de Heer, keerden zij terug naar Galilea, naar hun eigen stad, Nazaret. ⁴⁰ Het Kind nu groeide en was standvastig van geest, vervuld van wijsheid, en de genade van God was op Hem.

24. Exo 13:2; Lev 12:8; Num 8:17. 25. Jes 40:1; 49:7-13. 32. Jes 42:6; 49:6. 33. vers 47; 9:43.
34. 1Pet 2:7-8; Jes 8:14-15. 37. Han 26:7.

De twaalfjarige Jezus in de gewijde plaats

⁴¹ En Zijn ouders gingen ieder jaar naar Jeruzalem voor het feest van het Pascha.

⁴² En toen Hij twaalf jaar werd gingen zij omhoog naar Jeruzalem, in overeenstemming met de gewoonte van het feest. ⁴³ En toen de dagen volbracht waren bleef bij hun terugkeren de jongen Jezus achter in Jeruzalem, en Zijn ouders wisten het niet.

⁴⁴ Van oordeel nu dat Hij in de karavaan was kwamen zij een dagreis ver en zochten Hem op onder hun verwanten en bekenden. ⁴⁵ En Hem niet gevonden hebbend keerden zij terug naar Jeruzalem, Hem opzoekend.

⁴⁶ En het gebeurde na drie dagen dat zij Hem vonden in de gewijde plaats, gezeten

te midden van de leraren, zowel hen horend als hen navragend.⁴⁷ Allen echter die Hem hoorden waren buiten zichzelf over Zijn inzicht en antwoorden.⁴⁸ En Hem waargenomen hebbend waren zij verwonderd.

En Zijn moeder zei tegen Hem: "Kind, waarom doe je dit zo met ons? Zie, jouw vader en ik zochten jou, pijn hebbend."⁴⁹ En Hij zei tegen haar: "Waarom is het dat jullie Mij zochten? Weten jullie niet dat Ik te midden van de dingen van Mijn Vader moet zijn?"⁵⁰ En zij begrepen niet de uitspraak die Hij tot hen sprak.

⁵¹ En Hij daalde af met hen en kwam in Nazaret, en was ondergeschikt aan hen. En Zijn moeder bewaarde zorgvuldig al deze uitspraken, ze overwegend in haar eigen hart.⁵² En Jezus schreed voort in de wijsheid en postuur en genade bij God en mensen.

41. Exo 23:14-17; Deut 16:1-16. 49. Joh 2:16,17. 52. 1Sam 2:26; Spr 3:4.

Johannes verkondigt een doop

3 ¹ In het vijftiende jaar nu van de regering van keizer Tiberius, terwijl Pontius Pilatus procurator was van Judea en Herodes viervorst was van Galilea, en Filippus echter, zijn broeder, viervorst was van Iturea en de landstreek Trachonitis, en Lysanias viervorst was van de Abilene, ² onder de hogepriester Annas en Kajafas, kwam een uitspraak van God tot Johannes, de zoon van Zacharias, in de wildernis.
³ En hij kwam in heel de omgeving van de Jordaan, een doop verkondigend van berouw tot vergeving van zonden, ⁴ zoals geschreven staat in de boekrol van de woorden van Jesaja de profeet, zeggend:

"De stem die roept in de wildernis:

'Maak gereed de weg van de Heer,
maak recht de paden van Hem!

⁵ Ieder ravijn zal gevuld worden
en iedere berg en heuvel zal verlaagd worden,
en de kromme wegen zullen recht zijn,
en de plaatsen effen wegen,

⁶ en alle vlees zal de redding van God zien.'"

⁷ Hij zei dan tot de scharen die uitgingen om gedoopt te worden door hem: "Addergebroed! Wie heeft jullie te kennen gegeven te vluchten van de op het punt staande toorn? ⁸ Breng dan vruchten voort die het berouw waardig zijn! En jullie zouden niet beginnen te zeggen in julliezelf: 'Als vader hebben wij Abraham,' want ik zeg jullie dat God uit deze stenen kinderen kan opwekken voor Abraham. ⁹ De bijl ligt echter ook al aan de wortel van de bomen. Iedere boom dan die geen

uitstekende vrucht geeft, wordt omgehakt en in het vuur geworpen."

¹⁰ En de scharen vroegen hem na, zeggend: "Wat zouden wij dan doen?" ¹¹ Hij nu antwoordde en zei tot hen: "Wie twee onderkleden heeft, laat hij delen met wie geen heeft, en laat wie voedsel heeft evenzo doen."

¹² Ook de tollenaars nu kwamen om gedoopt te worden, en zij zeiden tegen hem: "Leraar, wat zouden wij doen?" ¹³ Hij nu zei tegen hen: "Breng niets meer in de praktijk dan wat aan jullie voorgeschreven is."

¹⁴ Ook zij nu die oorlog voeren vroegen hem na, zeggend: "Wat zouden ook wij doen?" En hij zei tegen hen: "Jullie zouden niemand intimideren, ook niet afpersen, en heb voldoende aan jullie rantsoenen."

¹⁵ Terwijl het volk nu vol verwachting was en allen redeneerden in hun harten over Johannes, of hij niet de Gezalfde moge zijn, ¹⁶ antwoordde Johannes allen, zeggend: "Ik doop jullie inderdaad in water, maar Hij die komt is sterker dan ik, van Wie ik niet bekwaam ben de riem van Zijn schoeisel los te maken. Hij zal jullie dopen in heilige geest en vuur, ¹⁷ Wiens wan in Zijn hand is, en Hij zal Zijn dorsvloer zuiveren en het graan verzamelen in Zijn bergplaats, maar het kaf zal Hij verbranden met onblusbaar vuur."

¹⁸ Inderdaad verkondigde hij dan, ook op veel andere dingen aansprekend, evangelie aan het volk.

¹⁹ Herodes de viervorst nu, door hem aangetoond verkeerd te zitten aangaande Herodias, de vrouw van Filippus zijn broeder, en aangaande alle boze dingen die Herodes gedaan had, ²⁰ voegde ook dit toe aan alles: hij sloot ook Johannes op in de gevangenis.

2. Han 4:6; Joh 11:49; 18:13. 4. Jes 40:3-4. 7. Mat 23:33. 9. Mat 7:19. 11. Joh 1:6-8,19-23; 1Joh 3:17. 16. Joh 1:19-28. 20. Mat 14:3-5; Mar 6:17-18.

Ook Jezus gedoopt

²¹ Het gebeurde nu toen heel het volk gedoopt werd, terwijl ook Jezus gedoopt was en bad, dat de hemel geopend werd ²² en de heilige geest, in lichamelijke gedaante overeenkomstig een duif, afdaalde op Hem, en een stem uit de hemel kwam, zeggend: "Jij bent Mijn Zoon, de Geliefde, in Jou heb Ik een welbehagen."

22. Mat 3:13-17; Mar 1:9-11; Joh 1:32-34.

Jezus, een zoon van

²³ En Hij, Jezus, was toen Hij begon ongeveer dertig jaar, een zoon zijnd (zoals men van oordeel was) van Jozef, van Eli, ²⁴ van Mattat, van Levi, van Melchi, van Jannai,

van Jozef, ²⁵ van Mattatias, van Amos, van Naüm, van Hesli, van Naggai, ²⁶ van Maät, van Mattatias, van Semeïn, van Josech, van Joda, ²⁷ van Joanan, van Resa, van Zerubbabel, van Sealtiel, van Neri, ²⁸ van Melchi, van Addi, van Kosam, van Elmadam, van Er, ²⁹ van Jozua, van Eliëzer, van Jorim, van Mattat, van Levi, ³⁰ van Simeon, van Juda, van Jozef, van Jonan, van Eljakim, ³¹ van Melea, van Menna, van Mattatta, van Natan, van David, ³² van Isai, van Obed, van Boaz, van Salmon, van Nachson, ³³ van Amminadab, van Admin, van Arni, van Chesron, van Peres, van Juda, ³⁴ van Jakob, van Isaak, van Abraham, van Terach, van Nachor, ³⁵ van Serug, van Reü, van Peleg, van Eber, van Selach, ³⁶ van Kenan, van Arpachsad, van Sem, van Noach, van Lamech, ³⁷ van Metuselach, van Henoch, van Jered, van Mahalalel, van Kenan, ³⁸ van Enos, van Set, van Adam, van God.

23. Mat 1:16. 27. Mat 1:12. 31. 2Sam 5:14. 32. Ruth 4:18; 1Kro 2:10. 34. Gen 11:24. 36. Gen 11:11-12. 38. Gen 5:3-32.

Jezus in de woestijn om uitgeprobeerd te worden

4 ¹ Jezus nu, vol van de heilige geest, keerde terug vanaf de Jordaan en werd in de geest in de wildernis geleidt, ² veertig dagen beproefd wordend door de tegenwerker. En Hij at helemaal niets in die dagen, en toen ze geheel volbracht waren, had Hij erna honger. ³ Tot Hem nu zei de tegenwerker: "Indien jij de Zoon bent van God, spreek tot deze steen opdat hij brood zou worden." ⁴ En Jezus antwoordde hem, zeggend: "Er staat geschreven: 'Niet op brood alleen zal de mens leven, maar op iedere uitspraak van God.'"

⁵ En de tegenwerker leidde Hem omhoog een hoge berg op, en hij toonde Hem alle koninkrijken van de bewoonde wereld in een ogenblik tijd. ⁶ En tot Hem zei de tegenwerker: "Aan jou zal ik al deze autoriteit geven en haar heerlijkheid, want het is aan mij overgegeven, en aan wie ik ook wil geef ik haar. ⁷ Ingeval jij dan zou aanbidden voor mijn aangezicht, zal alles van jou zijn." ⁸ En Jezus antwoordde en zei tot hem: "Ga weg achter Mij, Satan! Er staat geschreven:

'De Heer jouw God zal jij aanbidden,
en Hem alleen zal jij dienen.'"

⁹ Hij nu leidde Hem naar Jeruzalem en deed Hem staan op de zijvleugel van de gewijde plaats. En hij zei tot Hem: "Indien jij de Zoon bent van God, werp jezelf van hier naar beneden, ¹⁰ want er staat geschreven:

'Aan Zijn boodschappers zal Hij opdracht geven aangaande Jou,
om Jou te behoeden'

¹¹ en:

'Op handen zullen zij Jou heffen,
zodat Jij jouw voet niet zou stoten tegen een steen.' "

¹² En Jezus antwoordde en zei tot hem: "Er is uitgesproken: 'Jij zal de Heer jouw God niet op de proef stellen.' "

¹³ En iedere beproeving geheel volbracht hebbend nam de tegenwerker afstand van Hem tot een bestemde tijd.

2. Deut 9:9; 1Kon 19:8. 3. Heb 1:5; Psa 2:7. 4. Deut 8:3. 8. Deut 6:13. 11. Psa 91:11-12.
12. Deut 6:16; Mat 4:1-11. 13. Heb 4:15.

Jezus onderwijst in de synagogen

¹⁴ En Jezus keerde terug in de kracht van de geest naar Galilea, en het gerucht aangaande Hem ging uit over geheel de omgeving. ¹⁵ En Hij onderwees in hun synagogen, verheerlijkt wordend door allen.

¹⁶ En Hij kwam in Nazaret, waar Hij was grootgebracht, en in overeenstemming met wat Zijn gewoonte was op de dag van de sabbat kwam Hij binnen in de synagoge en stond op om te lezen. ¹⁷ En Hem werd de boekrol toegereikt van de profeet Jesaja, en de boekrol geopend hebbend vond Hij de plaats waar er was geschreven:

¹⁸ "De geest van de Heer is op Mij,
omwille waarvan Hij Mij gezalfd heeft om evangelie te verkondigen aan de armen.

Hij heeft Mij afgevaardigd om de gebrokenen van hart te helen,
om aan gevangenen vergeving te verkondigen,
en aan blinden gezichtsvermogen;
om stukgeslagenen af te vaardigen met vergeving,

¹⁹ om te verkondigen het aangename jaar van de Heer..."

²⁰ En de boekrol samengerold en teruggedgeven hebbend aan de assistent ging Hij zitten. En van allen keken de ogen in de synagoge Hem strak aan. ²¹ Hij nu begon te zeggen tegen hen: "Heden is dit schriftgedeelte vervuld in jullie oren." ²² En allen getuigden van Hem en verbaasden zich over de woorden van genade die uitgingen uit Zijn mond. En zij zeiden: "Is deze zeker niet zoon van Jozef?" ²³ En Hij zei tegen hen: "Ongetwijfeld zullen jullie tot Mij deze parabel uitspreken: 'Arts, genees jezelf! Al wat wij gehoord hebben dat er gebeurd is in Kafarnaüm, doe het ook hier in jouw vaderstad!' "

²⁴ Hij zei nu: "Amen, Ik zeg jullie dat geen profeet welkom is in zijn eigen vaderstad.

²⁵ In waarheid nu zeg Ik jullie dat er veel weduwen waren in Israël in de dagen van Elia, toen de hemel werd gesloten voor drie jaar en zes maanden, terwijl er een grote

hongersnood kwam over heel het land, ²⁶ en tot niemand van hen werd Elia gezonden, tenzij naar Sarepta van Sidon, tot een weduwvrouw. ²⁷ En er waren velen die aan een huidziekte leden in Israël bij Elisa de profeet, en niemand van hen werd gereinigd behalve Naäman, de Syriër."

²⁸ En allen werden gevuld met woede, die deze dingen hoorden in de synagoge, ²⁹ en opgestaan wierpen zij Hem uit buiten de stad en leidden Hem tot de rand van de berg waarop de stad gebouwd was, zodat zij Hem van de steile hoogte zouden gooien. ³⁰ Hij echter kwam door hun midden en ging.

15. Mat 4:12; Mar 1:14-15. 17. Jes 61:1. 19. Jes 42:6-7. 23. Mat 13:54-58. 30. Joh 8:59; 10:39.

Genezingen

³¹ En Hij kwam naar beneden naar Kafarnaüm, een stad van Galilea, en Hij onderwees hen op de sabbatten. ³² En zij verwonderden zich over Zijn onderwijs, omdat Zijn woord met autoriteit was.

³³ En in de synagoge was een mens, een geest hebbend van een onreine demon, en hij schreeuwde met luide stem, ³⁴ zeggend: "Ha! Wat is er met ons en met Jou, Jezus de Nazarener? Ben Jij gekomen om ons te vernietigen? Ik heb van Jou waargenomen wie Jij bent: de Heilige van God!" ³⁵ En Jezus berispte hem, zeggend: "Verstom en kom uit hem." En de demon slingerde hem in het midden en kwam uit hem, in niets hem geschaad hebbend.

³⁶ En er kwam ontzag over allen, en zij spraken samen tegen elkaar, zeggend: "Wat is dit voor een woord? Want met autoriteit en kracht gebiedt Hij de onreine geesten en zij komen uit!" ³⁷ En de weerklink over Hem ging uit naar iedere plaats van de omgeving.

³⁸ Opgestaan nu vanuit de synagoge kwam Jezus binnen in het woonhuis van Simon. De schoonmoeder van Simon nu werd verdrukt met hoge koorts, en zij vroegen Hem aangaande haar. ³⁹ En Hij stond boven haar en berispte de koorts, en de koorts verliet haar. Direct nu opgestaan diende zij hen.

⁴⁰ Terwijl nu de zon onderging leidden allen, al wie zwak waren met velerlei ziekten, hen ook naar Hem toe. Hij nu, op eenieder van hen de handen leggend, genas hen.

⁴¹ Er kwamen nu ook demonen vanuit velen, luidkeels roepend en zeggend: "Jij bent de Gezalfde, de Zoon van God!" En hen berispand liet Hij niet toe dat zij zouden spreken, omdat zij hadden waargenomen dat Hij de Gezalfde was.

32. Mat 7:28; Mar 1:21-22; Joh 7:46. 37. Mat 8:14-17; Mar 1:27-28. 39. Mat 8:14-17; Mar 1:27-31.

Jezus afgevaardigd om evangelie te verkondigen

⁴² Toen het nu dag geworden was ging Hij, uitgekomen, naar een eenzame plaats. En de scharen zochten naar Hem, en kwamen tot Hem en hielden Hem tegen zodat Hij niet van hen zou gaan. ⁴³ Hij echter zei tegen hen: "Ook aan de andere steden moet Ik het evangelie verkondigen van het koninkrijk van God, want daarvoor ben Ik afgevaardigd." ⁴⁴ En Hij verkondigde in de synagogen van Judea.

42. Mar 1:35-39.

Simon Petrus volgt Jezus, en Jakobus en Johannes

⁵ ¹ Het gebeurde nu, toen de schare op Hem aandrong en het woord van God hoorde, dat Hij ook stond bij het meer van Gennesaret, ² en Hij twee schepen waarnam, liggend bij het meer. De vissers nu, eruit gestapt, spoelden de netten af. ³ Ingestapt nu in één van de schepen die van Simon was, vroeg Hij hem een beetje vanaf het land de zee op te gaan. En toen Hij was gaan zitten onderwees Hij uit het schip de scharen.

⁴ Toen Hij echter ophield te spreken zei Hij tegen Simon: "Ga de zee op naar de diepte en laten jullie je netten neer voor de vangst." ⁵ En Simon antwoordde en zei tot Hem: "Meester, geheel de nacht door ons ingespannen hebbend, hebben wij niets verkregen, maar op Uw uitspraak zal ik de netten neerlaten." ⁶ En dit gedaan hebbend sloten zij een grote menigte van vissen tezamen in. Hun netten echter scheurden open, ⁷ en zij wenkten hun deelhebbers die in het andere schip waren om, gekomen, hen bij te staan. En zij kwamen en vulden beide schepen zodat zij hen bijna deden wegzinken.

⁸ Het nu waargenomen hebbend viel Simon Petrus voorover voor de knieën van Jezus, zeggend: "Vertrek van mij, want een man, een zondaar ben ik, Heer!" ⁹ Want ontzag omvatte hem en allen die tezamen met hem waren over de vangst van de vissen die zij tezamen gegrepen hadden. ¹⁰ Evenzo nu ook Jakobus en Johannes, zonen van Zebedeüs, die metgezellen waren van Simon. En tegen Simon zei Jezus: "Vrees niet! Vanaf nu zal jij mensen levend vangen!" ¹¹ En de schepen op het land gebracht en ze allen achtergelaten hebbend volgden zij Hem.

3. Mat 4:18; Mar 1:16. 4. Joh 21:6. 5. Psa 127:1. 8. 1Kon 17:18. 9. Mar 10:32. 10. Mat 13:47. 11. Mat 4:19-20; 19:27; Mar 1:19-20.

Genezing van iemand met een huidziekte

¹² En het gebeurde toen Hij in één van de steden was, en zie, een man vol met een huidziekte. Jezus nu waargenomen hebbend viel hij op zijn aangezicht en smeekte

Hem, zeggend: "Heer, ingeval U het wilt, kunt U mij reinigen!" ¹³ En Zijn hand uitgestrekt hebbend raakte Hij hem aan, zeggend: "Ik wil het, word gereinigd!", en terstond vertrok de huidziekte van hem. ¹⁴ En Hij droeg hem op het aan niemand te zeggen. "Maar vertrek, toon jezelf aan de priester en breng voor jouw reiniging zoals Mozes gelast, tot getuigenis voor hen."

¹⁵ Veeleer echter kwam het woord aangaande Hem door, en grote scharen kwamen samen om Hem te horen en genezen te worden door Hem van hun zwakheden. ¹⁶ Hij echter trok zich terug in de wildernis en bad.

14. Mat 8:1-4; Mar 1:40-44; Lev 14:1-32. 16. Mat 14:23; Mar 1:45.

Genezing van een verlamde

¹⁷ En het gebeurde in één van de dagen dat Hij onderwees en de farizeeën en de wetsleraren die gekomen waren uit ieder dorp van Galilea en Judea en Jeruzalem zaten. En de kracht van de Heer was er om hen te helen. ¹⁸ En zie, mannen droegen op een ledikant een mens die verlamd was, en zij zochten een manier om hem naar binnen te brengen en Hem voor Zijn aangezicht te plaatsen.

¹⁹ En niet gevonden hebbend op welke manier zij hem naar binnen zouden brengen vanwege de schare, klommen zij het dak van het huis op en lieten hem door de dakpannen neer, tezamen met het bedje, in het midden voor Jezus. ²⁰ En zijn geloof waargenomen hebbend zei Hij tot hem: "Mens, jouw zonden zijn jou vergeven."

²¹ En de schriftgeleerden en de farizeeën begonnen te redeneren, zeggend: "Wie is deze, die lasteringen spreekt? Wie kan zonden vergeven dan God alleen?"

²² Jezus nu, hun redeneringen herkend hebbend, antwoordde en zei tegen hen: "Wat redeneren jullie in jullie harten? ²³ Wat is gemakkelijker, te zeggen 'Jouw zonden zijn jou vergeven', of te zeggen 'Kom overeind en wandel'?"

²⁴ Opdat jullie echter zouden weten dat de Mensenzoon autoriteit heeft op de aarde zonden te vergeven" – zei Hij tot de verlamde: "Jou zeg Ik: 'Kom overeind en til jouw bedje op en ga naar jouw huis.'" ²⁵ En direct opgestaan voor hun aangezicht, opgetild hebbend waarop hij neerlag, ging hij naar zijn huis, God verheerlijkend. ²⁶ En ontzetting kreeg vat op allen en zij verheerlijkten God, en zij werden vervuld van vrees, zeggend: "Wij namen heden ongeloofelijke dingen waar!"

17. 4:14; 6:19. 20. Mat 9:1-8; Mar 2:1-12.

Levi volgt Jezus

²⁷ En na deze dingen kwam Hij buiten en sloeg een tollenaar gade met de naam Levi, zittend bij het tolhuis. En Hij zei tot hem: "Volg Mij!" ²⁸ En alles achtergelaten

hebbend en opgestaan volgde hij Hem. ²⁹ En Levi maakte een groot ontvangst voor Hem in zijn woonhuis, en er was een grote schare van tollenaars en anderen die met hen aanlagen.

³⁰ En de farizeeën en hun schriftgeleerden morden tegen Zijn leerlingen, zeggend: "Waarom eten en drinken jullie met de tollenaars en zondaren?" ³¹ En Jezus antwoordde en zei tegen hen: "Wie gezond zijn hebben geen behoefte aan een arts, maar wie een kwaal hebben. ³² Ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaren, tot berouw."

29. 15:1; Mat 9:9; Mar 2:13-14. 32. Mat 9:10-13.

Het vasten

³³ Zij echter zeiden tegen Hem: "De leerlingen van Johannes vasten regelmatig en doen smeekbeden, evenzo ook zij van de farizeeën; die van jou echter eten en drinken."

³⁴ Jezus nu zei tegen hen: "Jullie kunnen de zonen van het bruidsvertrek waarin de bruidegom met hen is niet doen vasten. ³⁵ De dagen zullen echter komen, en wanneer ook maar van hen de bruidegom weggenomen wordt, dan zullen zij vasten, in die dagen."

³⁶ Hij nu vertelde ook een parabel aan hen: "Niemand, een lap van een nieuw bovenkleed gescheurd hebbend, zet het op een oud bovenkleed, anders zal ook het nieuwe scheuren en de lap van het nieuwe niet overeenstemmen met het oude.

³⁷ En niemand werpt jonge wijn in oude leren zakken, anders zal de jonge wijn de leren zakken doen barsten en zal hét uitgegoten worden en de leren zakken verloren gaan. ³⁸ Maar jonge wijn moet gedaan worden in nieuwe leren zakken, en beide worden behouden. ³⁹ En niemand, de oude gedronken hebbend, wil terstond de jonge, want hij zegt: 'De oude is milder.'"

35. Mat 9:14; Mar 2:18. 36. Mat 9:16; Mar 2:21. 39. 15:1; Mat 9:17; Mar 2:22.

Aren plukken op de sabbat

6 ¹ Het gebeurde echter in de tweede eerste sabbat dat Hij ging door het gezaaide, en Zijn leerlingen plukten de aren af en aten, ze stuk wrijvend met de handen.

² Sommigen van de farizeeën nu zeiden tot hen: "Waarom doen jullie wat niet geoorloofd is te doen in de sabbatten?" ³ En Jezus antwoordde en zei tegen hen: "Hebben jullie evenmin dit gelezen, wat David deed ten tijde dat hij en die met hem waren honger hadden? ⁴ Hoe hij binnenkwam in het huis van God en de voorgeplaatste broden nam en at, en ook die met hem waren gaf wat niemand geoorloofd was te

eten, dan de priesters alleen?" ⁵ En Hij zei tot hen dat de Mensenzoon Heer is, ook van de sabbat.

3. 1Sam 21:1-6. 4. Lev 24:5-9. 5. Mat 12:1-8; Mar 2:23-28.

Een genezing op de sabbat

⁶ Het gebeurde echter ook op een andere sabbat dat Hij binnenkwam in de synagoge en onderwees. En er was een mens daar, en zijn rechterhand was droog. ⁷ De schriftgeleerden en de farizeeën nu hielden Hem nauwgezet in de gaten of Hij in de sabbat genas, opdat zij een beschuldiging tegen Hem zouden vinden. ⁸ Hij echter had hun redeneringen waargenomen. Hij nu zei tot de man die de droge hand had: "Kom overeind en sta in het midden." En opgestaan stond hij. ⁹ Jezus nu zei tegen hen: "Ik zal jullie navragen of het geoorloofd is op de sabbat goed te doen of kwaad te doen, een ziel te redden of te doen omkomen." ¹⁰ En rondgekeken hebbend naar hen allen zei Hij tot de mens: "Strek jouw hand uit!" Hij nu deed het, en zijn hand werd hersteld als de andere. ¹¹ Zij nu werden vervuld met onverstand en spraken erover tegen elkaar, sprekend over wat zij ook maar mogen doen met Jezus.

De twaalf afgevaardigden

¹² Het gebeurde nu in deze dagen dat Hij uitging de berg op om te bidden, en Hij bracht de nacht door in het gebed tot God. ¹³ En toen het dag geworden was riep Hij Zijn leerlingen toe, en koos vanuit hen twaalf uit die Hij ook afgevaardigden noemde: ¹⁴ Simon, die Hij ook Petrus noemde, en Andreas zijn broeder, en Jakobus, en Johannes, en Filippus, en Bartolomeüs, ¹⁵ en Matteüs, en Tomas, en Jakobus, de zoon van Alfeüs, en Simon die Zeloot genoemd wordt, ¹⁶ en Judas van Jakobus, en Judas Iskariot, die ook een verrader geworden is.

¹⁷ En met hen afgedaald stond Hij op een vlakke plaats, en een grote schare van Zijn leerlingen en een grote menigte van het volk vanuit heel Judea en Jeruzalem en van het Tyrus bij de zee en Sidon die kwamen om van Hem te horen en van hun ziekten geheeld te worden, ¹⁸ en wie lastiggevallen werden door onreine geesten werden genezen. ¹⁹ En heel de schare zocht Hem aan te raken, omdat er kracht van Hem uitging, en Hij heelde allen.

12. Mar 3:13. 16. Jud 1:1; Mat 10:1-4; Mar 3:1-19; Han 1:13. 19. Mat 12:15-21; Mar 3:7-12.

Gelukkig

²⁰ En Hij, Zijn ogen opgeheven hebbend naar Zijn leerlingen, zei: "Gelukkig de armen, want juist van jullie is het koninkrijk van God. ²¹ Gelukkig die nu honger hebben, want jullie zullen verzadigd worden. Gelukkig die nu wenen, want jullie

zullen lachen. ²² Gelukkig zijn jullie wanneer de mensen jullie haten en wanneer zij jullie afzonderen en beschimpen en jullie naam uitwerpen als boos omwille van de Mensenzoon. ²³ Word verheugd in die dag en spring blij op, want zie, jullie loon is groot in de hemel, want op dezelfde manier handelden hun vaders met de profeten. ²⁴ Bovendien, wee jullie die rijk zijn, want jullie krijgen al jullie vertroosting vergoed! ²⁵ Wee jullie die nu gevuld zijn, want jullie zullen honger hebben! Wee jullie die nu lachen, want jullie zullen rouwen en wenen! ²⁶ Wee wanneer alle mensen uitstekend over jullie spreken, want op dezelfde manier handelden hun vaders met de valse profeten.

21. Jes 61:3. 23. Mat 5:1-12. 24. Jak 5:1-6. 25. Spr 14:13. 26. Joh 15:19.

Heb jullie vijanden lief

²⁷ Maar tot jullie zeg Ik, tot wie horen: heb jullie vijanden lief. Doe uitstekend voor wie jullie haten. ²⁸ Zegen wie jullie vervloeken. Bid voor wie jullie smalen. ²⁹ Wie jou slaat op jouw wang, biedt ook de andere, en jij zou aan wie van jou het bovenkleed wil wegnemen niet ook jouw onderkleed beletten te nemen. ³⁰ Aan allen nu die jou iets verzoeken, geef het, en eis niet van wie het jouwe wegneemt. ³¹ En zoals jullie willen dat de mensen met jullie doen, doen jullie ook met hen evenzo.

³² En indien jullie liefhebben wie jullie liefhebben, welke dank is er voor jullie? Want ook de zondaren hebben lief wie hen liefhebben. ³³ En ingeval jullie goed zouden doen voor wie voor jullie goed doen, welke dank is er voor jullie? Want ook de zondaren doen hetzelfde. ³⁴ En ingeval jullie zouden lenen aan hen van wie jullie het hopen terug te krijgen, welke dank is er voor jullie, want ook zondaren lenen aan zondaren, opdat zij evenveel terug zouden krijgen. ³⁵ Bovendien, heb jullie vijand lief en doe goed en leen, niets verwachtend, en jullie loon zal groot zijn in de hemelen, en jullie zullen zonen zijn van de Hoogste, want Hij is mild voor de ondankbaren en bozen.

³⁶ Word dan medelijdend, zoals ook jullie Vader medelijdend is. ³⁷ En oordeel niet, en in geen geval zouden jullie geoordeeld worden; en verklaar niet schuldig, en in geen geval zouden jullie schuldig verklaard worden; laat gaan en jullie zullen worden laten gaan; ³⁸ geef en het zal gegeven worden aan jullie; een uitstekende maatstaf, geperst en geschokt en overlopend zullen zij geven in jullie boezem, want met dezelfde maatstaf waarmee jullie meten zal opnieuw gemeten worden aan jullie."

27. Exo 23:4; Rom 12:20; Spr 25:21. 28. Han 7:60. 29. 1Kor 6:7. 30. Deut 15:7-10. 31. Mat 5:38-44; 7:12; Gal 5:14. 35. Mat 5:44-48; Lev 25:35. 38. Mat 7:1-2; Mar 4:24.

Splinter en balk

³⁹ Hij nu vertelde ook een parabel aan hen: "Een blinde kan toch niet een blinde gidsen? Zullen zij zeker niet beiden in een kuil vallen?" ⁴⁰ Een leerling is niet boven zijn leraar, eenieder echter die toegepast is zal als zijn leraar zijn.

⁴¹ Waarom bekijk jij nu de splinter in het oog van jouw broeder, maar overdenk je de balk in jouw eigen oog niet? ⁴² Of hoe kan jij tot jouw broeder zeggen: 'Broeder, laat mij de splinter in jouw oog halen,' en zelf de balk in jouw oog niet bekijken? Huichelaar! Haal eerst de balk uit jouw oog, en dan zal jij scherp kunnen kijken om de splinter in het oog van jouw broeder eruit te halen.

39. Mat 15:14. 40. Mat 10:24-25; Joh 12:36; 15:20. 41. Mat 7:3.

Boom en vrucht

⁴³ Want een uitstekende boom levert geen rotte vrucht, en weer, noch levert een rotte boom een uitstekende vrucht. ⁴⁴ Want elke boom wordt gekend door zijn eigen vrucht, want uit doornen plukken ze geen vijgen bijeen, noch oogsten ze uit een braamstruik een druif.

⁴⁵ Een goed mens brengt uit de goede schat van zijn hart het goede naar voren en een boos mens brengt uit de boze schat van zijn hart het boze naar voren, want uit de overvloed van het hart spreekt zijn mond.

44. Mat 7:16-20; 12:33.

Met of zonder fundament

⁴⁶ Waarom nu noemen jullie mij 'Heer, Heer', en doen jullie niet wat Ik zeg?

⁴⁷ Eenieder die naar Mij toe komt en Mijn woorden hoort en ze doet – Ik zal jullie te kennen geven waaraan hij gelijk is. ⁴⁸ Hij is gelijk aan een mens die een woonhuis bouwde, die dolf en verdiepte en een fundament plaatste op de rots. Toen de vloed echter gekomen was brak de rivier door dat woonhuis, en was niet in staat het te laten wankelen, omdat het uitstekend gebouwd was.

⁴⁹ Wie echter hoort en niet doet, is gelijk aan een mens die een woonhuis bouwde op de aarde, zonder fundament, waar de rivier doorbrak, en meteen viel het ineen, en de ineenstorting van dat woonhuis werd groot."

46. Mat 1:6. 48. 1Kor 3:10-11; Jes 28:16.

Een hoofdman in Kafarnaüm

7 ¹ Daar Hij nu al Zijn uitspraken ten aanhoren van het volk voltooid had, kwam Hij binnen in Kafarnaüm. ² Een slaaf nu van een zekere hoofdman over honderd die

bij hem in ere was had een kwaal en stond op het punt te overlijden. ³ Gehoord hebbend nu over Jezus vaardigde hij naar Hem oudsten van de Joden af, Hem vragend zodat Hij, gekomen, zijn slaaf zou redden. ⁴ Zij nu, gearriveerd bij Jezus, spraken Hem ijverig aan, tot Hem zeggend: "Hij, aan wie U dit zou aanbieden, is waardig, ⁵ want hij heeft onze natie lief en de synagoge heeft hij voor ons gebouwd." ⁶ Jezus nu ging met hen mee. Terwijl Hij echter al niet ver meer van het woonhuis vandaan was, zond de hoofdman over honderd vrienden naar Hem toe, zeggend tot Hem: "Heer, word niet vermoeid, want ik ben er niet geschikt voor dat U onder Mijn dak binnen zou komen. ⁷ Daarom acht ik mijzelf evenmin waardig naar U toe te komen. Maar zeg een woord en mijn jongen zal geheeld worden!" ⁸ Want ook ik ben een mens onder autoriteit gezet, onder mijzelf soldaten hebbend, en ik zeg tot deze: 'Ga' en hij gaat en tot een ander 'Kom!' en hij komt, en tot mijn slaaf 'Doe dit!' en hij doet het."

⁹ Deze dingen nu gehoord hebbend verbaasde Jezus zich over hem, en gekeerd naar de schare die Hem volgde zei Hij: "Ik zeg jullie dat ik zelfs niet in Israël zoveel geloof gevonden heb." ¹⁰ En teruggekeerd naar het huis vonden de gezonden de zwakke slaaf, gezond zijnd.

10. Mat 8:5-13.

De opwekking van de jongeling in Naïn

¹¹ En het gebeurde de volgende keer dat Hij naar een stad ging, genaamd Naïn, en tezamen met Hem gingen een aanzienlijk deel van Zijn leerlingen en een grote schare.

¹² Toen Hij nu de poort van de stad naderde, zie, er werd een doodgegane eniggeboren zoon van zijn moeder uit de stad gehaald. En zij was een weduwe. En een aanzienlijke schare van de stad was tezamen met haar. ¹³ En haar waargenomen hebbend werd de Heer met mededogen bewogen over haar en zei tot haar: "Ween niet!" ¹⁴ En genaderd raakte Hij de baar aan. Zij nu die hem droegen stonden stil. En Hij zei: "Jongeling, Ik zeg jou, wordt opgewekt!" ¹⁵ En de dode zat rechtop en begon te spreken. En Hij gaf hem terug aan Zijn moeder.

¹⁶ En vrees greep allen, en zij verheerlijkten God, zeggend: "Een groot profeet is opgewekt onder ons," en: "God heeft Zijn volk bezocht." ¹⁷ En dit verslag aangaande Hem ging uit in geheel Judea en in heel de omgeving.

12. 1Kon 17:17. 15. 2Kon 4:36. 16. 1:68.

Jezus en Johannes

¹⁸ En aan Johannes berichtten zijn leerlingen aangaande al deze dingen. ¹⁹ En een zekere twee van zijn leerlingen tot zich roepende zond Johannes naar Jezus toe, zeggend: "Bent Ú de Komende, of verwachten wij een Ander?" ²⁰ Gearriveerd dan bij Hem zeiden de mannen: "Johannes de Doper heeft ons afgevaardigd naar U, zeggend: 'Bent Ú de Komende, of verwachten wij een Ander?' " ²¹ In dat uur had Hij velen genezen van ziekten en gesels en boze geesten, en vele blinden de genade geschonken te kunnen zien. ²² En Jezus antwoordde en zei tot hen: "Gegaan, bericht aan Johannes wat jullie waargenomen en gehoord hebben: dat blinden zien worden, lammen wandelen, wie aan een huidziekte lijden gereinigd worden en doven horen, doden opgewekt worden en armen het evangelie verkondigd wordt.

²³ En gelukkig is hij die niet in Mij verstrikt wordt."

²⁴ Toen dan de boodschappers van Johannes vertrokken waren begon Hij tegen de scharen te spreken aangaande Johannes: "Voor wat zijn jullie uitgegaan de wildernis in? Om een riet gade te slaan, schokkend door de wind? ²⁵ Maar voor wat zijn jullie uitgegaan? Om een mens waar te nemen met zachte bovenkleden bekleed? Zie, zij die in heerlijke kleding lopen en luxe eigen zijn, zijn onder de mensen van de koning. ²⁶ Maar voor wat zijn jullie uitgegaan? Om een profeet waar te nemen? Ja, Ik zeg jullie, zelfs overmatiger dan een profeet. ²⁷ Dit is hij aangaande wie er geschreven staat: 'Zie, Ík vaardig Mijn boodschapper af voor Jouw aangezicht, die Jouw weg zal toebereiden voor Jou uit.'

²⁸ Want amen, Ik zeg jullie, onder hen die geboren zijn uit vrouwen is niemand een grotere profeet dan Johannes de Doper. Wie echter kleiner is in het koninkrijk van God is groter dan hij.

²⁹ En hem gehoord hebbend rechtvaardigden heel het volk en de tollenaars God, gedoopt zijnd met de doop van Johannes. ³⁰ De farizeeën echter en de wetgeleerden wezen de raad van God af voor zichzelf, niet gedoopt zijnd door hem. ³¹ Met wat dan zal Ik de mensen van deze generatie vergelijken, en aan wat zijn zij gelijk? ³² Zij zijn gelijk aan kinderen die in markt zitten en elkaar toeroepen en zeggen: 'Wij fluiten voor jullie en jullie dansen niet, wij weeklagen voor jullie en jullie wenen niet!'

³³ Want Johannes de Doper is gekomen, noch brood etend, noch wijn drinkend, en jullie zeggen: 'Hij heeft een demon.' ³⁴ De Mensenzoon is gekomen, etend en drinkend, en jullie zeggen: 'Zie, een mens, een vreter en wijndrinker, een vriend van tollenaars en zondaren.' ³⁵ En de wijsheid is gerechtvaardigd uit al haar kinderen."

20. Mat 11:2. 22. Joh 5:21,25. 23. Mat 11:4-6; Jes 61:1. 26. 1:76. 27. Mal 3:1. 28. 1:15; Mat 11:7-15. 29. 3:12. 31. Mat 11:16-19. 33. 1:15. 34. 1:52.

Jezus door een zondares ingewreven

³⁶ Een zeker iemand nu van de farizeeën vroeg Hem of Hij met hem zou eten. En binnengekomen in het huis van de farizeeër lag Hij neer.

³⁷ En zie, een vrouw die in de stad was – een zondares – en te weten kwam dat Hij neerlag in het woonhuis van de farizeeër, haalde een albasten kruikje met mirre

³⁸ en stond achter Hem, bij de voeten van Jezus, en wenend begon ze met haar tranen Zijn voeten te beregenen, en met de haren van haar hoofd wiste zij ze af en kuste Zijn voeten hartelijk en wreef ze in met de mirre. ³⁹ Dit nu waargenomen hebbend zei de farizeeër die Hem geroepen had in zichzelf, zeggend: "Deze, indien Hij een profeet was, zou geweten hebben wat en wat voor vrouw het is die hem aanraakt, want zij is een zondares."

⁴⁰ En Jezus antwoordde en zei tegen hem: "Simon, Ik heb jou wat te zeggen." Hij nu verklaarde: "Leraar, zeg het!"

⁴¹ "Twee renteplichtigen waren er bij een zekere uitlener. De één was vijfhonderd denarii schuldig, de ander echter vijftig. ⁴² Omdat zij nu niets hadden om het terug te betalen schonk Hij aan beiden genade. Wie dan van hen zal hem meer liefhebben?" ⁴³ Simon nu antwoordde en zei "Ik veronderstel dat het hij is aan wie hij meer genade geschonken heeft." Hij nu zei tot Hem: "Jij hebt juist geoordeeld."

⁴⁴ En gekeerd naar de vrouw verklaarde Hij aan Simon: "Zie je deze vrouw? Ik kwam binnen in jouw woonhuis, en water op Mijn voeten heb jij niet gegeven, deze echter heeft met tranen Mijn voeten beregend en met haar haren afgewist; ⁴⁵ een kus heb jij Mij niet gegeven, deze echter heeft vanaf dat Ik binnenkwam niet onderbroken Mijn voeten hartelijk te kussen; ⁴⁶ met olijfolie heb jij Mijn hoofd niet ingewreven, deze echter heeft met mirre Mijn voeten ingewreven; ⁴⁷ waarvoor Ik tot jou zeg: vergeven zijn haar vele zonden, omdat zij veel liefheeft. Aan wie echter weinig vergeven wordt, die heeft weinig lief." ⁴⁸ Hij zei dan tot haar: "Vergeven zijn jouw zonden." ⁴⁹ En zij die met hen lagen begonnen in zichzelf te zeggen: "Wie is deze, die ook zonden vergeeft?" ⁵⁰ Hij zei dan tegen de vrouw: "Jouw geloof heeft je gered. Ga in vrede!"

36. 11:37. 37. Mat 26:7-13. 38. Joh 12:3-8. 44. Gen 18:4. 49. Joh 11:14. 50. 8:48; 17:19; 18:42.

Jezus verkondigt

8 ¹ En het gebeurde achtereenvolgens dat Hij ook iedere stad en ieder dorp doortrok, verkondigend en het evangelie verkondigend van het koninkrijk van God, en de twaalf gingen met Hem, ² en enkele vrouwen die waren genezen van boze geesten en zwakheden: Maria die van Magdala genoemd werd, vanuit wie zeven

demonen gekomen waren,³ en Johanna, de vrouw van Chusas, de bestuurder van Herodes, en Susanna en velen anderen die Hem dienden vanuit wat hen toebehoorde.

3. Mat 27:55-58; Mar 15:40-41; 16:9.

De parabel van de zaaier

⁴ Terwijl er nu een grote schare samen was en iedere stad naar Hem toe ging, sprak Hij door een parabel: ⁵ "De zaaier kwam uit om zijn eigen zaaigoed te zaaien. En tijdens dat hij zaaide, viel wat zaad inderdaad naast de weg, en het werd vertreden en de vliegende schepsels van de hemel verslonden het. ⁶ En ander zaad viel neer op de rots, en gesproten droogde het uit omdat het geen vocht had. ⁷ En ander zaad viel te midden van de doornen, en samen uitgesproten smoorden de doornen het. ⁸ En ander zaad viel in de goede aarde en gesproten leverde het honderdvoudig vrucht." Deze dingen zeggend riep Hij luid: "Wie oren heeft om te horen, laat hij horen!"

⁹ Zijn leerlingen nu vroegen Hem na, zeggend: "Wat moge deze parabel zijn?"

¹⁰ Hij nu zei: "Aan jullie is het gegeven de geheimenissen van het koninkrijk van God te kennen, aan de overigen echter in parabelen, opdat ziend zij niet zouden zien en horend niet zouden begrijpen.

¹¹ Dit nu is de parabel: het zaaigoed is het woord van God. ¹² Die nu naast de weg zijn zij die horen, daaropvolgend komt de tegenwerker en neemt het woord weg vanuit hun hart, opdat zij niet geloven en gered zouden worden. ¹³ Die op de rots nu zijn zij die, wanneer zij horen, met vreugde het woord ontvangen. En dezen hebben geen wortel, die voor een periode geloven, en in een periode van beproeving afstand nemen. ¹⁴ Die tussen de doornen vallen nu zijn dezen die horen, en door zorgen en rijkdom en door genietingen van het leven gaan en verstikt worden, en niets tot rijpheid brengen. ¹⁵ Die in de uitstekende aarde echter zijn dezen die in een uitstekend en goed hart gehoord hebbend het woord vasthouden en vrucht dragen in volharding.

8. Mat 13:1-9; Mar 4:1-9. 10. Mat 13:10-17; Mar 4:10-13; Jes 6:9-10. 13. 1Pet 4:12. 14. Mar 4:14-16. 15. Mat 13:22-23; Mar 4:18-20.

Kijk uit hoe jullie horen

¹⁶ Niemand nu, een lamp aangestoken hebbend, bedekt hem met een vat of plaatst hem onder een ledikant, maar legt hem op een lamphouder, opdat wie naar binnen gaan het licht zouden zien. ¹⁷ Want niets is verborgen wat niet openbaar zal worden, noch weggehouden wat niet zeker bekend zou worden en in het openbaar zou komen. ¹⁸ Kijk uit dan hoe jullie horen! Want wie ook maar heeft, hem zal gegeven

worden, en wie ook maar niets heeft, ook wat hij schijnt te hebben zal weggenomen worden van hem.

16. Mat 5:15; Mar 4:21-25. 17. Mat 10:26. 18. Mat 13:12.

Zijn moeder en Zijn broeders

¹⁹ Bij Hem nu arriveerden Zijn moeder en Zijn broeders, en zij konden zich niet aansluiten bij Hem vanwege de schare. ²⁰ En het werd Hem bericht, zeggend: "Uw moeder en Uw broeders staan buiten en willen U waarnemen." ²¹ Hij echter antwoordde en zei tegen hen: "Mijn moeder en Mijn broeders zijn dezen die het woord van God horen en doen."

21. Mat 12:46-50; Mar 3:31-35.

Een stormwind op het meer

²² Het gebeurde nu in één van die dagen dat zowel Híj als Zijn leerlingen stapten in het schip, en Hij zei tegen hen: "Wij zouden oversteken naar de andere kant van het meer." En zij voeren uit. ²³ Terwijl zij nu voeren sliep Hij in, en een stormwind daalde af naar het meer, en zij werden geheel gevuld met water en waren in gevaar.

²⁴ Genaderd nu wekten zij Hem, zeggend: "Meester, Meester, wij komen om!" Hij echter, gewekt zijnd, berispte de wind en de golfslag van het water, en zij hielden op, en er kwam een kalmte. ²⁵ En Hij zei tot hen: "Waar is jullie geloof?" Bevreesd echter verbaasden zij zich, tegen elkaar zeggend: "Dus Wie is Dit, dat Hij ook aan de winden en aan het water gebiedt en zij Hem gehoorzamen?"

25. Mat 8:23-27; Mar 4:35-41; Psa 89:9.

Een man die demonen had

²⁶ En zij voeren af naar de landstreek van de Gergesenen, wat tegenovergelegen van Galilea is.

²⁷ Toen Hij nu uit het schip kwam op het land ontmoette Hem een zekere man uit de stad die demonen had, en voor een aanzienlijke tijd geen bovenkleed aangedaan had en niet in een woonhuis bleef, maar in de grafkelders.

²⁸ Jezus echter waargenomen en luid geschreeuwd hebbend viel Hij voorover voor Hem, en zei met luide stem: "Wat is er met mij en met Jou, Jezus, Zoon van God, de Hoogste? Ik smEEK U dat U mij niet zou kwellen!" ²⁹ Want Hij droeg aan de onreine geest op uit die mens te komen, want gedurende veel tijd had hij hem aangegrepen en werd hij geketend, met ketenen en voetboeien bewaakt, en de boeien kapottrekkend werd hij door de demon voortgedreven de wildernis in.

³⁰ Jezus nu vroeg hem na, zeggend: "Wat is jouw naam?" Hij dan zei: "Legioen," omdat veel demonen binnengekomen zijn in hem. ³¹ En zij verzochten Hem opdat Hij hen niet zou gebieden de afgrond in te gaan.

³² Nu was daar op de berg een aanzienlijke troep zwijnen die geweid werd, en zij verzochten Hem opdat Hij hen zou toestaan in die zwijnen binnen te komen. En Hij stond het hen toe. ³³ De demonen nu, uit de mens gekomen, kwamen binnen in de zwijnen, en de troep stormde van de steile rotswand af het meer in en werd gesmoord.

³⁴ Zij die weidden nu, waargenomen hebbend wat gebeurd was, vluchtten en berichtten het in de stad en in de velden, ³⁵ en zij kwamen uit om waar te nemen wat er gebeurd was. En zij kwamen naar Jezus toe en vonden de mens uit wie de demonen gekomen waren, zittend, gekleed en gezond verstand hebbend, bij de voeten van Jezus, en zij werden bevreesd. ³⁶ Ook zij nu die waargenomen hadden hoe de demonisch bezetene gered was berichtten het hen. ³⁷ En Hem vroeg de hele menigte van de omgeving van de Gergesenen te vertrekken van hen, want zij werden verdrukt door grote vrees.

Hij dan stapte in het schip en keerde terug. ³⁸ Hem smeekte echter de man uit wie de demonen gekomen waren tezamen met hen te zijn, maar Jezus liet hem gaan, zeggend: ³⁹ "Keer terug naar jouw huis en vertel al wat God voor jou gedaan heeft." En hij vertrok en verkondigde door geheel de stad al wat Jezus voor hem gedaan had.

³¹. Mat 8:28-29; Mar 5:1-10. ³³. Mat 8:30-32; Mar 5:11. ³⁷. Mat 8:33; Mar 5:14. ³⁹. Mar 5:18-20.

De dochter van Jäirus

⁴⁰ Het gebeurde echter toen Jezus terugkeerde dat de schare Hem verwelkomde, want allen wachtten op Hem. ⁴¹ En zie, een man kwam, wiens naam Jäirus was, en hij was de overste van de synagoge. En gevallen bij de voeten van Jezus verzocht hij Hem binnen te komen in zijn huis, ⁴² want hij had een eniggeboren dochter van ongeveer twaalf jaar, en deze was gestorven.

Toen Hij nu wegging verstikten de scharen Hem. ⁴³ En een vrouw die voor twaalf jaar met bloedvloeïng was, die bij artsen geheel het levensonderhoud opgeteerd had, was niet in staat door iemand genezen te worden. ⁴⁴ Genaderd van achter raakte zij het kwastje van Zijn bovenkleed aan, en direct stond de vloeïng van haar bloed stil.

⁴⁵ En Jezus zei: "Wie is het die Mij aangeraakt heeft?" Terwijl allen nu loochenden, zei Petrus en die tezamen met Hem waren: "Meester, de scharen verdrukken U en perken U in, en U zegt: 'Wie is het die Mij aangeraakt heeft?'" ⁴⁶ Jezus echter zei:

"Wie heeft Mij aangeraakt, want ik heb gemerkt dat kracht vanuit Mij uitgegaan is."

⁴⁷ De vrouw nu, waargenomen hebbend dat zij niet onopgemerkt gebleven was, kwam sidderend, en voorovergevallen voor Hem berichtte zij voor het aangezicht van heel het volk om welke reden zij Hem aangeraakt had, en toen direct geheeld werd. ⁴⁸ Hij nu zei tot haar: "Wees moedig dochter, jouw geloof heeft je gered! Ga in vrede!"

⁴⁹ Terwijl Hij nog sprak, kwam iemand van de overste van de synagoge, zeggend tot hem: "Jouw dochter is doodgegaan, vermoei de leraar niet meer!" ⁵⁰ Jezus echter, het gehoord hebbend, antwoordde hem, zeggend: "Wees niet bevreesd, geloof alleen, en zij zal gered worden!"

⁵¹ En gekomen in het woonhuis liet Hij niet iemand samen binnenkomen met Hem dan Petrus en Jakobus en Johannes, en de vader van het meisje, en de moeder.

⁵² Allen nu weenden en sloegen zichzelf op de borst. Hij echter zei: "Ween niet, want zij is niet gestorven, maar dommelt." ⁵³ En zij lachten Hem uit, waargenomen hebbend dat zij gestorven was. ⁵⁴ Hij echter wierp allen buiten en hield haar hand vast, en riep luid, zeggend: "Meisje, kom overeind!" ⁵⁵ En haar geest keerde om en zij stond direct op. En Hij schreef voor dat aan haar te eten gegeven zou worden. ⁵⁶ En haar ouders waren buiten zichzelf, maar Hij droeg hen op aan niemand te zeggen wat er gebeurd was.

^{40.} Mat 9:1; Mar 5:21. ^{42.} Mat 9:18; Mar 5:22-24. ^{44.} Num 15:37-41. ^{46.} 6:19. ^{48.} Mat 9:20-22; Mar 5:25-33. ^{49.} Joh 11:14. ^{56.} Mat 9:23.

De afvaardiging van de twaalf afgevaardigden

⁹ ¹ De twaalf afgevaardigden nu samengeroepen hebbend heeft Hij hen kracht en autoriteit gegeven over alle demonen en om ziekten te genezen. ² En Hij vaardigde hen af om het koninkrijk van God te verkondigen en de zwakken te helen. ³ En Hij zei tegen hen: "Neem niets mee voor onderweg, noch een roede, noch een bedelzak, noch brood, noch zilver, heb noch elk twee onderkleden. ⁴ En in welk woonhuis jullie ook maar binnenkomen, blijf daar en vertrek vandaar. ⁵ En al wie jullie niet zouden ontvangen, ga uit die stad en schud het stof van jullie voeten af tot getuigenis tegen hen."

⁶ Buitenkomend nu kwamen zij door ieder dorp, overal het evangelie verkondigend en genezend.

^{5.} 10:5-12; Mat 10:1-14; Mar 6:7-11; Han 13:51.

Herodus hoort wat door Jezus gebeurt

⁷ Herodes de viervorst nu hoorde alles wat er gebeurde door Hem en was ontsteld, omdat door sommigen gezegd werd dat Johannes opgewekt was uit de doden, ⁸ door sommigen echter dat Elia zichtbaar geworden was, anderen echter dat een zekere profeet van hen van oudsher opgestaan was. ⁹ Herodes nu zei: "Johannes heb ik onthoofd. Wie is dit dan, over wie ik zodanige dingen hoor?" En hij zocht een manier om Hem waar te nemen.

9. 23:8; Mat 14:1-2; Mar 6:14-16.

De verzadiging van de schare

¹⁰ En teruggekeerd vertelden de afgevaardigden Hem al wat zij gedaan hadden en al wat zij onderwezen hadden. En hen meegenomen hebbend trok Hij zich terug in afzondering in een stad genaamd Betsaida. ¹¹ En de scharen, het wetend, volgden Hem. En Hij verwelkomde hen en sprak tot hen over het koninkrijk van God, en die behoefte hadden aan genezing heelde Hij.

¹² De dag nu begon ten einde te lopen. Genaderd nu zeiden de twaalf tot Hem: "Laat de schare gaan, opdat zij gaan naar de eromheen liggende dorpen en de velden en overnachten en kost vinden, want wij zijn hier in een afgelegen plaats." ¹³ Hij zei echter tegen hen: "Geven jullie hen te eten." Zij nu zeiden: "Wij hebben niet meer dan vijf broden en twee vissen. Of zouden wij gaan en voedsel kopen voor heel dit volk?" ¹⁴ Want er waren ongeveer vijfduizend mannen.

Hij nu zei tegen Zijn leerlingen: "Doe hen neerliggen in groepen van elk ongeveer vijftig." ¹⁵ En zij deden zo, en zij lagen gezamenlijk neer. ¹⁶ De vijf broden en de twee vissen nu genomen hebbend zag Hij op naar de hemel en zegende ze en brak ze in stukken en gaf ze aan de leerlingen om ze voor de schare te plaatsen. ¹⁷ En zij aten en werden allen verzadigd. En wat overgebleven was van hun brokstukken werd opgeraapt, twaalf draagkorven.

11. Dan 7:27; Jes 53:4. 17. Joh 6:5-13; 2Kon 4:44; Jes 55:2.

Wie is Jezus – De Mensenzoon moet veel lijden

¹⁸ En het gebeurde toen Hij alleen aan het bidden was, dat de leerlingen samen waren met Hem, en Jezus vroeg hen na, zeggend: "Wie zeggen de scharen dat Ik ben?" ¹⁹ Zei nu antwoordden en zeiden: "Johannes de Doper", anderen echter 'Elia', en anderen dat een zekere profeet van hen van oudsher opgestaan is." ²⁰ Hij nu zei tot hen: "Wie echter zeggen jullie dat Ik ben?" Petrus nu antwoordde en zei: "De Gezalfde van God." ²¹ Hij nu, hen berispt hebbend, droeg op dit tegen niemand te

zeggen, ²² en zei dat de Mensenzoon veel moet lijden en verworpen moet worden door de oudsten en hogepriesters en schriftgeleerden, en gedood moet worden en op de derde dag opgewekt moet worden.

22. 8:32-33; Mat 16:13-21; Mar 8:27-31.

Jezelf verloochen en achter Jezus aankomen

²³ Hij nu zei tegen allen: "Indien iemand achter Mij aan wil komen, laat hij zichzelf loochenen en zijn kruis dagelijks optillen en Mij volgen. ²⁴ Want wie ooit zijn ziel wil redden zal haar verliezen. Wie echter ook maar zijn ziel zou verliezen omwille van Mij, deze zal haar redden. ²⁵ Want wat voor nut verschaft het een mens als hij de gehele wereld wint maar zichzelf verliest of hijzelf verlies lijdt?

²⁶ Want wie ook maar beschaamd is voor Mij en Mijn woorden, voor deze zal de Mensenzoon beschaamd worden wanneer hij komt in de heerlijkheid van Hem en van de Vader en van de heilige boodschappers. ²⁷ Ik nu zeg tot jullie, waarachtig, er zijn enigen van die hier staan die in geen geval de dood proeven tot zij ook maar het koninkrijk van God waarnemen."

24. 17:33. 25. Mat 16:20-26; Mar 8:30-37. 26. Mar 8:38. 27. Mat 16:27-28; Mar 9:1; 2Pet 1:16.

Een stem uit de wolk

²⁸ Het gebeurde nu ongeveer acht dagen na deze woorden, dat Hij, Petrus en Johannes en Jakobus meegenomen hebbend, de berg op ging om te bidden. ²⁹ En het gebeurde toen Hij bad dat de gedaante van Zijn aangezicht anders werd, en Zijn kleding fonkelend wit. ³⁰ En zie, twee mannen spraken samen met Hem, die Mozes en Elia waren, ³¹ die, gezien in heerlijkheid, spraken over Zijn uittocht, die Hij op het punt stond te voltooien in Jeruzalem.

³² Petrus nu en die tezamen met Hem, waren bezwaard geweest door slaap. Klarwakker echter namen zij de heerlijkheid van Hem en de twee mannen die samen met Hem stonden waar. ³³ En het gebeurde toen zij afgescheiden werden van Hem, dat Petrus zei tegen Jezus: "Meester, het is uitstekend dat wij hier zijn, en wij zouden drie tenten maken, één voor U en één voor Mozes en één voor Elia" – niet wetend wat hij zei. ³⁴ Terwijl hij nu deze dingen zei, kwam een wolk, en die omschaduwde hen. Zij nu werden bevreesd toen ze binnenkwamen in de wolk. ³⁵ En er kwam een stem uit de wolk, zeggend: "Dit is Mijn Zoon, de Uitgekozene. Hoor naar Hem!" ³⁶ En toen de stem kwam werd Jezus alleen gevonden. En zij zwegen en berichtten aan niemand in die dagen iets wat zij gezien hadden.

33. Mat 17:1-4; Mar 9:2-6. 36. Mat 17:5-9.

Een ongelovige generatie

³⁷ Het gebeurde nu op de volgende dag toen zij naar beneden gekomen waren vanaf de berg dat een grote schare Hem tegemoetkwam. ³⁸ En zie, een man vanuit de schare riep luid, zeggend: "Leraar, Ik smeek U te kijken naar mijn zoon, want hij is mijn eniggeborene!" ³⁹ En zie, een geest grijpt hem en onvoorziens doet hij hem schreeuwen en barsten en stuiptrekken met schuim, en gaat moeilijk van hem vandaan, hem verpletterend. ⁴⁰ En ik smeekte Uw leerlingen, opdat zij hem zouden uitwerpen, en zij konden het niet."

⁴¹ Jezus nu antwoordde en zei "O ongelovige en verdraaide generatie! Tot wanneer zal Ik bij jullie zijn en jullie verdragen? Leid jouw zoon hier naar Mij." ⁴² Terwijl hij echter nog naderde, deed de demon hem barsten en hevig stuiptrekken. Jezus echter berispte de onreine geest en heelde de jongen, en gaf hem terug aan zijn vader. ⁴³ En allen verwonderden zich over de grootheid van God.

De Mensenzoon zal overgegeven worden

Terwijl allen echter zich verbaasden over alles wat Jezus deed, zei Hij tegen Zijn leerlingen: ⁴⁴ "Plaatsen jullie deze woorden in jullie oren, want de Mensenzoon staat op het punt overgegeven te worden in de handen van mensen." ⁴⁵ Zij echter waren onwetend over deze uitspraak, en het was verhuld voor hen, opdat zij er niet gevoelig voor zouden zijn, en zij vreesden Hem te vragen naar deze uitspraak.

43. Mat 17:14-18. 45. Mat 17:22-23; Mar 9:30-32.

Wie is de grootste

⁴⁶ Nu kwam er een redenering binnen onder hen over wie ook maar de grootste moge zijn van hen. ⁴⁷ Jezus nu, de redenering van hun hart waargenomen hebbend, vatte een kind en deed het naast Hemzelf staan, ⁴⁸ en zei tot hen: "Wie ooit dit kind zou ontvangen in Mijn naam ontvangt Mij, en wie ooit Mij zou ontvangen ontvangt wie Mij afgevaardigd heeft. Want wie kleiner onder jullie allen is, deze is groot."

⁴⁹ Johannes nu antwoordde en zei: "Meester, wij zagen iemand in Uw naam demonen uitwerpen, en wij beletten het hem, omdat hij niet met ons volgt." ⁵⁰ Tegen hem zei Jezus echter: "Belet het niet, want wie niet tegen jullie is, is voor jullie."

48. Mat 18:1-6; Mar 9:33-37. 50. Mar 9:38-41; Num 11:26-29.

Zijn aangezicht gevestigd om naar Jeruzalem te gaan

⁵¹ Het gebeurde nu in het aanbreken van de dagen van Zijn opneming dat Hij Zijn aangezicht vestigde om naar Jeruzalem te gaan. ⁵² En Hij vaardigde boodschappers

af voor Zijn aangezicht. En gegaan kwamen zij binnen in een dorp van de Samaritanen om het gereed te maken voor Hem. ⁵³ En zij ontvingen Hem niet, omdat Zijn aangezicht gevestigd was om naar Jeruzalem te gaan. ⁵⁴ Dit nu waargenomen hebbend zeiden Zijn leerlingen Jakobus en Johannes: "Heer, wilt U dat wij zeggen dat vuur afdaalt vanuit de hemel en hen verteert, zoals ook Elia gedaan heeft?" ⁵⁵ Gekeerd nu berispte Hij hen. ⁵⁶ En zij gingen naar een ander dorp.

⁵⁴. 2Kon 1:10-12.

Het volgen van Jezus

⁵⁷ En terwijl zij op weg gingen zei iemand tegen Hem: "Ik zal U volgen waarheen U ook gaat, Heer!" ⁵⁸ En tot hem zei Jezus: "De jakhalzen hebben hollen en de vliegende schepsels van de hemel slaappleatsen, maar de Mensenzoon heeft niet een plaats waar Hij het hoofd neerlegt."

⁵⁹ Hij zei nu tegen een ander: "Volg Mij!" Hij echter zei: "Heer, sta mij toe, vertrokken, eerst mijn vader te begraven." ⁶⁰ Hij echter zei tot hem: "Laat de doden hun eigen doden begraven. Jij echter, vertrek en kondig het koninkrijk van God af."

⁶¹ Ook een ander nu zei: "Ik zal U volgen Heer! Sta mij echter eerst toe afscheid te nemen van hen die in mijn huis zijn." ⁶² Jezus echter zei tegen hem: "Niemand die zijn hand werpt op een ploeg en kijkt naar achteren is geschikt in het koninkrijk van God."

⁶¹. 1Kon 19:20. ⁶². Heb 10:38.

De afvaardiging van de tweeënzeventig anderen

10 ¹ Na deze dingen nu wees de Heer ook tweeënzeventig anderen aan, en vaardigde hen twee aan twee af voor Zijn aangezicht naar iedere stad en plaats waar Hij op het punt stond binnen te komen. ² Hij zei nu tegen hen: "De oogst is inderdaad groot, maar er zijn weinig werkers. Smeek dan de Heer van de oogst zodat Hij werkers uit zou sturen naar Zijn oogst."

³ Ga heen! Zie, Ik vaardig jullie af als lammetjes te midden van wolven. ⁴ Draag geen beurs, geen bedelzak, ook geen schoeisel, en jullie zouden niemand onderweg groeten.

⁵ In welk woonhuis jullie nu ook maar binnenkomen, zeg eerst: "Vrede aan dit huis!"

⁶ En ingeval er daar een zoon van vrede is zal op hem jullie vrede rusten; maar anders zal het naar jullie teruggaan. ⁷ Blijf nu in hetzelfde woonhuis, etend en drinkend wat bij hen is, want de werker is zijn loon waardig. Ga niet verder van woonhuis tot woonhuis.

⁸ En in welke stad jullie ook maar binnenkomen, als zij jullie ontvangen, eet wat voor jullie geplaatst wordt, ⁹ en genees de zwakken in haar en zeg tot haar: 'Tot jullie is het koninkrijk van God genaderd.'

¹⁰ In welke stad jullie ook maar binnenkomen, als zij jullie nu niet ontvangen, komt naar haar pleinen en zeg: ¹¹ 'Zelfs het stof aan onze voeten, dat zich hecht aan ons uit jullie stad, vegen wij af voor jullie. Bovendien, weet dit, dat tot jullie het koninkrijk van God genaderd is.' ¹² Ik zeg nu tot jullie dat het voor Sodom in die dag draaglijker zal zijn dan voor die stad.

¹³ Wee jij Chorazin, wee jij Betsaida, want indien in Tyrus en Sidon de krachten plaatsgevonden hadden die onder jullie plaatsgevonden hebben, zouden zij allang, zittend in zakkengoed en as, berouw gehad hebben. ¹⁴ Bovendien zal het voor Tyrus en Sidon draaglijker zijn in het oordeel dan voor jullie. ¹⁵ En jij, Kafarnaüm, niet tot de hemel zal jij verhoogd worden! Tot de onderwereld zal jij neerdalen!

¹⁶ Wie naar jullie hoort, hoort naar Mij, en wie jullie afwijst, wijst Mij af. Wie echter Mij afwijst wijst Hem af Die mij afgevaardigd heeft."

¹⁷ De tweeënzeventig nu keerden terug met vreugde, zeggend: "Heer, ook de demonen onderschikken zich aan ons in Uw naam!" ¹⁸ Hij echter zei tot hen: "Ik aanschouwde de Satan, als een bliksemlicht uit de hemel gevallen. ¹⁹ Zie, Ik heb jullie de autoriteit gegeven om te treden boven op slangen en scorpioenen, en over iedere kracht van de vijand, en niets zal jullie in enig geval schade berokkenen.

²⁰ Bovendien, verheug je niet hierin, dat de geesten zich aan jullie onderschikken, maar verheug je dat jullie namen gegraveerd zijn in de hemelen."

1. Mar 6:7. 2. Mat 9:37-38; Joh 4:35-38. 4. 2Kon 4:29. 6. 1Pet 4:14. 7. 1Tim 5:18. 11. Mar 6:8-11; Mat 10:15. 13. Mat 11:21-23. 16. Mat 10:1-10,40. 19. Mar 16:18; Han 28:5. 20. Ope 13:8; 20:12; 21:27; Exo 32:32.

Jezus juicht en noemt gelukkig

²¹ In dit uur juichte Hij in de heilige geest en zei: "Ik belijd U van harte Vader, Heer van de hemel en van de aarde, dat U deze dingen weghoudt van wijzen en intelligenten en ze onthult aan onmondigen. Ja, Vader, want zo was het een welbehagen voor U."

²² En gekeerd naar de leerlingen zei Hij: "Alles is Mij overgegeven door Mijn Vader, en niemand weet wie de Zoon is tenzij de Vader, en wie de Vader is tenzij de Zoon, en aan wie de Zoon ooit de bedoeling heeft Hem te onthullen."

²³ En gekeerd naar de leerlingen zei Hij in afzondering: "Gelukkig de ogen die bekijken wat jullie bekijken, ²⁴ want Ik zeg jullie dat veel profeten en koningen

hebben gewild waar te nemen wat jullie bekijken, en zij hebben het niet waargenomen, en van Mij te horen wat jullie horen, en zij hebben het niet gehoord."

22. Mat 11:25-27. 24. Mat 13:16-17; 1Pet 1:10-12.

Een Samaritaan die barmhartigheid deed

²⁵ En zie, een zekere wetgeleerde stond op, Hem op de proef stellend en zeggend: "Leraar, door wat te doen zou ik leven gedurende de tijdperken als erfdeel bezitten?"

²⁶ Hij nu zei tegen Hem: "In de wet, wat staat er geschreven? "Hoe lees jij het?"

²⁷ Hij nu antwoordde en zei: "Jij zal de Heer jouw God liefhebben uit geheel jouw hart en in geheel jouw ziel en in geheel jouw sterkte en in geheel jouw denkvermogen, en 'jouw naaste als jezelf.' " ²⁸ Hij nu zei tot Hem: "Juist heb jij geantwoord. Doe dit en jij zal leven."

²⁹ Hij nu wilde zichzelf rechtvaardigen en zei tegen Jezus: "En wie is mijn naaste?"

³⁰ Het woord hernomen hebbend nu zei Jezus: "Een zeker mens daalde af vanaf Jeruzalem naar Jericho. En hij viel tussen rovers, die, hem en ontkleed en slagen gegeven hebbend, vertrokken, hem halfdood achtergelaten hebbend. Het gebeurde ³¹ nu per toeval dat een zekere priester afdaalde op die weg, en hem waargenomen hebbend ging hij aan de overkant voorbij. ³² En evenzo ook een Leviet, gekomen bij de plaats en hem waargenomen hebbend, ging aan de overkant voorbij.

³³ Een zekere Samaritaan echter die op weg was kwam bij hem. En hem waargenomen hebbend werd hij met mededogen bewogen. ³⁴ En genaderd zwachtelde hij zijn wonden, olijfolie erop gietend en wijn. Hij deed Hem nu op zijn eigen stuk vee opstijgen en leidde hem naar een herberg en liet hem verzorgen. ³⁵ En de volgende morgen vertrok hij, en twee denarii eruit gehaald hebbend gaf hij die aan de herbergier en zei tot hem: 'Laat hem verzorgen, en wat voor iets jij ook uitgeeft, zal ik, wanneer ik terug kom, aan jou terugbetalen.'

³⁶ Wie dan van deze drie schijnt jou de naaste te zijn geworden van hem die tussen de rovers viel?" ³⁷ Hij nu zei: "Hij die de barmhartigheid deed aan hem." En tot hem zei Jezus: "Ga, en doe jij evenzo."

25. 18:18-20. 27. Deut 6:5; Lev 19:18. 32. Spr 24:11-12.

Maria en Marta

³⁸ Toen zij nu gingen kwam Hij binnen in een zeker dorp. En een zekere vrouw met de naam Marta onthaalde Hem in haar woonhuis. ³⁹ En deze nu had een zuster, genaamd Maria, die ook gezeten was bij de voeten van de Heer, en zij hoorde Zijn woord.

⁴⁰ Marta echter was afgeleid door veel dienstwerk. Ze stond nu bij hen en zei: "Heer, bekommert U Zich er niet om dat mijn zuster mij alleen achterliet om te dienen? Zeg haar dan dat ze mij te hulp komt!"

⁴¹ De Heer echter antwoordde en zei tot haar: "Marta, Marta, je bent bezorgd en in tumult aangaande veel dingen. ⁴² Aan weinig dingen echter is behoefte, dan aan één. Want Maria heeft het goede deel uitgekozen dat niet weggenomen zal worden van haar."

Het bidden

11 ¹ En het gebeurde toen Hij op een zekere plaats aan het bidden was, toen Hij opgehouden was, dat iemand van Zijn leerlingen tegen Hem zei: "Heer, onderwijs ons wat te bidden zoals ook Johannes Zijn leerlingen onderwijst." ² Hij nu zei tot hem: "Wanneer jullie ook maar zouden bidden, zeg: 'Onze Vader, Die in de hemelen is, laat Uw naam geheiligd worden. Laat Uw koninkrijk komen. Laat Uw wil plaatsvinden, zoals in de hemel, zo ook op aarde. ³ Ons brood, het toereikende, geef het ons dagelijks. ⁴ En vergeef ons onze zonden, want ook wij vergeven allen die ons schuldig zijn. En U zou ons niet in een beproeving brengen, maar berg ons van de boze.'"

⁵ En hij zei tegen hen: "Wie uit jullie zal een vriend hebben en naar hem toe gaan middernacht en tot hem zeggen: 'Vriend, laat mij drie broden gebruiken, ⁶ daar nu een vriend van mij vanaf de weg langsgesproken is bij mij, en ik heb niet wat ik voor hem zal plaatsen', ⁷ die ook van binnen antwoordt en zou zeggen: Bezorg mij geen moeite; de deur is al gesloten en mijn kinderen zijn met mij naar bed; Ik kan niet opstaan en het jou geven.'? ⁸ Ik zeg jullie, zelfs indien hij niet opgestaan het aan hem zal geven omdat hij zijn vriend is, zeker om zijn onbeschaamdheid zal hij overeind gekomen aan hem geven al wat hij nodig heeft.

⁹ En jullie zeg Ík: Verzoek en het zal aan jullie gegeven worden. Zoek en jullie zullen vinden. Klop en er zal opengedaan worden voor jullie. ¹⁰ Want eenieder die verzoekt ontvangt, en wie zoekt vindt, en wie klopt zal opengedaan worden.

¹¹ Welke vader nu uit jullie, wie zijn zoon hem een brood zal verzoeken, zal hem een steen toereiken? Of ook een vis, hem in plaats van een vis een slang zal toereiken?

¹² Of als hij ook een ei zal verzoeken hem een scorpioen zal toereiken? ¹³ Indien jullie dan, boos zijnd, goede gaven weten te geven aan jullie kinderen, hoeveel meer zal de Vader uit de hemel de heilige geest geven aan wie hem verzoeken!"

3. Spr 30:8. 4. Mat 6:9-13. 13. Mat 7:7-11; Mar 11:24.

Het uitwerpen van demonen

¹⁴ En Hij wierp een demon uit, en hét was een stomme. Het gebeurde nu terwijl de demon uitkwam dat de stomme sprak, en de scharen verbaasden zich. ¹⁵ Sommigen echter uit hen zeiden "Door Beëlzebul, de overste van de demonen, werpt hij de demonen uit." Hij echter antwoordde en zei: "Hoe kan Satan Satan uitwerpen?"

¹⁶ Anderen echter, Hem beproevend, zochten een teken uit de hemel van Hem. ¹⁷ Hij echter, hun de overdenkingen kennend, zei tot hen: "Ieder koninkrijk dat verdeeld is tegen zichzelf wordt woest gemaakt, en huis valt tegen huis. ¹⁸ Indien nu ook de Satan tegen zichzelf verdeeld is, hoe zal zijn koninkrijk standhouden, want jullie zeggen dat Ik in Beëlzebul de demonen uitwerp. ¹⁹ Indien Ík nu in Beëlzebul de demonen uitwerp, jullie zonen, in wie werpen zij uit? Derhalve zullen zij jullie rechters zijn. ²⁰ Indien Ík echter door de vinger van God de demonen uitwerp, heeft dus het koninkrijk van God jullie ingehaald.

²¹ Wanneer ook maar een sterke bewapend is en zijn eigen hof bewaakt, is wat hem toebehoort in vrede. ²² Zodra echter een sterkere dan hij komt en hem overwint, neemt hij zijn hele wapenrusting weg waarop hij had vertrouwd en deelt hij zijn buit uit. ²³ Wie niet met Mij is, is tegen Mij, en wie niet met Mij verzamelt verstrooit.

²⁴ Wanneer ook maar een onreine geest uitkomt uit een mens komt hij door plaatsen zonder water, rust zoekend, en het niet vindend zegt hij dan: 'Ik zal terugkeren naar mijn huis vanwaar ik uitgekomen ben.' ²⁵ En gekomen vindt hij het vrij en geveegd en op orde gemaakt. ²⁶ Dan gaat hij en neemt hij met hemzelf zeven andere geesten, bozer dan hijzelf, mee, en als zij binnengekomen zijn woont hij daar. En de laatste staat van die mens wordt slechter dan de eerste."

²⁷ Het gebeurde nu toen Hij deze dingen zei, dat een zekere vrouw uit de schare haar stem verhief en zei tot Hem: "Gelukkig het onderlijf dat jou gedragen heeft en borsten die jou gezoogd hebben." ²⁸ Hij echter zei: "Inderdaad dan, gelukkig zij die het woord van God horen en bewaken!"

15. Mar 3:22. 16. Mat 8:11. 22. Mar 3:27. 23. Mat 12:22-30. 28. 8:15.

Een boze generatie

²⁹ Terwijl de scharen nu samentroffen begon Hij te zeggen: "Deze generatie is een boze generatie. Een teken zoekt zij, en een teken zal haar niet gegeven worden behalve het teken van Jona de profeet. ³⁰ Want zoals de Jona voor de Ninevieten een teken werd, zo zal ook de Mensenzoon zijn voor deze generatie. ³¹ De koningin van het zuiden zal opgewekt worden in het oordelen met de mannen van deze generatie en zal hen veroordelen, omdat zij vanuit de einden van de aarde gekomen was om

de wijsheid van Salomo te horen, en zie, meer dan Salomo is hier! ³² Mannen, Ninevieten, zullen opstaan in het oordelen met deze generatie en zullen haar veroordelen, omdat zij berouw hadden om de herautsboodschap van Jona, en zie, meer dan Jona is hier!

29. 1Kor 1:22. 30. Mat 16:4. 31. 1Kon 10:1-13; Mat 12:38-42.

De lamp van het lichaam

³³ Niemand nu, een lamp aangestoken hebbend, plaatst hem in een crypte, noch onder de korenmaat, maar op de lamphouder, opdat wie naar binnen gaan het licht zouden zien. ³⁴ De lamp van het lichaam is je oog. Wanneer dan je oog eenvoudig is, is ook geheel je lichaam verlicht. Zodra het echter boos is, is ook je lichaam duister.

³⁵ Let dan op dat het licht dat in jou is niet duisternis is. ³⁶ Indien dan je lichaam geheel lichtend is, geen enkel duister deel hebbend, zal het geheel lichtend zijn, als wanneer de lamp in zijn lichtstralen jou verlicht."

33. Mat 5:15. 34. Mat 6:22-23.

Wee jullie farizeeën en schriftgeleerden

³⁷ Tijdens dat Hij nu sprak vroeg Hem een zekere farizeeër zodat Hij maaltijd met hem zou houden. Binnengekomen nu ging Hij aanliggen. ³⁸ De farizeeër nu verbaasde zich, waargenomen hebbend dat Hij niet eerst ondergedompeld was voor de maaltijd. ³⁹ De Heer nu zei tegen hen: "Jullie nu, de farizeeën, reinigen de buitenkant van de beker en van het plateel, jullie binnenkant echter is boordevol met roverij en boosheid. ⁴⁰ Onverstandigen! Heeft niet Hij Die de buitenkant gemaakt heeft ook de binnenkant gemaakt? ⁴¹ Bovendien, geef wat erin is als gift uit barmhartigheid en zie, alles is rein voor jullie.

⁴² Maar wee jullie farizeeën, want jullie innen tienden van de mint en de wijnruit en alle groente en gaan voorbij aan het oordelen en de liefde van God. Deze dingen nu moeten jullie doen en die niet verzuimen. ⁴³ Wee jullie, farizeeën, want jullie hebben de voorste zetel lief in de synagogen en de groeten in de markten. ⁴⁴ Wee jullie schriftgeleerden en farizeeën, huichelaars! Want jullie zijn als de onduidelijke grafkamers, en de mensen die erbovenop wandelen weten het niet."

⁴⁵ Iemand nu van de wetgeleerden antwoordde en zei tot Hem: "Leraar deze dingen zeggend beledig je ook ons." ⁴⁶ Hij echter zei: "En wee jullie wetgeleerden, dat jullie de mensen beladen met ondraaglijke ladingen, en jullie zelf roeren niet met één van jullie vingers de ladingen aan. ⁴⁷ Wee jullie, want jullie bouwen de grafkamers van de profeten, maar jullie vaders hebben hen gedood. ⁴⁸ Dus zijn jullie getuigen en

stemmen jullie in met de werken van jullie vaders, want zij hebben hen inderdaad gedood, jullie echter bouwen hun grafkamers. ⁴⁹ Derhalve zegt ook de wijsheid van God: 'Ik zal naar hen profeten en afgevaardigden afvaardigen, en sommigen uit hen zullen zij doden en verjagen,' ⁵⁰ opdat het bloed van alle profeten dat uitgegoten is vanaf de grondvesting van de wereld gezocht zou worden van deze generatie, ⁵¹ vanaf het bloed van Abel tot het bloed van Zacharias, die omkwam tussen het altaar en het huis. Ja, Ik zeg jullie, het zal gezocht worden van deze generatie. ⁵² Wee jullie wetgeleerden, want jullie nemen de sleutel van de kennis weg, zelf komen jullie niet binnen, en wie binnen wil komen beletten jullie."

⁵³ Toen Hij vandaar uitgekomen was begonnen de schriftgeleerden en de farizeeën Hem verschrikkelijk vast te zetten en uit te horen over meer dingen, ⁵⁴ voor Hem in een hinderlaag liggend, zoekend te jagen op iets uit Zijn mond, opdat zij Hem zullen beschuldigen.

37. 7:37; 14:1. 38. Mat 15:2; Mar 7:1-5. 39. Mat 23:25-26. 43. Mat 23:6-7. 46. Mat 23:4. 48. Mat 23:29-32. 51. Gen 4:8; 2Kro 24:21. 52. Mat 23:13. 54. 20:20.

Jezus spreekt tegen Zijn leerlingen

12 ¹ Op dat moment, toen een schare van tienduizend verzameld was, zodat ze elkaar vertraden, begon Hij eerst tegen Zijn leerlingen te zeggen: "Geef voor jezelf acht op de zuurdesem van de farizeeën, dat huichelarij is. ² Niets nu is toegedekt wat niet onthuld zal worden en verborgen wat niet gekend zal worden. ³ Daarom is het dat al wat jullie in de donkerte zeggen in het licht gehoord zal worden en wat jullie in het oor spreken in de voorraadkamers verkondigd zal worden op de daken van huizen.

⁴ Ik zeg jullie nu, Mijn vrienden, word niet bevreesd voor hen die het lichaam doden en daarna niet iets overmatigers hebben om te doen. ⁵ Ik zal jullie echter te kennen geven voor Wie jullie bevreesd zouden zijn: wees bevreesd voor Hem Die na het doden de autoriteit heeft te werpen in het Gehenna. Ja, Ik zeg jullie, word voor Deze bevreesd!

⁶ Worden zeker niet vijf musjes verkochten voor twee duiten? En niet één uit hen is vergeten voor het aangezicht van God. ⁷ Maar zelfs alle haren van jullie hoofd zijn geteld. Vrees dan niet, jullie zijn van meer belang dan veel musjes.

⁸ Ik zeg jullie nu: eenieder die ook maar Mij zal belijden voor de mensen, ook de Mensenzoon zal hem belijden voor de boodschappers van God. ⁹ Wie Mij echter loochent voor het aangezicht van de mensen zal verloochend worden voor het aangezicht van de boodschappers van God. ¹⁰ En eenieder die een woord zal uitspreken

tegen de Mensenzoon, het zal hem vergeven worden, maar wie tegen de heilig geest lastert, zal niet vergeven worden.

¹¹ Wanneer zij jullie nu ook maar naar binnen zouden brengen voor de synagogen en de overheden en de autoriteiten, zouden jullie niet bezorgd zijn hoe of met wat jullie je zouden verdedigen of wat jullie zouden zeggen, ¹² want de heilige geest zal jullie onderwijzen in hetzelfde uur wat je moet zeggen."

1. Mat 16:6-12; Mar 8:15-21. 3. 8:17; Mat 10:26. 5. Jes 66:24; Mat 10:28. 7. Mat 10:29-31; 21:18. 9. Mat 10:32-33. 11. Han 4:8; 7:2. 12. Mat 10:19-20.

Een onverstandig rijk mens

¹³ Iemand uit de schare nu zei tot Hem: "Leraar, zeg mijn broeder met mij het erfdeel te delen!" ¹⁴ Hij echter zei tot hem: "Mens, wie heeft Mij aangesteld als rechter of deler over jullie?" ¹⁵ Hij zei nu tegen hen: "Zie erop toe en wees op je hoede voor iedere hebzucht, want iemand zijn leven is niet in het overvloeien van wat hem toebehoort."

¹⁶ En Hij vertelde een parabel aan hen, zeggend: "Van een zeker rijk mens droeg de landstreek goed vrucht. ¹⁷ En hij redeneerde in zichzelf, zeggend: 'Wat zou ik doen, want ik heb niet iets waar ik mijn vruchten zal verzamelen?' ¹⁸ En hij zei: 'Dit zal ik doen: mijn bergplaatsen neerhalen en grotere bouwen, en ik zal daar al mijn graan en mijn goede dingen verzamelen.' ¹⁹ En ik zal uitspreken tot mijn ziel: 'Ziel, jij hebt veel goede dingen liggen voor vele jaren. Rust, eet, drink, wees blij!'"

²⁰ Maar tot hem zei God: 'Onverstandige, in deze nacht eisen zij jouw ziel van jou. Wat jij nu gereedgemaakt hebt, voor wie zal het zijn?' ²¹ Zo is hij die vergaard voor zichzelf en niet in God rijk is."

14. Exo 2:14. 19. Spr 18:11. 20. Job 27:16-23. 21. vers 29-34; Jak 2:5.

Wees niet bezorgd

²² Hij zei nu tegen zijn leerlingen: "Derhalve zeg Ik jullie, wees niet bezorgd over de ziel, wat jullie zouden eten, ook niet over jullie lichaam, wat jullie zouden aandoen, ²³ want de ziel is meer dan voeding en het lichaam dan kledij. ²⁴ Overdenk de raven, dat zij niet zaaien noch oogsten, voor wie geen voorraadmager is, noch een bergplaats, en God voedt hen. Van hoeveel meer belang zijn jullie dan de vliegende schepsels. ²⁵ Wie echter uit jullie die bezorgd is kan aan zijn postuur één el toevoegen? ²⁶ Indien jullie dan zelfs niet het geringste kunnen, waarom zijn jullie bezorgd aangaande de overige dingen?

²⁷ Overdenk de anemonen, hoe ze groeien. Zij spannen zich niet in noch spinnen ze. Ik zeg jullie echter dat noch Salomo in al zijn heerlijkheid omhuld was als één van

dezen. ²⁸ Indien God nu het gras dat heden in het veld is en morgen in de oven geworpen wordt zo bekleedt, hoeveel meer jullie, kleingelovigen!

²⁹ En jullie, zoek niet wat jullie zouden eten en wat jullie zouden drinken, en wees niet gespannen. ³⁰ Want naar al deze dingen zoeken de natiën van de wereld. Jullie Vader nu weet dat jullie deze dingen nodig hebben. ³¹ Zoek bovendien het koninkrijk van God, en al deze dingen zullen aan jullie toegevoegd worden.

³² Vrees niet, klein kuddetje, want jullie Vader heeft het goed geacht aan jullie het koninkrijk te geven. ³³ Verkoop wat jullie toebehoort en geef een gift uit barmhartigheid. Maak voor jezelf beurzen die niet oud worden, een schat zonder gebrek in de hemelen, waar geen dief nadert noch mot doet verrotten. ³⁴ Want waar jullie schat is, daar zal ook jullie hart zijn.

24. Job 38:41; Psa 147:9. 26. Mat 6:25-27. 28. Mat 6:28-30; 17:20. 31. Mat 6:31-34. 32. 22:29-30. 33. Hag 1:6. 34. 18:22; Mat 6:19-21.

Gelukzalig wie de Heer wakend zal vinden

³⁵ Laat jullie lendenen omgord zijn en de lampen brandend, ³⁶ en jullie gelijk zijn aan mensen die uitzien naar hun eigen Heer, wanneer hij zou opbreken uit de bruiloftsfeesten, opdat als hij gekomen is en geklopt heeft zij terstond voor hem zouden opendoen. ³⁷ Gelukkig die slaven die de Heer, gekomen, wakend zal vinden. Amen, Ik zeg jullie dat Hij Zichzelf zal omgorden en hen doet neerliggen, en voorbijgekomen zal Hij hen dienen.

³⁸ En ingeval Hij in de tweede wacht zou komen, en wanneer in de derde wacht, en hen zo zou vinden, gelukkig zijn die slaven. ³⁹ Erken dit echter, dat indien de huiseigenaar wist in welk uur de dief komt, hij zou waken, en niet zou toelaten dat door de muren van zijn huis gegraven wordt. ⁴⁰ Worden ook jullie dan gereed, omdat in welk uur jullie het niet verwachten de Mensenzoon komt."

⁴¹ Tot Hem nu zei Petrus: "Heer, vertelde U aan ons deze parabel, of ook aan allen?"

⁴² En de Heer zei: "Wie is dus de trouwe en verstandige beheerder die de heer zal inzetten over zijn dienaren om op de bestemde tijd het toegemeten graan te geven?"

⁴³ Gelukkig die slaaf, die zijn heer, gekomen, zo doend zal vinden. ⁴⁴ Waarachtig, Ik zeg jullie dat over alles wat hem toebehoort hij hem zal aanstellen.

⁴⁵ Ingeval nu die slaaf zou zeggen in zijn hart: 'Mijn heer blijft uit,' zou komen en beginnen de jongens en de dienstmaagden te slaan, zowel te eten als te drinken, en dronken te raken, ⁴⁶ zal de heer van die slaaf aankomen op een dag die hij niet verwacht en in een uur dat hij niet kent, en zal hij hem in tweeën snijden en zal zijn deel bij de ongelovig plaatsen.

⁴⁷ Die slaaf nu die de wil van zijn eigen heer kent en niet gereedmaakt, noch naar zijn wil gedaan heeft, zal zeer gestriemd worden. ⁴⁸ Hij echter die de wil niet kent en doet wat slagen waardig is, zal weinig gestriemd worden. Allen nu aan wie veel gegeven is, van hem zal veel gezocht worden, en wie zij veel toevertrouwen, hem zullen zij overmatiger verzoeken.

36. Mat 22:1-14. 40. Mat 24:43-44; 1Tes 5:1-6; Ope 3:3. 44. Mat 24:45-47; 1Kor 4:4-5. 46. Mat 24:48-51. 47. Jak 4:17. 48. 2Pet 2:21.

Deze periode toetsen

⁴⁹ Vuur ben Ik komen werpen op de aarde, en wat wil Ik dat het al ontstoken is! ⁵⁰ Ik heb echter een doop om in gedoopt te worden, en hoe Ik verdrukt word tot het ten einde gebracht zou worden! ⁵¹ Menen jullie dat Ik gearriveerd ben om vrede te geven op de aarde? Zeker niet, zeg Ik jullie, maar verdeeldheid. ⁵² Want vanaf nu zullen er vijf zijn in één huis, drie tegen twee verdeeld en twee tegen drie, ⁵³ een vader zal verdeeld worden tegen zijn zoon en een zoon tegen zijn vader, en een moeder tegen haar dochter en een dochter tegen haar moeder, een schoonmoeder tegen haar bruid en een bruid tegen haar schoonmoeder."

⁵⁴ Hij zei nu ook tot de scharen: "Wanneer jullie ook maar een wolk waarnemen, opgaand in het westen, dan zeggen jullie terstond dat er stortregen komt, en zo gebeurt het. ⁵⁵ En wanneer het ook maar uit het zuiden waait zeggen jullie dat er een verzengende hitte zal zijn, en het gebeurt. ⁵⁶ Huichelaars! Het voorkomen van de hemel en van de aarde weten jullie te toetsen, maar jullie weten niet hoe deze periode te toetsen! ⁵⁷ Waarom dan oordelen jullie ook van julliezelf niet wat rechtvaardig is? ⁵⁸ Want als je met jouw tegenpartij naar een overste de weg op gaat, lever inspanning vrijgemaakt te worden van hem, zodat hij jou niet voor de rechter zou slepen en de rechter jou zal overgeven aan de gerechtsdienaar en de gerechtsdienaar jou in de gevangenis zal werpen. ⁵⁹ Ik zeg jou, in geen geval zou jij vandaar uitkomen, tot het moment dat jij ook het laatste kopermuntje terugbetaald hebt.

51. 2:14; Mat 10:31-36. 53. Mich 7:6. 59. Mat 5:25-26; Spr 25:8.

Omkomen door zonde

13 ¹ Sommigen nu waren aanwezig in hetzelfde moment en berichtten aan Hem aangaande de Galileeërs van wie Pilatus het bloed vermengd had met hun offers.

² En Jezus antwoordde en zei tot hen: "Menen jullie dat deze Galileeërs zondaren werden boven alle Galileeërs, omdat zij zodanig geleden hebben? ³ Zeker niet, zeg

Ik jullie, maar indien jullie geen berouw zouden hebben zullen jullie allen evenzo omkomen. ⁴ Of die achttien op wie de toren in Siloam viel en hen doodde, menen jullie dat zij schuldenaren werden boven alle mensen die in Jeruzalem wonen? ⁵ Zeker niet, zeg Ik jullie, maar indien jullie geen berouw zullen hebben zullen jullie allen op dezelfde wijze omkomen."

1. Han 5:37. 2. Joh 9:2.

De vijgenboom zonder vrucht

⁶ Hij vertelde nu deze parabel: "Iemand had een vijgenboom geplant in zijn wijngaard, en hij kwam, vrucht in hem zoekend, en hij vond niets. ⁷ Hij zei dan tegen de wijngaardenier: 'Zie, sinds drie jaar kom ik, vrucht zoekend in deze vijgenboom, en ik vind niets. Hak hem dan om. Waartoe stelt hij ook de aarde buiten werking?' ⁸ Hij echter antwoordde en zei tot hem: 'Heer, laat hem ook dit jaar, tot ik er omheen zal delven en mest werpen. ⁹ En wanneer hij inderdaad vrucht geeft in het op handen zijnde jaar – maar anders zal jij hem omhakken.' "

9. Mat 21:19; 2Pet 3:9-15; Jes 5:1-7.

Op de sabbat genezen

¹⁰ Hij onderwees nu in één van de synagogen op de sabbat. ¹¹ En zie, een vrouw had een geest van zwakheid, al achttien jaar, en zij was ineengebogen en kon zich niet volledig oprichten. ¹² Haar nu waargenomen hebbend riep Jezus haar toe en zei tot haar: "Vrouw, jij bent bevrijd van jouw zwakheid!" ¹³ En Hij legde op haar de handen en zij werd direct weer opgericht en verheerlijkte God.

¹⁴ De overste van de synagoge nu, die verontwaardigd was dat Jezus op de sabbat genezen had, antwoordde en zei tot de schare: "Zes dagen zijn er waarin gewerkt moet worden. Kom dan op hen om genezen te worden en niet op de dag van de sabbat." ¹⁵ De Heer echter antwoordde hem en zei: "Huichelaars! Elk van jullie, op de sabbat, maakt hij niet zijn rund of de ezel los vanaf de voederbak, en hem weggeleid hebbend, drinkt hij hem? ¹⁶ Deze vrouw dan – een dochter Abraham zijnd, die de Satan gebonden had, zie, al achttien jaar – moest zij niet losgemaakt worden van deze band op de dag van de sabbat?" ¹⁷ En terwijl Hij deze dingen zei werden allen die Hem tegenstreefden te schande, en heel de schare verheugde zich over al de heerlijke dingen die gebeurden door Hem.

14. Mat 12:9. 15. 14:3-6. 16. Mat 12:11-12.

Het koninkrijk van God vergeleken

¹⁸ Hij zei dan: "Aan wat is het koninkrijk van God gelijk, en met wat zal Ik het vergelijken? ¹⁹ Gelijk is het aan een korrel mosterd die een mens nam en wierp in zijn eigen tuin, en het groeide en werd een grote boom, en de vliegende schepsels van de hemel vonden een slaapplek in zijn takken."

²⁰ En weer zei Hij: "Met wat zal Ik het koninkrijk van God vergelijken? ²¹ Gelijk is het aan zuurdesem dat een vrouw nam en verborg in drie seahs meel, tot het geheel verzuurd was."

21. Mat 13:31-33.

Weinigen worden gered

²² En Hij ging door alle steden en dorpen, onderwijzend en gang makend naar Jeruzalem ²³ Iemand nu zei tot Hem: "Heer, is het zo dat weinigen gered worden?" Hij nu zei tegen hen: ²⁴ "Strijd om door de nauwe deur binnen te komen, want velen, zeg Ik jullie, zullen zoeken binnen te komen, en zij zullen niet in staat zijn. ²⁵ Vanaf het moment dat de huiseigenaar ook maar opgewekt wordt en de deur afsluit, en jullie beginnen buiten staand te kloppen op de deur, zeggend: 'Heer, Heer, doe open voor ons!', zal hij antwoorden en uitspreken tot jullie: 'Ik weet niet waarvandaan jullie zijn.' ²⁶ Dan zullen jullie beginnen te zeggen: 'Wij hebben gegeten en gedronken voor jouw aangezicht en in onze pleinen heb jij onderwezen!' ²⁷ En Hij zal uitspreken: 'Ik zeg jullie, ik ken jullie niet! Waarvandaan zijn jullie? Neem afstand van mij, alle werkers van de onrechtvaardigheid!'

²⁸ Daar zal de weeklacht zijn en het knarsen van de tanden, wanneer jullie ook maar Abraham en Isaak en Jakob en alle profeten zullen zien in het koninkrijk van God, maar jullie buiten uitgeworpen worden. ²⁹ En zij zullen aankomen vanuit het oosten en het westen en vanuit het noorden en het zuiden en zullen neerliggen in het koninkrijk van God. ³⁰ En zie, er zijn laatsten die eersten zullen zijn en er zijn eersten die laatsten zullen zijn."

24. Mat 7:13-14. 25. Mat 25:10-11. 27. Mat 7:21-23; 2Tim 2:19. 29. 14:15. 30. Mat 19:30.

Jeruzalem, dat de profeten doodt

³¹ In hetzelfde uur naderden enige farizeeën, zeggend tot Hem: "Vertrek en ga van hier, want Herodes wil jou doden." ³² En Hij zei tot hen: "Gegaan, zeg tot deze jakhals: 'Zie, Ik werp demonen uit en Ik volvoer helingen, heden en morgen, en op de derde dag word Ik volmaakt.' ³³ Bovendien moet Ik heden en morgen en in de komende dag gaan, want het is niet geloofwaardig dat een profeet omkomt buiten Jeruzalem."

³⁴ Jeruzalem, Jeruzalem, dat de profeten dood en met stenen gooit naar wie afgevaardigd zijn naar haar. Hoe vaak heb Ik jouw kinderen willen verzamelen op de manier dat een hen haar eigen gebroed onder haar vleugels verzamelt, en jullie hebben het niet gewild. ³⁵ Zie, aan jullie wordt jullie huis achtergelaten. Maar Ik zeg jullie dat jullie Mij in geen geval zouden waarnemen tot Hij ook maar zal aankomen, wanneer jullie zeggen: 'Gezegend Hij Die komt in de naam van de Heer!' "

32. Joh 19:30. 35. Mat 23:37-39; Psa 118:26.

Een waterzuchtige genezen op de sabbat

14 ¹ En het gebeurde toen Hij kwam in het huis van iemand van de oversten van de farizeeën, op de sabbat, om brood te eten, dat zij Hem nauwgezet in de gaten hielden. ² En zie, een zeker mens voor hen was waterzuchtig. ³ En Jezus antwoordde en zei tegen de wetgeleerden en farizeeën, zeggend: 'Is het geoorloofd op de sabbat te genezen, of niet?' ⁴ Zij echter waren stil. En hem gevat hebbend heelde Hij hem en liet hem gaan. ⁵ En Hij antwoordde en zei tegen hen: "Van wie van jullie zal zijn zoon of rund in een put vallen, en zal hij hem niet terstond optrekken op de dag van de sabbat?" ⁶ En zij waren niet in staat Hem tegenantwoord te geven voor deze dingen.

6. 13:10-17; Mat 12:9-13; Deut 22:4.

De hoogste en laatste plaats

⁷ Hij vertelde nu aan de uitgenodigden een parabel, gericht zijnd op hoe zij de ligplaatsen vooraan uitkozen, zeggend tegen hen: ⁸ "Wanneer je uitgenodigd wordt door iemand voor bruiloftsfeesten, lig niet neer op de ligplaats vooraan, zodat niet als iemand die meer in ere is dan jij uitgenodigd is door hem, ⁹ en die jou en hem uitgenodigd heeft zal komen en hij tegen jou zal uitspreken: 'Geef aan deze jouw plaats,' en jij toen met schande zou beginnen de laatste plaats te behouden. ¹⁰ Maar wanneer jij ook maar uitgenodigd wordt, gegaan, ga aanliggen op de laatste plaats, opdat wanneer hij ook maar komt die jou uitgenodigd heeft hij zal uitspreken tegen jou: 'Vriend, ga hogerop liggen.' Dan zal er voor jou heerlijkheid zijn voor het aangezicht van allen die met jou liggen. ¹¹ Want eenieder die zichzelf verhoogt zal nederig opgesteld worden, en wie zichzelf nederig opstelt zal verhoogd worden."

7. Mat 23:6. 10. Spr 25:6-7. 11. 18:14; Mat 23:12.

Nodig wie niets hebben om jou te vergelden

¹² Hij zei nu ook tot wie Hem uitgenodigd had: "Wanneer jij ook maar een maaltijd maakt of een hoofdmaaltijd, roep niet jouw vrienden, ook niet jouw broeders, ook

niet de verwanten, ook niet jouw rijke buurmannen, zodat zij niet ook jou wederkerig uitnodigen en aan jou vergelding plaatsvindt. ¹³ Maar wanneer jij ook maar een ontvangst maakt, nodig armen uit, manken, lammen, blinden, ¹⁴ en gelukkig zal jij zijn, omdat zij niets hebben om jou te vergelden, want het zal vergolden worden aan jou in de opstanding van de rechtvaardigen."

Houd mij voor afgeslagen

¹⁵ Iemand nu van hen die lagen met Hem, deze dingen gehoord hebbend, zei: "Gelukkig wie brood zal eten in het koninkrijk van God!" ¹⁶ Hij nu zei tot hem: "Een zeker mens maakte een grote hoofdmaaltijd en nodigde velen uit. ¹⁷ En hij vaardigde zijn slaaf af op het uur van de hoofdmaaltijd om te zeggen tot de uitgenodigden: 'Kom, want het is al gereed!' ¹⁸ En vanaf de eerste begonnen allen af te slaan. De eerste zei tot hem: 'Ik heb een veld gekocht en ik heb de noodzaak te vertrekken om het waar te nemen. Ik vraag je, houd mij voor afgeslagen.' ¹⁹ En een ander zei: 'Ik heb vijf spannen runderen gekocht en ik ga ze toetsen. Ik vraag je: houd mij voor afgeslagen.' ²⁰ En een ander zei: 'Ik heb een vrouw gehuwd, en derhalve kan ik niet komen.'

²¹ En gearriveerd berichtte de slaaf aan zijn heer deze dingen. Toen werd de huiseigenaar vertoornd en zei tot zijn slaaf: 'Ga snel uit naar de pleinen en stegen van de stad, en leid de armen en manken en blinden en lammen hier naar binnen.'

²² En tot Hem zei de slaaf: 'Heer, het is gebeurd wat u geboden hebt, en er is nog plaats.' ²³ En de heer zei tegen de slaaf: 'Ga uit naar de wegen en stenen omheiningen en dwing binnen te komen, opdat mijn huis boordevol raakt. ²⁴ Want ik zeg jullie dat niemand van die mannen van wie uitgenodigd zijn zal proeven van mijn hoofdmaaltijd.'

20. Mat 22:5-7. 21. Mat 22:8-10; Spr 9:1-5. 23. Mar 16:15. 24. Han 13:46.

Afscheid nemen van alles wat jezelf toebehoort

²⁵ Met Hem nu ging een grote schare tezamen, en gekeerd zei Hij tegen hen:

²⁶ "Indien iemand naar Mij toe komt en niet zijn vader haat en moeder en vrouw en kinderen en broeders en zusters, nog bovendien ook zijn eigen ziel, kan hij niet Mijn leerling zijn. ²⁷ En wie niet zijn eigen kruis draagt en achter Mij aan komt, kan niet Mijn leerling zijn.

²⁸ Want wie uit jullie die een toren wil bouwen, gaat zeker niet eerst zitten en de kosten uitrekenen, of hij de dingen heeft voor de uitvoering? – ²⁹ opdat niet, wanneer hij het fundament geplaatst heeft en niet in staat is het tot een einde te brengen, allen die aanschouwen zouden beginnen hem te spotten, ³⁰ zeggend: 'Deze

mens begon te bouwen en is niet in staat het tot een einde te brengen!"

³¹ Of welke koning die een andere koning gaat treffen voor de veldslag, zal zeker niet eerst gaan zitten en beraden of hij bij machte is met tienduizend hem te ontmoeten die met twintigduizend komt naar hem? ³² Maar anders vraagt hij, nog ver van hem zijnd en een gezantschap afgevaardigd hebbend, naar de voorwaarden voor vrede.

³³ Zo is het dan dat eenieder uit jullie die niet afscheid neemt van alles wat hemzelf toebehoort niet Mijn leerling kan zijn.

³⁴ Uitstekend dan is het zout. Ingeval nu ook het zout smakeloos wordt, met wat zal het gekruid worden? ³⁵ Noch op het land noch in de mest is het geschikt. Buiten werpen zij het. Wie oren heeft om te horen, laat hij horen!"

26. Mat 10:37-38. 27. Ope 12:11. 28. Spr 24:27. 35. Mat 5:13; Mar 9:50.

Het verloren schaap en de verloren drachme

15 ¹ Hem nu naderden alle tollenaars en zondaren om van Hem te horen. ² En zowel de farizeeën als de schriftgeleerden morden, zeggend: "Deze ontvangt zondaren en eet met hen!"

³ Hij nu vertelde aan hen deze parabel, zeggend: ⁴ "Welk mens uit jullie, die honderd schapen heeft, en als uit hen één verloren gaat, laat niet de negenennegentig achter in de wildernis en gaat op zoek naar de verlorene tot hij het zou vinden? ⁵ En het gevonden hebbend legt hij het op zijn schouders, zich verheugend. ⁶ En gekomen in het huis roept hij zijn vrienden en buurmannen samen, tot hen zeggend: 'Word samen verheugd met mij, want ik heb mijn schaap dat verloren was gevonden!' ⁷ Ik zeg jullie dat er zo vreugde in de hemel zal zijn over één zondaar die berouw heeft, meer dan over negenennegentig rechtvaardigen die geen berouw nodig hebben.

⁸ Of welke vrouw, tien drachmen hebbend, ingeval zij één drachme verliest, steekt zeker niet een lamp aan en veegt het woonhuis en zoekt zorgvuldig tot zij het zou vinden? ⁹ En het gevonden hebbend roept zij haar vriendinnen en buurvrouwen samen, zeggend: 'Word samen verheugd met mij, want ik heb de drachme die ik verloren had gevonden!' ¹⁰ Zo, zeg Ik jullie, komt er vreugde voor het aangezicht van de boodschappers van God over één zondaar die berouw heeft."

1. 5:19; 19:3. 2. 7:34-35. 4. 19:10; Joh 10:11. 7. Mat 18:12-14; 1Pet 2:25; Jes 53:6.

De verloren zoon

¹¹ Hij vertelde nu: "Een zeker mens had twee zonen. ¹² En de jongere van hen zei tot zijn vader: 'Vader, geef mij het deel van het vermogen dat mij toekomt.' En hij deelde hem het levensonderhoud toe. ¹³ En na niet veel dagen, alles verzamelend

hebbend, reisde de jongere zoon naar een verre landstreek en daar strooide hij zijn vermogen uit, liederlijk levend.

¹⁴ Toen hij nu alles verspild had, kwam er een sterke hongersnood in die landstreek, en hij begon gebrek te lijden. ¹⁵ En gegaan sloot hij zich aan bij één van de burgers van die landstreek, en hij zond hem zijn velden in om zwijnen te weiden. ¹⁶ En hij begeerde verzadigd te worden door de peulen van de johannesbroodboom die de zwijnen aten, en niemand gaf ze aan hem.

¹⁷ Tot zichzelf gekomen nu verklaarde hij: 'Hoeveel dagloners van mijn vader hebben een overvloed van broden, maar ik kom hier om van de honger!' ¹⁸ Opgestaan zal ik naar mijn vader toe gaan en uitspreken tot hem: "Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor uw aangezicht. ¹⁹ Ik ben niet meer waardig uw zoon genoemd te worden. Maak mij als één van uw dagloners." ' ²⁰ En opgestaan ging hij naar zijn eigen vader.

Terwijl hij nu nog ver van hem vandaan was, nam zijn vader hem waar en werd met mededogen bewogen, en gelopen hebbend viel hij om zijn nek en kuste hem hartelijk. ²¹ Tot hem nu zei de zoon: 'Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor uw aangezicht. Ik ben niet meer waardig uw zoon genoemd te worden. Maak mij als één van uw dagloners.' ²² Maar de vader zei tegen zijn slaven: 'Vlug! Breng het voornaamste gewaad naar buiten en doe het hem aan, en geef hem een ring aan zijn hand en schoeisel aan de voeten!' ²³ En breng het vetgemeste kalf, slacht het en gegeten hebbend zouden wij verblijd worden, ²⁴ want deze zoon van mij was dood en leeft weer, hij was verloren en werd gevonden!' En zij beginnen verblijd te zijn.

²⁵ Zijn oudere zoon nu was in het veld, en komend, toen hij het woonhuis naderde, hoorde hij muziek en reidansen. ²⁶ En één van de jongens tot zich roepend vorste hij uit wat dit ook maar moge zijn. ²⁷ Hij nu zei tot hem: 'Jouw broeder kwam aan en jouw vader heeft het vetgemeste kalf geslacht, want hij heeft hem gezond teruggekregen.' ²⁸ Hij echter werd vertoornd en wilde niet binnenkomen. Zijn vader nu kwam buiten en sprak hem aan. ²⁹ Hij nu antwoordde en zei tot zijn vader: 'Zie, zoveel jaren slaaf ik voor u, en nooit ben ik een gebod van u voorbijgegaan, en nooit heb jij aan mij een bok gegeven opdat ik met mijn vrienden blij zou zijn. ³⁰ Toen echter deze zoon van u, die uw levensonderhoud verslonden heeft met hoeren, gekomen is hebt u voor hem het vetgemeste kalf geslacht!'

³¹ Hij nu zei tot hem: 'Kind, jij bent altijd bij mij en al het mijne is het jouwe. ³² Maar we moesten verblijd en verheugd worden, want deze broeder van jou was dood en leeft weer, en was verloren en werd gevonden!' "

14. Spr 23:21. 18. Jer 31:18; Psa 51:3; Jes 55:6. 20. Job 33:27; Psa 86:5; Hos 14:3-4. 22. Gen 41:42; Jes 61:10. 24. vers 32; Rom 11:15. 29. Mat 19:20; Rom 10:19; Mal 3:14. 31. Rom 9:4-5.

De beheerder van de onrechtvaardigheid

16 ¹ Hij zei nu ook tegen Zijn leerlingen: "Er was een zeker rijk mens, die een beheerder had, en deze werd bij hem verdacht gemaakt dat hij wat hem toebehoorde uitstrooide." ² En hem geroepen hebbend zei hij tot hem: 'Wat is dit wat ik hoor over jou? Geef rekenschap van jouw beheer, want jij kan niet meer beheerder zijn.' ³ De beheerder nu zei in zichzelf: 'Wat zou ik doen, want mijn heer zal het beheer van mij wegnemen. Om te delven ben ik niet sterk genoeg, en voor bedelen schaam ik me.' ⁴ Ik weet wat ik doen zou, opdat, wanneer ik gezet zou worden uit het beheer, zij mij zouden ontvangen in hun eigen huis.'

⁵ En eenieder van de renteplichtigen van zijn eigen heer tot zich roepend zei hij tot de eerste: 'Hoeveel ben jij mijn heer schuldig?' ⁶ Hij dan zei tot hem: 'Honderd kuipen olijfolie.' hij echter zei tot hem: 'Ontvang jouw geschriften en schrijf zittend snel vijftig!' ⁷ Vervolgens zei hij tot een ander: 'Jij nu, hoeveel ben jij schuldig?' Hij nu zei: 'Honderd koros graan.' En hij zei tot hem: 'Ontvang jouw geschriften en schrijf tachtig!' ⁸ En de heer prees de beheerder van de onrechtvaardigheid, omdat hij verstandig gehandeld had. Want de zonen van dit tijdperk zijn verstandiger dan de zonen van het licht in hun eigen generatie zijn.

1. Psa 109:6. 2. 12:42. 8. Joh 12:36; Efe 5:8; 1Tes 5:5.

De onrechtvaardige Mammon

⁹ En Ik zeg jullie: maak julliezelf vrienden met de Mammon van de onrechtvaardigheid, opdat wanneer het zou wegvallen zij jullie ontvangen in de tenten gedurende de tijdperken. ¹⁰ Wie betrouwbaar is in het geringste is ook in het grote betrouwbaar, en wie in het geringste onrechtvaardig is, is ook in het grote onrechtvaardig.

¹¹ Indien jullie dan in de onrechtvaardige Mammon niet betrouwbaar geworden zijn, wie zal aan jullie het waarachtige toevertrouwen? ¹² En indien jullie in het vreemde niet betrouwbaar geworden zijn, wie zal jullie juist wat van jullie is geven? ¹³ Geen huisknecht kan voor twee heren slaven, want of hij zal de één haten en de ander liefhebben, of hij zal voor één opkomen en de ander verachten. Jullie kunnen niet voor God slaven en voor de Mammon."

9. Mat 6:19. 13. Mat 6:24; Gal 1:10.

God kent jullie harten

¹⁴ Al deze dingen nu hoorden ook de farizeeën, geldzuchtig zijnd, en zij bespotten Hem. ¹⁵ En hij zei tot hen: "Jullie zijn het die jezelf rechtvaardigen voor het aangezicht van de mensen, God echter kent jullie harten, want wat onder mensen

hoog is, is een gruwel voor het aangezicht van God.

¹⁶ De wet en de profeten zijn tot aan Johannes; vanaf toen werd het koninkrijk van God als evangelie verkondigd, en allen in haar doen geweld aan en rukken haar gewelddadig weg. ¹⁷ Het is echter gemakkelijker voor de hemel en de aarde voorbij te gaan dan dat één hoorntje van de wet vervalt.

¹⁸ Eenieder die zijn vrouw laat gaan en een ander huwt pleegt echtbreuk, en eenieder die een vrouw die is laten gaan vanaf een man huwt pleegt echtbreuk.

17. Mat 5:17. 18. Mat 5:32; 19:9; Mar 10:11-12; 1Kor 7:10.

De rijke man en de arme Lazarus

¹⁹ Een zeker mens nu was rijk en kleepte zich in purper en batist, en dagelijks stralend was hij blij. ²⁰ Er was echter een zekere arme met de naam Lazarus, die zich bij zijn poort had neergeworpen, zweren hebbend, ²¹ en begerend verzadigd te worden door de kruimels die vielen vanaf de tafel van de rijke. Maar ook de honden kwamen en likten zijn etterbuilen. ²² Het gebeurde echter dat de arme stierf en hij weggebracht werd door de boodschappers naar de boezem van Abraham. En ook de rijke stierf en werd begraven. ²³ En in de onderwereld, zijn ogen opgeheven hebbend, in kwellingen zijnd, zag hij Abraham van verre en Lazarus in zijn boezem. ²⁴ En hij riep luid en zei 'Vader Abraham, wees mij barmhartig en zend Lazarus opdat hij het uiteinde van zijn vinger in het water dompelt en mijn tong verkoelt, want ik word pijn gedaan in deze vlam.'

²⁵ Abraham echter zei: 'Kind, word eraan herinnerd dat jij jouw goede dingen gekregen hebt in jouw leven en Lazarus evenzo de kwade dingen. Nu echter wordt hij hier vertroost, jij echter wordt pijn gedaan. ²⁶ En dit in alles, tussen ons en jullie is een grote kloof gevestigd, zodat wie door wil stappen vandaar naar jullie toe dat niet kan, ook niet zij vandaar naar ons toe zouden oversteken.'

²⁷ Hij zei echter: 'Ik vraag u dan, vader, dat u hem zou zenden naar het huis van mijn vader, ²⁸ want ik heb vijf broeders, zodat hij hen zou betuigen, opdat niet ook zij zouden komen in deze plaats van kwelling.' ²⁹ Tot hem echter zei Abraham: 'Zij hebben Mozes en de profeten, laten zij van hen horen.' ³⁰ Hij echter zei: 'Zeker niet, vader Abraham, maar ingeval iemand vanuit de doden tot hen zou gaan zullen zij berouw hebben.' ³¹ Hij echter zei tot hem: 'Indien zij van Mozes en van de profeten niet horen, zullen zij evenmin ingeval iemand uit de doden zou opstaan overtuigd worden.'"

22. Heb 1:14. 23. Mat 8:11-12. 25. 6:24. 29. Joh 5:39. 31. Mat 28:11-13; Joh 12:9-11.

Geef acht op jezelf

17 ¹ Hij zei nu tegen zijn leerlingen: 'Onaannemelijk is het dat de strikken niet komen. Bovendien, wee door wie zij komen!' ² Het is voordeliger voor hem indien een molensteen om zijn nek heen ligt en hij geslingerd werd in de zee dan dat hij één van deze kleinen zou verstrikken. ³ Geef acht op jezelf. Ingeval echter jouw broeder zou zondigen, berisp hem, en ingeval hij inderdaad berouw zou hebben, vergeef hem. ⁴ En ingeval hij zevenmaal per dag zou zondigen tegen jou, en ingeval hij zevenmaal per dag zou omkeren naar jou, zeggend: 'Ik heb berouw,' zal jij hem vergeven."

⁵ En de afgevaardigden zeiden tot de Heer: "Voeg aan ons geloof toe."

⁶ De Heer echter zei: "Indien jullie geloof hebben als een mosterdkorrel zeiden jullie ook maar tot deze zwarte moerbeiboom: 'Word ontworteld en word geplant in de zee,' en hij zou jullie gehoorzamen."

1. 1Kor 11:19. 2. Mat 18:6; Mar 9:42. 3. Lev 19:17. 4. Mat 18:15,21-22; Efe 4:31-32. 6. Mat 17:20; 21:21; Mar 9:23.

Nodeloze slaven

⁷ Wie nu uit jullie die een ploegende of hoedende slaaf heeft die binnengekomen is uit het veld zal tot hem uitspreken: "Kom terstond voorbij en ga aanliggen!" ⁸ Zal hij echter juist niet uitspreken tot hem: 'Maak voor mij iets gereed. Ik zou hoofdmaaltijd houden. En, jezelf omgord hebbend, dien mij, tot ik ook maar zou eten en drinken, en na deze dingen zal jij eten en drinken.'

⁹ Hij heeft toch geen dankbaarheid voor de slaaf omdat hij gedaan heeft wat voorgeschreven is? Ik meen van niet. ¹⁰ Zo ook jullie, wanneer jullie ook maar al deze dingen doen die voorgeschreven zijn aan jullie, zeg: 'Wij zijn nodeloze slaven. Wat wij schuldig waren te doen hebben wij gedaan.'

10. 1Kor 9:16-17; Job 22:2-3; 35:7-8.

De tien aan een huidziekte lijdenden

¹¹ En het gebeurde toen Hij ging naar Jeruzalem, dat Hij ook door het midden van Samaria en Galilea kwam. ¹² En terwijl Hij binnenkwam in een zeker dorp ontmoetten Hem tien aan een huidziekte lijdenden, mannen die veraf stonden. ¹³ En zij verhieven hun stem, zeggend: "Jezus, Meester, wees ons barmhartig!" ¹⁴ En hun waargenomen hebbend zei Hij tot hen: "Ga en spreid jezelf ten toon aan de priesters." En het gebeurde toen zij weggingen dat zij gereinigd werden.

¹⁵ Eén nu uit hen, waargenomen hebbend dat hij geheeld was, keerde terug, met luide stem God verheerlijkend. ¹⁶ En hij viel op zijn aangezicht naast Zijn voeten, Hem dankend. En hij was een Samaritaan. ¹⁷ Jezus nu antwoordde en zei "Werden er niet tien gereinigd? Waar zijn dan de negen?" ¹⁸ Is niemand gevonden teruggekeerd te zijn om heerlijkheid te geven aan God, behalve deze vreemdeling?" ¹⁹ En Hij zei tot hem: "Sta op, ga, jouw geloof heeft je gered."

12. Num 5:2-3. 14. Lev 14:2; Mat 8:4. 15. Psa 30:11-12. 19. 7:50.

De dagen van de Mensenzoon

²⁰ Nagevraagd zijnd nu door de farizeeën wanneer het koninkrijk van God komt, antwoordde Hij hen en zei: "Het koninkrijk van God komt niet met navorsen.

²¹ Noch zullen zij uitspreken: 'Zie, hier!', of: 'Zie, daar!', want zie, het koninkrijk van God is binnen in jullie."

²² Hij zei echter tegen Zijn leerlingen: "De dagen zullen komen waarin jullie zullen begeren één van de dagen van de Mensenzoon waar te nemen, en jullie zullen het niet zien. ²³ En zij zullen tot jullie uitspreken: 'Zie, daar!', of: 'Zie, hier!', en jullie zouden niet gaan, noch het vervolgen. ²⁴ Want evenals een bliksemlicht flitsend van hier onder de hemel naar daar onder hemel straalt, zo zal de Mensenzoon zijn in Zijn dag. ²⁵ Eerst echter moet Hij veel lijden en verworpen worden door deze generatie.

²⁶ En zoals het gebeurde in de dagen van Noach, zo zal het ook zijn in de dagen van de Mensenzoon. ²⁷ Zij aten, dronken, huwden en huwelijkten uit, tot de dag dat Noach in de ark binnenkwam en de overstroming kwam en allen deed omkomen.

²⁸ Evenzo, zoals het gebeurde in de dagen van Lot; zij aten, dronken, kochten, verkochten, plantten en bouwden. ²⁹ De dag echter waarop Lot uit Sodom kwam regende het vuur en zwavel vanuit de hemel en dat deed allen omkomen. ³⁰ In overeenstemming hiermee zal de dag zijn waarin de Mensenzoon onthuld wordt.

³¹ In die dag, wie op het dak van huis zal zijn, en zijn voorwerpen in zijn woonhuis zijn, laat hij niet afdalen om ze mee te nemen. En laat wie in het veld is evenzo niet omkeren naar wat achter hem is. ³² Herinner je de vrouw van Lot. ³³ Wie ooit erop uit zou zijn zijn ziel toe te eigenen zal haar verliezen, maar wie haar ook maar zou verliezen zal haar tot leven wekken.

³⁴ Ik zeg jullie, in deze nacht zullen er twee op één ledikant zijn; de éne zal meegenomen en de andere achtergelaten worden. ³⁵ Twee zullen malen op dezelfde plaats; de éne zal meegenomen, de ander echter achtergelaten worden." ³⁷ En zij antwoordden en zeiden tot Hem: "Waar Heer? Hij echter zei tot hen: "Waar het

lichaam is, daar zullen ook de gieren verzameld worden."

21. Rom 14:17. 22. Joh 13:33. 23. 21:8; Mar 13:21. 25. 5:35; 9:22. 27. Mat 24:36-39; Gen 7. 29. Gen 19. 30. 2Tes 1:6-10. 32. Gen 19. 33. Heb 10:39; Mat 16:25. 34. Mat 24:41. 37. Mat 24:28.

De rechter van de onrechtvaardigheid

18 ¹ Hij vertelde nu ook een parabel aan hen, over dat zij altijd moeten bidden en niet ontmoedigd zijn, ² zeggend: "Een zekere rechter was in een zekere stad, en hij vreesde God niet en respecteerde de mens niet. ³ Nu was er een weduwe in die stad, en zij kwam naar hem toe, zeggend: 'Wreek mij tegenover mijn tegenpartij!' ⁴ En gedurende een tijd wilde hij niet. Hierna echter zei hij in zichzelf: 'Ook indien ik God niet vrees noch mens respecteer, ⁵ zeker omdat deze weduwe mij moeite bezorgt, zal ik haar wreken, opdat zij niet uiteindelijk komt en mij zou afranselen.'"

⁶ De Heer nu zei: "Hoor wat de rechter van de onrechtvaardigheid zegt. ⁷ Zou God echter niet zeker de wraak oefenen van Zijn uitgekozenen die hem dag en nacht om hulp roepen? En hij is geduldig met hen. ⁸ Ik zeg jullie dat Hij hun wraak zal oefenen in snelheid. Bovendien, als de Mensenzoon komt, zal Hij dan het geloof vinden op de aarde?"

5. 11:7-8. 7. Ope 6:9-11.

De parabel van de farizeeër en de tollenaar

⁹ Hij zei nu ook tegen wie overtuigd zijn in zichzelf dat zij rechtvaardig zijn en de overigen kleineren deze parabel: ¹⁰ "Twee mensen gingen omhoog naar de gewijde plaats om te bidden, de één een farizeeër en de ander een tollenaar. ¹¹ De farizeeër ging staan en bad deze dingen tegen zichzelf: 'God, ik dank U dat ik niet ben evenals de overige mensen, roofzuchtig, onrechtvaardig, echtbrekers, of ook als deze tollenaar. ¹² Ik vast tweemaal per week, ik in tienden van alles, al wat ik verwerf.'

¹³ De tollenaar echter, van verre staand, wilde zelfs niet de ogen opheffen naar de hemel, maar hij sloeg zich op zijn borstkas, zeggend: 'God, wordt gunstig gestemd naar mij, de zondaar!' ¹⁴ Ik zeg jullie, deze daalde gerechtvaardigd af naar zijn huis, in tegenstelling tot die ander, want eenieder die zichzelf verhoogd zal nederig opgesteld worden, maar wie zichzelf nederig opstelt zal verhoogd worden."

12. Mat 23:23. 13. Psa 40:13; 51:3-7; Jer 31:18. 14. Rom 3:19-26; Psa 40:12; 51:1-3.

Laat de kinderen naar Mij toe komen

¹⁵ Zij brachten nu ook de baby's naar Hem toe, opdat Hij hen zou aanraken. Dit nu waargenomen hebbend berispten de leerlingen hen. ¹⁶ Jezus echter riep ze tot zich, zeggend: "Laat de kinderen naar mij toe komen en belet hen niet, want van de

zodanigen is het koninkrijk van God. ¹⁷ Amen, ik zeg jullie, wie niet ooit het koninkrijk van God ontvangt als een kind zal in geen geval er binnenkomen.

17. Mat 18:3; 19:13.

De uiterst rijke vorst

¹⁸ En een zekere overste vroeg Hem na, zeggend: "Goede leraar, wat gedaan hebbend zou ik leven gedurende de tijdperken als erfdeel bezitten?" ¹⁹ Tot hem nu zei Jezus: "Waarom noem je Mij goed? Niemand is goed, behalve Eén, God. ²⁰ Je kent de geboden: jij zou geen echtbreuk plegen, jij zou niet vermoorden, jij zou niet stelen, jij zou niet vals getuigen, eert jouw vader en jouw moeder."

²¹ Hij echter zei: "Ik heb deze allen vanaf mijn jeugd gehouden."

²² Dit echter gehoord hebbend zei Jezus tot hem: "Nog één ding ontbreekt jou: verkoop alles, al wat jij hebt, en deel het uit aan de armen, en jij zal een schat in de hemelen hebben. En kom dan hierheen en volg Mij."

²³ Hij echter, al deze dingen gehoord hebbend, werd bedroefd, want hij was uiterst rijk. ²⁴ Jezus nu, waargenomen hebbend dat hij bedroefd werd, zei: "Hoe lastig zullen zij die geld hebben in het koninkrijk van God binnenkomen! ²⁵ Want het is gemakkelijker voor een kameel door het oog van een priem binnen te komen dan voor een rijke om in het koninkrijk van God binnen te komen.

²⁶ Die het nu gehoord hadden zeiden: "En wie kan er dan gered worden?" ²⁷ Hij echter zei: "Wat onmogelijk is bij mensen is mogelijk bij God."

20. Exo 20:12. 21. Gal 3:21. 25. Mat 19:16-26; Mar 10:17-27; 1Tim 6:9,17-19.

Achterlaten omwille van het koninkrijk van God

²⁸ Petrus nu zei: "Zie, wij hebben onze eigen dingen achtergelaten en volgen U."

²⁹ Hij nu zei tot hen: "Amen, Ik zeg jullie dat er niemand is die zijn woonhuis of vrouw of broeders of ouders of kinderen achterlaat omwille van het koninkrijk van God, ³⁰ die het zeker niet veelvoudig terug zou krijgen in deze periode, en in het komende tijdperk leven gedurende de tijdperken."

30. Mat 19:27-30; Mar 10:28-31.

Omhoog naar Jeruzalem

³¹ De twaalf nu meegenomen hebbend zei Hij tegen hen: "Zie wij gaan omhoog naar Jeruzalem, en alles wat door de profeten geschreven is over de Mensenzoon zal volbracht worden. ³² Want Hij zal overgegeven worden aan de natiën, en Hij zal bespot en mishandeld en bespuwd worden, ³³ en Hem afgegeseld hebbend zullen zij

Hem doden, en op de derde dag zal Hij opstaan. ³⁴ En zij begrepen niets van deze dingen, en deze uitspraak was verborgen voor hen, en ze wisten niet wat er gezegd werd.

31. 9:22,44. 33. Mat 20:17.

Een blinde

³⁵ Het gebeurde nu toen Hij Jericho naderde, dat een zekere blinde bedelend naast de weg zat. ³⁶ Een schare nu gehoord hebbend die doorging, vorste hij uit wie deze moge zijn. ³⁷ Zij berichtten hem nu dat Jezus de Nazoreeër voorbijkwam. ³⁸ En hij riep om hulp, zeggend: "Jezus, Zoon van David, wees mij barmhartig!" ³⁹ En die voorafgingen berispten hem, opdat hij stil zou zijn. Hij echter schreeuwde veel meer: "Jezus, Zoon van David, wees mij barmhartig!"

⁴⁰ Stilgestaan nu beval Jezus dat hij naar Hem toe geleid werd. Terwijl hij nu naderde vroeg Hij hem na: ⁴¹ Wat wil je dat Ik voor jou zou doen?" Hij nu zei: "Heer, dat ik ziende zou worden!" ⁴² En Jezus zei tot hem: "Word ziende, jouw geloof heeft je gered." ⁴³ En direct werd hij ziende en volgde Hem, God verheerlijkend. En heel het volk, het waargenomen hebbend, gaf lof aan God.

39. Mat 20:29; Mar 10:46. 42. 17:19. 43. Mat 20:32-34; Mar 10:49-52.

Zacheüs

19 ¹ En binnengekomen kwam Hij door Jericho. ² En zie, er was een man wiens naam Zacheüs genoemd werd, en hij was oppertollenaar, en hij was rijk. ³ En hij zocht Jezus waar te nemen, wie Hij is, en hij kon het niet vanwege de schare, want hij was klein van postuur. ⁴ En vooruitgelopen aan de voorkant van de stoet klom hij in een moerbeivijgenboom, opdat hij Hem zou waarnemen, want Hij stond op het punt door die weg te komen. ⁵ En toen hij kwam op die plaats zag Jezus op, nam hem waar en zei tegen hem: "Zacheüs, daal haastend af, want heden moet Ik in jouw huis blijven." ⁶ En hij haastte en daalde af, en zich verheugend onthaalde hij Hem. ⁷ En het waargenomen hebbend morden allen, zeggend dat Hij bij een zondig man binnenkwam om te overnachten.

⁸ Staand nu zei Zacheüs tegen de heer: "Zie, de helft wat mij toebehoort, Heer, geef ik aan de armen! En indien ik iemand iets afgeperst heb, geef ik het viervoudig terug." ⁹ Tegen hem nu zei Jezus: "Heden is er redding voor dit huis gekomen, aangezien ook hij een zoon van Abraham is." ¹⁰ Want de Mensenzoon is gekomen om te zoeken en te redden wat verloren is."

3. Joh 12:21. 8. Exo 22:1. 9. 3:8-12; Gal 3:7; Rom 4:11-12.

De parabel van de ponden

¹¹ Toen zij nu deze dingen hoorden ging Hij voort en vertelde een parabel omdat Hij nabij Jeruzalem was en zij meenden dat het koninkrijk van God direct op het punt stond op te doemen. ¹² Hij zei dan: "Een zeker edel mens ging naar een verre landstreek om voor zichzelf een koninkrijk te verkrijgen, en daarna terug te keren.

¹³ En tien van zijn eigen slaven geroepen hebbend gaf hij hen tien ponden en zei tegen hen: 'Ga in de handel tot ik kom.' ¹⁴ Zijn burgers echter haatten hem en vaardigden een gezantschap af achter hem aan, zeggend: 'Wij willen niet dat deze over ons heerst!'

¹⁵ En het gebeurde toen hij terugkwam en het koninkrijk genomen had, dat hij zei zijn slaven te roepen, dezen aan wie hij het zilver had gegeven, opdat zou weten wat voor handel zij gedreven hadden. ¹⁶ De eerste nu arriveerde, zeggend: 'Heer, uw pond heeft tien ponden verdiend.' ¹⁷ En hij zei tot hem: 'Voortreffelijk, goede slaaf! Omdat jij in het geringste trouw bent geweest, heb autoriteit over tien steden.' ¹⁸ En de tweede kwam, zeggend: 'Uw pond, heer, heeft vijf ponden opgeleverd.' ¹⁹ Hij zei nu ook tot deze: 'Word ook jij over vijf steden.'

²⁰ En de andere kwam, zeggend: 'Zie heer, uw pond dat ik had bewaard in een zweetdoek. ²¹ Want ik vreesde u, omdat u een mens hardvochtig bent, nemend wat u niet geplaatst hebt en oogstend wat u niet gezaaid hebt.' ²² Hij nu zei tot hem: 'Uit jouw mond zal ik je oordelen, slechte slaaf! Jij wist dat ik een hardvochtig mens ben, nemend wat ik niet geplaatst heb en oogstend wat ik niet gezaaid heb. ²³ En waarom heb jij dan niet mijn zilver aan een wisseltafel gegeven, zodat ik het, gekomen, tezamen met rente zou opvorderen?' ²⁴ En aan hen die erbij stonden zei hij: 'Neem van hem het pond en geef hem aan hem die de tien ponden had.' ²⁵ En zij zeiden tot hem: 'Heer, hij heeft tien ponden!'

²⁶ Want Ik zeg jullie dat aan eenieder die heeft gegeven zal worden, maar van wie niets heeft, ook wat hij heeft zal weggenomen worden van hem. ²⁷ Bovendien, mijn vijanden, dezen die niet willen dat ik heers over hen, leid hen hier en slacht ze af voor mij.' "

11. Han 1:6. 12. Han 1:11. 14. Joh 1:11; 19:15. 27. Mat 25:14-30.

Het omhooggaan naar Jeruzalem

²⁸ En deze dingen gezegd hebbend ging Hij voor, omhooggaand naar Jeruzalem.

²⁹ En het gebeurde, toen Hij Betfage en Betanië genaderd was bij de berg die olijfborg genoemd wordt, dat Hij twee van Zijn leerlingen afvaardigde, ³⁰ zeggend: "Ga heen, het dorp hier tegenover binnen, waarin jullie naar binnen gaand een gebonden

veulen zullen vinden, waarop niemand van de mensen ooit is gaan zitten, en het losgemaakt hebbend, leid het naar Mij. ³¹ En ingeval iemand jullie zou vragen: 'Waarom maken jullie het los?', zullen jullie zo tot hem uitspreken: 'De Heer heeft er behoefte aan.'

³² Vertrokken nu vonden de afgevaardigden zoals Hij hen gezegd had. ³³ Terwijl zij nu het veulen losmaakten, zeiden zijn heren tegen hen: "Waarom maken jullie het veulen los?" ³⁴ Zij nu zeiden: "De Heer heeft er behoefte aan." ³⁵ En zij leidden het naar Jezus toe, en hun bovenkleden op het veulen geworpen hebbend deden zij Jezus opstijgen. ³⁶ Terwijl Hij nu ging spreidden zij hun eigen bovenkleden uit op de weg.

³⁷ Terwijl Hij nu al naderde richting de helling van de olijfborg begon heel de menigte van de leerlingen zich verheugend God te loven met luide stem over alle krachten die zij waargenomen hadden, ³⁸ zeggend: "Gezegend is de Koning Die komt in de naam van de Heer! In de hemel vrede, en heerlijkheid in de hoogsten!"

³⁹ En enigen van de farizeeën vanuit de schare zeiden tegen Hem: "Leraar, berisp uw leerlingen!" ⁴⁰ En Hij antwoordde en zei tot hen: "Ik zeg jullie dat ingeval dezen stil zullen zijn, de stenen zullen schreeuwen."

⁴¹ En toen Hij naderde, de stad waargenomen hebbend, weende Hij over haar, ⁴² zeggend: "Indien jij ook zeker in deze dag geweten had, ook jij, wat tot jouw vrede is – nu echter wordt het verborgen voor jouw ogen, ⁴³ want de dagen zullen over jou komen dat jouw vijanden jou met een wal zullen omhullen, en zij zullen jou omsingelen en jou overal vandaan verdrukken, ⁴⁴ en zij zullen jou en jouw kinderen in jou pletten, en zij zullen geen steen op een steen laten in jou, omdat jij niet het moment van jouw bezoeking gekend hebt."

29. Zach 14:4. 35. Zach 9:9. 36. Mat 21:1-8; Mar 11:1-8. 38. 2:14; Joh 12:12-19; Psa 118:26; 148:1. 40. Hab 2:11. 42. Deut 5:29; 32:29; Jes 48:18; Dan 9:25. 43. 21:20; Dan 9:26. 44. Mich 3:12.

Het binnenkomen in de gewijde plaats

⁴⁵ En binnengekomen in de gewijde plaats begon Hij hen die erin verkochten en kochten uit te werpen, ⁴⁶ zeggend tot hen: "Er staat geschreven: 'En Mijn huis zal een huis van gebed zijn,' maar jullie maken het tot een spelonk van rovers."

⁴⁷ En Hij onderwees dagelijks in de gewijde plaats, maar de hogepriesters en de schriftgeleerden en de eersten van het volk zochten Hem te doen omkomen. ⁴⁸ En zij vonden niet wat zij zouden doen, want heel het volk, Hem horend, hing aan Hem.

46. Jes 56:7; Jer 7:11. 48. Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Joh 12:17.

Gesprek met de hogepriesters, schriftgeleerden en oudsten

20 ¹ En het gebeurde in één van die dagen terwijl Hij het volk onderwees in de gewijde plaats en het evangelie verkondigde, dat de hogepriesters en de schriftgeleerden tezamen met de oudsten er bij stonden. ² En sprekend zeiden zij tegen Hem: "Zeg ons met welke autoriteit jij deze dingen doet of wie het is die jou deze autoriteit geeft." ³ Hij antwoordde nu en zei tegen hen: "Aan jullie zal ook Ík één ding vragen, en jullie zeggen Mij: ⁴ de doop van Johannes, was het uit de hemel of uit mensen?" ⁵ Zij nu berekenden bij zichzelf, zeggend: "Ingeval wij zouden zeggen: 'Uit de hemel' zal hij uitspreken: 'Waarom hebben jullie hem dan niet geloofd?' ⁶ Ingeval wij echter zouden zeggen: 'Uit mensen' zal het hele volk ons stenigen, want zij is overtuigd dat Johannes een profeet was." ⁷ En zij antwoordden niet te weten waarvandaan. ⁸ En Jezus zei tot hen: "Evenmin zeg Ík jullie met welke autoriteit Ik deze dingen doe."

8. Mat 21:23-27; Mar 11:27-33.

De parabel van de pachters van een wijngaard

⁹ Hij begon nu tegen het volk deze parabel te vertellen: "Een zeker mens plantte een wijngaard en verpachtte hem aan boeren en reisde een aanzienlijke tijd. ¹⁰ En in het seizoen vaardigde Hij naar de boeren een slaaf af, opdat zij van de vrucht van de wijngaard zullen geven aan hem. De boeren echter striemden hem en zonden hem leeg weg. ¹¹ En hij ging voort een andere slaaf te zenden, maar zij striemden ook die, en hem onteerd hebbend zonden zij hem leeg weg. ¹² En hij ging voort een derde te zenden. Ook deze verwondden zij echter en zij wierpen hem uit.

¹³ De heer van de wijngaard nu zei: 'Wat zou ik doen? Ik zal mijn zoon, de geliefde, zenden. Zij zullen deze evenals mij respecteren.' ¹⁴ Hem echter waargenomen hebbend redeneerden de boeren met elkaar, zeggend: 'Deze is de erfgenaam. Kom hierheen! Wij zouden hem doden, opdat het erfdeel van ons zou worden!' ¹⁵ En hem buiten van de wijngaard geworpen hebbend doodden zij hem. Wat dan zal de heer van de wijngaard met hen doen? ¹⁶ Hij zal komen en deze boeren doen omkomen en de wijngaard geven aan anderen."

Zij nu die het hoorden zeiden: "Moge het niet gebeuren!" ¹⁷ Hij echter, hen aangekeken hebbend, zei: "Wat is dit dan wat er geschreven staat:

'De steen die zij die bouwen verworpen hebben,

Deze is tot hoofd van de hoek geworden.'?

¹⁸ Eenieder die valt op die steen zal verbrijzeld worden, en op wie hij ook maar zou

vallen, hem zal hij als kaf verstrooien."

10. 2Kro 36:15-16. 12. Mat 21:33-36; Mar 12:1-5; Jes 5:1-7. 14. Num 26:55-56. 15. Han 7:52. 16. Mat 21:37-40; Mar 12:1-9. 17. Ps 118:22; 1Pet 2:4-7; Efe 1:10. 18. Dan 2:34; Mat 21:40-44; Mar 12:9-11; Han 4:11.

Belasting betalen

¹⁹ En de schriftgeleerden en de hogepriesters zochten op Hem in hetzelfde uur de handen te werpen, en zij werden bevreesd voor het volk, want zij wisten dat over hen Hij deze parabel verteld had. ²⁰ En Hem nauwgezet in de gaten gehouden hebbend vaardigden zij spionnen af, die zelf huichelden rechtvaardig te zijn, opdat zij Hem op een woord zouden grijpen, om Hem over te geven aan het gezag en aan de autoriteit van de procurator. ²¹ En zij vroegen Hem na, zeggend: "Leraar, wij weten dat u juist spreekt en onderwijst, en niet hecht aan voorkomen, maar naar waarheid de weg van God onderwijst. ²² Is het ons geoorloofd belasting aan de keizer te geven of niet?" ²³ Hun list nu overdacht hebbend zei Hij tegen hen: "Waarom beproeven jullie Mij? ²⁴ Toon Mij een denarius!" Zij nu toonden het Hem, en Hij zei: "Wiens beeld en opschrift heeft het?" Zij antwoordden nu en zeiden: "Van de keizer". ²⁵ Hij nu zei tegen hen: "Welnu, geef wat van de keizer is terug aan de keizer, en wat van God is aan God." ²⁶ En zij waren niet in staat Hem te grijpen op een uitspraak tegenover het volk. En zich verbazend over Zijn antwoord zwegen zij.

19. Mar 12:12; Mat 21:45. 20. 11:54. 22. Deut 28:47. 25. Rom 13:7. 26. Mat 20:15-22; Mar 12:13-17.

De sadduceeërs en de opstanding

²⁷ Enigen van de sadduceeën nu, die zeggen dat er geen opstanding is, naderden en vroegen Hem na, ²⁸ zeggend: "Leraar, Mozes schrijft ons, ingeval van iemand een broeder zou sterven en deze, een vrouw hebbend, kinderloos zou sterven, dat zijn broeder de vrouw zou nemen en zaad zou doen opstaan voor zijn broeder. ²⁹ Er waren dan zeven broeders. En de eerste nam een vrouw en stierf kinderloos. ³⁰ En de tweede nam de vrouw en deze stierf kinderloos. ³¹ En de derde nam haar. Op dezelfde wijze nu lieten ook de zeven geen kinderen achter en zij stierven. ³² Na allen nu stierf ook de vrouw. ³³ De vrouw dan, in de opstanding, van wie van hen wordt zij de vrouw? Want de zeven hebben haar als vrouw gehad."

³⁴ En Jezus antwoordde en zei tot hen: "De zonen van dit tijdperk huwen en worden uitgehuwelijkt. ³⁵ Wie echter waardig gekeurd zijn aan dat tijdperk deel te krijgen, en aan de opstanding uit de doden, noch huwen zij, noch worden zij uitgehuwelijkt.

³⁶ Want zij kunnen ook niet meer sterven, want zij zijn gelijk aan boodschappers en zij zijn de zonen van God, zonen van de opstanding zijnd.

³⁷ Dat nu de doden opgewekt worden, heeft ook Mozes opgelegd bij de braamstruik als hij de Heer de God van Abraham noemt en de God van Isaak en de God van Jakob. ³⁸ God is Hij echter niet van doden, maar van levenden, want allen leven voor Hem." ³⁹ Enigen van de schriftgeleerden nu antwoordden en zeiden tot Hem: "Leraar, u hebt uitstekend gesproken." ⁴⁰ Want zij durfden Hem niet meer iets na te vragen.

28. Deut 25:5. 36. Mat 22:23-30. 37. Exo 3:3-6.

Zoon van David en zijn Heer

⁴¹ Hij zei nu tegen hen: "Hoe zeggen sommigen dat de Gezalfde Davids zoon is?

⁴² Want hij, David, zegt in de boekrol van de psalmen:

'De Heer heeft tot mijn Heer gezegd:

"Zit aan Mijn rechterhand,

⁴³ tot Ik ook maar Jouw vijanden tot voetbank voor jouw voeten plaats." '

⁴⁴ David dan noemt Hem Heer. En hoe is Hij dan zijn Zoon?"

42. Ps 110:1. 44. Mat 22:23-46; Mar 12:28-37.

Geef acht op de schriftgeleerden

⁴⁵ Terwijl heel het volk Hem nu hoorde, zei Hij tot Zijn leerlingen: ⁴⁶ Geef acht op de schriftgeleerden die in gewaden willen wandelen en houden van het groeten in de markten en de voorste zetels in de synagogen en ligplaatsen vooraan bij de hoofdmaaltijden, ⁴⁷ die de woonhuizen van de weduwen verslinden en onder voorwendsels lang bidden. Dezen zullen een overmatiger oordeel ontvangen."

46. 11:39-43. 47. Mat 23:1-7; Mar 12:38-40.

De twee kopersmuntjes van een ploeterende weduwe

21 ¹ Opgezien hebbend nu nam Hij de rijken waar die in de schatkamer hun naderingsgeschenken wierpen. ² Hij nam echter ook een zekere ploeterende weduwe waar, daar twee kopersmuntjes in werpend. ³ En Hij zei: "Waarachtig, Ik zeg jullie dat deze arme weduwe meer dan allen erin geworpen heeft. ⁴ Want deze wierpen allen uit hun overvloed in de naderingsgeschenken van God, deze echter, uit wat haar ontbreekt, heeft heel het levensonderhoud dat zij had geworpen."

4. Mar 12:41-44; 2Kor 8:12.

Het teken wanneer de dingen op het punt staan plaats te vinden

⁵ En terwijl sommigen zeiden over de gewijde plaats dat het met uitstekende stenen en gewijde geschenken versierd is, zei Hij: ⁶ "Deze dingen die jullie aanschouwen – er zullen dagen komen waarin geen steen op een andere steen hier gelaten zal worden, die niet afgebroken zal worden."

⁷ Zij nu vroegen Hem na, zeggend: "Leraar, wanneer zullen deze dingen dan zijn, en wat is het teken wanneer deze dingen ook maar op het punt staan plaats te vinden?"

⁸ Hij nu zei "Kijkt uit dat jullie niet tot dwaling gebracht worden, want velen zullen komen in Mijn naam, zeggend: 'Ik ben het,' en 'Het moment is genaderd,' dan zouden jullie niet achter hen aan gaan. ⁹ Wanneer jullie nu ook maar zouden horen over veldslagen en oproeren, dan zouden jullie niet verschrikt worden, want deze dingen moeten eerst plaatsvinden, maar het is niet meteen de voltooiing."

¹⁰ Toen zei Hij tot hen: "Natie zal opgewekt worden tegen natie en koninkrijk tegen koninkrijk. ¹¹ Bovendien zullen er grote bevingen en op plaatsen hongersnood en de pest zijn. Zowel vreselijke dingen als grote tekenen vanuit hemel zullen er zijn. ¹² Voor echter al deze dingen zullen zij op jullie hun handen werpen en jullie vervolgen, jullie overgevend aan de synagogen en gevangenissen, jullie wegleitend naar koningen en procuratoren omwille van Mijn naam. ¹³ Het zal voor jullie echter uitlopen op een getuigenis. ¹⁴ Laatst dan in jullie harten niet er vooraf zorg aan te besteden hoe jullie verdedigd worden, ¹⁵ want Ik zal aan jullie een mond en wijsheid geven die allen die jullie tegenstreven niet zullen kunnen weerstaan of weerspreken. ¹⁶ Jullie zullen echter ook overgegeven worden door ouders en broeders en verwanten en vrienden, en zij zullen sommigen uit jullie ter dood brengen. ¹⁷ En jullie zullen gehaat worden door allen vanwege Mijn naam. ¹⁸ En een haar uit jullie hoofd zou in geen geval verloren gaan. ¹⁹ In jullie volharding zullen jullie jullie zielen verwerven.

²⁰ Wanneer jullie nu ook maar Jeruzalem zouden waarnemen, omringd door legerkampen, weet toen dat haar woestenij is genaderd. ²¹ Laten toen wie in Judea zijn de bergen in vluchten, en laten wie in haar midden zijn de wijk nemen, en laten wie in de landstreken zijn niet in haar binnenkomen, ²² omdat dit dagen van wraak zijn om te vervullen al wat er geschreven staat. ²³ Wee echter wie zwanger zijn en wie zogen in die dagen, want er zal grote nood zijn in het land en toorn voor dit volk.

²⁴ En zij zullen vallen door de scherpte van het zwaard, en zij zullen gevangen weggevoerd worden naar alle natiën, en Jeruzalem zal getreden worden door natiën, totdat de perioden van natiën vervuld worden. ²⁵ En er zullen tekenen zijn aan de zon en maan en sterrenbeelden, en op de aarde beklemming in radeloosheid

bij natiën over de weerklank van de zee en de schok, ²⁶ terwijl mensen verstijven door vrees voor en verwachting van wat komt over de bewoonde wereld, want de krachten van de hemelen zullen geschokt worden. ²⁷ En dan zullen zij de Mensenzoon zien, komend in een wolk, met kracht en grote heerlijkheid. ²⁸ Terwijl nu deze dingen beginnen plaats te vinden, richt je op en hef jullie hoofden op, omdat jullie vrijkoping nadert."

²⁹ En Hij vertelde hen een parabel: "Zie de vijgenboom en al de bomen. ³⁰ Wanneer zij al hun bladeren uit doen komen, het bekijkend, weten jullie van jezelf daarom al dat de zomer nabij is. ³¹ Zo ook jullie, wanneer jullie ook maar waarnemen dat deze dingen plaatsvinden weten jullie dat het koninkrijk van God nabij is. ³² Amen, Ik zeg jullie dat in geen geval deze generatie voorbij zou gaan tot ook maar alles plaats zou vinden. ³³ De hemel en aarde zullen voorbijgaan, Mijn woorden echter zullen in geen geval voorbijgaan.

³⁴ Geef nu acht op julliezelf, dat jullie harten niet bezwaard worden met een kater en roes en zorgen over alledaagse zaken en die dag onvermoed voor jullie staat, ³⁵ als een valstrik, want het zal allen overvallen die zitten op het oppervlak van heel de aarde. ³⁶ Wees nu waakzaam, bij iedere gelegenheid smekend opdat jullie de overhand zouden hebben om al deze dingen die op het punt staan te gebeuren te ontsnappen en te staan voor de Mensenzoon."

³⁷ Hij was nu gedurende de dagen in de gewijde plaats, onderwijzend. Gedurende de nachten echter uitkomend overnachtte Hij buiten op de berg die olijfborg genoemd wordt. ³⁸ En heel het volk was vroeg bij Hem in de gewijde plaats om van Hem te horen.

6. Mich 3:12. 7. Mat 24:1; Mar 13:1-4. 10. Ope 6:3. 11. Mat 24:4-8; Mar 13:5-8. 12. 12:11. 15. Han 6:10. 16. Mar 13:9. 17. Mat 10:22. 18. 12:7. 20. Dan 9:26. 22. Jer 5:29. 23. Deut 28:45-68. 24. Rom 11:25. 25. Ope 6:12-17. 27. Mar 13:26; Ope 1:7. 28. Mat 24:29-30; Dan 7:13. 29. Mich 4:4. 31. Han 3:19. 33. Mat 24:32-35; Mar 13:28-31. 37. Joh 8:1.

Judas spreekt samen over hoe hij Hem zou overgeven

22 ¹ Nu naderde het feest van de ongezuurde broden dat het Pascha genoemd wordt. ² En de hogepriesters en de schriftgeleerden zochten hoe zij Hem zouden ombrengen, want zij vreesden het volk. ³ Satan echter kwam binnen in Judas, die Iskariot genoemd wordt, van het getal van de twaalf zijnd. ⁴ En hij vertrok en sprak samen met de hogepriesters en hoofdmannen over hoe hij Hem aan hen zou overgeven. ⁵ En zij werden verheugd en kwamen overeen hem zilver te geven. ⁶ En hij stemde toe en zocht een gunstige gelegenheid om Hem aan hen over te geven zonder de schare.

2. Mat 26:1-5. 3. Joh 13:2,27. 6. Mat 26:14-16; Mar 14:10-11.

Het Pascha eten

⁷ Nu kwam de dag van de ongezuurde broden, waarop het Pascha geofferd moest worden. ⁸ En Hij vaardigde Petrus en Johannes af, gezegd hebbend: "Gegaan, maak voor ons het Pascha gereed opdat wij het zouden eten." ⁹ Zij echter zeiden tot Hem: "Waar wilt U dat wij het gereed zouden maken om het Pascha te eten?" ¹⁰ Hij nu zei tot hen: "Zie, als jullie binnengekomen zijn in de stad zal jullie een mens tegemoetkomen, een pot water dragend. Volg hem naar het woonhuis waarin hij naar binnen gaat. ¹¹ En jullie zullen uitspreken tot de eigenaar van het woonhuis: "Tot jou zegt de Leraar, zeggend: "Waar is Mijn gastenverblijf waar Ik het Pascha met Mijn leerlingen zou eten?" ' ¹² En die man zal aan jullie een grote gespreide bovenzaal tonen. Maak het daar gereed." ¹³ Zij vertrokken nu en vonden het zoals Hij tot hen had uitgesproken, en zij maakten het Pascha gereed.

7. Exo 12:18. 11. 2:7. 13. Mat 26:17-19; Mar 14:12-16.

Wat over Jezus gaat moet volbracht worden

¹⁴ En toen het uur gekomen was ging Hij aanliggen, en de twaalf afgevaardigden tezamen met Hem. ¹⁵ En Hij zei tegen hen: "Met verlangen verlang Ik dit Pascha te eten met jullie voordat Ik lijd. ¹⁶ Want Ik zeg jullie dat in geen geval Ik er van zou eten tot het vervuld wordt in het koninkrijk van God." ¹⁷ En de beker ontvangen en gedankt hebbend: zei Hij: "Neem deze en verdeel onder julliezelf. ¹⁸ Want Ik zeg jullie dat Ik in geen geval zou drinken van de opbrengst van de wijnstok, van nu af aan tot het koninkrijk van God zou komen." ¹⁹ En brood genomen en gedankt hebbend brak Hij het en gaf het hen, zeggend: "Neem, dit is Mijn lichaam dat voor jullie gegeven wordt, doe dit tot Mijn gedachtenis." ²⁰ En de beker op dezelfde wijze, na de hoofdmaaltijd gehouden te hebben, zeggend: "Deze beker is het nieuwe verbond in Mijn bloed dat voor jullie uitgegoten wordt. ²¹ Bovendien, zie, de hand van hem die Mij overgeeft is met Mij op de tafel, ²² want de Mensenzoon inderdaad, in overeenstemming met wat bepaald is, gaat. Bovendien, wee die mens door wie Hij overgegeven wordt!"

²³ En zij begonnen onder henzelf te redetwisten wie het dus moge zijn uit hen die op het punt stond dit te bedrijven. ²⁴ En er kwam ook rivaliteit onder henzelf, wie van hen de grootste schijnt te zijn.

²⁵ Hij nu zei tot hen: "De koningen van de natiën zijn heer over hen en zij die autoriteit uitoefenen over hen worden weldoeners genoemd. ²⁶ Jullie echter zijn niet zo, maar laat de grootste onder jullie worden als de jongste, en wie aanvoert als wie dient. ²⁷ Want wie is groter, degene die aanligt of degene die dient? Is het zeker

niet degene die aanligt? Ik echter ben in jullie midden als de Dienende.

²⁸ Jullie nu zijn het die bij Mij gebleven zijn in Mijn beproevingen. ²⁹ En Ik sluit met jullie een verbond zoals met Mij Mijn Vader een koninkrijk als verbond gesloten heeft, ³⁰ opdat jullie zouden eten en drinken aan Mijn tafel in Mijn koninkrijk, en jullie zullen zitten op tronen, de twaalf stammen van Israël oordelend."

³¹ De Heer nu zei: "Simon, Simon, zie, de Satan eist jullie op, om jullie te zeven als het graan. ³² Ik heb echter gesmeekt aangaande jou, opdat jouw geloof niet zou wegvallen. En als jij eenmaal omkeert, maak dan jouw broeders standvastig." ³³ Hij nu zei tot Hem: "Heer, met U ben ik gereed ook de gevangenis in en de dood in te gaan!" ³⁴ Hij echter zei: "Ik zeg jou Petrus, in geen geval zal heden een haan kraaien tot jij driemaal zal verloochenen Mij te kennen."

³⁵ En Hij zei tot hen: "Toen Ik jullie afvaardigde zonder beurs en bedelzak en schoeisel, hebben jullie geen enkel gebrek geleden? Zij echter zeiden: "Aan niets."

³⁶ Hij zei echter tot hen: "Maar wie nu een beurs heeft, laat hij hem meenemen, en evenzo een bedelzak. En wie niets heeft, laat hij zijn bovenkleed verkopen en een zwaard kopen. ³⁷ Want Ik zeg jullie dat dit wat er geschreven staat volbracht moet worden in Mij: 'En met de wettelozen werd Hij gerekend,' want ook wat over Mij gaat heeft zijn voltooiing." ³⁸ Zij nu zeiden: "Heer, zie, hier zijn twee zwaarden." En Hij zei tot hen: "Het is genoeg."

18. Mat 26:20-29; Mar 14:17. 19. 1Kor 11:23. 20. Mat 26:26-28; Mar 14:22-24. 21. Psa 41:9. 23. Joh 13:18. 27. Mat 20:25-28. 28. Mat 19:28. 32. Joh 21:15. 35. 9:3. 37. Jes 53:12.

Getsemane

³⁹ En buitengekomen ging Hij naar Zijn gewoonte naar de olijfberg, en Hem volgden ook de leerlingen. ⁴⁰ Gekomen nu op de plaats zei Hij tot hen: "Bid niet te komen in een beproeving." ⁴¹ En Hij trok zich terug van hen, op ongeveer een steenworp afstand, en de knieën gebogen hebbend bad Hij, ⁴² zeggend: "Vader, indien U de bedoeling hebt, draag deze beker van Mij weg. Bovendien, laat niet Mijn wil maar de Uwe gebeuren!" ⁴³ Er werd echter bij Hem een boodschapper uit de hemel gezien, Hem sterkend. ⁴⁴ En in een innerlijke strijd gekomen bad Hij inniger, en Zijn zweet werd als stolsels van bloed, afdalend op de aarde.

⁴⁵ En opgestaan uit het gebed en naar de leerlingen toe gekomen vond Hij hen rustend door droefheid. ⁴⁶ En Hij zei tot hen: "Waarom dommelen jullie? Sta op en bid opdat jullie niet in een beproeving zouden komen."

39. 21:37; Joh 18:1. 40. Mat 6:13. 44. Heb 5:7-8. 46. Mat 26:38-45.

Jezus gegrepen

⁴⁷ Terwijl Hij nog sprak, zie, een schare, en hij die Judas genoemd werd, één van de twaalf, ging voor hen uit en naderde Jezus om Hem te kussen. ⁴⁸ Jezus nu zei tot hem: "Judas, met een kus geef jij de Mensenzoon over?"

⁴⁹ Zij om Hem heen nu, waargenomen hebbend wat er zal gebeuren, zeiden tot Hem: "Heer, zullen wij hen treffen met het zwaard?" ⁵⁰ En één iemand uit hen trof de slaaf van de hogepriester en hakte zijn rechteroor af. ⁵¹ Jezus nu antwoordde en zei "Laat het toe, tot hier!" En de oorschelp aangeraakt hebbend heelde Hij hem.

⁵² Jezus nu zei tegen hen die bij Hem arriveerden, de hogepriesters en hoofdmannen van de gewijde plaats en oudsten: "Als voor een rover zijn jullie uitgekomen, met zwaarden en houten stokken?" ⁵³ Terwijl Ik dagelijks met jullie in de gewijde plaats was hebben jullie de handen niet naar Mij uitgestrekt, maar dit is jullie uur en de autoriteit van de duisternis." ⁵⁴ Hem nu gegrepen hebbend leidden zij Hem; en zij leidden Hem naar het woonhuis van de hogepriester.

48. Mat 26:47; Mar 14:43. 51. Mat 26:51-54.

Petrus verloochend Jezus

Petrus nu volgde van verre. ⁵⁵ Terwijl zij nu een vuur aangestoken hadden in het midden van de hof en zij er samen gingen zitten, zat Petrus in hun midden. ⁵⁶ Een zekere dienstmaagd nu, hem waargenomen hebbend, zittend bij het licht, en hem strak aangekeken hebbend, zei: "Ook deze was tezamen met hem!" ⁵⁷ Hij echter loochende, zeggend: "Ik ken Hem niet, vrouw!" ⁵⁸ En na een korte tijd nam een ander Hem waar en verklaarde: "Ook jij bent uit hen!" Petrus echter verklaarde: "Mens, dat ben ik niet!" ⁵⁹ En met een tussenruimte van ongeveer één uur hield een andere strak vol, zeggend: "In waarheid, ook deze was met hem, want hij is ook een Galileeër!" ⁶⁰ Petrus echter zei: "Mens, ik weet niet wat jij zegt!" En direct, terwijl hij nog sprak, kraaide een haan.

⁶¹ En gekeerd keek de Heer Petrus aan, en Petrus werd herinnerd aan de uitspraak van de Heer, toen hij zei tot hem: "Voordat de haan heden kraait zal jij Mij driemaal verloochenen." ⁶² En buitengekomen weende Petrus bitter.

54. Mat 26:55; Joh 18:12. 62. Mar 14:66-72.

Jezus weggeleid naar het sanhedrin

⁶³ En de mannen die Jezus verdrukten bespotten Hem, Hem striemend. ⁶⁴ En Hem afgedekt hebbend beukten zij Zijn aangezicht en vroegen Hem na, zeggend: "Profeteer! Wie is het die jou treft?" ⁶⁵ En veel andere dingen zeiden zij lasterend tot Hem.

⁶⁶ En toen het dag geworden was werd de oudstenbijeenkomst van het volk verzameld, zowel hogepriesters als schriftgeleerden, en zij leidden Hem weg naar hun Sanhedrin, zeggend: ⁶⁷ "Indien jĳ de Gezalfde bent, zeg het ons!" Hij zei echter tot hen: "Ingeval Ik het jullie zou zeggen zouden jullie in geen geval geloven. ⁶⁸ En ingeval ook Ik iets zou vragen zouden jullie in geen geval Mij antwoorden of laten gaan. ⁶⁹ Vanaf nu echter zal de Mensenzoon zitten aan de rechterhand van de kracht van God." ⁷⁰ Zij allen nu zeiden: "Ben jĳ dan de Zoon van God?" Hij echter verklaarde aan hen: "Jullie zeggen dat Ik het ben!" ⁷¹ Zij nu zeiden: "Wat voor behoefte hebben wij nog aan een getuigenis? Want wij hebben het zelf gehoord uit zijn mond!"

65. Mat 26:67-68; Mar 14:65. 71. Mat 26:64-65.

Jezus geleid naar Pilatus

23 ¹ En opgestaan leidde heel hun menigte Hem naar Pilatus. ² Zij begonnen nu Hem te beschuldigen, zeggend: "Wij hebben gevonden dat deze onze natie verdraait en belet belastingen aan keizer te geven en zegt dat hijzelf de Gezalfde, een koning, is." ³ Pilatus nu vroeg Hem na, zeggend: "Ben jĳ de koning van de Joden?" Hij echter antwoordde hem en verklaarde: "Jĳ zegt het!"

⁴ Pilatus nu zei tegen de hogepriesters en de scharen: "Ik vind geen basis voor een aanklacht in deze mens." ⁵ Zij waren echter hardnekkig, zeggend dat Hij het volk ophitst, onderwijzend in geheel Judea en begonnen vanaf Galilea tot hier. ⁶ Pilatus nu, "Galilea" gehoord hebbend, vroeg na of de mens een Galileeër was. ⁷ En te weten gekomen dat Hij uit de autoriteit van Herodes was, zond hij Hem terug naar Herodes toe, die zelf ook in Jeruzalem was in deze dagen.

3. Mat 22:17-21; Han 17:7. 4. Han 3:14. 5. Mar 15:2-5; Joh 18:28-30. 7. 3:1-2.

Jezus gezonden naar Herodes

⁸ Herodes nu, Jezus waargenomen hebbend, werd zeer verheugd, want hij wilde Hem al een aanzienlijke tijd waarnemen, omdat hij veel over Hem hoorde, en hij hoopte waar te nemen dat een teken door Hem plaatsvond. ⁹ Hij vroeg Hem nu na met een aanzienlijke hoeveelheid woorden, maar Hij antwoordde hem niets. ¹⁰ De hogepriesters en schriftgeleerden nu stonden onbuigbaar Hem te beschuldigen. ¹¹ Herodes tezamen met zijn legers kleinerde Hem dan, en gespot hebbend omhulde hij Hem met een stralend kleed, en hij zond Hem terug naar Pilatus.

¹² Nu werden zowel Herodes als Pilatus in diezelfde dag vrienden met elkaar, want tevoren waren zij in vijandschap tot elkaar.

8. Mat 12:38. 11. Jes 53:3. 12. Psa 2:1-2.

Pilatus wil Jezus laten gaan

¹³ Pilatus nu, de hogepriesters en de oversten en het volk samengeroepen hebbend, ¹⁴ zei tegen hen: "Jullie hebben deze mens naar mij toe gebracht, als iemand die het volk afkeert, en zie, ik heb, hem voor jullie aangezicht vragend onderzocht hebbend, geen basis voor een aanklacht gevonden in deze mens in dat waarvan jullie hem beschuldigen. ¹⁵ Ja, evenmin Herodes, want hij zond hem terug tot ons, en zie, niets dat de dood waardig is is bedreven door hem. ¹⁶ Hem dan gedisciplineerd hebbend zal ik hem laten gaan."

¹⁷ Hij had echter de noodzaak één iemand voor hen te laten gaan op het feest. ¹⁸ Zij schreeuwden echter als menigte gezamenlijk luid, zeggend: "Neem deze weg! Laat echter voor ons Barabbas gaan!" ¹⁹ – die, vanwege een zekere opstand die plaatsgevonden had in de stad, en een moord, geworpen was in de gevangenis.

²⁰ Pilatus nu riep hen weer toe, willend Jezus te laten gaan. ²¹ Zij echter riepen terug, zeggend: "Kruisig, kruisig hem!"

²² Voor de derde keer nu zei hij tegen hen: "Wat voor kwaad dan heeft deze gedaan? Geen basis voor een aanklacht tot de dood heb ik in hem gevonden. Hem dan gedisciplineerd hebbend zal ik hem laten gaan." ²³ Zij drongen echter aan met luide stem, verzoekend dat Hij gekruisigd werd, en de stemmen van hen en van de hogepriesters hadden de overhand. ²⁴ Pilatus nu velde het oordeel dat hun verzoek zou gebeuren. ²⁵ Hij liet nu hem gaan die vanwege de opstand en moord in de gevangenis geworpen was, hem die zij verzochten. Jezus echter gaf hij over aan hun wil.

16. Mat 27:15-19; Mar 15:6-10; Joh 18:38-39. 21. Mat 27:20-23; Mar 15:11-14; Joh 18:40. 25. Mat 27:24-25; Mar 15:15.

Jezus weggeleid

²⁶ En toen zij Hem wegleidden, Simon gegrepen hebbend, een zekere Cyreneër, komend vanaf het veld, legden zij op hem het kruis om het te dragen achter Jezus.

²⁷ Hem volgde nu een grote menigte van het volk en van vrouwen die zich op de borst sloegen en weeklaagden over Hem. ²⁸ Gekeerd naar hen nu zei Jezus: "Dochters van Jeruzalem, ween niet over Mij. Ween veelmeer over julliezelf en over jullie kinderen, ²⁹ want zie, de dagen komen waarin zij zullen uitspreken: 'Gelukkig de onvruchtbaren en de schoten die niet voortbrengen en borsten die niet voeden.'

³⁰ Dan zullen zij beginnen te zeggen tot de bergen: 'Val op ons!'; en tot de heuvels: 'Bedek ons!' ³¹ Want indien zij in het natte hout deze dingen doen, wat zou er gebeuren in het droge?"

26. Joh 19:17. 29. 21:23. 30. Ope 6:16; 9:6.

De kruisiging

³² Nu werden ook twee andere misdadigers geleid tezamen met Hem om omgebracht te worden. ³³ En toen zij kwamen op de plaats die 'Schedel' genoemd wordt kruisigden zij daar Hem en de misdadigers, de ene inderdaad aan Zijn rechter-, de ander echter aan Zijn linkerhand.

³⁴ Jezus nu zei: "Vader, vergeef hun, want zij weten niet wat zij doen." Zijn bovenkleden nu verdelend wierpen zij het lot. ³⁵ En het volk stond, aanschouwend. En ook de oversten bespotten Hem tezamen, zeggend: "Anderen heeft hij gered. Laat hij zichzelf redden indien deze de Gezalfde is van God, de Uitgekozene!"

³⁶ Ook de soldaten nu spotten met Hem, en brachten naderend azijn naar Hem toe

³⁷ en zeiden: "Indien jij de koning van de Joden bent, red jezelf!" ³⁸ Er was echter ook een opschrift met erop geschreven in Griekse en Romeinse en Hebreeuwse letters: "De koning van de Joden is deze."

³⁹ Één van de gehangen misdadigers nu lasterde Hem, zeggend: "Ben jij zeker niet de Gezalfde? Red jezelf en ons!" ⁴⁰ De ander echter antwoordde en berispte hem en verklaarde: "Vrees jij evenmin God, ziend dat jij in hetzelfde oordeel bent?" ⁴¹ En wij inderdaad rechtvaardig, want wij krijgen terug wat gepast is voor wat wij bedreven hebben. Deze echter heeft niets onbehoorlijks bedreven." ⁴² En hij zei tot Jezus: "Herinner mij Heer, wanneer U ook maar komt in Uw koninkrijk."

⁴³ En tot hem zei Jezus: "Amen, Ik zeg jou heden, met Mij zal jij in het paradijs zijn."

33. Jes 53:12. 38. Mat 27:33-43; Mar 15:22-32; Joh 19:17-22. 42. Psa 106:4-8. 43. Mat 27:44.

Jezus blaast de laatste adem uit

⁴⁴ En het was al ongeveer het zesde uur, en duisternis kwam over geheel de aarde tot het negende uur, ⁴⁵ terwijl de zon wegviel. En de voorhang van de tempel werd middendoor gescheurd. ⁴⁶ En met luide stem riep Jezus en zei: "Vader, in Uw handen vertrouw Ik Mijn geest toe." Dit nu gezegd hebbend blies Hij de laatste adem uit.

⁴⁷ De hoofdman over honderd nu, waargenomen hebbend wat plaatsgevonden had, verheerlijkte God, zeggend: "Werkelijk, deze Mens was rechtvaardig!" ⁴⁸ En heel de schare die erbij stond voor dit schouwspel, aanschouwd hebbend wat er gebeurd was, keerden slaand op hun borstkassen terug. ⁴⁹ Alle bekenden van Hem nu, en de vrouwen die samen Hem gevolgd hadden vanaf Galilea, stonden van verre, deze dingen ziend.

46. Mar 15:33-38; Joh 19:29-30; Pre 12:7. 49. Mat 27:54-56.

De grafkamer

⁵⁰ En zie, een man met de naam Jozef, die raadsheer was en een goede en rechtvaardige man ⁵¹ (deze was het niet eens geweest met de raad en hun praktijk), uit Arimatea, een stad van de Joden, en die ook zelf uitzag naar het koninkrijk van God – ⁵² deze, gekomen naar Pilatus, verzocht het lichaam van Jezus.

⁵³ En Hem er af halend wikkelde hij Hem in linnen doeken en plaatste Hem in een in rots uitgehakte grafkelder waar tot nog toe helemaal niemand lag.

⁵⁴ En het was de dag van de voorbereiding, en sabbat gloorde. ⁵⁵ Achterna gevolgd nu, sloegen de vrouwen die samengekomen waren met Hem uit Galilea de grafkamer gade, en toen werd Zijn lichaam er geplaatst. ⁵⁶ Teruggekeerd nu maakten zij specerijen en mirre gereed. En op de sabbat inderdaad waren zij rustig, in overeenstemming met het gebod.

52. Jes 53:9. 56. Mat 27:16; Mar 15:47.

De opwekking

24 ¹ Op dag één nu van de week, tijdens het vroege ochtendgloren, kwamen zij en enkelen tezamen met hen bij de grafkelder, specerijen dragend die zij gereedgemaakt hadden. ² Zij vonden echter de steen weggerold voor de grafkamer. ³ En binnengekomen nu vonden zij het lichaam van de Heer Jezus niet.

⁴ En het gebeurde toen zij zich geen raad wisten hierover, zie, twee mannen stonden bij hen in een lichtgevend kleed. ⁵ Toen zij nu bevreesd geworden waren en hun aangezichten neigden naar de aarde, zeiden zij tegen hen: "Waarom zoeken jullie de levenden bij de doden?" ⁶ Hij is niet hier, maar Hij werd opgewekt. Word herinnerd aan hoe Hij gesproken heeft tot jullie toen Hij nog in Galilea was, ⁷ zeggend dat de Mensenzoon overgegeven moet worden in de handen van zondige mensen en gekruisigd moet worden en op de derde dag op moet staan." ⁸ En zij werden herinnerd aan Zijn uitspraken.

⁹ En teruggekeerd vanaf de grafkamer berichtten zij al deze dingen aan de elf en aan al de overigen. ¹⁰ Het waren nu Maria van Magdala en Johanna en Maria de moeder van Jakobus en de overigen tezamen met hen, die deze dingen zeiden tegen de afgevaardigden. ¹¹ En voor hen schenen deze uitspraken als onzin, en zij geloofden hen niet.

¹² Petrus echter, opgestaan, liep naar de grafkamer, en zich bukkend zag hij alleen de linnen windselen, en hij vertrok, zich in zichzelf verbazend over wat gebeurd was.

8. Mat 27:22-23. 10. 8:2-3. 11. 1Kor 15:13. 12. Joh 20:2-10.

De twee naar Emmaüs

¹³ En zie, twee uit hen gingen in dezelfde dag naar een dorp zestig stadiën van Jeruzalem vandaan, waarvan de naam Emmaüs was. ¹⁴ En zij bespraken met elkaar al deze dingen die voorgevallen waren. ¹⁵ En het gebeurde tijdens dat zij bespraken en redetwisten, dat Jezus Zelf naderde en tezamen met hen ging. ¹⁶ Hun ogen werden echter gesloten gehouden zodat zij Hem niet herkenden.

¹⁷ Hij zei nu tegen hen: "Wat voor woorden zijn dit die jullie wisselen, met elkaar wandelend?" En zij stonden met een trieste blik.

¹⁸ De één nu met de naam Kleopas antwoordde en zei tegen Hem: "Ben jij alleen tijdelijk verblijvend in Jeruzalem, en weet je niet wat in haar gebeurd is in deze dagen?"

¹⁹ En Hij zei tot hen: "Wat?"

Zij nu zeiden tot Hem: "De dingen aangaande Jezus de Nazarener, een man die een profeet was, krachtig in werk en in woord tegenover God en heel het volk, ²⁰ zodat zowel de hogepriesters en onze oversten Hem overgaven tot het oordeel van de dood, en zij kruisigden Hem. ²¹ Wij hoopten echter dat Hij het was Die op het punt staat Israël te verlossen. Maar zeker, en tezamen met al deze dingen, leidt het ons al in deze derde dag vanaf dat dit gebeurd is. ²² Maar ook sommige vrouwen uit ons verwarren ons. Vroeg gekomen bij de grafkamer, ²³ en Zijn lichaam niet gevonden hebbend, kwamen zij, zeggend ook een visioen van boodschappers gezien te hebben die zeggen dat Hij leeft. ²⁴ En sommigen van hen die tezamen met ons zijn gingen naar de grafkamer en vonden het zo zoals de vrouwen ook gezegd hadden, maar Hem namen zij niet waar."

²⁵ En Hij zei tegen hen: "O onnadenkenden en dragen van hart, om te vertrouwen op alles wat de profeten gesproken hebben! ²⁶ Moest de Gezalfde zeker niet deze dingen lijden en binnenkomen in Zijn heerlijkheid?" ²⁷ En begonnen vanaf Mozes en vanaf alle profeten legde Hij uit aan hen, in alle schriftgedeelten, wat over Hemzelf gaat.

²⁸ En zij naderden het dorp waar zij heen gingen, en Hij deed alsof Hij verder ging.

²⁹ En zij drongen bij Hem aan, zeggend: "Blijf bij ons, want het is tegen de avondschemering aan, en de dag is al ten einde gelopen." En Hij kwam binnen om te blijven bij hen. ³⁰ En het gebeurde, toen Hij neerlag met hen en het brood genomen hebbend het zegende, dat Hij, het gebroken hebbend, het hen toereikte.

³¹ Van hen nu werden de ogen opengedaan, en zij herkenden Hem. En Hij was verdwenen vanuit hun midden.

³² En zij zeiden tegen elkaar: "Was zeker niet ons hart brandend in ons terwijl Hij

sprak tot ons onderweg en terwijl Hij voor ons de schriften opendeed?" ³³ En opgestaan in hetzelfde uur keerden zij terug in Jeruzalem, en vonden de elf bijeengekomen, en die tezamen met hen waren, ³⁴ die zeiden dat de Heer werkelijk opgewekt was en gezien was door Simon. ³⁵ En zij ontvouwden de gebeurtenissen onderweg, en hoe Hij bekend werd voor hen in het breken van het brood.

15. Mat 18:20. 16. Joh 20:14. 21. 2:38; Han 1:6. 22. vers 1-11. 24. vers 12; Joh 20:2-10. 27. Deut 18:15; Psa 22; Jes 53. 30. 22:19. 35. Mar 16:12-13; 1Kor 15:6.

Jezus staat in hun midden

³⁶ Terwijl zij nu over deze dingen spraken stond Jezus Zelf in hun midden en zei tot hen: "Vrede voor jullie!" ³⁷ Verschrikt en bevreesd geworden meenden zij echter een geest te aanschouwen. ³⁸ En Hij zei tot hen: "Waarom zijn jullie verward en waarom komen redeneringen op in jullie harten?" ³⁹ Neem Mijn handen en Mijn voeten waar en zie dat Ik het Zelf ben. Raak Mij aan en neem waar dat een geest geen vlees en botten heeft zoals jullie aanschouwen dat Ik heb." ⁴⁰ En dit gezegd hebbend spreidde Hij aan hen Zijn handen en voeten ten toon. ⁴¹ Terwijl zij nu nog ongelovig waren van vreugde en zich verbaasden zei Hij tot hen: "Hebben jullie hier iets eetbaars?" ⁴² Zij nu reikten Hem een stuk geroosterd vis toe, ⁴³ en het genomen hebbend at Hij het voor hun aangezicht.

⁴⁴ Hij zei nu tegen hen: "Dit zijn Mijn woorden, die Ik tot jullie gesproken heb, nog tezamen met jullie zijnde, dat vervuld moet worden al wat geschreven staat in de wet van Mozes en de profeten en psalmen aangaande Mij." ⁴⁵ Toen opende Hij hun denken om de schriften te begrijpen, ⁴⁶ en Hij zei tot hen: "Zo staat het geschreven en zo moest de Gezalfde lijden en opstaan uit de doden op de derde dag, ⁴⁷ en zo moet in Zijn naam berouw tot vergeving van zonden verkondigd worden aan alle natiën, begonnen vanaf Jeruzalem. ⁴⁸ Jullie nu zullen getuigen van deze dingen zijn. ⁴⁹ En zie, Ik zend de belofte van Mijn Vader uit over jullie. Gaan jullie nu zitten in de stad Jeruzalem tot jullie kracht uit de hoogte aan zullen doen.

⁵⁰ Hij leidde hen nu uit tot aan Betanië, en Zijn handen opgeheven hebbend zegende Hij hen. ⁵¹ En het gebeurde toen Hij hen zegende dat Hij ruimte maakte tussen hen en omhooggebracht werd tot in de hemel. ⁵² En zij, Hem aanbeden hebbend keerden terug naar Jeruzalem met grote vreugde. ⁵³ En zij waren voortdurend in de gewijde plaats, God lovend en zegenend. Amen.

44. 18:31-33. 45. Psa 119:18. 46. Mat 26:24; Joh 20:9. 47. Han 2:38. 49. Joh 15:15,26; 16:7; Han 1:4. 51. Han 1:9. 52. Han 1:12. 53. Han 2:46-57; 5:42.

Johannes

Het vleesgeworden woord

¹ ¹ In het begin was het Woord, en het Woord was bij God, en God was het Woord.

² Dit was in het begin bij God. ³ Alles is erdoor ontstaan, en los ervan is zelfs niet één ding ontstaan dat bestaat. ⁴ Erin was leven en het leven was het licht van de mensen.

⁵ En het licht wordt in de donkerte zichtbaar en de donkerte heeft het niet gegrepen.

⁶ Er werd een mens afgevaardigd door God. Zijn naam was Johannes. ⁷ Deze kwam tot een getuigenis, opdat hij zou getuigen over het licht, opdat allen zouden geloven door hem. ⁸ Niet hij was het licht, maar hij was er opdat hij zou getuigen over het licht. ⁹ Het was het waarachtige licht dat, komend de wereld, in ieder mens verlicht.

¹⁰ Hij was in de wereld en de wereld ontstond door Hem, en de wereld heeft Hem niet gekend. ¹¹ Tot Zijn eigen mensen kwam Hij en Zijn eigen mensen namen Hem niet aan. ¹² Al wie Hem echter ontvangen, aan hen geeft Hij het recht kinderen van God te worden, aan hen die geloven in Zijn naam, ¹³ die niet uit bloed, noch uit de wil van het vlees, noch uit de wil van een man voortgebracht zijn, maar uit God.

¹⁴ En het Woord is vlees geworden en heeft Zijn tent opgeslagen onder ons, en wij hebben Zijn heerlijkheid gadeslagen, een heerlijkheid als van de Eniggeborene van de Vader, vol van genade en waarheid.

¹⁵ Johannes getuigde aangaande Hem en heeft geroepen, zeggend: "Deze was het van Wie ik gezegd heb: 'Die na mij komt, is er voor mij geweest, want Hij was er eerder dan ik,'" ¹⁶ want uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, zelfs genade voor genade. ¹⁷ Want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid kwamen door Jezus Christus. ¹⁸ Niemand heeft ooit God gezien. De eniggeboren God, Die in de boezem van de Vader is, die ontvouwt Hem.

3. Kol 1:16; Heb 1:2. 6. Mat 3:1. 16. Kol 1:19. 18. 17:6-8.

Het getuigenis van Johannes – wie is hij?

¹⁹ En dit is het getuigenis van Johannes toen de Joden uit Jeruzalem priesters en Levieten naar hem afvaardigden, opdat zij hem zouden navragen: "Wie ben jij?"

²⁰ En hij beleet en loochende niet, en hij beleet: "Ik ben niet de Gezalfde." ²¹ En zij vroegen hem weer: "Wie ben jij dan? Ben jij Elia?" En hij zei: "Ik ben het niet." "Ben jij de Profeet?" En hij antwoordde: "Nee." ²² Zij zeiden dan tot hem: "Wie ben jij – opdat wij antwoord zouden geven aan hen die ons gezonden hebben. Wat zeg jij over jezelf?" ²³ Hij verklaarde: "Ik ben 'de stem die roept in de wildernis: 'Maak recht de weg van de Heer,' ' zoals Jesaja de profeet gezegd heeft."

²⁴ En de afgevaardigden waren uit de farizeeën. ²⁵ En zij vroegen hem en zeiden tot hem: "Waarom doop jij dan, indien jij niet de Gezalfde bent, noch Elia, noch de Profeet?" ²⁶ Johannes antwoordde hen, zeggend: "Ik doop in water. In het midden van jullie nu staat iemand die jullie niet kennen. ²⁷ Hij is het Die na mij komt, Die er voor mij is geweest, van Wie ik niet waardig ben dat ik de riem van Zijn schoeisel los zou maken." ²⁸ Deze dingen gebeurden in Betanië, aan de andere zijde van de rivier de Jordaan, waar Johannes doopte.

21. Mal 4:5; Deut 18:15. 22. Mat 3:3. 23. Jes 40:3.

Johannes getuigt over Jezus

²⁹ De volgende morgen zag hij Jezus, naar hem toe komend, en hij zei: "Zie, het Lam van de God Dat de zonde van de wereld wegneemt! ³⁰ Deze is het aangaande Wie ik gezegd heb: 'Na mij komt een Man Die er voor mij geweest is, want Hij was er eerder dan ik,' ³¹ en ik kende Hem niet, maar opdat Hij openbaar gemaakt zou worden aan Israëel, derhalve ben ik gekomen, dopen in water."

³² En Johannes getuigde, zeggend: "Ik heb de geest gadegeslagen, afdalend als een duif uit de hemel, en hij bleef op Hem. ³³ En ik kende Hem niet, maar Hij Die mij gezonden heeft om te dopen in het water, Die heeft tot mij gezegd: "Op welke jij ook maar de geest waarneemt, afdalend en blijvend op Hem, Deze is het Die doopt in heilige geest." ³⁴ En ik heb gezien en getuigd dat Deze de Zoon van de God is."

29. Jes 53:7. 34. Mat 3:13-17; Mar 1:7-11.

Jezus volgen

³⁵ De volgende morgen stond Johannes er weer, en twee uit zijn leerlingen. ³⁶ En gekeken hebbend naar Jezus Die wandelde zei hij: "Zie, het Lam van God!" ³⁷ En twee leerlingen hoorden hem spreken en volgden Jezus.

³⁸ Jezus nu keerde en sloeg hen gade die volgden, en zei tot hen: "Wat zoeken jullie?" Zij nu zeiden tot Hem: "Rabbi," (wat vertaald "Leraar" betekent) "waar verblijft U?"

³⁹ Hij zei tot hen: "Kom en neem waar." Zij kwamen dan en zagen waar Hij verbleef, en zij bleven bij Hem die dag. Het was ongeveer het tiende uur.

⁴⁰ Andreas nu, de broeder van Simon Petrus, was één uit de twee van hen die het hoorden van Johannes en Hem volgden. ⁴¹ Deze vond eerst zijn eigen broeder Simon, en zei tot hem: "Wij hebben de Messias gevonden!" (wat vertaald "Gezalfde" is). ⁴² En hij leidde hem naar Jezus toe. Hem aangekeken hebbend zei Jezus: "Jij bent Simon, de zoon van Johannes. Jij zal Kefas genoemd worden" (wat vertaald wordt als Petrus).

⁴³ De volgende morgen wilde Hij vertrekken, Galilea in, en Hij vond Filippus. En Jezus zei tot hem: "Volg Mij!" ⁴⁴ Filippus nu was van Betsaida, uit de stad van Andreas en Petrus. ⁴⁵ Filippus vond Natanaël en zei tot hem: "Over wie Mozes in de wet en de profeten geschreven hebben, Hem hebben wij gevonden: Jezus, een zoon van Jozef, uit Nazaret." ⁴⁶ En tot hem zei Natanaël: "Kan uit Nazaret iets goeds komen?" Tot hem zei Filippus: "Kom en neem waar!"

⁴⁷ Jezus nam Natanaël waar, naar Hem toe komend, en Hij zei aangaande Hem: "Zie, waarachtig een Israëliet in wie geen bedrog is." ⁴⁸ Tot Hem zei Natanaël: "Vanwaar ken jij mij?" Jezus antwoordde en zei tot Hem: "Voordat Filippus jou riep, toen jij onder de vijgenboom was, heb Ik jou waargenomen." ⁴⁹ Natanaël antwoordde en zei tot Hem: "Rabbi, Ú bent de Zoon van God, Ú bent Koning van Israël!" ⁵⁰ Jezus antwoordde en zei tot hem: "Ik zei jou dat Ik jou waargenomen heb onderaan de vijgenboom en jij gelooft? Grotere dingen dan dit zal jij zien!" ⁵¹ En Hij zei tot hem: "Amen, amen, Ik zeg jullie, vanaf nu zullen jullie de hemel geopend zien en de boodschappers van God omhooggaand en afdalend op de Mensenzoon."

46. Mat 2:23. 49. 6:69.

De bruiloft in Kana

2 ¹ En op de derde dag vond een bruiloft plaats in Kana in Galilea, en de moeder van Jezus was daar. ² Ook Jezus en Zijn leerlingen nu waren uitgenodigd voor de bruiloft. ³ En toen zij gebrek leden aan wijn zei de moeder van Jezus tegen Hem: "Zij hebben geen wijn." ⁴ En tot haar zei Jezus: "Wat is er met Mij en met jou, vrouw! Mijn uur is nog niet gekomen." ⁵ Zijn moeder zei tot de dienaren: "Wat voor iets Hij ook maar tot jullie zegt, doe dat."

⁶ Er lagen daar nu zes stenen watervaten voor de reiniging van de Joden, ruimte hebbend voor elk twee of drie metreten. ⁷ En tot hen zei Jezus: "Maak de watervaten boordevol met water." En zij maakten hen boordevol tot de rand. ⁸ En Hij zei tot hen: "Put er nu uit en breng het naar de hofmeester." Zij nu brachten het.

⁹ Toen de hofmeester nu het water proefde dat wijn geworden was, en hij niet waargenomen had waarvandaan het kwam – de dienaren echter, die het water geput hadden, hadden het waargenomen – riep de hofmeester de bruidegom, ¹⁰ en hij zei tot hem: "Ieder mens geeft eerst de uitstekende wijn, en wanneer zij ook maar dronken zijn, dan de mindere. Jij echter hebt de uitstekende wijn bewaard tot nu."

¹¹ Dit deed Jezus als begin van de tekenen in Kana in Galilea, en Hij maakte Zijn heerlijkheid openbaar, en Zijn leerlingen geloofden in Hem.

3. Rich 9:13. 6. Mar 7:3-4.

Niet veel dagen in Kafarnaüm

¹² Na dit daalde Hij af naar Kafarnaüm, Hij en Zijn moeder en broeders en Zijn leerlingen, en zij bleven daar niet veel dagen.

Jezus werpt allen uit de gewijde plaats

¹³ En nabij was het Pascha van de Joden, en Jezus ging omhoog naar Jeruzalem. ¹⁴ En in de gewijde plaats vond Hij hen die runderen en schapen en duiven verkochten, en de geldwisselaren, zittend. ¹⁵ En een zweep gemaakt hebbend uit touwen wierp Hij allen uit de gewijde plaats, zowel de schapen als de runderen, en van de geldwisselaars goot Hij de wisselgelden uit en keerde de tafels om. ¹⁶ En tot hen die de duiven verkochten zei Hij: "Neem dezen weg van hier en maak het huis van Mijn Vader niet tot een markthuis." ¹⁷ Zijn leerlingen nu werden eraan herinnerd dat er geschreven staat: "De geestdrift voor Uw huis zal Mij verteren."

¹⁸ De Joden antwoordden dan en zeiden tot Hem: "Welk teken toon je ons, dat jij deze dingen doet?" ¹⁹ Jezus antwoordde en zei tot hen: "Breek deze tempel weg, en in drie dagen zal Ik hem oprichten." ²⁰ De Joden dan zeiden: "In zesenvestig jaar is deze tempel gebouwd, en jij zal hem in drie dagen oprichten?" ²¹ Hij sprak echter over de tempel van Zijn lichaam. ²² Toen Hij dan opgewekt was uit de doden werden Zijn leerlingen eraan herinnerd dat Hij dit zei, en zij geloofden in de schrift en in het woord dat Jezus gezegd had.

²³ Terwijl Hij nu in Jeruzalem was tijdens het Pascha, tijdens het feest, geloofden velen in Zijn naam, Zijn tekenen aanschouwend, die Hij deed. ²⁴ Zelf echter vertrouwde Jezus Zichzelf niet toe aan hen, omdat Hij allen kende, ²⁵ en omdat Hij geen behoefte had dat iemand zou getuigen aangaande de mens, want Hij wist wat er in de mens was.

13. Exo 12:15. 14. Kol 3:5. 15. 1Kor 5:7,8. 16. Mat 21:12-13. 17. Psa 69:9. 18. 1Kor 1:22. 24. 21:17. 25. Ope 2:23.

Nikodemus

³ ¹ Er was nu een mens uit de farizeeën, Nikodemus was zijn naam, een overste van de Joden. ² Deze kwam 's nachts naar Hem toe en zei tot Hem: "Rabbi, wij weten dat U een leraar bent, gekomen vanuit God, want niemand kan deze tekenen doen die U doet, indien God niet met hem zou zijn."

³ Jezus antwoordde en zei tot hem: "Amen, amen, Ik zeg je, indien iemand niet van boven voortgebracht wordt kan hij het koninkrijk van God niet waarnemen." ⁴ Tegen Hem zei Nikodemus: "Hoe kan een mens, een grijsaard zijnd, voortgebracht worden?"

Hij kan niet een tweede keer in de schoot van zijn moeder binnenkomen en voortgebracht worden!" ⁵ Jezus antwoordde: "Amen, amen, Ik zeg je, indien iemand niet voortgebracht wordt uit water en geest kan hij niet binnenkomen in het koninkrijk van God. ⁶ Wat voortgebracht is uit het vlees is vlees en wat voortgebracht is uit de geest is geest. ⁷ Jij zou niet verbaasd zijn dat Ik tot jou zeg: 'Jullie moeten van boven voortgebracht worden.' ⁸ De windvlaag waait waarheen hij wil, en zijn geluid hoor je, maar je weet niet waarvandaan hij komt en waar hij heengaat. Zo is eenieder die voortgebracht is uit water en geest."

⁹ Nikodemus antwoordde en zei tot Hem: "Hoe kunnen deze dingen gebeuren?"

¹⁰ Jezus antwoordde en zei tot Hem: "Jij bent de leraar van Israël, en deze dingen begrijp jij niet? ¹¹ Amen, amen, Ik zeg je dat over wat wij weten wij spreken en van wat wij gezien hebben wij getuigen, en ons getuigenis ontvangen jullie niet.

¹² Indien Ik jullie de aardse dingen vertel en jullie geloven niet, hoe zullen jullie, ingeval Ik jullie de hemelse dingen zou vertellen, geloven?"

¹³ En niemand is omhooggegaan naar de hemel, behalve de uit de hemel afdalende, de Mensenzoon Die in de hemel is. ¹⁴ En zoals Mozes de slang verhoogd heeft in de wildernis, zo moet de Mensenzoon verhoogd worden, ¹⁵ opdat eenieder die op Hem vertrouwt niet te gronde gaat, maar leven gedurende de tijdperken heeft. ¹⁶ Want zo lief heeft God de wereld, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat eenieder die in Hem gelooft niet te gronde gaat, maar leven gedurende de tijdperken heeft.

¹⁷ Want God heeft Zijn Zoon niet afgevaardigd naar de wereld opdat Hij de wereld zou oordelen, maar opdat de wereld gered zou worden door Hem. ¹⁸ Wie gelooft in Hem wordt niet geoordeeld, wie echter niet gelooft is al geoordeeld, omdat hij niet geloofd heeft in de naam van de eniggeboren Zoon van God.

¹⁹ Dit nu is het oordeel, dat het licht gekomen is naar de wereld, en de mensen hadden veeleer de duisternis lief dan het licht, want hun werken waren boos.

²⁰ Want eenieder die slechte dingen bedrijft haat het licht en komt niet naar het licht toe, opdat Zijn werken niet als verkeerd aangetoond zouden worden. ²¹ Wie echter de waarheid doet komt naar het licht toe, opdat zijn werken openbaar gemaakt zouden worden, omdat ze in God gewerkt zijn.

2. Han 2:22; 10:38. 5. Psa 51:10. 8. Eze 36:25-28. 13. Spr 30:4. 14. Num 21:4-9. 16. 1Joh 4:9-10. 17. 12:47. 18. 1Joh 4:14.

Johannes getuigt over Jezus

²² Na deze dingen kwamen Jezus en Zijn leerlingen in de streek Judea, en daar hield Hij zich op met hen en doopte. ²³ Ook Johannes nu doopte, in Aenon, nabij Salim,

omdat er veel water was daar, en zij arriveerden en werden gedoopt, ²⁴ want Johannes was nog niet in de gevangenis geworpen.

²⁵ Er vond dan een vragen stellen plaats vanuit de leerlingen van Johannes met een Jood aangaande reiniging. ²⁶ En zij kwamen naar Johannes toe en zeiden tot hem: "Rabbi, Hij Die met jou was aan de andere zijde van de Jordaan, van Wie ú getuigt hebt – zie, Deze doopt en allen komen naar Hem toe!"

²⁷ Johannes antwoordde en zei: "Een mens kan niet iets ontvangen indien het niet aan hem gegeven zou worden uit de hemel. ²⁸ Jullie getuigen zelf van mij dat ik gezegd heb: 'Ik ben niet de Gezalfde,' maar: 'Ik ben afgevaardigd voor Hem.' ²⁹ Wie de bruid heeft is de Bruidegom. De vriend van de bruidegom echter, die staat en Hem hoort, verheugt zich met vreugde vanwege de stem van de bruidegom. Deze vreugde van Mij dan is vervuld. ³⁰ Hij moet groeien, ik echter minder worden.

³¹ Hij Die van boven komt is over allen. Wie uit de aarde is, is uit de aarde en spreekt uit de aarde. Hij Die uit de hemel komt is over allen. ³² Wat Hij gezien heeft en gehoord, van dit getuigt Hij, en Zijn getuigenis ontvangt niemand. ³³ Wie Zijn getuigenis ontvangt, verzegelt dat God waar is. ³⁴ Want Hij Die God afvaardigt spreekt de uitspraken van God, want niet naar een maatstaf geeft God de geest.

³⁵ De Vader heeft de Zoon lief en heeft alles in Zijn hand gegeven. ³⁶ Wie gelooft in de Zoon heeft leven gedurende de tijdperken, wie echter weerspanning is aan de Zoon zal geen leven zien, maar de toorn van God blijft op hem."

24. 4:1-2; Mat 3:5-6; 14:3. 27. 1Kor 4:7. 29. Jer 2:2; Jer 31:31; Ope 21:2. 31. 1Kor 15:47-48. 33. 1Joh 5:10. 36. vers 15,16; 5:24; 1Joh 5:12,13; Rom 2:17,18; Efe 5:6.

De vrouw uit Samaria bij de put

4 ¹ Toen de Heer dan wist dat de farizeeën gehoord hadden dat Jezus meer leerlingen maakte en doopte dan Johannes ² (weliswaar doopte Jezus niet Zelf, maar Zijn leerlingen), ³ verliet Hij Judea en ging weer naar Galilea.

⁴ Nu moest Hij door Samaria komen. ⁵ Hij kwam dan in een stad in Samaria genaamd Sichar, naast het stuk grond dat Jakob gegeven had aan Zijn zoon Jozef. ⁶ Daar was nu een bron van Jakob. Jezus dan, Zich ingespannen hebbend door de reis, was zo gezeten bij de bron. Het was ongeveer het zesde uur.

⁷ Er kwam een zekere vrouw uit Samaria om water te putten. Tot haar zei Jezus: "Geef Mij te drinken," ⁸ want Zijn leerlingen waren gegaan naar de stad, opdat zij voeding zouden kopen. ⁹ Tot Hem dan zei de Samaritaanse vrouw: "Hoe kan het dat jij, een Jood zijnd, van mij te drinken verzoekt, terwijl ik een Samaritaanse vrouw ben?" (Want Joden gebruiken niet samen met Samaritanen.) ¹⁰ Jezus antwoordde en

zei tot haar: "Indien jij wist van het geschenk van God en Wie het is Die zegt tot jou: 'Geef Mij te drinken,' zou jij Hem verzoeken, en zou Hij jou levend water geven."

¹¹ De vrouw zei tot Hem: "Heer, U hebt niet een putemmer en de put is diep, waarvandaan hebt U dan het levend water?" ¹² Ú bent toch niet groter dan onze vader Jakob die aan ons de put gegeven heeft? En hij heeft eruit gedronken, en zijn zonen en wie door hem grootgebracht waren."

¹³ Jezus antwoordde en zei tot haar: "Eenieder die drinkt uit dit water zal weer dorst hebben. ¹⁴ Wie echter ook maar drinkt uit het water dat Ík hem zal geven zal in geen geval dorst hebben voor het tijdperk, maar het water dat Ík zal geven aan hem zal in hem een bron worden van water dat opwelt tot leven gedurende de tijdperken."

¹⁵ Tegen Hem zei de vrouw: "Heer, geef mij dit water, opdat ik geen dorst zou hebben, en ik ook niet hier kom om te putten!"

¹⁶ Tot haar zei Jezus: "Ga heen, roep jouw man en kom hier." ¹⁷ De vrouw antwoordde en zei tot Hem: "Ik heb geen man." Tot haar zei Jezus: "Uitstekend zeg jij: 'Een man heb ik niet,' ¹⁸ want vijf mannen heb je gehad, en die jij nu hebt is niet jouw man. Dit heb jij naar waarheid uitgesproken."

¹⁹ Tot Hem zei de vrouw: "Heer, ik zie dat ú een profeet bent. ²⁰ Onze vaders hebben op deze berg aanbeden, en jullie zeggen dat in Jeruzalem de plaats is waar men moet aanbidden." ²¹ Tot haar zei Jezus: "Geloof Mij, vrouw, dat het uur komt waarin noch op deze berg noch in Jeruzalem jullie de Vader zullen aanbidden. ²² Jullie aanbidden wat jullie niet weten; wij aanbidden wat wij weten, omdat de redding uit de Joden is. ²³ Maar het uur komt en is er nu waarin de waarachtige aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid, want de Vader zoekt ook zodanigen die Hem aanbidden. ²⁴ God is geest, en wie Hem aanbidden moeten in geest en waarheid aanbidden."

²⁵ Tot Hem zei de vrouw: "Wij weten dat de Messias komt (wat Gezalfde betekent). Wanneer Die ook maar zou komen zal Hij ons alles mededelen." ²⁶ Tot haar zei Jezus: "Ík ben het, Die met jou spreekt."

²⁷ En op dit moment kwamen Zijn leerlingen, en zij verbaasden zich dat Hij met een vrouw sprak. Evenwel zei niemand tot Hem: "Wat zoekt U?", of: "Waarom spreekt U met haar?" ²⁸ De vrouw liet dan haar watervat achter en ging naar de stad en zei tot de mensen: ²⁹ "Hierheen! Zie, een Mens Die mij alles zegt, al wat ik gedaan heb. Is Deze niet de Gezalfde?"

³⁰ Zij kwamen dan uit de stad en kwamen naar Hem toe.

³¹ In de tussentijd nu vroegen de leerlingen Hem, zeggend: "Rabbi, eet." ³² Hij echter zei tot hen: "Ík heb voedsel te eten dat jullie niet kennen." ³³ De leerlingen zeiden

dan tegen elkaar: "Niemand heeft Hem toch te eten gebracht?" ³⁴ Tot hen zei Jezus: "Mijn voedsel is dat Ik de wil zou doen van Hem Die Mij gezonden heeft, en Ik Zijn werk zou volbrengen.

³⁵ Zeggen jullie niet dat het nog vier maanden is tot de oogst komt? Zie, Ik zeg jullie, hef jullie ogen op en sla gade, want de landstreken zijn al wit voor de oogst. ³⁶ En hij die oogst ontvangt loon en verzamelt vrucht voor het leven gedurende de tijdperken, opdat en hij die zaait en hij die oogst zich tezamen zouden verheugen.

³⁷ Want in dit is het woord waarachtig: 'De ene is het die zaait en de andere die oogst.' ³⁸ Ik vaardig jullie af om te oogsten waarvoor jullie je niet ingespannen hebben. Anderen hebben zich ingespannen en jullie zijn in hun moeite binnengekomen."

³⁹ Uit die stad nu geloofden velen van de Samaritanen in Hem vanwege het woord van de vrouw, getuigend: "Hij heeft mij alles gezegd, al wat ik gedaan heb." ⁴⁰ Toen dan de Samaritanen bij Hem samengekomen waren vroegen zij Hem te blijven bij hen, en Hij bleef daar twee dagen. ⁴¹ En veel meer mensen geloofden door Zijn woord. ⁴² Daarnaast zeiden ze tot de vrouw: "Niet meer vanwege jouw spraak geloven wij, want we hebben zelf gehoord van Hem en waargenomen dat Deze waarachtig de Redder van de wereld is, de Gezalfde."

1. 3:22. 5. Joz 24:32. 6. Gen 33:18. 9. 2Kon 17:22-33. 20. Gen 12:6,7. 22. Jes 2:3. 26. Deut 18:18. 34. 17:4. 35. Mat 9:37; Luc 10:2.

Jezus gaat naar Galilea

⁴³ Na de twee dagen nu vertrok Hij vandaar en ging naar Galilea, ⁴⁴ want Jezus zelf getuigde dat een profeet in zijn eigen vaderstad geen eer heeft. ⁴⁵ Toen Hij dan kwam in Galilea ontvingen de Galileeërs Hem, alles, al wat Hij gedaan had in Jeruzalem op het feest, gezien hebbend, want ook zij waren op het feest gekomen.

44. Mat 13:57; Luc 4:24. 45. 2:23; Deut 16:16.

De zoon van een koninklijk iemand

⁴⁶ Jezus kwam dan weer in Kana in Galilea waar Hij het water wijn gemaakt had, en er was een koninklijk iemand in Kafarnaüm van wie de zoon zwak was. ⁴⁷ Deze, gehoord hebbend dat Jezus aankwam uit Judea in Galilea, ging naar Hem toe en vroeg Hem of Hij af zou dalen en zijn zoon zou helen, want hij stond op het punt te sterven. ⁴⁸ Jezus dan zei tegen hem: Indien jullie geen tekenen en wonderen zouden waarnemen zouden jullie in geen geval geloven." ⁴⁹ Tegen Hem zei de koninklijke: "Heer, daal af voordat mijn kind sterft!" ⁵⁰ Tot hem zei Jezus "Ga, jouw zoon leeft,"

en de mens geloofde het woord dat Jezus tot hem gezegd had, en hij ging.

⁵¹ Terwijl hij nu al afdaalde ontmoetten zijn slaven hem en berichtten hem, zeggend dat zijn jongen leefde. ⁵² Hij vorste dan het uur van hen uit waarin hij beter was, en zij zeiden dan tot hem dat gisteren het zevende uur de koorts hem verlaten had.

⁵³ De vader wist dan dat het in dat uur was waarin Jezus tot hem gezegd had: "Jouw zoon leeft," en hij en geheel zijn woonhuis geloofde.

⁵⁴ Dit nu is weer het tweede teken dat de Jezus gedaan heeft, gekomen uit Judea naar Galilea.

48. 2:18.

Jezus maakt gezond op de sabbat

5 ¹ Na deze dingen was er een feest van de Joden, en Jezus ging omhoog naar Jeruzalem. ² In Jeruzalem nu was in de Schaapspoort een badhuis dat in het Hebreeuws Betesda heette, vijf zuilengangen hebbend. ³ Hierin lag een menigte neer van de zwakken, blinden, lammen en drogen, wachtend op de beweging van het water. ⁴ (Want een boodschapper van de Heer baadde op zeker moment in het badhuis en beroerde het water. Hij die dan als eerste instapte na de beroering van het water, werd gezond van wat voor ziekheid hem zo ook maar neerhield.)

⁵ Er was nu een zeker mens daar, achtendertig jaar zijn zwakheid hebbend. ⁶ Jezus zag hem neerliggen en wist dat hij er al een lange tijd gelegen had, en zei tot hem: "Wil jij gezond worden?" ⁷ Hem antwoordde de zwakke: "Heer, een mens heb ik niet, opdat, wanneer het water beroerd wordt, hij mij in het badhuis zou werpen. En wanneer ik kom daalt een ander voor mij af." ⁸ Tot hem zei Jezus: "Kom overeind en til je draagbaar op en wandel!" ⁹ En terstond werd de mens gezond en kwam overeind en tilde zijn draagbaar op en wandelde.

Nu was het op die dag een sabbat. ¹⁰ De Joden dan zeiden aan hem die genezen was: "Een sabbat is het, en het is jou niet geoorloofd jouw draagbaar op te tillen." ¹¹ Hij echter antwoordde hen: "Hij die mij gezond maakte, Die heeft tot mij gezegd: 'Til jouw draagbaar op en wandel!' " ¹² Zij vroegen hem dan "Wie is de mens die tot jou gezegd heeft: 'Til jouw draagbaar op en wandel!'?"

¹³ Hij nu die geheeld was had niet waargenomen wie Hij was, want Jezus week uit terwijl een schare op die plaats was. ¹⁴ Na deze dingen vond Jezus hem in de gewijde plaats en zei tot hem: "Zie, jij bent gezond geworden, zondig niet meer, opdat jou niet iets slechters overkomt."

¹⁵ En de mens vertrok dan en deelde mede aan de Joden dat Jezus het was Die hem gezond gemaakt had. ¹⁶ En derhalve vervolgden de Joden Jezus en zochten zij Hem

te doden, omdat Hij deze dingen deed op een sabbat. ¹⁷ Jezus nu antwoordde hen: "Mijn Vader werkt tot nu, en Ik werk." ¹⁸ Derhalve dan zochten de Joden nog meer Hem te doden, omdat Hij niet alleen de sabbat ontbond, maar ook zei dat Zijn eigen Vader God is, Zichzelf gelijk makend aan God.

9. Mat 9:6. 10. Jer 17:21. 17. 9:4. 18. 7:29; 10:33.

Jezus getuigt over Zichzelf

¹⁹ Jezus dan antwoordde en zei tot hen: "Amen, amen, Ik zeg jullie, de Zoon kan niet iets doen vanuit Zichzelf, indien het niet iets is dat Hij de Vader ziet doen, want wat Hij ook maar doet, deze dingen doet ook de Zoon evenzo. ²⁰ Want de Vader houdt van de Zoon en toont alles aan Hem wat Hij doet.

En grotere dan deze werken zal Hij Hem tonen, opdat jullie je zouden verbazen.

²¹ Want evenals de Vader de doden opwekt en levend maakt, zo maakt ook de Zoon levend wie Hij wil. ²² Want noch oordeelt de Vader iemand, maar Hij heeft al het oordelen gegeven aan de Zoon, ²³ opdat allen de Zoon zouden eren zoals zij de Vader eren. Wie de Zoon niet eert, eert de Vader niet Die Hem gezonden heeft.

²⁴ Amen, amen, Ik zeg jullie dat hij die Mijn woord hoort en in Hem gelooft Die Mij gezonden heeft, leven gedurende de tijdperken heeft, en niet in het oordeel komt, maar uit de dood is overgegaan in het leven. ²⁵ Amen, amen, Ik zeg jullie dat het uur komt en er nu is waarin de doden de stem zullen horen van de Zoon God, en zij die het horen zullen leven. ²⁶ Want evenals de Vader leven heeft in zichzelf, zo heeft Hij ook aan de Zoon gegeven leven te hebben in Hemzelf.

²⁷ En Hij heeft Hem autoriteit gegeven het oordelen te doen, omdat Hij de Mensenzoon is. ²⁸ Verbaas je niet hierover, want het uur komt waarin allen die in de grafkamers zijn Zijn stem zullen horen, ²⁹ en zij die goede dingen gedaan hebben zullen uitgaan tot de opstanding van leven, zij die echter slechte dingen bedreven hebben tot opstanding van het oordeel. ³⁰ Ik kan niet iets vanuit Mijzelf doen. Zoals Ik hoor oordeel Ik, en Mijn oordelen is rechtvaardig, omdat Ik niet Mijn wil zoek maar de wil van Hem Die Mij gezonden heeft.

³¹ Ingeval Ik zou getuigen over Mijzelf, is dan Mijn getuigenis niet waar? ³² Er is een ander die getuigt aangaande Mij, en Ik weet dat het getuigenis dat hij getuigt aangaande Mij waar is. ³³ Jullie hebben afgevaardigd naar Johannes en hij heeft getuigd van de waarheid. ³⁴ Ik hecht echter niet aan het getuigenis van mensen, maar dit zeg Ik opdat jullie gered zouden worden. ³⁵ Die was de lamp die brandde en zichtbaar werd, jullie echter hebben voor een uur willen juichen in zijn licht.

³⁶ Ik nu heb een groter getuigenis dan Johannes, want de werken die de Vader Mij

heeft gegeven, opdat Ik ze zou volbrengen, de werken die Ik doe, getuigen zelf aangaande Mij dat de Vader Mij heeft afgevaardigd. ³⁷ En de Vader Die Mij gezonden heeft, Die heeft getuigd aangaande Mij. Jullie hebben noch Zijn stem ooit gehoord, noch Zijn gedaante gezien. ³⁸ En Zijn woord hebben jullie niet blijvend in jullie, omdat Wie Hij afgevaardigd heeft, in Deze geloven jullie niet.

³⁹ Vors de schriften na, want jullie menen in hen leven gedurende de tijdperken te hebben, en die zijn het die getuigen aangaande Mij. ⁴⁰ En jullie willen niet naar Mij toe komen opdat jullie leven zouden hebben.

⁴¹ Heerlijkheid van mensen ontvang Ik niet. ⁴² Maar Ik weet van jullie dat jullie de liefde van God niet in julliezelf hebben. ⁴³ Ik ben gekomen in de naam van Mijn Vader, en jullie ontvangen Mij niet. Ingeval een ander zou komen in zijn eigen naam, die zullen jullie ontvangen. ⁴⁴ Hoe kunnen jullie geloven, heerlijkheid ontvangend van elkaar, en de heerlijkheid die van God alleen is zoeken jullie niet?

⁴⁵ Meen niet dat Ik jullie zal beschuldigen bij de Vader. Hij die jullie beschuldigt bij de Vader is Mozes, op wie jullie hopen. ⁴⁶ Want indien jullie Mozes geloofden zouden jullie Mij geloven, want over Mij heeft hij geschreven. ⁴⁷ Indien jullie nu diens geschriften niet geloven, hoe zullen jullie Mijn uitspraken geloven?"

21. 11:25. 22. Han 17:31. 24. 1Joh 5:9-13. 25. Ope 20:4-6. 26. 6:57. 27. Han 10:42. 29. Dan 12:1,2; Ope 20:12. 31. 8:14. 32. 8:18. 36. 3:2; Han 2:22. 37. 1:18; 1Joh 4:12. 39. Luc 24:25; Han 17:11. 40. 1Pet 1:10. 44. 12:43. 45. Deut 31:26-27. 47. Deut 18:15.

Het vullen van een grote schare

6 ¹ Na deze dingen ging Jezus naar de andere zijde van de zee van Galilea van Tiberias. ² Hem volgde nu een grote schare, omdat zij de tekenen aanschouwden die Hij deed bij de zwakken. ³ Nu kwam Jezus boven op de berg, en zat daar met Zijn leerlingen. ⁴ Nu was het Pascha nabij, het feest van de Joden. ⁵ Jezus hief dan de ogen op, en gadegeslagen hebbend dat een grote schare naar Hem toe kwam, zei Hij tegen Filippus: "Waarvandaan zouden wij broden kopen, opdat dezen zouden eten?" ⁶ Dit zei Hij nu, hem beproevend, want Hij wist wat Hij op het punt stond te doen. ⁷ Hem antwoordde Filippus dan: "Voor tweehonderd denarii brood is er niet voldoende voor hen, opdat eenieder een beetje zou krijgen."

⁸ Tot Hem zei één uit Zijn leerlingen, Andreas, de broeder van Simon Petrus: ⁹ "Hier is een jongetje dat vijf broden van gerst heeft, en twee klaargemaakte vissen, maar wat zijn deze dingen voor zovelen?" ¹⁰ Jezus echter zei: "Doe de mensen aanliggen." Er was nu veel gras in de plaats. De mensen dan gingen aanliggen, mannen, ongeveer vijfduizend in getal. ¹¹ Jezus nam dan de broden, en gedankt hebbend deelde Hij uit aan hen die aanlagen, en evenzo van de klaargemaakte vissen, zo veel

zij wilden. ¹² Toen zij dan gevuld waren zei Hij tot Zijn leerlingen: "Verzamel de overgebleven brokstukken, opdat niet iets verloren gaat." ¹³ Zij verzamelden het dan, en maakten twaalf draagkorven boordevol met brokstukken van de vijf broden van gerst die overgebleven waren bij hen die genuttigd hadden. ¹⁴ De mensen dan, waargenomen hebbend welk teken Jezus gedaan had, zeiden: "Deze is waarachtig de Profeet Die komt in de wereld!"

13. Mat 14:13-21; Mar 6:32-41; Luc 9:10-17. 14. Deut 18:15-19.

Jezus wandelend over de zee

¹⁵ Jezus dan, wetend dat zij op het punt stonden te komen en Hem weg te rukken, opdat zij Hem koning zouden maken, verwijderde Zich weer naar de berg, Hij alleen.

¹⁶ Toen het echter avond geworden was, daalden Zijn leerlingen af naar de zee. ¹⁷ En ingestapt in het schip kwamen zij aan de andere kant van de zee, tot Kafarnaüm.

En het was al donker geworden, en Jezus was nog niet naar hen toe gekomen.

¹⁸ Bovendien werd de zee gewekt door een grote waaiende wind. ¹⁹ Dan, ongeveer vijftientig of dertig stadiën geroeid hebbend, aanschouwden zij Jezus, wandelend over de zee en nabij het schip komend, en zij werden bevreesd. ²⁰ Hij echter zei tot hen: "Ik ben het, vrees niet." ²¹ Zij wilden Hem dan in het schip nemen, en terstond kwam het schip aan land waar zij heen gingen.

15. 12:13. 17. Mat 14:22-24; Mar 6:45-46. 21. Mat 14:25-33; Mar 6:47-52.

Het Brood van het leven

²² De volgende morgen nam de schare die stond aan de andere zijde van de zee waar dat er geen andere boot was daar behalve één, en dat Jezus niet samen met Zijn leerlingen in het schip gegaan was, maar alleen Zijn leerlingen vertrokken waren.

²³ Maar boten kwamen uit Tiberias nabij de plaats waar zij het brood gegeten hadden waarvoor de Heer gedankt had. ²⁴ Toen de schare dan waarnam dat Jezus daar niet was, noch Zijn leerlingen, stapten zij in de boten en kwamen in Kafarnaüm, Jezus zoekend. ²⁵ En, Hem gevonden hebbend aan de andere zijde van de zee, zeiden zij tot Hem: "Rabbi, wanneer bent U hier gekomen?"

²⁶ Jezus antwoordde hen en zei: "Amen, amen, Ik zeg jullie: jullie zoeken Mij niet omdat jullie tekenen waargenomen hebben, maar omdat jullie aten van de broden en verzadigd werden. ²⁷ Werk niet voor het eten dat te gronde gaat, maar voor het eten dat blijft in het leven gedurende de tijdperken, dat de Mensenzoon jullie zal geven, want Deze heeft God de Vader verzegeld." ²⁸ Zij zeiden dan tegen Hem: "Wat zouden wij doen opdat wij de werken van God zouden werken?" ²⁹ Jezus antwoordde

en zei tot hen: "Dit is het werk van God, dat jullie geloven in Wie Hij afgevaardigd heeft."

³⁰ Zij zeiden dan tot Hem: "Welk teken doe jij dan opdat wij het zouden waarnemen en zouden geloven in jou? Wat verricht jij?" ³¹ Onze vaders aten het manna in de wildernis, zoals is geschreven: 'Brood uit de hemel heeft Hij aan hen te eten gegeven.' " ³² Tot hen zei Jezus dan: "Amen, amen, Ik zeg jullie, niet Mozes heeft aan jullie het brood uit de hemel gegeven, maar Mijn Vader geeft aan jullie het waarachtige brood uit de hemel, ³³ Want het brood van God is Hij Die afdaalt uit de hemel en leven geeft aan de wereld."

³⁴ Zij zeiden dan tegen Hem: "Heer, geef ons altijd dit brood!" ³⁵ Tot hen dan zei Jezus: "Ik ben het Brood van het leven. Wie naar Mij toe komt, heeft in geen geval honger, en wie gelooft in Mij zal in geen geval ooit dorst hebben. ³⁶ Maar Ik zeg jullie dat jullie Mij ook gezien hebben, en jullie geloven niet in Mij. ³⁷ Alles wat de Vader aan Mij geeft zal naar Mij toe komen, en wie naar Mij toe komt werp Ik in geen geval buiten, ³⁸ want Ik ben afgedaald vanuit de hemel, niet opdat Ik Mijn wil zou doen, maar de wil van Hem Die Mij gezonden heeft. ³⁹ Dit nu is de wil van Hem Die Mij gezonden heeft, dat alles wat Hij aan Mij gegeven heeft, Ik er van niet één ding zou verliezen, maar het zal doen opstaan in de laatste dag. ⁴⁰ Want dit is de wil van Mijn Vader, dat eenieder die de Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, leven gedurende de tijdperken zou hebben, en Ik Hem zal doen opstaan in de laatste dag."

⁴¹ De Joden dan morden over Hem, dat Hij zei: "Ik ben het Brood dat afdaalt uit de hemel." ⁴² En zij zeiden: "Is dit niet Jezus, de zoon van Jozef, van wie wij de vader en de moeder kennen? Hoe zegt Hij dan: 'Ik ben afgedaald uit de hemel'?" ⁴³ Jezus dan antwoordde en zei tot hen: "Mor niet met elkaar. ⁴⁴ Niemand kan naar Mij toe komen indien de Vader Die Mij gezonden heeft hem niet zou trekken. En Ik zal hem doen opstaan in de laatste dag. ⁴⁵ Het is geschreven in de profeten: 'En zij zullen allen geleerd door God zijn.' Allen dan die gehoord hebben van de Vader en de waarheid geleerd hebben komen naar Mij toe. ⁴⁶ Niet dat iemand de Vader gezien heeft, behalve Hij Die van God is. Deze heeft de Vader gezien. ⁴⁷ Amen, amen, Ik zeg jullie dat wie in Mij gelooft leven gedurende de tijdperken heeft. ⁴⁸ Ik ben het Brood van het leven. ⁴⁹ Jullie vaders aten het manna in de wildernis en stierven. ⁵⁰ Dit is het Brood dat uit de hemel afdaalt, opdat eenieder ervan zou eten en niet zou sterven. ⁵¹ Ik ben het levende Brood dat uit de hemel afgedaald is. Ingeval iemand zou eten van dit brood zal hij leven voor het tijdperk. En het brood nu dat Ik zal geven voor het leven van de wereld is Mijn vlees.

⁵² De Joden dan vochten met elkaar, zeggend: "Hoe dan kan deze aan ons zijn vlees te eten geven?" ⁵³ Tot hen dan zei Jezus: "Amen, amen, Ik zeg jullie, indien jullie niet het vlees van de Mensenzoon zouden eten en Zijn bloed drinken hebben jullie niet het leven gedurende de tijdperken in julliezelf. ⁵⁴ Wie op Mijn vlees kauwt en Mijn bloed drinkt, heeft leven gedurende de tijdperken, en Ik zal hem doen opstaan in de laatste dag, ⁵⁵ want Mijn vlees is het ware eten, en Mijn bloed is het ware drinken.

⁵⁶ Wie op Mijn vlees kauwt en Mijn bloed drinkt, blijft in Mij en Ik in hem. ⁵⁷ Zoals de levende Vader Mij afgevaardigd heeft, leef ook Ik door de Vader. En wie op Mij kauwt, die zal ook leven door Mij. ⁵⁸ Dit is het brood dat afgedaald is uit de hemel. Niet zoals wat de vaders aten, en zij stierven. Wie op dit Brood kauwt zal leven voor het tijdperk." ⁵⁹ Deze dingen zei Hij in synagoge, onderwijzend in Kafarnaüm.

30. 1Kor 1:22. 31. Exo 1:6; Psa 78:24. 34. 4:15. 38. 4:34. 45. Jer 31:34; Jes 54:13. 56. 1Joh 3:24. 57. 5:26.

Veel leerlingen gaan terug

⁶⁰ Velen dan uit Zijn leerlingen, het gehoord hebbend, zeiden: "Hard is dit woord. Wie kan het horen?" ⁶¹ Jezus echter wist in Zichzelf dat Zijn leerlingen morden over deze dingen, en Hij zei tot hen: "Dit verstrikt jullie? ⁶² Ingeval jullie dan de Mensenzoon zouden aanschouwen, omhooggaand naar waar Hij eerder was – ? ⁶³ De geest is het die levend maakt. Het vlees verschaft geen enkel nut. De uitspraken die Ik gesproken heb tot jullie zijn geest en zijn leven. ⁶⁴ Maar er zijn sommigen uit jullie die niet geloven." Want vanaf het begin had Jezus waargenomen dat er enigen waren die niet geloofden en er iemand was die Hem zou overgeven. ⁶⁵ En Hij zei: "Derhalve heb Ik tot jullie uitgesproken dat niemand naar Mij toe kan komen indien het hem niet gegeven zou zijn vanuit de Vader." ⁶⁶ Vanaf dit moment dan gingen velen uit Zijn leerlingen terug en wandelden niet meer met Hem.

Het geloof van de twaalf

⁶⁷ Jezus dan zei tot de twaalf: "Willen jullie niet ook weggaan?" ⁶⁸ Hem antwoordde Simon Petrus: "Heer waar naartoe zullen wij gaan? Uitspraken van leven gedurende de tijdperken hebt U! ⁶⁹ En wij geloven en weten dat U de Heilige van God bent."

⁷⁰ Jezus antwoordde en zei tot hen: "Heb Ik niet jullie twaalf uitgekozen? En één uit jullie is een tegenwerker." ⁷¹ Hij zei dit nu over Judas, zoon van Simon Iskariot, want deze stond op het punt Hem over te geven, één uit de twaalf zijnd.

⁶⁹. Mat 16:15-17; Luc 9:20.

Zijn broeders geloven niet in Hem

⁷ ¹ En na deze dingen trok Jezus rond in Galilea, want Hij wilde niet in Judea rondtrekken, omdat de Joden Hem zochten te doden. ² Nu was het Loofhuttenfeest van de Joden nabij. ³ Tegen Hem dan zeiden Zijn broeders: "Ga verder van hier en ga heen naar Judea, opdat ook jouw leerlingen van jou de werken aanschouwen die jij doet. ⁴ Want niemand doet iets in het verborgene als hij zoekt in vrijmoedigheid te zijn. Indien jij deze dingen doet, maak jezelf openbaar aan de wereld." ⁵ Want ook Zijn broeders geloofden niet in Hem.

⁶ Tot hen dan zei Jezus: "Mijn moment is nog niet aanwezig. Jullie moment is echter altijd aanwezig, gereed. ⁷ De wereld kan jullie niet haten, maar Mij haat ze omdat Ik getuig over haar dat haar werken boos zijn. ⁸ Gaan jullie omhoog naar dit feest, Ik ga niet omhoog naar dit feest, omdat Mijn moment nog niet vervuld is." ⁹ Deze dingen nu gezegd hebbend tot hen bleef Hij in Galilea.

1. 5:18; 8:37,40. 2. Lev 23:33-36. 6. 2:4. 7. 15:24; 3:19.

Gemor onder de scharen

¹⁰ Toen Zijn broeders echter omhooggegaan waren naar het feest, toen ging ook Hij omhoog, niet duidelijk zichtbaar, maar als in het verborgene. ¹¹ De Joden dan zochten Hem tijdens het feest en zeiden: "Waar is hij?" ¹² En er was veel gemor over Hem onder de scharen. Die zeiden inderdaad: "Hij is goed," anderen echter zeiden: "Nee. Maar Hij brengt de schare tot dwaling." ¹³ Niemand sprak evenwel met vrijmoedigheid over Hem vanwege de vrees voor de Joden.

13. 9:22; 12:42.

Jezus over Zijn onderwijs

¹⁴ Terwijl het feest echter al halverwege was ging Jezus omhoog naar de gewijde plaats en onderwees. ¹⁵ De Joden dan verbaasden zich, zeggend: "Hoe kent deze de geschriften, niet geleerd hebbend?" ¹⁶ Hen antwoordde Jezus dan en zei: "Mijn onderwijs is niet van Mij, maar van Hem Die Mij gezonden heeft. ¹⁷ Ingeval iemand Zijn wil zou willen doen zal hij herkennen aangaande het onderwijs of het uit God is, of dat Ik vanuit Mijzelf spreek. ¹⁸ Wie vanuit zichzelf spreekt, zoekt zijn eigen heerlijkheid, maar Wie de heerlijkheid zoekt van Hem Die Hem gezonden heeft, Deze is waar, en onrechtvaardigheid is er niet in Hem. ¹⁹ Heeft Mozes jullie niet de wet gegeven? En niemand uit jullie doet de wet. Waarom zoeken jullie Mij te doden?"

²⁰ De schare antwoordde: "Je hebt een demon! Wie zoekt jou te doden?" ²¹ Jezus antwoordde en zei tot hen: "Eén werk heb Ik gedaan en jullie verbazen je allen.

²² Derhalve: Mozes heeft jullie de besnijdenis gegeven (niet dat het uit Mozes is, maar dat het uit de vaders is), en op een sabbat besnijden jullie een mens. ²³ Indien de mens besnijdenis ontvangt op een sabbat, opdat de wet van Mozes niet ontbonden wordt, wordt jullie gal opgewekt door Mij omdat Ik een geheel mens gezond gemaakt heb op de sabbat? ²⁴ Oordeel niet naar aanblik maar oordeel het rechtvaardige oordeel."

15. Mat 13:54. 19. 1:17. 22. Gen 17:10; Lev 12:3.

Waarvandaan Jezus komt en waarheen Hij gaat

²⁵ Sommigen uit de Jeruzalemmers zeiden dan: "Is deze het niet die zij zoeken te doden? ²⁶ En zie, met vrijmoedigheid spreekt hij en zij zeggen hem niets! Of erkennen de oversten misschien waarachtig dat deze de Gezalfde is? ²⁷ Maar van deze weten wij waarvandaan hij afkomstig is. De Gezalfde echter, wanneer Hij ook maar komt, herkent niemand Hem, of weet waarvandaan Hij afkomstig is."

²⁸ Jezus dan riep in de gewijde plaats, onderwijzend en zeggend: "Ook Mij hebben jullie waargenomen, en jullie weten waarvandaan Ik afkomstig ben, en vanuit Mijzelf ben Ik niet gekomen, maar waarachtig is Hij Die mij gezonden heeft, Die jullie niet waargenomen hebben. ²⁹ Ík echter heb Hem waargenomen, omdat Ik van Hem afkomstig ben, Die Mij ook afgevaardigd heeft. ³⁰ Zij zochten dan Hem te pakken, en niemand wierp op Hem de hand, want Zijn uur was nog niet gekomen.

³¹ Uit de schare geloofden nu velen in Hem en zeiden: "De Gezalfde, wanneer Hij ook maar komt, zal niet meer tekenen doen dan welke Deze gedaan heeft!"

³² De farizeeën nu hoorden de schare deze dingen over Hem morren, en de hogepriesters en de farizeeën vaardigden assistenten af, opdat zij Hem zouden pakken. ³³ Jezus dan zei: "Nog een kleine tijd ben Ik met jullie, en dan ga Ik weg, naar Hem toe Die mij gezonden heeft. ³⁴ Jullie zullen Mij zoeken, en jullie zullen Mij niet vinden. En waar Ik ben, daar kunnen jullie niet komen."

³⁵ De Joden dan zeiden in zichzelf: "Waar staat deze op het punt heen te gaan, dat wij hem niet zullen vinden? Hij staat toch niet op het punt naar de verstrooiing van de Grieken te gaan en de Grieken te onderwijzen? ³⁶ Wat is dit woord dat hij sprak: 'Jullie zullen mij zoeken en jullie zullen mij niet vinden. En waar ík ben kunnen jullie niet komen.'?"

28. Mat 11:27. 29. 8:55. 30. 8:20. 34. 8:21; 13:33.

Levend water

³⁷ Op de laatste grote dag van het feest nu stond Jezus en riep, zeggend: "Ingeval iemand dorst heeft, laat hij naar Mij toe komen en drinken. ³⁸ Wie gelooft in Mij, zoals de schrift zegt, uit zijn onderlijf zullen rivieren vloeien van levend water."

³⁹ Dit zei Hij nu over de geest die, wie in Hem geloofden, op het punt stonden te ontvangen. Want de heilige geest was nog niet gegeven, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was.

⁴⁰ Sommigen uit de schare hoorden dan deze woorden en zeiden: "Deze is waarachtig de Profeet!", ⁴¹ anderen zeiden: "Deze is de Gezalfde!", anderen echter zeiden: "Want niet uit Galilea komt de Gezalfde!" ⁴² Zegt de schrift juist niet dat uit het zaad van David en vanuit Betlehem, het dorp waarin David was, de Gezalfde komt?" ⁴³ Er ontstond dan een splitsing in de schare vanwege Hem. ⁴⁴ Sommigen uit hen wilden Hem echter pakken, maar niemand wierp op Hem de handen.

37. Lev 23:33-36; Num 29:35. 38. Jes 44:3. 39. 14:17. 42. Psa 132:11; Mich 5:2.

Nikodemus tegen de farizeeën

⁴⁵ De assistenten dan kwamen bij de hogepriesters en farizeeën, en die zeiden tot hen: "Waarom hebben jullie Hem niet meegebracht?" ⁴⁶ De assistenten nu antwoordden: "Nog nooit heeft zo een mens gesproken!" ⁴⁷ De farizeeën dan antwoordden hen: "Jullie zijn toch niet ook tot dwaling gebracht?" ⁴⁸ Niemand uit de oversten of uit de farizeeën gelooft in Hem. ⁴⁹ Maar deze schare, die niet de wet kent, is verwenst."

⁵⁰ Nikodemus, die eerder naar Hem toe gekomen was, één uit hen zijnd, zei tegen hen: ⁵¹ "Onze wet oordeelt niet een mens, indien hij niet eerst van Hem gehoord heeft, en weet wat hij doet." ⁵² Zij antwoordden en zeiden tot Hem: "Ben jij niet ook uit Galilea? Vors na, en zie dat uit Galilea geen profeet opgewekt wordt."

49. 1Kor 2:8. 50. 3:2.

De echtbreuk plegende vrouw

(Dit gedeelte is waarschijnlijk later toegevoegd)

⁵³ [[En elk ging naar zijn huis.

8 ¹ Jezus echter ging naar de olijfborg.

² In de vroege nu arriveerde Hij weer in de gewijde plaats, en heel het volk kwam naar Hem toe, en gezeten zijnd onderwees Hij hen. ³ De schriftgeleerden en de farizeeën leidden nu een vrouw, betrapt op echtbreuk, en deden haar staan in het midden, ⁴ en zeiden tot Hem: "Leraar, deze vrouw is op heterdaad betrapt, echtbreuk

plegend. ⁵ In de wet nu geeft Mozes ons opdracht de zodanigen te stenigen. Ú dan, wat zegt u?" ⁶ Dit zeiden zij nu, Hem beproevend, opdat zij Hem konden beschuldigen. Jezus echter, zich naar beneden gebukt hebbend, schreef iets neer met de vinger in de aarde. ⁷ Toen zij Hem echter bleven vragen richtte Hij zich op en zei tot hen "Wie van jullie zondeloos is, laat hij als eerste op haar een steen werpen." ⁸ En Zich weer voorover gebukt hebbend schreef Hij in de aarde. ⁹ Zij nu die het hoorden vertrokken één voor één, begonnen vanaf de oudsten tot de laatsten.

En Jezus was alleen overgebleven, en de vrouw die in het midden was. ¹⁰ Zich opgericht hebbend nu zei Jezus tot haar: "Vrouw, waar zijn zij? Heeft niemand jou veroordeeld?" ¹¹ Zij nu zei: "Niemand Heer!" Jezus nu zei: "Noch Ík veroordeel jou! Ga en zondig vanaf nu niet meer."]]

5. Lev 20:10; Deut 22:22. 6. Jer 17:13. 9. Rom 2:1-22. 11. 3:17; 5:14.

Het licht van de wereld

¹² Weer dan sprak Jezus tot hen, zeggend: "Ík ben het licht van de wereld. Wie Mij volgt zou in geen geval in de donkerte wandelen, maar zal het licht van het leven hebben." ¹³ Tot Hem dan zeiden de farizeeën: "Jij getuigt aangaande jezelf, jouw getuigenis is niet waar!" ¹⁴ Jezus antwoordde en zei tot hen: "Ook wanneer Ík getuig aangaande Mijzelf, Mijn getuigenis is waar, want Ik weet waarvandaan Ik gekomen ben en waar Ik heen ga. Jullie echter weten niet waarvandaan Ik kom of waar Ik heen ga. ¹⁵ Jullie oordelen naar het vlees, Ík oordeel helemaal niemand. ¹⁶ En ingeval Ík nu zou oordelen, Mijn oordeel is waarachtig, want Ik ben niet alleen, maar Ík en de Vader Die Mij gezonden heeft. ¹⁷ Ja, ook in jullie wet is geschreven dat van twee mensen het getuigenis waar is. ¹⁸ Ík ben het Die getuigt aangaande Mijzelf en aangaande Mij getuigt de Vader Die Mij gezonden heeft."

¹⁹ Zij zeiden dan tot Hem: "Waar is jouw vader?" Jezus antwoordde en zei: "Noch Mij kennen jullie, noch Mijn Vader. Indien jullie Mij kenden zouden jullie ook Mijn Vader kennen." ²⁰ Deze uitspraken zei Hij in de schatkamer, onderwijzend in de gewijde plaats, en niemand pakte Hem, omdat Zijn uur nog niet gekomen was.

12. 1:4-9. 13. 5:31-38. 17. Deut 17:6; 19:15. 20. 7:30.

Jezus gezonden door de Vader

²¹ Hij zei dan weer tot hen: "Ík ga weg, en jullie zullen Mij zoeken, en in jullie zonde zullen jullie sterven. Waar Ík heen ga kunnen jullie niet komen." ²² De Joden zeiden dan: "Hij zal toch niet zichzelf doden, omdat Hij zegt: 'Waar Ík heen ga kunnen jullie niet komen?'"

²³ Hij zei dan tot hen: "Jullie zijn afkomstig van beneden, Ík ben afkomstig van boven. Jullie zijn afkomstig van deze wereld, Ík ben niet van deze wereld. ²⁴ Ik zei dan tot jullie dat jullie zullen sterven in jullie zonden, want ingeval jullie Mij niet geloven, dat Ík het ben, zullen jullie sterven in jullie zonden."

²⁵ Zij zeiden dan tot Hem "Wie ben jij?" Tot hen dan zei Jezus: "Dat wat Ik vanaf het begin ook tot jullie spreek. ²⁶ Ik heb veel aangaande jullie te spreken en te oordelen, maar Hij Die Mij gezonden heeft is waar, en wat Ík gehoord heb van Hem, dat spreek Ik tot de wereld." ²⁷ Zij wisten niet dat Hij dit over de Vader zei tot hen.

²⁸ Tot hen zei Jezus dan weer: Wanneer jullie ook maar de Mensenzoon verhogen, dan zullen jullie weten dat Ík het ben. En vanuit Mijzelf doe Ik niets, maar zoals Mijn Vader Mij onderwijst, deze dingen spreek Ik. ²⁹ En Hij Die Mij gezonden heeft is met Mij. Hij laat mij niet alleen, omdat Ík altijd doe wat behaaglijk is voor Hem."

³⁰ Terwijl Hij deze dingen sprak geloofden velen in Hem.

22. 7:35. 23. 3:31. 28. 3:13; 12:32.

Vader van de Joden

³¹ Jezus dan zei tegen de Joden die in Hem geloofden: "Ingeval jullie zouden blijven in Mijn woord zijn jullie waarachtig leerlingen van Mij, ³² En jullie zullen de waarheid kennen, en de waarheid zal jullie vrij maken.

³³ Zij antwoordden Hem: "Zaad van Abraham zijn wij en voor niemand zijn wij ooit slaaf geweest. Hoe kan jij zeggen: 'Jullie zullen vrij worden.'?"

³⁴ Hen antwoordde Jezus: "Amen, amen, Ik zeg jullie dat eenieder die de zonde doet slaaf is van de zonde. ³⁵ De slaaf nu blijft niet in het woonhuis voor het tijdperk, de Zoon blijft voor het tijdperk. ³⁶ Ingeval de Zoon jullie dan vrij zou maken, zullen jullie werkelijk vrij zijn. ³⁷ Ik weet dat jullie zaad van Abraham zijn, maar jullie zoeken Mij te doden, omdat Mijn woord geen ruimte heeft in jullie. ³⁸ Wat Ík gezien heb bij Mijn vader spreek Ik. Doen ook jullie dan wat jullie gehoord hebben van jullie vader.

³⁹ Zij antwoordden en zeiden tot Hem: "Onze vader is Abraham". Hen antwoordde Jezus: "Indien jullie kinderen van Abraham zijn, zouden jullie de werken van Abraham doen. ⁴⁰ Nu echter zoeken jullie Mij te doden, een Mens Die de waarheid tot jullie gesproken heeft, die Ik gehoord heb van God. Dit heeft Abraham niet gedaan. ⁴¹ Jullie echter doen de werken van jullie vader."

Zij zeiden tot Hem "Uit hoererij werden wij niet voortgebracht! Één vader hebben wij, God!"

⁴² Tot hen zei Jezus dan: "Indien God jullie Vader was, hadden jullie Mij ook lief, want Ik ben uit God gekomen en ben hier gekomen. Want Ik ben ook niet vanaf Mijzelf gekomen, maar Hij heeft Mij afgevaardigd. ⁴³ Waarom kennen jullie Mijn spraak niet? Omdat jullie Mijn woord niet kunnen horen. ⁴⁴ Jullie zijn uit jullie vader, de tegenwerker, en jullie willen de begeerten van jullie vader doen. Die was een mensenmoordenaar vanaf het begin, en in de waarheid staat hij niet, omdat er geen waarheid is in hem. Wanneer hij ook maar valsheid spreekt, spreekt hij uit wat hem eigen is, omdat hij een leugenaar is, en de vader er van. ⁴⁵ Ik echter, omdat Ik de waarheid zeg, geloven jullie niet in Mij. ⁴⁶ Wie uit jullie toont Mij aan verkeerd te zitten aangaande een zonde? Indien Ik waarheid zeg, waarom geloven jullie niet in Mij? ⁴⁷ Wie uit God is hoort de uitspraken van God. Derhalve horen jullie niet, omdat jullie niet uit God zijn."

⁴⁸ De Joden antwoordden en zeiden tot Hem: "Zeggen wij niet uitstekend dat jij een Samaritaan bent en een demon hebt?"

⁴⁹ Jezus antwoordde en zei: "Ik heb geen demon, maar Ik eer Mijn Vader, en jullie onteren Mij. ⁵⁰ Ik zoek echter niet Mijn heerlijkheid. Hij is het Die het zoekt en oordeelt. ⁵¹ Amen, amen, Ik zeg jullie, ingeval iemand Mijn woord bewaart zal hij in geen geval de dood aanschouwen voor het tijdperk."

⁵² De Joden zeiden tot Hem: "Nu weten we dat jij een demon hebt. Abraham en de profeten zijn gestorven, en jij zegt: 'Ingeval iemand Mijn woord bewaart zal hij in geen geval de dood proeven voor het tijdperk. ⁵³ Jij bent niet groter dan onze vader Abraham die gestorven is! Ook de profeten zijn gestorven. Wie maak jij jezelf?"

⁵⁴ Jezus antwoordde: "Ingeval Ik Mijzelf zou verheerlijken, is Mijn heerlijkheid niets. Het is Mijn Vader Die Mij verheerlijkt, van Wie jullie zeggen dat Hij jullie God is.

⁵⁵ En jullie kennen Hem niet. Ik heb Hem echter waargenomen, en ingeval Ik zou zeggen dat Ik Hem niet waargenomen heb, zal Ik gelijk zijn aan jullie, een leugenaar. Maar Ik heb Hem waargenomen, en Zijn woord bewaar Ik. ⁵⁶ Abraham, jullie vader, juichte opdat Hij Mijn dag zou waarnemen, en hij heeft hem waargenomen en werd verheugd."

⁵⁷ De Joden dan zeiden tegen Hem: "Jij bent nog niet vijftig jaar, en jij hebt Abraham gezien?" ⁵⁸ Tot hen zei Jezus: "Amen, amen, Ik zeg jullie, voordat Abraham was, ben Ik." ⁵⁹ Zij hieven dan stenen, opdat zij die op Hem zouden werpen, maar Jezus werd verborgen, en kwam uit de gewijde plaats. En gekomen ging Hij door hun midden, en ging hen zo voorbij.

33. Mat 3:9; Lev 25:42. 34. Rom 6:16. 39. Rom 2:28. 43. Jer 6:10. 44. 1Joh 3:8-10. 58. Exo 3:14.

Iemand die blind was vanaf zijn geboorte

9 ¹ En voorbijgaand nam Hij een mens waar, blind vanaf zijn geboorte. ² En Hem vroegen Zijn leerlingen, zeggend: "Rabbi, wie heeft gezondigd, deze of zijn ouders, dat hij blind voortgebracht is?" ³ Jezus antwoordde: "Noch deze heeft gezondigd noch zijn ouders, maar opdat de werken van God openbaar gemaakt zouden worden in hem. ⁴ Ik moet de werken verrichten van Hem Die mij gezonden heeft terwijl het dag is. De nacht komt waarin niemand kan werken. ⁵ Wanneer Ik ook maar in de wereld ben, ben Ik het licht van de wereld." ⁶ Dit gezegd hebbend spuwde Hij op de grond en maakte leem uit het speeksel en smeerde het leem op de ogen van hem, van de blinde, ⁷ en zei tot hem: "Ga heen, was je in het badhuis van Siloam" (wat vertaald wordt met "Afgevaardigd"). Hij vertrok dan en waste zich, en kwam ziend terug.

⁸ De buurmannen dan en zij die hem eerder aanschouwden (omdat hij een bedelaar was) zeiden: Is deze het niet die zat en afbedelde?" ⁹ Anderen zeiden dat deze het is, weer andere echter zeiden: "Zeker niet, maar hij is gelijk aan hem," maar hij zei: "Ik ben het."

¹⁰ Zij zeiden dan tot hem: "Hoe zijn dan jouw ogen geopend?" ¹¹ Hij antwoordde en zei: "De Mens Die Jezus genoemd wordt, maakte leem en smeerde mijn ogen in en zei tot mij: 'Ga heen naar het badhuis van Siloam en was je!' Ik vertrok dan en waste me en werd ziende." ¹² En zij zeiden tot hem: "Waar is hij?" Hij zei: "Ik weet het niet."

¹³ Zij leidden hem die eens blinde was naar de farizeeën toe. ¹⁴ Het was nu een sabbat, de dag waarin Jezus het leem maakte en zijn ogen opende. ¹⁵ Ook de farizeeën vroegen hem dan weer hoe hij ziende geworden was. Hij echter zei tot hen: "Leem legde Hij op mijn ogen, en ik waste me, en ik zie." ¹⁶ Sommigen uit de farizeeën dan zeiden "Deze de mens is niet van God, omdat hij de sabbat niet bewaart." Ander echter zeiden: "Hoe kan een mens die zodanige tekenen doet een zondaar zijn?" En er was splitsing onder hen.

¹⁷ Zij zeiden dan weer tot hem die eens blind was: "Wat zeg jij over hem, omdat hij jouw ogen geopend heeft?" Hij nu zei: "Een profeet is Hij." ¹⁸ De Joden dan geloofden over hem niet dat hij blind was en ziende werd, totdat zij de ouders van hem die ziende geworden was geroepen hadden. ¹⁹ En zij vroegen hen, zeggend: "Is dit jullie zoon, van wie jullie zeggen dat hij blind voortgebracht is? Hoe kan hij dan momenteel zien?"

²⁰ Zijn ouders dan antwoordden en zeiden: "Wij weten dat deze onze zoon is en dat hij blind voortgebracht is. ²¹ Hoe hij echter nu kan zien weten wij niet, of wie zijn ogen geopend heeft weten wij niet. Vraag het hem, hij is volgroeid. Hij zal aangaande

zichzelf spreken." ²² Deze dingen zeiden zijn ouders omdat zij de Joden vreesden, want de Joden waren al overeengekomen dat ingeval iemand Hem zou belijden als Gezalfde hij uit de synagoge gestoten zou worden. ²³ Derhalve zeiden zijn ouders: "Volgroeid is hij. Vragen jullie hem na."

²⁴ Zij riepen dan de mens die blind was een tweede keer en zeiden tot hem: "Geef heerlijkheid aan God. Wij hebben waargenomen dat deze mens een zondaar is."

²⁵ Hij antwoordde dan: "Indien Hij een zondaar is, weet ik dat niet. Eén ding weet ik, dat ik blind was en momenteel zie."

²⁶ Zij zeiden dan weer tot Hem: "Wat heeft hij voor jou gedaan? Hoe heeft hij jouw ogen geopend?"

²⁷ Hij antwoordde hen: "Ik heb het jullie al gezegd en jullie hebben niet geluisterd. Waarom willen jullie het weer horen? Jullie willen toch niet ook leerlingen van Hem worden?"

²⁸ Zij echter smaadden hem en zeiden: "Jij bent een leerling van hem, wij echter zijn leerlingen van Mozes. ²⁹ Wij weten dat God tot Mozes gesproken heeft. Van deze echter weten wij niet waarvandaan hij afkomstig is."

³⁰ De mens antwoordde en zei tot hen: "Want hierin is wat verbazingwekkend is, dat jullie niet weten waarvandaan Hij afkomstig is, en Hij heeft mijn ogen geopend!"

³¹ Wij weten dat God naar zondaren niet luistert, maar ingeval iemand een godsvereerder is en Zijn wil doet, Hij naar deze luistert. ³² Vanaf het tijdperk is het niet gehoord dat iemand de ogen van een blind voortgebrachte opent. ³³ Tenzij deze Man van God afkomstig was, kon Hij niet iets doen."

³⁴ Zij antwoordden en zeiden tot hem: "In zonden ben jij geheel voortgebracht, en jij onderwijst ons?" En zij wierpen hem buiten.

³⁵ Jezus hoorde dat zij hem buitengeworpen hadden, en hem gevonden hebbend zei Hij tot hem: "Geloof jij in de Mensenzoon?"

³⁶ Die antwoordde en zei: "En Wie is Hij, Heer, opdat ik in Hem zou geloven?"

³⁷ Jezus nu zei tot hem: "Ook jij hebt Hem gezien, en Hij Die spreekt met jou, Die is Het."

³⁸ Hij nu verklaarde: "Ik geloof, Heer!", en hij aanbad Hem.

³⁹ En Jezus zei: "Voor oordeel kwam Ík in deze wereld, opdat zij die niet zien zouden zien en zij die zien blind zouden worden." ⁴⁰ En zij uit de farizeeën die met Hem waren hoorden deze dingen, en zeiden tot Hem: "Wij zijn toch niet ook blind?"

⁴¹ Jezus zei tot hen: "Indien jullie blind waren zouden jullie geen zonde hebben. Nu jullie echter zeggen: 'Wij zien', dan blijft jullie zonde.

2. Exo 20:5. 4. 4:34. 5. 1:4,5,9. 7. Neh 3:15. 31. Psa 66:18; Spr 15:29. 33. Jes 1:15. 41. Spr 26:12.

De uitstekende Herder

10 ¹ Amen, amen, Ik zeg jullie, wie niet door de deur binnenkomt in de hof van de schapen, maar elders naar binnen klimt, die is een dief en een rover. ² Wie echter binnenkomt door de deur is de herder van de schapen. ³ Voor deze man doet de deurwachter open, en de schapen luisteren naar zijn stem, en zijn eigen schapen roept hij bij naam, en hij leidt hen uit. ⁴ En wanneer hij ook maar al zijn eigen schapen eruit stuurt, gaat hij voor hen uit, en de schapen volgen hem, omdat ze zijn stem kennen. ⁵ Een vreemde nu zullen zij in geen geval volgen, maar zij zullen van hem vluchten, omdat zij niet de stem van de vreemden kennen." ⁶ Dit spreekwoord vertelde Jezus hen, maar zij herkenden niet welke dingen het waren die Hij sprak tot hen.

⁷ Jezus zei dan weer tot hen: "Amen, amen, Ik zeg jullie dat Ik de Deur ben van de schapen. ⁸ Allen, al wie voor Mij gekomen zijn, zijn dieven en rovers, maar naar hen hebben de schapen niet geluisterd. ⁹ Ik ben de Deur. Ingeval iemand door Mij binnenkomt, zal Hij gered worden en binnenkomen en uitkomen en weide vinden.

¹⁰ De dief komt niet tenzij het is om te stelen en slachten en vernietigen. Ik ben gekomen opdat zij leven gedurende de tijdperken zouden hebben, en het overvloedig zouden hebben.

¹¹ Ik ben de uitstekende Herder. De uitstekende Herder legt Zijn ziel af voor de schapen. ¹² De ingehuurde echter, die niet ook de herder is, van wie de schapen niet zijn eigen zijn, ziet de wolf komen en laat de schapen achter en vlucht. En de wolf rukt hen weg en verstrooit de schapen. ¹³ De ingehuurde vlucht echter omdat hij een ingehuurde is, en hij zich niet bekommert over de schapen.

¹⁴ Ik ben de uitstekende Herder en ken de Mijnen, en de Mijnen kennen Mij, ¹⁵ zoals de Vader Mij kent en Ik de vader ken. En Mijn ziel leg Ik af voor de schapen.

¹⁶ En andere schapen heb Ik die niet uit deze hof zijn. Ook die moet Ik leiden, en naar Mijn stem zullen zij luisteren, en zij zullen één kudde worden, één Herder.

¹⁷ Derhalve heeft de Vader Mij lief, omdat Ik Mijn ziel afleg, opdat Ik hem weer zou ontvangen. ¹⁸ Niemand neemt hem van Mij weg, maar Ik leg hem vanuit Mijzelf af. De autoriteit heb Ik om zelf af te leggen, en de autoriteit heb Ik om hem weer te ontvangen. Dit voorschrift heb Ik van Mijn Vader ontvangen."

¹⁹ Weer ontstond er een splitsing onder de Joden vanwege deze woorden. ²⁰ Velen nu uit hen zeiden: "Een demon heeft hij, en hij is gek. Waarom luisteren jullie naar hem?" ²¹ Anderen zeiden echter: "Deze uitspraken zijn niet van iemand die demonisch bezeten is. Geen demon kan van een blinde de ogen openen!"

6. Ps 95:7. 11. 15:13. 13. 1Pet 2:25; Ope 7:17; Jes 40:11; Zach 11:16. 18. Jes 53:12.

Het feest van de inwijdingen

²² Nu vond het feest van de inwijdingen plaats in Jeruzalem, en was het winter. ²³ En Jezus wandelde in de gewijde plaats, in de zuilengang van Salomo. ²⁴ Hem omringden dan de Joden, en zij zeiden tot Hem: "Tot wanneer verhef jij onze ziel in spanning? Indien jij de Gezalfde bent, zeg het ons met vrijmoedigheid!"

²⁵ Hen antwoordde Jezus: "Ik heb het jullie gezegd, en jullie geloven niet de werken die Ik doe in de naam van Mijn Vader. Die getuigen aangaande Mij. ²⁶ Maar jullie geloven niet, omdat jullie niet uit Mijn schapen afkomstig zijn, zoals Ik tot jullie gezegd heb.

²⁷ Mijn schapen horen Mijn stem, en Ik ken hen, en zij volgen Mij. ²⁸ En Ik geef hen leven gedurende de tijdperken, en in geen geval zullen zij te gronde gaan voor het tijdperk, en niemand zal hen wegrukken uit Mijn hand. ²⁹ Mijn Vader, Die Mij hen gegeven heeft, is groter dan allen, en niemand kan hen wegrukken uit de hand van Mijn Vader. ³⁰ Ik en de Vader zijn één.

³¹ Weer droegen de Joden dan stenen opdat zij Hem zouden stenigen.

³² Hen antwoordde Jezus: "Veel uitstekende werken heb Ik jullie getoond uit Mijn Vader. Vanwege welk werk daarvan stenigen jullie Mij?" ³³ Hem antwoordden de Joden: "Aangaande een uitstekend werk stenigen wij jou niet, maar aangaande lastering, en dat jij, die een mens bent, jezelf God maakt."

³⁴ Hen antwoordde Jezus: "Is er niet geschreven in jullie wet: 'Ik zeg: 'Jullie zijn goden?'" ³⁵ Indien Hij zei dat zij goden waren, tot wie het woord van God kwam – en de schrift kan niet ontbonden worden – ³⁶ zeggen jullie tot Hem Die de Vader geheiligd en afgevaardigd heeft naar de wereld: 'Jij lastert', omdat Ik gezegd heb: 'Zoon van God ben Ik?' ³⁷ Indien Ik niet de werken van Mijn Vader doe, geloof dan niet in Mij. ³⁸ Indien Ik ze echter doe, en wanneer jullie niet in Mij geloven, geloof in de werken, opdat jullie erkennen en geloven dat in Mij de Vader is en Ik in de Vader ben." ³⁹ Zij zochten dan Hem weer te pakken, en Hij kwam uit hun handen.

25. 5:36. 33. 5:18; Mat 26:65. 34. Psa 82:6. 39. 8:59; Luc 4:30.

De andere zijde van de Jordaan

⁴⁰ En Hij ging weer naar de andere zijde van de Jordaan, naar de plaats waar Johannes was, die eerder doopte, en Hij bleef daar. ⁴¹ En velen kwamen naar Hem toe en zeiden: "Johannes heeft inderdaad geen teken gedaan, maar alles, al wat Johannes gezegd heeft aangaande deze Man, was waar." ⁴² En velen geloofden daar in Hem.

40. 1:28.

Lazarus

11 ¹ Er was nu een zekere man die zwak was, Lazarus, vanuit Betanië, uit het dorp van Maria en Marta, haar zuster. ² Maria nu was het die de Heer ingewreven had met mirre en Zijn voeten afgewist had met haar haren, van wie de broeder, Lazarus, zwak was. ³ De zusters vaardigden dan naar Hem af, zeggend: "Heer, zie, hij, van wie U houdt, is zwak!"

⁴ Het gehoord hebbend echter zei Jezus: "Deze zwakheid is niet tot de dood, maar voor de heerlijkheid van God, opdat de Zoon van God verheerlijkt wordt door hem."

⁵ Jezus nu had Marta en haar zuster en Lazarus lief. ⁶ Toen Hij dan gehoord had dat hij zwak was, toen bleef Hij inderdaad twee dagen op de plaats waar Hij was.

⁷ Vervolgens, daarna, zei Hij tot Zijn leerlingen: "Wij zouden Judea weer binnen gaan." ⁸ Tot Hem zeiden de leerlingen: "Rabbi, nu zochten de Joden U te stenigen, en U gaat daar weer heen?" ⁹ Jezus antwoordde: "Zijn er zeker niet twaalf uren in de dag? Ingeval iemand zou wandelen in de dag stoot Hij zich niet, omdat hij het licht van deze wereld ziet. ¹⁰ Ingeval echter iemand wandelt in de nacht stoot hij zich, omdat het licht niet in hem is."

¹¹ Deze dingen zei Hij, en daarna zei Hij tot hen: "Lazarus, onze vriend, rust, maar Ik ga opdat Ik hem wek uit de slaap."

¹² Zijn leerlingen dan zeiden: "Heer, indien hij rust zal hij gered worden." ¹³ Jezus echter had dit uitgesproken aangaande zijn dood, zij echter meenden dat Hij over uitrusten door slaap sprak. ¹⁴ Toen dan zei Jezus tot hen met vrijmoedigheid: "Lazarus is gestorven. ¹⁵ En Ik verheug me vanwege jullie, opdat jullie zouden geloven, omdat Ik niet daar was. Maar wij zouden naar hem toe gaan." ¹⁶ Tomas dan, die Didymus genoemd werd, zei tot de medeleerlingen: "Ook wij zouden gaan, opdat wij zouden sterven met Hem."

¹⁷ Jezus dan, gekomen in Betanië, vond hem, al vier dagen in de grafkamer zijnd.

¹⁸ Betanië nu was nabij Jeruzalem, op ongeveer vijftien stadiën. ¹⁹ Velen nu uit de Joden waren naar Marta en Maria toe gekomen opdat zij hen zouden troosten aangaande hun broeder.

²⁰ Marta dan, toen ze hoorde dat Jezus kwam, ontmoette Hem. Maria echter was gezeten in het huis. ²¹ Marta dan zei tegen Jezus: "Heer, indien U hier was, zou mijn broeder niet zijn gestorven. ²² Maar ook nu weet ik dat al wat U ook maar God verzoekt, God U zal geven."

²³ Tot haar zei Jezus: "Jouw broeder zal opstaan."

²⁴ Tot Hem zei Marta: "Ik weet dat hij zal opstaan in de opstanding in de laatste dag."

²⁵ Tot haar zei Jezus: "Ik ben de opstanding en het leven. Wie gelooft in Mij, ook

wanneer hij zou sterven, zal leven.²⁶ En allen die leven en geloven in Mij zullen in geen geval sterven voor het tijdperk. Geloof je dit?"

²⁷ Zij zei tot Hem: "Ja Heer, Ik geloof dat U de Gezalfde bent, de Zoon van God Die in de wereld komt."²⁸ En dit gezegd hebbend vertrok zij en riep heimelijk Miriam, haar zuster en zei: "De Leraar is aanwezig en Hij roept jou."

²⁹ Toen die het nu hoorde kwam zij vlug overeind en kwam naar Hem toe.

³⁰ Jezus was echter nog niet in het dorp gekomen, maar was nog op de plaats waar Marta Hem ontmoet had.³¹ De Joden dan, die met haar in het woonhuis waren en haar troostten namen waar dat Maria snel opstond en buitenkwam, volgden haar, want zij meenden dat zij wegging naar de grafkamer opdat zij daar zou wenen.

³² Maria dan, toen zij kwam waar Jezus was, Hem waargenomen hebbend, viel aan Zijn voeten, zeggend tot Hem: "Heer, indien U hier was, zou Mijn broeder niet gestorven zijn!"

³³ Jezus dan, toen Hij hen waarnam, wenend en de samengekomen Joden met hen wenend, brieste in de geest en verontrustte Zichzelf.³⁴ En Hij zei: "Waar hebben jullie Hem geplaatst?"

Zij zeiden tot Hem: "Heer, kom en neem waar."

³⁵ Jezus hilde.

³⁶ De Joden dan zeiden: "Neem waar hoe Hij van hem hield!"³⁷ Sommigen uit hen zeiden echter: "Kon deze man die de ogen van blinden geopend heeft ook niet maken dat deze niet zou sterven?"

³⁸ Jezus dan, weer briesend in Zichzelf, kwam tot de grafkamer. Het was nu een spelonk, en een steen lag ervoor.³⁹ Jezus zei: "Neem de steen weg!"

Tot Hem zei de zuster van de overledene, Marta: "Heer, hij stinkt al, want het is de vierde dag."

⁴⁰ Tot haar zei Jezus: "Heb Ik niet tot jou gezegd dat ingeval je gelooft, jij de heerlijkheid van God zal zien?"⁴¹ Zij namen dan de steen weg. Jezus echter hief de ogen naar boven en zei: "Vader Ik dank U dat U Mij hoort."⁴² Ik nu wist dat U Mij altijd hoort, maar vanwege de schare die er omheen staat heb Ik het gezegd, opdat zij zouden geloven dat U Mij afgevaardigd hebt."⁴³ En deze dingen gezegd hebbend riep Hij luidkeels met een luide stem: "Lazarus, kom hierheen, naar buiten!"⁴⁴ En hij die doodgegaan was kwam eruit, de voeten en de handen gebonden met grafdoeken en zijn gelaat met een zweetdoek ombonden. Tot hen zei Jezus: "Maak hem los en laat hem weggaan!"

3. 12:1. 4. 9:3. 8. 10:31. 10. 12:35. 11. Mat 9:24. 24. 6:40. 25. 5:21. 26. 8:51. 33. Mat 9:30. 42. 12:30. 44. Luc 7:11-15; 8:49-55.

Een mens zou sterven voor het volk

⁴⁵ Velen dan uit de Joden die naar Maria toe kwamen en sloegen gade wat Jezus gedaan had geloofden in Hem. ⁴⁶ Sommigen uit hen gingen echter naar de farizeeën toe en vertelden hen al wat Jezus gedaan had.

⁴⁷ De hogepriesters en de farizeeën verzamelden dan het Sanhedrin en zeiden: "Wat doen we? Want deze mens doet veel tekenen. ⁴⁸ Ingeval wij hem zo laten, zullen allen in hem geloven, en zullen de Romeinen komen en zowel onze plaats als onze natie wegnemen."

⁴⁹ Eén iemand nu uit hen, Kajafas, die hogepriester was van dat jaar, zei tot hen: "Jullie weten niets, ⁵⁰ noch rekenen jullie dat het bevorderlijk is voor ons dat één mens zou sterven voor het volk en niet geheel de natie te gronde gaat." ⁵¹ Dit zei hij echter niet vanuit zichzelf, maar hogepriester zijnde van dat jaar, profeteerde hij dat Jezus op het punt stond te sterven voor de natie, ⁵² en niet voor de natie alleen, maar opdat Hij ook de kinderen van God die uitgestrooid zijn zou verzamelen tot één volk. ⁵³ Vanaf die dag dan beraadslaagden zij dat zij Hem zouden doden.

⁵⁴ Jezus wandelde dan niet langer met vrijmoedigheid onder de Joden, maar ging vandaar naar de landstreek nabij de wildernis, in de stad die Efraïm genoemd wordt, en daar bleef Hij met Zijn leerlingen. ⁵⁵ Nu was het Pascha van de Joden nabij en velen gingen omhoog naar Jeruzalem uit de landstreek, voor het Pascha, opdat zij zichzelf zouden zuiveren. ⁵⁶ Zij zochten dan Jezus en zeiden met elkaar, staand in de gewijde plaats: "Wat menen jullie, dat Hij in geen geval meer zou komen naar het feest?" ⁵⁷ De hogepriesters en de farizeeën hadden echter voorschriften gegeven dat, ingeval iemand zou weten waar Hij is, hij dat zou openleggen zodat zij Hem zouden pakken.

Jezus ingewreven met kostbare pure nardus mirre

12 ¹ Jezus dan, zes dagen voor het Pascha, kwam in Betanië, waar Lazarus was, die doodgegaan was, die Jezus uit de doden opgewekt heeft. ² Zij hielden dan voor Hem een hoofdmaaltijd daar, en Marta diende. Lazarus nu was één uit hen die aanlagen tezamen met Hem.

³ Maria dan nam een pond zeer kostbare pure nardus mirre en wreef de voeten van Jezus in en wiste met haar haren Zijn voeten af. Het woonhuis nu werd vervuld met de reuk van de mirre.

⁴ Judas van Simon Iskariot nu, één van Zijn leerlingen (die op het punt stond Hem over te geven), zei: ⁵ "Waarom is deze mirre niet verhandeld voor driehonderd denarii en gegeven aan de armen?" ⁶ Dit zei hij echter niet omdat hij zich bekommerde

over de armen, maar omdat hij een dief was en de geldkist had en droeg wat erin geworpen werd.

⁷ Jezus dan zei: "Laat haar, opdat zij het voor de dag van Mijn begrafenis zou bewaren." ⁸ Want de armen hebben jullie altijd bij jezelf, Mij echter hebben jullie niet altijd."

⁹ De grote schare van de Joden dan merkten dat Hij daar was en zij kwamen, niet alleen vanwege Jezus, maar ook opdat zij Lazarus zouden waarnemen, die Jezus uit doden opgewekt had. ¹⁰ De hogepriesters echter beraadden ook, opdat zij ook Lazarus zouden doden, ¹¹ want velen van de Joden gingen vanwege hem en zij geloofden in Jezus.

3. 11:2; Luc 7:38. 7. Mat 26:6-13. 8. Deut 15:11. 9. 11:43. 11. 11:45-46.

Jezus komt Jeruzalem binnen

¹² In de volgende morgen hoorde de grote schare, die kwam naar het feest, dat Jezus Jeruzalem binnenkwam, ¹³ en zij namen de palmbladen van de palmen en gingen uit voor een ontmoeting met Hem, en zij riepen luidkeels, zeggend: "Hosanna! Gezegend is Hij Die komt in de naam van de Heer", en "De koning van Israël!"

¹⁴ Jezus nu, een ezeltje gevonden hebbend, ging erop zitten, zoals geschreven is:

¹⁵ "Vrees niet, dochter van Sion, zie, jouw koning komt, zittend op het veulen van een ezel."

¹⁶ Deze dingen nu wisten Zijn leerlingen eerst niet, maar toen Jezus verheerlijkt was, toen werden zij eraan herinnerd dat deze dingen over Hem geschreven waren en zij deze dingen met Hem gedaan hadden.

¹⁷ De schare dan die met Hem was toen Hij Lazarus uit de grafkamer geroepen en hem uit de doden opgewekt had, getuigde. ¹⁸ Derhalve ontmoette Hem ook de grote schare, omdat zij hoorden dat Hij dit teken gedaan had. ¹⁹ De farizeeën dan zeiden tegen elkaar: "Jullie zien dat jullie geen enkel nut verschaffen, neem waar, de wereld gaat achter Hem aan!"

13. Psa 118:25-26. 14. Zach 9:9. 16. 14:26; Mat 21:4-9; Mar 11:7-9; Luc 19:35-44.

De Mensenzoon zou verheerlijkt worden

²⁰ Er waren nu enkele Grieken uit hen die omhooggingen, opdat zij tijdens het feest zouden aanbidden. ²¹ Dezen dan kwamen naar Filippus, die uit Betsaïda van Galilea afkomstig was, en zij vroegen hem, zeggend: "Heer, wij willen Jezus waarnemen."

²² Filippus kwam en zei het tot Andreas, en Andreas en Filippus kwamen en zeiden het weer tot Jezus. ²³ Jezus echter antwoordde hen, zeggend: "Het uur is gekomen

dat de Mensenzoon verheerlijkt zou worden.

²⁴ Amen, amen, Ik zeg jullie, indien de korrel van het graan niet gevallen in de aarde sterft, blijft hij alleen. Ingeval hij echter zou sterven draagt hij veel vrucht. ²⁵ Wie van zijn ziel houdt, verliest haar, en wie zijn ziel haat in deze wereld, zal het bewaken voor leven gedurende de tijdperken.

²⁶ Ingeval iemand Mij dient, laat hij Mij volgen, en waar Ik ben, daar zal ook Mijn dienaar zijn. En ingeval iemand Mij dient zal de Vader hem eren. ²⁷ Nu is Mijn ziel verontrust. En wat zou Ik zeggen? 'Vader, red Mij uit dit uur'? Maar daarom ben Ik gekomen, voor dat uur. ²⁸ Vader, verheerlijk Uw naam!" Er kwam dan een stem uit de hemel: "Ik heb hem ook verheerlijkt, en Ik zal hem weer verheerlijken!"

²⁹ De schare dan die stonden en het gehoord hadden zei dat er donder had plaatsgevonden, anderen zeiden dat een boodschapper tot Hem gesproken had.

³⁰ Jezus antwoordde en zei: "Niet vanwege Mij is deze stem gekomen, maar vanwege jullie. ³¹ Nu is het oordeel van deze wereld. Nu zal de overste van deze wereld buitengeworpen worden. ³² En Ik, ingeval Ik verhoogd word vanaf de aarde, zal Ik allen naar Mijzelf toe trekken." ³³ Dit zei Hij nu, aanduidend welke dood Hij op het punt stond te sterven.

³⁴ De schare dan antwoordde Hem: "Wij hebben uit de wet gehoord dat de Gezalfde blijft voor het tijdperk, en hoe zeg jij dan dat de Mensenzoon verhoogd moet worden? Wie is deze Mensenzoon?" ³⁵ Jezus zei dan tot hen: "Nog een korte tijd is het licht onder jullie. Wandel terwijl jullie het licht hebben, opdat de donkerte jullie niet zou grijpen. En hij die wandelt in de donkerte weet niet waar hij heengaat.

³⁶ Zoals jullie het licht hebben, geloof in het licht, opdat jullie zonen van het licht zouden worden"

Deze dingen sprak Jezus, en Hij vertrok en werd voor hen verborgen.

23. 17:1. 24. 1Kor 15:36. 25. Mat 10:39; Mar 8:35; Luc 17:33. 30. 11:41-42. 31. 14:30; 16:11.

Geloof en ongeloof

³⁷ Terwijl Hij echter zoveel tekenen gedaan had voor hen, geloofden zij niet in Hem,

³⁸ opdat het woord van Jesaja de profeet dat hij gesproken heeft vervuld zou worden:

"Heer, wie gelooft het van ons gehoorde,
en de arm van de Heer, aan wie werd hij onthuld?"

³⁹ Derhalve konden zij niet geloven, want Jesaja heeft weer gezegd ⁴⁰ dat Hij hun ogen blind gemaakt heeft en hun hart vereelt heeft, "opdat zij niet zouden waarnemen met hun ogen en zouden bevatten met hun hart en omgekeerd zouden worden en Ik hen zal helen."

⁴¹ Deze dingen zei Jesaja omdat hij Zijn heerlijkheid waargenomen had en sprak over Hem.

⁴² Insgelijks geloofden evenwel ook velen uit de oversten in Hem, maar vanwege de farizeeën beleden zij het niet, opdat zij niet uit de synagoge gestoten zouden worden, ⁴³ want zij hadden de heerlijkheid van mensen zelfs veeleer lief dan de heerlijkheid van God.

38. Jes 53:1. 39. Rom 11:32; Jes 6:9-10. 40. Mat 13:14-15.

Jezus gezonden door de Vader

⁴⁴ Jezus nu schreeuwde en zei: "Wie gelooft in Mij, gelooft niet in Mij, maar in Hem die Mij gezonden heeft. ⁴⁵ En wie Mij aanschouwt, aanschouwt Hem Die Mij gezonden heeft. ⁴⁶ Ik ben als licht naar de wereld gekomen, opdat allen die in Mij geloven niet in de donkerte blijven.

⁴⁷ En ingeval iemand Mijn uitspraken hoort en ze niet houdt, Ik oordeel Hem niet, want Ik ben niet gekomen opdat Ik de wereld zou oordelen, maar opdat Ik de wereld zou redden. ⁴⁸ Wie Mij afwijst en Mijn uitspraken niet ontvangt, heeft al wat hem oordeelt: het woord dat Ik spreek. Dat zal hem oordelen in de laatste dag, ⁴⁹ want Ik spreek niet uit Mijzelf, maar de Vader Die Mij gezonden heeft, Hij heeft Mij het gebod gegeven wat Ik zou zeggen en wat Ik zou spreken. ⁵⁰ En Ik weet dat Zijn gebod leven gedurende de tijdperken is. Wat Ik dan spreek, zoals tot Mij de Vader het heeft uitgesproken, zo spreek Ik."

47. 3:17. 50. Deut 18:18-19.

Jezus wast de voeten van de leerlingen

13 ¹ Voor het Pascha feest nu, wetend dat Zijn uur gekomen was dat Hij zou overgaan uit deze wereld naar de Vader, Zijn eigen mensen die in de wereld zijn liefgehad hebbend, heeft Jezus hen tot de voltooiing liefgehad. ² En terwijl de hoofdmaaltijd plaatsvond, en de tegenwerker al in het hart gelegd had dat Judas, zoon van Simon Iskariot, Hem zou overgeven, ³ en Jezus wist dat de Vader Hem alles in handen gegeven had en dat Hij van God uitgegaan was en naar God wegging, ⁴ kwam Hij overeind van de hoofdmaaltijd en legde de bovenkleden af, en een handdoek genomen hebbend gordde Hij Zichzelf aan.

⁵ Daaropvolgend wierp Hij water in het wasbekken en begon Hij de voeten te wassen van de leerlingen en ze af te wassen met de handdoek waarmee Hij aangegord was.

⁶ Hij kwam dan bij Simon Petrus, en die zei tot Hem: "Heer, U wast van mij de voeten!"

⁷ Jezus antwoordde en zei tot hem: "Wat Ik doe besef jij momenteel niet, maar je zal

het weten na deze dingen."

⁸ Tot Hem zei Petrus: "In geen geval zou U mijn voeten wassen voor het tijdperk!" Jezus antwoordde hem: "Indien Ik jou niet zou wassen heb jij geen deel met Mij."

⁹ Tot Hem zei Simon Petrus: "Heer, niet alleen mijn voeten, maar ook mijn handen en hoofd!"

¹⁰ Tot hem zei Jezus: "Wie gebaad is heeft geen andere behoefte dan dat de voeten gewassen worden, maar is geheel rein. En jullie zijn rein, maar zeker niet allen."

¹¹ Want Hij wist wie Hem overgaf, derhalve zei Hij: "Jullie zijn zeker niet allen rein."

¹² Toen Hij dan hun voeten gewassen had en Zijn bovenkleden genomen had en weer was gaan aanliggen, zei Hij tot hen: "Begrijpen jullie wat Ik voor jullie gedaan heb? ¹³ Jullie roepen tot Mij 'Leraar!' en 'Heer', en uitstekend zeggen jullie dat, want dat ben Ik. ¹⁴ Indien Ík dan van jullie de voeten gewassen heb, de Heer en de Leraar, zijn ook jullie schuldig van elkaar de voeten te wassen. ¹⁵ Want een model heb Ik jullie gegeven, opdat zoals Ík gedaan heb voor jullie, ook jullie zouden doen."

¹⁶ Amen, amen, Ik zeg jullie, een slaaf is niet groter dan zijn heer, noch een afgevaardigde groter dan Wie hem gezonden heeft. ¹⁷ Indien jullie deze dingen beseffen, gelukkig zijn jullie ingeval jullie hen zouden doen. ¹⁸ Niet over jullie allen spreek Ik, want Ík weet wie Ik uitgekozen heb, maar opdat de schrift vervuld zou worden:

'Hij die met mij het brood kauwt verheft tegen Mij zijn hiel.'

¹⁹ Vanaf nu zeg Ik het tot jullie voordat het gebeurt, opdat jullie zouden geloven, wanneer het ook maar gebeurt, dat Ík het ben.

²⁰ Amen, amen, Ik zeg jullie, wie ook maar iemand ontvangt die Ik gezonden heb, ontvangt Mij. Wie echter Mij ontvangt, ontvangt Hem Die Mij gezonden heeft."

1. Lev 12:1-27. 2. Luc 22:3. 3. 3:35; 16:28. 8. Exo 30:19-21. 10. 15:3. 12. 1Pet 2:21. 18. Psa 41:9-10. 20. Mat 10:40.

Eén zal Jezus overgeven

²¹ Deze dingen gezegd hebbend werd Jezus verontrust in Zijn geest, en getuigde en zei: "Amen, amen, Ik zeg jullie dat één uit jullie Mij zal overgeven." ²² De leerlingen dan keken naar elkaar, zich geen raad wetend over wie Hij dit zei. ²³ Eén uit Zijn leerlingen echter lag aan in de boezem van Jezus, degene die Jezus liefhad. ²⁴ Naar deze knikte Simon Petrus dan om uit te vorsen wie het ook maar moge zijn over wie Hij sprak, en hij zei tot hem: "Zeg ons wie het ook maar is over wie Hij sprak." ²⁵ Hij die dan zo aanlag op de borstkas van Jezus zei tot Hem: "Heer, wie is het?" ²⁶ Jezus antwoordde dan en zei "Die is het, aan wie Ík ingedoopt hebbend het hapje zal

toereiken." Het hapje dan ingedoopt hebbend nam Hij het en gaf het aan Judas van Simon Iskariot.

²⁷ En na het hapje, toen kwam in die leerling de Satan binnen. Tot hem zei Jezus dan: "Wat jij doet, doe het sneller." ²⁸ Niemand echter van hen die aanlagen begreep waarvoor Hij dit tot hem gezegd had. ²⁹ Want sommigen meenden, daar Judas de geldkist had, dat Jezus zei tot hem: "Koop waaraan wij behoefte hebben voor het feest," of dat hij aan de armen iets zou geven. ³⁰ Het hapje dan genomen hebbend, vertrok die man meteen. Het was nu nacht.

23. 19:26; 20:2. 29. 12:6. 30. Mat 26:20-25; Mar 14:17-21; Luc 22:21-23.

God en de Mensenzoon verheerlijkt

³¹ Toen hij dan vertrokken was zei Jezus: "Nu is de Mensenzoon verheerlijkt en is God verheerlijkt in Hem. ³² Indien God verheerlijkt is in Hem zal God Hem ook verheerlijken in Zichzelf en Hem meteen verheerlijken. ³³ Kleine kinderen, nog een kleine tijd ben Ik met jullie. Jullie zullen Mij zoeken, en zoals Ik gezegd heb tot de Joden: waar Ik heen ga kunnen jullie niet komen, en momenteel zeg ik dit tot jullie.

³⁴ Een nieuw gebod geef Ik jullie, dat jullie elkaar zouden liefhebben, zoals Ik jullie liefheb, opdat jullie ook elkaar zouden liefhebben. ³⁵ Hierin zullen allen herkennen dat jullie Mijn leerlingen zijn, ingeval jullie liefde voor elkaar zouden hebben.

32. 17:1. 33. 7:34; 8:21. 35. 1Joh 3:11.

Petrus zal Jezus verloochen

³⁶ Tot Hem zei Simon Petrus: "Heer, waar gaat U heen?" Hem antwoordde Jezus: "Waar Ik heen ga kan jij Mij nu niet volgen. Later zal jij echter volgen."

³⁷ Tot Hem zei Petrus: "Heer, waarom kan ik U momenteel niet volgen? Mijn ziel zal ik voor U afleggen!"

³⁸ Jezus antwoordde: "Jouw ziel zal jij voor Mij afleggen? Amen, amen, Ik zeg jou, in geen geval zal een haan kraaien totdat jij Mij driemaal zal verloochen.

36. 21:18-19. 38. Mat 26:33-35; Mar 14:29-31; Luc 22:31-44.

Het woonhuis van de vader

14 ¹ Laat jullie hart niet verontrust worden. Geloof in God en geloof in Mij. ² In het woonhuis van Mijn Vader zijn veel verblijfplaatsen. Ja, indien niet, zou Ik tot jullie gezegd hebben dat Ik ga om voor jullie een plaats gereed te maken? ³ En ingeval Ik ga en een plaats gereedmaak voor jullie kom Ik weer en zal Ik jullie meenemen naar Mijzelf toe, opdat waar Ik ben ook jullie zouden zijn. ⁴ En waar Ik heenga weten

jullie en de weg weten jullie."

⁵ Tot Hem zei Tomas: "Heer, wij weten niet waar U heengaat, en hoe kunnen wij de weg weten?"

⁶ Tot hem zei Jezus: "Ik ben de weg en de waarheid en het leven. Niemand komt bij de Vader tenzij door Mij. ⁷ Indien jullie Mij hadden gekend zouden jullie ook Mijn vader gekend hebben. En vanaf nu kennen jullie Hem en hebben jullie Hem gezien."

⁸ Tot Hem zei Filippus: "Heer, toon ons de Vader, en het is voldoende voor ons."

⁹ Tot hem zei Jezus: "Zoveel tijd ben Ik met jullie, en jij kent Mij niet, Filippus? Wie Mij heeft gezien heeft de Vader gezien, en hoe zeg jij dan: "Toon ons de Vader."?

¹⁰ Geloof jij niet dat Ik in de Vader ben en de Vader in Mij is? De uitspraken die Ik spreek tot jullie, spreek Ik niet vanuit Mijzelf. De Vader nu, die in Mij blijft, Hij doet Zijn werken.

¹¹ Geloof Mij dat Ik in de Vader en de Vader in Mij is. Indien echter niet, geloof Mij vanwege de werken zelf. ¹² Amen, amen, Ik zeg jullie, wie gelooft in Mij, de werken die Ik doe, ook die zal hij doen, en grotere dan dezen zal hij doen omdat Ik naar de Vader toe ga. ¹³ En dat wat jullie ook maar zouden verzoeken in Mijn naam, dat zal Ik doen, opdat de Vader verheerlijkt zou worden in de Zoon. ¹⁴ Ingeval jullie Mij iets zouden verzoeken in Mijn naam, dat zal Ik doen. ¹⁵ Ingeval jullie Mij liefhebben zullen jullie Mijn geboden bewaren.

7. 8:19. 9. 12:45. 10. 10:30; 17:21. 11. 5:36; 10:25,38; Deut 11:7; Heb 3:9. 12. Mar 16:19-20. 15. 15:10; 1Joh 5:3.

Een andere trooster

¹⁶ En Ik zal de Vader vragen, en Hij zal jullie een andere trooster geven, opdat hij inderdaad met jullie zou zijn voor het tijdperk – ¹⁷ de geest van de waarheid, die de wereld niet kan ontvangen, omdat zij hem niet ziet noch hem kent. Jullie echter kennen hem, omdat hij bij jullie blijft en in jullie zal zijn.

¹⁸ Ik zal jullie niet verweesd achterlaten. Ik kom naar jullie toe. ¹⁹ Nog een korte tijd, en de wereld aanschouwt Mij niet meer, maar jullie aanschouwen Mij. Omdat Ik levend ben zullen ook jullie levend zijn. ²⁰ In die dag zullen jullie begrijpen dat Ik in Mijn Vader ben, en jullie in Mij zijn, en Ik in jullie ben. ²¹ Hij die Mijn geboden heeft en ze bewaart, die is het die Mij liefheeft. Wie nu Mij liefheeft zal geliefd worden door Mijn Vader, en Ik zal hem liefhebben en Mijzelf openbaar maken aan hem."

²² Tot Hem zei Judas (niet Iskariot): "Heer, en wat is er gebeurd dat U op het punt staat Uzelf aan ons openbaar te maken, en juist niet aan de wereld?"

²³ Jezus antwoordde en zei tot hem: "Ingeval iemand Mij liefheeft zal hij Mijn woord

bewaren, en Mijn Vader zal Hem liefhebben, en wij zullen bij Hem komen en een verblijfplaats bij Hem maken. ²⁴ Wie Mij niet liefheeft, bewaart Mijn woorden niet. En het woord dat jullie horen, is niet het Mijne, maar van de Vader, Die Mij gezonden heeft.

²⁵ Deze dingen heb Ik tot jullie gesproken, bij jullie blijvend. ²⁶ De trooster nu, de heilige geest, die de Vader zal zenden in Mijn naam, die zal jullie alles onderwijzen en jullie herinneren aan alles wat Ik tot jullie gezegd heb.

²⁷ Vrede laat Ik jullie. Mijn vrede geef Ik jullie. Niet zoals de wereld aan jullie geeft, geef Ik aan jullie. Laat jullie hart niet verontrust zijn, en laat het niet schromen.

²⁸ Jullie hebben gehoord dat Ik gezegd heb tot jullie: "Ik ga weg en kom naar jullie toe. Indien jullie Mij liefhadden zouden jullie verheugd zijn dat Ik naar de Vader toe ga, want de Vader is groter dan Ik. ²⁹ En nu heb Ik het uitgesproken tot jullie voordat het gebeurt, opdat wanneer het ook maar gebeurt jullie zouden geloven.

³⁰ Ik zal niet lang meer met jullie spreken, want de overste van de wereld komt, en in Mij heeft hij niets. ³¹ Maar opdat de wereld zou weten dat Ik de Vader liefheb, en zoals de Vader Mij opdracht gegeven heeft, zo doe Ik. Kom overeind! Wij zouden heengaan van hier.

17. 1Joh 4:6; 7:39. 26. 16:13. 27. 16:33. 30. 12:31.

De waarachtige wijnstok

15 ¹ Ik ben de waarachtige wijnstok, en Mijn Vader is de boer. ² Elke wijnrank in Mij die geen vrucht draagt neemt Hij weg, en elke die vrucht draagt, hem krent Hij af, opdat hij meer vrucht zou dragen. ³ Jullie zijn al rein door het woord dat Ik tot jullie gesproken heb. ⁴ Blijf in Mij. Ook Ik ben in jullie. Zoals de wijnrank geen vrucht kan dragen vanuit zichzelf, indien hij niet in de wijnstok blijft, zo evenmin jullie, indien jullie niet in Mij blijven.

⁵ Ik ben de wijnstok, jullie de wijnranken. Wie blijft in Mij, en Ik in hem, deze draagt veel vrucht, omdat los van Mij jullie niets kunnen doen.

⁶ Indien iemand niet in Mij blijft wordt hij buitengeworpen als een wijnrank en droogt uit. En zij verzamelen ze en werpen ze in het vuur en het verbrandt. ⁷ Ingeval jullie blijven in Mij en Mijn uitspraken blijven in jullie, verzoek al wat jullie ook willen en het zal gebeuren voor jullie. ⁸ Hierin is Mijn vader verheerlijkt, dat jullie veel vrucht dragen en Mijn leerlingen worden.

2. Mat 3:10; 13:12.

Het gebod van Jezus

⁹ Zoals de Vader Mij liefheeft en *Ik* jullie liefheb, blijf in Mijn liefde. ¹⁰ Ingeval jullie Mijn geboden bewaren zullen jullie blijven in Mijn liefde, zoals *Ik* van Mijn Vader de geboden heb bewaard en blijf in Zijn liefde. ¹¹ Deze dingen heb Ik tot jullie gesproken opdat Mijn vreugde in jullie blijft en jullie vreugde vervuld wordt.

¹² Dit is Mijn gebod, dat jullie elkaar liefhebben zoals Ik jullie liefheb. ¹³ Grotere liefde dan dit heeft niet één, dat iemand zijn ziel zou afleggen voor zijn vrienden.

¹⁴ Jullie zullen Mijn vrienden zijn ingeval jullie al wat *Ik* jullie opdracht geef doen.

¹⁵ Ik noem jullie niet langer slaven, omdat de slaaf niet weet wat zijn heer doet. Jullie nu heb Ik uitgesproken vrienden te zijn, omdat alles wat Ik gehoord heb van Mijn Vader Ik aan jullie bekendgemaakt heb. ¹⁶ Niet jullie hebben Mij uitgekozen, maar *Ik* heb jullie uitgekozen en jullie aangesteld, opdat jullie zouden heengaan en veel vrucht dragen, en jullie vrucht zou blijven, opdat dat wat jullie ook de Vader verzoeken in Mijn naam Hij aan jullie zal geven. ¹⁷ Deze dingen geef Ik jullie opdracht te doen, opdat jullie elkaar liefhebben.

10. 14:15.

De haat van de wereld

¹⁸ Indien de wereld jullie haat, weten jullie dat zij Mij eerder dan jullie gehaat heeft.

¹⁹ Indien jullie uit de wereld waren zou de wereld van het eigen houden. Omdat jullie echter niet uit de wereld zijn, maar *Ik* jullie uit de wereld uitgekozen heb, derhalve haat de wereld jullie.

²⁰ Herinner je het woord dat *Ik* tot jullie gesproken heb: 'Een slaaf is niet groter dan zijn heer.' Indien zij Mij vervolgd hebben zullen zij ook jullie vervolgen. Indien zij Mijn woord bewaard hebben zullen zij ook dat van juist jullie bewaren. ²¹ Maar al deze dingen zullen zij aan jullie doen vanwege Mijn naam, omdat zij Hem niet kennen Die Mij gezonden heeft.

²² Indien Ik niet gekomen was en tot hen gesproken had, hadden zij geen zonde. Nu hebben zij echter geen voorwendsel voor hun zonde. ²³ Wie Mij haat, haat ook Mijn Vader. ²⁴ Indien Ik de werken niet onder hen gedaan had die niemand anders gedaan heeft, zouden zij geen zonde hebben. Nu echter hebben zij ze ook gezien, en zij hebben zowel Mij als Mijn Vader gehaat, ²⁵ maar het is opdat het woord dat in hun wet geschreven staat vervuld zou worden, dat zij Mij om niet gehaat hebben.

²⁶ Wanneer de trooster nu komt die *Ik* tot jullie zal zenden van de Vader, de geest van de waarheid die van de Vader uitgaat, dan zal die over Mij getuigen. ²⁷ Ook jullie nu getuigen, omdat jullie vanaf het begin met Mij zijn.

19. 17:14; 1Joh 4:4-6. 21. 16:3. 25. Ps 35:19; 69:4. 27. Han 1:8.

Niet verstrikt worden

16 ¹ Deze dingen heb Ik gesproken tot jullie opdat jullie niet verstrikt zouden worden, ² want zij zullen jullie uit de synagoge stoten. Ja, het uur komt dat allen die jullie doden menen daarin dienst te oefenen aan God. ³ En deze dingen zullen zij met jullie doen omdat zij niet de Vader noch Mij kennen. ⁴ Maar deze dingen heb Ik gesproken tot jullie, opdat wanneer hun uur ook maar komt jullie hen herinneren omdat Ik het jullie gezegd heb.

3. Rom 10:2.

De trooster toont aan verkeerd te zitten

Deze dingen heb Ik jullie echter niet vanaf het begin gezegd, omdat Ik met jullie was. ⁵ Nu ga Ik echter weg naar Hem Die Mij gezonden heeft, en niemand uit jullie vraagt Mij: "Waar gaat U heen?" ⁶ Maar, omdat Ik deze dingen tot jullie gesproken heb, heeft droefheid jullie hart gevuld.

⁷ Maar Ik zeg jullie de waarheid: het is bevorderlijk voor jullie dat Ik vertrek, want ingeval Ik niet vertrek zal de trooster niet naar jullie toe komen. Ingeval Ik echter zou gaan, zal Ik hem naar jullie toe zenden. ⁸ En gekomen zal die de wereld aantonen verkeerd te zitten aangaande zonde en aangaande rechtvaardigheid en aangaande het oordeel: ⁹ aangaande zonde inderdaad, omdat zij niet in Mij geloven, ¹⁰ aangaande rechtvaardigheid echter omdat Ik naar Mijn Vader ga en jullie Mij niet langer zien, ¹¹ aangaande het oordeel echter, omdat de overste van deze wereld is geoordeeld.

¹² Ik heb nog veel tot jullie te zeggen, maar jullie kunnen het momenteel niet verdragen. ¹³ Wanneer die echter komt – de geest van de waarheid – zal hij jullie gidsen naar heel de waarheid, want hij zal niet spreken vanuit zichzelf, maar al wat hij ook maar hoort zal hij spreken, en hij zal jullie de dingen die komen mededelen.

¹⁴ Die zal Mij verheerlijken, omdat hij uit het Mijne zal nemen en aan jullie zal mededelen. ¹⁵ Alles, al wat de Vader heeft, is het Mijne. Derhalve zeg Ik tot jullie dat Hij uit het Mijne neemt en aan jullie zal mededelen.

7. 14:16,26. 9. 15:22. 11. 12:31.

Een korte tijd

¹⁶ Een korte tijd en jullie aanschouwen Mij niet meer, en weer een korte tijd en jullie zullen Mij weer zien."

¹⁷ Sommigen dan uit Zijn leerlingen zeiden tegen elkaar: "Wat is dit wat Hij zegt tot ons: 'Een korte tijd en jullie aanschouwen Mij niet, en weer een korte tijd en jullie

zullen Mij zien,' en: 'Ik ga naar de Vader'?" ¹⁸ Zij zeiden dan: "Wat is dit wat Hij zegt, de 'korte tijd'? Wij weten niet waarover Hij spreekt."

¹⁹ Jezus dan wist dat zij het Hem wilden vragen en zei tot hen "Naar dit zoeken jullie met elkaar, dat Ik gezegd heb: 'Een korte tijd en jullie aanschouwen Mij niet, en weer een korte tijd en jullie zullen Mij zien'? ²⁰ Amen, amen, Ik zeg jullie dat jullie zullen wenen en weeklagen; de wereld echter zal verheugd worden. Jullie echter zullen bedroefd worden, maar jullie droefheid zal tot vreugde worden. ²¹ Een vrouw heeft wanneer zij baart droefheid, omdat haar uur gekomen is. Wanneer zij echter ook maar het kind voortgebracht heeft, herinnert zij zich niet meer de verdrukking vanwege de vreugde dat een mens voortgebracht is in de wereld. ²² Ook jullie dan zullen nu inderdaad droefheid hebben, maar Ik zal jullie weer zien, en jullie hart zal verheugd worden en jullie vreugde neemt niemand van jullie weg. ²³ En in die dag zullen jullie Mij niets vragen.

Amen, amen, Ik zeg jullie dat wat jullie de Vader ook maar zouden verzoeken, Hij zal het jullie geven in Mijn naam. ²⁴ Tot nu toe hebben jullie niets verzocht in Mijn naam. Verzoek en jullie zullen ontvangen, opdat jullie vreugde vervuld zou zijn.

²⁵ Deze dingen heb Ik in spreekwoorden tot jullie gesproken. Het uur komt waarin Ik niet meer in spreekwoorden zal spreken tot jullie, maar met vrijmoedigheid zal Ik jullie aangaande de Vader berichten. ²⁶ In die dag zullen jullie in Mijn naam verzoeken, en Ik zeg jullie niet dat Ik de Vader zal vragen aangaande jullie, ²⁷ want de Vader Zelf houdt van jullie, omdat jullie van Mij gehouden hebben, en jullie geloofd hebben dat Ik van God uit gekomen ben. ²⁸ Ik ben van de Vader uit gekomen, en Ik ben in de wereld gekomen. Ik laat de wereld weer achter, en ga naar de Vader toe."

²⁹ Tot Hem zeiden Zijn leerlingen: "Zie, nu spreekt U in vrijmoedigheid en vertelt U geen spreekwoord. ³⁰ Nu weten wij dat U alles weet, en geen behoefte heeft dat iemand U vraagt. Hierdoor geloven wij dat U van God uit gekomen bent."

³¹ Tot hen antwoordde Jezus: "Momenteel geloven jullie. ³² Zie, het uur komt en is gekomen dat jullie verstrooid zouden worden, elke naar zijn eigen, en Mij zullen jullie alleen achterlaten. En Ik ben niet alleen, want de Vader is met Mij. ³³ Deze dingen heb Ik gesproken tot jullie, opdat jullie in Mij vrede zouden hebben. In de wereld hebben jullie verdrukking, maar wees moedig, Ik heb de wereld overwonnen."

16. 14:19. 21. Ope 12:2. 22. Ps 16:11; 126:5. 29. 10:24. 32. Mat 26:31.

Jezus spreekt tot de Vader

17 ¹ Deze dingen sprak Jezus, en Hij hief Zijn ogen op naar de hemel en zei: "Vader, het uur is gekomen. Verheerlijk Uw Zoon, opdat Uw Zoon U zou verheerlijken, ² zoals U aan Hem autoriteit heeft gegeven over alle vlees, opdat Hij alles wat U Hem hebt gegeven aan hen zou geven, ook leven gedurende de tijdperken. ³ Dit nu is het leven gedurende de tijdperken, dat zij U zouden kennen, de alleen waarachtige God, en Hem Die U afgevaardigd hebt, Jezus Christus.

⁴ Ik heb U op de aarde verheerlijkt, het werk volbracht hebbend dat U aan Mij gegeven hebt, opdat Ik het zou doen.

⁵ En nu, *Ú*, verheerlijk Mij, Vader, met *Uz*elf in de heerlijkheid die Ik had voor de wereld er was bij U. ⁶ Ik heb Uw naam openbaar gemaakt aan de mensen die U Mij gegeven hebt uit de wereld. De *Uwen* waren zij, en aan Mij hebt U hen gegeven, en Uw woord hebben zij bewaard. ⁷ Nu begrijpen zij dat alles, al wat U aan Mij gegeven hebt, van U komt, ⁸ want de uitspraken die U aan Mij gegeven hebt heb Ik aan hen gegeven, en zij hebben ze ontvangen en begrijpen dat Ik waarachtig van U uit gekomen ben, en geloven dat U Mij afgevaardigd hebt.

⁹ Aangaande hen vraag *Ík*. Niet aangaande de wereld vraag Ik, maar aangaande hen die U Mij gegeven hebt, want zij zijn de *Uwen*. ¹⁰ En al het *Mijne* is het *Uwe* en het *Uwe* het *Mijne*. En Ik ben verheerlijkt in hen. ¹¹ En Ik ben niet langer in de wereld, en zij zijn in de wereld, en *Ík* kom naar U toe. Heilige Vader, bewaar ze in Uw naam, waarin U ze aan Mij gegeven hebt, opdat zij één zouden zijn zoals Wij. ¹² Toen Ik met hen was in de wereld bewaarde *Ík* hen in Uw naam, zij die U aan Mij gegeven hebt, en Ik heb hen bewaakt, en niemand uit hen is te gronde gegaan op de zoon van de ondergang na, opdat de schrift vervuld zou worden. ¹³ Nu kom Ik echter naar U toe, en deze dingen spreek Ik in de wereld opdat zij *Mijn vreugde zouden hebben*, vervuld in henzelf.

¹⁴ *Ík* heb hen Uw woord gegeven. En de wereld haat hen, omdat zij niet uit de wereld zijn, zoals ook *Ík* niet uit de wereld ben. ¹⁵ Ik vraag niet dat U hen weg zou nemen uit de wereld, maar dat U hen bewaart voor de boze. ¹⁶ Uit de wereld zijn zij niet, zoals ook *Ík* niet uit de wereld ben. ¹⁷ Heilig hen in Uw waarheid. Uw woord is de waarheid.

¹⁸ Zoals U Mij afgevaardigd hebt in de wereld vaardig ook *Ík* hen af in de wereld.

¹⁹ En voor hen heilig *Ík* Mijzelf, opdat ook zij geheiligd zouden zijn in waarheid.

²⁰ Niet aangaande dezen alleen vraag Ik echter, maar ook aangaande zij die door Uw woord geloven in Mij, ²¹ opdat zij allen één zouden zijn zoals U Vader in Mij bent en Ik in U ben, opdat ook zij in *Ons* zouden zijn, opdat de wereld gelooft dat *Ú* Mij

afgevaardigd hebt.

²² En Ik heb de heerlijkheid die U aan Mij hebt gegeven aan hen gegeven, opdat zij één zouden zijn, zoals Wij één zijn, ²³ Ik in hen en U in Mij, opdat zij volmaakt in één zouden zijn, en opdat de wereld zou begrijpen dat U Mij afgevaardigd hebt en hen liefhebt zoals U Mij liefhebt.

²⁴ Vader, wie U aan Mij gegeven hebt, Ik wil dat waar Ik ben ook die met Mij zouden zijn, opdat zij Mijn heerlijkheid zouden aanschouwen die U aan Mij gegeven hebt, omdat U Mij hebt liefgehad voor de grondvesting van de wereld. ²⁵ Rechtvaardige Vader, ook de wereld kent U niet. Ik echter ken U, en dezen weten dat U Mij afgevaardigd hebt. ²⁶ En Ik heb aan hen Uw naam bekendgemaakt, en Ik zal het bekend maken, opdat de liefde waarmee U Mij liefhebt in hen zou zijn, en Ik in hen."

⁴ 4:34. ⁸ 16:28-30. ¹² 6:38; Psa 109:8; Han 1:16. ¹³ 15:11. ¹⁸ 20:21. ²⁴ 12:26. ²⁶ 3:35; 10:17; 1Joh 4:11.

In de tuin

18 ¹ Deze dingen gezegd hebbend vertrok Jezus tezamen met Zijn leerlingen naar de andere zijde van de winterbeek van de Kedron, waar een tuin was waarin Hij en Zijn leerlingen binnenkwamen. ² Ook Judas nu, die Hem overgaf, kende de plaats, omdat Jezus daar vaak verzamelde met Zijn leerlingen.

³ Judas dan, het cohort en assistenten van de hogepriesters en de farizeeën ontvangen hebbend, kwam daar met lantaarns en toortsen en wapens.

⁴ Jezus dan, alles wetend wat over Hem kwam, ging uit en zei tot hen: "Wie zoeken jullie?" ⁵ Zij antwoordden Hem: "Jezus, de Nazoreeër." Tot hen zei Jezus: "Ik ben het." Ook Judas nu, die Hem overgaf, stond bij hen.

⁶ Toen Hij dan zei tot hen: "Ik ben het," gingen zij naar achteren en vielen op de grond. ⁷ Weer vroeg Hij hen dan na: "Wie zoeken jullie?" Zij nu zeiden: "Jezus, de Nazoreeër." ⁸ Jezus antwoordde: "Ik heb tot jullie gezegd dat Ik het ben. Indien jullie Mij dan zoeken, laat dezen weggaan," ⁹ opdat het woord vervuld zou worden dat Hij gesproken had: "Van wie U aan Mij gegeven hebt, uit hen heb Ik niemand verloren."

¹⁰ Simon Petrus dan, een zwaard hebbend, trok het en trof de slaaf van de hogepriester en hieuw van hem het rechter oorschelpje af. De naam van de slaaf nu was Malchus. ¹¹ Jezus dan zei tot Petrus: "Werp het zwaard in de schede. De beker die de Vader aan Mij gegeven heeft, zou Ik hem in geen geval drinken?"

² Luc 21:37. ³ Mat 26:47; Mar 14:43. ⁸ 6:39.

Jezus naar Annas geleid en verloochend door Petrus

¹² Het cohort en de krijgstruun en de assistenten van de Joden dan grepen Jezus tezamen en bonden Hem. ¹³ En zij leidden Hem weg, eerst naar Annas toe, want hij was de schoonvader van Kajafas, die de hogepriester was van dat jaar. ¹⁴ Kajafas nu was het die de Joden aanraade dat het bevorderlijk is als één mens sterft voor het volk.

¹⁵ Simon Petrus nu en een andere leerling volgden Jezus. Die leerling nu was bekend bij de hogepriester, en hij kwam samen met Jezus binnen in de hof van de hogepriester. ¹⁶ Petrus echter stond buiten aan de deur.

De andere leerling dan, die bekend was bij de hogepriester, kwam buiten en sprak met de deurwachter en leidde Petrus naar binnen. ¹⁷ De dienstmaagd dan, de deurwachter, zei tot Petrus: "Ben jij niet ook uit de leerlingen van deze mens? Die zei: "Dat ben ik niet." ¹⁸ Ook de slaven en de assistenten nu stonden er, een kolenvuur gemaakt hebbend, want het was koud, en zij warmden zich. Ook Petrus nu stond met hen en warmde zich.

¹⁹ De hogepriester dan vroeg Jezus aangaande Zijn leerlingen en aangaande Zijn onderwijs. ²⁰ En hem antwoordde Jezus: "Met vrijmoedigheid heb Ik gesproken tot de wereld. Ik heb altijd onderwezen in de synagoge en in de gewijde plaats waar alle Joden samenkomen, en in het verborgene heb Ik niets gesproken. ²¹ Waarom vraag jij het Mij? Vraag het die gehoord hebben na, wat Ik gesproken heb tot hen. Zie, dezen weten wat Ik gezegd heb."

²² Terwijl Hij nu deze dingen zei, gaf één van de assistenten die naast Hem stond een klap aan Jezus, zeggend: "Antwoord jij zo de hogepriester?"

²³ Jezus antwoordde hem: "Indien Ik kwaadgesproken heb, getuig over het kwade, indien echter uitstekend, waarom sla jij Mij dan?" ²⁴ Hem vaardigde Annas dan gebonden af naar Kajafas, de hogepriester.

²⁵ Simon Petrus nu stond en warmde zich. Zij zeiden dan tot hem: "Ben jij ook niet uit Zijn leerlingen?" Hij loochende en zei: "Dat ben Ik niet." ²⁶ Één uit de slaven van de hogepriester, verwant zijnd aan hem van wie Petrus de oorschelp afgehouden had, zei: "Heb ik jou niet waargenomen in de tuin met hem?" ²⁷ Weer loochende Petrus dan, en terstond kraaide een haan.

14. 11:49-52. 21. Mat 26:59-69; Mar 14:54-65; Luc 22:54-71. 22. Han 23:2. 24. 1Pet 2:19-23. 25. 13:38. 27. Mat 26:71-75; Luc 22:58-62.

Pilatus

²⁸ Zij leidden dan Jezus vanaf Kajafas naar het pretorium. Het was nu 's ochtends vroeg, en zij kwamen niet binnen in het pretorium, opdat zij niet bevuild zouden

worden, maar het Pascha zouden eten.

²⁹ Pilatus dan kwam buiten naar hen toe en verklaarde: "Welke beschuldiging dragen jullie aan tegen deze mens?"

³⁰ Zij antwoordden en zeiden tot hem: "Tenzij deze kwaad deed zouden wij hem niet aan jou overgeven."

³¹ Tot hen zei Pilatus dan: "Nemen jullie hem en oordeel hem in overeenstemming met jullie wet."

Tot hem zeiden de Joden dan: "Ons is het niet geoorloofd iemand te doden," ³² opdat het woord van Jezus vervuld zou worden dat Hij gesproken had, aanduidend welke dood Hij op het punt stond te sterven.

³³ Pilatus dan kwam weer binnen in het pretorium en riep Jezus en zei tot Hem: "Ben jij de koning van de Joden?"

³⁴ Hem antwoordde Jezus: "Zeg jij dit vanuit jezelf of hebben anderen dit tot jou gezegd over Mij?"

³⁵ Pilatus antwoordde: "Ik ben toch niet een Jood? Jouw natie en hogepriesters hebben jou aan Mij overgegeven. Wat heb jij gedaan?"

³⁶ Jezus antwoordde: "Mijn koninkrijk is niet uit deze wereld. Indien Mijn koninkrijk uit deze wereld was zouden Mijn assistenten ook strijden, opdat Ik niet overgegeven zou worden aan de Joden. Nu echter is Mijn koninkrijk niet van hier."

³⁷ Tot Hem zei Pilatus dan: "Is het niet dat jij dan koning bent?"

Jezus antwoordde: "Jij zegt dat Ik koning ben. Ik ben hiertoe ook voortgebracht, en hiertoe ben Ik gekomen naar de wereld, opdat Ik zou getuigen van de waarheid. Eenieder die uit de waarheid is, luistert naar Mijn stem."

32. 12:32; Mat 20:19. 36. Dan 2:44; 7:14. 37. Mat 27:11-14; Mar 15:2-5; Luc 23:2-12.

Niet deze maar Barabbas

³⁸ Tot Hem zei Pilatus: "Wat is waarheid?" En dit gezegd hebbend kwam Hij weer buiten bij de Joden en zei tot hen: "Ik vind niet één reden voor een aanklacht in hem. ³⁹ Het is echter jullie gewoonte dat ik voor jullie één gevangene laat gaan tijdens het Pascha. Hebben jullie dan de bedoeling dat ik voor jullie de koning van de Joden laat gaan?"

⁴⁰ Zij riepen dan allen weer luidkeels, zeggend: "Niet deze, maar Barabbas!" Barabbas nu was een rover.

39. Han 3:13-14. 40. Mat 27:15-25; Mar 15:6-15; Luc 23:13-25.

Kruisig hem!

19 ¹ Toen dan nam Pilatus Jezus en geselde Hem af. ² En de soldaten, een krans gevlochten hebbend uit doornen, legden die op zijn hoofd en omhulden Hem met een purperen bovenkleed. ³ En zij kwamen naar Hem toe en zeiden: "Wees verheugd, koning van de Joden!", en zij gaven Hem klappen. ⁴ En weer kwam Pilatus buiten en zei tot hen: "Zie, Ik leid hem voor jullie naar buiten, opdat jullie zouden weten dat ik niet één reden voor een aanklacht vind in hem."

⁵ Jezus dan kwam buiten, bekleed met de doornen krans en het purperen bovenkleed, en hij zei tot hen: "Zie, de mens." ⁶ Toen dan de hogepriesters en de assistenten Hem zagen riepen zij luidkeels, zeggend: "Kruisig, kruisig hem!" En tot hen zei Pilatus: "Nemen en kruisigen jullie hem, want Ik vind geen reden voor een aanklacht in hem."

⁷ Hem antwoordden de Joden: "Wij hebben een wet, en in overeenstemming met onze wet moet hij sterven, omdat hij zichzelf zoon van God gemaakt heeft."

⁸ Toen Pilatus dan dit woord hoorde, werd hij nog meer bevreesd. ⁹ En hij kwam weer binnen in het pretorium en zei tot Jezus: "Waarvandaan ben jij?" Jezus echter gaf hem geen antwoord. ¹⁰ Tot Hem zei Pilatus dan: "Tot mij spreek je niet. Weet je niet dat ik de autoriteit heb je te laten gaan en de autoriteit heb je te kruisigen?"

¹¹ Hem antwoordde Jezus: "Jij hebt geen enkele autoriteit over Mij tenzij het aan jou gegeven was van boven. Derhalve heeft hij die Mij aan jou heeft overgegeven een grotere zonde begaan."

¹² Hierdoor zocht Pilatus Hem te laten gaan, maar de Joden riepen luidkeels, zeggend: "Ingeval jij deze zou laten gaan ben jij geen vriend van de keizer! Eenieder die zichzelf koning maakt spreekt de keizer tegen!" ¹³ Pilatus dan, deze woorden gehoord hebbend, leidde Jezus naar buiten en ging zitten op het podium in de plaats die "Plaveisel" genoemd wordt, in het Hebreeuws echter "Gabbata".

¹⁴ Nu was het de voorbereiding van het Pascha, het was ongeveer het derde uur, en hij zei tot de Joden: "Zie, jullie koning!" ¹⁵ Die echter riepen dan luidkeels: "Neem weg, neem weg! Kruisig hem!" Tot hen zei Pilatus: "Zal ik jullie koning kruisigen?" De hogepriesters antwoordden: "Wij hebben geen koning behalve de keizer!" ¹⁶ Toen dan gaf hij Hem aan hen over opdat Hij gekruisigd zou worden.

3. Jes 50:6; Mat 20:19. 7. 5:18; Mat 26:63-66; Lev 24:23. 9. Jes 53:7. 11. Han 4:27-28. 13. Han 3:13.

De kruisiging

Zij namen dan Jezus mee en leidden Hem weg. ¹⁷ En Zijn eigen kruis dragend kwam Hij op wat Schedelplaats genoemd wordt, wat in het Hebreeuws Golgota genoemd

wordt,¹⁸ waar zij Hem kruisigden, en met Hem twee anderen, hier en hier, en in het midden Jezus.

¹⁹ Pilatus schreef nu ook een titel, en plaatste die op het kruis. Er was nu geschreven: "Jezus de Nazoreeër, de koning van de Joden." ²⁰ Deze titel dan lazen velen van de Joden, omdat de plaats waar Jezus gekruisigd was nabij de stad was, en het was geschreven in het Hebreeuws, Latijn en Grieks.

²¹ Tot Pilatus dan zeiden de hogepriesters van de Joden: "Schrijf niet 'de koning van de Joden,' maar dat die mens gezegd heeft: 'Ik ben de koning van de Joden.'"

²² Pilatus antwoordde: "Wat ik heb geschreven, heb ik geschreven."

²³ De soldaten dan, toen zij Jezus kruisigden, namen Zijn bovenkleden en maakten vier delen, voor elke soldaat een deel, en het onderkleed. Het onderkleed nu was ongenaaid, van boven geweven door het geheel. ²⁴ Zij zeiden dan tegen elkaar: "Wij zouden het niet scheuren, maar er om loten van wie het zal zijn," opdat de schrift vervuld zou worden die zegt:

"Zij verdelen Mijn bovenkleden onder henzelf,
en over Mijn kleding werpen zij het lot."

De soldaten dan deden inderdaad deze dingen.

²⁵ Nu stonden bij het kruis van Jezus Zijn moeder en zuster van Zijn moeder, Maria van Klopas, en Maria van Magdala. ²⁶ Jezus dan, Zijn moeder en de leerling die Hij liefhad en erbij stond waargenomen hebbend, zei tot Zijn moeder: "Vrouw, zie, jouw zoon!" ²⁷ Daaropvolgend zei Hij tot de leerling: "Zie, jouw moeder!" En vanaf dat uur nam de leerling haar in zijn eigen huis.

18. Psa 22:16; Jes 53:12. 24. Psa 22:18-19; Mat 27:24-35; Mar 15:15-24; Luc 23:24-34.

Jezus geeft de geest over

²⁸ Na dit zei Jezus, wetend dat alles al ten einde gebracht was, opdat de schrift volbracht zou worden: "Ik heb dorst." ²⁹ Er lag nu een vat helemaal vol met azijn. Een spons helemaal vol met azijn doend, en hem op een hysop gezet hebbend, brachten zij hem dan aan Zijn mond. ³⁰ Toen Jezus dan de azijn genomen had zei Hij: "Het is ten einde gebracht!" En het hoofd neergelegd hebbend gaf Hij de geest over.

³¹ De Joden dan, daar het de voorbereiding was, opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op de sabbat (want het was de grote dag, die sabbat), vroegen Pilatus of van hen de benen vermorzeld zouden worden, en zij weggenomen zouden worden. ³² De soldaten dan kwamen, en van de eerste vermorzelden zij inderdaad de benen, en van de andere die mede gekruisigd werd met Hem. ³³ Bij Jezus gekomen echter, toen zij waarnamen dat Hij al doodgegaan was, vermorzelden zij Zijn benen niet.

³⁴ Maar één van de soldaten doorstak Zijn zijde met een lanspunt, en er kwam meteen bloed en water uit. ³⁵ En hij die het gezien heeft, heeft getuigd, en waarachtig is zijn getuigenis. En die weet dat hij naar waarheid spreekt, opdat ook jullie zouden geloven. ³⁶ Want deze dingen zijn gebeurd opdat de schrift vervuld zou worden: "Geen bot zal verpletterd worden van Hem." ³⁷ En weer een ander schriftgedeelte zegt: "Zij zullen Hem zien Die zij gestoken hebben."

28. Psa 22:15. 29. Psa 69:21. 30. Mat 27:45-50. 31. Deut 21:22-23. 34. 1Joh 5:6. 36. Exo 12:46; Num 9:12. 37. Zach 12:10; Ope 1:7.

De grafkamer

³⁸ Na deze dingen nu vroeg aan Pilatus Jozef van Arimatea (een leerling van Jezus zijnd, verborgen echter vanwege de vrees van de Joden) of hij het lichaam van Jezus zou meenemen, en Pilatus stond het toe. Hij kwam dan en nam Zijn lichaam mee.

³⁹ Ook Nikodemus nu (die eerst 's nachts naar Hem toe was gekomen) kwam, een mengsel van mirre en aloë dragend van ongeveer honderd pond. ⁴⁰ Ze namen dan het lichaam van Jezus en wikkelden het in linnen windselen met de specerijen, zoals de gewoonte was voor de Joden om te begraven.

⁴¹ Er was nu in de plaats waar Hij gekruisigd werd een tuin, en in de tuin een nieuwe grafkamer waarin tot nog toe niemand geplaatst was. ⁴² Daar, vanwege de voorbereiding van de Joden, omdat de grafkamer nabij was, plaatsten zij dan Jezus.

39. 3:2. 42. Mat 27:57-60; Mar 15:42-46; Luc 23:50-54; Jes 53:9.

De opstanding uit de doden

20 ¹ Op dag één van de week nu kwam Miriam van Magdala 's ochtends vroeg, terwijl het nog donker was, naar de grafkamer, en zag de steen weggenomen voor de deur van de grafkamer. ² Ze rende dan en kwam bij Simon Petrus en bij de andere leerling van wie Jezus hield, en zei tot hen: "Ze hebben de Heer weggenomen uit de grafkamer, en wij hebben niet waargenomen waar zij Hem geplaatst hebben!"

³ Petrus dan en de andere leerling kwamen buiten, en kwamen naar de grafkamer.

⁴ De twee nu renden tezamen, en de andere leerling liep sneller vooruit dan Petrus, en kwam als eerste tot de grafkamer. ⁵ En zich gebukt hebbend bekeek hij de linnen windselen, liggend. Evenwel kwam hij niet binnen.

⁶ Ook Simon Petrus dan kwam, hem volgende, en kwam binnen in de grafkamer en aanschouwde de linnen windselen, liggend, ⁷ en de zweetdoek die op Zijn hoofd was, niet bij de linnen windselen liggend, maar los gewikkeld op één plaats. ⁸ Toen dan kwam ook de andere leerling, die eerst kwam tot de grafkamer, binnen en nam

het waar en geloofde, ⁹ want tot nog toe begrepen ze de schrift niet dat Hij uit de doden moest opstaan. ¹⁰ De leerlingen dan gingen weer naar hun eigen huis.

¹¹ Maria nu stond buiten voor de grafkamer, wenend. Terwijl zij dan weende, bukte zij zich om te kijken in de grafkamer ¹² en aanschouwde twee boodschappers in het wit, één aan het hoofd gezeten zijnd en één aan het voeteneinde waar het lichaam van Jezus lag. ¹³ En die zeiden tot haar: "Vrouw, waarom ween je?" En ze zei tot hen: "Ze hebben Mijn Heer weggenomen en ik weet niet waar zij Hem geplaatst hebben!"

¹⁴ Deze dingen gezegd hebbend keerde zij naar achteren en aanschouwde Jezus, staand, en wist niet dat het Jezus was. ¹⁵ Tot haar zei Jezus: "Vrouw, waarom ween je? Wie zoek je?" Zij meende dat Hij de hovenier was. Tot Hem zei ze: "Heer, indien U Hem weggedragen heeft, zeg me waar U Hem geplaatst heeft, en ik zal Hem dan weer meenemen." ¹⁶ Tot haar zei Jezus: "Miriam!" Gekeerd nu zei die tot Hem in het Hebreeuws: "Rabboeni!", wat "Leraar!" betekent. ¹⁷ Tot haar zei Jezus: "Raak Mij niet aan, want Ik ben nog niet omhooggegaan naar Mijn Vader. Ga echter naar Mijn broeders en zeg tot hen: 'Zie, Ik ga omhoog naar Mijn Vader en jullie Vader en Mijn God en jullie God.'"

¹⁸ Miriam van Magdala kwam en berichtte aan de leerlingen: "Ik heb de Heer gezien!" – en deze dingen heeft Hij tot haar gezegd.

2. Mat 28:1-8; Mar 16:1-4; Luc 24:1-2. 10. Luc 24:3-12; Han 2:24-32; 13:34-37. 18. Mar 16:9-11.

Jezus staat in het midden

¹⁹ Terwijl het dan avond was op die eerste dag van de week, en de deuren gesloten waren waar de leerlingen verzameld waren, vanwege de vrees voor de Joden, kwam Jezus, en stond in het midden, en zei tot hen: "Vrede voor jullie!" ²⁰ En dit gezegd hebbend toonde Hij zowel Zijn handen als Zijn zijde. De leerlingen dan werden verheugd, de Heer waargenomen hebbend.

²¹ Tot hen zei Jezus dan weer: "Vrede voor jullie! Zoals de Vader Mij afgevaardigd heeft, zend ook ik jullie." ²² En dit gezegd hebbend blies Hij op hen en zei tot hen: "Ontvang heilige geest!" ²³ Ingeval jullie van iemand de zonden zouden vergeven zijn zij hen vergeven. Ingeval jullie ze van iemand zouden vasthouden zijn zij vastgehouden."

20. 16:22; Mar 16:14. 21. 17:18.

Tomas

²⁴ Tomas nu, één uit de twaalf, die Didymus genoemd wordt, was niet bij hen toen Jezus gekomen was. ²⁵ Tot hem zeiden de andere leerlingen dan: "Wij hebben de

Heer gezien!" Hij echter zei tot hen: "Indien ik niet in Zijn handen de afdruk van de nagels zou waarnemen en mijn vinger in de afdruk van de nagels zou leggen en mijn hand in Zijn zijde zou leggen zou ik in geen geval geloven."

²⁶ En na acht dagen waren Zijn leerlingen weer binnenin, en Tomas was bij hen. Jezus kwam, terwijl de deuren gesloten waren, en stond in het midden en zei: "Vrede voor jullie!" ²⁷ Daaropvolgend zei Hij tot Tomas: "Breng jouw vinger hier en zie Mijn handen, en breng jouw hand en leg hem in Mijn zijde, en word niet ongelovig maar gelovig." ²⁸ En Tomas antwoordde en zei tot Hem: "Mijn Heer en mijn God!" ²⁹ Tot hem nu zei Jezus: "Jij hebt Mij gezien en hebt geloofd. Gelukkig wie niet waarnemen en geloven."

29. 2Kor 5:7; 1Pet 1:8-9.

Opdat jullie geloven dat Christus de Gezalfde is

³⁰ Inderdaad heeft Jezus dan vele en andere tekenen gedaan voor het aangezicht van Zijn leerlingen die niet geschreven zijn in deze boekrol. ³¹ Deze dingen nu zijn geschreven opdat jullie zouden geloven dat Jezus de Gezalfde is, de Zoon van God, en opdat jullie gelovend leven gedurende de tijdperken zouden hebben in Zijn naam.

31. 1Joh 5:13.

Jezus maakt Zichzelf openbaar aan de Zee van Tiberias

21 ¹ Na deze dingen maakte Jezus Zichzelf weer openbaar aan de leerlingen op de Zee van Tiberias. Hij maakte Zich nu zo openbaar: ² Simon Petrus en Tomas, die Didymus genoemd wordt, en Natanaël uit Kana van Galilea en die van Zebedeüs, en twee anderen uit Zijn leerlingen waren tezamen.

³ Tot hen zei Simon Petrus: "Ik ga heen om te vissen!" Tot hem zeiden ze: "Wij komen ook, tezamen met jou." Zij kwamen dan buiten, en stapten meteen in het schip, en in die nacht vingen zij niets.

⁴ Terwijl het nu al ochtend werd stond Jezus op het strand. Evenwel wisten de leerlingen niet dat Jezus het was. ⁵ Tot hen zei Jezus dan: "Kinderen, hebben jullie niet wat toespijs?" Zij antwoordden Hem: "Nee." ⁶ Hij nu zei tot hen: "Werp aan het rechterdeel van het schip het net, en jullie zullen vinden." Zij wierpen dan en waren niet meer sterk genoeg het net te trekken door de menigte vissen.

⁷ Die leerling dan die Jezus liefhad zei tot Petrus: "Het is de Heer!" Simon Petrus dan, gehoord hebbend dat het de Heer is, gordde zijn opperkleed aan (want hij was naakt) en wierp zichzelf in de zee. ⁸ De andere leerlingen echter kwamen in de

andere boot (want zij waren niet ver vanaf het land, maar er ongeveer tweehonderd ellen vanaf) en sleepten het net met de vissen.

⁹ Toen zij dan stapten op het land zagen ze een kolenvuur liggen, en een klaargemaakte vis er op liggen, en brood. ¹⁰ Tot hen zei Jezus: "Breng van de klaargemaakte vissen wat jullie nu gevangen hebben."

¹¹ Simon Petrus dan kwam omhoog en trok het net naar het land, helemaal vol met honderddrieënvijftig grote vissen. En terwijl het er zoveel waren werd het net niet gescheurd.

¹² Tot hen zei Jezus: "Kom hierheen, houd maaltijd!" Niemand echter van de leerlingen durfde Hem uit te vragen: "Wie ben jij?", wetend dat het de Heer is.

¹³ Jezus dan kwam en nam het brood en gaf het hen, en de klaargemaakte vis evenzo.

¹⁴ Dit nu was al de derde keer dat Jezus aan de leerlingen openbaar gemaakt was, opgewekt uit de doden.

2. 1:45. 6. Luc 5:4-7. 8. Mat 4:19-20.

Simon Petrus en Jezus

¹⁵ Toen zij dan maaltijd hielden zei Jezus tot Simon Petrus: "Simon van Johannes, heb jij Mij lief, meer dan dezen?" Hij zei tot Hem: "Ja Heer, Ú weet dat ik van U houd!" Hij zei tot hem: "Weid Mijn lammetjes." ¹⁶ Hij zei weer tot hem, een tweede keer: "Simon van Johannes, heb jij Mij lief?" Hij zei tot Hem: "Ja Heer, Ú weet dat ik van U houd." Hij zei tot hem: "Hoed Mijn schapen." ¹⁷ Hij zei tot hem de derde keer: "Simon van Johannes, houd jij van Mij?" Petrus werd bedroefd, omdat Hij tot hem de derde keer gezegd had: "Houd jij van Mij?" En hij zei tot Hem: "Heer, alles weet Ú. Ú weet dat ik van U houd." En tot hem zei Jezus: "Weid Mijn schaapjes." ¹⁸ Amen, amen, Ik zeg je, toen jij jonger was gordde je jezelf en wandelde je waar jij ook wilde. Wanneer jij echter zou vergrijzen zal jij jouw handen uitstrekken en een ander zal jou gorden en jou dragen waar jij niet wil." ¹⁹ Dit nu zei Hij aanduidend met welke dood hij God zal verheerlijken. En dit gezegd hebbend zei Hij tot hem: "Volg Mij!"

²⁰ Omgekeerd nu zag Petrus de leerling volgen die Jezus liefhad, die ook bij de hoofdmaaltijd had aangelegen op Zijn borstkas, en gezegd had tot Hem: "Heer, wie is het die U overgeeft?" ²¹ Deze dan waargenomen hebbend zei Petrus tot Jezus: "Heer, wat dan met deze?" ²² Tot hem zei Jezus: "Ingeval Ik zou willen dat Hij blijft tot Ik kom, wat is het voor jou? Jij, volg Mij." ²³ Dit woord dan kwam uit onder de broeders, dat die leerling niet sterft. Jezus heeft echter niet gezegd tot hem dat hij niet sterft, maar: "Ingeval Ik zou willen dat hij blijft tot Ik kom, wat is het voor jou?"

16. 1Pet 5:1-4. 18. 2Pet 1:14.

Het getuigenis van deze leerling

²⁴ Dit is de leerling die ook getuigt over deze dingen en die deze dingen geschreven heeft. En wij weten dat zijn getuigenis waar is. ²⁵ Er zijn nu ook vele andere dingen die Jezus gedaan heeft; ingeval die opgeschreven zouden worden, één voor één, veronderstel ik, zal ook de wereld zelf niet de ruimte hebben voor de geschreven boekrollen.

Handelingen

Jezus wordt opgeheven

¹ ¹ Het eerste verslag heb ik inderdaad gemaakt, o Theofilus, over alles wat Jezus zowel begon te doen als te onderwijzen ² tot de dag dat Hij werd opgenomen, door de heilige geest opdracht gegeven hebbend aan de afgevaardigden die Hij uitgekozen had, ³ aan wie Hij ook Zichzelf levend gepresenteerd heeft nadat Hij geleden heeft, met veel bewijzen, gedurende veertig dagen, zichtbaar voor hen, en de dingen zeggend aangaande het koninkrijk van God. ⁴ En hen vergezellend droeg Hij hen op niet te vertrekken vanuit Jeruzalem, maar de belofte van de Vader af te wachten, "die jullie gehoord hebben van Mij, ⁵ want Johannes heeft inderdaad met water gedoopt, jullie zullen echter gedoopt worden in de heilige geest, niet lang na deze dagen."

⁶ Zij die dan inderdaad samengekomen waren vroegen Hem, zeggend: "Heer, herstelt U in deze tijd het koninkrijk voor Israël?" ⁷ Hij zei echter tot hen: "Het is niet aan jullie de tijden of perioden te kennen die de Vader vastgesteld heeft in Zijn eigen autoriteit. ⁸ Maar jullie zullen kracht ontvangen wanneer de heilige geest op jullie komt, en jullie zullen Mijn getuigen zijn, zowel in Jeruzalem als in heel Judea en Samaria, en tot het uiterste van de aarde."

⁹ En deze dingen gezegd hebbend is Hij, terwijl zij keken, opgeheven, en een wolk nam Hem op, uit hun ogen. ¹⁰ En, toen zij strak aan het kijken waren naar de hemel terwijl Hij ging, zie, twee mannen stonden voor hen in witte kleding, ¹¹ die ook zeiden: "Mannen, Galileeërs, wat staan jullie naar de hemel te kijken? Deze Jezus, Die vanuit jullie midden opgenomen is in de hemel, zal zo komen, op die manier, zoals jullie Hem de hemel in hebben zien gaan."

1. Joh 8:25; Luc 1:1-4. 3. Dan 2:44. 6. Amos 9:11; Luc 24:21. 7. Mat 24:36. 9. Mar 16:19; Luc 24:50-51. 10. Luc 24:4. 11. Luc 21:27; Zach 14:3-4; Ope 1:7.

Eén gekozen als afgevaardigde

¹² Toen keerden zij terug naar Jeruzalem vanaf de berg die olijfborg genoemd wordt, die nabij Jeruzalem is, een sabbatsreis daarvandaan zijnd. ¹³ En toen zij binnenkwamen, gingen zij omhoog de bovenkamer in waar zij vertoefden – naast Petrus ook Johannes en Jakobus en Andreas, Filippus en Tomas, Bartolomeüs en Matteüs, Jakobus van Alfeüs en Simon de Zeloot en Judas van Jakobus. ¹⁴ Deze allen waren eensgezind aanhoudend in het gebed, tezamen met de vrouwen en Maria, de moeder van Jezus, en Zijn broeders.

¹⁵ En in deze dagen stond Petrus op in het midden van de broeders (daarnaast was er een schare in dezelfde plaats van ongeveer honderdtwintig namen), en zei: ¹⁶ "Mannen, broeders, de schrift moest vervuld worden waarin de heilige geest voorzegde door de mond van David aangaande Judas, die een gids geworden is voor hen die Jezus gegrepen hebben, ¹⁷ dat hij onder ons geteld was en hem het lot van deze dienst ten deel gevallen was. ¹⁸ Deze dan verwierf inderdaad een stuk grond uit het loon van onrechtvaardigheid, en voorovergevalen, reet hij midden open, en werden al zijn ingewanden uitgegoten. ¹⁹ En het werd bekend bij allen die Jeruzalem bewonen, zodat dat stuk grond in hun eigen landstaal "Akeldama" genoemd wordt, dit is: "Stuk grond van bloed." ²⁰ Want er staat geschreven in boekrol van de psalmen:

"Laat zijn tentenkamp woest worden,
en laat er niemand zijn die in haar woont,"

en:

"Laat een ander zijn opzienerschap nemen."

²¹ Dan moet van de mannen die met ons samengekomen zijn, in heel de tijd waarin de Heer Jezus binnenkwam en uitging tot ons, ²² begonnen vanaf de doop van Johannes tot aan de dag dat Hij opgenomen werd vanuit ons midden – één van deze een getuige van Zijn opstanding worden tezamen met ons."

²³ En zij stelden er twee vast: Jozef genaamd Barsabbas, die ook als Justus aangeropen werd, en Mattias. ²⁴ En gebeden hebbend zeiden zij: "U Heer, kenner van ieders hart, wijs aan welke éne U uit deze twee kiest, ²⁵ om de plaats te nemen van deze dienst en afvaardiging, van waaruit Judas overtreden heeft om te gaan naar zijn eigen plaats." ²⁶ En zij gaven loten aan hen en het lot viel op Mattias, en hij werd gerekend bij de elf afgevaardigden.

14. 6:4; Rom 12:12. 16. Psa 41:9. 18. Mat 27:3. 20. Psa 69:25; Psa 109:8. 22. Joh 15:27. 26. Spr 16:33.

Pinksteren

2 ¹ En in het aanbreken van de dag van Pinksteren waren allen tezamen op dezelfde plaats. ² En er kwam plotseling uit de hemel een weerklank, net als een geweldige windvlaag, en het vulde geheel het huis waar zij zaten. ³ En over hen verdeeld werden tongen als van vuur gezien, en zij gingen zitten op eenieder van hen. ⁴ En zij werden allen gevuld met heilige geest en begonnen te spreken in andere talen, zoals de geest hen gaf af te kondigen.

⁵ Er waren nu in Jeruzalem godvrezende Joodse mannen wonend, vanuit elke natie

onder de hemel. ⁶ Terwijl echter dit geluid klonk, kwam de menigte samen en werd in verwarring gebracht, omdat eenieder hen in de eigen landstaal hoorde spreken. ⁷ Zij allen nu waren buiten zichzelf en verbaasden zich, zeggend: "Zie, zijn niet al dezen die spreken juist Galileeërs?" ⁸ En hoe horen wij hen dan elk in onze eigen landstaal, waarin wij zijn voortgebracht? ⁹ Parten en Meden en Elamieten en die Mesopotamië bewonen, zowel Judea als Kappadocië, Pontus en Asia, ¹⁰ zowel Frygië als Pamfylië, Egypte en de delen van het Libië dat bij Cyrene ligt, en de onder het volk verblijvende Romeinen, zowel Joden als proselieten, ¹¹ Kretenzers en Arabieren – wij horen hen spreken in onze talen over de grote dingen van God."

1. Exo 23:14; Lev 23:15; Deut 16:1. 2. 1Pet 1:12; 2Pet 1:21. 5. Deut 4:27. 6. Gen 11:5-9.

Afkondiging van Petrus

¹² Zij allen nu waren buiten zichzelf en ontsteld, de een zei tegen de ander: "Wat wil dit zijn?" ¹³ Anderen zeiden echter honend: "Zij zijn tot barstens toe vol van zoete wijn!" ¹⁴ Maar Petrus ging staan tezamen met de elf, verhief zijn stem en kondigde aan hen af: "Mannen, Joden en alle bewoners van Jeruzalem, laat dit jullie bekend zijn en neem mijn uitspraken ter ore! ¹⁵ Want deze zijn niet, zoals jullie opvatten, dronken, want het is het derde uur van de dag, ¹⁶ maar dit is wat door de profeet Joël uitgesproken is:

¹⁷ 'En het zal zijn in de laatste dagen,'

zegt God,

'dat Ik van Mijn geest zal uitgieten over alle vlees,
en jullie zonen en jullie dochters zullen profeteren
en jullie jongelingen zullen visioenen zien
en jullie ouderen zullen dromen dromen,

¹⁸ en over Mijn slaven en over Mijn slavinnen zal Ik in die dagen zeker van
Mijn geest uitgieten,'

en zij zullen profeteren.

¹⁹ 'En Ik zal wonderen in de hemel boven geven
en tekenen op de aarde beneden, bloed en vuur en rookdamp,

²⁰ de zon zal veranderd worden in duisternis
en de maan in bloed,
voordat de dag van de Heer komt,
de grote en glorieuze.

²¹ En het zal zijn dat al wie de naam van de Heer aanroept gered zal worden.'

²² Mannen, Israëlieten, hoor deze woorden: Jezus de Nazoreeër, een man die onder jullie door God bewezen is met krachten en wonderen en tekenen die God door Hem gedaan heeft in jullie midden, zoals jullie zelf hebben waargenomen, ²³ Deze, in de bepaalde raad en voorkennis van God uitgeleverd, hebben jullie, door de hand van wettelozen vastgemaakt hebbend, omgebracht, ²⁴ Die God heeft doen opstaan, de smarten van de dood losgemaakt hebbend, aangezien het niet mogelijk was voor Hem er door vastgehouden te worden.

²⁵ Want David zegt over Hem:

'Ik zag de Heer voortdurend voor mijn aangezicht,
omdat Hij aan mijn rechterhand is, opdat ik niet zou wankelen.

²⁶ Derhalve is mijn hart verblijd,
en juicht mijn tong.

Ja, en nog zal mijn vlees een slaappleaats vinden in de hoop,

²⁷ omdat U mijn ziel niet zal verlaten in de onderwereld,
noch Uw Welgezinde geven bederf waar te nemen.

²⁸ U maakt mij de wegen van het leven bekend.

U zal mij vervullen met blijdschap bij Uw aangezicht.'

²⁹ Mannen, broeders, het is mij geoorloofd met vrijmoedigheid tegen jullie te spreken aangaande de aartsvader David, dat ook hij overleden en begraven is, en zijn grafkelder is bij ons tot op deze dag. ³⁰ Hij was dan een profeet en wist dat God hem met een eed gezworen had Eén uit de vrucht van zijn lende op zijn troon te zetten, ³¹ en vooruitgezien hebbend heeft hij aangaande de opstanding van de Gezalfde gesproken, dat Hij niet zal worden verlaten in de onderwereld, noch Zijn vlees bederf zal waarnemen. ³² Deze Jezus heeft God doen opstaan, waarvan wij allen getuigen zijn. ³³ Aan de rechterhand van God dan verhoogd, bovendien de belofte van de heilige geest ontvangen hebbend van de Vader, heeft Hij dit uitgegoten, wat jullie zien en horen.

³⁴ Want David is niet omhooggegaan naar de hemelen, maar hij zegt:

'De Heer zegt tot mijn Heer:

"Zit aan Mijn rechterhand,

³⁵ tot Ik ook maar Jouw vijand als de voetbank van Jouw voeten plaats."

³⁶ Laat heel het huis van Israël dan zeker weten dat God Hem én Heer én Gezalfde gemaakt heeft, deze Jezus Die jullie gekruisigd hebben!"

³⁷ Dit nu gehoord hebbend werden zij in hun hart doorboord. Bovendien zeiden zij tegen Petrus en de overige afgevaardigden: "Wat zouden wij doen, mannen, broeders?" ³⁸ Petrus nu verklaarde tot hen: "Heb berouw en laat eenieder van jullie

gedoopt worden in de naam van Jezus Christus tot vergeving van jullie zonden, en jullie zullen het geschenk van de heilige geest ontvangen.³⁹ Want voor jullie is de belofte en voor jullie kinderen en voor allen die veraf zijn, al wie ook maar onze Heer de God tot Zich roept."⁴⁰ Bovendien, met meer andere woorden betuigde hij en sprak hen aan, zeggend: "Word gered uit deze kromme generatie!"

13. 1Kor 14:23. 16. Joël 2:28-32. 23. 4:27-28. 25. Psa 16:8-11. 29. 13:36; 1Kon 2:10. 30. Psa 132:11. 32. 5:32. 34. Psa 110:1. 38. Mat 18:27. 40. Deut 32:5.

De gemeenschap

⁴¹ Zij dan inderdaad, die zijn woord verwelkomd hadden, werden gedoopt, en op die dag werden ongeveer drieduizend zielen toegevoegd.⁴² Zij hielden nu het onderwijs van de afgevaardigden aan, en de gemeenschap en het breken van het brood en de gebeden.

⁴³ Op iedere ziel kwam echter vrees, en veel wonderen en tekenen vonden plaats door de afgevaardigden in Jeruzalem. Bovendien was er grote vrees over allen.⁴⁴ En allen nu die geloofden waren op dezelfde plaats en hadden alles gemeenschappelijk.

⁴⁵ En de verworven dingen en de bezittingen verhandelden zij, en zij verdeelden ze voor allen, zoveel als iemand ook maar behoefte had.⁴⁶ Bovendien dagelijks eensgezind aanhoudend in de gewijde plaats, en bovendien in huis brood brekend, namen zij deel aan voeding in gejuich en eenvoud van hart,⁴⁷ God lovend en gunst hebbend bij geheel het volk. En de Heer voegde dagelijks hen die gered werden toe op dezelfde plaats.

43. 5:5; 19:17. 44. 4:32.

Een lamme man wandelt

³ ¹ Petrus nu en Johannes gingen omhoog naar de gewijde plaats op het uur van het gebed, het negende.² En er werd een zekere man gedragen, die lam was vanaf de schoot van zijn moeder, die zij dagelijks plaatsten bij de deur van de gewijde plaats die Lieflijke genoemd wordt, om een gift uit barmhartigheid te verzoeken van hen die naar binnen gingen in de gewijde plaats,³ die, Petrus en Johannes waargenomen hebbend, die op het punt stonden binnen te gaan in de gewijde plaats, vroeg een gift uit barmhartigheid te ontvangen.⁴ Petrus echter keek strak naar hem tezamen met Johannes en zei: "Kijk naar ons!"⁵ Hij was dan gericht op hen, verwachtend iets van hen te ontvangen.⁶ Petrus echter zei: "Zilver of goud behoort mij niet toe; wat ik echter heb, dat geef ik aan jou: in de naam van Jezus Christus de Nazoreeër, wandel!"⁷ En hem bij de rechterhand gepakt hebbend richtte

hij hem op. En direct werden zijn wreven en enkels vastgemaakt, ⁸ en overeind springend stond hij en wandelde en kwam tezamen met hen binnen in de gewijde plaats, wandelend en omhoog springend en God lovend.

⁹ En heel het volk nam hem waar, wandelend en God lovend. ¹⁰ En zij herkenden hem, dat deze het was die voor de gift uit barmhartigheid zat bij de Lieflijke Poort van de gewijde plaats, en zij werden vervuld met ontzag en ontzetting vanwege wat hem overkomen was.

8. Jes 53:6.

Petrus antwoordt het volk

¹¹ Terwijl hij nu Petrus en Johannes vasthield, rende heel het volk samen naar hen toe bij de zuilengang die "van Salomo" genoemd wordt, diep ontzag hebbend. ¹² Het waargenomen hebbend nu antwoordde Petrus het volk: "Mannen, Israëlieten, waarom verbazen jullie je hierover? Of waarom kijken jullie ons strak aan, alsof wij door eigen kracht of vroomheid hem hebben doen wandelen?" ¹³ De God van Abraham en de God van Isaak en de God van Jakob, de God van onze vaders, verheerlijkte Zijn Jongen, Jezus, Die jullie inderdaad overgaven en loochenden voor het aangezicht van Pilatus, terwijl die oordeelde Hem te laten gaan. ¹⁴ Jullie nu loochenden de Heilige en Rechtvaardige, en verzochten een man, een moordenaar, genade geschonken te worden voor jullie. ¹⁵ De overste Leidsman van het Leven echter doodden jullie, Hem Die God opwekte uit de doden, waarvan wij getuigen zijn. ¹⁶ En in het geloof van Zijn naam, maakt Zijn naam deze man vast die jullie aanschouwen en kennen, en het geloof dat door Hem is, geeft aan hem deze volkomen gezondmaking ten overstaan van jullie allen.

¹⁷ En nu, broeders, weet ik dat jullie in onwetendheid dit bedreven hebben, evenals ook jullie oversten. ¹⁸ Wat God echter tevoren aangekondigd heeft door de mond van al de profeten, dat Zijn Gezalfde zou lijden, heeft Hij zo vervuld. ¹⁹ Heb dan berouw en keer om, opdat jullie zonden uitgewist worden, zodat perioden van verkwikking zouden komen vanaf het aangezicht van de Heer, ²⁰ en Hij de Gezalfde zou afvaardigen, Die tevoren voor jullie vastgesteld was, Jezus, ²¹ Die de hemel inderdaad moet ontvangen tot de tijden van de wederoprichting van alle dingen, waarvan God gesproken heeft door de mond van Zijn heilige profeten die vanaf het tijdperk zijn.

²² Mozes heeft inderdaad gezegd: 'Een Profeet zal de Heer jullie God voor jullie doen opstaan uit jullie broeders, Eén als ik. Naar Hem zullen jullie luisteren in alles, al wat Hij ook maar spreekt tot jullie. ²³ Het zal echter zijn dat iedere ziel die niet

luistert naar de profeet, die zal uitgedelgd worden uit het volk.' ²⁴ En al de profeten nu vanaf Samuel, en achtereenvolgens, al wie gesproken hebben, hebben ook deze dagen aangekondigd. ²⁵ Jullie zijn de zonen van de profeten en van het verbond dat God sloot met jullie vaders, tegen Abraham zeggend: 'En in jouw zaad zullen al de families van de aarde gezegend worden.' ²⁶ Eerst tot jullie heeft God, Die Zijn Jongen heeft doen opstaan, Hem afgevaardigd, jullie zegenend door eenieder af te keren van jullie boosheden."

14. Mat 27:20. 17. 1Kor 2:8. 19. 2:38. 23. Deut 18:15,18. 26. Rom 11:26.

Petrus en Johannes voor het sanhedrin

4 ¹ Terwijl zij nu tot het volk spraken stonden bij hen de priesters en de hoofdman van de gewijde plaats en de sadduceeën, ² vertoornd omdat zij het volk onderwezen en in Jezus de opstanding aankondigden uit de doden. ³ En zij wierpen op hen de handen en plaatsten hen in bewaring tot de morgen, want er was al avondschemering.

⁴ Velen echter die het woord gehoord hadden geloofden, en het getal van de mannen werd ongeveer vijfduizend.

⁵ Het gebeurde nu in de morgen dat hun oversten en oudsten en schriftgeleerden verzameld werden in Jeruzalem, ⁶ en Annas, de hogepriester, en Kajafas en Johannes en Alexander, en al wie uit het hogepriesterlijk geslacht waren. ⁷ En zij deden hen in het midden staan en vorsten uit: "In welke kracht of in welke naam hebben jullie dit gedaan?"

⁸ Toen zei Petrus, gevuld met heilige geest, tegen hen: "Oversten van het volk en oudsten! ⁹ Indien wij heden vragend onderzocht worden vanwege de weldaad van een zwak mens, waardoor deze gered is, ¹⁰ laat het bekend zijn aan jullie allen en aan heel het volk Israël, dat in de naam van Jezus Christus, de Nazoreeër, Die jullie gekruisigd hebben, Die God opgewekt heeft uit de doden, in deze naam staat deze man gezond voor jullie aangezicht. ¹¹ Dit is de steen die door jullie bouwlieden gekleineerd is, die tot het hoofd van de hoek is geworden. ¹² En er is in een andere geen enkele redding, want er is ook geen andere naam onder de hemel gegeven onder mensen waarin wij gered moeten worden."

¹³ De vrijmoedigheid nu van Petrus en Johannes aanschouwend, en beseffend dat deze mensen ongeletterd en gewoonlijk waren, verbaasden zij zich. Bovendien herkenden zij van hen dat zij tezamen met Jezus waren. ¹⁴ Bovendien, de mens bekijkend die genezen was, tezamen met hen staand, hadden zij niets te weerspreken.

¹⁵ Hen nu bevolen hebbend buiten het Sanhedrin te gaan, overwogen zij met elkaar,

¹⁶ zeggend: "Wat zouden wij doen met deze mensen? Want, inderdaad, dat een bekend teken heeft plaatsgevonden door hen is voor allen die Jeruzalem bewonen openbaar en kunnen wij niet loochenen. ¹⁷ Maar opdat het niet meer verbreid zou worden onder het volk zouden wij hen dreigen niet meer te spreken in deze naam tot iemand van de mensen." ¹⁸ En hen geroepen hebbend droegen zij op het in het geheel niet te laten klinken, ook niet te onderwijzen in de naam van Jezus.

¹⁹ Petrus en Johannes echter antwoordden en zeiden tegen hen: "Indien het rechtvaardig is voor het aangezicht van God veeleer naar jullie te luisteren dan naar God, oordeel zelf! ²⁰ Want wij kunnen niets dan wat wij waargenomen en gehoord hebben spreken." ²¹ Zij echter die hen bedreigd hadden lieten hen gaan, geen manier vindend hoe zij hen zouden tuchtigen, vanwege het volk, want allen verheerlijkten God vanwege wat gebeurd was, ²² want de mens was meer dan veertig jaar, bij wie dit teken van heling gebeurd was.

²³ Nu zij waren laten gaan kwamen zij bij hun eigen mensen en berichtten al wat de hogepriesters en de oudsten tegen hen gezegd hadden. ²⁴ Zij nu, dit gehoord hebbend, verhieven eensgezind hun stem tot God en zeiden: "Eigenaar, U bent het Die de hemel en de aarde en de zee en alles wat erin is gemaakt heeft, ²⁵ Die door de heilige geest door de mond van onze vader David, Uw jongen, gezegd heeft:

'Waartoe woeden de natiën?

En bekommeren volken zich om lege dingen?

²⁶ De koningen van de aarde stellen zich op,
en de oversten zijn verzameld op dezelfde plek,
tegen de Heer en tegen Zijn Gezalfde.'

²⁷ Want naar waarheid zijn in deze stad tegen Uw heilige Jongen Jezus, Die U gezalfd hebt, zowel Herodes als Pontius Pilatus verzameld, tezamen met de natiën en de volken van Israël, ²⁸ om te doen al wat Uw hand en Uw raad tevoren bestemd heeft te gebeuren.

²⁹ En nu, Heer, sla acht op hun dreigingen en geef Uw slaven met vrijmoedigheid heel Uw woord te spreken, ³⁰ doordat U Uw hand uitstrekt voor heling en tekenen en wonderen, om te gebeuren door de naam van Uw heilige Jongen, Jezus."

³¹ En terwijl zij smeekten werd de plaats in welke zij waren verzameld geschokt, en zij werden gezamenlijk gevuld met de heilige geest, en zij spraken het woord van God met vrijmoedigheid.

7. Mat 21:23. 8. Mat 10:20. 11. Mat 21:42; Psa 118:22. 16. Joh 11:47. 20. Rom 13:1,2. 25. Psa 2:1.

Alles was van hen gemeenschappelijk

³² De menigte nu van hen die geloofden waren één van hart en ziel, en ook niet één zei dat iets wat hem toebehoorde zijn eigen was, maar alles was van hen gemeenschappelijk. ³³ En met grote kracht gaven de afgevaardigden het getuigenis van de opstanding van Jezus Christus, de Heer. Bovendien was er een grote genade over hen allen, ³⁴ want evenmin was er iemand behoeftig onder hen, want allen die verwervers waren van stukken grond of van woonhuizen verkochten het en brachten de prijs van dat wat verhandeld werd ³⁵ en plaatsten het bij de voeten van de afgevaardigden. Het werd nu uitgedeeld aan eenieder, zoveel als iemand ook maar behoefte had.

³⁶ Jozef nu, die als Barnabas aangeroepen werd door de afgevaardigden, wat vertaald is: "Zoon van Vertrouwing", een Leviet, een Cyprioot van geslacht, ³⁷ verkocht een veld dat hem toebehoorde en bracht het geld en plaatste het bij de voeten van de afgevaardigden.

Ananias en Saffira

5 ¹ Een zekere man nu, Ananias van naam, verkocht tezamen met Saffira zijn vrouw een verworven stuk land ² en ontvreemde van de opbrengst (terwijl ook de vrouw er van bewust geweest was) en bracht een zeker deel en plaatste het bij de voeten van de afgevaardigden. ³ Petrus echter zei: "Ananias, waarom heeft de Satan jouw hart vervuld dat jij liegt tegen de heilige geest en ontvreemdt van de opbrengst van het stuk grond? ⁴ Wanneer het onverkocht bleef, bleef het dan juist niet van jou? En verhandeld zijnd was het in jouw autoriteit. Waarom is het dat jij in het hart van jou deze zaak geplaatst hebt? Jij hebt niet tegen mensen, maar tegen God gelogen."

⁵ Deze woorden nu horend viel Ananias en werd ontzield, en er kwam grote vrees over allen die deze dingen hoorden. ⁶ Opgestaan nu hulden de jongeren hem, en hem naar buiten gebracht hebbend begroeven zij hem.

⁷ Het gebeurde nu na een tussentijd van ongeveer drie uur dat ook zijn vrouw, niet wetend wat er gebeurd was, binnenkwam. ⁸ Petrus nu antwoordde haar: "Zeg mij of jullie zoveel teruggekregen hebben voor het stuk grond." En zij zei: "Ja, zoveel."

⁹ Petrus nu zei tegen haar: "Waarom is het dat het overeengestemd was tussen jullie de geest van de Heer te beproeven? Zie, de voeten van hen die jouw man begraven hebben zijn bij de deur, en zij zullen jou naar buiten brengen."

¹⁰ Zij viel nu direct bij zijn voeten en werd ontzield. En binnengekomen vonden de jongelingen haar dood, en haar naar buiten gebracht hebbend begroeven zij haar bij haar man. ¹¹ En er kwam grote vrees over geheel de gemeente en over allen die deze dingen hoorden.

Tekens en wonderen

¹² Door de handen van de afgevaardigden nu gebeurden veel tekenen en wonderen onder het volk, en zij waren allen eensgezind in de zuilengang van Salomo. ¹³ Van de overigen echter durfde niemand zich bij hen aan te sluiten, maar het volk maakte hen groot. ¹⁴ Veeleer echter werden menigten van zowel mannen als vrouwen toegevoegd die geloofden in de Heer, ¹⁵ zodat zij ook de zwakken op de pleinen naar buiten brachten en hen er plaatsten op draagbedjes en draagbaren, opdat als Petrus kwam zijn schaduw ook maar iemand van hen zou omschaduwen. ¹⁶ En ook de menigte van de steden rondom Jeruzalem kwam samen, de zwakken en zij die geplaagd werden door onreine geesten brengend, die allen genezen werden.

12. 2:43.

De afgevaardigden in publieke bewaring gesteld

¹⁷ De hogepriester nu en allen die tezamen met hem waren stonden op (de sekte van de sadduceeën zijnd) en werden vervuld met jaloersheid, ¹⁸ en zij wierpen de handen op de afgevaardigden en plaatsten hen in publieke bewaring. ¹⁹ Een boodschapper echter van de Heer opende gedurende de nacht de deuren van de gevangenis, en hen uitgeleid hebbend zei hij bovendien: ²⁰ "Ga, en ga staan in de gewijde plaats en spreek tot het volk al de uitspraken van dit leven." ²¹ Dit nu gehoord hebbend kwamen zij in de vroege binnende in de gewijde plaats en onderwezen.

17. Mat 27:18. 18. 12:4-10.

De mannen voor het sanhedrin

De hogepriester nu en zij die tezamen met hem waren arriveerden en riepen het Sanhedrin en heel de seniorenraad van de zonen van Israël samen, en vaardigden af naar de gevangenis om hen voor te leiden. ²² Gearriveerd vonden de assistenten hen echter niet in de gevangenis. Omgekeerd nu berichtten zij, ²³ zeggend: "De gevangenis vonden wij gesloten in alle zekerheid en de wachters staand voor de deuren, maar ze geopend hebbend vonden wij binnenin niemand." ²⁴ Toen zij echter deze woorden hoorden, waren zowel de hoofdman van de gewijde plaats als de hogepriesters ontsteld over hen, wat dit ook maar moge worden.

²⁵ Iemand nu die gearriveerd was berichtte hen: "Zie, de mannen die jullie in de gevangenis geplaatst hebben, staan in de gewijde plaats en onderwijzen het volk."

²⁶ Toen vertrok de hoofdman tezamen met de assistenten en leidde hen, maar niet met geweld, want zij vreesden het volk, opdat zij niet gestenigd zouden worden.

²⁷ Hen dan geleid hebbend deden zij hen staan in het Sanhedrin, en de hogepriester vroeg hen na, ²⁸ zeggend: "Droegen wij aan jullie niet de opdracht op niet te onderwijzen in deze naam? En zie, jullie hebben Jeruzalem gevuld met jullie onderwijs, en jullie hebben de bedoeling over ons het bloed van deze mens te brengen."

²⁹ Petrus en de afgevaardigden echter antwoordden en zeiden: "Men moet zich veeleer naar God schikken dan naar mensen. ³⁰ De God nu van onze Vaders heeft Jezus opgewekt, aan Wie jullie de hand geslagen hebben, Hem gehangen hebbend aan het hout. ³¹ Deze overste Leidsman en Redder heeft God verhoogt aan Zijn rechterhand, om berouw te geven aan Israël, en vergeving van zonden. ³² Zowel wij zijn getuigen van deze uitspraken als ook de heilige geest, die God gegeven heeft aan hen die zich schikken naar Hem."

22. 12:18. 28. Mat 27:25. 30. 2:23.

Gamaliël

³³ Zij nu die het hoorden werden diep getroffen, en hadden de bedoeling hen om te brengen. ³⁴ Opgestaan echter beval iemand in het Sanhedrin – een farizeeër met de naam Gamaliël, een wetsleraar, gewaardeerd door heel het volk – de mensen een korte tijd buiten te brengen. ³⁵ Bovendien zei hij tegen hen: "Mannen, Israëlieten, geef acht op julliezelf over deze mensen, over wat jullie op het punt staan in praktijk te brengen. ³⁶ Want voor deze dagen stond Teudas op, zeggend dat hijzelf iets is, bij wie zich mannen, ongeveer vierhonderd in getal, aansloten, die omgebracht werd, en allen, al wie overtuigd waren van hem, vielen uiteen en werden tot niets. ³⁷ Na dit stond Judas de Galileeër op, in de dagen van de registratie, en deed het volk afvallen achter hem aan, en die kwam om, en allen, al wie overtuigd waren van hem, werden uitgestrooid. ³⁸ En nu zeg ik jullie: neem afstand van deze mensen en laat hen, want ingeval deze raad of dit werk uit mensen zou zijn, zal het afgebroken worden; ³⁹ indien het echter uit God is, zullen jullie het niet kunnen afbreken, zodat jullie niet ook als godsbestrijder gevonden zouden worden."

⁴⁰ Zij werden nu overtuigd door hem, en de afgevaardigden tot zich geroepen en hen gestriemd hebbend droegen zij hen op niet te spreken in de naam van Jezus, en zij lieten hen gaan. ⁴¹ Zij gingen dan inderdaad weg van de aanwezigheid van het Sanhedrin, zich verheugend dat zij waardig gekeurd werden voor de Naam te zijn onteerd. ⁴² Bovendien hielden zij iedere dag in de gewijde plaats en in huis niet op te onderwijzen en als evangelie te verkondigen dat de Gezalfde Jezus is.

34. 22:3. 37. Luc 2:1. 41. 1Kor 4:9.

Het uitkiezen van zeven getuigen - Stefanus

6 ¹ In deze dagen nu, terwijl de leerlingen vermeerderden, ontstond er gemor onder de hellenisten tegen de Hebreeëen, dat in de dagelijkse dienst hun weduwen over het hoofd gezien werden. ² De twaalf nu, de menigte van de leerlingen tot zich geroepen hebbend, zeiden: "Het is ons niet behaaglijk het woord van God achtergelaten hebbend de tafels te dienen. ³ Merk echter uit jullie, broeders, zeven mannen op, waarvan getuigd wordt vol van geest en wijsheid te zijn, die wij zullen inzetten in deze behoefte. ⁴ Wij zullen echter in het gebed en de dienst van het woord aanhouden."

⁵ En het woord behaagde voor het aangezicht van heel de menigte, en zij kozen Stefanus uit, een man vol van geloof en heilige geest, en Filippus en Prochorus en Nikanor en Timon en Parmenas en Nikolaüs, een proseliet en Antiochiër, ⁶ die zij voor het aangezicht van de afgevaardigden deden staan. En gebeden hebbend legden zij op hen de handen.

⁷ En het woord van God groeide, en het getal van de leerlingen in Jeruzalem vermeerderde uiterst veel. Bovendien gehoorzaamde een schare van priesters in het geloof.

⁸ Stefanus nu, vol van genade en kracht, deed grote wonderen en tekenen onder het volk. ⁹ Nu stonden er enigen op van hen uit de synagoge, Libertijnen genaamd, en van Cyreneërs en Alexandrijnen en van hen uit Cilicië en Asia, redetwistend met Stefanus. ¹⁰ En zij waren niet in staat de wijsheid en de geest waarmee hij sprak te weerstaan.

¹¹ Toen stookten zij mannen aan, zeggend: "Wij hebben hem lasterlijke uitspraken horen spreken tegen Mozes en God." ¹² Zij brachten zowel het volk als de oudsten en de schriftgeleerden in beroering, en gingen erbij staan en grepen hem aan en leidden hem voor het Sanhedrin. ¹³ Bovendien deden zij er valse getuigen staan die zeiden: "Deze mens houdt niet op uitspraken te spreken tegen deze heilige plaats en de wet, ¹⁴ want wij hebben hem horen zeggen dat deze Jezus, de Nazoreeër, deze plaats zal afbreken en de gewoonten zal veranderen die Mozes aan ons overgegeven heeft." ¹⁵ En hem strak aangekeken hebbend namen allen die gezeten waren in het Sanhedrin zijn aangezicht waar als het aangezicht van een boodschapper.

10. Luc 21:15. 14. Mat 5:17; 26:61.

Stefanus' verklaring

7 ¹ De hogepriester nu zei: "Zijn deze dingen zo?"

² Hij nu verklaarde: "Mannen, broeders en vaders, luister! De God van de heerlijkheid werd gezien door onze Vader Abraham, in Mesopotamië zijnd, voordat hij in Charan

woonde, ³ en zei tegen hem: 'Kom uit jouw land en uit jouw verwantschap, en kom hierheen, naar het land dat Ik aan jou zal tonen.' ⁴ Toen, gekomen uit het land van de Chaldeeërs, woonde hij in Charan, en vandaar, nadat zijn vader gestorven was, bracht Hij hem in ballingschap naar dit land, waarin jullie nu wonen. ⁵ En Hij gaf hem geen erfdeel erin, zelfs niet een voetstap.

En Hij beloofde het te geven tot bezitting aan hem en aan zijn zaad na hem, terwijl hij niet een kind had. ⁶ Zo sprak God echter, dat zijn zaad een tijdelijk verblijvende zal zijn in een vreemd land, en zij zullen het tot slaaf maken en kwaad behandelen, vierhonderd jaar. ⁷ 'En de natie waarvoor zij slaaf zijn zal Ik oordelen,' zei God. 'En na deze dingen zullen zij uitgaan en Mij dienen in deze plaats.'

⁸ En Hij gaf hem het verbond van de besnijdenis. En zo bracht hij Isaak voort en besneed hem op de achtste dag, en Isaak Jakob, en Jakob de twaalf aartsvaderen.

⁹ En de aartsvaderen waren jaloers en verkochten Jozef naar Egypte. En God was met hem, ¹⁰ en Hij tilde hem uit al zijn verdrukkingen en gaf hem genade en wijsheid tegenover farao, de koning van Egypte, en stelde hem aan als aanvoerder over Egypte en over geheel zijn huis.

¹¹ Nu kwam er een hongersnood in geheel Egypte en Kanaän, en de verdrukking was groot, en onze vaders vonden geen onderhoud. ¹² Jakob nu, gehoord hebbend dat er graan was in Egypte, zond onze vaders een eerste keer uit. ¹³ En bij de tweede keer werd Jozef weer herkend door zijn broeders, en werd voor de farao het geslacht van Jozef openbaar.

¹⁴ Jozef nu, hen afgevaardigd hebbend, riep Jakob erbij, zijn vader, en heel de verwantschap, in zielen vijfenzeventig. ¹⁵ En Jakob daalde af naar Egypte en overleed, hij en onze vaders, ¹⁶ en zij werden overgeplaatst naar Sichem, en geplaatst in de grafkelder die Abraham aangekocht had voor een prijs in zilver van de zonen van Hemor in Sichem.

¹⁷ Nu, naarmate de tijd van de belofte naderde, die God beleden had aan Abraham, groeide het volk en werd het vermeerderd in Egypte, ¹⁸ totdat een andere koning opstond over Egypte die Jozef niet gekend had. ¹⁹ Deze handelde uit berekening met ons geslacht, en behandelde de vaders kwaad door te zorgen dat hun baby's te vondeling gelegd werden, zodat zij niet zouden leven. ²⁰ In die periode werd Mozes voortgebracht, en hij was knap voor God, en hij werd drie maanden grootgebracht in het huis van zijn vader. ²¹ Toen hij nu te vondeling gelegd werd, tilde de dochter van de farao hem op en bracht hem groot tot haar eigen zoon. ²² En Mozes werd opgevoed in iedere wijsheid van de Egyptenaren, en was krachtig in zijn woorden en werken.

²³ Toen echter zijn veertig jaar tijd voltooid was kwam het op in zijn hart zijn broeders, de zonen van Israël, te bezoeken. ²⁴ En waargenomen hebbend dat iemand onrecht gedaan werd, kwam hij te hulp en oefende wraak voor wie gepijnigd werd, de Egyptenaar getroffen hebbend. ²⁵ Hij was echter van oordeel dat zijn broeders begrepen dat God door zijn hand redding gaf aan hen, maar zij begrepen dat niet.

²⁶ Bovendien, de volgende dag werd hij gezien door hen toen zij vochten, en hij kwam bij hen tussenbeide voor vrede, zeggend: 'Mannen, jullie zijn broeders, waartoe doen jullie elkaar onrecht?' ²⁷ Hij echter die zijn naaste onrecht deed, stootte hem van zich af en zei: 'Wie heeft jou als overste en rechter aangesteld over ons?' ²⁸ Is het niet dat jij mij wil ombrengen op de manier waarop je gisteren de Egyptenaar omgebracht hebt?' ²⁹ Mozes nu vluchtte door dit woord, en werd een tijdelijk verblijvende in het land Midian, waar hij twee zonen voortbracht.

³⁰ En toen veertig jaren voltooid waren, werd door hem in de wildernis van de berg Sinai een boodschapper gezien in de vuurvlam van een braamstruik. ³¹ Mozes nu, het waargenomen hebbend, verbaasde zich over het gezicht. Terwijl hij nu naderde om het te overdenken kwam de stem van de Heer: ³² 'Ik ben de God van jouw vaders, de God van Abraham en Isaak en Jakob.' Sidderend geworden nu durfde Mozes het niet te overdenken.

³³ Tot hem zei de Heer echter: 'Maak het schoeisel van jouw voeten los, want de plaats waarop jij staat is heilige aarde.' ³⁴ Waargenomen heb Ik de kwade behandeling van Mijn volk in Egypte, en hun zuchten heb Ik gehoord, en Ik ben afgedaald om hen eruit te nemen. En nu, kom hierheen, opdat Ik jou zou afvaardigen naar Egypte.'

³⁵ Deze Mozes, die zij geloofend hadden, zeggend: 'Wie heeft jou als overste en rechter aangesteld over ons?', deze heeft God als én overste én verlosser, een rechter, afgevaardigd, met de hand van de boodschapper die gezien werd door hem in de braamstruik. ³⁶ Deze man heeft hen uitgeleid, wonderen en tekenen doend in het land Egypte en in de Rode Zee en in de wildernis, veertig jaar. ³⁷ Dit is de Mozes die gezegd heeft tot de zonen van Israël: 'Een Profeet zal God voor jullie doen opstaan uit jullie broeders, als ik.' ³⁸ Deze is het die tijdens de volksvergadering in de wildernis kwam bij de boodschapper die sprak met hem op de berg Sinai, en bij onze vaders, die levende Godsspraken ontving om aan jullie te geven, ³⁹ aan wie onze vaders niet gehoorzaam wilden worden, maar zij stootten hem van zich af en keerden zich in hun harten naar Egypte, ⁴⁰ zeggend tot Aäron: 'Maak voor ons goden die ons voor zullen gaan, want deze Mozes, de mens die ons uit het land van Egypte geleid heeft, wij weten niet wat er met hem gebeurd is.'

⁴¹ En zij maakten een kalf in die dagen, en brachten een offer aan de afgod en waren blij met de werken van hun handen. ⁴² Maar God keerde Zich af en gaf hen over aan het dienen van de heerschare van de hemel, zoals het geschreven staat in boekrol van de profeten: 'Brachten jullie niet slachtoffers en offers voor Mij, veertig jaar in de wildernis, huis van Israël?' ⁴³ En jullie namen de tent op van Moloch en het sterrenbeeld van jullie god Refan, de beelden die jullie gemaakt hebben om hen te aanbidden. En Ik zal jullie in ballingschap brengen, verder dan Babylon.'

⁴⁴ De tent van het getuigenis was met onze vaders in de wildernis, zoals Hij voorgeschreven had Die gesproken had tot Mozes, om het te maken in overeenstemming met het voorbeeld dat hij gezien had, ⁴⁵ die hebben onze vaders vervolgens met Jozua ook binnengeleid in de bezitting van de natiën, die God uitdreef voor het aangezicht van onze vaders, tot de dagen van David, ⁴⁶ die genade vond voor het aangezicht van God en verzocht een tent te vinden voor de God van Jakob.

⁴⁷ Salomo echter bouwde voor Hem een huis. ⁴⁸ Maar de Hoogste woont niet in wat met handen gemaakt is, zoals de profeet zegt: ⁴⁹ ' "De hemel is Mijn troon, en de aarde een voetbank van Mijn voeten. Wat voor huis zal men bouwen voor Mij," zegt de Heer, "of wat is de plaats van Mijn ophouden? ⁵⁰ Doet zeker niet Mijn hand al deze dingen?" '

⁵¹ Hardnekkigen en onbesnedenen in jullie harten en oren, jullie botsen steeds met de heilige geest! Zoals jullie vaders, zo ook jullie! ⁵² Wie van de profeten hebben jullie vaders niet vervolgd? En zij hebben hen gedood die het tevoren aankondigden aangaande de komst van de Rechtvaardige, van Wie jullie nu verraders en moordenaars zijn geworden – ⁵³ jullie die de wet ontvangen hebben in verordeningen van boodschappers en hem niet gehandhaafd hebt!"

2. Gen 11:31-32. 3. Gen 12:1; Deut 34:4. 5. Gen 13:15. 6. Gen 15:13. 7. Gen 15:14. 8. Gen 17:9-11. 9. Gen 37. 10. Gen 41:54-57. 12. Gen 42:1-2. 13. Gen 45:1; 46:7; 50:13. 14. Gen 45:9. 16. Gen 23:16. 19. Exo 1:22; Heb 11:23. 28. Exo 2:14. 30. Exo 3:1-10. 32. Exo 3:6. 33. Exo 3:5. 34. Exo 3:4-10. 36. Psal 105:26. 37. Deut 18:15. 40. Exo 32. 46. 1Sam 16:1; 1Kon 8:17. 47. 1Kon 6:1. 48. Jes 66:1. 49. Jes 66:2. 53. Gal 3:19; Heb 2:2.

Stefanus gestenigd

⁵⁴ Deze dingen nu horend werden zij diep getroffen in hun harten en zij knersten de tanden tegen hem. ⁵⁵ Nu, vol van geloof en van heilige geest zijnd keek hij strak naar de hemel en nam de heerlijkheid van God waar, en Jezus staand aan de rechterhand van God, ⁵⁶ en zei: "Zie, ik aanschouw de hemelen geopend en de Mensenzoon staand aan de rechterhand van God." ⁵⁷ Zij schreeuwden nu met luide stem, stopten

hun oren dicht en stormden eensgezind op hem af. ⁵⁸ En hem uitgeworpen hebbend buiten de stad gooiden zij met stenen.

En de getuigen legden hun bovenkleden af bij de voeten van een jonge man genaamd Saulus.

⁵⁹ En zij gooiden met stenen naar Stefanus, die aanriep en zei: "Heer Jezus, ontvang mijn geest!" ⁶⁰ De knieën dan gebogen hebbend schreeuwde hij met luide stem: "Heer, doe deze zonde niet tegen hen staan!" En dit gezegd hebbend werd hij ter ruste gelegd.

⁸ ¹ Saulus dan was instemmend met zijn executie. Nu kwam er in die dag een grote vervolging over de gemeente die in Jeruzalem was, en allen werden uiteengedreven naar de landstrekken van Judea en Samaria, behalve de afgevaardigden. ² Godvrezende mannen echter droegen Stefanus ten grave, en brachten een grote rouwklacht over hem.

³ Saulus nu raasde door de gemeente, ieder huis binnengaand, en zowel mannen als vrouwen naar buiten slepend, gaf hij hen over in de gevangenis.

55. Rom 8:34. 58. Mat 21:35. 60. Mat 5:44; Luc 23:34,46. 1. 11:19. 3. Gal 1:13.

Filippus in Samaria

⁴ Zij dan die inderdaad uiteengedreven waren, kwamen door het land en verkondigden als evangelie het woord. ⁵ Filippus nu kwam naar beneden, de stad van Samaria binnen, en verkondigde hen de Gezalfde. ⁶ De scharen nu gaven eensgezind acht op de dingen die gezegd werden door Filippus, doordat zij die dingen hoorden en de tekenen bekeken die hij deed. ⁷ Want er waren velen die onreine geesten hadden, en zij kwamen uit, roepend met luide stem, en velen die verlamd waren en lammen werden genezen. ⁸ En er kwam veel vreugde in die stad.

8. Mar 16:17; Joh 4:40-42.

Simon die zwarte kunst bedreef

⁹ Een zekere man nu met de naam Simon was tevoren in de stad, zwarte kunst bedrijvend, en de natie van Samaria was ontsteld. En hij, zeggend dat hijzelf een groot iemand was, ¹⁰ op wie allen van klein tot groot acht gaven, zei: "Deze man is de kracht van God die 'Groot' genoemd wordt." ¹¹ Zij nu gaven acht op hem vanwege de aanzienlijke tijd dat hij hen met zwarte kunsten ontsteld had.

¹² Toen zij echter Filippus geloofden, die het evangelie verkondigde aangaande het koninkrijk van God en de naam van Jezus Christus, werden zij gedoopt, zowel mannen als vrouwen. ¹³ Simon nu geloofde zelf ook, en gedoopt zijnd hield hij Filippus

aan, aanschouwend dat zowel tekenen als grote krachten plaatsvonden, en hij was ontsteld.

¹⁴ De afgevaardigden nu in Jeruzalem, gehoord hebbend dat Samaria het woord van God had ontvangen, vaardigden naar hen toe Petrus en Johannes af, ¹⁵ die afgedaald baden voor hen, zodat zij heilige geest zouden ontvangen, ¹⁶ want tot nog toe was het niet op iemand van hen gevallen, maar gedoopt behoorden zij alleen toe aan de naam van de Heer, Jezus. ¹⁷ Toen legden zij de handen op hen, en zij ontvingen heilige geest.

¹⁸ Simon echter, waargenomen hebbend dat door het opleggen van de handen van de afgevaardigden de geest gegeven werd, bracht naar hen geld toe, ¹⁹ zeggend: "Geef ook aan mij deze autoriteit, opdat op wie ik ook de handen zou leggen, die de heilige geest zou ontvangen."

²⁰ Petrus nu zei tegen hem: "Moge jouw zilver tezamen met jou zijn tot jouw ondergang, want jij bent van oordeel het geschenk van God door geld te kunnen verwerven!" ²¹ Voor jou is deel noch lot in dit woord, want jouw hart is niet recht tegenover God. ²² Heb dan berouw van dit kwaad van jou en smee de Heer dus of jou het idee van jouw hart vergeven zal worden. ²³ Want ik zie dat jij in gal van bitterheid en de band van onrechtvaardigheid bent."

²⁴ Simon nu antwoordde en zei "Smeken jullie voor mij bij de Heer, zodat niets zou komen over mij van wat jullie uitgesproken hebben!"

²⁵ Zij dan inderdaad, die het woord van de Heer betuigd en gesproken hadden, keerden terug naar Jeruzalem. Bovendien verkondigden zij in veel dorpen van de Samaritanen het evangelie.

16. 19:5.

De eunuch uit Ethiopië

²⁶ Een boodschapper nu van de Heer sprak tegen Filippus, zeggend: "Sta op en ga in de middag de weg op die afdaalt vanaf Jeruzalem naar Gaza. Deze weg is afgelegen."

²⁷ En opgestaan ging hij. En zie, een man, een Ethiopiër, een eunuch en machthebber van de kandake, de koningin van de Ethiopiërs, die over heel haar schatkist aangesteld was, die gekomen was om te zullen aanbidden in Jeruzalem.

²⁸ Bovendien keerde hij terug en zat op zijn wagen, en hij las de profeet Jesaja.

²⁹ De geest nu zei tot Filippus: "Nader en sluit aan bij deze wagen." ³⁰ Filippus nu rende er naartoe en hoorde hem Jesaja de profeet lezen, en zei: "Dan begrijpt u zeker wat u leest?" ³¹ Hij echter zei: "Hoe moge ik dan ook dat kunnen, indien niet iemand mij zou gidsen?" Bovendien verzocht hij Filippus de wagen bestegen

hebbend te gaan zitten met hem. ³² De inhoud nu van het schriftgedeelte dat hij las was dit:

"Als een schaap werd Hij naar de slacht geleid,
en als een lam stemloos tegenover wie hem scheert,
zo deed Hij Zijn mond niet open.

³³ In Zijn nederigheid werd Zijn oordeel weggenomen.

Zijn generatie, wie zal daarvan vertellen?

Want weggenomen van de aarde is Zijn leven."

³⁴ De eunuch nu antwoordde en zei tot Filippus: "Ik smEEK je, over wie zegt de profeet dit? Over zichzelf of over iemand anders?" ³⁵ Filippus nu, zijn mond geopend hebbend en begonnen zijnd vanaf dit schriftgedeelte, verkondigde aan hem als evangelie Jezus.

³⁶ Terwijl zij nu verder gingen over de weg kwamen zij bij wat water, en de eunuch verklaarde: "Zie, water! Wat belet mij gedoopt te worden?" ³⁸ En hij beval de wagen te laten stilstaan, en beiden daalden af in het water, zowel Filippus als de eunuch, en hij doopte hem. ³⁹ Toen zij echter omhoogkwamen uit het water rukte de geest van de Heer Filippus weg, en hem nam de eunuch niet meer waar, want hij ging zijn weg, zich verheugend.

⁴⁰ Filippus nu werd gevonden in Asdod, en erdoor komend verkondigde hij het evangelie aan al de steden, tot hij in Caesarea kwam.

27. Jes 56:1-7. 32. Jes 53:7-8. 39. 1Kon 18:12. 40. 21:8-9.

Saulus hoort de stem van Jezus

9 ¹ Saulus nu, nog dreiging en moord snuivend tegen de leerlingen van de Heer, kwam naar de hogepriester ² en verzocht van hem brieven voor Damascus, aan de synagogen, zodat ingeval hij iemand zou vinden die van de weg was, zowel mannen als vrouwen, hij hen gebonden naar Jeruzalem zou leiden.

³ Toen hij nu ging, gebeurde het dat hij Damascus naderde. En onvoorziens flitste rondom hem licht uit de hemel. ⁴ En gevallen op de aarde hoorde hij een stem, zeggend tot hem: "Saul, Saul, waarom vervolg je Mij?" ⁵ Hij echter zei: "Wie bent U, Heer?" Hij echter zei: "Ik ben Jezus, Die jij vervolgt." ⁶ Maar sta op en kom binnen in de stad, en tot jou zal dat gesproken worden wat jij moet doen."

⁷ De mannen nu die samen met hem op weg waren stonden perplex, inderdaad de stem horend, maar niets aanschouwend. ⁸ Saulus nu werd opgericht vanaf de aarde, maar terwijl zijn ogen geopend waren zag hij niets. Hem dan bij de hand leidend, leidden zij hem binnen in Damascus. ⁹ En drie dagen kon hij niet zien en at hij niet, noch dronk hij.

¹⁰ Nu was er een zekere leerling in Damascus met de naam Ananias, en tegen hem zei de Heer in een gezicht: "Ananias!", en hij zei: "Zie, ik ben het Heer!" ¹¹ De Heer nu tegen hem: "Opgestaan, ga in de steeg die 'Rechte' genoemd wordt, en zoek in het woonhuis van Judas iemand met de naam Saulus, uit Tarsus, want zie, hij bidt.

¹² En hij heeft een man waargenomen in een gezicht, met de naam Ananias, binnengekomen, en op hem de handen gelegd hebbend, zodat hij ziende wordt."

¹³ Ananias echter antwoordde: "Heer, ik heb veel gehoord over deze man, hoeveel kwaad hij Uw heiligen in Jeruzalem gedaan heeft. ¹⁴ En hier heeft hij de autoriteit van de hogepriesters allen te binden die Uw naam aanroepen." ¹⁵ Tegen hem zei de Heer echter: "Ga, want een uitgekozen voorwerp is deze voor Mij, om Mijn naam te dragen voor zowel de natiën als koningen en de zonen van Israël, ¹⁶ want Ik zal hem te kennen geven hoeveel hij voor Mijn naam moet lijden."

¹⁷ Ananias nu vertrok en kwam binnen in het woonhuis, en op hem de handen gelegd hebbend zei hij: "Saul, broeder, de Heer heeft mij afgevaardigd (Jezus, Die door jou gezien werd op de weg waarop jij kwam), zodat jij ziende wordt en gevuld wordt met heilige geest." ¹⁸ En terstond was het alsof er bij hem schubben van zijn ogen vielen, en hij werd ziende. Bovendien werd hij, opgestaan, ook gedoopt, ¹⁹ en voeding genomen hebbend sterkte hij aan.

1. 7:58. 2. 22:1-5; 26:9-11. 14. 1Kor 1:2. 16. 2Kor 11:23-28. 17. 22:12-13.

Saulus instrueert de Joden dat Jezus de Gezalfde is

Hij kwam dan enige dagen bij de leerlingen in Damascus. ²⁰ En terstond verkondigde hij in de synagogen Jezus, dat Deze de zoon van God is. ²¹ Allen nu die het hoorden waren ontsteld en zeiden: "Is dit niet hij die in Jeruzalem verwoest heeft wie deze Naam aanriepen? En hiervoor was hij hier gekomen, opdat hij hen gebonden zou leiden naar de hogepriesters."

²² Saulus werd echter veeleer kracht gegeven en bracht de Joden die in Damascus woonden in verwarring, instruerend dat Deze de Gezalfde is.

²³ Toen echter een aanzienlijk aantal dagen voltooid waren beraadslaagden de Joden hem om te brengen. ²⁴ Bij Saulus werd hun complot echter bekend. Nu hielden zij ook de poorten nauwgezet in de gaten, zowel overdag als 's nachts, zodat zij hem zouden ombrengen. ²⁵ De leerlingen echter namen hem 's nachts en lieten hem door de stadsmuur neer, hem neerlatend in een mand.

21. Gal 1:13-23. 22. 18:28. 23. Gal 1:17. 25. 2Kor 11:32.

Saulus probeert zich aan te sluiten bij de leerlingen

²⁶ En gearriveerd in Jeruzalem probeerde hij zich aan te sluiten bij de leerlingen; en allen vreesden hem, niet gelovend dat hij een leerling was. ²⁷ Barnabas echter, hem gevat hebbend, leidde hem naar de afgevaardigden toe, en hij vertelde hen hoe hij onderweg de Heer waargenomen had en dat Hij tot hem gesproken had, en hoe hij in Damascus vrijmoedig was geweest in de naam van Jezus.

²⁸ En hij ging met hen naar binnen en buiten in Jeruzalem, en was vrijmoedig in de naam van de Heer Jezus, ²⁹ en sprak zowel als redetwistte met de hellenisten. Zij echter namen ter hand hem om te brengen. ³⁰ Dat te weten gekomen echter brachten de broeders hem naar Caesarea en zonden hem uit naar Tarsus. ³¹ De gemeente dan in geheel Judea en Galilea en Samaria had inderdaad vrede, gebouwd wordend en gaand in de vrees van de Heer, en de vertroosting van de heilige geest vermeerderde.

29. 22:17-18. 30. 11:25.

Eneas en Dorkas

³² Het gebeurde nu dat Petrus door alle plaatsen kwam, en ook naar beneden kwam naar de heiligen die Lydda bewoonden. ³³ Hij vond daar nu een zeker mens met de naam Eneas, die verlamd was, voor acht jaren neerliggend op een draagbaar. ³⁴ En tot hem zei Petrus: "Eneas, jou heelt Jezus Christus! Sta op en spreid zelf je draagbaar!" En terstond stond hij op. ³⁵ En hem namen allen die Lydda en het Saron bewoonden waar, die omkeerden naar de Heer.

³⁶ In Joppe nu was er een zekere leerlinge met de naam Tabita, wat uitleggend Dorkas betekent. Deze was vol van goede werken en giften uit barmhartigheid die zij deed. ³⁷ Het gebeurde echter in die dagen dat ze zwak was en stierf. En haar gebaad hebbend plaatsen zij haar in een bovenkamer.

³⁸ Omdat Lydda nu nabij Joppe is, vaardigden de leerlingen, gehoord hebbend dat Petrus er in was, twee mannen naar hem af, hem aansprekend: "Jij zou niet talmen tot ons door te komen!" ³⁹ Opgestaan nu kwam Petrus, die gearriveerd was, met hen samen, en zij leidden hem omhoog naar de bovenkamer, en bij hem stonden alle weduwen, wenend en onderkleden en bovenkleden ten toon spreidend, al wat Dorkas maakte toen ze met hen was.

⁴⁰ Allen nu buitengeworpen en de knieën gebogen hebbend bad Petrus. En omgekeerd naar het lichaam zei hij: "Tabita, sta op!" En ze opende haar ogen, en, Petrus waargenomen hebbend, zat rechtop. ⁴¹ Haar nu een hand gegeven hebbend deed hij haar opstaan. En de heiligen en de weduwen geroepen hebbend presenteerde hij haar levend.

⁴² Het werd nu bekend in geheel Joppe, en velen vertrouwden op de Heer. ⁴³ Het gebeurde dan dat hij een aanzienlijk aantal dagen bleef in Joppe bij een zekere Simon, een looier.

34. 14:8-10. 41. 20:9-12. 43. 10:6.

Cornelius

10 ¹ Een zekere man nu in Caesarea met de naam Cornelius, een hoofdman over honderd uit het cohort dat "Italiaanse" genoemd wordt, ² een vroom en God vrezend man, tezamen met heel zijn huis, veel giften uit barmhartigheid gevend aan het volk en voortdurend God smekend, ³ nam duidelijk zichtbaar in een gezicht, alsof het omstreeks het negende uur van de dag was, een boodschapper van God waar, bij hem binnengekomen, en hij zei tot hem: "Cornelius!" ⁴ Hij nu, hem strak aangekeken hebbend en bevreesd geworden, zei: "Wat is er, Heer?" Hij zei echter tot hem: "Jouw gebeden en jouw giften uit barmhartigheid zijn omhooggegaan tot een aandenken voor God." ⁵ En nu, zend mannen naar Joppe, en zend om een zekere Simon die als Petrus aangeropen wordt. ⁶ Deze wordt geherbergd bij een zekere Simon, een looier, wiens woonhuis naast de zee is."

⁷ Toen nu de boodschapper vertrok die sprak met hem, riep hij twee van de huisknechten en een vroom soldaat van hen die steeds bij hem bleven, ⁸ en alles aan hen ontvouwd hebbend vaardigde hij hen af naar Joppe.

⁹ Nu, in de volgende morgen, terwijl zij onderweg waren en de stad naderden, klom Petrus het dak van het huis op om te bidden, omstreeks het zesde uur van de dag.

¹⁰ Hij werd echter uitgehongerd en wilde iets proeven. Terwijl zij het nu voorbereidden raakte hij in een trance, ¹¹ en hij aanschouwde de hemel geopend en een voorwerp afdalend, iets als een groot laken, aan vier hoekpunten neergelaten wordend op de aarde, ¹² waarin alle viervoeter en reptielen van de aarde en vliegende schepsels van de hemel waren.

¹³ En er kwam een stem tot hem: "Opgestaan, Petrus, offer ze en eet!" ¹⁴ Petrus echter zei: "Geenszins, Heer, want nooit heb ik iets van al het ontwijde en onreine gegeten." ¹⁵ En weer kwam een stem, voor de tweede keer, tot hem: "Wat God gereinigt heeft, beschouw jij dat dan niet ontwijd!" ¹⁶ Dit gebeurde echter driemaal, en meteen werd het voorwerp opgenomen in de hemel.

¹⁷ Toen nu Petrus in zichzelf ontsteld was, wat het gezicht ook maar moge zijn dat hij waargenomen had, zie, de mannen die afgevaardigd waren door Cornelius vroegen door voor het woonhuis van Simon, en zij stonden bij de poort. ¹⁸ En geroepen hebbend vorsten zij uit of Simon, die aangeropen werd als Petrus, hier geherbergd werd.

¹⁹ Terwijl Petrus nu nadacht over het gezicht zei de geest tot hem: "Zie, drie mannen zoeken jou!" ²⁰ Maar, opgestaan, daal af en ga met hen mee, niet twijfelend, want Ik heb hen afgevaardigd."

²¹ Afgedaald nu zei Petrus tegen de mannen: "Zie, ik ben het die jullie zoeken. Wat is de oorzaak waardoor jullie aanwezig zijn?" ²² Zij nu zeiden: "Cornelius, een hoofdman over honderd, een rechtvaardige en God vrezen man, van wie bovendien getuigd wordt door geheel de natie van de Joden, werd door een heilige boodschapper in kennis gesteld om te zenden om jou, om te komen naar zijn huis en uitspraken van jou te horen." ²³ Hen dan naar binnen geroepen hebbend herbergde hij hen.

In de volgende morgen nu, opgestaan, vertrok hij tezamen met hen, en enigen van de broeders vanaf Joppe kwamen samen met hem. ²⁴ In de volgende morgen dan kwam hij binnen in Caesarea. Cornelius nu wachtte op hen, zijn verwanten en goede vrienden samengeroepen hebbend. ²⁵ Toen het nu gebeurde dat Petrus binnenkwam om hem tegemoet te komen viel Cornelius aan zijn voeten en aanbad hem. ²⁶ Petrus echter richtte hem op, zeggend: "Sta op, ook ik zelf ben een mens."

²⁷ En met hem besprekend kwam hij binnen en vond velen samengekomen. ²⁸ En hij verklaarde aan hen: "Jullie zijn ermee bekend dat het ongeoorloofd is voor een Joodse man zich aan te sluiten bij of te komen naar een andere stam. En God heeft aan mij getoond dat ik niemand een ontwijfd of onrein mens zou noemen. ²⁹ Daarom ben ik ook, om mij gezonden, zonder tegenspreken gekomen. Ik vors dan uit door welk woord om mij gezonden werd."

³⁰ En Cornelius verklaarde: "Vier dagen geleden was ik tot aan dit uur aan het vasten, en op het negende uur was ik biddend in mijn huis. En zie, een man stond voor mijn aangezicht in een stralend kleed. ³¹ En hij verklaarde: 'Cornelius, jouw gebed is verhoord en jouw giften uit barmhartigheid zijn herinnerd voor het aangezicht van God. ³² Zend dan naar Joppe en roep Simon erbij, die als Petrus aangeroept wordt. Deze wordt geherbergd in het woonhuis van Simon, een looier, naast de zee.' ³³ Onmiddellijk dan zond ik naar jou. Bovendien heb jij uitstekend gedaan te arriveren. Nu zijn wij dan allen voor het aangezicht van God aanwezig om alles te horen wat jou gelast is door de Heer."

³⁴ Petrus nu opende zijn mond en zei: "Naar waarheid besef ik dat God niet de persoon aanziend is, ³⁵ maar dat in iedere natie wie Hem vreest en rechtvaardigheid werkt aangenaam voor Hem is. ³⁶ Het woord vaardigde Hij af naar de zonen van Israël, als evangelie vrede verkondigend door Jezus Christus (Deze is Heer van allen), ³⁷ en jullie kennen de uitspraak die gekomen is in geheel Judea, begonnen

vanaf Galilea na de doop die Johannes verkondigde: ³⁸ Jezus van Nazaret, toen God Hem met heilige geest en kracht zalfde, Die doorkwam, weldoend en allen helend die onderdrukt werden door de tegenwerker, want God was met Hem.

³⁹ En wij zijn getuigen van alles wat Hij gedaan heeft, zowel in de landstreek van de Joden als in Jeruzalem; Hem Die zij ook omgebracht hebben, Hem gehangen hebbend aan het hout. ⁴⁰ Deze heeft God opgewekt op de derde dag, en gegeven dat Hij vertoond wordt, ⁴¹ niet aan heel het volk, maar aan getuigen die tevoren aangewezen waren door God, aan ons, die met Hem gegeten en gedronken hebben na Zijn opstaan uit de doden. ⁴² En Hij heeft ons opgedragen te verkondigen aan het volk en te betuigen dat Deze het is Die bepaald is door God om Rechter te zijn van levenden en doden. ⁴³ Van Deze getuigen alle profeten, dat allen die geloven in Hem vergeving van zonden ontvangen door Zijn naam."

⁴⁴ Terwijl Petrus nog deze uitspraken sprak, viel de heilige geest op allen die het woord hoorden. ⁴⁵ En de gelovigen uit de besnijdenis waren buiten zichzelf, al wie samen met Petrus gekomen waren, dat ook over de natiën het geschenk van de heilige geest uitgegoten was, ⁴⁶ want zij hoorden hen spreken in talen en God groot maken. Toen antwoordde Petrus: ⁴⁷ "Iemand kan toch niet het water beletten zodat dezen niet gedoopt worden, die de heilige geest hebben ontvangen, zoals ook wij?"

⁴⁸ En hij gelaste hen gedoopt te worden in de naam van Jezus Christus. Toen vroegen zij hem enige dagen te blijven.

16. 11:4-10. 23. 11:12. 33. 11:13-14. 34. Rom 2:11. 39. Joh 15:27. 45. 11:15. 46. 2:4. 48. 2:38.

Petrus zet uiteen voor hen uit de besnijdenis

11 ¹ De afgevaardigden en de broeders nu, die in Judea zijn, hoorden dat ook de natiën het woord van God ontvangen hadden. ² Toen Petrus dan omhoogging naar Jeruzalem twijfelden zij uit de besnijdenis aan hem, ³ zeggend: "Jij bent binnengekomen bij mannen die een voorhuid hebben en jij hebt gegeten met hen!"

⁴ Petrus nu begon en zette het achtereenvolgens voor hen uiteen, zeggend: ⁵ "Ik was in de stad Joppe, biddend, en ik nam in trance een gezicht waar, een voorwerp afdalend, iets als een groot laken, aan vier hoekpunten neergelaten wordend uit de hemel; en het kwam tot mij. ⁶ Een laken waarin ik strak keek en het overdacht, en ik nam de viervoeters van de aarde en de wilde beesten en de reptielen en de vliegende schepsels van de hemel waar. ⁷ Nu hoorde ik ook een stem, zeggend tot mij: 'Opstaan, Petrus, offer en eet!' ⁸ Ik echter zei: 'Geenszins Heer, want iets ontwijds of onreins kwam nooit binnen in mijn mond!' ⁹ De stem echter antwoordde voor een tweede keer uit de hemel: 'Wat God gereinigd heeft, beschouw jij dat dan niet ontwijd!'

¹⁰ Dit gebeurde nu driemaal, en alles werd weer opgetrokken de hemel in.

¹¹ En zie, onmiddellijk stonden drie mannen bij het woonhuis waarin wij waren, die afgevaardigd waren vanaf Caesarea naar mij toe. ¹² De geest nu zei tot mij: "Kom samen met hen, twijfel niet. Tezamen met mij nu kwamen ook deze zes broeders, en wij kwamen binnen in het huis van de man.

¹³ Hij berichtte dan aan ons hoe hij de boodschapper waargenomen had in zijn huis, die stond en zei: 'Vaardig af naar Joppe en zend om Simon, die als Petrus aanroepend wordt, ¹⁴ die uitspraken tot jou zal spreken waardoor jij en heel jouw huis gered zullen worden.'

¹⁵ Toen ik dan begon te spreken viel de heilige geest op hen, evenals ook op ons in het begin. ¹⁶ Nu werd ik herinnerd aan de uitspraak van de Heer, toen Hij zei: 'Johannes doopt inderdaad met water, jullie echter zullen gedoopt worden in heilige geest.' ¹⁷ Indien dan God het gelijke geschenk geeft aan hen als ook aan ons, zij die vertrouwden op de Heer Jezus Christus, wie was ik – bij machte God te beletten?"

¹⁸ Deze dingen dan gehoord hebbend waren zij rustig en verheerlijkten God, zeggend: "Dus ook aan de natiën geeft God het berouw ten leven!"

3. Gal 2:12. 14. 10:9-43. 16. 1:5. 17. 10:44-48.

Saulus en Barnabas naar Antiochië

¹⁹ Zij inderdaad dan, die uiteengedreven waren door de verdrukking die plaatsvond vanwege Stefanus, kwamen door tot Fenicië en Cyprus en Antiochië, tot niemand het woord sprekend dan alleen tot Joden. ²⁰ Sommigen nu uit hen waren mannen, Cyprioten en Cyreneeërs, die gekomen in Antiochië spraken en aan de hellenisten als evangelie de Heer Jezus verkondigden. ²¹ En de hand van de Heer was met hen. Bovendien was het getal groot van hen die geloofden en omkeerden naar de Heer.

²² Het verslag nu aangaande hen werd gehoord in de oren van de gemeente die in Jeruzalem was, en zij zonden Barnabas uit tot Antiochië, ²³ die, gearriveerd en de genade van God waargenomen hebbend, werd verheugd, en allen aansprak op het voornemen van het hart te blijven in de Heer – ²⁴ want hij was een goed man en vol van heilige geest en geloof, en er werd een aanzienlijke schare toegevoegd aan de Heer.

²⁵ En hij vertrok naar Tarsus om Saulus op te zoeken, ²⁶ en hem gevonden hebbend leidde hij hem naar Antiochië. En het gebeurde dat zij ook een geheel jaar verzameld werden in de gemeente en een aanzienlijke schare onderwezen. Bovendien werden voor het eerst in Antiochië de leerlingen "Christenen" betiteld.

²⁷ In deze dagen nu kwamen profeten naar beneden vanaf Jeruzalem naar Antiochië.

²⁸ Eén uit hen dan, met de naam Agabus, stond op en duidde aan door de geest dat een grote hongersnood op het punt stond te komen over geheel de bewoonde wereld, die plaatsgevonden heeft onder Claudius. ²⁹ Zoals het nu de leerlingen wel ging bepaalde eenieder van hen iets om te zenden aan de broeders die woonden in Judea voor de dienst – ³⁰ wat zij ook deden, afgevaardigd naar de oudsten door hand van Barnabas en Saulus.

23. 13:43; 14:22. 26. 26:28. 28. 21:10. 30. 12:25; Rom 15:26; 1Kor 16:1-4; Gal 2:10.

Jakobus omgebracht en Petrus bewaard in de gevangenis

12 ¹ In die periode dan wierp Herodes de koning de handen op sommigen van de gemeente om hen kwaad te behandelen. ² Hij bracht nu Jakobus om, de broeder van Johannes, met het zwaard. ³ Waargenomen hebbend dan dat het behaaglijk was voor de Joden ging hij voort ook Petrus te grijpen (het waren nu de dagen van de ongezuurde broden), ⁴ die hij, hem ook gepakt hebbend, plaatste in de gevangenis, hem overgegeven hebbend aan vier afdelingen van vier soldaten om hem te bewaken, de bedoeling hebbend na het Pascha hem omhoog te leiden voor het volk. ⁵ Petrus werd dan inderdaad bewaard in de gevangenis; gebed vond echter vurig plaats door de gemeente tot God aangaande hem. ⁶ Toen Herodes nu op het punt stond hem naar hen te leiden, die nacht rustte Petrus tussen twee soldaten, met ketenen gebonden, en bovendien bewaarden twee wachters voor de deur de gevangenis. ⁷ En zie, een boodschapper van de Heer stond bij hem en licht straalde in het vertrek. De zijde van Petrus nu getroffen hebbend wekte hij hem op, zeggend: "Sta op, snel!" En zijn ketenen vielen van zijn handen af. ⁸ De boodschapper nu zei tegen hem: "Gord je en bind je sandalen onder." Hij deed dan zo. En hij zei tot hem: "Omhul je met je bovenkleed en volg mij." ⁹ En eruit gekomen volgde hij hem. En hij wist niet dat het waar was wat gebeurde door de boodschapper, maar hij meende een gezicht te zien.

¹⁰ Langs de eerste en tweede wacht gekomen kwamen zij nu bij de ijzeren poort die hen naar de stad bracht, die vanzelf geopend werd voor hem. En buitengekomen gingen zij één steeg vooruit, en terstond nam de boodschapper afstand van hem.

¹¹ En Petrus, tot zichzelf gekomen, zei: "Nu weet ik waarachtig dat de Heer Zijn boodschapper uitgezonden heeft en mij genomen heeft uit de hand van Herodes en elke verwachting van het volk van de Joden."

¹² En daarvan bewust kwam hij bij het woonhuis van Maria, de moeder van Johannes, die als Marcus aanroepen wordt, waar een aanzienlijke groep was, bijeengekomen en biddend. ¹³ Terwijl hij nu geklopt had op de deur van de poort naderde een

dienstmaagd met de naam Rhode om te gehoorzamen. ¹⁴ En het geluid van Petrus herkend hebbend deed zij van vreugde de poort niet open, maar binnengerend berichtte zij dat Petrus voor de poort stond. ¹⁵ Zij echter zeiden tegen haar: "Je bent gek." Zij echter hield strak vol dat het zo was, maar zij zeiden: "Het is zijn boodschapper."

¹⁶ Petrus echter bleef kloppen. De deur nu geopend hebbend namen zij hem waar en waren buiten zichzelf. ¹⁷ Hen echter met de hand gebaard hebbend te zwijgen vertelde hij hen hoe de Heer hem uit de gevangenis geleid had. Bovendien zei hij: "Bericht aan Jakobus en aan de broeders deze dingen." En buitengekomen ging hij naar een andere plaats.

¹⁸ Toen het dan dag geworden was, was er niet weinig verwarring onder de soldaten, wat er dus met Petrus gebeurd was. ¹⁹ Herodes nu zocht naar hem en vond hem niet, en de wachters vragend onderzocht hebbend, beval hij hen weg te leiden. En vanuit Judea naar beneden gekomen naar Caesarea hield hij zich daar op.

3. Exo 12:14.

Herodes wordt ontzield

²⁰ Hij was nu strijdlustig naar de Tyriërs en Sidoniërs. Zij waren echter eensgezind aanwezig bij hem, en Blastus, de kamerheer van de koning, overtuigd hebbend, verzochten zij vrede, omdat hun landstreek gevoed werd uit het koninklijke. ²¹ Op een vastgestelde dag nu deed Herodes het koninklijke kleed aan en ging zitten op het podium en hield een publieke redevoering voor hen. ²² De bevolking nu riep terug: "De stem van een god, en niet van een mens!" ²³ Direct trof hem echter een boodschapper van de Heer, omdat hij geen heerlijkheid gegeven had aan God, en wormvoedsel wordend werd hij ontzield.

23. Dan 5:20.

Barnabas en Saulus afgezonderd

²⁴ Het woord van God echter groeide en werd vermeerderd.

²⁵ Barnabas en Saulus nu keerden terug naar Jeruzalem, de dienst voltooid, en Johannes, die als Marcus aanroepen wordt, meegenomen hebbend.

13 ¹ Er waren nu in Antiochië, in de gemeente die daar is, profeten en leraren, zowel Barnabas als Simeon, die Niger genoemd wordt, en Lucius de Cyreneër, zowel Manaën, de zoogbroeder van Herodes de viervorst, als Saulus. ² Terwijl zij dan voor de Heer hun ambt uitoefenden en vastten, zei de heilige geest: "Zonder voor mij in ieder geval Barnabas en Saulus af voor het werk waarvoor ik hen tot me

geroepen heb." ³ Toen, gevestigd en gebeden en de handen op hen gelegd hebbend, lieten zij hen gaan.

⁴ Zij inderdaad dan, uitgezonden door de heilige geest, kwamen naar beneden naar Seleucië, en vandaar voeren zij weg naar Cyprus. ⁵ En gekomen in Salamis verkondigden zij het woord van God in de synagogen van de Joden. Zij hadden nu ook Johannes als assistent.

⁶ Geheel het eiland nu overgestoken tot Pafos vonden zij een zekere man, een magiër, een valse profeet, een Jood, wiens naam Barjesus was, ⁷ die tezamen was met de stadhouder, Sergius Paulus, een intelligente man. Deze, Barnabas en Saulus tot zich geroepen hebbend, zocht er naar het woord van God te horen.

⁸ Hen weerstond nu Elymas, de magiër (want zo wordt zijn naam vertaald), zoekend de stadhouder weg te draaien van het geloof. ⁹ Saulus nu, die ook Paulus heet, gevuld geworden met heilige geest, keek hem strak aan en ¹⁰ zei: "O jij, vol van ieder bedrog en van iedere bedriegerij, zoon van de tegenwerker, vijand van alle rechtvaardigheid, zal jij niet ophouden de rechte wegen van de Heer te verdraaien?

¹¹ En nu, zie, de hand van de Heer is tegen jou, en jij zal blind zijn, niet de zon beijkend tot de bestemde tijd." Direct viel er echter nevel en duisternis over hem, en rondgaand zocht hij geleiders aan de hand. ¹² Toen, waargenomen hebbend wat gebeurd was, geloofde de stadhouder, zich verwonderend over het onderwijs van de Heer.

2. 9:15; Gal 1:15; 2:8.

Gearriveerd in Antiochië in Pisidië

¹³ Uitgevaren nu vanuit Pafos kwamen zij die om Paulus heen waren in Perge van Pamfylië. Johannes echter ging van hen vandaan en keerde terug naar Jeruzalem.

¹⁴ Zij nu, doorgelopen vanaf Perge, arriveerden in Antiochië, Pisidië, en binnengekomen in de synagoge op de dag van de sabbat gingen zij zitten. ¹⁵ Na het lezen van de wet en de profeten nu vaardigden de oversten van de synagoge af naar hen, zeggend: "Mannen, broeders, indien er in jullie een woord van vertroosting is voor het volk, zeg het."

¹⁶ Paulus nu, opgestaan en gebaard hebbend met de hand, zei: "Mannen, Israëlieten, en zij die God vrezen, luister! ¹⁷ De God van dit volk Israël koos onze vaders uit en verhoogde het volk tijdens hun tijdelijk verblijf in het land Egypte, en leidde hen met hoge arm eruit. ¹⁸ En ongeveer veertig jaar tijd droeg Hij hen als een voedster in de wildernis. ¹⁹ En zeven natiën neergehaald hebbend in het land Kanaän verdeelde Hij hun land door het lot ²⁰ (in ongeveer vierhonderdvijftig jaar). En na

deze dingen gaf Hij rechters, tot Samuel de profeet. ²¹ Vandaar verzochten zij een koning, en aan hen gaf God Saul, de zoon van Kis, een man uit de stam Benjamin, veertig jaar oud. ²² En hem verworpen hebbend wekte Hij David voor hen op tot koning, tot wie Hij getuigde en ook zei: 'Ik heb David, van Isai, een man naar Mijn hart bevonden, die heel Mijn wil zal doen.' ²³ Vanaf het zaad van deze, in overeenstemming met de belofte, leidde God voor Israël een Redder, Jezus.

²⁴ 'Tevoren kondigde Johannes, voor Zijn persoonlijke ingang, als heraut een doop van berouw af voor heel het volk Israël. ²⁵ Toen Johannes dan zijn loop voltooide, zei hij: 'Hem van wie jullie mij verdenken het te zijn, Die ben ik niet. Maar zie, Hij komt na mij, van Wie ik niet waardig ben het schoeisel van Zijn voeten los te maken.'

²⁶ Mannen, broeders, zonen van het geslacht van Abraham, en zij die onder jullie God vrezen, aan ons werd het woord van deze redding uitgezonden. ²⁷ Want zij die wonen in Jeruzalem en hun oversten, onwetend over Hem en de stemmen van de profeten, die op iedere sabbat gelezen werden, vervulden ze door Hem te oordelen.

²⁸ En geen oorzaak voor de dood gevonden hebbend verzochten zij Pilatus Hem om te brengen.

²⁹ Toen zij dan alles ten einde gebracht hadden wat over Hem geschreven was, Hem neergehaald hebbend van het hout, plaatsten zij Hem in een grafkamer. ³⁰ God echter wekte Hem op uit de doden, ³¹ Die werd gezien op meer dagen door hen die samen met Hem optrokken vanuit Galilea naar Jeruzalem, die nu Zijn getuigen zijn voor het volk.

³² En wij verkondigen jullie het evangelie, de belofte die tot de vaders gekomen is,

³³ dat God deze volledig vervuld heeft aan onze kinderen door Jezus te doen opstaan, zoals ook in de eerste psalm geschreven staat: 'Mijn Zoon ben Jij, Ik heb Jou heden voortgebracht.' ³⁴ Omdat Hij Hem nu uit de doden op heeft doen staan, niet meer op het punt staand terug te keren naar bederf, zo heeft Hij uitgesproken: 'Ik zal aan jullie de betrouwbare welgezinde dingen geven van David.' ³⁵ Daarom zegt Hij ook in een ander gedeelte: 'U zal Uw Welgezinde niet geven bederf waar te nemen.' ³⁶ Want David inderdaad, zijn eigen generatie geassisteerd hebbend in de raad van God, werd ter ruste gelegd en toegevoegd aan zijn vaders en heeft bederf waargenomen; ³⁷ Hij echter Die God heeft opgewekt heeft geen bederf waargenomen.

³⁸ Laat het dan bekend zijn voor jullie, mannen broeders, dat door Deze aan jullie vergeving van zonden aangekondigd wordt, ³⁹ en van alles waarvan jullie in de wet van Mozes niet gerechtvaardigd kunnen worden, wordt eenieder die in Deze gelooft gerechtvaardigd.

⁴⁰ Kijk dan uit dat niet over jullie komt wat uitgesproken is in de profeten: ⁴¹ 'Neem

waar, verachters, en verbaas je en verdwijn! Want een werk werk ik in jullie dagen – een werk dat jullie in geen geval zouden geloven ingeval iemand het gedetailleerd zou vertellen aan jullie.' "

⁴² Terwijl zij zich echter begaven naar de uitgang spraken zij hen aan opdat ook in de tussenliggende sabbat tot hen deze uitspraken gesproken werden. ⁴³ Toen de synagoge dan uitgegaan was volgden velen van de Joden en van de vererende proselieten Paulus en Barnabas, die tot hen sprekend hen overtuigden te blijven in de genade van God.

⁴⁴ Op de komende sabbat nu werd bijna heel de stad verzameld om het woord van de Heer te horen. ⁴⁵ De Joden echter, de scharen waargenomen hebbend, werden vervuld met jaloersheid en spraken lasterend tegen wat door Paulus gesproken werd. ⁴⁶ Vrijmoedig zeiden zowel Paulus als Barnabas: "Het was noodzakelijk dat eerst tot jullie het woord van God gesproken werd. Daar jullie het nu echter van jullie afstoten en julliezelf oordelen het leven gedurende de tijdperken niet waardig te zijn, zie, wij keren ons tot de natiën. ⁴⁷ Want zo heeft ons de Heer opdracht gegeven: 'Ik heb je aangesteld tot licht van de natiën, zodat jij tot redding bent, tot het uiterste van de aarde.' "

⁴⁸ Dit nu horend verheugden de natiën zich en verheerlijkten het woord van de Heer, en geloofden al wie bestemd waren voor leven gedurende de tijdperken.

13. 15:38. 20. 1Sam 3:20. 21. 1Sam 8:5; 1Sam 10:1. 22. 1Sam 13:14. 23. Luc 1:32,69; 2Sam 7:12; Jes 11:1. 24. Mat 3:2. 25. Joh 1:20-27. 28. Mat 27:22. 31. Luc 24:48. 33. Ps 2:7. 34. Jes 55:3. 35. Ps 16:10. 39. Rom 3:28; 10:3. 41. Hab 1:5.

Gekomen in Ikonium, Lystra en Derbe

⁴⁹ Het woord van de Heer nu werd gedragen door geheel de landstreek. ⁵⁰ De Joden echter stookten de vererende respectabele vrouwen en de voornaamsten van de stad op, en zij zetten een vervolging op voor Paulus en Barnabas en dreven hen uit hun grenzen. ⁵¹ Zij echter, het stof van hun voeten tegen hen afgeklopt hebbend, kwamen in Ikonium. ⁵² En de leerlingen werden vervuld met vreugde en heilige geest.

14 ¹ In Ikonium nu gebeurde hetzelfde, toen zij binnenkwamen in de synagoge van de Joden en zo spraken, dat een grote menigte van zowel Joden als Grieken geloofde. ² De weerspannige Joden echter zetten ze op tegen hen en maakten de zielen van de natiën kwaad tegen de broeders. ³ Zij hielden zich daar dan inderdaad aanzienlijke tijd op, vrijmoedig sprekend over de Heer, Die getuigde van het woord van Zijn genade, gevend dat tekenen en wonderen gebeurden door hun handen.

⁴ De menigte van de stad echter werd gespleten; zij die inderdaad tezamen met de

Joden waren, en zij die tezamen met de afgevaardigden waren.⁵ Toen er nu een oploop ontstond van zowel de natiën als Joden tezamen met hun oversten, om hen te mishandelen en met stenen te gooien,⁶ namen zij, ervan bewust, hun toevlucht in de steden van Lykaonië, Lystra en Derbe en de omgeving.⁷ En daar verkondigden zij het evangelie.

⁸ En een zekere man in Lystra, krachteloos in de voeten, zat daar, lam uit de schoot van zijn moeder, een man die nooit gewandeld had.⁹ Deze hoorde Paulus spreken, die hem strak aankeek en waarnam dat hij geloof had om gered te worden,¹⁰ en zei met luide stem: "Sta recht op jouw voeten!" En hij sprong omhoog en wandelde.

¹¹ Bovendien verhieven de scharen, waargenomen hebbend wat Paulus gedaan had, hun stem in het Lykaonisch, zeggend: "De goden, gelijk geworden aan mensen, zijn afgedaald naar ons!"¹² Bovendien noemden zij Barnabas 'Zeus' en Paulus 'Hermes', daar hij nu was die het woord voerde.¹³ Bovendien bracht de priester van Zeus die voor de stad was stieren en bloemenkransen naar de poorten en wilde tezamen met de scharen offeren.

¹⁴ Dit nu gehoord hebbend scheurden de afgevaardigden, Barnabas en Paulus, hun eigen bovenkleden open en sprongen naar voren de schare in en schreeuwden¹⁵ en zeiden: "Mannen, waarom doen jullie deze dingen? Ook wij zijn als jullie mensen van gelijk gevoel, jullie evangelie verkondigend om jullie vanaf deze ijdele dingen om te keren naar de levende God, Die de hemel en de aarde en de zee en alles wat in haar is gemaakt heeft,¹⁶ Die in de verstreken generaties toeliet dat alle natiën hun eigen wegen gingen,¹⁷ alhoewel Hij Zichzelf niet onbetuigd liet het goede te werken, van de hemel regenbuien gevend en vruchtdragende seizoenen, onze harten vullend met voeding en blijdschap."¹⁸ En deze dingen zeggend weerhielden zij nauwelijks de scharen zodat zij niet offerden voor hen.

52. Mar 6:11; 2Tim 3:11. 2. 1Tes 2:16. 3. Mar 16:17; Heb 2:4. 17. Rom 2:4. 18. 1Kor 10:20.

Terug naar Antiochië

¹⁹ Joden uit Antiochië en Ikonium echter kwamen en overtuigden de scharen, en Paulus gestenigd hebbend sleepten zij hem buiten de stad, van oordeel zijnd dat hij doodgegaan was.²⁰ Toen de leerlingen hem echter omringd hadden stond hij op en kwam binnen in de stad. En de volgende morgen vertrok hij tezamen met Barnabas naar Derbe.²¹ En die stad het evangelie verkondigd en een aanzienlijke hoeveelheid leerlingen gemaakt hebbend keerden zij terug naar Lystra en naar Ikonium en naar Antiochië,²² de zielen van de leerlingen verstevigend, hen bovendien aansprekend te blijven in het geloof, en zeggend: "Door veel verdrukkingen moeten wij

binnenkomen in het koninkrijk van God." ²³ Voor hen kozen zij dan door handopsteken per gemeente oudsten, baden met vasten en droegen hen op aan de Heer in Wie zij geloofden.

²⁴ En gekomen door Pisidië kwamen zij in Pamfylië. ²⁵ En in Perge het woord van de Heer gesproken hebbend daalden zij af naar Attalia, ²⁶ en vandaar voeren zij weg naar Antiochië, waar zij overgegeven waren aan de genade van God voor het werk dat zij vervulden.

²⁷ Gearriveerd nu en de gemeente verzameld hebbend deelden zij mee al wat God gedaan had met hen, en dat Hij voor de natiën een deur van geloof geopend had.

²⁸ Zij hielden zich nu geen korte tijd op met de leerlingen.

19. 2Kor 11:25; 2Tim 3:11. 26. 13:1-3.

Moeten de natiën besneden worden en de wet van Mozes bewaren?

15 ¹ En sommigen kwamen naar beneden vanaf Judea en onderwezen de broeders: "Indien jullie niet besneden zouden worden naar de gewoonte van Mozes kunnen jullie niet gered worden." ² Terwijl er nu niet weinig opstand tegen en vragen stellen aan Paulus en Barnabas ontstond, bestemden zij Paulus en Barnabas en enige anderen uit hen omhoog te gaan naar de afgevaardigden en oudsten in Jeruzalem aangaande deze kwestie.

³ Zij dan kwamen inderdaad, vooruitgezonden door de gemeente, door zowel Fenicië als Samaria, de omwending van de natiën gedetailleerd vertellend. En zij brachten grote vreugde aan alle broeders.

⁴ Gearriveerd in Jeruzalem nu werden zij aangenomen door de gemeente en de afgevaardigden en de oudsten. Bovendien deelden zij mede al wat God met hen gedaan had. ⁵ Sommigen echter vanuit de sekte van de farizeeën die geloofden stonden op, en zeiden: "Zij moeten hen besnijden, en hen bovendien opdragen de wet van Mozes te bewaren."

⁶ De afgevaardigden en de oudsten echter werden verzameld om dit ding te bekijken. ⁷ Terwijl er nu veel vragen stellen plaatsvond stond Petrus op en zei tegen hen: "Mannen, broeders, jullie zijn ermee bekend dat vanaf de dagen van oorsprong af God onder jullie mij uitgekozen heeft, opdat door mijn mond de natiën het woord van het evangelie horen en geloven. ⁸ En de Kenner van het hart, God, getuigt, door hen de heilige geest te geven, zoals ook aan ons, ⁹ en onderscheidt in niets tussen zowel ons als hen, door het geloof hun harten gereinigd hebbend. ¹⁰ Waarom beproeven jullie nu dan God door een juk te leggen op de nek van de leerlingen die noch onze vaders noch wij in staat zijn te dragen? ¹¹ Maar door de genade van de

Heer Jezus geloven wij, om gered te worden op die manier als ook zij."

¹² Heel de menigte dan zweeg en zij luisterden naar Barnabas en Paulus, alle tekenen ontvouwend en wonderen die God gedaan had onder de natiën door hen.

¹³ Nadat zij nu zwegen antwoordde Jakobus, zeggend: "Mannen, broeders, luister naar mij! ¹⁴ Simeon heeft ontvouwd hoe God eerst erop bedacht is geweest uit de natiën een volk te verkrijgen voor Zijn naam. ¹⁵ En hiermee stemmen de woorden van de profeten overeen, zoals er geschreven staat:

¹⁶ 'Na deze dingen zal Ik omkeren,
en Ik zal de gevallen tent van David herbouwen,
en wat er van omvergeworpen is zal Ik herbouwen,
en Ik zal het weer oprichten,

¹⁷ zodat wie overgelaten zijn van de mensen de Heer zouden zoeken,
en alle natiën waarover Mijn naam is aangeroepen, over hen,'
zegt de Heer, Die deze dingen doet.

¹⁸ Bekend vanaf het tijdperk is voor de Heer Zijn werk.

¹⁹ Daarom oordeel ik hen die uit de natiën zijn en omgekeerd zijn naar God niet verder lastig te vallen, ²⁰ maar een brief te schrijven aan hen om vandaan te blijven van het ceremonieel verontreinigde van de afgoden, en hoereri, en het verstikte, en het bloed. ²¹ Want Mozes heeft van generaties van oorsprong af in iedere stad zij die hem verkondigden, in de synagogen op iedere sabbat gelezen wordend."

2. Gal 2:1-10. 10. Gal 5:1-6. 11. Gal 2:11-21. 15. Amos 9:11-12.

De brief aan de broeders in Antiochië en Syrië en Cilicië

²² Toen scheen het de afgevaardigden en oudsten tezamen met geheel de gemeente goed mannen uit te kiezen uit hen en hen te zenden naar Antiochië, tezamen met Paulus en Barnabas, Judas die Barsabbas genoemd wordt, en Silas, aanvoerende mannen onder de broeders, ²³ door hun hand dit nu geschreven hebbend:

"De afgevaardigden en oudsten en broeders, aan de broeders in Antiochië en Syrië en Cilicië uit de natiën: verheug je!

²⁴ Daar wij nu gehoord hebben dat sommigen uit ons uitgekomen jullie verward hebben met woorden, jullie zielen verstorend door wie wij dat niet opgedragen hebben, ²⁵ scheen het ons goed, eensgezind geworden, mannen uit te kiezen en naar jullie toe te zenden, tezamen met onze geliefde Barnabas en Paulus, ²⁶ mensen die hun zielen overgegeven hebben voor de naam van onze Heer Jezus Christus. ²⁷ Wij hebben dan Judas en Silas afgevaardigd, en zij berichten door woord dezelfde dingen. ²⁸ Want het schijnt de heilige geest en ons goed geen last meer op jullie te

leggen behalve deze wezenlijke dingen: ²⁹ vandaan te blijven van afgodenoffers, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij, waarvan jullie, zorgvuldig jezelf bewarend, wel bezig zullen zijn. Vaarwel!"

³⁰ Zij dan inderdaad, na te zijn laten gaan, kwamen naar beneden naar Antiochië, en de menigte verzameld hebbend reikten zij de brief toe. ³¹ Die dan gelezen hebbend werden zij verheugd over de vertroosting. ³² Zowel Judas als Silas, die ook zelf profeten zijn, vertroostten door veel woorden de broeders en verstevigden hen.

³³ Enige tijd nu er doorgebracht hebbend werden zij laten gaan, met de vrede van de broeders, naar hen die hen afgevaardigd hadden. ³⁵ Paulus echter en Barnabas hielden zich op in Antiochië, onderwijzend en het evangelie verkondigend van het woord van de Heer met en vele anderen.

29. 1Kor 8.

Paulus en Barnabas wijken van elkaar

³⁶ Na enige dagen echter zei Paulus tegen Barnabas: "Omgekeerd zouden wij in ieder geval de broeders bezoeken in iedere stad waarin wij het woord van de Heer verkondigd hebben, om te zien hoe zij het hebben." ³⁷ Barnabas nu had de bedoeling ook Johannes mee te nemen, die Marcus genoemd wordt. ³⁸ Paulus echter achtte de man, die afstand genomen had van hen vanaf Pamfylië en niet samenkwam met hen in het werk – deze man niet waardig mee te nemen. ³⁹ Er ontstond echter een prikkeling, zodat zij van elkaar weken. Bovendien voer Barnabas, Marcus meegenomen hebbend, uit naar Cyprus.

⁴⁰ Paulus nu, Silas uitgekozen hebbend, vertrok, overgegeven aan de genade van de Heer door de broeders. ⁴¹ Hij kwam nu door Syrië en Cilicië, de gemeenten verstevigend.

16 ¹ Hij raakte echter ook in Derbe en in Lystra, en zie, een zekere leerling was daar, met de naam Timoteüs, de zoon van een gelovige Joodse vrouw, maar van een Griekse vader. ² Van hem werd getuigd door de broeders in Lystra en Ikonium.

³ Paulus wilde dat hij met hem meekwam, en hem genomen hebbend besneed hij hem vanwege de Joden die in die plaatsen waren, want zij wisten allen dat zijn vader een Griek was.

37. Kol 4:10. 38. 13:13. 39. 4:36; 2Tim 4:11. 41. 16:5. 3. 1Kor 4:17; 2Tim 1:5.

De oversteek naar Macedonië

⁴ Toen zij echter door de steden gingen gaven zij aan hen de inzettingen over, die besloten waren door de afgevaardigden en oudsten die in Jeruzalem waren, om die

te bewaken. ⁵ De gemeenten dan inderdaad werden vastgemaakt in het geloof, en hun getal nam dagelijks toe.

⁶ Zij kwamen nu door Frygië en de Galatische landstreek, en werden belet door de heilige geest het woord in Asia te spreken. ⁷ Gekomen dan bij Mysië probeerden ze naar Bitynië te gaan, en de geest van Jezus liet het hen niet toe. ⁸ Voorbij Mysië gekomen echter daalden zij af naar Troas.

⁹ En gedurende de nacht werd door Paulus een gezicht gezien; een zekere Macedonische man stond en verzocht hem en zei: "Steek over naar Macedonië! Help ons!" ¹⁰ Toen hij dan het gezicht waargenomen had, zochten wij terstond te vertrekken naar Macedonië, instruerend dat God ons tot zich geroepen heeft om hen het evangelie te verkondigen.

¹¹ Uitgevaren dan vanuit Troas koersten wij recht naar Samotrake, de volgende dag echter naar Neapolis, ¹² en vandaar naar Filippi, wat de voornaamste stad is van dat gedeelte van Macedonië, een kolonie.

Wij waren nu in deze stad, ons er enkele dagen ophoudend.

¹³ Bovendien kwamen wij op de dag van de sabbat buiten de poort naast een rivier, waar wij van oordeel waren dat er gebed was, en gezeten zijnd spraken wij met de samengekomen vrouwen. ¹⁴ En een zekere vrouw met de naam Lydia, een purperverkoopster van de stad Tyatira, God vererend, luisterde, wiens hart de Heer opende om acht te geven op wat gesproken werd door Paulus. ¹⁵ Toen zij dan gedoopt werd, en haar huis, verzocht zij, zeggend: "Indien jullie mij geoordeeld hebben trouw aan de Heer te zijn, kom binnen in mijn huis en blijf!" En zij drong aan bij ons.

¹⁶ Het gebeurde echter terwijl wij in gebed gingen, dat een zekere dienstmaagd, een Python geest hebbend, ons ontmoette, die veel inkomen bood aan haar heren door te waarzeggen. ¹⁷ Deze, Paulus en ons achterna gevolgd, schreeuwde, zeggend: "Deze mensen zijn slaven van de hoogste God, die aan jullie een weg van redding verkondigen!" ¹⁸ Dit deed zij nu gedurende vele dagen. En vertoornd keerde Paulus om en zei tot de geest: "Ik draag jou op in naam van Jezus Christus uit haar te komen!" En hij kwam uit haar dat uur.

4. 15:28. 12. 20:6. 13. 13:14. 18. Mar 16:17.

De gevangenvaarder van Filippi

¹⁹ Haar heren echter, waargenomen hebbend dat de hoop van hun inkomen weggegaan was, grepen Paulus en Silas en trokken hen de markt in naar de oversten, ²⁰ en, hen geleid hebbend naar de hoofdmannen, zeiden: "Deze mensen brengen onze stad in

opperste verwarring. Aan de Joden toebehorend, ²¹ verkondigen zij ook gewoonten die ons niet geoorloofd zijn aan te nemen noch te doen, Romeinen zijnd." ²² En de schare stond samen op tegen hen, en de hoofdmannen scheurden hun bovenkleden af en bevalen hen met de roede te slaan. ²³ Naast hen veel slagen op te leggen wierpen zij hen in de gevangenis en droegen aan de gevangenbewaarder op hen verzekerd te bewaren, ²⁴ die, een zodanige opdracht gekregen hebbend, hen wierp in de binnenste gevangenis, en hun voeten verzekerde in het hout.

²⁵ Middernacht nu baden Paulus en Silas en zongen God lof. De gebondenen nu luisterden naar hen. ²⁶ Plotseling echter vond er een grote beving plaats, zodat de fundamente van de gevangenis geschokt werden. En direct werden alle deuren geopend en van allen de boeien losgemaakt.

²⁷ De gevangenbewaarder echter kwam uit de slaap en nam waar dat de deuren van de gevangenis geopend waren. Het zwaard getrokken hebbend stond hij op het punt zichzelf om te brengen, van oordeel zijnd dat de gebondenen ontsnapt waren.

²⁸ Paulus riep echter met luide stem, zeggend: "Jij zou jezelf niets kwaads bedrijven, want wij zijn allen hier." ²⁹ Hij verzocht nu lichten en sprong naar binnen, en sidderend geworden viel hij voorover voor Paulus en Silas, ³⁰ en hen voorafgegaan naar buiten verklaarde hij: "Heren, wat moet ik doen opdat ik gered zou worden?"

³¹ Zij echter zeiden: "Vertrouw op de Heer Jezus, en je zal gered worden, jij en jouw huis." ³² En ze spraken tot hem het woord van de Heer, tezamen met allen in zijn woonhuis. ³³ En hen meegenomen hebbend in dat uur van de nacht baadde hij van hen de slagen af, en hij werd gedoopt, hij en zijn huisgenoten gezamenlijk, direct.

³⁴ Hen bovendien omhoog geleid hebbend naar zijn huis plaatste hij voor hen een tafel, en juichte met het gehele huis, gelovend in God.

³⁵ Toen het nu dag geworden was vaardigden de hoofdmannen de lictoren af, zeggend: "Laat die mensen gaan." ³⁶ De gevangenbewaarder berichtte echter deze woorden aan Paulus: "De hoofdmannen hebben afgevaardigd opdat jullie worden laten gaan. Nu dan, uitgekomen, ga in vrede." ³⁷ Paulus echter verklaarde aan hen: "Ons publiekelijk gestriemd hebbend, zonder veroordeling, mensen die Romeinen zijn, werpen zij ons in de gevangenis, en nu werpen zij ons er heimelijk uit? Nee! Maar laten zij zelf komen en ons uitleiden!" ³⁸ Aan de hoofdmannen nu berichtten de lictoren deze uitspraken. Zij nu werden bevreesd, gehoord hebbend dat zij Romeinen zijn. ³⁹ En gekomen spraken zij hen aan en hen uitgeleid hebbend vroegen zij hen te vertrekken van de stad.

⁴⁰ Gekomen nu uit de gevangenis kwamen zij binnen bij Lydia, en de broeders waargenomen hebbend vertroostten zij hen en vertrokken.

24. 2Kor 6:5; 1Tes 2:2. 25. Kol 3:16; Jak 5:13. 26. 12:3-19. 37. 22:25.

Paulus in Tessalonica en Berea

17 ¹ Amfipolis en Apollonia nu doorgetrokken zijnd kwamen zij in Tessalonica, waar een synagoge was van de Joden. ² Naar de gewoonte nu die Paulus had kwam hij bij hen binnen, en op drie sabbatten discussieerde hij met hen vanuit de Schriften, ³ ze opendoend en voor hen plaatsend dat de Gezalfde moest lijden en opstaan uit de doden, en: "Deze is de Gezalfde – de Jezus Die ik jullie verkondig."

⁴ En sommigen uit hen werden overtuigd en door loting toegewezen aan Paulus en Silas, zowel een grote menigte van de vererende Grieken, als niet weinig van de voornaamste vrouwen.

⁵ De Joden echter, jaloers zijnd en enige boze mannen van het gespuis van de markt tot zich genomen en een oproer gemaakt hebbend, maakten tumult in de stad, en staand bij het woonhuis van Jason zochten zij hen voor de volksraad te brengen.

⁶ Hen echter niet gevonden hebbend sleepten zij Jason en enige broeders naar de magistraten, roepend: "Zij die de bewoonde wereld opruiden, dezen zijn ook hier aanwezig, ⁷ die Jason onthaald heeft. En al dezen bedrijven zaken die tegenovergesteld zijn aan de inzettingen van de keizer, zeggend dat er een andere koning is, Jezus."

⁸ Zij verwarden nu de schare en de magistraten die deze dingen hoorde. ⁹ En de borgsom ontvangen hebbend van Jason en de overigen lieten zij hen gaan.

¹⁰ De broeders nu zonden terstond gedurende de nacht zowel Paulus als Silas uit naar Berea, die, gearriveerd, afreisden naar de synagoge van de Joden. ¹¹ Dezen nu waren edeler dan zij in Tessalonica, die het woord ontvingen met alle gretigheid, dagelijks de Schriften vragend onderzoekend of deze dingen zo moge zijn. ¹² Velen inderdaad dan uit hen geloofden, en van de Griekse respectabele vrouwen en mannen niet weinigen.

¹³ Toen echter de Joden uit Tessalonica merkten dat ook in Berea door Paulus het woord van God werd verkondigd kwamen zij ook daar en schokten en verwarden de scharen. ¹⁴ En terstond zonden de broeders toen Paulus uit, om te gaan tot aan de zee. Bovendien bleven zowel Silas als Timoteüs daar achter.

1. 1Tes 2:1-4. 7. Luc 23:2.

Paulus in Athene

¹⁵ Zij nu die Paulus begeleidden leidden hem tot Athene, en een gebod ontvangen hebbend voor Silas en Timoteüs, opdat zij zo snel mogelijk naar hem toe zouden komen, begaven zich daar vandaan.

¹⁶ Terwijl Paulus echter in Athene wachtte op hen prikkelde zijn geest hem, aanschouwend dat de stad overheerst was door afgoden. ¹⁷ Hij discussieerde dan

inderdaad in de synagoge met de Joden en hen die vereerden, en in de markt, op iedere dag, met wie hij aantrof.

¹⁸ Enigen nu van zowel de epicuristen als stoïsche filosofen overwogen de dingen met hem, en sommigen zeiden: "Wat zou deze praatjesmaker mogen willen zeggen?" Anderen echter: "Een verkondiger van vreemde demonen schijnt hij te zijn," omdat hij Jezus en de opstanding aan hen als evangelie verkondigde. ¹⁹ Hem bovendien gegrepen hebbend leidden zij hem op de Areopagus, zeggend: "Kunnen wij te weten komen wat dit nieuwe onderwijs is dat door jou gesproken wordt?"

²⁰ Want vreemd is wat jij brengt in ons gehoor. Wij hebben de bedoeling dan te weten te komen wat dit wil zijn." ²¹ Alle Atheners nu en de onder het volk verblijvende gasten hadden voor niets anders een moment dan iets te zeggen of iets te horen dat nieuwer was.

²² Paulus dan, staand in het midden van de Areopagus, verklaarde: "Mannen, Atheners, in alles zie ik hoe religieuzer jullie zijn. ²³ Want komend langs jullie voorwerpen van verering en ze beschouwend vond ik ook een voetstuk waarop opgeschreven was: 'Aan de onbekende God.' Voor Wie jullie dan onwetend vroom zijn, Deze verkondig ik aan jullie. ²⁴ De God Die de wereld gemaakt heeft en alles wat erin is, Deze, Die Heer is van hemel en aarde, woont niet in met handen gemaakte tempels, ²⁵ noch wordt Hij door menselijke handen bediend, alsof Hij iets van node heeft, zelf aan alles leven en adem en alles gevend. ²⁶ Bovendien heeft Hij uit één iedere natie van de mensen gemaakt, om te wonen op heel het oppervlak van de aarde, vastgezette perioden en het begrenzen van hun woonoord bepaald hebbend, ²⁷ voor hen om God te zoeken, of zij dus zeker mogen tasten naar Hem en Hem mogen vinden, weliswaar niet ver van eenieder van ons af zijnd, ²⁸ want in Hem leven wij en bewegen wij en zijn wij, zoals ook enigen van jullie dichters uitgesproken hebben: 'Want wij zijn ook van dat geslacht.' ²⁹ Als het geslacht dan van God is, moeten wij niet van oordeel zijn dat aan goud, of aan zilver, of aan steen, aan een beeld van kunstvaardigheid en de overlegging van een mens het goddelijke gelijk is.

³⁰ Aan de tijden van onwetendheid dan inderdaad voorbijgezien hebbend draagt God nu alle mensen overal op berouw te hebben, ³¹ aangezien Hij een dag vastgesteld heeft waarin Hij op het punt staat de bewoonde wereld te oordelen in rechtvaardigheid door de Man Die Hij bepaald heeft, geloof aangeboden hebbend aan allen door Hem te doen opstaan uit de doden – "

³² Gehoord hebbend echter over de opstanding van doden dreven zij inderdaad de spot met hem. Anderen echter zeiden: "Wij zullen jou aangaande dit wel weer

horen." ³³ Zo kwam Paulus uit hun midden. ³⁴ Sommige mannen echter, zich aansluitend bij hem, geloofden, onder wie ook Dionysius de Areopagiet en een vrouw met de naam Damaris waren, en anderen met hen.

27. Rom 1:20. 29. Jes 40:18; 44:9-19.

Paulus in Korinte

18 ¹ Na deze dingen, vertrokken uit Athene, kwam hij in Korinte. ² En een zekere Jood gevonden hebbend met de naam Aquila, van oorsprong uit Pontus, onlangs gekomen vanuit Italië, hij en Priscilla zijn vrouw (omdat Claudius voorgeschreven had dat alle Joden uit Rome moesten vertrekken), kwam hij naar hen, ³ en omdat ze gelijk handwerk deden bleef hij bij hen en werkte, want zij waren tentenmakers van beroep.

⁴ Hij discussieerde nu in de synagoge op iedere sabbat, zowel Joden als Grieken overtuigend. ⁵ Toen echter vanaf Macedonië zowel Silas als Timoteüs naar beneden kwamen, werd Paulus gedrongen in het woord, de Joden betuigend dat Jezus de Gezalfde is. ⁶ Terwijl zij echter zich verzetten tegen hem en hem lasterden, klopte hij de bovenkleden af en zei tegen hen: "Jullie bloed zij op jullie hoofd! Ik ben rein! Vanaf nu zal ik naar de natiën gaan."

⁷ En verdergegaan vandaar kwam hij binnen in het woonhuis van iemand met de naam Titus Justus, die God vereerde, wiens woonhuis aangrenzend was aan de synagoge. ⁸ Crispus nu, de overste van de synagoge, geloofde in de Heer, tezamen met geheel zijn huis. En velen van de Korintiërs, het horend, geloofden en werden gedoopt.

⁹ De Heer nu zei in de nacht door een gezicht tot Paulus: "Vrees niet, maar spreek, en jij zou niet stil zijn, ¹⁰ omdat Ik met jou ben, en niemand zal op jou de handen leggen om jou kwaad te behandelen, omdat er veel volk van Mij is in deze stad."

¹¹ Hij zat daar echter één jaar en zes maanden, onder hen het woord van God onderwijzend.

¹² Terwijl Gallio nu stadhouder was van Achaje stonden de Joden eensgezind op tegen Paulus en leidden hem op het podium, ¹³ zeggend: "Tegen de wet overreed deze de mensen God te vereren." ¹⁴ Terwijl Paulus echter op het punt stond de mond te openen zei Gallio tegen de Joden: "Indien het inderdaad een onrecht was of een boze kwajongensstreek, o Joden, verdraag ik jullie misschien in dit geval. ¹⁵ indien het echter kwesties zijn over een woord of namen of jullie wet, zullen jullie het zelf zien! Ik heb niet de bedoeling een rechter van deze dingen te zijn." ¹⁶ En hij verdreef hen vanaf het podium. ¹⁷ Allen echter, Sostenes, de overste van de synagoge, gevat

hebbend, sloegen hem voor het podium, en om niets van deze dingen bekommerde Gallio zich.

6. 13:46; Eze 3:18-19. 10. 1Kor 2:3. 11. 1Kor 3:10.

Naar Syrië

¹⁸ Paulus echter verbleef nog een aanzienlijk aantal dagen bij de broeders. Afscheid genomen hebbend voer hij uit naar Syrië. Ook tezamen met hem waren Priscilla en Aquila. Hij had in Kenchreeën het hoofd afgeschoren, want hij had een gelofte. ¹⁹ Zij raakten dan in Efeze, en hen liet hij daar achter. Zelf echter binnengekomen in de synagoge discussieerde hij met de Joden. ²⁰ Zij nu vroegen om voor een langere tijd te blijven, maar hij willigde dat niet in, ²¹ maar afscheid genomen en gezegd hebbend: "Ik zal weer teruggaan naar jullie, wanneer God het wil," voer hij uit vanaf Efeze. ²² En naar beneden gekomen naar Caesarea, omhooggegaan en de gemeente gegroet hebbend, daalde hij af naar Antiochië. ²³ En er enige tijd doorgebracht hebbend vertrok hij, achtereenvolgens door de Galatische landstreek en Frygië komend, al de leerlingen standvastig makend.

18. Num 6:18.

Apollos

²⁴ Een zekere Jood nu met de naam Apollos, van oorsprong een Alexandrijn, een geleerd man, raakte in Efeze, bekwaam zijnd in de Schriften. ²⁵ Deze was onderricht in de weg van de Heer en vurig van geest. Hij sprak en onderwees nauwkeurig de dingen over Jezus, alleen geleerd hebbend over de doop van Johannes. ²⁶ Bovendien begon deze vrijmoedig te zijn in de synagoge. Hem dan gehoord hebbend namen Priscilla en Aquila hem tot zich en zetten voor hem nauwkeuriger de weg van God uiteen.

²⁷ Toen hij nu de bedoeling had te komen naar Achaje moedigden de broeders het aan en schreven de leerlingen hem te verwelkomen, die, gearriveerd, velen trof die geloofden door de genade, ²⁸ want onbuigbaar weerlegde hij de Joden publiekelijk grondig, ten toon spreidend door de Schriften dat Jezus de Gezalfde is.

24. 1Kor 3:6.

Paulus in Efeze

19 ¹ Het gebeurde echter toen Apollos in Korinte was dat Paulus door de bovenste delen kwam, naar beneden kwam naar Efeze en enige leerlingen vond ² en hij tegen hen zei: "Hebben jullie de heilige geest ontvangen bij het geloven?" Zij echter tegen

hem: "Nee, wij hebben ook niet gehoord dat er een heilige geest is." ³ Hij echter zei: "Waarin zijn jullie dan gedoopt?" Zij echter zeiden: "In de doop van Johannes."

⁴ Paulus echter zei: "Johannes heeft gedoopt in een doop van berouw, tot het volk zeggend dat zij in Hem die komt na hem zouden geloven, dat is, in Jezus." ⁵ Dit nu gehoord hebbend werden zij gedoopt in de naam van de Heer, Jezus. ⁶ En toen Paulus op hen de handen gelegd had kwam de heilige geest op hen. Bovendien spraken zij in talen en profeteerden. ⁷ Alle mannen nu waren met ongeveer twaalf.

⁸ Binnengekomen nu in de synagoge was hij vrijmoedig, drie maanden discussiërend en overtuigend van de dingen over het koninkrijk van God. ⁹ Toen echter sommigen verhardden en weerspanning waren, kwaadsprekend over de weg voor de menigte, zonderde hij, afstand genomen hebbend van hen, de leerlingen af, dagelijks discussiërend in de school van Tyrannus. ¹⁰ Dit gebeurde nu voor twee jaar, zodat allen die Asia bewoonden het woord van de Heer hoorden, zowel Joden als Grieken.

¹¹ Bovendien deed God krachten, niet die normaal gebeuren, door de handen van Paulus, ¹² zodat ook de zweetdoeken of schorten van zijn lichaamshuid naar de zwakken weggebracht werden en van hen de ziekten vrijgemaakt werden. Bovendien gingen de boze geesten uit hen.

4. 8:16; 1Kor 1:17.

De zonen van Skevas

¹³ Sommigen echter, ook van de rondgaande Joden, bezweerders, namen ter hand bij hen die boze geesten hebben de naam van de Heer Jezus te noemen, zeggend: "Ik bezweer jullie bij de Jezus die Paulus verkondigt!" ¹⁴ Er waren nu zo'n zeven zonen van Skevas, een Joodse hogepriester, die dit deden. ¹⁵ De boze geest antwoordde echter en zei tot hen: "Jezus ken ik inderdaad, en met Paulus ben ik bekend, maar wie zijn jullie?" ¹⁶ En de mens waarin de boze geest was sprong op hen, en beiden beheerst hebbend was hij sterk tegen hen, zodat zij naakt en verwond ontsnapten uit dat huis.

¹⁷ Dit nu werd bekend bij zowel alle Joden als de Grieken die Efeze bewoonden. En vrees viel op hen allen, en de naam van de Heer Jezus werd groot gemaakt.

¹⁸ Bovendien kwamen velen van hen die geloofden, van harte belijgend en hen hun praktijken mededelend. ¹⁹ Een aanzienlijk aantal echter die magie bedreven, de boekrollen samengebracht hebbend, verbrandden ze voor het aangezicht van allen. En zij telden hun waarden op en vonden een bedrag van vijf keer tienduizend zilverstukken. ²⁰ Zo groeide het woord van de Heer machtig en was sterk.

Demetrius de zilversmid

²¹ Toen deze dingen echter vervuld waren, nam Paulus zich voor in de geest, door Macedonië en Achaje gekomen, naar Jeruzalem te gaan, zeggend: "Nadat ik daar gekomen ben, moet ik ook Rome zien." ²² Naar Macedonië nu twee van die hem dienden afgevaardigd hebbend, Timoteüs en Erastus, bleef hij een tijd in Asia.

²³ Nu ontstond er in die periode niet weinig verwarring over de weg, ²⁴ Want een zekere man met de naam Demetrius, een zilversmid die zilveren tempels van Artemis maakte, bezorgde de ambachtsmannen niet weinig inkomen, ²⁵ welke bijeenkwamen, ook de werkers aangaande de zodanige dingen, en zei: "Mannen, jullie zijn ermee bekend dat uit dit inkomen onze welstand is, ²⁶ en jullie aanschouwen en horen dat niet alleen in Efeze, maar bijna in heel Asia deze Paulus een aanzienlijke schare overtuigt en in verzet brengt, zeggend dat zij geen goden zijn, die door handen ontstaan. ²⁷ Niet alleen echter is dit ambacht van ons in gevaar om in diskrediet gebracht te worden, maar ook de gewijde plaats van de grote godin Artemis wordt tot niets gerekend. Bovendien is op handen dat ook haar grootheid neergehaald wordt, die geheel Asia en de bewoonde wereld vereert."

²⁸ Dit echter gehoord hebbend en vol geworden van woede schreeuwden zij, zeggend: "Groot is de Artemis van de Efeziërs!" ²⁹ En de stad werd vervuld van de wanorde, en zij stormden eensgezind naar het theater, Gajus en Aristarchus aangegrepen hebbend, Macedoniërs, medereizigers van Paulus. ³⁰ (Terwijl Paulus nu de bedoeling had onder de bevolking te komen, lieten de leerlingen het hem niet toe. ³¹ Sommigen ook echter van de oversten van Azië, zijn vrienden zijnd, zonden naar hem en spraken hem aan zichzelf niet te begeven naar het theater.) ³² Anderen schreeuwden dan inderdaad iets anders, want de volksvergadering was in verwarring gebracht en de meesten wisten niet omwille van wat zij samengekomen waren.

³³ Uit de schare nu verenigden zij Alexander, die de Joden naar voren wierpen. Alexander nu, de hand gebaard hebbend, wilde zich voor de bevolking verdedigen.

³⁴ Herkend hebbend echter dat hij een Jood is, kwam er één stem uit allen gedurende ongeveer twee uren, schreeuwend: "Groot is Artemis van de Efeziërs! Groot is Artemis van de Efeziërs!"

³⁵ De schare dan gekalmeerd hebbend verklaarde de schriftgeleerde: "Mannen, Efeziërs, is er iemand van de mensen die de stad van de Efeziërs niet kent, tempelbewaarster zijnde van de grote Artemis en van dat wat van Zeus gevallen is?

³⁶ Als deze dingen dan niet te loochenen zijn moeten jullie gekalmeerd zijn en niet iets overhaasts bedrijven, ³⁷ want jullie hebben deze mannen meegebracht die noch

berovers van de gewijde plaats zijn noch onze God lasteren.³⁸ Indien Demetrius en ambachtsmannen die met hem zijn dan inderdaad een ding tegen iemand hebben, rechtszittingen op de markt worden gehouden, en er zijn stadhouders; laten zij elkaar aanklagen.³⁹ Indien jullie echter zoeken naar iets aangaande wat anders, in de wettelijke volksvergadering zal het verduidelijkt worden,⁴⁰ want ook wij zijn in gevaar aangeklaagd te worden voor de huidige opstand, omdat geen enkele grondoorzaak is waarover wij rekenschap zullen kunnen geven voor deze samensholing."⁴¹ En deze dingen gezegd hebbend liet hij de volksvergadering gaan.

21. Rom 15:19; 23:11. 31. 2Kor 11:26.

Naar Macedonië en Troas

20 ¹ Nadat het tumult nu opgehouden was zond Paulus om de leerlingen, en vertroostte en groette hen en vertrok, gaand naar Macedonië. ² Door die delen nu gekomen, en hen aangesproken hebbend met veel woorden, kwam hij in Griekenland. ³ Bovendien, drie maanden daar doorgebracht hebbend, terwijl er een complot tegen hem ontstond door de Joden, toen hij op het punt stond uit te varen naar Syrië, was hij van mening terug te keren door Macedonië. ⁴ Tot Asia echter vergezelden hem Sopater van Pyrrhus, een Bereeër, van de Tessalonicenzen echter Aristarchus en Secundus, en Gajus de Derbiër, en Timoteüs, uit Asia echter Tychikus en Trofimus. ⁵ Dezen nu, vooruitgegaan, bleven voor ons in Troas. ⁶ Wij echter voeren uit na de dagen van de ongezuurde broden vanuit Filippi en kwamen binnen vijf dagen bij hen in Troas, waar wij ons zeven dagen ophielden.

⁷ Op dag één nu van de week, terwijl wij verzameld waren om brood te breken, sprak Paulus voor hen, op het punt staand zich de volgende morgen verder te begeven, en hij breidde het woord uit tot aan middernacht. ⁸ Er was nu een aanzienlijk aantal toortsen in de bovenkamer waar wij waren verzameld.

⁹ Een zekere jonge man nu met de naam Eutychus, gezeten in het raam, werd overmand door een diepe slaap terwijl Paulus gedurende een langere sprak. En overmand door de slaap viel hij vanaf de derde etage naar beneden en werd dood opgetild. ¹⁰ Afgedaald nu viel Paulus op hem en hem omhelsd hebbend zei hij: "Maak geen tumult, want zijn ziel is nog in hem."

¹¹ Hij ging nu omhoog en brak het brood en proefde gedurende een aanzienlijke tijd, besprak bovendien tot het ochtendgloren, en vertrok zo. ¹² En zij brachten de jongen levend weg en waren niet meetbaar vertroost.

6. 16:8; 2Kor 2:12.

Paulus tot de oudsten van Efeze in Milete

¹³ Wij nu, vooruitgegaan naar het schip, voeren uit naar Assus, vandaar op het punt staand Paulus op te halen, want zo was het voorgeschreven, dat hij op het punt stond te voet te gaan. ¹⁴ Toen hij ons nu trof in Assus, kwamen wij, hem opgehaald hebbend, in Mitylene. ¹⁵ Vandaar weggevaren raakten wij de volgende dag ter hoogte van Chios, op een andere echter legden wij aan in Samos, de volgende echter kwamen wij in Milete, ¹⁶ want Paulus had besloten voorbij Efeze te varen, zodat het niet zou gebeuren dat hij tijd verloor in Asia, want hij haastte, of hij bij machte mocht zijn de dag van Pinksteren in Jeruzalem te komen.

¹⁷ Vanuit Milete nu zond hij naar Efeze en riep de oudsten van de gemeente erbij.

¹⁸ En toen zij arriveerden bij hem zei hij tot hen: "Jullie zijn er mee bekend hoe vanaf de eerste dag waarop ik Asia betrad ik altijd met jullie geweest ben, ¹⁹ slaaf zijnd voor de Heer met alle nederige gezindheid en tranen en beproevingen van wat mij overkwam in de complotten van de Joden; ²⁰ hoe ik onder helemaal niets terugdeinsde aan jullie de bevorderlijke dingen mede te delen en jullie publiekelijk en in huizen te onderwijzen, ²¹ betuigend aan zowel Joden als Grieken het berouw tot God en geloof in onze Heer Jezus Christus.

²² En nu, zie, ik, gebonden in de geest, ga naar Jeruzalem, niet wetend wat mij in haar tegemoet zal komen, ²³ behalve dat de heilige geest iedere stad mij betuigt, zeggend dat boeien en verdrukkingen mij resten. ²⁴ Maar van niets heb ik een woord, noch houd ik mijn ziel voor mijzelf als waardevol, tot ik mijn loop en dienst welke ik ontvangen heb van de Heer Jezus, zou volbrengen, het evangelie van de genade van God te betuigen.

²⁵ En nu, zie, ik weet dat jullie mijn aangezicht niet meer zullen zien – jullie allen, bij wie ik langskwam, het koninkrijk verkondigend. ²⁶ Daarom getuig ik jullie op de huidige dag dat ik rein ben van het bloed van allen, ²⁷ want ik ben in geen geval teruggedeeind om jullie heel de raad van God mede te delen.

²⁸ Geef acht op jezelf en heel het kuddeje, waarin de heilige geest bij jullie opzieners aangesteld heeft om de gemeente van God te hoeden die Hij zich door Zijn eigen bloed toegeëigend heeft. ²⁹ Ik weet echter dat nadat ik onbereikbaar ben geworden, wrede wolven binnen zullen komen onder jullie, het kuddeje niet ontziend. ³⁰ En uit jullie zelf zullen mannen opstaan, verdraaide dingen sprekend om de leerlingen weg te trekken achter zichzelf aan. ³¹ Daarom, waak, je herinnerend dat drie jaar, nacht en dag, ik niet opgehouden ben, met tranen eenieder vermanend. ³² En nu vertrouw ik jullie toe aan God en aan het woord van Zijn genade, Die in staat is te bouwen en het erfdeel te geven onder al de geheiligden.

³³ Niemands zilver of goud of kleding heb ik begeerd. ³⁴ Jullie weten zelf dat voor mijn behoeften en voor hen die met mij zijn deze handen assisteren. ³⁵ Alles heb ik jullie te kennen gegeven, dat je zo inspannend jullie de zwakken moeten ondersteunen. Herinnerend bovendien de woorden van de Heer Jezus, dat Hij zei: 'Gelukkig is het veeleer te geven dan te nemen.' " ³⁶ En deze dingen gezegd hebbend boog hij zijn knieën en tezamen met hen allen bad hij.

³⁷ Een aanzienlijke weeklacht kwam nu van allen, en gevallen om de nek van Paulus kusten zij hem hartelijk, ³⁸ het allermeest pijn hebbend over het woord dat hij uitgesproken had, dat ze op het punt stonden zijn aangezicht niet meer te aanschouwen. Ze zonden hem echter vooruit, het schip in.

16. 19:21. 27. Efe 1:9; 3:1-9; Kol 1:26. 30. 2Tim 1:15. 32. 1Tim 4:16.

Paulus in Tyrus en Caesarea

21 ¹ Toen het dan gebeurde dat wij uitvoeren, van hen weggetrokken, kwamen wij recht koersend tot Kos, op de volgende dag echter tot Rhodos en vandaar tot Patara.

² En een schip gevonden hebbend dat overstak naar Fenicië voeren wij, op het schip gestapt, uit. ³ Cyprus nu doemde op, en het links achtergelaten hebbend voeren wij naar Syrië en kwamen naar beneden in Tyrus, want aldaar loste het schip de vracht.

⁴ De leerlingen nu ontdekt hebbend verbleven wij daar zeven dagen. Die zeiden tot Paulus door de geest Jeruzalem niet te betreden. ⁵ Toen echter de dagen voleindigd waren kwamen wij buiten en gingen, terwijl allen ons vooruitzonden, tezamen met vrouwen en kinderen, tot buiten de stad. En wij bogen de knieën op het strand, baden, ⁶ trokken ons los van elkaar en stapten in het schip, zij keerden echter terug naar hun eigen huis.

⁷ Wij nu, de zeereis beëindigd hebbend, daalden af vanaf Tyrus naar Ptolemais, en de broeders gegroet hebbend bleven wij één dag bij hen.

⁸ In de volgende morgen nu, buitengekomen, kwamen wij in Caesarea, en binnengekomen in het huis van Filippus de evangelist, met zeven zijnd, bleven wij bij hem. ⁹ Van deze nu waren er vier dochters, maagden, die profeteerden.

¹⁰ Terwijl wij er nu meer dagen verbleven kwam vanaf Judea een zekere profeet naar beneden met de naam Agabus. ¹¹ En naar ons toe gekomen en de gordel van Paulus genomen en van zichzelf de voeten en de handen gebonden hebbend zei hij: "Dit nu zegt de heilige geest: 'De man van wie deze gordel is, zo zullen in Jeruzalem de Joden hem binden en overgeven in de handen van natiën.' " ¹² Toen wij dan deze dingen gehoord hadden spraken zowel wij als zij die ter plaatse waren hem aan dat hij niet omhoog moest gaan naar Jeruzalem. ¹³ Toen antwoordde Paulus en zei: "Wat

doen jullie, wenend en mijn hart ontmoedigend? Want ik ben gereed niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven in Jeruzalem voor de naam van de Heer Jezus." ¹⁴ Toen hij dan niet overtuigd werd waren wij stil, zeggend: "Laat van de Heer de wil gebeuren!"

5. 20:38; 1Kor 16:6.

In Jeruzalem

¹⁵ Na deze dagen echter, onze uitrusting opgenomen hebbend, gingen wij omhoog naar Jeruzalem. ¹⁶ Ook de leerlingen vanuit Caesarea nu kwamen tezamen met ons, ons leidend naar hem bij wie we geherbergd zouden worden, Mnason, een zekere Cyprioot, een leerling van oorsprong af. ¹⁷ Toen wij nu kwamen in Jeruzalem verwelkomden de broeders ons hartelijk.

¹⁸ Op de volgende dag echter was Paulus tezamen met ons binnengegaan bij Jakobus. Bovendien arriveerden alle oudsten. ¹⁹ En hen groetend ontvouwde hij één voor één ieder ding van wat God gedaan had onder de natiën door zijn dienst.

²⁰ En zij die het hoorden verheerlijkten God. Bovendien zeiden zij tot hem: "Jij aanschouwt, broeder, hoevele tienduizenden er zijn onder de Joden die geloven, en allen zijn geestdriftigen voor de wet. ²¹ Zij werden echter onderricht aangaande jou dat jij alle Joden onder de natiën afval van Mozes onderwijst, hen zeggend de kinderen niet te besnijden, ook niet in de gewoonten te wandelen. ²² Wat is dit dan? Ongetwijfeld moet een menigte samenkomen, want zij zullen horen dat je gekomen bent. ²³ Doe dan dit wat wij jou zeggen. Met ons zijn vier mannen die een gelofte hebben op henzelf. ²⁴ Neem dezen mee, word gezuiverd tezamen met hen en bekostig het voor hen, opdat zij het hoofd scheren en allen zullen weten dat wat zij onderricht waren aangaande jou niets is, maar dat ook jij de grondregels opvolgt en zelf de wet houdt. ²⁵ Aangaande hen van de natiën dan die geloven schrijven wij een brief, besluitend dat zij zichzelf zouden bewaken van zowel het afgodenoffer als bloed en het verstikte en hoererij."

²⁶ Toen nam Paulus de mannen mee de volgende dag, tezamen met hen gezuiverd, en was hij binnengegaan in de gewijde plaats, de volledige vervulling afkondigend van de dagen van de zuivering, tot voor eenieder van hen het naderingsgeschenk gebracht was.

22. Rom 15:31. 23. Num 6:1-8.

Paulus gebonden

²⁷ Toen de zeven dagen echter op het punt stonden geheel volbracht te worden sloegen de Joden vanuit Asia hem gade in de gewijde plaats en brachten heel de schare in verwarring, en wierpen op hem de handen, ²⁸ schreeuwend: "Mannen, Israëlieten, help! Dit is de mens die allen overal tegen het volk en de wet en deze heilige plaats onderwijst! Bovendien heeft hij ook nog Grieken naar binnen geleid in de gewijde plaats en heeft deze heilige plaats ontwijdt!" ²⁹ Want zij hadden tevoren Trofimus de Efeziër gezien in de stad tezamen met hem, van wie zij van oordeel waren dat Paulus hem in de gewijde plaats naar binnen geleid had.

³⁰ En de gehele stad werd bewogen en er ontstond een tezamen lopen van het volk, en Paulus gevat hebbend sleurden zij hem buiten de gewijde plaats, en terstond werden de deuren gesloten. ³¹ Terwijl zij bovendien zochten hem te doden kwam de bewering omhoog tot de krijgstribuun van het cohort dat geheel Jeruzalem in verwarring gebracht was, ³² die onmiddellijk soldaten en hoofdmannen over honderd meenam en naar beneden rende naar hen. Zij echter, de krijgstribuun en de soldaten waargenomen hebbend, hielden op Paulus te slaan.

³³ Toen naderde de krijgstribuun en vatte hem en beval dat hij gebonden werd met twee ketenen en vorste uit wie hij moge zijn en wat hij gedaan had. ³⁴ Zij in de schare riepen terug, de ene dit, de andere echter iets anders. Toen hij het dan niet zeker te weten kon komen door het tumult beval hij hem in het kamp te leiden.

³⁵ Toen hij echter kwam op de treden, viel het voor dat hij door de soldaten gedragen moest worden vanwege het geweld van de schare, ³⁶ want de menigte van het volk volgde, schreeuwend: "Neem hem weg!"

³⁷ En op het punt staand binnengeleid te worden in het kamp zei Paulus tot de krijgstribuun: "Is het mij geoorloofd iets te zeggen tegen jou?" Hij nu verklaarde: "Je kent Grieks, ³⁸ dus jij bent niet de Egyptenaar die voor deze dagen opruide en naar de wildernis vierduizend mannen van de messentrekkers uitleidde." ³⁹ Paulus echter zei: "Ik ben inderdaad een Joodse man uit Tarsus in Cilicië, een burger van een niet onbetekenende stad. Ik smeed je nu, sta mij toe te spreken tot het volk."

27. 24:18.

Paulus roept het volk toe

⁴⁰ Terwijl hij het hem nu toestond, stond Paulus op de treden en gebaarde met de hand tot het volk. Toen er nu een zwijgen kwam van velen riep hij hen toe in de Hebreeuwse landstaal, zeggend:

22 ¹ "Mannen, broeders en vaders! Hoor nú mijn verdediging tegen jullie!"

² Gehoord hebbend nu dat hij hen in de Hebreeuwse landstaal toeriep boden zij meer stilte, en hij verklaarde: ³ "Ik ben een Joodse man, voortgebracht in Tarsus in Cilicië, grootgebracht echter in deze stad, aan de voeten van Gamaliël, opgevoed naar de nauwkeurigheid van de vaderlijke wet, een geestdriftige zijnd voor God, zoals jullie allen heden zijn, ⁴ ik die deze weg vervolgd heb tot de dood, ketenend en overgevend in gevangenschappen zowel mannen als vrouwen, ⁵ zoals de hogepriester ook getuigde van mij, en heel de oudstenbijeenkomst, van wie ik ook brieven ontvangen heb voor de broeders, en ik ging naar Damascus om ook zij die aldaar waren gebonden te zullen leiden naar Jeruzalem, opdat zij gestraft zouden worden.

⁶ Het gebeurde nu toen ik ging en Damascus naderde, omstreeks de middag, dat onvoorziens uit de hemel een aanzienlijk licht om mij heen flitste. ⁷ En ik viel op de grond en hoorde een stem, tot mij zeggend: 'Saul, Saul, waarom vervolg je Mij?' ⁸ Ik echter antwoordde en zei: 'Wie bent U Heer?' En Hij zei tegen mij: 'Ik ben Jezus de Nazoreeër, die jij vervolgt.' ⁹ Zij nu die tezamen met mij waren sloegen inderdaad het licht gade, maar de stem hoorden zij niet van Hem Die tot mij sprak. ¹⁰ Ik zei nu: 'Wat zou ik doen, Heer?' De Heer nu zei tegen mij: 'Opgestaan, ga naar Damascus, en daar zal tot jou gesproken worden over alles wat bestemd is voor jou om te doen.'

¹¹ Toen ik echter door de heerlijkheid van dat licht niets zag, bij de hand geleid wordend door hen die met mij samen waren, kwam ik in Damascus. ¹² Een zekere Ananias nu, een godvrezende man naar de wet, waarvan getuigd werd door alle Joden die daar woonden, ¹³ kwam naar mij toe en stond bij mij en zei tot mij: 'Saul, broeder, word ziende!' En ik zag in dat uur op naar hem. ¹⁴ Hij echter zei: de God van onze vaders stelde tevoren vast voor jou Zijn wil te kennen en de Rechtvaardige waar te nemen en de stem uit Zijn mond te horen, ¹⁵ want jij zal Zijn getuige zijn voor alle mensen van wat jij hebt gezien en hoort. ¹⁶ En nu, waarom aarzel je? Opgestaan, laat je dopen en je zonden afwassen, Zijn naam aangeropen hebbend.'

¹⁷ Het gebeurde nu toen ik terugkeerde naar Jeruzalem en terwijl ik biddend in de gewijde plaats was, dat ik in een trance kwam ¹⁸ en Hem waarnam, zeggend tot mij: 'Haast je en kom in snelheid uit Jeruzalem, omdat zij jouw getuigenis over Mij niet zullen aannemen.' ¹⁹ En ik zei: 'Heer, zij zijn er mee bekend dat ik hen gevangen gezet en gestriemd heb in de synagogen die vertrouwen op U. ²⁰ En toen het bloed van Stefanus, van Uw getuige, uitgegoten werd, heb ik ook zelf er bij gestaan, en stemde in en bewaakte de bovenkleden van hen die hem ombrachten.' ²¹ En Hij zei tegen mij: 'Ga, want Ik zal jou naar verre natiën uitzenden.' "

3. 5:33. 16. 9:3-19. 21. 9:15; Gal 2:7; Efe 3:7.

In het kamp

²² Zij luisterden nu naar hem tot dit woord, en zij verhieven hun stem, zeggend: "Neem de zodanige van de aarde weg, want hij behoort niet te leven!" ²³ Bovendien, terwijl zij luidkeels riepen en de bovenkleden weg slingerden en stof de lucht in wierpen, ²⁴ beval de krijgstribuun hem naar binnen te leiden in het kamp, zeggend hem met gesels te ondervragen opdat hij zou herkennen door welke oorzaak zij zo terugriepen naar hem.

²⁵ Toen zij hem echter uitgestrekt hadden voor de riemen zei Paulus tegen de erbij staande hoofdman over honderd: "Is het jullie geoorloofd een mens, een Romein ook zonder veroordeling te geselen?" ²⁶ Dit nu gehoord hebbend kwam de hoofdman over honderd naar de krijgstribuun en berichtte, zeggend: "Wat sta je op het punt te doen, want deze mens is een Romein." ²⁷ Genaderd nu zei krijgstribuun tot hem: "Zeg mij, ben jij een Romein?" Hij echter verklaarde: "Ja." ²⁸ De krijgstribuun nu antwoordde: "Ik heb voor een groot bedrag dit burgerrecht verworven." Paulus echter verklaarde: "Ik echter ben zo ook voortgebracht." ²⁹ Terstond dan namen zij die op het punt stonden hem te ondervragen afstand van hem, en ook de krijgstribuun werd bevreesd, te weten gekomen dat hij een Romein is en dat hij door hem gebonden was.

In het sanhedrin

³⁰ In de volgende morgen nu, de bedoeling hebbend zeker te weten te komen van wat hij beschuldigd werd door de Joden, maakte hij hem los en beval de hogepriesters en heel het Sanhedrin samen te komen. En Paulus naar beneden geleid hebbend deed hij hem in hun midden staan.

23 ¹ Het Sanhedrin nu strak aangekeken hebbend zei Paulus: "Mannen, broeders, ik ben met een volledig goed geweten burger geweest voor God tot deze dag." ² De hogepriester Ananias echter gebood degene die voor hem stond hem te slaan op de mond. ³ Toen zei Paulus tegen hem: "God staat op het punt jou te slaan, gewitte wand! En jij zit om mij te oordelen naar de wet, en tegen de wet handelend beveel jij mij te slaan!" ⁴ Degene nu die voor hem stonden zeiden: "De hogepriester van God smaad jij!" ⁵ En Paulus verklaarde: "Ik wist niet, broeders, dat hij hogepriester is, want er staat geschreven: 'Over de overste van jouw volk zal jij geen kwaad uitspreken.'"

⁶ Paulus nu, wetend dat het éne deel van sadduceeën is, de andere echter van farizeeën, schreeuwde in het Sanhedrin: "Mannen, broeders, ik ben een farizeeër, een zoon van farizeeën; aangaande de hoop en opstanding van doden word ik

geoordeeld!" ⁷ Toen hij dit nu gezegd had, kwam er een opstand van de farizeeën en sadduceeën en werd de menigte gespleten, ⁸ want sadduceeën zeggen inderdaad dat er geen opstanding noch boodschapper noch geest is, farizeeën echter belijden beiden.

⁹ Er ontstond nu een groot geroep, en opgestaan vochten sommige van de schriftgeleerden van het deel van de farizeeën het uit met elkaar, zeggend: "Niets kwaads vinden wij in deze mens. Indien nu een geest tot hem gesproken heeft, of een boodschapper – " ¹⁰ Terwijl er nu veel opstand ontstond, werd de krijgstribuun bevreesd of Paulus niet verscheurd zou worden door hen en beval het leger af te dalen en hem weg te rukken uit hun midden en te leiden naar het kamp.

¹¹ In de volgend nacht echter stond de Heer bij hem en zei: "Wees moedig, want zoals jij de dingen aangaande Mij betuigt in Jeruzalem, zo moet jij ook in Rome getuigen."

5. Exo 22:28. 8. Mat 22:23; Mar 12:18. 11. 18:9; 27:24.

Een samenzwering van de Joden

¹² Toen het echter dag werd maakten de Joden een samenscholing en legden zichzelf onder een vloek, zeggend noch te eten noch te drinken tot zij Paulus zouden doden.

¹³ Er waren nu meer dan veertig die deze samenzwering maakten, ¹⁴ die kwamen naar de hogepriesters en oudsten en zeiden: "Wij hebben onszelf onder een vloek gelegd, onder een vloek niets te proeven tot wij Paulus doden." ¹⁵ Nu dan, maken jullie openbaar aan de krijgstribuun, tezamen met het Sanhedrin, zodat hij hem naar beneden zou leiden naar jullie alsof jullie op het punt staan nauwkeuriger de dingen te onderzoeken aangaande hem. Wij zijn echter voor hij nadert gereed hem om te brengen."

¹⁶ Van de hinderlaag nu gehoord hebbend arriveerde de zoon van de zuster van Paulus en kwam binnen in het kamp en berichtte het aan Paulus. ¹⁷ Paulus dan, één van de hoofdmannen over honderd tot zich geroepen hebbend, verklaarde: "Leid deze jonge man weg naar de krijgstribuun, want hij heeft iets te berichten aan hem."

¹⁸ Hij nam hem dan inderdaad mee en leidde hem naar de krijgstribuun en verklaarde: "De gebondene, Paulus, mij tot zich geroepen hebbend, vroeg deze jongeling naar jou toe te leiden, iets tot jou te spreken hebbend."

¹⁹ De krijgstribuun nu vatte zijn hand en verwijderende zich in afzondering en vorste uit: "Wat is het dat je mij te berichten hebt?" ²⁰ Hij nu zei: "De Joden zijn overeengekomen om u te vragen zodat u morgen Paulus naar beneden zou leiden in het Sanhedrin, alsof op het punt staand iets nauwkeuriger uit te vorsen aangaande hem." ²¹ Ú zou dan niet overtuigd worden door hen, want meer dan

veertig mannen uit hen liggen in een hinderlaag voor hem, die zichzelf onder een vloek gelegd hebben noch te eten noch te drinken tot zij hem ombrengen, en nu zijn zij gereed, uitziend naar de belofte van u."

Paulus gered naar Caesarea

²² De krijgstribuun dan liet de jongeling inderdaad gaan, hem opgedragen hebbend: "Rep tegen niemand dat jij deze dingen openbaar gemaakt hebt aan mij." ²³ En een zekere twee van de hoofdmannen over honderd tot zich geroepen hebbend zei hij: "Maak tweehonderd soldaten gereed, zodat zij zouden gaan tot Caesarea, en zeventig ruiters en tweehonderd lichtbewapende mannen, vanaf het derde uur van de nacht. ²⁴ Stel bovendien stukken vee op, opdat, als zij Paulus hebben doen opstijgen, zij hem zouden redden naar Felix, de procurator." ²⁵ Hij schreef een brief, naar dit voorbeeld zijnd:

²⁶ "Claudius Lysias, aan de krachtigste procurator Felix, verheug je! ²⁷ Deze man, gegrepen door de Joden en op het punt staand omgebracht te worden door hen, heb ik erbij staand met het leger, eruit genomen, geleerd hebbend dat hij een Romein is.

²⁸ Bovendien, de bedoeling hebbend de oorzaak te weten te komen waardoor zij hem aanklaagden, leidde ik hem naar beneden naar hun Sanhedrin. ²⁹ Hem vond ik aangeklaagd wordend aangaande kwesties van hun wet, niets echter de dood of boeien, een aanklacht hebbend, waardig. ³⁰ Nu werd voor mij opgelegd dat er een complot tegen de man zal zijn, en onmiddellijk heb ik hem naar jou toe gezonden, ook de aanklagers opgedragen hebbend tegen hem te spreken voor jou. Vaarwel."

³¹ De soldaten dan inderdaad, in overeenstemming met wat hen voorgeschreven was, Paulus opgehaald hebbend, leidden hem door de nacht naar Antipatris. ³² In de volgende morgen nu keerden zij terug naar het kamp en lieten de ruiters vertrekken met hem, ³³ die, binnengekomen in Caesarea en de brief aan de procurator overhandigd hebbend ook Paulus presenteerden aan hem.

³⁴ Hij las het dan en vroeg na uit welke provincie hij is, en uitgevorst hebbend dat hij van Cilicië is, ³⁵ verklaarde hij: "Ik zal jou verhoren wanneer ook jouw aanklagers zouden arriveren," bevolen hebbend hem in het pretorium van Herodes te bewaken.

35. Luc 23:7.

Paulus voor Felix

24 ¹ Na vijf dagen nu daalde de hogepriester Ananias af met enige oudsten en een zekere redenaar Tertullus, die aan de procurator de beschuldiging openbaar maakte tegen Paulus. ² Toen hij echter geroepen was begon Tertullus te beschuldigen,

zeggend: "Dat er veel vrede voorvalt door u en verbeteringen in deze natie komen door uw planning, ³ alleszins en ook overal, verwelkomen wij, krachtigste Felix, met iedere dank. ⁴ Opdat ik u echter niet meer zou hinderen verzoek ik u ons kort en bondig te horen in uw inschikkelijkheid. ⁵ Want deze man een pest vindend en een beweging van opstanden onder alle Joden die in de bewoonde wereld zijn, en een vooraanstaande van de sekte van de Nazoreeërs, ⁶ die ook de gewijde plaats probeerde te ontheiligen, die wij ook vastgehouden hebben, ⁸ van wie u, hem zelf vragend onderzocht hebbend aangaande al deze dingen, zal kunnen erkennen waarvan wij hem beschuldigen." ⁹ De Joden nu stemden ook toe, voorgevend dat deze dingen zo zijn.

¹⁰ En Paulus antwoordde, toen de procurator naar hem knikte, en zei: "Geleerd hebbend dat u voor veel jaren rechter bent in deze natie, verdedig ik goedsmoeds de dingen aangaande mijzelf, ¹¹ terwijl u kunt erkennen dat er voor mij niet meer dan dagen twaalf zijn sinds ik omhoogging om te zullen aanbidden in Jeruzalem. ¹² En evenmin vonden zij mij in de gewijde plaats, met iemand discussiërend of een oploop van de schare makend, noch in de synagogen, noch in de stad. ¹³ Evenmin kunnen zij u bewijs presenteren voor de dingen waarvan zij mij nú beschuldigen.

¹⁴ Dit belijd ik u echter, dat in overeenstemming met de weg die zij een sekte noemen, zo dien ik de vaderlijke God, alles gelovend wat in de wet en de profeten geschreven staat, ¹⁵ een hoop hebbend in God waarnaar ook dezen zelf uitzien, dat er een opstanding van zowel rechtvaardigen als onrechtvaardigen op het punt staat te zullen zijn.

¹⁶ Hierin span ik mijzelf ook in, een geweten hebbend dat niet aanstootgevend is voor God en mensen, voortdurend.

¹⁷ Na jaren nu arriveerde ik om meer giften uit barmhartigheid te zullen doen voor mijn natie en naderingsgeschenken te brengen, ¹⁸ waarin zij mij vonden, gezuiverd, in de gewijde plaats, niet met een schare, noch met tumult. Nu waren er enige Joden vanuit Asia, ¹⁹ die bij u aanwezig moesten zijn en beschuldigen, indien zij iets tegen mij mogen hebben. ²⁰ Of laten dezen zelf zeggen welk onrecht zij gevonden hebben terwijl ik stond in het Sanhedrin, ²¹ of aangaande deze éne stem waarmee ik uitschreeuwde staand onder hen: 'Aangaande de opstanding van de doden word ik heden geoordeeld door jullie!'

²² Felix nu stelde hun zaak uit, nauwkeuriger bekend zijnd met de dingen aangaande de weg, en zei: "Wanneer Lysias, de krijgstribuun, afgedaald is, zal ik de dingen die jullie betreffen onderzoeken." ²³ De hoofdman over honderd schreef hij voor hem te bewaren en ontspanning te hebben en niemand van zijn eigen mensen te beletten

hem te assisteren.

²⁴ Na enkele dagen nu arriveerde Felix tezamen met Drusilla, zijn eigen vrouw (die Joods was) en hij zond om Paulus en hoorde van hem over het geloof in Christus Jezus. ²⁵ Terwijl hij nu een sprak over rechtvaardigheid en inhouding en het oordeel dat op handen is werd Felix bevreesd en antwoordde: "Zoals het nu is, ga! Op een gegeven moment echter zal ik jou erbij roepen." ²⁶ Gelijktijdig hoopte hij ook dat hem geld gegeven zal worden door Paulus, daarom zond hij ook regelmatig om hem en besprak zaken met hem.

²⁷ Toen twee jaar nu voltooid waren kreeg Felix een opvolger, Porcius Festus. En willend een gunst te bewijzen aan de Joden liet Felix Paulus gebonden achter.

23. 27:3.

Paulus voor Festus

25 ¹ Festus dan, de provincie betreden hebbend, ging na drie dagen omhoog naar Jeruzalem vanaf Caesarea. ² En aan hem maakten de hogepriesters en de voornaamsten van de Joden de beschuldiging openbaar tegen Paulus en spraken hem aan, ³ een gunst verzoekend tegen hem, zodat hij om hem zou zenden en hem brengen naar Jeruzalem, om hem, een hinderlaag makend, onderweg om te brengen. ⁴ Festus dan inderdaad antwoordde dat Paulus bewaard werd in Caesarea, maar hijzelf op het punt stond snel uit te gaan. ⁵ "Zij dan onder jullie," verklaarde hij, "die bij machte zijn, daal mede af. Indien er iets onbehoorlijks in de man is, laten zij hem beschuldigen."

⁶ Zich nu onder hen niet meer dan acht of tien dagen opgehouden hebbend, daalde hij in de volgende morgen af naar Caesarea, ging zitten op het podium en beval dat Paulus voorgeleid werd. ⁷ Toen hij dan gearriveerd was stonden om hem heen de vanaf Jeruzalem afgedaalde Joden, en ze wierpen vele en zware incriminaties tegen hem die zij niet in staat waren te bewijzen, ⁸ terwijl Paulus zich verdedigde: "Noch tegen de wet van de Joden, noch tegen de gewijde plaats, noch tegen keizer heb ik in iets gezondigd."

⁹ Festus echter, willend de Joden een gunst te bewijzen, antwoordde en zei tot Paulus: "Wil jij naar Jeruzalem omhooggaan om daar aangaande deze dingen geoordeeld te worden door mij?" ¹⁰ Paulus echter zei: "Op het podium van de keizer sta ik, waar ik geoordeeld moet worden. Niemand van de Joden heb ik onrecht gedaan, zoals ú ook uitmuntend erkent. ¹¹ Indien ik dan inderdaad onrecht doe en ik iets wat de dood waardig is heb bedreven, weiger ik het niet te sterven. Indien het echter niets is waarvan dezen mij beschuldigen kan niemand mij aan hen als gunst

schenken. De keizer roep ik aan!"

¹² Toen antwoordde Festus, samengesproken hebbend met de raad: "De keizer heb jij aangeroepen, naar de keizer zal jij gaan!"

Paulus voor Agrippa

¹³ Toen nu enige dagen verstreken waren, raakten koning Agrippa en Bernice in Caesarea, Festus gegroet hebbend. ¹⁴ Toen zij zich nu meer dagen daar ophielden legde Festus aan de koning de dingen betreffende Paulus voor, zeggend: "Een zekere man is gebonden achtergelaten door Felix, ¹⁵ aangaande wie, terwijl ik in Jeruzalem kwam, de hogepriesters en de oudsten van de Joden een aanklacht openbaar maakten, tegen hem een schuldigverklaring verzoekend, ¹⁶ tot wie ik antwoordde dat het niet de gewoonte is voor een Romein als gunst enig mens te schenken voordat de beschuldigende voor zijn aangezicht de aanklagers moge hebben en een plaats van verdediging moge ontvangen voor de aanklacht.

¹⁷ Terwijl zij dan hier samenkwamen, geen uitstel gemaakt hebbend tot de volgende dag, gezeten op het podium, beval ik dat de man voorgeleid werd, ¹⁸ aangaande wie de aanklagers staand geen reden voor een aanklacht brachten van de slechte dingen die ik verdacht. ¹⁹ Enkele kwesties echter aangaande hun eigen religie hadden zij tegen hem, en aangaande een zekere Jezus die doodgegaan is, die Paulus voorgaf te leven. ²⁰ Ik nu, me geen raad wetend aangaande dit vragen stellen, vroeg of hij de bedoeling moge hebben naar Jeruzalem te gaan en daar geoordeeld te worden aangaande deze dingen. ²¹ Toen Paulus dan aanriep zelf bewaard te worden voor het onderzoek van de eerwaardige keizer beval ik hem te bewaren tot ik hem zou zenden naar de keizer."

²² Agrippa echter tot Festus: "Ook ik zelf had de bedoeling van de mens te horen." "Morgen" verklaarde hij "zal jij hem horen." ²³ In de volgende morgen dan, toen Agrippa en Bernice kwamen met veel praalvertoon en binnenkwamen in de gehoorzaal, tezamen met zowel krijgtribunen als voorname mannen van de stad, en toen Festus het beval, werd Paulus voorgeleid. ²⁴ En Festus verklaarde: "Koning Agrippa, en allen die aanwezig zijn met ons, mannen, jullie aanschouwen deze aangaande wie heel de menigte van de Joden gepleit hebben bij mij, zowel in Jeruzalem als hier, roepend dat hij helemaal niet meer moet leven. ²⁵ Ik nu besepte dat hij niets de dood waardigs bedreven had, maar deze zelf riep de eerwaardige keizer aan, en ik heb besloten hem te zenden – ²⁶ aangaande wie ik niet iets zekers heb te schrijven aan de heer. Daarom breng ik hem voor jullie, en allermeeest voor u, koning Agrippa, zodat, als de beoordeling gebeurd is, ik iets zou hebben dat ik zou

schrijven.²⁷ Want het schijnt mij redeloos een gebondene te zenden en niet ook de beschuldiging tegen hem aan te duiden."

Paulus verdedigt zich voor Agrippa

26 ¹ Agrippa nu verklaarde tot Paulus: "Het is jou toegestaan over jezelf te spreken." Toen, de hand uitgestrekt hebbend, verdedigde Paulus zich: ² "Aangaande alles waarvan ik aangeklaagd word door de Joden, koning Agrippa, heb ik mijzelf gelukkig geacht heden voor u op het punt te staan me te verdedigen, ³ allermeeest omdat u, een kenner zijnd, met zowel alle gewoonten als kwesties bij de Joden bekend bent. Daarom smeed ik u mij geduldig te horen.

⁴ Mijn levensloop dan inderdaad, vanaf mijn jeugd, die vanaf het begin in mijn natie was, en in Jeruzalem, kennen alle Joden, ⁵ mij tevoren kennend, van voren, ingeval zij zouden willen getuigen, dat ik naar de nauwkeurigste sekte van ons ritueel geleefd heb als farizeeër. ⁶ En nu, op de hoop op de belofte die tot onze vaders kwam door God sta ik, geoordeeld wordend, ⁷ waartoe onze twaalf stammen, in vurigheid nacht en dag God dienend, hoopten te raken, aangaande welke hoop ik aangeklaagd word door de Joden, koning! ⁸ Waarom oordeelt men het ongeloofwaardig bij jullie indien God doden opwekt?

⁹ Ik meende dan inderdaad voor mijzelf veel aan de naam van Jezus de Nazoreeër tegengestelde dingen te moeten bedrijven, ¹⁰ wat ik ook gedaan heb in Jeruzalem. En bovendien sloot ik velen van de heiligen op in gevangenissen, van de hogepriesters de autoriteit ontvangen hebbend. En terwijl zij omgebracht werden wierp ik daarvoor een kiezelsteen tegen hen. ¹¹ En in alle synagogen, hen vaak straffend, dwong ik te lasteren. Bovendien overmatig razend zijnd op hen, vervolgde ik hen ook tot in de steden buiten het land, ¹² waarin, gaand naar Damascus met autoriteit en toestemming van de hogepriesters, ¹³ midden overdag onderweg, ik, koning, van de hemel boven de straling van de zon waarnam, licht dat mij en hen die met mij gingen omstraalde. ¹⁴ Bovendien, terwijl wij allen neervielen op de aarde, hoorde ik een stem, zeggend tot mij in de Hebreeuwse landstaal: 'Saul, Saul, waarom vervolgt je Mij? Hard is het voor jou tegen de prikkels te trappen!' ¹⁵ Ik nu zei: 'Wie bent u, Heer?' De Heer echter zei: 'Ik ben Jezus, Die jij vervolgt. ¹⁶ Maar sta op en sta op jouw voeten, want voor dit word Ik gezien door jou, om jou tevoren vast te stellen als assistent en getuige, zowel van wat je waargenomen hebt als van wat ik aan jou zal laten zien, ¹⁷ jou nemend uit het volk en uit de natiën, waar Ik jou naar afvaardig, ¹⁸ om hun ogen te openen, om hen om te keren vanaf de duisternis naar het licht en van de autoriteit van de Satan tot God, voor hen om vergeving van zonden en het lot te ontvangen onder hen die geheiligd zijn door het geloof in Mij.'

¹⁹ Waardoor, koning Agrippa, ik niet weerspannig geworden ben tegen het hemelse visioen, ²⁰ maar eerst in Damascus, daarnaast ook in Jeruzalem en heel de landstreek van Judea, en tot de natiën, berichtte ik berouw te hebben en om te keren tot God, werken die het berouw waardig zijn bedrijvend.

²¹ Omwille van dit grepen de Joden mij, in de gewijde plaats zijnd, proberend de hand te slaan aan mij. ²² Het gebeurde dan, met bijstand van God, dat ik tot deze dag heb gestaan, getuigend zowel aan klein als aan groot, niets zeggend behalve waarvan zowel de profeten als Mozes spreken, dingen die op het punt staan te gebeuren ²³ – indien het de lijdende Gezalfde is – indien Hij, de Eerste uit de opstanding van de doden, op het punt staat licht aan te kondigen, zowel aan het volk als aan de natiën."

²⁴ Terwijl hij deze dingen nu verdedigde, verklaarde Festus met luide stem: "Jij bent gek, Paulus! Jouw vele geschriften brengen jou in de war, tot razernij!" ²⁵ Paulus echter verklaarde: "Ik ben niet gek, krachtigste Festus, maar uitspraken van waarheid en van gezond verstand kondig ik af. ²⁶ Want met deze dingen is de koning bekend, dat waarover ik ook vrijmoedig spreek. Want dat iets van deze dingen voor hem onopgemerkt is, daarvan ben ik niet overtuigd, want dit is niet in een hoek bedreven. ²⁷ Koning Agrippa, gelooft u in de profeten? Ik weet dat u gelooft!"

²⁸ Agrippa echter tot Paulus: "In een korte tijd overtuig jij mij Christen te maken!"

²⁹ Paulus echter: "Moge ik ook maar God wensen, dat én in een korte tijd én in grootheid, niet alleen u, maar ook allen die mij heden hoorden, zodanig worden, hoedanig ik ook ben, uitgezonderd van deze boeien."

³⁰ Zowel de koning als de procurator en Bernice en die samen met hen zaten stonden op. ³¹ En zich verwijderd hebbend spraken zij met elkaar, zeggend: "Iets wat de dood of boeien waardig is bedreef deze mens niet." ³² Agrippa nu verklaarde aan Festus: "Deze mens kon worden laten gaan indien hij de keizer niet had aangeroepen."

5. Fil 3:6. 8. Dan 12:2. 9. 9:1-2. 18. 9:1-6; 22:6-10. 28. 1Pet 4:16.

Paulus naar Italië

²⁷ ¹ Toen echter besloten was dat wij zouden wegvaren naar Italië gaven zij naast Paulus ook enige andere arrestanten over aan een hoofdman over honderd met de naam Julius, van het cohort van de eerwaardige keizer. ² Op een schip nu gestapt in Adramyttium, op het punt staand te varen naar de plaatsen in Asia, voeren wij uit, terwijl wij tezamen waren met Aristarchus, een Macedoniër, een Tessalonicenzer.

³ Op een andere dag nu werden wij naar beneden geleid naar Sidon. Bovendien

handelde Julius menslievend met Paulus en stond toe dat hij naar vrienden ging zodat verzorging gebeurde.

⁴ Vandaar uitgevaren voeren wij onder Cyprus door, omdat de winden tegengesteld waren. ⁵ Bovendien, door de oceaan bij Cilicië en Pamfylië gevaren, kwamen wij naar beneden in Myra van Lycië. ⁶ En daar vond de hoofdman over honderd een Alexandrijns schip dat naar Italië voer en deed ons erin instappen. ⁷ Voor een aanzienlijk aantal dagen echter traag varende en nauwelijks bij Knidus gekomen, omdat de wind ons er niet naartoe liet, voeren wij onder Kreta door bij Salmone.

⁸ En er nauwelijks voorbijvarende kwamen wij in een zekere plaats genaamd Uitstekende Havens, die nabij de stad Lasea was.

⁹ Terwijl er dan een aanzienlijke tijd verstreken was en de zeereis al bedenkelijk was omdat ook het vasten al voorbijgekomen was, spoorde Paulus hen aan, ¹⁰ zeggend tot hen: "Mannen, ik aanschouw dat de zeereis op het punt staat met ontbering en veel verlies te zullen zijn, niet alleen van de lading en van het schip, maar ook van onze zielen." ¹¹ De hoofdman over honderd echter werd door de stuurman en de bevrachter veeleer overtuigd dan door de dingen die Paulus zei.

¹² Omdat de haven nu ongeschikt was voor overwintering namen de meesten het besluit vandaar uit te varen, of ze wellicht mochten kunnen raken in Feniks om te overwinteren, een haven van Kreta, uitkijkend op het zuidwesten en op het noordwesten. ¹³ Terwijl het nu zacht waaide uit het zuiden, meenden ze dat het voornemen hield, en het anker gehesen hebbend voeren zij dicht langs Kreta.

De schipbreuk

¹⁴ Na niet veel tijd echter wierp een wind, een orkaan die Eurakylon genoemd wordt, zich tegen hen. ¹⁵ Terwijl het schip nu aangegrepen werd en niet kon loeven in de wind, gaven we op en werden we meegedragen. ¹⁶ En onder een zeker eilandje door gekomen genaamd Kauda waren wij nauwelijks in staat de roeiboort afstand te laten bewaren, ¹⁷ Het gehesen hebbend gebruikten zij hulpmiddelen, het schip ondergordend. Bovendien, vrezend dat zij wellicht in het drijfzand zouden vallen, lieten ze het tuig neer, en werden zij zo meegedragen. ¹⁸ Terwijl wij dan heftig benauwd werden door het noodweer deden zij de volgende dag de lading overboord.

¹⁹ En op de derde dag slingerden zij eigenhandig het scheepstuig van het schip.

²⁰ Terwijl dan noch de zon noch sterrenbeelden verschenen op verdere dagen en niet weinig storm op ons lag, werd alle overige hoop weggenomen dat wij gered zouden worden.

²¹ Toen we bovendien lang zonder eten waren, toen stond Paulus in hun midden en

zei: "Men had zich inderdaad, o mannen, naar mij moeten schikken, niet uit te varen vanaf Kreta, om zowel deze ontbering als het verlies te voorkomen.²² En nu spoor ik jullie aan goede moed te hebben, want van niemand uit jullie zal de ziel afgeworpen worden, behalve het schip.²³ Want bij mij stond deze nacht een boodschapper van de God van Wie ik ben en Die ik dien,²⁴ zeggend: 'Vrees niet, Paulus, voor de keizer moet jij staan. En zie, God heeft jou in genade allen die met jou varen geschonken.'

²⁵ Daarom, heb goede moed, mannen, want ik geloof God dat het zo zal zijn, in overeenstemming met die manier die Hij tot mij gezegd heeft.²⁶ Op een zeker eiland moeten wij echter terechtkomen."

²⁷ Toen echter de veertiende nacht kwam dat wij gedragen werden in de Adriatische Zee, midden in de nacht, vermoedden de zeemannen dat een zekere landstreek dichterbij hen kwam.²⁸ En gepeild hebbend vonden zij twintig vadems. En met een korte tussenruimte en weer gepeild hebbend vonden zij vijftien vadems.²⁹ En vrezend dat wij wellicht ergens op ruwe plaatsen terecht zouden komen slingerden zij uit het achterschip vier ankers en wensten dat het dag werd.

³⁰ Terwijl de zeemannen nu zochten te vluchten uit het schip en de roeiboort neerlieten in de zee onder het voorwendsel dat ze op het punt stonden uit voorschip ankers uit te brengen,³¹ zei Paulus tot de hoofdman over honderd en de soldaten: "Indien dezen niet in het schip blijven kunnen jullie niet gered worden."³² Toen hieuwen de soldaten de touwen van de roeiboort af en lieten hem vallen.

³³ Totdat de dag nu op het punt stond te komen sprak Paulus allen aan voeding te nemen, zeggend: "Heden is de veertiende dag, en wachtend zetten jullie door je te onthouden, niets tot je genomen hebbend.³⁴ Daarom spreek ik jullie aan voeding te nemen, want dit behoort bij juist jullie redding, want van niemand van jullie zal een haar van het hoofd verloren gaan."³⁵ Deze dingen nu gezegd en brood genomen hebbend, dankte hij God voor het aangezicht van allen, en het gebroken hebbend begon hij te eten.³⁶ Goedsmoeds geworden dan namen ook zij allen voeding tot zich.

³⁷ Alle zielen in het schip nu waren er tweehonderdzesenzeventig.³⁸ Verzadigd geworden nu met voeding maakten zij het schip licht, het graan uitwerpend in de zee.

³⁹ Toen het dan dag werd herkenden zij het land niet, maar een zekere baai overwegend, een strand hebbend waarin zij beraadden, indien ze in staat mochten zijn, het schip op te drijven.⁴⁰ En de ankers weggenomen hebbend lieten zij hen in de zee, gelijktijdig de sjorringen van de roeren losgemaakt en het voorzeil opgeheven hebbend voor het waaien, hielden zij koers naar het strand.⁴¹ Gekomen echter op een plaats met een kanaal strandden zij het vaartuig. En het voorschip

stokte inderdaad en bleef onschokbaar vastzitten, maar het achterschip brak los door het geweld van de golven.

⁴² De soldaten nu hadden het voornemen dat zij de arrestanten zouden doden, opdat niet iemand weggezwommen zou wegvlugten. ⁴³ De hoofdman over honderd echter, de bedoeling hebbend Paulus hieruit te redden, belette hen het raadsbesluit en beval bovendien wie kon zwemmen als eerste zich eraf te werpen en zich naar het land te begeven, ⁴⁴ en de overigen gingen, de ene inderdaad op planken, de anderen echter op iets wat vanaf het schip was, en zo kwamen allen er uit gered aan land.

Paulus op Malta

28 ¹ En er uit gered geworden, toen kwamen wij te weten dat het eiland Malta genoemd wordt. ² Bovendien boden de barbaren ons de niet normaal gebeurende menslievendheid aan, want een vuurtje aangestoken hebbend namen zij ons allen tot zich vanwege de aanstaande regen en vanwege de kou.

³ Terwijl Paulus echter een zekere hoeveelheid brandhout samengebracht en op het gelegd had vuur kwam er een adder uit vanwege de warmte en beet zich vast in zijn hand. ⁴ Toen de barbaren echter het wilde beest zagen hangen aan zijn hand zeiden zij tegen elkaar: "Ongetwijfeld is deze mens een moordenaar die, gered uit de zee, Gerechtigheid niet laat leven." ⁵ Hij schudde dan inderdaad het wilde beest af in het vuur en leed geen kwaad. ⁶ Zij verwachtten echter dat hij op het punt stond te ontvlammen of plotseling dood neer te vallen. Nadat zij echter lang wachtten en niets onbehoorlijks zagen aan hem gebeurde het dat zij omsloegen en zeiden dat hij een god was.

⁷ In de gebieden nu rondom die plaats behoorden de stukken grond toe aan de voornaamste van het eiland, met de naam Publius, die ons verwelkomde en drie dagen vriendelijk herbergde. ⁸ Het gebeurde nu dat de vader van Publius neerlag, verdrukt door koorts en dysenterie, bij wie Paulus binnenkwam en gebeden hebbend de handen op hem legde, en hij heelde hem.

⁹ Toen dit nu gebeurd was naderden ook de overigen op het eiland die zwakheden hadden, en zij werden genezen, ¹⁰ die ons ook met veel eer eerden, en uitvarend legden zij op de boot de dingen voor onze behoeften.

¹¹ Na drie maanden nu voeren wij uit in een Alexandrijns schip met het kenteken van de Dioscuren, overwinterd hebbend op het eiland. ¹² En aanbeland in Syracuse bleven wij drie dagen, ¹³ vanwaar wij rondgegaan raakten in Regium, en toen na één dag een zuidenwind opkwam kwamen wij de tweede dag in Puteoli, ¹⁴ waar we,

broeders gevonden hebbend, aangesproken werden bij hen te verblijven, zeven dagen.

6. Mar 16:18; Luc 10:19.

Paulus in Rome

En zo kwamen wij in Rome. ¹⁵ Vandaar kwamen de broeders, de dingen over ons gehoord hebbend, voor een ontmoeting met ons tot Forum Appii en Tres Tabernae, die Paulus waarnam, en hij dankte God en nam moed. ¹⁶ Toen wij dan binnenkwamen in Rome werd het Paulus toegestaan op zichzelf te blijven, tezamen met de soldaat die hem bewaakte.

¹⁷ Het gebeurde nu na drie dagen dat hij hen samenriep die de voornaamsten van de Joden zijn. Toen zij nu samengekomen waren zei hij tegen hen: "Ík, mannen, broeders, heb niets tegengesteld aan het volk of aan de vaderlijke gewoonten gedaan, maar ben gebonden overgegeven uit Jeruzalem in de handen van de Romeinen, ¹⁸ die, mij vragend onderzocht hebbend, de bedoeling hadden mij te laten gaan, omdat er geen reden voor de dood was in mij. ¹⁹ Terwijl de Joden echter tegenspraken werd ik genoodzaakt de keizer aan te roepen – niet alsof ik iets heb om de natie te beschuldigen. ²⁰ Om deze reden dan verzocht ik jullie, om jullie waar te nemen en te spreken, want omwille van de hoop van Israël ligt deze keten om mij."

²¹ Zij nu zeiden tegen hem: "Noch hebben wij geschriften aangaande jou ontvangen vanuit Judea, noch arriveerde iemand van de broeders, en berichtte of sprak iets boos aangaande jou. ²² Wij achten het dan waardig van jou te horen wat jij gezind bent. Want over deze sekte inderdaad is ons bekend dat het overal tegengesproken wordt."

²³ Een dag nu voor hen gezet hebbend voor hem, kwamen er meer in het logeerverblijf, aan wie hij uiteenzette, het koninkrijk van God betuigend, hen bovendien overtuigend aangaande Jezus, vanuit zowel de wet van Mozes als de profeten, vanaf 's ochtends vroeg tot de avondschemering. ²⁴ En sommigen werden inderdaad overtuigd door wat gezegd werd, anderen echter waren ongelovig. ²⁵ Het nu oneens zijnd met elkaar gingen zij uiteen terwijl Paulus één uitspraak sprak: "De heilige geest heeft uitstekend gesproken door Jesaja de profeet tegen jullie vaders,

²⁶ zeggend:

'Ga naar dit volk en zeg:

"In het horen zullen jullie horen, en in geen geval zouden jullie begrijpen.

En bekijkend zouden jullie bekijken, en in geen geval zouden jullie

waarnemen."

²⁷ Want vet is het hart geworden van dit volk,
en met de oren horen zij zwaar,
en hun ogen sluiten zij,
dat zij niet zouden waarnemen met de ogen,
en met de oren zouden horen,
en met het hart zouden begrijpen,
en zij zouden omkeren,
en Ik hen zal helen.'

²⁸ Laat het dan bekend zijn voor jullie dat aan de natiën deze redding van God is afgevaardigd, en zij zullen luisteren."

³⁰ Hij bleef nu twee gehele jaren in een eigen huurwoning, en verwelkomde allen die naar binnen gingen bij hem, ³¹ het koninkrijk van God verkondigend en de dingen onderwijzend aangaande de Heer Jezus Christus, met alle vrijmoedigheid, zonder verbod.

25. Jes 6:9-10; Mat 13:14-15; Mar 4:12. 26. Luc 8:10. 28. Rom 11:25. 31. 2Tim 2:9; Fil 1:12-13.

Romeinen

1 ¹ Paulus, een slaaf van Christus Jezus, een geroepen afgevaardigde, afgezonderd voor het evangelie van God ² (dat Hij tevoren heeft beloofd door Zijn profeten in de heilige Schriften), ³ aangaande Zijn Zoon (Die naar het vlees geboren is uit het zaad van David, ⁴ Die met kracht bepaald is Gods Zoon te zijn, overeenkomstig de geest van heiligheid, door de opstanding van de doden), Jezus Christus, onze Heer, ⁵ door Wie wij genade en afvaardiging ontvangen hebben, tot gehoorzaamheid van geloof onder alle natiën, voor Zijn naam, ⁶ onder wie ook jullie zijn, geroepen van Jezus Christus – ⁷ aan allen die in Rome zijn, geliefden van God, geroepen heiligen. Genade voor jullie en vrede van God, onze Vader, en van de Heer Jezus Christus.

1. Gal 1:15; Han 13:2. 4. Luc 7:14; Joh 11:44. 5. 15:16; Gal 2:7.

Paulus verlangt ernaar hen te zien

⁸ Eerst inderdaad dank ik mijn God door Jezus Christus aangaande jullie allen, dat jullie geloof wordt aangekondigd in de gehele wereld. ⁹ Want mijn getuige is God, Die ik dien in mijn geest in het evangelie van Zijn Zoon, hoe ik onophoudelijk jullie in herinnering breng, altijd in mijn gebeden ¹⁰ smekend of ik nu misschien eindelijk voorspoedig zal worden in de wil van God naar jullie toe te komen. ¹¹ Want ik verlang er naar jullie te zien, opdat ik een geestelijke genadegave aan jullie meedeel, zodat jullie standvastig gemaakt worden, ¹² dat is echter: samen bemoedigd te worden onder jullie door elkaars geloof, zowel dat van jullie als dat van mij.

¹³ Nu wil ik niet dat jullie onwetend zijn, broeders, dat ik mij vaak voornam naar jullie toe te komen (en ik werd tot nu toe belet), opdat ik ook onder jullie enige vrucht zou hebben, zoals ook onder de overige natiën.

8. 1Tes 1:8. 9. 15:16; Efe 1:16. 10. Han 19:21.

Het evangelie

¹⁴ Zowel van Grieken als van barbaren, zowel van wijzen als van onnadenkenden ben ik een schuldenaar. ¹⁵ Vandaar mijn gretigheid ook aan jullie die in Rome zijn het evangelie te verkondigen. ¹⁶ Want ik schaam mij het evangelie niet, want een kracht van God is het, tot redding voor allen die geloven, eerst voor de Jood, en ook voor de Griek. ¹⁷ Want Gods rechtvaardigheid onthult zich daarin, uit geloof tot geloof, zoals geschreven staat: "De rechtvaardige nu zal uit geloof leven."

16. 1Kor 1:18.

Gods toorn over de mensen die de waarheid neerhouden

¹⁸ Want Gods toorn onthult zich vanuit de hemel over alle oneerbiedigheid en onrechtvaardigheid van mensen die de waarheid in onrechtvaardigheid neerhouden, ¹⁹ omdat wat van God bekend is, openbaar is onder hen, want God maakt het aan hen openbaar. ²⁰ Want wat van Hem onzichtbaar is, wordt vanaf de schepping van de wereld ontwaard, omdat het in Zijn maakfels verstaan wordt, zowel Zijn onwaarneembare kracht als Zijn goddelijkheid, zodat zij onverdedigbaar zijn, ²¹ omdat zij, God gekend hebbend, Hem niet als God verheerlijken of danken, maar zij zijn ijdel geworden in hun redeneringen, en duister gemaakt is hun onverstandig hart. ²² Voorgevend wijs te zijn, zijn zij dwaas gemaakt, ²³ en zij veranderen de heerlijkheid van de onverderfelijke God in de gelijkenis van een beeld van een bederfelijk mens, vliegende schepsels, viervoeters en reptielen.

²⁴ Daarom geeft God hen in de begeerten van hun harten over aan onreinheid, om hun lichamen te onteren onder hen, ²⁵ die dan ook de waarheid van God verwisselen met de valsheid, en vereren en de schepping dienen boven Hem Die Schept, Die gezegend is voor de tijdperken! Amen.

²⁶ Derhalve geeft God hen over aan oneervolle hartstochten. Want én hun vrouwen verwisselen het natuurlijke gebruik voor het tegennatuurlijke, ²⁷ én evenzo laten ook de mannelijken het natuurlijke gebruik van de vrouwelijke los, en ontbranden in hun wellust voor elkaar, mannelijken in mannelijken onwelvoeglijkheid bewerkend, en krijgen zo in zichzelf de terugbetaling die moest volgen op hun dwaling. ²⁸ En omdat zij het niet geschikt vinden om God in erkenning te hebben, geeft God hen over aan een onbeproefd denken, om te doen wat niet behoort: ²⁹ vervuld van alle onrechtvaardigheid, boosheid, kwaad, hebzucht; helemaal vol met afgunst, moord, twist, bedrog, kwaadwillendheid; ³⁰ fluisteraars, kwaadsprekers, God verafschuwend, mishandelaren, trotse grootsprekers, uitvinders van kwade dingen, tegen ouders weerspannig, ³¹ onverstandig, onbetrouwbaar, zonder natuurlijke genegenheid, onverzoenlijk, zonder barmhartigheid. ³² Terwijl zij de rechtseis van God erkennen, dat zij die zodanige dingen bedrijven de dood waardig zijn, doen zij ze niet alleen, maar stemmen ook in met wie ze bedrijven.

20. Psa 19:1-6. 21. Efe 4:18. 22. 1Kor 1:20. 23. Deut 4:15-19; Jer 10:14. 27. Lev 18:22-23.

Het rechtvaardig oordeel van God

2 ¹ Daarom, onverdedigbaar ben jij, o mens, eenieder die oordeelt, want waarin jij de ander oordeelt, veroordeel jij jezelf, want dezelfde dingen bedrijft jij, die oordeelt.

² Wij weten nu dat het oordeel van God naar waarheid is over hen die zodanige dingen bedrijven.

³ Reken jij echter dit, o mens, die oordeelt wie zodanige dingen bedrijft, en dezelfde dingen doet, dat jij aan het oordeel van God zal ontsnappen? ⁴ Of veracht jij de rijkdom van Zijn mildheid, verdraagzaamheid en geduld, onwetend dat het milde van God jou tot berouw leidt? ⁵ In overeenstemming echter met jouw hardheid en onberouwende hart vergaar jij voor jezelf toorn in de dag van toorn en onthulling van het rechtvaardig oordeel van God, ⁶ Die ieder zal vergelden naar zijn werken.

⁷ Inderdaad hun die, door volharding in goed werk, heerlijkheid, eer en onverderfelijkheid zoeken, leven gedurende de tijdperken, ⁸ hun echter die uit partijschap zijn en inderdaad weerspanning zijn tegen de waarheid, maar overtuigd zijn van de onrechtvaardigheid, toorn en woede. ⁹ Verdrukking en benauwdheid zullen komen over iedere menselijke ziel die het kwaad bewerkt, dat van de Jood eerst, en ook van de Griek, ¹⁰ maar heerlijkheid, eer en vrede voor allen die het goede werken, eerst voor de Jood, en ook voor de Griek. ¹¹ Want er is geen aanzien des persoons bij God.

1. Mat 7:1; Joh 8:7; 2Sam 12:5-7. 8. Mat 16:27.

De Joden geen daders van de wet

¹² Want al wie zonder wet zondigen zullen zonder wet ook te gronde gaan; en al wie onder de wet zondigen zullen door de wet geoordeeld worden. ¹³ Want niet de luisteraars van de wet zijn rechtvaardig voor God, maar de daders van de wet zullen worden gerechtvaardigd.

¹⁴ Want wanneer de natiën, die de wet niet hebben, van nature de dingen van de wet doen, zijn zij, die de wet niet hebben, zichzelf tot wet, ¹⁵ die dan ook tonen dat het werk van de wet in hun harten is geschreven, terwijl hun geweten meegetuigt en ze met hun overwegingen elkaar onderling beschuldigen of zelfs verdedigen, ¹⁶ in die dag, waarin God de verborgen dingen van de mensen zal oordelen, in overeenstemming met mijn evangelie, door Jezus Christus.

¹⁷ Zie, Jood noem jij jezelf, en je rust op de wet, en roemt in God, ¹⁸ en kent Zijn wil en toetst wat van belang is, want je laat jezelf onderrichten uit de wet; ¹⁹ bovendien ben jij overtuigd dat je zelf een gids van blinden bent, een licht voor wie in duisternis is, ²⁰ een opvoeder van onverstandigen, een leraar van onmondigen, de vorming van de kennis en van de waarheid hebbend in de wet – ²¹ jij dan, die een ander onderwijst, onderwijs jij jezelf niet? Jij, die verkondigt niet te stelen, jij steelt!

²² Jij, die zegt geen echtbreuk te plegen, jij pleegt echtbreuk! Jij, die gruwet van de afgoden, jij berooft de gewijde plaats! ²³ Jij, die jezelf beroemt op een wet, door de overtreding van de wet ontteer jij God! ²⁴ Want vanwege jullie wordt de naam van God gelasterd onder de natiën, zoals er geschreven staat.

²⁵ Want besnijdenis verschaft inderdaad nut, indien jij de wet in praktijk brengt, maar indien jij een overtreder van de wet bent, is jouw besnijdenis voorhuid geworden. ²⁶ Ingeval dan de voorhuid de rechtseisen van de wet houdt, zal niet zijn voorhuid tot besnijdenis gerekend worden? ²⁷ En de voorhuid, die dat van nature is, zal, de wet volbrengend, jou oordelen die door geschrift en besnijdenis overtreder van de wet is.

²⁸ Want niet hij is Jood die in het openbaar is, noch is dat besnijdenis die in het openbaar in het vlees plaatsvindt, ²⁹ maar hij is Jood die in het verborgene is, en dat is besnijdenis, die van het hart is, in geest, niet naar de letter, wiens lofprijs niet van mensen maar van God is.

13. 3:20; Jak 1:22. 16. Ope 20:12; Pre 12:14. 19. Mat 15:14. 21. Mat 23:2; Mal 3:8. 23. Psa 50:16-21. 24. Jes 52:5; Eze 36:20. 26. Jer 4:4. 29. Deut 30:6; 9:6,7; Joh 8:39.

Het buitengewone van de Jood en de trouw van God

³ ¹ Wat is dan ook het buitengewone van de Jood, of wat is dan ook het nut van de besnijdenis? ² Veel, op iedere manier. Want eerst, inderdaad, dat hun de woorden van God toevertrouwd zijn. ³ Want wat als sommigen ongelovig zijn? Zal niet hun ongeloof de trouw van God buiten werking stellen? ⁴ Moge het niet gebeuren! Laat God nu waar zijn, alle mensen echter een leugenaar, net zoals er geschreven staat:

"Zodat U gerechtvaardigd zou zijn in Uw woorden,
en U zal overwinnen wanneer U geoordeeld wordt."

⁵ Indien echter onze onrechtvaardigheid Gods rechtvaardigheid aanbeveelt, wat zullen wij dan ook uitspreken? Is God, Die de toorn over ons brengt, niet onrechtvaardig? Naar de mens zeg ik dit. ⁶ Moge het niet gebeuren! Hoe zal God anders de wereld oordelen? ⁷ Indien echter de waarheid van God overvloedt door mijn leugen, tot Zijn heerlijkheid, waarom word ook ik nog als zondaar geoordeeld?

⁸ En het is toch niet, zoals wij gelasterd worden en zoals sommigen verklaren dat wij zeggen: "Wij zouden de kwade dingen doen, opdat de goede dingen komen", over wie het oordeel gerechtigd is.

2. Deut 4:7,8; Psa 147:19. 3. 2Tim 2:13. 4. Ope 15:3; 16:7; Psa 116:11; Psa 51:4. 5. 6:19; Gal 3:15. 8. 6:1.

Allen zijn onder de zonde

⁹ Wat dan? Zijn wij bevoorrecht? Geheel niet, want wij hebben tevoren zowel Joden als Grieken beschuldigd, dat allen onder de zonde zijn, ¹⁰ zoals er geschreven staat:

"Niemand is rechtvaardig, zelfs niet één.

¹¹ Niemand is er die begrijpt.

Niemand is er die God zoekt.

¹² Allen mijden Hem, gelijktijdig zijn zij onbruikbaar geworden.

Er is niemand die mildheid bewerkt, er is er niet tot één toe."

¹³ "Hun keel is een geopend graf.

Met hun tongen bedriegen zij."

"Gif van adders is onder hun lippen."

¹⁴ "Wiens mond boordevol is van verwensing en bitterheid."

¹⁵ "Snel zijn hun voeten om bloed uit te gieten.

¹⁶ Vernieling en rampspoed zijn op hun wegen,

¹⁷ en de weg van vrede kennen zij niet."

¹⁸ "Er is geen vrees van God voor hun ogen."

¹⁹ Wij weten echter dat al wat de wet zegt, het spreekt tot hen die onder de wet zijn, opdat iedere mond versperd wordt en heel de wereld onder het rechtsvonnis van God komt, ²⁰ omdat uit werken van wet totaal geen vlees gerechtvaardigd zal worden voor het aangezicht van Hem, want door wet is de erkenning van zonde.

9. Gal 3:22. 12. Ps 14:1-3. 13. Ps 5:9; Ps 140:3. 14. Ps 10:7. 15. Spr 1:16. 17. Jes 59:7-8. 18. Ps 36:1. 19. Gal 3:22. 20. 7:7; Ps 143:2.

De rechtvaardigheid van God, los van de wet

²¹ Nú is echter, los van wet, rechtvaardigheid van God openbaar gemaakt (waarvan getuigd wordt door de wet en de profeten), ²² een rechtvaardigheid echter van God door het geloof van Jezus Christus, voor allen en op allen die geloven. Er is immers geen onderscheid, ²³ want allen zondigen en lijden gebrek aan de heerlijkheid van God, ²⁴ en worden om niet gerechtvaardigd in Zijn genade, door de vrijkoping die in Christus Jezus is, ²⁵ Die God voor zich geplaatst heeft als gunstig stemmende door het geloof in Zijn bloed, tot bewijs van Zijn rechtvaardigheid, vanwege het voorbijgaan aan de zondige daden die tevoren geschied zijn in de verdraagzaamheid van God, ²⁶ tot het bewijs van Zijn rechtvaardigheid in de huidige periode, om Zelf rechtvaardig te zijn en te rechtvaardigen wie uit het geloof van Jezus is. ²⁷ Waar is dan het roemen? Het is uitgesloten. Door welke wet? Van werken? Zeker niet, maar door de wet van geloof. ²⁸ Want wij rekenen dat een mens gerechtvaardigd wordt

door geloof, los van werken van wet.

²⁹ Of is Hij alleen de God van Joden? Juist niet ook van de natiën? Ja, ook van de natiën, ³⁰ wanneer er namelijk één God is, Die de besnijdenis zal rechtvaardigen uit geloof en de voorhuid door het geloof. ³¹ Stellen wij de wet dan door het geloof buiten werking? Moge het niet gebeuren! Maar wij laten de wet in stand.

25. Lev 16:14-16. 27. 1Kor 1:29. 28. Gal 2:16.

Abraham gerechtvaardigd uit geloof

4 ¹ Wat zullen wij dan ook uitspreken dat Abraham, onze voorvader, naar het vlees gevonden heeft? ² Want indien Abraham gerechtvaardigd is uit werken, dan heeft hij roem, maar niet bij God. ³ Want wat zegt de schrift? "Abraham nu geloofde God en het werd hem tot rechtvaardigheid gerekend."

⁴ Aan wie werkt, rekent men het loon echter niet toe naar genade maar als schuld.

⁵ Aan wie echter niet werkt, maar vertrouwt op Hem Die de oneerbiedige rechtvaardigt, rekent Hij zijn geloof tot rechtvaardigheid. ⁶ Net als ook David spreekt van het geluk van de mens aan wie God rechtvaardigheid toerekent, los van werken:

⁷ "Gelukkig zij van wie de wetteloosheden losgelaten en van wie de zonden overdekt zijn!

⁸ Gelukkig de man aan wie de Heer in geen geval zonde zal toerekenen."

⁹ Dit gelukkig spreken dan, is zij voor de besnijdenis of ook voor de voorhuid? Want wij zeggen: "Abraham is het geloof tot rechtvaardigheid gerekend." ¹⁰ Hoe is het dan gerekend? Behoorde hij tot de besnijdenis of tot de voorhuid? Niet tot de besnijdenis, maar tot de voorhuid. ¹¹ En hij heeft het teken van besnijdenis genomen, een zegel van de rechtvaardigheid van het geloof dat in de voorhuid was, opdat hij vader is van allen die geloven door de voorhuid, zodat hun de rechtvaardigheid toegerekend wordt, ¹² en vader van de besnijdenis, niet alleen voor hen die uit de besnijdenis zijn, maar ook voor hen die de grondregels opvolgen in de voetsporen van het geloof van onze vader Abraham, die behoorde tot de voorhuid.

¹³ Want niet door wet is de belofte aan Abraham of aan zijn zaad gedaan, dat hij erfgenaam zou zijn van de wereld, maar door rechtvaardigheid van geloof. ¹⁴ Want indien zij die uit de wet zijn, erfgenamen zijn, is het geloof leeggemaakt en is de belofte buiten werking gesteld, ¹⁵ want de wet bewerkt toorn. Waar echter geen wet is, is evenmin overtreding.

¹⁶ Derhalve is het uit geloof, opdat het in overeenstemming is met genade, zodat de

belofte bevestigd zou zijn aan al het zaad, niet alleen aan hen die uit de wet zijn, maar ook aan hen die uit het geloof zijn van Abraham, die vader is van ons allen, ¹⁷ – zoals geschreven staat: "Ik heb jou aangesteld tot vader van veel natiën" – ten overstaan van Wie hij geloofde, God, die de doden levend maakt, en de dingen roept die niet zijn, alsof zij zijn. ¹⁸ Hij geloofde tegen hoop in op hoop, dat hij vader van veel natiën zou worden, in overeenstemming met het uitgesprokene: "Zo zal uw zaad zijn." ¹⁹ En, niet zwak in geloof, overwoog hij dat het eigen lichaam al afgestorven was – ongeveer honderd jaar oud zijnd – en het afsterven van de baarmoeder van Sara, ²⁰ aan de belofte van God werd echter niet getwijfeld door ongeloof, maar hem werd kracht gegeven door geloof en gaf heerlijkheid aan God, ²¹ ten volle verzekerd dat wat Hij beloofd heeft, Hij ook bij machte is te doen. ²² Daarom is het hem ook gerekend tot rechtvaardigheid.

²³ Nu is het niet geschreven vanwege hem alleen, dat het hem toegerekend is, ²⁴ maar ook vanwege ons, aan wie Hij op het punt staat het toe te rekenen, die vertrouwen op Hem die Jezus, onze Heer, opgewekt heeft uit de doden, ²⁵ Die werd overgegeven vanwege onze misstappen en werd opgewekt vanwege onze rechtvaardiging.

3. Gal 3:6. 8. Psa 32:1-2. 12. Gal 3:7. 13. Gen 18:18. 17. Gen 17:5. 18. Gen 17:5-7. 19. Gen 17:17. 20. Heb 11:11.

Door onze Heer Jezus Christus

⁵ ¹ Wij dan, die gerechtvaardigd zijn uit geloof, zouden vrede hebben naar God toe, door onze Heer Jezus Christus, ² door Wie wij ook de toegang hebben verkregen in geloof tot deze genade, waarin wij staan en roemen, in hoop op de heerlijkheid van God.

³ En niet alleen dat, maar wij beroemen ons ook in de verdrukkingen, wetend dat verdrukking volharding bewerkt, ⁴ volharding echter beproefdheid, beproefdheid echter hoop. ⁵ De hoop nu maakt niet te schande, omdat de liefde van God in onze harten uitgegoten is door de heilige geest, die ons gegeven is.

⁶ Want Christus is, terwijl wij nog zwak waren, dat nog in overeenstemming met de periode, voor oneerbiedigen gestorven. ⁷ Want voor een rechtvaardige zal nauwelijks iemand sterven – want voor de goede zou misschien iemand ook durven te sterven.

⁸ God beveelt echter aan ons Zijn eigen liefde aan, omdat, terwijl wij nog zondaren waren, Christus voor ons gestorven is. ⁹ Veel meer dan, nu gerechtvaardigd in Zijn bloed, zullen wij door Hem gered worden van de toorn.

¹⁰ Want indien wij, toen we vijanden waren, verzoend werden met God door de dood

van Zijn zoon, veel meer zullen wij, verzoend geworden, gered worden in Zijn leven.

¹¹ En dat niet alleen, maar wij roemen ook in God door onze Heer Jezus Christus, door Wie wij nu de verzoening ontvangen hebben.

2. Efe 3:12. 5. Efe 1:13. 10. 2Kor 5:18.

Adam en Christus - alle mensen gerechtvaardigd

¹² Derhalve, evenals door één mens de zonde in de wereld binnengekomen is, en door de zonde de dood, zo is ook tot in alle mensen de dood doorgekomen, waarop allen zondigen, ¹³ want tot de wet was er zonde in de wereld; zonde wordt echter niet in rekening gebracht, als de wet er niet is. ¹⁴ Niettemin heeft de dood geheerst van Adam tot aan Mozes, ook over hen die niet gezondigd hebben in de gelijkenis van de overtreding van Adam, die een voorbeeld is van Hem die op het punt staat te komen.

¹⁵ Maar, niet zoals met de misstap, zo ook met de genadegave. Want indien door de misstap van die éne de velen sterven, veel meer vloeit de genade van God en het geschenk in genade, die is van die éne mens, Jezus Christus, in de velen over.

¹⁶ En het is met de schenking niet zoals door de éne die zondigde. Want het oordeel is inderdaad uit één tot veroordeling, de genadegave is echter uit veel misstappen tot Zijn rechtvaardige daad. ¹⁷ Want indien door de misstap van de éne de dood geheerst heeft door de éne, veel meer zullen zij die de overmaat van de genade en van het geschenk van de rechtvaardigheid ontvangen in het leven heersen door de Éne, Jezus Christus.

¹⁸ Dan, zoals het dus door één misstap voor alle mensen tot veroordeling is, zo is het ook door één rechtvaardige daad voor alle mensen tot rechtvaardiging van leven.

¹⁹ Want evenals door de ongehoorzaamheid van de éne mens de velen worden aangesteld tot zondaren, zo zullen ook door de gehoorzaamheid van de Éne de velen worden aangesteld tot rechtvaardigen.

²⁰ De wet is er echter bij in gekomen, opdat de misstap zou toenemen. Waar echter de zonde toeneemt overstroomt de genade, ²¹ opdat evenals de zonde heerst in de dood, zo ook de genade zou heersen door rechtvaardigheid, tot leven gedurende de tijdperken, door Jezus Christus, onze Heer.

12. Gen 2:17. 18. 1Kor 15:22. 20. Gal 3:19.

Gestorven en opgewekt met Christus

6 ¹ Wat zullen wij dan ook uitspreken? Dat wij zouden blijven bij de zonde, opdat de genade zou toenemen?

² Moge het niet gebeuren! Wij, die gestorven zijn voor de zonde, hoe zullen wij nog in haar leven? ³ Of zijn jullie onwetend dat al wie gedoopt zijn in Christus Jezus, in Zijn dood gedoopt zijn? ⁴ Wij zijn dan begraven met Hem door de doop in de dood, opdat, evenals Christus opgewekt is uit de doden door de heerlijkheid van de Vader, zo ook wij in nieuwigheid van leven zouden wandelen. ⁵ Want indien wij samengegroeid zijn geworden in de gelijkenis van Zijn dood, zullen wij niettemin ook van de opstanding zijn, ⁶ dit wetend, dat onze oude mens mede gekruisigd is, opdat het lichaam van de zonde buiten werking gesteld zou zijn, en wij niet meer slaaf zijn voor de zonde, ⁷ want wie gestorven is, is gerechtvaardigd van de zonde.

⁸ Indien wij echter gestorven zijn tezamen met Christus, geloven wij dat wij ook zullen leven met Hem, ⁹ wetend dat Christus, opgewekt uit de doden, niet meer sterft; de dood is niet langer heer over Hem. ¹⁰ Want in dat Hij voor de zonde gestorven is, is Hij eens voor altijd gestorven, maar in dat Hij leeft, leeft Hij voor God. ¹¹ Zo ook jullie, reken julliezelf inderdaad dood te zijn voor de zonde, maar levend voor God in Christus Jezus, onze Heer.

¹² Laat dan de zonde niet heersen in jullie stervende lichaam, om aan zijn begeerten te gehoorzamen, ¹³ en stel jullie leden ook niet op als werktuigen van onrechtvaardigheid voor de zonde, maar presenteer julliezelf voor God als levenden uit de doden, en jullie leden als werktuigen van rechtvaardigheid voor God. ¹⁴ Want zonde zal over jullie niet heer zijn, want jullie zijn niet onder wet maar onder genade.

1. 3:8. 3. Kol 2:12. 5. Fil 3:10-11. 6. Gal 5:24. 10. Joh 6:57; 1Pet 3:18. 11. 2Kor 5:15; Gal 2:20. 13. 12:1-2.

Slaaf van de zonde of van de rechtvaardigheid

¹⁵ Wat dan? Zouden wij zondigen, omdat wij niet onder wet zijn maar onder genade? Moge het niet gebeuren! ¹⁶ Weten jullie niet dat voor wie jullie jezelf opstellen als slaven tot gehoorzaamheid, jullie slaven zijn van wie jullie gehoorzamen, oftewel van zonde tot de dood, of van gehoorzaamheid tot rechtvaardigheid? ¹⁷ Dank echter zij aan God, dat jullie slaven van de zonde waren, maar nu gehoorzamen jullie van harte het voorbeeld van onderwijs waaraan jullie overgegeven zijn, ¹⁸ en, vrij gemaakt van de zonde, zijn jullie tot slaaf van de rechtvaardigheid gemaakt.

¹⁹ Op menselijke wijze zeg ik dit, vanwege de zwakheid van jullie vlees. Want evenals jullie je leden hebben gepresenteerd als slaven van de onreinheid en de wetteloosheid tot wetteloosheid, presenteer zo nu jullie leden als slaven van de rechtvaardigheid tot heiliging. ²⁰ Want toen jullie slaven waren van de zonde, waren

jullie vrij van de rechtvaardigheid. ²¹ Wat voor vrucht hadden jullie dan toen? Dingen waarvoor jullie je nu schamen, want de voltooiing van die dingen is inderdaad de dood. ²² Nú echter, vrij gemaakt van de zonde, maar tot slaaf gemaakt van God, hebben jullie je vrucht tot heiliging, en als voltooiing leven gedurende de tijdperken. ²³ Want het rantsoen van de zonde is de dood, de genadegave echter van God is leven gedurende de tijdperken in Christus Jezus onze Heer.

17. Joh 8:34. 22. Joh 8:36.

De wet en zonde

⁷ ¹ Of zijn jullie onwetend, broeders (want tot hen die de wet kennen spreek ik), dat de wet heer is over de mens gedurende al de tijd dat hij leeft?

² Want de gehuwde vrouw is aan haar levende man gebonden door de wet. Wanneer echter de man sterft, is zij vrijgesteld van de wet van haar man. ³ Dan zal dus, terwijl haar man leeft, zij als echtbrekster betiteld worden ingeval zij van een andere man zou worden. Ingeval haar man echter sterft, is zij vrij van de wet, zodat zij geen echtbrekster is wanneer zij van een andere man wordt.

⁴ Daarom, mijn broeders, zijn ook jullie ter dood gebracht voor de wet door het lichaam van Christus, zodat jullie worden van een Ander, Die uit de doden is opgewekt, opdat wij vrucht zouden dragen voor God. ⁵ Want toen wij in het vlees waren, waren de hartstochten van de zonden, die er waren door de wet, werkzaam in onze leden, om vrucht te dragen voor de dood. ⁶ Nú echter zijn wij vrijgesteld van de wet, gestorven aan dat waardoor wij werden neergehouden, zodat wij slaven in nieuwhed van geest en niet in oudheid van letter.

⁷ Wat zullen wij dan ook uitspreken? Dat de wet zonde is? Moge het niet gebeuren! Maar ik ken de zonde niet tenzij door de wet, want ik was bovendien niet bekend met begeerte, tenzij de wet zei: "Jij zal niet begeren." ⁸ De zonde nu, een aansporing gekregen hebbend door het gebod, bewerkt in mij iedere begeerte. Want los van de wet is de zonde dood. ⁹ Ik nu leefde eens los van de wet; toen echter het gebod gekomen was, leefde de zonde op, maar ik stierf, ¹⁰ en het gebod dat tot leven moest zijn, dit werd voor mij bevonden tot de dood te leiden. ¹¹ Want de zonde, een aansporing gekregen hebbend door het gebod, heeft mij misleid en erdoor gedood.

¹² Zo is de wet inderdaad heilig en het gebod heilig en rechtvaardig en goed.

2. 1Kor 7:39. 4. Gal 2:19-20. 5. 6:21. 7. 3:20; Exo 20:17. 8. 5:13. 12. 1Tim 1:8; Exo 18:5.

Vleselijk en geestelijk

¹³ Is dan het goede voor mij dood geworden? Moge het niet gebeuren! Maar de zonde, opdat de zonde zichtbaar zou worden, bewerkt door het goede voor mij

dood, opdat de zonde door het gebod een bovenmatige zondaar zou worden. ¹⁴ Want wij weten dat de wet geestelijk is, ik ben echter vleeselijk, verhandeld onder de zonde. ¹⁵ Want wat ik bewerk, weet ik niet, want niet wat ik wil, dat breng ik in praktijk, maar wat ik haat, dat doe ik. ¹⁶ Indien ik nu dat doe wat ik niet wil, beaam ik van de wet dat zij uitstekend is. ¹⁷ Nú bewerk ik het echter niet langer zelf, maar de zonde die in mij woont. ¹⁸ Want ik weet dat het goede niet in mij woont (dat is, in mijn vlees), want het willen is voorhanden in mij, het uitstekende bewerken echter niet. ¹⁹ Want niet wat ik wil, het goede, doe ik, maar wat ik niet wil, het kwade, dat breng ik in de praktijk. ²⁰ Indien ik nu dat wat ik niet wil doe, bewerk ik het niet langer zelf, maar de zonde die in mij woont.

²¹ Ik vind dus deze wet: dat, wanneer ik het uitstekende wil doen, het kwade in mij voorhanden is. ²² Want naar de innerlijke mens heb ik genot in de wet van God, ²³ in mijn leden zie ik echter een andere wet, die oorlog voert met de wet van mijn denken en mij gevangen wegvoert in de wet van de zonde die in mijn leden is.

²⁴ Ik ellendig mens! Wat zal mij dan ook bergen uit dit lichaam van de dood?

²⁵ Genade echter! Ik dank God door Jezus Christus onze Heer. ²⁶ Dus dan slaaf ik zelf inderdaad met het denken voor de wet van God, met het vlees echter voor de wet van zonde.

23. Gal 5:17.

Niet wandelen naar het vlees maar naar de geest

8 ¹ Er is dus nu geen veroordeling voor hen die in Christus Jezus zijn. Zij wandelen niet naar het vlees maar naar de geest. ² Want de wet van de geest van het leven in Christus Jezus heeft je vrijgemaakt van de wet van de zonde en van de dood. ³ Want wat onmogelijk was voor de wet, waarin het zwak was door het vlees – God heeft, Zijn eigen zoon gezonden hebbend in gelijkenis van het vlees van zonde en aangaande zonde, de zonde veroordeeld in het vlees, ⁴ opdat de rechtseis van de wet vervuld is in ons, die niet wandelen naar het vlees maar naar de geest.

⁵ Want zij die naar het vlees zijn, zijn gezind op de dingen van het vlees, zij die echter naar de geest zijn, op de dingen van de geest. ⁶ Want de gezindheid van het vlees is de dood, de gezindheid van de geest is echter leven en vrede, ⁷ omdat de gezindheid van het vlees vijandschap is tegen God, want aan de wet van God onderschikt zij zich niet, want zij kan dat ook niet. ⁸ Zij nu, die in het vlees zijn, kunnen God niet behagen.

⁹ Jullie echter zijn niet in het vlees, maar in de geest, wanneer namelijk de geest van God in jullie woont. Indien iemand nu de geest van Christus niet heeft, is deze niet

van Hem.¹⁰ Indien echter Christus in jullie is, dan is het lichaam inderdaad dood door de zonde, de geest echter leven door de rechtvaardigheid.¹¹ Indien echter de geest van Hem, die Jezus opgewekt heeft uit de doden, in jullie woont, dan zal Hij, Die Christus Jezus opgewekt heeft uit de doden, ook jullie stervende lichamen levend maken door Zijn geest, die in jullie woont.¹² Dan zijn wij dus schuldenaren, broeders, niet van het vlees, om naar het vlees te leven,¹³ want indien jullie naar het vlees leven, staan jullie op het punt te sterven. Indien jullie echter door de geest de praktijken van het lichaam ter dood brengen zullen jullie leven.¹⁴ Want al wie geleid worden door de geest van God, deze zijn zonen van God.

¹⁵ Want jullie hebben geen geest van slavernij ontvangen, die weer tot vrees leidt, maar jullie hebben de geest van aanneming tot zonen ontvangen, waarin wij schreeuwen: "Abba, Vader!"¹⁶ De geest zelf getuigt tezamen met onze geest dat wij kinderen van God zijn.¹⁷ Indien echter kinderen, dan ook erfgenamen, inderdaad, erfgenamen van God, mede-erfgenamen echter van Christus; wanneer wij namelijk samen lijden, opdat wij ook samen verheerlijkt worden.

4. Gal 5:16. 6. 6:21. 11. Fil 3:10. 13. Gal 6:8. 15. 2Tim 1:7. 17. Gal 4:7.

Zuchten en reikhalzend uitkijken

¹⁸ Want ik reken erop dat het lijden van de huidige periode niet waardig is tegenover de heerlijkheid die op het punt staat onthuld te worden aan ons.¹⁹ Want het reikhalzend uitkijken van de schepping wacht op de onthulling van de zonen van God.²⁰ Want aan ijdelheid is de schepping onderschikt, niet vrijwillig, maar door Hem die onderschikt heeft,²¹ in de hoop dat ook de schepping zelf vrij gemaakt zal worden van de slavernij van het verderf tot de vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen van God.²² Want wij hebben waargenomen dat heel de schepping samen zucht en weeën heeft tot nu toe.²³ En dat niet alleen, maar ook wijzelf, die de eersteling van de geest hebben, ook wij zelf zuchten in onszelf, onze aanneming tot zonen verwachtend, de vrijkoping van ons lichaam.²⁴ Want in die hoop zijn wij gered. Hoop nu die gezien wordt is geen hoop, want wat iemand ziet, waarom hoopt hij het ook?²⁵ Indien wij echter hopen op wat wij niet zien, wachten wij erop door volharding.

²⁶ Op dezelfde wijze nu komt ook de geest onze zwakheid te hulp, want wij weten niet wat wij zouden bidden, naar wat past, maar de geest zelf pleit voor ons in onuitgesproken zuchten.²⁷ Hij nu, die de harten navorst, weet wat de gezindheid van de geest is, dat hij, in overeenstemming met God, pleit voor de heiligen.

²⁸ Wij weten echter dat God alles doet meewerken tot het goede, voor hen die God

liefhebben, die in overeenstemming met Zijn voornemen geroepen zijn, ²⁹ en dat wie Hij tevoren kent, Hij ook tevoren bestemt gelijkvormig te zijn aan het beeld van Zijn Zoon, opdat Hij Eerstgeborene is onder veel broeders; ³⁰ wie Hij echter tevoren bestemt, deze roept Hij ook, en wie Hij roept, deze rechtvaardigt Hij ook; wie Hij echter rechtvaardigt, deze verheerlijkt Hij ook.

18. 2Kor 4:17. 19. Kol 3:4. 23. 2Kor 5:2. 28. 2Kor 4:15. 30. 2Tim 1:9.

Niets kan ons scheiden van de liefde van God

³¹ Wat zullen wij dan ook uitspreken tot deze dingen? Indien God voor ons is, wie is tegen ons? ³² Zeker, Hij Die Zijn eigen zoon niet ontzien, maar Hem voor ons allen overgegeven heeft, hoe zal Hij ons zeker niet ook tezamen met Hem alles in genade schenken? ³³ Wie zal uitgekozenen van God aanklagen? God, Die rechtvaardigt? ³⁴ Wie is het die veroordeelt? Christus Jezus, Die gestorven is, meer nog, Die werd opgewekt, Die ook aan de rechterhand van God is, Die ook voor ons pleit? ³⁵ Wat zal ons scheiden van de liefde van God in Christus Jezus? Verdrukking of benauwdheid of vervolging of honger of naaktheid of gevaar of het zwaard? ³⁶ Zoals er staat geschreven:

"Omwille van U worden wij geheel de dag ter dood gebracht,
wij zijn gerekend als schapen voor de slacht."

³⁷ Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars door Hem Die ons liefheeft.

³⁸ Want ik ben ervan overtuigd dat noch dood, noch leven, noch boodschappers, noch overheden, noch wat tegenwoordig is, noch wat op het punt staat te komen, noch krachten, ³⁹ noch verhevenheid, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, die in Christus Jezus is, onze Heer.

32. 1Kor 3:21-23. 36. Psal 44:23. 37. 2Kor 2:14. 39. Joh 15:9.

Israël - God ontfermt en verhardt wie Hij wil

9 ¹ Waarheid zeg ik in Christus, ik lieg niet, mijn geweten getuigt tezamen met mij in de heilige geest, ² dat er grote droefheid in mij is en onophoudelijke pijn in mijn hart. ³ Want ik wenste zelf onder een vloek te zijn, weg van Christus, voor mijn broeders, mijn verwanten naar het vlees, ⁴ die Israëlieten zijn, van wie de aanneming tot zonen is en de heerlijkheid en de verbonden en de wetgeving en de dienst aan God en de beloften, ⁵ van wie de vaders zijn en uit wie Christus naar het vlees is, Die is over allen. God zij gezegend voor de tijdperken. Amen!

⁶ Nu is het niet zo, dat het woord van God uitgevallen is, want niet allen die uit Israël zijn, deze zijn Israël, ⁷ noch dat alle kinderen zaad van Abraham zijn, maar "In Isaak

zal voor jou zaad geroepen worden".⁸ Dit is: niet de kinderen van het vlees, deze zijn kinderen van God, maar de kinderen van de belofte rekent Hij tot het zaad.

⁹ Want het woord van belofte is dit: "In deze periode zal ik komen en zal er voor Sara een zoon zijn."¹⁰ Dat echter niet alleen, maar ook Rebekka heeft haar bed uit één, Isaak, onze vader.¹¹ Want toen zij vooralsnog niet voortgebracht waren, ook niet iets goeds of slechts bedreven hadden – opdat het voornemen van God overeenkomstig uitkiezing blijft, niet uit werken, maar uit Hem Die roept –¹² werd tot haar uitgesproken: "De grotere zal voor de mindere slaven,"¹³ zoals geschreven staat: "Jakob heb Ik liefgehad, Ezau echter heb ik gehaat."

¹⁴ Wat zullen wij dan uitspreken? Toch niet dat er onrechtvaardigheid is bij God? Moge het niet gebeuren! ¹⁵ Want tot Mozes zegt Hij: "Ik zal barmhartig zijn voor wie Ik ook maar barmhartig ben en Ik zal medelijden hebben met wie Ik ook maar medelijden heb." ¹⁶ Dan hangt het dus niet af van wie wil, noch van wie rent, maar van God Die barmhartig is. ¹⁷ Want de schrift zegt tot de farao: "Juist hiertoe heb Ik jou verwekt, zodat Ik in jou Mijn kracht zou tonen en zodat Mijn naam afgekondigd zou worden over heel de aarde." ¹⁸ Dan is Hij dus voor wie Hij wil barmhartig, wie Hij echter wil verhardt Hij.

¹⁹ Jij zal dan tot mij uitspreken: "Waarom doet Hij dan nog beklag? Want wie heeft Zijn raadsbesluit weerstaan?" ²⁰ O mens! Voorzeker, wie ben jij die tegenantwoord geeft aan God? Het geknede zal toch niet uitspreken tegen de Vormer: "Waarom maak jij mij zo?" ²¹ Of heeft de pottenbakker niet autoriteit om van het leem uit hetzelfde kneedsel het ene voorwerp inderdaad tot eer te maken, het andere echter tot oneer? ²² Indien nu God – omdat Hij Zijn toorn wil tonen en bekendmaken dat Hij bij machte is – met veel geduld de voorwerpen van toorn draagt, die bereid zijn voor de ondergang, ²³ dan is dat opdat Hij ook de rijkdom van Zijn heerlijkheid bekend zou maken over de voorwerpen van barmhartigheid die Hij van tevoren gereedgemaakt heeft voor heerlijkheid – ²⁴ ons, die Hij ook geroepen heeft, niet alleen uit de Joden maar ook uit de natiën. ²⁵ Zoals Hij ook zegt in Hosea:

"Ik zal wat niet Mijn volk is noemen: 'Mijn volk,'
en zij die niet geliefd is: 'Geliefde.'"

²⁶ "En het zal zijn, in de plaats waar uitgesproken is tot hen: 'Jullie zijn niet
Mijn volk,'
daar zullen zij genoemd worden: 'Zonen van de levende God.'"

²⁷ Jesaja nu schreeuwt over Israël: "Al zou het getal van de zonen van Israël als het zand van de zee zijn, het overblijfsel zal gered worden, ²⁸ want volledig en kort en bondig zal de Heer Zijn woord uitvoeren op de aarde."

²⁹ En, zoals Jesaja tevoren verklaard heeft:

"Tenzij de Heer Zebaoth ons zaad had overgelaten,
als Sodom zouden wij worden,
en aan Gomorra zouden wij gelijk zijn."

3. Exo 32:32. 4. Exo 4:22; Ps 147:19. 6. 11:1. 7. Gen 21:12. 8. Gal 4:23. 9. Gen 18:10-14.
10. Gen 25:21. 11. Gal 2:16. 12. Gen 25:23. 13. Mal 1:2,3. 15. Exo 33:19. 17. Exo 9:16. 18. Exo
4:21. 20. Job 33:12; Jes 45:9. 25. Hos 2:23. 26. Hos 1:10. 27. Jes 10:22; Jer 11:5. 29. Jes 1:9.

Gerechtigheid uit geloof, niet de wet

³⁰ Wat zullen wij dan uitspreken? Dat de natiën, die rechtvaardigheid niet najagen, rechtvaardigheid gegrepen hebben; een rechtvaardigheid echter, die uit geloof is.

³¹ Israël echter, de wet van rechtvaardigheid najagend, heeft de wet van rechtvaardigheid niet ingehaald. ³² Waarom? Omdat het niet uit geloof is, maar als uit werken van de wet. Zij hebben zich gestoten aan de steen van aanstoot, ³³ zoals er staat geschreven:

"Zie, Ik plaats in Sion een steen van aanstoot en een rots als strik,
En hij die vertrouwt op Hem zal niet te schande worden."

10 ¹ Inderdaad, broeders, het verlangen van mijn hart en mijn smeekbede tot God voor hen is tot redding. ² Want ik getuig van hen dat zij een geestdrift voor God hebben, maar niet gepaard met erkenning. ³ Want, onwetend aangaande de rechtvaardigheid van God en zoekend hun eigen rechtvaardigheid tot stand te brengen, werden zij niet onderschikt aan de rechtvaardigheid van God. ⁴ Want Christus is de voltooiing van wet, tot rechtvaardigheid voor eenieder die gelooft.

⁵ Want Mozes schrijft over de rechtvaardigheid die uit wet is, dat de mens die deze dingen doet, daarin zal leven. ⁶ De rechtvaardigheid uit geloof zegt echter zo: "Jij zou niet in jouw hart zeggen: 'Wie zal omhooggaan naar de hemel?' " – dat is, om Christus naar beneden te leiden – ⁷ of "Wie zal afdalen tot in de afgrond?" – dat is, om Christus uit de doden omhoog te leiden. ⁸ Maar wat zegt zij? "Nabij jou is de uitspraak, in jouw mond en in jouw hart" – dat is, de geloofsuitspraak die wij verkondigen, ⁹ dat ingeval jij met jouw mond de uitspraak belijdt, dat Jezus Heer is, en in jouw hart gelooft dat God Hem heeft opgewekt uit de doden, jij gered zal worden. ¹⁰ Want met het hart gelooft men tot rechtvaardigheid, met de mond echter belijdt men tot redding. ¹¹ Want de schrift zegt: "Al wie vertrouwt op Hem zal niet te schande gemaakt worden." ¹² Want er is geen onderscheid tussen Jood en Griek, want Dezelfde is Heer van allen, Die rijk is voor allen die Hem aanroepen. ¹³ Want eenieder die de naam van de Heer aanroept, zal gered worden.

¹⁴ Hoe zouden zij dan Hem aanroepen in Wie zij niet geloven? En hoe geloven in

Hem van Wie zij niet gehoord hebben? En hoe horen zonder dat men verkondigt?

¹⁵ En hoe verkondigen indien zij niet afgevaardigd zijn, zoals er staat geschreven: "Hoe lieflijk de voeten van hen die het goede verkondigen."

33. Jes 8:14; 10:11; Jes 28:16; 1Pet 2:6. 4. 8:1-4. 5. Lev 18:5. 6. Deut 30:12. 11. Jes 28:16. 13. Joël 2:32. 15. Jes 52:7.

Een weerspannig en tegensprekend volk

¹⁶ Maar niet allen gehoorzamen het evangelie, want Jesaja zegt:

"Heer, wie gelooft het van ons gehoorde?"

¹⁷ Dus het geloof is uit het gehoorde, het gehoorde echter door een uitspraak van Christus.

¹⁸ Maar ik zeg: Hebben zij helemaal niet gehoord? Voorzeker!

"In heel de aarde is hun stem uitgegaan

en tot de einden van de bewoonde wereld hun uitspraken."

¹⁹ Maar ik zeg: Heeft Israël het helemaal niet geweten? Eerst zegt Mozes:

"Ik zal jaloezheid opwekken bij jullie over wat geen natie is,
door een onverstandige natie zal Ik jullie ergeren."

²⁰ Jesaja echter waagt het en zegt:

"Ik ben gevonden door wie Mij niet zoeken;

Ik werd vertoond aan wie niet over Mij navragen."

²¹ Tot Israël zegt Hij nu:

"De gehele dag spread Ik Mijn handen uit naar een weerspannig en tegensprekend volk."

16. Jes 53:1. 18. Psa 19:4. 19. Deut 32:21. 20. Jes 65:1. 21. Jes 65:2.

God stoot zijn volk niet van Zich af

11 ¹ Ik zeg dan: God stoot Zijn volk toch niet van zich af? Moge het niet gebeuren! Want ook ik ben een Israëliet, uit het zaad van Abraham, van de stam van Benjamin.

² God stoot Zijn volk niet van zich af, dat Hij tevoren gekend heeft.

Of weten jullie niet wat de schrift in Elia zegt, als hij bij God pleit tegen Israël?

³ "Heer, Uw profeten doden zij, Uw altaren ondergraven zij, en ik resteer alleen, en zij zoeken mijn ziel." ⁴ Maar wat zegt de Goddelijke kennisgeving tot hem? "Ik heb voor mijzelf zeventuizend mannen overgelaten die hun knie niet gebogen hebben voor Baäl." ⁵ Zo is er dan ook in de huidige periode een rest geworden in overeenstemming met de uitkiezing van genade. ⁶ Indien het nu in genade is, is het niet langer uit werken, anders wordt de genade niet langer genade. Indien het echter uit werken is, is het niet langer genade, anders is het werk niet langer werk.

⁷ Wat dan? Waar Israël naar zoekt, dat heeft het niet verkregen, de uitkiezing echter heeft het verkregen. De overigen nu werden vereelt, ⁸ net zoals geschreven staat: "God geeft hen de geest van verdoving, ogen om niet te zien en oren om niet te horen, tot op de huidige dag."

⁹ En David zegt:

"Laat hun tafel tot een valstrik worden en tot een jachtnet,
en tot een strik en tot vergelding voor hen;

¹⁰ Laten hun ogen duister gemaakt zijn om niet te zien,
en buig hun rug voortdurend samen."

1. Jer 31:31. 2. 1Kon 19:14. 4. 1Kon 19:18. 7. 9:31. 8. Deut 29:4; Jes 29:10. 9. Psa 69:22-23.

De misstap van Israël, de redding voor de natiën

¹¹ Ik zeg dan: zij struikelen toch niet opdat zij vallen? Moge het niet gebeuren! Maar in hun misstap is de redding voor de natiën, om jaloersheid op te wekken bij hen.

¹² Indien nu hun misstap de rijkdom van de wereld is en hun vermindering de rijkdom van de natiën, hoeveel te meer hun volheid! ¹³ Tot jullie nu zeg ik, tot de natiën: voor zover ik dan inderdaad de afgevaardigde van de natiën ben, verheerlijk ik mijn dienst, ¹⁴ of ik, hoe ook maar, jaloersheid zou opwekken bij mijn vlees en enigen uit hen red. ¹⁵ Want indien hun afwerping de verzoening van de wereld is, wat is hun aanneming anders dan leven uit de doden?

¹⁶ Indien nu de eersteling heilig is, dan ook het kneedsel; en indien de wortel heilig is, dan ook de takken. ¹⁷ Indien nu enkele van de takken uitgebroken zijn, en jij echter, een wilde olijfbom zijnde, daartussen geënt en mededeelnemer aan de wortel van de vettigheid van de olijfbom geworden bent, ¹⁸ poch niet over de takken. Indien jij echter pocht: jij draagt de wortel niet, maar de wortel jou.

¹⁹ Jij zal dan uitspreken: "De takken zijn uitgebroken opdat ik geënt zou zijn."

²⁰ Uitstekend! Door ongeloof zijn zij uitgebroken, jij echter staat door geloof. Wees niet hoog gezind, maar vrees! ²¹ Want indien God de natuurlijke takken niet ontzien heeft, zal Hij ook jou niet ontzien! ²² Zie dan de mildheid en strengheid van God! Inderdaad, over wie valt strengheid, over jou echter mildheid van God, ingeval jij bij de mildheid blijft; anders zal ook jij afgehakt worden. ²³ Ook zij nu, indien zij niet blijven bij hun ongeloof, zullen geënt worden, want God is bij machte hen weer te enten. ²⁴ Want indien jij uit de natuurlijke wilde olijfbom afgehakt en tegen de natuur in geënt bent op de edele olijfbom, hoeveel te meer zullen dezen, die natuurlijk zijn, geënt worden op hun eigen olijfbom.

11. 10:19; Han 13:46. 16. Exo 23:19.

Israël voor een deel vereelt, totdat

²⁵ Want ik wil niet dat jullie onwetend zijn, broeders, over dit geheimenis – opdat jullie niet verstandig zouden zijn in eigen ogen – dat voor een deel vereelt^{ing} over Israël is gekomen, totdat de volheid van de natiën binnengekomen is. ²⁶ En zo zal heel Israël gered worden, zoals er staat geschreven:

"Hij Die bergt zal aankomen uit Sion,
Hij zal de oneerbiedigheden van Jakob afkeren.

²⁷ En dit is het verbond van Mij met hen,
wanneer Ik hun zonden wegneem."

²⁸ Naar het evangelie zijn zij inderdaad vijanden vanwege jullie, naar de uitkiezing echter geliefden vanwege de vaders.

²⁹ Want onberouwelijk zijn de genadegaven en de roeping van God. ³⁰ Want evenals jullie eens weerspanning zijn geweest tegen God, en jullie nú barmhartigheid is bewezen in hun weerspanning, ³¹ zo zijn ook dezen nu weerspanning geweest, voor jullie barmhartigheid, opdat ook hen nu barmhartigheid bewezen wordt.

³² Want God sluit allen tezamen in tot weerspanning, opdat Hij over allen barmhartig zou zijn.

³³ O diepte van rijkdom en wijsheid en kennis van God! Hoe onnavorsbaar zijn Zijn oordelen en hoe onnaspeurlijk Zijn wegen! ³⁴ Want wie kent het denken van de Heer? Of wie is Zijn raadgever geworden? ³⁵ Of wie geeft eerst aan Hem, en het zal hem vergolden worden? ³⁶ Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen, Hem zij de heerlijkheid voor de tijdperken! Amen.

26. Jes 59:20-21; Psa 14:7. 27. Jer 31:34. 30. Gal 3:22. 34. Jes 40:13. 36. 1Kor 8:6; Kol 1:16.

Je lichaam presenteren als offer

12 ¹ Ik spreek jullie dan aan, broeders, door het medelijden van God, jullie lichamen te presenteren als offer, levend, heilig, welgevallig voor God, dat is jullie logische dienst aan God. ² En stel je niet in op dit tijdperk, maar transformeer door de vernieuwing van jullie denken, opdat jullie toetsen wat de wil van God is, het goede en welgevallige en volmaakte.

³ Want ik zeg, door de genade die aan mij gegeven is, tot allen die onder jullie zijn, niet hooggezend, boven wat past gezind te zijn, maar gezind te zijn op het hebben van gezond verstand, zoals God aan eenieder een maat van geloof toegedeeld heeft.

⁴ Want net als wij in één lichaam veel leden hebben en de leden niet allen dezelfde functie hebben, ⁵ zo zijn wij, de velen, één lichaam in Christus, afzonderlijk echter van elkaar leden. ⁶ Wij nu hebben genadegaven, onderscheiden in overeenstemming

met de genade die ons gegeven is: ⁷ hetzij profetenwoord, naar analogie van het geloof, hetzij dienst, in het dienen, hetzij die onderwijst, in de onderwijzing, ⁸ hetzij die aanspreekt, in het aanspreken, die meedeelt, in edelmoedigheid, die voorgaat, in ijver, die barmhartig is, in vrolijkheid.

1. 6:13. 2. Efe 4:23; Efe 5:10. 3. 15:15; vers 16; 11:20; 1Kor 4:6; Efe 4:1-4. 5. 1Kor 12:12.

De liefde - overwin met het goede het kwade

⁹ De liefde zij ongeveinsd: het boze verafschuwend, hechtend aan het goede, ¹⁰ in broederlijke vriendschap naar elkaar teder beminrend, in eer elkaar hoger achtend, ¹¹ in ijver niet talmend, vurig in de geest, voor de Heer slavend, ¹² in de hoop verheugend, in verdrukking volhardend, in gebed aanhoudend, ¹³ aan de behoeften van de heiligen deelnemend, de gastvrijheid najagend.

¹⁴ Zegen wie jullie vervolgen, zegen en vervloek niet. ¹⁵ Te verheugen met wie zich verheugen, te wenen met wie wenen, ¹⁶ hetzelfde naar elkaar gezind, niet op hoge dingen gezind, maar laat je wegleiden met het nederige. Word niet verstandig in eigen ogen. ¹⁷ Niemand kwaad met kwaad vergeldend, bedacht op het uitstekende voor het aangezicht van alle mensen, ¹⁸ indien het mogelijk is vanuit jullie, met alle mensen vrede houdend. ¹⁹ Jezelf niet wrekend, geliefde, maar geef plaats aan de toorn, want er staat geschreven: "Aan Mij de wraak, Ik zal vergelden, zegt de Heer."

²⁰ Maar: "Ingeval jouw vijand honger heeft, geef hem een hapje, ingeval hij dorst heeft, geef hem te drinken, want dit doend zal jij vurige kolen op zijn hoofd hopen."

²¹ Laat je niet overwinnen door het kwade, maar overwin met het goede het kwade.

10. Fil 2:3. 12. 1Tes 5:17. 13. Gal 6:10. 17. 1Tes 5:15. 18. 14:19. 19. Deut 32:35. 20. Spr 25:21-22.

Onderschikking aan de autoriteiten

13 ¹ Laat iedere ziel zich aan de boven hem gestelde autoriteiten onderschikken, want er is geen autoriteit tenzij door God. Die er echter zijn, zijn er gezet door God, ² zodat wie zich verzet tegen de autoriteit, de verordening van God heeft weerstaan, en wie weerstaan hebben zullen voor zichzelf oordeel ontvangen, ³ want voor de oversten hoeft men niet bevreesd te zijn in het goede werk maar in het kwade. Jij nu wilt de autoriteit niet vrezen? Doe het goede en jij zal lofprijs hebben van haar.

⁴ Want van God is zij een dienaar, tot het goede voor jou. Wanneer jij echter het kwade doet, vrees, want niet zonder reden is zij bekleed met het zwaard. Want van God is zij een dienaar, een wreker tot toorn voor wie het kwade bedrijven. ⁵ Daarom is het een noodzaak te onderschikken, niet alleen om de toorn, maar ook om het geweten.

⁶ Want derhalve voldoen jullie ook belastingen, want zij zijn ambtsdragers van God, in ditzelfde aanhoudend. ⁷ Geef aan allen het verschuldigde terug: aan wie belasting toekomt, belasting, aan wie voltooing, voltooing, aan wie vrees, vrees, aan wie eer, eer.

7. Mat 22:21.

Elkaar liefhebben en fatsoenlijk wandelen

⁸ Wees niemand iets schuldig dan elkaar lief te hebben, want wie de ander liefheeft, heeft de wet vervuld. ⁹ Want het "Jij zal geen echtbreuk plegen; jij zal niet vermoorden; jij zal niet stelen; jij zal niet vals getuigen; jij zal niet begeren", en indien er enig ander gebod is, het wordt samengevat in dit woord, in het "Jij zal jouw naaste liefhebben als jezelf." ¹⁰ De liefde verricht de naaste geen kwaad. De vervulling dan van de wet is de liefde.

¹¹ En dit: wij kennen de periode, dat het uur al is aangebroken dat wij uit de slaap opgewekt worden, want nu is onze redding dichterbij dan toen wij zijn gaan geloven. ¹² De nacht schrijdt voort, de dag echter is genaderd. Wij zouden dan de werken van de duisternis afleggen en de werktuigen van het licht aandoen. ¹³ Wij zouden, als overdag, fatsoenlijk wandelen, niet in brasserijen en roezen, niet in bedden en losbandigheden, niet in twist en jaloersheid. ¹⁴ Maar doe de Heer Jezus Christus aan, en maak geen voorziening voor het vlees tot begeerten.

8. Mat 22:40. 9. Exo 20:13-17; Lev 19:18. 11. 1Tes 5:6; Efe 5:14. 13. Efe 5:18. 14. Gal 3:27.

Elkaar niet meer oordelen

14 ¹ Neem nu wie zwak is in het geloof tot je, maar niet om te twisten over redeneringen. ² De een gelooft inderdaad alles te mogen eten, de zwakke echter eet groenten. ³ Laat wie eet hem die niet eet niet kleineren en laat wie niet eet hem die eet niet oordelen, want God heeft hem tot zich genomen. ⁴ Wie ben jij, dat je andermans huisknecht oordeelt? Het is aan zijn eigen Heer of hij vaststaat of valt. Hij zal echter staande gehouden worden, want de Heer is bij machte hem staande te houden.

⁵ De een oordeelt inderdaad de ene dag boven een andere dag, de ander oordeelt echter dat iedere dag gelijk is. Laat eenieder in zijn eigen denken ten volle verzekerd zijn. ⁶ Wie bedacht is op de dag: voor de Heer is hij erop bedacht, en wie eet: voor de Heer eet hij, want hij dankt God. En wie niet eet: voor de Heer eet hij niet, en hij dankt God. ⁷ Want niemand van ons leeft voor zichzelf en niemand sterft voor zichzelf. ⁸ Want zowel ingeval wij leven: voor de Heer leven wij, als ingeval wij

sterven: voor de Heer sterven wij. Dan, zowel ingeval wij leven als ingeval wij sterven, van de Heer zijn wij. ⁹ Want hierom is Christus gestorven en leeft Hij: opdat Hij zowel van doden als van levenden Heer zou zijn.

¹⁰ Nu, waarom oordeel jij jouw broeder? Of waarom kleiner jij ook jouw broeder? Want allen zullen wij voor het podium van God staan. ¹¹ Want er staat geschreven:

" 'Ik leef', zegt de Heer:

'Voor Mij zal iedere knie buigen

en alle tong zal van harte God belijden!'"

¹² Dan zal dus ieder van ons aangaande zichzelf rekenschap geven aan God. ¹³ Wij zouden elkaar dan niet meer oordelen. Maar oordeel veeleer dit: geen aanstoot te geven aan de broeder, of een strik.

3. Kol 2:16. 5. Gal 4:10. 11. Jes 45:23; Fil 2:10. 12. Gal 6:5.

Geen aanstoot geven

¹⁴ Ik weet en ben overtuigd in de Heer Jezus dat niets uit zichzelf ontwijfd is, tenzij voor wie iets rekent ontwijfd te zijn; voor hem is het ontwijfd. ¹⁵ Want indien vanwege voedsel jouw broeder bedroefd is, wandel jij niet langer in overeenstemming met de liefde. Richt niet door jouw voedsel hem te gronde voor wie Christus gestorven is.

¹⁶ Laat dan het goede van jullie niet gelasterd worden, ¹⁷ want het koninkrijk van God is geen eten en drinken, maar rechtvaardigheid en vrede en vreugde in de heilige geest. ¹⁸ Want wie hierin slaaft voor Christus is welgevallig voor God en beproefd voor de mensen.

¹⁹ Dan jagen wij dus na wat de vrede en wat de opbouw van elkaar bevordert. ²⁰ Breek niet omwille van voedsel het werk van God af. Alles is inderdaad rein, maar het is kwaad voor de mens die onder aanstoot eet. ²¹ Uitstekend is het geen vlees te eten, noch wijn te drinken, noch iets te doen waaraan jouw broeder zich stoot of door verstrikt wordt of zwak is.

²² Het geloof dat jij hebt, heb het voor jezelf voor het aangezicht van God. Gelukkig hij die zichzelf niet oordeelt voor wat hij geschikt vindt. ²³ Wie echter twijfelt wanneer hij eet, is veroordeeld, omdat hij het niet uit geloof doet. Alles nu wat niet uit geloof is, is zonde.

19. 1Kor 10:23. 21. 1Kor 8:13.

Neem elkaar tot je

15 ¹ Wij nu, die bij machte zijn, zijn schuldig de zwakten van hen die krachteloos zijn te verdragen en niet onszelf te behagen. ² Laat ieder van ons zijn naaste behagen,

voor het goede, tot opbouw. ³ Want ook Christus heeft niet Zichzelf behaagd, maar zoals er staat geschreven: "De beschimpingen van hen die U beschimpen vallen op Mij." ⁴ Want al wat tevoren geschreven is, is tot onze onderwijzing geschreven, opdat wij door de volharding en door de vertroosting van de schriften de hoop zouden hebben.

⁵ Moge de God nu van de volharding en van de vertroosting jullie geven hetzelfde gezind te zijn tot elkaar, in overeenstemming met Christus Jezus, ⁶ opdat jullie eensgezind, met één mond, de God en Vader van onze Heer Jezus Christus verheerlijken. ⁷ Daarom, neem elkaar tot je, zoals ook Christus jullie tot Zich neemt, tot heerlijkheid van God.

⁸ Want ik zeg dat Christus dienaar geworden is van de besnijdenis ter wille van de waarheid van God, om de beloften van de vaders te bevestigen. ⁹ De natiën echter, ter wille van de barmhartigheid, verheerlijken God, zoals er staat geschreven:

"Derhalve zal ik U onder de natiën van harte belijden,
en voor Uw naam zal ik snaren bespelen."

¹⁰ En weer zegt hij:

"Wees blij, natiën, met Zijn volk!"

¹¹ En weer zegt hij:

"Loof de Heer, alle natiën,
en prijs Hem, alle volken."

¹² En weer zegt Jesaja:

"De wortel van Isaï zal er zijn,
en Hij die opstaat om vorst over de natiën te zijn,
op Hem zullen de natiën hopen."

¹³ Moge de God nu van de hoop jullie vervullen met alle vreugde en vrede in het geloven, zodat jullie overvloeien in de hoop, in de kracht van de heilige geest.

2. Fil 2:4. 3. Psa 69:9. 4. 1Kor 10:11; 2Tim 3:16. 6. Fil 3:16. 8. Mat 15:24. 9. Psa 18:49.
10. Deut 32:43. 11. Psa 117:1. 12. Jes 11:1-10.

Ambtsdrager van Christus Jezus

¹⁴ Ik ben er nu ook zelf van overtuigd aangaande jullie, mijn broeders, dat jullie ook zelf helemaal vol zijn met goedheid, vervuld met alle kennis, in staat ook elkaar te vermanen. ¹⁵ Ik heb jullie echter voor een deel gedurfd geschreven – om jullie weer te herinneren – vanwege de genade die mij gegeven is vanuit God, ¹⁶ zodat ik ambtsdrager van Christus Jezus ben voor de natiën, als priester het evangelie van God dienend, opdat het naderingsgeschenk van de natiën welangenaam zou worden, geheiligd in de heilige geest.

¹⁷ Ik heb dan roem in Christus Jezus in de dingen die tot God zijn, ¹⁸ want ik durf niet iets te spreken dat Christus niet door mij bewerkt heeft, tot gehoorzaamheid van de natiën in woord en werk, ¹⁹ in de kracht van tekenen en van wonderen, in de kracht van de geest van God, zodat ik vanaf Jeruzalem en eromheen tot aan Illyrië het evangelie van Christus vervuld heb, ²⁰ echter zo: er een eer in stellend niet het evangelie te verkondigen waar Christus al genoemd is, opdat ik niet op een fundament van anderen zou bouwen, ²¹ maar, zoals er staat geschreven:

"Aan wie niet medegedeeld is over Hem, zij zullen zien,
en wie niet gehoord hebben, zij zullen begrijpen."

²² Daarom ook werd ik vele malen verhinderd naar jullie toe te komen. ²³ Nú echter heb ik geen plaats meer in deze gebieden, en heb sinds vele jaren het verlangen naar jullie toe te komen ²⁴ wanneer ik ook maar naar Spanje ga – want ik hoop doorgaand jullie te zien en door jullie daar vooruitgezonden te zijn wanneer ik eerst, voor een deel, door jullie gevuld zou zijn. ²⁵ Nú echter ga ik naar Jeruzalem, de heiligen dienend, ²⁶ want Macedonië en Achaje hebben het goed geacht een bijdrage te doen voor de armen van de heiligen die in Jeruzalem zijn. ²⁷ Want zij hebben het goed geacht en zijn schuldenaren van hen, indien immers de natiën deelnemen aan de geestelijke dingen van hen, zijn zij ook schuldig in de vleselijke dingen hen te bedienen. ²⁸ Wanneer ik dit dan voltooid en deze vrucht voor hen verzegeld heb, zal ik via jullie naar Spanje gaan. ²⁹ En ik weet dat ik, naar jullie toe komend, met de volheid van de zegen van Christus zal komen.

³⁰ Nu, ik spreek jullie aan, broeders, door onze Heer Jezus Christus en door de liefde van de geest, met mij te strijden in de gebeden voor mij tot God, ³¹ opdat ik geborgen word van de weerspanningen in Judea, en mijn dienst voor Jeruzalem welaangenaam voor de heiligen wordt, ³² opdat ik in vreugde naar jullie toe kom door de wil van God, en ik zou rusten met jullie. ³³ De God nu van de vrede zij met jullie allen. Amen.
20. 2Kor 10:15. 21. Jes 52:15. 23. 1:10. 25. Han 18:21. 26. 2Kor 8:1-4. 31. Han 21:27.

Groeten

16 ¹ Ik beveel nu jullie Febe onze zuster aan, die ook dienaar is van de gemeente in Kenchreeën, ² opdat jullie haar ontvangen in de Heer, de heiligen waardig, en naast haar staan in welke zaak zij ook maar jullie nodig heeft, want ook zij is een beschermster geworden van velen en van mijzelf.

³ Groet Prisca en Aquila, mijn medewerkers in Christus Jezus, ⁴ (die voor mijn ziel hun eigen nek hebben uitgestoken, voor wie niet alleen ik dank, maar ook alle gemeenten van de natiën) ⁵ en de gemeente in hun huis.

Groet Epenetus, mijn geliefde, die de eersteling is van de provincie Asia voor Christus. ⁶ Groet Maria, die zich veel inspant voor jullie. ⁷ Groet Andronikus en Junias, mijn verwanten en mijn medegevangenen, die van betekenis zijn onder de afgevaardigden, die ook al vóór mij in Christus waren. ⁸ Groet Ampliatus, mijn geliefde in de Heer. ⁹ Groet Urbanus, onze medewerker in Christus, en Stachys, mijn geliefde. ¹⁰ Groet Apelles, die beproefd is in Christus. Groet hen die uit de huisgenoten van Aristobulus zijn. ¹¹ Groet Herodion, mijn verwante. Groet hen die uit de huisgenoten van Narcissus komen, die in de Heer zijn. ¹² Groet Tryfena en Tryfosa, die zich inspannen in de Heer. Groet Persis, de geliefde, die zich veel inspant in de Heer. ¹³ Groet Rufus, de uitgekozene in de Heer, en zijn moeder, die dat ook voor mij is. ¹⁴ Groet Asynkritis, Flegon, Hermes, Patrobas, Hermas, en de broeders tezamen met hen. ¹⁵ Groet Filologus en Julia, Nereus en zijn zuster, en Olympas en alle heiligen tezamen met hen. ¹⁶ Groet elkaar met een heilige kus. Jullie groeten al de gemeenten van Christus

3. Han 18:2.

Merk op

¹⁷ Ik spreek jullie echter aan, broeders, hen op te merken die onenigheden en strikken brengen naast het onderwijs dat jullie geleerd hebben, en mijd hen, ¹⁸ want zodanigen slaven niet voor onze Heer, Christus, maar voor hun eigen onderlijf, en door mooipraterij en vleierij misleiden zij de harten van de argelozen. ¹⁹ Want jullie gehoorzaamheid reikt tot allen. Over jullie dan verheug ik me. Ik wil echter dat jullie inderdaad wijzen zijn aangaande het goede, onbedorven echter aangaande het kwade. ²⁰ De God nu van de vrede zal Satan met snelheid verpletteren onder jullie voeten. De genade van onze Heer Jezus zij met jullie.

17. 2Tes 3:6. 18. Fil 3:19; Kol 2:4; Tit 1:10.

Groeten - heerlijkheid aan God

²¹ Jullie groet Timoteüs mijn medewerker, en Lucius, en Jason, en Sosipatrus, mijn verwanten. ²² Ik, Tertius, die de brief schrijft, groet jullie in de Heer. ²³ Jullie groet Gajus, gastheer van mij en van geheel de gemeente. Jullie groet Erastus, de beheerder van de stad, en Quartus, de broeder.

²⁵ Aan Hem nu, Die in staat is jullie standvastig te maken, in overeenstemming met mijn evangelie en de herautsboodschap van Christus Jezus, in overeenstemming met de onthulling van het geheimenis, dat door tijden gedurende de tijdperken heen verzwegen is, ²⁶ maar nu openbaar gemaakt is en door profetische schriften, in

overeenstemming met de bepaling van God gedurende de tijdperken, tot gehoorzaamheid van geloof aan alle natiën bekend gemaakt is – ²⁷ aan de alleen wijze God zij, door Christus Jezus, de heerlijkheid voor de tijdperken van de tijdperken. Amen.

25. Efe 6:19; Kol 1:27. 26. 1:2.

1 Korinte

1 ¹ Paulus, een geroepen afgevaardigde van Christus Jezus door de wil van God, en Sostenes, de broeder, ² aan de gemeente van God die in Korinte is, aan de geheiligden in Christus Jezus, geroepen heiligen tezamen met allen in iedere plaats die de naam van onze Heer Jezus Christus aanroepen, zowel van hen als van ons.

³ Genade voor jullie en vrede van God, onze Vader, en van de Heer Jezus Christus.

2. Han 18:1-11; 6:11; Rom 10:12.

Ik dank mijn God

⁴ Ik dank mijn God altijd aangaande jullie voor de genade van God die gegeven is aan jullie in Christus Jezus, ⁵ want in alles zijn jullie verrijkt in Hem, in ieder woord en alle kennis, ⁶ zoals het getuigenis van Christus is bevestigd onder jullie, ⁷ zodat jullie aan geen enkele genadegave gebrek lijden, wachtend op de onthulling van onze Heer Jezus Christus, ⁸ Die jullie ook zal bevestigen tot de voltooiing, onbeschuldigbaar in de dag van onze Heer Jezus Christus. ⁹ Trouw is God, door Wie jullie geroepen zijn tot de gemeenschap van Zijn Zoon, Jezus Christus, onze Heer.

5. 2Kor 8:7. 6. 2Tim 1:8. 7. 1Tes 5:23.

Splitsingen en twisten

¹⁰ Ik spreek nu jullie aan, broeders, door de naam van onze Heer Jezus Christus, opdat jullie allen hetzelfde zeggen, en er geen splitsingen onder jullie zijn, maar jullie aangepast zijn tot hetzelfde denken en tot dezelfde mening. ¹¹ Want het is duidelijk gemaakt aan mij over jullie, mijn broeders, door die van Chloë, dat er twisten onder jullie zijn. ¹² Ik bedoel nu dit, dat ieder van jullie zegt: "Ik inderdaad ben van Paulus," "Ik echter van Apollos," "Ik echter van Kefas," "Ik echter van Christus." ¹³ Is Christus gedeeld? Is wellicht Paulus voor jullie gekruisigd? Of zijn jullie in de naam van Paulus gedoopt? ¹⁴ Ik dank God dat ik niemand van jullie gedoopt heb behalve Crispus en Gajus, ¹⁵ opdat niemand zou zeggen, dat jullie in mijn naam gedoopt zijn. ¹⁶ Ja, ik heb ook nog het huis van Stefanus gedoopt; verder weet ik niet, of ik iemand anders gedoopt heb. ¹⁷ Want Christus heeft mij niet afgevaardigd om te dopen, maar om het evangelie te verkondigen, niet met wijsheid van woorden, opdat het kruis van Christus niet leeggemaakt wordt.

10. Fil 2:2; Efe 4:1-6.

Wijsheid van de wereld of van God

¹⁸ Want het woord van het kruis is voor wie omkomen inderdaad dwaasheid, maar voor ons die gered zijn is het een kracht van God. ¹⁹ Want er staat geschreven: "Ik zal de wijsheid van de wijzen te gronde richten, en de intelligentie van de intelligenten zal Ik afwijzen." ²⁰ Waar is de wijze? Waar is de schriftgeleerde? Waar is de redetwister van dit tijdperk? Maakt God de wijsheid van deze wereld juist niet dwaas? ²¹ Want, daar nu, in de wijsheid van God, de wereld door de wijsheid God niet kent, acht God het goed door de dwaasheid van de herautsboodschap te redden wie geloven, ²² want Joden verzoeken tekenen en Grieken zoeken wijsheid, ²³ wij verkondigen echter een gekruisigde Christus, voor Joden inderdaad een strik, voor natiën echter dwaasheid, ²⁴ maar voor hen die geroepen zijn, zowel voor Joden als voor Grieken, is Christus Gods kracht en Gods wijsheid, ²⁵ omdat het dwaze van God wijzer dan mensen is en het zwakke van God sterker dan mensen is.

²⁶ Want jullie zien jullie roeping, broeders: niet vele wijzen naar het vlees, niet velen die bij machte zijn, niet vele edelen, ²⁷ maar de dwazen van de wereld kiest God uit opdat Hij de wijzen te schande maakt, en de zwakken van de wereld kiest God uit opdat Hij de sterken te schande maakt, ²⁸ en wie van geringe afkomst is in de wereld en wie gekleineerd zijn kiest God uit, en wat niets is, opdat Hij wat iets is buiten werking stelt, ²⁹ zodat geen enkel vlees zou roemen voor het aangezicht van God. ³⁰ Uit Hem is het echter dat jullie in Christus Jezus zijn, Die voor ons wijsheid van God is geworden, zowel rechtvaardigheid als heiliging en vrijkoping, ³¹ opdat het is zoals geschreven staat: "Wie roemt, laat hij roemen in de Heer!"

2 ¹ En ik, naar jullie toe gekomen, broeders, kwam niet met superioriteit van woorden of wijsheid, jullie het getuigenis van God aankondigend, ² want ik besloot niet iets te weten onder jullie dan Jezus Christus, en dat Deze gekruisigd is. ³ En ik ging in zwakheid en in vrees en met veel siddering naar jullie toe, ⁴ en mijn woord en mijn herautsboodschap kwamen niet in overtuigende woorden van menselijke wijsheid, maar in betoning van geest en van kracht, ⁵ opdat jullie geloof niet in wijsheid van mensen zou zijn, maar in de kracht van God.

18. Rom 1:16. 19. Jes 29:14. 20. Job 12:17. 22. Mat 16:4. 23. Jes 8:14. 27. Jak 2:5. 31. Jer 9:23-24. 2. Gal 6:14. 3. Han 18:9. 4. 1Tes 1:5. 5. Rom 15:19; 2Tes 1:11.

Gods wijsheid

⁶ Toch spreken wij wijsheid tot hen die volwassen zijn, een wijsheid echter die niet van dit tijdperk is, noch van de oversten van dit tijdperk, die buiten werking gesteld worden, ⁷ maar wij spreken Gods wijsheid in een geheimenis – een wijsheid die

weggehouden is, die God tevoren bestemd heeft, voor de tijdperken, tot onze heerlijkheid, ⁸ die niemand van de oversten van dit tijdperk heeft gekend, want indien zij haar kenden, zouden zij niet de Heer van de heerlijkheid gekruisigd hebben. ⁹ Maar, zoals er staat geschreven: "Wat geen oog waargenomen en geen oor gehoord heeft, en tot waar geen hart van een mens omhooggekomen is, dat is al wat God gereedgemaakt heeft voor wie Hem liefhebben." ¹⁰ Aan ons echter heeft God het onthuld door Zijn geest, want de geest vorst alles na, zelfs de diepten van God.

¹¹ Want is iemand van de mensen bekend met de dingen van de mens, behalve de geest van de mens die in hem is? Zo kent ook niemand de dingen van God, tenzij de geest van God. ¹² Wij hebben echter niet de geest van de wereld ontvangen, maar de geest die uit God is, opdat wij weten wat door God ons in genade geschonken is, ¹³ waarover wij ook spreken, niet met woorden geleerd van menselijke wijsheid, maar met woorden geleerd van de geest, geestelijke dingen met geestelijke dingen vergelijkend.

¹⁴ Een ziels mens nu ontvangt niet de dingen van de geest van God, want het is voor hem dwaasheid, en hij is niet in staat het te kennen, omdat het geestelijk beoordeeld wordt. ¹⁵ Maar hij die geestelijk is, beoordeelt inderdaad alle dingen, zelf echter wordt hij door niemand beoordeeld. ¹⁶ Want: "Wie kent het denken van de Heer, die Hem zal instrueren?" Wij nu hebben het denken van Christus.

6. Efe 4:13. 7. Efe 3:1-10. 9. Jes 64:4. 16. Jes 40:13; Rom 11:34.

Nog vleselijk

3 ¹ En ik, broeders, kon niet tot jullie spreken als tot geestelijken, maar alleen als tot vleselijken, als tot onmondigen in Christus. ² Melk gaf ik jullie te drinken, niet vast voedsel, want jullie konden dat nog niet verdragen. Ja, jullie kunnen dat ook nu nog niet, ³ want jullie zijn nog vleselijk. Want waar er onder jullie jaloersheid en twist zijn, zijn jullie dan juist niet vleselijk en wandelen jullie dan niet naar de mens? ⁴ Want wanneer iemand ook maar zegt: "Ik inderdaad ben van Paulus," een ander echter: "Ik van Apollos," zal hij dan juist niet vleselijk zijn?

⁵ Wat dan is Apollos? En wat is Paulus? Dienaren, door wie jullie geloven, en dat zoals de Heer aan eenieder geeft. ⁶ Ik plant, Apollos geeft water, maar God laat groeien. ⁷ Zo is noch de plantende iets, noch de water gevende, maar God, Die tot groei brengt. ⁸ De plantende en de water gevende nu zijn één, maar ieder zal zijn eigen loon ontvangen in overeenstemming met zijn eigen moeite. ⁹ Want Gods medewerkers zijn wij; Gods akkerland, Gods gebouw, zijn jullie.

1. Efe 4:14. 3. Gal 5:20. 9. Efe 2:20.

Toe zien hoe je bouwt op het fundament

¹⁰ In overeenstemming met de genade van God die gegeven is aan mij, heb ik als een wijs bouwmeester het fundament geplaatst, een ander echter bouwt erop. Laat eenieder echter toe zien hoe hij erop bouwt. ¹¹ Want niemand kan een ander fundament plaatsen, naast wat er ligt, dat is Jezus Christus. ¹² Indien nu iemand bouwt op dit fundament met goud en zilver, waardevolle stenen, hout, gras of strohalmen, ¹³ ieders werk zal openbaar worden, want de dag zal het duidelijk maken, omdat het in vuur onthuld wordt, en hoedanig ieders werk is, zal het vuur zelf toetsen. ¹⁴ Indien iemands werk, dat hij erop gebouwd heeft, zal blijven, zal hij loon ontvangen. ¹⁵ Indien iemands werk verbrand zal worden, zal hij verlies lijden, zelf zal hij echter gered worden, maar wel zo: als door vuur heen.

¹⁶ Weten jullie niet dat jullie een tempel van God zijn, en de geest van God in jullie woont? ¹⁷ Indien iemand de tempel van God verderft, deze zal God verderven, want de tempel van God, die jullie zijn, is heilig.

¹⁸ Laat niemand zichzelf misleiden. Indien iemand onder jullie meent wijs te zijn in dit tijdperk, laat hij dwaas worden, opdat hij wijs wordt. ¹⁹ Want de wijsheid van deze wereld is dwaasheid bij God. Want er staat geschreven: "Die de wijzen vastpakt in hun list," ²⁰ en weer: "De Heer kent de redeneringen van de wijzen, dat zij ijdel zijn." ²¹ Daarom, laat niemand roemen in mensen, want alles is van jullie, ²² hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Kefas, hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij wat tegenwoordig geweest is, hetzij wat op het punt staat te komen, alles is van jullie, ²³ maar jullie zijn van Christus en Christus is van God.

16. Efe 2:21; 2Kor 6:16. 17. 6:19-20. 18. Jak 1:22. 19. Job 5:13. 20. Ps 94:11.

Die mij beoordeelt is de Heer

⁴ ¹ Laat een mens zo met ons rekenen: als assistenten van Christus en beheerders van geheimenissen van God. ² Hier wordt het overigens in de beheerders gezocht, dat zo iemand betrouwbaar gevonden wordt. ³ Voor mij is het echter van het geringste belang dat ik door jullie beoordeeld zou worden, of door een menselijke dag. Ja, ook mijzelf beoordeel ik niet. ⁴ Want ik ben mijzelf van niets bewust, maar daardoor ben ik niet gerechtvaardigd. Die mij echter beoordeelt is de Heer. ⁵ Daarom, oordeel niets voor de periode, totdat de Heer komt, Die ook de verborgen dingen van de duisternis aan het licht zal brengen en de raadsragen van de harten openbaar zal maken, en dan zal er lofprijs komen voor eenieder vanuit God.

1. Efe 3:1-12.

Niet opgeblazen zijn

⁶ Deze dingen echter, broeders, heb ik op mijzelf en Apollos toegepast omwille van jullie, opdat jullie in ons leren niet gezind te zijn boven wat er geschreven staat, opdat jullie niet opgeblazen zijn, één van jullie voor de één en tegen de ander.

⁷ Want wie onderscheidt jou? En wat heb jij, dat jij niet ontvangen hebt? Indien jij het nu ook ontvangen hebt, waarom roem jij alsof je het niet ontvangen hebt?

⁸ Jullie zijn al verzadigd, jullie zijn al rijk, los van ons heersen jullie; en jullie zouden zeker moeten heersen, opdat ook wij met jullie mede zouden heersen! ⁹ Want ik meen dat God ons, de afgevaardigden, tentoonstelt als laatsten, als ten dode gedoemden, omdat wij een theater zijn geworden voor de wereld en voor boodschappers en voor mensen. ¹⁰ Wij zijn dwaas omwille van Christus, jullie echter zijn verstandig in Christus. Wij zijn zwak, jullie echter sterk. Jullie zijn in aanzien, wij echter ongeëerd. ¹¹ Tot het huidige uur hebben wij ook honger en hebben wij dorst, en zijn wij naakt en worden wij gestompt en zijn wij zonder standplaats, ¹² en spannen wij ons in, werkend met onze eigen handen. Worden we gesmaad? Wij zegenen. Vervolg? Wij verdragen. ¹³ Gelasterd? Wij vertroosten. Wij zijn als het uitvaagsel van de wereld geworden, het uitschot van alles, tot nu toe.

¹⁴ Deze dingen schrijf ik niet om jullie te beschamen, maar als mijn geliefde kinderen te vermanen. ¹⁵ Want al zouden jullie tienduizend kindergeleiders hebben in Christus, jullie hebben echter niet veel vaders, want in Christus Jezus heb ik jullie door het evangelie voortgebracht. ¹⁶ Ik spreek jullie dan aan: word mijn navolgers.

¹⁷ Derhalve zend ik Timoteüs tot jullie, die mijn geliefd en trouw kind is in de Heer, die jullie zal herinneren aan mijn wegen, die in Christus Jezus zijn, zoals ik overal in iedere gemeente onderwijs.

¹⁸ Sommigen nu werden opgeblazen, alsof ik niet naar jullie toe zou komen. ¹⁹ Ik zal echter snel naar jullie toe komen, indien de Heer wil, en dan zal ik leren kennen, niet het woord van die opgeblazen zijn, maar hun kracht, ²⁰ want niet in woord bestaat het koninkrijk van God, maar in kracht. ²¹ Wat willen jullie? Dat ik met een roede naar jullie toe kom, of in liefde en een geest van zachtmoedigheid?

6. Rom 12:3. 12. Han 18:3. 13. Kla 3:45. 16. 11:1; Fil 3:17. 18. 2Kor 13:1.

Ontucht onder de Korintiërs

⁵ ¹ Men hoort inderdaad dat er onder jullie hoererij voorkomt, en wel een zodanige hoererij die zelfs niet onder de natiën genoemd wordt, dat iemand de vrouw heeft van zijn vader. ² En jullie zijn opgeblazen? En jullie rouwen zeker niet liever, opdat hij uit jullie midden weggenomen wordt die dit werk bedrijft? ³ Want ik, inderdaad

afwezig met het lichaam, aanwezig echter met de geest, heb al, alsof ik aanwezig ben, hem geoordeeld die dit zo bewerkt, ⁴ om, wanneer in de naam van onze Heer Jezus Christus jullie en mijn geest verzameld zijn, tezamen met de kracht van onze Heer Jezus, ⁵ de zodanige over te geven aan de Satan, tot totale ineenstorting van zijn vlees, opdat zijn geest gered wordt in de dag van de Heer Jezus.

⁶ Jullie roem is niet uitstekend. Weten jullie niet dat een beetje zuurdesem geheel het kneedsel verzuurt? ⁷ Zuiver dan de oude zuurdesem uit, opdat jullie een jong kneedsel zijn, zoals jullie ongezuurd zijn. Want ook ons Pascha is voor ons geofferd, Christus, ⁸ zodat wij feest zouden vieren, niet met oud zuurdesem, ook niet met zuurdesem van kwaadaardigheid en boosheid, maar met ongezuurde broden van oprechtheid en waarheid.

⁹ Ik heb jullie in de brief geschreven geen omgang te hebben met hoereerders, ¹⁰ en dat betekent in ieder geval niet de hoereerders van deze wereld, of de hebzuchtigen en roofzuchtigen, of afgodendienaren, anders moesten jullie dus uit de wereld komen. ¹¹ Nu echter schrijf ik jullie geen omgang te hebben met iemand die, ingeval hij een broeder genoemd wordt, een hoereerder of hebzuchtige of afgodendienaar of schimper of dronkaard of roofzuchtige is; met de zodanige moet je zelfs niet eten. ¹² Want wat gaat het mij aan hen die buiten zijn te oordelen? Jullie oordelen juist hen die binnenin zijn niet! ¹³ God echter oordeelt hen die buiten zijn. Neem het boze uit jullie zelf weg.

5. 1Tim 1:20. 6. Gal 5:9. 7. Exo 12:3.

Geoordeeld worden door onrechtvaardigen

6 ¹ Hoe durft iemand van jullie, een zaak hebbend tegen de ander, geoordeeld te worden door onrechtvaardigen en juist niet door heiligen? ² Of weten jullie niet dat de heiligen de wereld zullen oordelen? En indien door jullie de wereld geoordeeld wordt, zijn jullie dan onwaardig voor de geringste rechtbanken? ³ Weten jullie niet dat wij over boodschappers zullen oordelen? Laat staan over alledaagse zaken. ⁴ Wanneer jullie dan inderdaad rechtbanken voor alledaagse zaken hebben, de gekleineerden in de gemeente, laten jullie die zitting nemen? ⁵ Tot beschaming zeg ik jullie dit. Is er zo onder jullie geen enkele wijze, die in staat is te berechten te midden van zijn broeders? ⁶ Ja, een broeder wordt met een broeder geoordeeld, en dit door ongelovigen!

⁷ Dan is het inderdaad al helemaal een vermindering voor jullie, dat jullie rechtszaken hebben met elkaar. Waarom laten jullie je juist niet liever onrecht doen? Waarom laten jullie je juist niet liever benadelen? ⁸ Maar jullie doen onrecht

en benadelen, en dit bij broeders! ⁹ Of weten jullie niet dat onrechtvaardigen Gods koninkrijk niet als erfdeel zullen bezitten? ¹⁰ Dwaal niet. Noch hoereerders, noch afgodendienaren, noch echtbrekers, noch verwijfden, noch die bij mannen liggen, noch dieven, noch hebzuchtigen, noch dronkaards, geen schimpers, en geen roofzuchtigen zullen het koninkrijk van God als erfdeel bezitten. ¹¹ En sommigen van jullie waren dat, maar jullie zijn afgewassen, maar jullie zijn geheiligd, maar jullie zijn gerechtvaardigd, in de naam van onze Heer Jezus Christus en in de geest van onze God.

Alles is geoorloofd, niet alles bevorderlijk

¹² Alles is mij geoorloofd, maar niet alles is bevorderlijk. Alles is mij geoorloofd, maar ik zal niet door iets onder diens autoriteit gebracht worden. ¹³ Het voedsel is voor het onderlijf en het onderlijf voor het voedsel, maar God zal zowel het één als het ander buiten werking stellen. Het lichaam is echter niet voor hoererij, maar voor de Heer en de Heer voor het lichaam. ¹⁴ God nu wekt én de Heer op, én zal ons eruit opwekken door Zijn kracht.

¹⁵ Weten jullie niet dat jullie lichamen leden van Christus zijn? Zou ik dan, de leden van Christus weggenomen hebbend, er leden van een hoer van maken? Moge het niet gebeuren! ¹⁶ Of weten jullie niet, dat wie zich hecht aan een hoer, één lichaam is? Want, Hij verklaart: "De twee zullen één vlees zijn." ¹⁷ Wie zich echter hecht aan de Heer is één geest. ¹⁸ Ontvlucht hoererij. Iedere zondige daad is, ingeval een mens die zou doen, buiten het lichaam, maar wie hoereert zondigt in zijn eigen lichaam. ¹⁹ Of weten jullie niet dat jullie lichaam een tempel is van de heilige geest in jullie, die jullie vanuit God hebben, en dat jullie niet van jezelf zijn? ²⁰ Want jullie werden gekocht voor een prijs, verheerlijk in ieder geval God in jullie lichaam.

13. 1Tes 4:3-5. 16. Gen 2:23-24.

Man en vrouw

7 ¹ Nu, aangaande wat jullie mij geschreven hebben: het is uitstekend voor een man geen vrouw aan te raken. ² Maar, vanwege de hoererijen: laat elke man zijn eigen vrouw hebben en laat elke vrouw haar eigen man hebben. ³ Laat een man het verschuldigde teruggeven aan zijn vrouw, evenzo echter ook een vrouw aan haar man. ⁴ Een vrouw heeft geen autoriteit over haar eigen lichaam, maar haar man, en evenzo heeft ook een man geen autoriteit over zijn eigen lichaam, maar zijn vrouw. ⁵ Onthoud elkaar niet, tenzij misschien in eenstemmigheid, voor een periode, opdat jullie vrijaf zullen hebben voor het vasten en het gebed en jullie weer tot elkaar

komen, opdat de Satan jullie niet beproeft door jullie ongeremdheid. ⁶ Dit zeg ik echter als inwilliging, niet als bepaling. ⁷ Want ik wil dat alle mannen zijn zoals ikzelf ook ben, maar ieder heeft zijn eigen genadegave van God, de één inderdaad zo, de ander echter zo.

⁸ Ik zeg echter tot de ongehuwden en de weduwen dat het uitstekend is voor hen ingeval zij zullen blijven zoals ook ik ben. ⁹ Indien zij zich echter niet kunnen onthouden, laten ze huwen, want het is beter te huwen dan te branden.

9. 1Tim 5:14.

Blijven, huwen of laten gaan

¹⁰ Wie echter gehuwd zijn draag ik op – niet ik, maar de Heer – dat een vrouw niet gescheiden wordt van haar man ¹¹ – indien zij echter wel gescheiden wordt, laat ze ongehuwd blijven of met de man verzoend worden – en dat een man zijn vrouw niet laat gaan.

¹² Tot de overigen echter zeg ik, niet de Heer, dat indien een broeder een ongelovige vrouw heeft en zij instemt bij hem te wonen, moet hij haar niet laten gaan. ¹³ En een vrouw, die een ongelovige man heeft, en deze stemt in bij haar te wonen, moet niet haar man laten gaan. ¹⁴ Want de ongelovige man is in zijn vrouw geheiligd en de ongelovige vrouw is in haar broeder geheiligd, anders zijn dus jullie kinderen onrein, nu zijn zij echter heilig. ¹⁵ Indien de ongelovige echter scheidt, laat hij scheiden. De broeder of de zuster is niet tot slaaf gemaakt in zulke zaken. God heeft ons echter tot vrede geroepen. ¹⁶ Want wat weet jij, vrouw – of jij je man zal redden? – of wat weet jij, man – of jij je vrouw zal redden? – ¹⁷ tenzij hoe de Heer het aan eenieder deelt?

Zoals God eenieder heeft geroepen, laat hij zo wandelen. En zo schrijf ik het in alle gemeenten voor. ¹⁸ Is iemand besneden geroepen? Laat hij dan zijn besnijdenis niet ongedaan maken. Is iemand met voorhuid geroepen? Laat hij dan zichzelf niet besnijden. ¹⁹ Besnijdenis is niets en de voorhuid is niets, maar het houden van de geboden van God. ²⁰ Eenieder, in de roeping waarin hij geroepen is, laat hij daarin blijven. ²¹ Ben jij als slaaf geroepen? Laat het jou geen zorgen geven. Maar indien jij ook vrij kan worden, gebruik het veeleer! ²² Want de slaaf die door de heer geroepen is, is een vrijgelatene van de Heer. Evenzo is de vrije die geroepen is een slaaf van Christus. Jullie zijn gekocht voor een prijs. ²³ Word geen slaven van mensen.

²⁴ Eenieder, waar hij in is geroepen, broeders, laat hij daarin blijven voor God.

²⁵ Nu, aangaande de maagden heb ik geen bepaling van de Heer, ik geef echter een mening als iemand die barmhartigheid bewezen is door de Heer om betrouwbaar te

zijn. ²⁶ Ik ben dan van oordeel dat dit uitstekend is vanwege de tegenwoordige noodzaak, namelijk dat het uitstekend is voor een mens zo te zijn. ²⁷ Ben jij gebonden aan een vrouw? Zoek geen losmaking. Heb jij je losgemaakt van een vrouw? Zoek geen vrouw. ²⁸ Maar ook ingeval jij huwt, zondig jij niet. En ingeval de maagd huwt, zondigt zij niet. De zodanigen zullen echter in het vlees verdrukking hebben, en ik ontzie jullie.

²⁹ Nu, dit verklaar ik, broeders: de periode is ingekort; voor het overige: dat ook zij die vrouwen hebben als niet hebbend zouden zijn, ³⁰ en die wenen als niet wenend, en die zich verheugen als niet verheugend, en die kopen als niet vasthoudend, ³¹ en die deze wereld gebruiken als niet verbruikend. Want de manier van doen van deze wereld gaat voorbij.

³² Ik wil nu dat jullie onbezorgd zijn. De ongehuwde is bezorgd over de dingen van de Heer, hoe hij de Heer zou behagen, ³³ maar de gehuwde is bezorgd over de dingen van de wereld, hoe hij zijn vrouw zou behagen, en is verdeeld. ³⁴ Zowel de ongehuwde vrouw als de ongehuwde maagd zijn bezorgd over de dingen van de Heer, opdat zij heilig zouden zijn, zowel met het lichaam als met de geest. De gehuwde echter is bezorgd over de dingen van de wereld, hoe zij haar man zou behagen. ³⁵ Dit zeg ik echter voor het gemak van jullie zelf, niet opdat ik jullie een strop omwerp, maar voor dat wat respectabel en onverdroten is, om zonder afleiding voor de Heer te zijn.

³⁶ Indien nu iemand van oordeel is onwelvoeglijk te zijn tot zijn maagd, wanneer zij over het hoogtepunt is en het zo moet gebeuren, laat hij doen wat hij wil; hij zondigt niet. Laten zij huwen! ³⁷ Wie echter bestendig standhoudt in zijn hart, geen noodzaak hebbend, maar autoriteit heeft over zijn eigen wil, en deze heeft besloten in zijn eigen hart zijn maagd te bewaren, handelt uitstekend. ³⁸ Daarom ook zal hij die zijn maagd ten huwelijk neemt uitstekend handelen, maar die niet uithuwelijkt zal beter handelen.

³⁹ Een vrouw is gebonden door de wet gedurende al de tijd dat haar man leeft. Wanneer de man echter ter ruste gelegd wordt is zij vrij gehuwd te worden met wie zij wil, maar alleen in de Heer. ⁴⁰ Zij is echter naar mijn mening gelukkiger ingeval zij zo blijven zou. Nu meen ik dat ook ik de geest van God heb.

18. Han 15:5; Rom 2:27; Gal 5:2. 19. Gal 5:6. 31. 1Joh 2:15-17. 39. Rom 7:2.

Het eten van afgodenoffers

8 ¹ Aangaande de afgodenoffers nu weten wij dat wij allen kennis hebben. Kennis blaast op, de liefde echter bouwt op. ² Indien iemand meent iets gekend te hebben, kent hij nog niet zoals hij moet kennen. ³ Indien nu iemand God liefheeft, is deze

gekend door Hem. ⁴ Dan, aangaande het eten van de afgodenoffers: wij weten dat een afgod niets is in deze wereld, en dat er geen andere God is dan één. ⁵ Want ook wanneer er zelfs zogenaamde goden zijn, hetzij in de hemel hetzij op de aarde – evenals er veel goden en veel heren zijn – ⁶ niettemin is er voor ons één God, de Vader uit Wie alle dingen zijn, en wij tot Hem, en één Heer, Jezus Christus, door Wie alle dingen zijn, en wij door Hem. ⁷ Maar niet in allen is deze kennis. Sommigen nu, door hun gewoonte met de afgod tot nu toe, eten ervan als afgodenoffer, en hun geweten, dat zwak is, is verontreinigd. ⁸ Nu zal voedsel ons niet bij God doen staan; noch indien wij niet eten lijden wij gebrek, noch ingeval wij eten hebben wij overvloed.

⁹ Nu, kijk uit dat deze autoriteit van jullie niet tot aanstoot wordt voor de zwakken.

¹⁰ Want ingeval iemand jou, jij die kennis hebt, zou waarnemen, aanliggend in een afgodstempel, zal zeker niet het geweten van hem die zwak is, gesterkt worden tot het eten van de afgodenoffers? ¹¹ Want de zwakke gaat ook te gronde door jouw kennis, de broeder vanwege wie Christus gestorven is. ¹² En zo zondigend tegen de broeders, en hun zwakke geweten beukend, zondigen jullie tegen Christus. ¹³ Om die reden, indien voedsel mijn broeder tot strik wordt, zou ik in geen geval vlees eten voor het tijdperk, opdat ik niet voor mijn broeder tot strik zou worden.

3. Gal 4:9. 6. Rom 11:36; Kol 1:16. 8. Rom 14:17. 11. Rom 14:15. 13. Rom 14:21.

Het recht van afgevaardigden

9 ¹ Ben ik niet vrij? Ben ik geen afgevaardigde? Heb ik juist niet Jezus onze Heer gezien? Zijn jullie niet mijn werk in de Heer? ² Indien ik voor anderen niet een afgevaardigde ben, niettemin ben ik dat zeker voor jullie! Want mijn zegel van de afvaardiging zijn jullie in de Heer.

³ Mijn verdediging voor hen die mij beoordelen is dit: ⁴ Hebben wij helemaal niet het recht te eten en te drinken? ⁵ Hebben wij helemaal niet het recht een zuster als vrouw mee te brengen, zoals ook de overige afgevaardigden en de broeders van de Heer en Kefas? ⁶ Of hebben alleen ik en Barnabas niet het recht niet te werken? ⁷ Wie voert ooit oorlog en voorziet in eigen rantsoenen? Wie plant een wijngaard en eet niet van de vrucht ervan? Of wie hoedt een kudde en voedt zich niet met de melk van de kudde?

⁸ Ik spreek dit niet naar de mens. Of zegt niet ook de wet dit? ⁹ Want in de wet van Mozes staat geschreven: "Jij zal een dorsend rund niet muilbanden." Toch niet over de runderen bekommert God zich hier? ¹⁰ Of zegt Hij dit vooral vanwege ons? Vanwege ons werd immers geschreven dat wie ploegt in hoop moet ploegen en wie dorst in zijn hoop deel te hebben aan de hoop. ¹¹ Indien wij in jullie de geestelijke dingen

zaaien, is het een groot ding indien wij van jullie de vleselijke dingen zullen oogsten? ¹² Indien anderen aan dit recht van jullie deelhebben, niet veeleer wij? Niettemin gebruiken wij dit recht niet, maar alles verduren wij, opdat wij geen enkele hindernis geven aan het evangelie van Christus.

¹³ Weten jullie niet dat zij die de gewijde dingen verrichten de dingen uit de gewijde plaats eten? En dat zij die bij het altaar verkeren deelhebben aan het altaar? ¹⁴ Zo schrijft de Heer ook voor aan hen die het evangelie aankondigen uit het evangelie te leven. ¹⁵ Ik echter gebruik geen enkel van deze dingen. Nu schrijf ik deze dingen niet opdat het zo zou worden voor mij. Want het is uitstekend voor mij veeleer te sterven dan dat iemand mijn roem leeg zal maken.

2. 2Kor 3:2-3. 7. 2Tim 2:4. 9. Deut 25:4. 11. Gal 6:6. 13. Num 18:1-15. 15. Han 18:3.

Paulus' roem in het verkondigen van het evangelie

¹⁶ Want ingeval ik het evangelie verkondig is er voor mij geen roem, want de noodzaak daarvan ligt op mij – want wee mij wanneer ik het evangelie niet verkondig! ¹⁷ Want indien ik dit vrijwillig bedrijf heb ik loon, indien echter onvrijwillig dan is mij een beheer toevertrouwd. ¹⁸ Wat is dan mijn loon? Dat, het evangelie verkondigend, ik het evangelie kosteloos breng, om mijn recht in het evangelie niet te verbruiken.

¹⁹ Want vrij zijnde van allen, heb ik mijzelf voor allen tot slaaf gemaakt, opdat ik er meer zou winnen. ²⁰ En ik ben voor de Joden als Jood geworden, opdat ik Joden zou winnen; voor die onder de wet zijn als onder de wet (niet zelf onder de wet zijnde), opdat ik die onder de wet zijn zou winnen; ²¹ voor die zonder wet zijn als zonder wet (niet zonder wet van God zijnde, maar wettelijk van Christus), opdat ik die zonder wet zijn zou winnen. ²² Ik ben voor de zwakken als een zwakke geworden, opdat ik de zwakken zou winnen; voor allen ben ik alles geworden, opdat ik in ieder geval sommigen zou redden. ²³ Ik doe alles echter om het evangelie, opdat ik er mededeelnemer van zou worden.

²⁴ Hebben jullie niet waargenomen dat zij die in een race rennen, inderdaad allen rennen, maar slechts één de prijs ontvangt? Ren zo dat jullie die zouden grijpen!

²⁵ Eenieder nu die strijdt onthoudt zich van alle dingen; zij dan inderdaad opdat zij een bederfelijke krans zouden ontvangen, wij echter een onverderfelijke. ²⁶ Welnu, zo ren ik, niet als zonder doel; zo boks ik, niet als in de lucht slaand. ²⁷ Maar ik ransel mijn lichaam af en leid het in slavernij, opdat ik niet, aan anderen verkondigd hebbend, zelf gediskwalificeerd zou worden.

17. Kol 1:25. 20. Han 16:3; 21:24. 21. Gal 2:3-5.

Het volk als voorbeeld

10 ¹ Want ik wil niet dat jullie onwetend zijn, broeders, dat onze vaders allen onder de wolk waren en allen door de zee gekomen zijn, ² en allen in Mozes gedoopt zijn in de wolk en in de zee, ³ en allen hetzelfde geestelijke voedsel gegeten hebben ⁴ en allen dezelfde geestelijke drank gedronken hebben (want zij dronken uit de geestelijk rots die hen volgde, de rots echter was Christus), ⁵ maar niet in het merendeel van hen had God een welbehagen, want zij werden neergeveld in de wildernis.

⁶ Deze dingen nu zijn ons tot voorbeelden geworden, zodat wij niet begerigen zijn van kwade dingen zoals zij ook begeerd hebben. ⁷ Word ook geen afgodendienaren zoals sommigen van hen, evenals er geschreven staat: "Het volk ging zitten om te eten en te drinken en zij stonden op om te spelen." ⁸ Wij zouden ook niet hoereren zoals sommigen van hen hoereerden, en er vielen in één dag drieëntwintigduizend. ⁹ Wij zouden de Heer ook niet op de proef stellen zoals sommigen van hen Hem op de proef stelden en door de slangen omkwamen. ¹⁰ Mor ook niet net als sommigen van hen morden en omkwamen door de verdelger.

¹¹ Al deze dingen overkwamen hen echter typisch. Het is echter geschreven tot onze vermaning, tot in wie de voltooiingen van de tijdperken zijn gekomen. ¹² Daarom, wie meent te staan, laat hij uitkijken dat hij niet zou vallen. ¹³ Geen beproeving heeft jullie gegrepen dan een menselijke. God nu is trouw, Die het niet toe zal laten dat jullie beproefd worden boven wat jullie aankunnen, maar Hij zal, tezamen met de beproeving, ook de voortzetting brengen, zodat jullie het kunnen doorstaan.

2. Exo 13:21; 14:22. 3. Exo 16:35. 5. Num 14:29; Psa 106:26; Heb 3:17; Jud 1:5. 7. Exo 32:6. 8. Num 21:4-6. 9. Num 21:4-6. 11. Rom 15:4.

De beker en het brood

¹⁴ Om die reden, mijn geliefden, vlucht van de afgodendienst. ¹⁵ Als tot verstandigen zeg ik dit, oordelen jullie dan zelf wat ik verklaar. ¹⁶ De beker van de zegen die wij zegenen, is dat niet juist de gemeenschap van het bloed van Christus? Het brood dat wij breken, is dat niet juist de gemeenschap van het lichaam van Christus? ¹⁷ Want één brood, één lichaam, zijn wij, de velen, want wij allen hebben deel aan het éne brood.

¹⁸ Bekijk het Israël naar het vlees. Hebben niet juist zij die de offers eten, gemeenschap met het altaar? ¹⁹ Wat verklaar ik dan, dat een afgodenofer iets is, of dat een afgod iets is? ²⁰ Maar dat wat de natiën offeren, offeren zij aan demonen en niet aan God. En ik wil niet dat jullie deelgenoten worden van de demonen. ²¹ Jullie kunnen niet

de beker van de Heer drinken en de beker van demonen. Jullie kunnen niet aan de tafel van de Heer deelhebben en aan de tafel van demonen.²² Of wekken wij jaloersheid op bij de Heer? Wij zijn niet sterker dan Hij!

16. 11:23-25; Mat 26:26-28. 17. 12:12; Rom 12:5. 18. Deut 12:27. 20. Deut 32:17.

Word niet aanstootgevend

²³ Alles is mij geoorloofd, maar niet alles is bevorderlijk. Alles is mij geoorloofd, maar niet alles bouwt op.²⁴ Laat niemand het zijne zoeken, maar dat van de ander.

²⁵ Al wat op de vleesmarkt verkocht wordt, eet dat, niets vragend onderzoekend vanwege het geweten.²⁶ Want "van de Heer is de aarde en haar volheid."

²⁷ Indien iemand van de ongelovigen jullie roept en jullie willen gaan, eet alles wat voor jullie geplaatst wordt, niets vragend onderzoekend vanwege het geweten.

²⁸ Ingeval echter iemand tot jullie zou zeggen: "Dit is gewijd offervlees," eet het dan niet vanwege hem die het opgelegd heeft en het geweten.²⁹ Ik zeg dit echter juist niet over jullie eigen geweten, maar over dat van de ander. Want waartoe wordt mijn vrijheid geoordeeld door het geweten van een ander?³⁰ Indien ik met dankbaarheid deelheb, waarom word ik gelasterd om dat waarvoor ik dank? ³¹ Hetzij jullie dan eten hetzij jullie drinken, hetzij jullie wat dan ook doen, doe alles tot heerlijkheid van God.³² Word niet aanstootgevend voor zowel Joden als Grieken als de gemeente van God,³³ zoals ook ik in alles allen behaag, niet het voor mijzelf bevorderlijke zoekend, maar het voor de velen bevorderlijke, opdat zij gered zouden worden.

11 ¹ Word navolgers van mij, zoals ook ik van Christus.

25. 1Tim 4:4. 26. Ps 24:1. 28. 8:7. 30. 1Tim 4:3. 32. Rom 14:13. 1. Fil 3:17.

Het hoofd sluieren

² Ik nu prijs jullie dat jullie je alles van mij herinneren, en dat zoals ik jullie de overleveringen heb overgegeven jullie ze vasthouden.³ Ik wil echter dat jullie weten dat van iedere man Christus het hoofd is, het hoofd echter van de vrouw is de man en het hoofd van Christus is God.

⁴ Iedere man die biddend of profeterend iets vanaf het hoofd omlaag heeft hangen, maakt zijn Hoofd te schande.⁵ Iedere vrouw echter die bidt of profeteert met een onverhuld hoofd maakt haar hoofd te schande, want het is één en hetzelfde met iemand die geschoren is.⁶ Want indien een vrouw zich niet sluiert, laat zij dan ook het haar afknippen. Indien het afknippen of scheren echter schandelijk is voor een vrouw, laat zij zich sluieren!⁷ Want een man is inderdaad niet schuldig het hoofd te sluieren; hij is het beeld en de heerlijkheid van God. De vrouw is echter de

heerlijkheid van de man.⁸ Want de man is niet uit de vrouw maar de vrouw uit de man.⁹ Want de man is ook niet geschapen vanwege de vrouw maar de vrouw vanwege de man.¹⁰ Derhalve is de vrouw verschuldigd een autoriteit op het hoofd te hebben vanwege de boodschappers.¹¹ Bovendien, noch is de vrouw er zonder de man, noch de man zonder de vrouw in de Heer,¹² want evenals de vrouw uit de man is, zo is ook de man door de vrouw; alle dingen zijn echter uit God.

¹³ Oordeel zelf onder jullie: is het een vrouw betamend onverhuld tot God te bidden? ¹⁴ Onderwijst de natuur zelf jullie ook niet dat, inderdaad, wanneer een man haarlokken heeft, het oneer voor hem is? ¹⁵ Wanneer een vrouw echter haarlokken heeft, is het heerlijkheid voor haar, omdat de haarlokken in plaats van een omhulling gegeven zijn aan haar. ¹⁶ Indien iemand echter twistziek schijnt te zijn, wij hebben een zodanige gewoonte niet, noch de gemeenten van God.

3. Efe 5:23. 8. Gen 2:22.

De hoofdmaaltijd van de heer

¹⁷ Dit nu opdragend prijs ik jullie niet, omdat jullie niet tot het betere maar tot het mindere samenkomen. ¹⁸ Want ten eerste, wanneer jullie samenkomen in de gemeente, zijn er inderdaad splitsingen onder jullie, hoor ik, en voor een deel geloof ik dat. ¹⁹ Want er moeten ook sekten onder jullie zijn, opdat de beproefden ook openbaar zouden worden onder jullie.

²⁰ Wanneer jullie dan samenkomen op dezelfde plaats, is het niet om de hoofdmaaltijd van de Heer te eten, ²¹ want ieder neemt tevoren zijn eigen hoofdmaaltijd bij het eten, en de ene heeft inderdaad honger, de ander echter is dronken. ²² Want hebben jullie dan helemaal geen woonhuizen om te eten en te drinken? Of verachten jullie de gemeente van God en maken te schande wie niets hebben? Wat zal ik tot jullie zeggen? Zal ik jullie prijzen? Hierin prijs ik jullie niet.

²³ Want ik heb van de Heer aangenomen, wat ik jullie ook doorgegeven heb, dat de Heer Jezus in de nacht waarin Hij overgegeven werd, brood nam ²⁴ en het gedankt hebbend brak en sprak: "Dit is Mijn lichaam, gebroken voor jullie. Doe dit tot mijn gedachtenis."

²⁵ Op dezelfde wijze ook de beker, na het houden van de hoofdmaaltijd, zeggend: "Deze beker is het nieuwe verbond in Mijn bloed, doe dit zo dikwijls als jullie drinken tot Mijn gedachtenis." ²⁶ Want zo dikwijls als jullie dit brood eten en deze beker drinken, kondigen jullie de dood van de Heer aan, totdat Hij ook komt.

²⁷ Daarom, wie ook maar onwaardig het brood eet of de beker van de Heer drinkt, onderhevig zal zijn aan het lichaam en het bloed van de Heer. ²⁸ Maar laat een mens

zichzelf eerst toetsen en zó van het brood eten en uit de beker drinken.²⁹ Want hij die onwaardig eet en drinkt, eet en drinkt zichzelf een oordeel, het lichaam van de Heer niet onderscheidend.³⁰ Derhalve zijn er velen onder jullie zwak en ziek, en een aanzienlijk aantal is ter ruste gelegd.³¹ Want indien wij onszelf onderscheidden, zouden wij niet geoordeeld worden.³² Maar geoordeeld wordend, worden wij opgevoed door de Heer, opdat wij niet tezamen met de wereld veroordeeld worden.³³ Daarom, mijn broeders, wanneer jullie samenkomen om te eten, wacht op elkaar.³⁴ Indien echter iemand honger heeft, laat hij in zijn huis eten, opdat jullie niet tot een oordeel samenkomen. Het overige nu zal ik voorschrijven als ik ook kom.

19. 1Joh 2:19. 26. Mat 26:26-29; Mar 14:21-25; Luc 22:19-20.

Veel genadegaven, dezelfde geest

12 ¹ Over de geestelijke gaven nu, broeders, wil ik niet dat jullie onwetend zijn.

² Jullie weten dat toen jullie van de natiën waren, jullie naar de stemloze afgoden weggeleid werden, zoals jullie ook maar geleid werden.³ Daarom maak ik aan jullie bekend dat niemand, door de geest van God sprekend, zegt "Onder een vloek is Jezus!", en niemand kan zeggen "Heer is Jezus," tenzij door de heilige geest.

⁴ Nu zijn er toedelingen van genadegaven, maar het is dezelfde geest,⁵ en er zijn toedelingen van dienstwerk, en het is dezelfde Heer,⁶ en er zijn toedelingen van werkingen, maar het is dezelfde God die alle dingen bewerkt in allen.

⁷ Aan eenieder echter wordt de openbaring van de geest gegeven, tot wat bevorderlijk is.⁸ Want aan de ene wordt inderdaad door de geest een woord van wijsheid gegeven, aan de ander echter een woord van kennis overeenkomstig dezelfde geest,⁹ en aan weer een ander geloof, in dezelfde geest, en aan de ander genadegaven van genezingen, in die éne geest,¹⁰ en aan een ander werkingen van krachten, en aan een ander een profetenwoord, en aan een ander onderscheidingen van geesten, en aan weer een ander allerlei soorten talen, en aan een ander de vertaling van talen.¹¹ Al deze dingen nu bewerkt één en dezelfde geest, aan eenieder zijn eigen ding toedelend, zoals Hij de bedoeling heeft.

3. 1Joh 4:2,3; Rom 10:9; Fil 2:11. 4. Rom 12:6; Efe 4:7-11.

Veel leden, één lichaam

¹² Want net zoals het lichaam één is en veel leden heeft, maar alle leden van het éne lichaam, velen zijnd, één lichaam zijn, zo ook Christus.¹³ Want in één geest ook zijn wij allen tot één lichaam gedoopt, hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij slaven, hetzij vrijen, en allen zijn met één geest gedrenkt.

¹⁴ Want ook het lichaam is niet één lid, maar velen. ¹⁵ Ingeval de voet zou zeggen: "Ik ben geen hand, ik ben niet van het lichaam," is hij daardoor niet ineens niet van het lichaam. ¹⁶ En ingeval het oor zou zeggen: "Ik ben geen oog, ik ben niet van het lichaam," is het daardoor niet ineens niet van het lichaam. ¹⁷ Indien geheel het lichaam oog zou zijn, waar is dan het gehoor? Indien geheel gehoor, waar is dan de geur? ¹⁸ Maar nu heeft God de leden, eenieder van hen, in het lichaam geplaatst zoals Hij wil. ¹⁹ Indien echter alles één lid was, waar zou het lichaam zijn?

²⁰ Nu zijn er dan inderdaad veel leden, maar één lichaam. ²¹ Het oog nu kan niet zeggen tot de hand: "Behoeft aan jou heb ik niet," of weer het hoofd tot de voeten: "Behoeft aan jullie heb ik niet." ²² Ja, veel eerder zijn de leden van het lichaam die zwakker schijnen te zijn noodzakelijk, ²³ en wat wij menen dat de minder eervolle leden van het lichaam zijn, dezen kleden wij met overmatigere eer, en onze onwelveoglijke leden hebben overmatiger respect. ²⁴ Onze respectabele leden nu hebben daar geen behoefte aan, maar God heeft het lichaam samengesteld, aan de leden die gebrek lijden overmatiger eer gegeven hebbend, ²⁵ opdat er geen splitsing zou zijn in het lichaam, maar de leden op dezelfde manier voor elkaar bezorgd zouden zijn. ²⁶ En hetzij één lid lijdt, alle leden lijden mee, hetzij één lid verheerlijkt wordt, alle leden verheugen zich samen.

²⁷ Jullie nu zijn het lichaam van Christus, en leden van een deel, ²⁸ en die heeft God inderdaad geplaatst in de gemeente: ten eerste afgevaardigden, ten tweede profeten, ten derde leraren, vervolgens krachten, vervolgens genadegaven van genezingen, bekwaamheid voor ondersteuning, besturing en soorten talen. ²⁹ Niet allen zijn afgevaardigden. Niet allen zijn profeten. Niet allen zijn leraren. Niet allen hebben krachten. ³⁰ Niet allen hebben genadegaven van genezingen. Niet allen spreken in talen. Niet allen leggen uit. ³¹ Wees echter geestdriftig voor de grotere genadegaven, en ik toon jullie een nog bovenmatigere weg.

12. Rom 12:4; Efe 4:4. 29. Efe 4:11. 31. 14:39.

De liefde

13 ¹ Ingeval ik de talen van mensen en boodschappers zou spreken, maar ik zou geen liefde hebben, dan ben ik galmend koper geworden of een kriesend bekken. ² En ingeval ik een profetenwoord zou hebben en alle geheimenissen zou weten en alle kennis, en ingeval ik al het geloof zou hebben, zodat ik bergen zou kunnen verzetten, maar ik zou geen liefde hebben, ik ben niets. ³ En ingeval ik al wat mij toebehoort zou uitdelen, of ingeval ik mijn lichaam zou overgeven, opdat ik me zou beroemen, maar ik zou geen liefde hebben, het verschaft mij geen nut. ⁴ De liefde is

geduldig, is mild. De liefde is niet jaloers. De liefde praalt niet, is niet opgeblazen, ⁵ is niet onwelvoeglijk, zoekt zichzelf niet, prikkelt niet, rekent het kwade niet aan, ⁶ verheugt zich niet over de onrechtvaardigheid, maar verheugt zich samen met de waarheid, ⁷ verduurt alles, gelooft alles, hoopt alles, volhardt in alles.

⁸ De liefde valt nooit uit; maar, hetzij profetenwoorden, zij zullen buiten werking gesteld worden, hetzij talen, zij zullen ophouden, hetzij kennis, zij zal buiten werking gesteld worden. ⁹ Want wij kennen ten dele en profeteren ten dele, ¹⁰ wanneer echter het volmaakte zou komen, zal wat ten dele is buiten werking gesteld worden.

¹¹ Toen ik onmondig was, sprak ik als een onmondige, was ik gezind als een onmondige, rekende ik als een onmondige. Wanneer ik echter een man geworden ben, heb ik de dingen van de onmondige buiten werking gesteld. ¹² Want momenteel kijken wij als door een spiegel, in een raadsel, dan echter van aangezicht tot aangezicht. Momenteel ken ik ten dele, dan echter zal ik erkennen zoals ook ik erkend ben.

¹³ Nú blijven echter geloof, hoop en liefde, deze drie, maar de grootste van dezen is de liefde.

2. Han 2:18; Mat 17:20. 3. Dan 3:28. 4. 4:6. 5. 10:24. 7. Rom 5:3-5. 10. Efe 4:13.

In een taal spreken en profeteren

14 ¹ Jaag de liefde na en wees geestdriftig voor de geestelijke gaven, veeleer echter naar dat jullie zouden profeteren. ² Want wie in een taal spreekt, spreekt niet tot mensen maar tot God, want niemand verstaat het, maar in de geest spreekt hij geheimenissen. ³ Wie echter profeteert spreekt tot mensen voor opbouw en het aanspreken en troost. ⁴ Wie in een taal spreekt bouwt zichzelf op, maar wie profeteert bouwt de gemeente op. ⁵ Ik wil nu wel dat jullie allen in talen spreken, veeleer echter dat jullie zouden profeteren, want wie profeteert is groter dan wie in talen spreekt, buiten dit: tenzij hij het zou uitleggen, opdat de gemeente opbouw ontvangt.

⁶ Nu echter, broeders, ingeval ik naar jullie toe zou komen, in talen sprekend, welk nut zal ik jullie verschaffen wanneer ik niet tot jullie zou spreken, of in een onthulling, of in kennis, of in een profetenwoord, of in onderwijs? ⁷ Net zoals de onbezielde dingen die geluid geven, hetzij een fluit, hetzij een harp, ingeval ze geen onderscheid aan de klanken zouden geven, hoe zal bekend worden wie fluit of wie harp speelt? ⁸ Want ook ingeval een bazuin een onduidelijk geluid zou geven, wie zal zich voorbereiden voor de veldslag? ⁹ Zo ook voor jullie, indien jullie door de taal niet een verstaanbaar woord zouden geven, hoe zal bekend worden wat er gesproken

wordt? Want jullie zullen tot de lucht spreken.¹⁰ Er zijn, al naar het voorvalt, zoveel soorten geluiden in de wereld, en niet één is klankloos.¹¹ Ingeval ik dan de betekenis van het geluid niet zou kennen, zal ik voor wie spreekt een barbaar zijn en wie spreekt voor mij een barbaar.¹² Zo ook voor jullie, daar jullie geestdriftigen zijn voor geestelijke gaven, zoek ernaar, dat jullie overvloeien in de opbouw van de gemeente.

¹³ Om die reden, wie in een taal spreekt, laat hij bidden dat hij het zou uitleggen.

¹⁴ Want ingeval ik in een taal zou bidden, bidt mijn geest, maar mijn denken is onvruchtbaar.¹⁵ Hoe is het dan? Ik zou bidden in de geest, maar ik zal ook bidden met mijn denken. Ik zal snaren bespelen in de geest, maar ik zal ook snaren bespelen met mijn denken.¹⁶ Anders, ingeval jij zou zegenen in de geest, hoe zal hij die de plaats inneemt van de niet-ingewijde "Amen" uitspreken over jouw dank, daar hij nu niet weet wat jij zegt? ¹⁷ Want jij dankt inderdaad uitstekend, maar de ander wordt niet opgebouwd.

¹⁸ Ik dank God dat ik meer dan jullie allen in talen spreek.¹⁹ Maar, in de gemeente wil ik liever vijf woorden met mijn denken spreken, opdat ik ook anderen onderricht, dan tienduizend woorden in een taal.

²⁰ Broeders, word geen kinderen in het verstand, maar wees onmondig in het kwaad, word in het verstand echter volwassen.²¹ In de wet staat er geschreven: "In een andere taal en met andere lippen zal Ik tot dit volk spreken, en zelfs zo zullen zij niet aandachtig naar Mij luisteren, zegt de Heer."²² Zo zijn de talen tot teken, niet voor de gelovigen, maar voor de ongelovigen. Het profetenwoord echter is niet voor de ongelovigen maar voor de gelovigen.

²³ Ingeval de gehele gemeente dan zou samenkomen op dezelfde plaats, en allen zouden spreken in talen, en niet-ingewijden of ongelovigen zouden binnenkomen, zullen zij niet uitspreken dat jullie gek zijn? ²⁴ Ingeval echter allen zouden profeteren, en een zekere ongelovige of niet-ingewijde zou binnenkomen, wordt hij aangetoond verkeerd te zitten door allen en wordt hij beoordeeld door allen.²⁵ De verborgen dingen van zijn hart worden openbaar, en zo, gevallen op zijn aangezicht, zal hij God aanbidden, berichtend dat God werkelijk onder jullie is.

1. 13:8-10. 3. Num 11:29. 5. 12:10. 20. Efe 4:14. 21. Jes 28:11-12.

Laat alles fatsoenlijk en ordelijk gebeuren

²⁶ Hoe is het dan, broeders? Wanneer jullie ook maar samenkomen, heeft eenieder van jullie een psalm, hij heeft onderwijs, hij heeft een onthulling, hij heeft een taal, hij heeft een vertaling. Laat alles tot opbouw gebeuren! ²⁷ Bovendien, indien iemand

in een taal spreekt: door twee of hoogstens drie, en om de beurt, en laat één iemand het uitleggen. ²⁸ Maar als een uitlegger er niet is, laat hij zwijgen in de gemeente! Laat hij echter tot zichzelf spreken en tot God.

²⁹ Profeten dan, laten er twee of drie spreken en laten de anderen onderscheid maken. ³⁰ Ingeval echter iets onthuld wordt aan een ander die zit, laat de eerste zwijgen, ³¹ want jullie kunnen allen één voor één profeteren, opdat allen zouden leren en allen aangesproken worden. ³² En de geesten van profeten zijn ondergeschikt aan de profeten. ³³ Want God is geen God van oproer maar van vrede.

³⁴ Zoals in alle gemeenten van de heiligen, laten de vrouwen zwijgen in de gemeenten, want het is hen niet toegestaan te spreken, maar laten zij zich onderschikken, zoals de wet ook zegt. ³⁵ Indien zij echter iets willen leren, laten zij het in hun huis bij hun eigen mannen navragen, want het is schandelijk voor een vrouw te spreken in de gemeente. ³⁶ Of komt van jullie het woord van God uit, of heeft het alleen jullie bereikt? ³⁷ Indien iemand meent een profeet of geestelijk te zijn, laat hij erkennen dat wat ik aan jullie schrijf het gebod van de Heer is. ³⁸ En indien iemand onwetend is, laat hij onwetend zijn!

³⁹ Daarom, mijn broeders, wees geestdriftig voor het profeteren en belet het spreken in talen niet. ⁴⁰ Laat alles echter fatsoenlijk en ordelijk gebeuren.

39. 12:31. 40. Kol 2:5.

Christus gestorven en opgewekt

15 ¹ Ik nu maak jullie bekend, broeders, het evangelie dat ik jullie verkondigd heb, dat jullie ook aangenomen hebben, waarin jullie ook staan, ² waardoor jullie ook gered worden, indien jullie wat ik jullie in woord verkondigd heb vasthouden, buiten dit: tenzij jullie tevergeefs geloven.

³ Want ik heb aan jullie onder de eerste dingen overgegeven wat ik ook aangenomen heb: dat Christus voor onze zonden is gestorven in overeenstemming met de schriften, ⁴ en dat hij begraven is en dat hij opgewekt is op de derde dag in overeenstemming met de schriften, ⁵ en dat hij gezien werd door Kefas, vervolgens door de twaalf, ⁶ vervolgens werd Hij gezien door meer dan vijfhonderd broeders tegelijk, van wie de meesten tot nu in leven zijn, sommigen werden echter ook ter ruste gelegd. ⁷ Vervolgens werd Hij gezien door Jakobus, daaropvolgend door alle afgevaardigden.

⁸ Als laatste echter van allen, als het ware door een ontijdig geborene, werd Hij ook door mij gezien. ⁹ Want ik ben de geringste van de afgevaardigden, – ik die niet geschikt ben afgevaardigde genoemd te worden, omdat ik de gemeente van God

vervolgd heb. ¹⁰ Door de genade van God echter ben ik wat ik ben, en Zijn genade, die in mij is, is niet tevergeefs geworden, maar overmatiger dan zij allen heb ik me ingespannen – niet ik echter, maar de genade van God die met mij is. ¹¹ Dan, hetzij ik, hetzij zij, zo verkondigen wij en zo hebben jullie het geloofd.

3. Jes 53. 4. Psa 16:10; Hos 6:2. 5. Luc 24:34; Mar 16:14. 8. Han 9:3-5. 9. Efe 3:8; Han 8:3. 10. 1Tim 1:12-16; 2Kor 11:23-30.

Opstanding van doden

¹² Indien nu van Christus verkondigd wordt, dat hij uit de doden opgewekt is, hoe zeggen sommigen onder jullie dat er geen opstanding van doden is? ¹³ Indien er nu geen opstanding van doden is, is Christus evenmin opgewekt. ¹⁴ Indien echter Christus niet is opgewekt, is dus onze herautboodschap leeg en jullie geloof leeg. ¹⁵ Dan worden wij ook bevonden valse getuigen van God te zijn, omdat wij over God hebben getuigd dat Hij Christus heeft opgewekt, Die Hij dus niet opgewekt heeft wanneer de doden namelijk niet opgewekt worden. ¹⁶ Want indien de doden niet worden opgewekt, is ook Christus niet opgewekt. ¹⁷ Indien echter Christus niet is opgewekt, is jullie geloof ijdel en zijn jullie nog in jullie zonden. ¹⁸ Dus gaan ook zij die ter ruste gelegd zijn in Christus te gronde. ¹⁹ Indien wij alleen in dit leven op Christus gehoopt hebben zijn wij de erbarmelijkste van alle mensen.

²⁰ Maar nú, Christus is opgewekt uit de doden, de Eersteling van hen die ter ruste gelegd zijn. ²¹ Daar nu immers door een mens de dood kwam, komt ook door de Mens de opstanding van doden. ²² Want evenals in Adam allen sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden. ²³ Ieder echter in zijn eigen rangorde: de Eersteling, Christus, vervolgens die van Christus zijn in Zijn aanwezigheid, ²⁴ daaropvolgend de voltooiing, wanneer Hij ook maar het koninkrijk overgeeft aan Zijn God en Vader, wanneer Hij iedere overheid en iedere autoriteit en kracht buiten werking stelt. ²⁵ Want Hij moet heersen totdat Hij al Zijn vijanden onder Zijn voeten geplaatst heeft. ²⁶ De laatste vijand die buiten werking gesteld wordt is de dood. ²⁷ Want Hij onderschikt alle dingen onder Zijn voeten. Wanneer Hij echter zou zeggen dat alle dingen onderschikt zijn, is het duidelijk dat het buiten Hem is Die alle dingen aan Zichzelf onderschikt. ²⁸ Wanneer echter aan Hem alle dingen onderschikt zijn, dan zal ook de Zoon Zelf onderschikt worden aan Hem Die aan Hem alle dingen onderschikt, opdat God zij Alles in allen.

²⁹ Anders, wat zullen zij doen die dopen voor de doden? Indien de doden helemaal niet opgewekt worden, waarom ook dopen zij voor hen? ³⁰ Waarom ook zijn wij ieder uur in gevaar? ³¹ Zowaar, bij de roem juist over jullie, broeders, die ik heb in Christus

Jezus onze Heer: dagelijks sterf ik.³² Indien ik, naar de mens gesproken, met wilde dieren gevochten heb in Efeze, wat zijn de baten voor mij indien de doden niet opgewekt worden? "Laten wij eten en laten wij drinken, want morgen sterven we."

³³ Dwaal niet! Kwade gesprekken verderven milde zeden. ³⁴ Ontnuchter jullie, zoals rechtvaardig is, en zondig niet, want sommigen zijn zonder kennis van God. Tot beschaming zeg ik dit tot jullie.

17. Rom 4:25. 18. 1Tes 4:13-14. 20. 2Kor 4:14; Kol 1:18; Ope 1:5. 21. Rom 5:12. 23. 1Tes 4:13-17. 25. Psa 110:1. 31. Rom 8:36. 32. Jes 22:13; Luc 12:19. 34. Efe 5:14.

Met welk lichaam worden de doden opgewekt?

³⁵ Maar, zal iemand uitspreken, hoe worden de doden opgewekt? En met welk lichaam komen zij? ³⁶ Onverstandige! Wat jij zaait wordt niet levend gemaakt indien het niet sterft. ³⁷ En, wat jij zaait, daarvan zaai je niet het lichaam dat zal komen, maar de naakte korrel, al naar het voorvalt, van graan of iets van de overige graansoorten. ³⁸ God echter geeft er een lichaam aan zoals Hij wil, en aan elk van de zaden zijn eigen lichaam. ³⁹ Niet al het vlees is hetzelfde vlees, maar het ene is inderdaad van mensen, het andere vlees is echter van stukken vee, en ander vlees van gevogelte, en het andere van vissen. ⁴⁰ Er zijn zowel hemelse lichamen als aardse lichamen, maar de heerlijkheid van de hemelsen is andersoortig inderdaad en die van de aardsen is andersoortig. ⁴¹ Er is een andere heerlijkheid van zon en een andere heerlijkheid van maan en een andere heerlijkheid van sterren, want de ene ster verschilt van de andere ster in heerlijkheid.

⁴² Zo is ook de opstanding van de doden, er wordt gezaaid in verderf; er wordt opgewekt in onverderfelijkheid. ⁴³ Er wordt gezaaid in oneer; er wordt opgewekt in heerlijkheid. Er wordt gezaaid in zwakte; er wordt opgewekt in kracht. ⁴⁴ Er wordt een ziels lichaam gezaaid; er wordt een geestelijk lichaam opgewekt. Indien er een ziels lichaam is, is er ook een geestelijk.

⁴⁵ Zo staat er ook geschreven, de eerste mens, Adam, "werd een levende ziel," de laatste Adam een levendmakende geest. ⁴⁶ Maar niet als eerste het geestelijke, maar het zielse, vervolgens het geestelijke. ⁴⁷ De eerste mens was uit de aarde, van aardbodem, de tweede Mens is de Heer uit de hemel. ⁴⁸ Zoals die uit de grond was, zodanigen zijn ook die uit de grond zijn, en zoals de Hemelse, zodanigen zijn ook de hemelsen. ⁴⁹ En zoals wij bekleed zijn met het beeld van hem die van aardbodem was, zullen wij ook bekleed zijn met het beeld van de Hemelse.

44. Fil 3:21. 45. Gen 2:7.

De laatste bazuin

⁵⁰ Dit verklaar ik echter, broeders, dat vlees en bloed het koninkrijk van God niet als erfdeel kunnen bezitten, noch bezit het verderf de onverderfelijkheid als erfdeel.

⁵¹ Zie, een geheimenis zeg ik jullie, wij zullen niet allen inderdaad ter ruste gelegd worden, maar wij zullen allen veranderd worden, ⁵² in een ondeelbaar ogenblik, in een oogwenk, bij de laatste bazuin. Want Hij zal bazuinen en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden. ⁵³ Want dit bederfelijke moet onverderfelijkheid aandoen en dit stervende moet onsterfelijkheid aandoen.

⁵⁴ Wanneer echter ook maar dit bederfelijke onverderfelijkheid aandoet en dit stervende onsterfelijkheid aandoet, dan zal het woord plaatsvinden, waar geschreven staat:

"Opgeslokt is de dood in de overwinning."

⁵⁵ "Waar, dood, is jouw overwinning?

Waar, dood, is jouw prikkel?"

⁵⁶ De prikkel van de dood nu is de zonde, de kracht echter van de zonde is de wet.

⁵⁷ Dank echter aan God, Die ons de overwinning geeft door onze Heer Jezus Christus.

⁵⁸ Daarom, mijn geliefde broeders, word bestendig, onbeweeglijk, overvloeiend in het werk van de Heer, altijd, wetend dat jullie moeite niet tevergeefs is in de Heer.

⁵². 1Tes 4:16. ⁵³. 2Kor 5:4. ⁵⁴. Jes 25:8. ⁵⁵. Hos 13:14. ⁵⁶. Rom 4:15. ⁵⁷. Rom 8:37. ⁵⁸. Gal 6:8-10.

Collecte

16 ¹ Aangaande de collecte nu voor de heiligen, evenals ik aan de gemeenten van Galatië voorgeschreven heb, doen ook jullie zo: ² Op de eerste dag van de week, laat eenieder van jullie voor zichzelf opzij leggen om te vergaren dat in wat hij ook maar voorspoedig geworden is, opdat niet dan, wanneer ik kom, collecten zouden plaatsvinden. ³ En wanneer ik ook maar arriveer, wie jullie ook geschikt vinden, deze zal ik door brieven zenden om jullie genade weg te brengen naar Jeruzalem. ⁴ Als het nu de moeite waard is dat ik ook ga, dan zullen zij tezamen met mij gaan.

4. Rom 15:25.

Het naar hen toe komen van Paulus, Timoteüs en Apollos

⁵ Ik zal nu naar jullie toe komen wanneer ik door Macedonië kom, want ik kom door Macedonië. ⁶ Ik zal nu, als het voorvalt, bij jullie blijven, of ook overwinteren, opdat jullie mij vooruitzenden waarheen ik ook zou gaan. ⁷ Want ik wil jullie momenteel niet op weg zien, want ik hoop enige tijd bij jullie te verblijven, als de Heer het

toestaat. ⁸ Ik zal echter in Efeze verblijven tot Pinksteren, ⁹ want een deur is voor mij geopend, groot en werkzaam, en velen streven tegen.

¹⁰ Ingeval nu Timoteüs komt, zie erop toe dat hij onbevreesd bij jullie is, want hij werkt het werk van de Heer, zoals ook ik. ¹¹ Niemand zou hem dan kleineren. Zend hem echter vooruit in vrede, opdat hij bij mij komt, want ik wacht op hem met de broeders.

¹² Aangaande Apollos de broeder dan, ik heb hem veel aangesproken opdat hij naar jullie toe zou komen met de broeders, en het was in ieder geval niet zijn wil dat hij nu zou komen, maar hij zal komen wanneer hij ook maar een gelegen tijdstip heeft.

5. 2Kor 1:16; Han 19:21. 9. Han 19:1-8. 10. Fil 2:22. 11. 1Tim 4:12.

Paulus spreekt hen aan

¹³ Waak! Sta vast in het geloof! Wees manhaftig! Wees standvastig! ¹⁴ Laat alles van jullie in liefde gebeuren.

¹⁵ En ik spreek jullie aan, broeders – jullie kennen het woonhuis van Stefanus en Fortunatus, dat het de eersteling is van Achaje, en zij zetten zichzelf tot de dienst voor de heiligen – ¹⁶ opdat jullie je ook onderschikken aan zodanigen, en aan iedere meewerkende en zich inspannende.

¹⁷ Ik verheug me nu over de aanwezigheid van Stefanus en Fortunatus en Achaikus, dat deze het jullie ontbrekende aanvullen, ¹⁸ want zij geven mijn geest en die van jullie rust. Erken dan zodanigen!

18. 1Tes 5:12.

Groeten

¹⁹ Jullie groeten de gemeenten van Asia. Aquila en Prisca groeten jullie veel in de Heer, tezamen met de gemeente in hun huis. ²⁰ Jullie groeten alle broeders. Groet elkaar met een heilige kus.

²¹ De groet is door mijn hand, die van Paulus. ²² Indien iemand niet van de Heer Jezus Christus houdt, laat hij onder een vloek zijn! Maran atha!

²³ De genade van de Heer Jezus Christus zij met jullie! ²⁴ Mijn liefde zij met jullie allen in Christus Jezus! Amen.

21. 2Tes 3:17.

2 Korinte

1 ¹ Paulus, een afgevaardigde van Christus Jezus, door de wil van God, en Timoteüs, de broeder, aan de gemeente van God die in Korinte is, tezamen met alle heiligen die in geheel Achaje zijn.

² Genade voor jullie en vrede van God, onze Vader, en van de Heer Jezus Christus.

1. Han 18:1.

Gezegend zij God

³ Gezegend zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, de Vader van het medelijden en de God van alle vertroosting, ⁴ Die ons vertroost in al onze verdrukking, om ons in staat te stellen hen te vertroosten in elke verdrukking door de vertroosting waarmee wij zelf vertroost worden door God. ⁵ Want zoals het lijden van Christus overvloedt in ons, zo vloeit door Christus ook onze vertroosting over.

⁶ Hetzij wij nu verdrukt worden, het is voor jullie vertroosting en redding, hetzij wij vertroost worden, het is voor jullie vertroosting, die werkzaam is in de volharding van hetzelfde lijden dat ook wij lijden, ⁷ onze hoop voor jullie is ook bevestigd, wetend dat, zoals jullie gemeenschap hebben aan het lijden, zo ook aan de vertroosting.

⁸ Want wij willen niet dat jullie onwetend zijn, broeders, aangaande onze verdrukking die ons overkomen is in Asia, dat wij bovenmate en boven onze kracht bezwaard werden, zodat wij ook aan ons leven gewanhoopt hebben. ⁹ Ja, wij hadden zelf voor ons idee het doodvonnis gehad, opdat wij geen vertrouwen zouden hebben in onszelf, maar in de God Die de doden opwekt, ¹⁰ Die ons uit zulk groot doodsgevaar geborgen heeft en zal bergen: op Hem hopen wij, dat Hij ons ook nog zal bergen, ¹¹ terwijl ook jullie samen meewerken voor ons met jullie smeekbede, opdat uit vele monden gedankt wordt door velen voor ons voor de genadegave in ons.

3. Rom 15:5. 11. Rom 15:30; 4:15; 9:11-12.

Paulus niet meer naar Korinte gekomen - lichtvaardig handelen?

¹² Want ons roemen is dit, het getuigenis van ons geweten, dat wij ons in heiligheid en oprechtheid van God, niet in vleselijke wijsheid, maar in de genade van God gedragen hebben in de wereld, des te meer echter naar jullie toe. ¹³ Want niets anders schrijven wij jullie dan wat jullie lezen of jullie ook erkennen. Ik hoop echter dat jullie ten volle zullen erkennen ¹⁴ zoals jullie ook ons ten dele erkend hebben, dat wij jullie roem zijn, net zoals jullie ook de onze in de dag van onze Heer Jezus.

¹⁵ En in dit vertrouwen had ik de bedoeling eerder naar jullie toe te komen, opdat jullie een tweede vreugde zouden hebben, ¹⁶ en door jullie naar Macedonië door te komen, en vanuit Macedonië weer naar jullie toe te komen, en door jullie vooruitgezonden te worden naar Judea. ¹⁷ Deze bedoeling dan hebbend, dan is het toch niet dat ik lichtvaardig handel, of wat ik beraad, ik naar het vlees beraad, opdat het bij mij zou zijn: "ja, ja" en tegelijk "nee, nee"?

¹⁸ God echter is trouw: ons woord naar jullie toe is niet "ja" en "nee", ¹⁹ want Gods Zoon, Jezus Christus, Die onder jullie door ons verkondigd is – door mij en Silvanus en Timoteüs – werd niet "ja" en "nee", maar in Hem is het "ja" geworden. ²⁰ Want zo vele beloften van God er zijn, zijn in Hem "ja." Daarom is ook door Hem het "amen", tot heerlijkheid voor God door ons. ²¹ Hij nu die ons bevestigt tezamen met jullie in Christus, en ons gezalfd heeft, is God, ²² Die ook ons verzegeld en de waarborg van de geest gegeven heeft in onze harten.

²³ Ik roep echter God aan als getuige over mijn ziel, dat ik om jullie te ontzien niet meer naar Korinte gekomen ben. ²⁴ Niet dat wij heer zijn van jullie geloof, maar medewerkers zijn wij van jullie vreugde, want jullie houden stand in het geloof.

2 ¹ Ik heb echter voor mijzelf dit besloten, niet weer in droefheid naar jullie toe te komen. ² Want indien ik jullie bedroef, wie is er dan ook die mij blij maakt, behalve hij die door mij bedroefd wordt? ³ En ik heb jullie juist zo geschreven, opdat ik niet, bij jullie gekomen, droefheid zou hebben door wie mij moesten verheugen, vertrouwen hebbend in jullie allen, dat mijn vreugde van jullie allen is. ⁴ Want in veel verdrukking en beklemming van mijn hart heb ik jullie geschreven, onder veel tranen, opdat jullie niet bedroefd zouden worden, maar opdat jullie de liefde zouden kennen die ik overvloeierend voor jullie heb.

⁵ Indien nu iemand heeft bedroefd, heeft hij niet alleen mij bedroefd, maar voor een deel (opdat ik niet zou belasten) jullie allen. ⁶ Deze berisping door het merendeel is genoeg voor zo iemand, ⁷ zodat, in tegendeel, jullie nu veeleer hem genade zouden schenken en aanspreken, opdat zo iemand niet door overmatiger droefheid opgeslokt zou worden. ⁸ Daarom spreek ik jullie aan jullie liefde tot hem te bekrachtigen.

⁹ Want ook hierom heb ik geschreven, opdat ik jullie beproefdheid zou kennen, of jullie in alles gehoorzaam zijn. ¹⁰ Aan wie jullie nu in iets genade schenken, ik ook, want waarin ook ik genade heb geschonken (indien ik in iets genade heb geschonken), het is vanwege jullie in het aangezicht van Christus, opdat wij niet door de Satan uitgebuit worden, ¹¹ want wij zijn niet onbekend met zijn gedachten.

¹² Toen ik nu in Troas kwam voor het evangelie van Christus en voor mij een deur

geopend werd in de Heer heb ik geen ontspanning gehad in mijn geest over dat ik Titus, mijn broeder, niet vond, ¹⁵ maar afscheid genomen hebbend van hen vertrok ik naar Macedonië.

16. 1Kor 16:5. 22. 5:5; Efe 1:13. 23. 13:2.

Het woord van God spreken

¹⁴ Dank echter aan God, Die ons altijd doet zegevieren in Christus en de reuk van Zijn kennis openbaar maakt door ons in iedere plaats, ¹⁵ omdat wij een welriekende reuk van Christus zijn voor God, onder hen die gered worden en onder hen die omkomen, ¹⁶ voor dezen inderdaad een reuk uit de dood tot de dood, voor die echter een reuk uit leven tot leven. En wie is voor deze dingen bekwaam? ¹⁷ Want wij zijn niet als de velen, van het woord van God handel makend, maar als uit oprechtheid, maar als uit God; voor het aangezicht van God in Christus spreken wij.

15. 1Kor 1:18. 16. 3:5. 17. 4:2; 1Tim 6:5.

De letter en de geest

³ ¹ Beginnen wij onszelf weer aan te bevelen, of hebben wij wellicht, zoals zelfs sommigen, aanbevelingsbrieven bij jullie of van jullie nodig? ² Onze brief zijn jullie, gegraveerd in onze harten, gekend en gelezen door alle mensen, ³ want jullie maken een brief van Christus openbaar, gebracht door ons, en gegraveerd, niet met inkt maar met de geest van de levende God, niet in stenen platen maar in de vlezig platen van jullie harten. ⁴ Zodanig vertrouwen echter hebben wij door Christus tot God ⁵ (niet dat wij van onszelf bekwaam zijn iets als uit onszelf te rekenen, maar onze bekwaamheid is uit God), ⁶ Die ons ook bekwaam maakt dienaren van een nieuw verbond te zijn, niet van de letter, maar van de geest, want de letter doodt, de geest echter maakt levend.

⁷ Indien nu de dienst van de dood, in letters uitgebeeld in stenen, in heerlijkheid kwam, zodat de zonen van Israël niet strak konden kijken naar het aangezicht van Mozes vanwege de heerlijkheid van zijn aangezicht, die buiten werking gesteld werd, ⁸ hoe zal zeker niet de dienst van de geest veeleer in heerlijkheid zijn? ⁹ Want indien de dienst van het veroordelen heerlijkheid was, vloeit de dienst van de rechtvaardigheid nog veel meer over in heerlijkheid. ¹⁰ Want ook wat verheerlijkt is, is in dit geval niet verheerlijkt omwille van de overstijgende heerlijkheid. ¹¹ Want indien wat buiten werking gesteld werd dat werd door heerlijkheid, is wat blijft nog veel meer in heerlijkheid.

¹² Een zodanige hoop dan hebbend, handelen wij met veel vrijmoedigheid, ¹³ en dat niet net als Mozes. Hij plaatste een bedekking over zijn aangezicht opdat de zonen van Israël niet strak keken naar de voleinding van wat buiten werking gesteld werd.

¹⁴ Maar hun gedachten zijn vereelt, want tot op de huidige dag blijft dezelfde bedekking over het lezen van het oude verbond; de bedekking wordt niet weggenomen, omdat het alleen in Christus buiten werking gesteld wordt. ¹⁵ Maar tot op heden, telkens als Mozes gelezen wordt, ligt er een bedekking op hun hart.

¹⁶ Telkens echter als zij zich omkeren naar de Heer wordt de bedekking weggenomen.

¹⁷ De Heer nu is de geest; waar echter de geest van de Heer is, daar is vrijheid. ¹⁸ Wij allen nu, met niet bedekt aangezicht, de heerlijkheid van de Heer in een spiegel ziend, worden naar hetzelfde beeld getransformeerd, vanuit heerlijkheid tot heerlijkheid, zoals dit vanuit de Heer, de geest, komt.

4 ¹ Derhalve, deze dienst hebbend naar de barmhartigheid die ons bewezen is, zijn wij niet ontmoedigd. ² Maar wij versmaden de verborgen schandelijke dingen, niet in list wandelend, ook niet het woord van God frauderend, maar, door de openbaring van de waarheid, onszelf aanbevelend bij ieder menselijk geweten voor het aangezicht van God.

³ Indien ons evangelie nu ook bedekt is, is het bedekt in hen die te gronde gaan, ⁴ in wie de god van dit tijdperk de gedachten van de ongelovigen blind gemaakt heeft, zodat de lichtglans van het evangelie van de heerlijkheid van Christus, Die het Beeld is van de onzichtbare God, hen niet bestraalt. ⁵ Want wij verkondigen niet onszelf, maar Christus Jezus, de Heer, onszelf echter als jullie slaven vanwege Jezus, ⁶ omdat God, Die gezegd heeft "Uit duisternis zal licht stralen," het is Die straalt in onze harten tot verlichting van de kennis van de heerlijkheid van God in het aangezicht van Jezus Christus.

1. 5:12. 3. Exo 24:12; Jer 31:33. 6. Joh 6:63. 9. Gal 3:10. 13. Exo 34:29-35. 14. Rom 11:25. 16. Jer 31:31. 5. 1Kor 9:19. 6. Gen 1:3.

Deze schat in aarden vaten

⁷ Wij hebben nu deze schat in aarden vaten, opdat het bovenmatige van de kracht van God is en niet uit ons. ⁸ Wij zijn in alles verdrukt, maar niet benauwt; ons geen raad wetend, maar niet wanhopend; ⁹ vervolgd, maar niet verlaten; neergeworpen, maar niet te gronde gericht; ¹⁰ altijd het afsterven van Jezus in het lichaam meedragend, opdat ook het leven van Jezus in ons lichaam openbaar gemaakt zou worden. ¹¹ Want wij die leven worden steeds in de dood overgegeven omwille van

Jezus, opdat ook het leven van Jezus openbaar gemaakt zou worden in ons stervende vlees. ¹² Zo is de dood in ons werkzaam, het leven echter in jullie.

¹³ Dezelfde geest van het geloof echter hebbend, in overeenstemming met wat er staat geschreven, "Ik geloof, daarom spreek ik ook," en wij geloven, daarom spreken wij ook, ¹⁴ wetend dat Hij Die de Heer Jezus opgewekt heeft ook ons door Jezus zal opwekken en tezamen met jullie zal presenteren. ¹⁵ Want alles is vanwege jullie, opdat de genade, toegenomen vanwege het merendeel, de dank doet overvloeien, tot heerlijkheid van God.

7. 3:5. 10. Gal 2:20. 11. Rom 8:36. 13. Ps 116:10.

Daarom zijn wij niet ontmoedigd

¹⁶ Daarom zijn wij niet ontmoedigd, maar zelfs indien onze uiterlijke mens verrot, niettemin wordt ons innerlijk van dag tot dag vernieuwd. ¹⁷ Want de kortstondige lichtheid van onze verdrukking bewerkt voor ons een bovenmatige bovenmaat en last van heerlijkheid gedurende de tijdperken, ¹⁸ want wij merken niet op wat gezien wordt maar wat niet gezien wordt, want wat gezien wordt is tijdelijk, wat niet gezien wordt echter gedurende de tijdperken.

5 ¹ Want wij weten dat ingeval ons aardse tentwoonhuis afgebroken wordt wij een gebouw uit God hebben, een woonhuis, niet met handen gemaakt, gedurende de tijdperken, in de hemelen. ² Want hierin zuchten wij ook, verlangend met onze behuizing die uit de hemel is overkleed te worden, ³ opdat wij, wanneer wij dat namelijk ook aandoen, niet naakt gevonden zullen worden. ⁴ Want ook wij die in de tent zijn zuchten bezwaard, waardoor wij niet ontkleed maar overkleed willen worden, opdat het stervende opgeslokt wordt door het leven. ⁵ Die nu ons bereidt voor ditzelfde is God, Die ons ook de waarborg van de geest gegeven heeft.

⁶ Dan, altijd moedig zijnd, en wetend dat thuis zijnd in het lichaam wij buitenshuis zijn, weg van de Heer ⁷ (want wij wandelen door geloof, niet door waarneming), ⁸ hebben wij echter moed en achten het goed veeleer buitenshuis te zijn, uit het lichaam, en thuis te zijn bij de Heer. ⁹ Daarom stellen wij er ook een eer in, hetzij wij thuis zijn, hetzij buitenshuis, welgevallig voor Hem te zijn.

¹⁰ Want wij allen moeten openbaar gemaakt worden voor het podium van Christus, opdat eenieder zou terugontvangen voor dat wat hij door het lichaam bedreven heeft, hetzij goed hetzij slecht.

16. Efe 3:16. 4. Rom 8:23; 1Kor 15:53. 5. Efe 1:13. 6. 12:10. 7. Heb 11:1. 8. Fil 1:23. 10. Rom 14:10; Efe 6:8.

Door Christus verzoend met God

¹¹ De vrees van de Heer dan kennend, overtuigen wij mensen; voor God echter worden wij openbaar gemaakt, en ik hoop ook in jullie gewetens openbaar gemaakt te worden.

¹² Wij bevelen niet weer onszelf aan bij jullie, maar geven jullie een aansporing door roem over jullie, opdat jullie antwoord zouden hebben bij hen die zich beroemen in het uiterlijk en niet in het hart. ¹³ Want, hetzij wij buiten onszelf zijn, het is voor God, hetzij wij gezond verstand hebben, het is voor jullie. ¹⁴ Want de liefde van Christus dringt ons, ¹⁵ dit geoordeeld hebbend, dat indien Één voor allen gestorven is, dus allen gestorven zijn. En hij is gestorven voor allen, opdat zij die leven niet meer voor zichzelf zouden leven, maar voor Hem die voor hen gestorven en opgewekt is.

¹⁶ Daarom zijn wij vanaf nu met niemand bekend naar het vlees. En ook indien wij Christus gekend hebben naar het vlees, niettemin kennen wij Hem zo nu niet meer.

¹⁷ Zo is, indien iemand in Christus is, hij een nieuwe schepping: wat van oorsprong was is voorbijgegaan, zie, het nieuwe is gekomen!

¹⁸ Alle dingen zijn echter uit God, Die ons met Zichzelf verzoend heeft door Christus en ons de dienst gegeven heeft van de verzoening, ¹⁹ dat is, dat God in Christus de wereld verzoende met Zichzelf, hen niet hun misstappen aanrekenend, en in ons het woord van de verzoening geplaatst hebbend. ²⁰ Voor Christus dan zijn wij gezanten, alsof God aanspreekt door ons. Wij smeken ter wille van Christus: word verzoend met God! ²¹ Want Die geen zonde kende heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden: rechtvaardigheid van God in Hem.

11. Efe 5:13; Heb 4:13. 15. Rom 4:17. 16. Kol 3:11; Rom 9:5. 17. Gal 6:15; Ope 21:1,5. 20. Rom 5:11. 21. Fil 3:9.

Dienaren van God

⁶ ¹ Meewerkend nu spreken wij ook jullie aan niet te vergeefs de genade van God te ontvangen, ² want Hij zegt:

"In een aangename periode hoor Ik jou,
en in een dag van redding help Ik jou."

Zie, nu is de welaangename periode! Zie, nu is de dag van redding!

³ Wij geven niemand in iets een struikelblok, opdat onze dienst geen smet zou hebben, ⁴ maar in alles bevelen wij onszelf aan als dienaren van God, in veel volharding, in verdrukkingen, in noden, in benauwdheden, ⁵ in slagen, in gevangenschappen, in oproeren, in moeiten, in waakzaamheid, in het vasten, ⁶ in het

zuiver zijn, in kennis, in geduld, in mildheid, in heilige geest, in ongeveinsde liefde, ⁷ in het woord van waarheid, in kracht van God, door de wapens van de rechtvaardigheid van de rechter- en linkerhand, ⁸ door heerlijkheid en oneer, door laster en goed gerucht, als misleidenden en waar, ⁹ als onbekend en erkend, als stervend en zie, wij leven, als gedisciplineerd wordend en niet ter dood gebracht wordend, ¹⁰ als bedroefd, steeds echter verheugend, als arm, velen echter verrijkend, als niets hebbend en alles vasthoudend.

¹¹ Onze mond is geopend naar jullie toe, Korintiërs; is jullie hart verbreed? ¹² In ons worden jullie niet benauwd, jullie worden echter benauwd in jullie innige gevoelens. ¹³ Nu, als zelfde terugbetaling (als tot kinderen zeg ik dit), wordt ook verbreed jullie!

2. Jes 49:8. 10. Fil 4:12.

Geen ongelijk juk met ongelovigen

¹⁴ Wordt niet ongelijk gejukt met ongelovigen. Want wat voor deelgenootschap hebben rechtvaardigheid en wetteloosheid, of wat voor gemeenschap licht met duisternis? ¹⁵ En wat voor eendracht heeft Christus met Belial, of wat voor deel een gelovige met een ongelovige? ¹⁶ En wat voor overeenstemming heeft de tempel van God met afgoden? Want jullie zijn de tempel van de levende God, zoals God gezegd heeft: "Ik zal wonen en wandelen in hen, en Ik zal hun God zijn en zij zullen Mijn volk zijn. ¹⁷ Daarom, kom uit hun midden en word afgezonderd," zegt de Heer, 'en raakt het onreine niet aan. ¹⁸ En Ik zal jullie naar binnen laten, en Ik zal voor jullie tot Vader zijn en jullie zullen voor Mij tot zonen en dochters zijn,' zegt de Almachtige Heer."

⁷ ¹ Deze beloften dan hebbend geliefden, zouden wij onszelf reinigen van iedere verontreiniging van vlees en geest, heiligheid voltooiend in de vrees van God.

15. 1Kor 10:21. 16. 1Kor 3:16-17; Lev 26:11. 17. Jes 52:11.

De Korintiërs in hun harten

² Wees ruim voor ons. Niemand doen wij onrecht; niemand verderven wij; niemand buiten wij uit. ³ Ik zeg dit niet om te veroordelen, want ik heb tevoren verklaard dat jullie in onze harten zijn, om gezamenlijk te sterven en gezamenlijk te leven.

⁴ Groot is bij mij de vrijmoedigheid naar jullie toe; groot is bij mij het roemen over jullie. Ik ben vervuld met vertroosting, ik stroom over in de vreugde in al onze verdrukking. ⁵ Want zelfs toen wij Macedonië binnengekomen waren, heeft ons vlees geen ontspanning gehad, maar wij waren in alles verdrukt: vanbuiten gevechten, vanbinnen vrees.

⁶ Maar de God Die de nederigen vertroost heeft ons vertroost door de aanwezigheid van Titus, ⁷ en niet alleen door zijn aanwezigheid, maar ook door de vertroosting waarmee hij werd vertroost over jullie, ons mededelend over jullie verlangen, jullie hevige pijn, jullie geestdrift voor mij, zodat ik veeleer verheugd werd ⁸ dat, zelfs indien ik jullie bedroefd heb in mijn brief, ik het niet berouw. Zelfs indien ik het berouwde – ik zie immers dat die brief jullie bedroefd heeft, al is het ook voor een uur – ⁹ nu verheug ik me, niet omdat jullie bedroefd werden, maar omdat jullie bedroefd werden tot berouw. Want jullie werden bedroefd in overeenstemming met God, opdat jullie in niets verlies lijden uit ons. ¹⁰ Want droefheid in overeenstemming met God bewerkt berouw tot onberouwelijke redding, maar de droefheid van de wereld bewerkt dood.

¹¹ Want zie, hoeveel ditzelfde – dat jullie in overeenstemming met God bedroefd werden – bewerkt in jullie: ijver, ja, verdediging, ja, verontwaardiging, ja, vrees, ja, verlangen, ja, geestdrift, ja, wraak! In alles bevelen jullie jezelf aan zuiver te zijn in deze zaak. ¹² Dus, ook indien ik tot jullie schrijf, is dat niet omwille van die onrecht doet, maar ook niet omwille van die onrecht gedaan wordt, maar omwille van het openbaar gemaakt worden van jullie ijver voor ons, bij jullie, voor het aangezicht van God.

¹³ Derhalve zijn wij vertroost, maar in onze vertroosting zijn wij veeleer overvloeiender verheugd in de vreugde van Titus, omdat zijn geest van jullie allen rust gekregen heeft. ¹⁴ Want indien ik enige mate bij hem over jullie geroemd heb, ben ik niet te schande gemaakt, maar zoals wij alles in waarheid gesproken hebben tot jullie, zo is ook ons roemen voor Titus waarheid geworden. ¹⁵ En zijn mededogen voor jullie is nu nog overvloeiender, de gehoorzaamheid van jullie allen herinnerend, hoe jullie hem met vrees en siddering ontvangen hebben. ¹⁶ Ik verheug me dat ik in alles over jullie moed heb.

2. Han 20:33. 10. Han 11:18. 15. 2:9.

De dienst voor de heiligen

8 ¹ Wij nu maken aan jullie bekend, broeders, van de genade van God die gegeven is in de gemeenten van Macedonië, ² dat in veel beproefdheid door verdrukking de overmaat van hun vreugde en hun zeer diepe armoede overvloeit in de rijkdom van hun edelmoedigheid, ³ want zij gaven naar vermogen, getuig ik, zelfs boven vermogen, ⁴ en smeekten uit eigen beweging, met veel aanspreken, van ons de genade van en de bijdrage in de dienst voor de heiligen; ⁵ en niet zoals wij hoopten, maar zij gaven zichzelf eerst aan de Heer, en aan ons door de wil van God, ⁶ zodat

wij Titus aangesproken hebben, opdat hij, zoals hij tevoren begonnen is, zo ook onder jullie ook deze genade zal voltooien.⁷ Maar evenals jullie in alles overvloeien – in geloof en in woord en in kennis en in alle ijver en in de liefde uit jullie in ons – zorg dat jullie ook in deze genade zouden overvloeien.⁸ Niet als een bepaling zeg ik dit, maar, door de ijver van anderen, ook de echtheid van juist jullie liefde toetsend.

⁹ Want jullie kennen de genade van onze Heer Jezus Christus, dat, vanwege jullie, Hij arm is geworden, terwijl Hij rijk was, opdat jullie door Diens armoede rijk zouden zijn.¹⁰ En hierin geef ik een mening, want dit is bevorderlijk voor jullie, die niet alleen met het doen, maar ook het willen vanaf vorig jaar tevoren begonnen zijn: ¹¹ voltooi nú echter ook het doen, zodat net als de gretigheid van het willen, zo ook het voltooien zou zijn, uit wat jullie hebben. ¹² Want indien de gretigheid aanwezig is, is zij welaangenaam naar wat zij ook heeft, niet naar wat zij niet heeft.

¹³ Want het is niet opdat er voor anderen ontspanning is en voor jullie verdrukking, ¹⁴ maar uit gelijkheid, in de gelegenheid nu, is jullie overvloed voor het hen ontbrekende, opdat ook hun overvloed eens voor het jullie ontbrekende zal worden, zodat het gelijkheid zal worden, ¹⁵ zoals er staat geschreven: "Die veel had, had niet te veel, en die weinig had, had niet te weinig."

¹⁶ Dank echter aan God, Die dezelfde ijver voor jullie geeft in het hart van Titus, ¹⁷ want het aanspreken ontving hij inderdaad, maar ijveriger zijnd, vertrok hij uit eigen beweging naar jullie. ¹⁸ Wij zonden echter met hem de broeder van wie de lofprijs over zijn evangeliewerk door alle gemeenten verspreid werd. ¹⁹ En niet alleen dat, maar hij werd ook gekozen door handopsteken door de gemeenten onze medereiziger te zijn met deze genade, die door ons gebracht wordt, tot de heerlijkheid van de Heer Zelf, en om onze gretigheid te tonen, ²⁰ ons zo opstellend dat wij niet enige smet zouden hebben in dit overvloedige dat door ons gebracht wordt, ²¹ want wij zijn bedacht op het uitstekende, niet alleen voor het aangezicht van de Heer, maar ook voor het aangezicht van mensen.

²² Wij zenden nu met hen onze broeder die wij in veel dingen getoetst hebben, vaak ijverig zijnd, nú echter veel ijveriger, en met veel vertrouwen in jullie, ²³ hetzij voor Titus, mijn deelgenoot en medewerker voor jullie, hetzij onze broeders, de afgevaardigden van de gemeenten, de heerlijkheid van Christus. ²⁴ Toon dan het bewijs van jullie liefde en ons roemen voor jullie naar hen voor het aangezicht van de gemeenten.

⁹ ¹ Want over de dienst aan de heiligen is het inderdaad overbodig voor mij jullie te schrijven. ² Want ik heb jullie gretigheid waargenomen, waarmee ik me over jullie beroem bij de Macedoniërs, dat Achaje zich vanaf vorig jaar al heeft voorbereid, en

jullie geestdrift spoort het merendeel aan. ³ Ik zend echter de broeders, opdat onze roem over jullie niet leeggemaakt zou worden in dit geval, opdat jullie voorbereid zouden zijn zoals ik zei, ⁴ opdat niet, ingeval tezamen met mij Macedoniërs zouden komen en zij jullie onvoorbereid zouden vinden, wij te schande zouden worden – om niet te zeggen, jullie – in deze aanname van ons roemen.

⁵ Ik acht het dan noodzakelijk de broeders te verzoeken dat zij vooruitgaan naar jullie en de tevoren beloofde zegen van jullie tevoren klaarmaken, zodat deze zo gereed is, als zegen en niet als uit hebzucht. ⁶ Dit echter: wie karig zaait, zal ook karig oogsten, en wie rijkelijk zaait, zal ook rijkelijk oogsten. ⁷ Laat eenieder geven zoals hij zich heeft voorgenomen in zijn hart, niet uit droefheid of uit dwang, want God heeft de vrolijke gever lief.

⁸ God echter is bij machte alle genade over te laten vloeien in jullie, opdat, in alles altijd van alles zelf genoeg hebbend, jullie zouden overvloeien in ieder goed werk,

⁹ Zoals er staat geschreven: "Hij verstroot, hij geeft aan de ploeterenden; zijn rechtvaardigheid blijft voor het tijdperk." ¹⁰ Moge Hij echter, Die zaad verstrekt aan de zaaïende en brood tot voedsel, jullie het zaaigoed verlenen en vermeerderen, en moge Hij de opbrengsten van jullie rechtvaardigheid laten groeien, ¹¹ in alles verrijkt, tot alle edelmoedigheid, die bewerkt wordt door onze dank aan God, ¹² omdat de dienst van dit ambt niet alleen hetgeen is wat dat opvult wat de heiligen ontbreekt, maar ook overvloeit door veel dank aan God, ¹³ door de beproefdheid van deze dienst, God verheerlijkend over de onderschikking van jullie belijdenis van het evangelie van Christus, en, in de edelmoedigheid van de bijdrage voor hen en voor allen, ¹⁴ en in hun smeekbede voor jullie, verlangend jullie waar te nemen, vanwege de overstijgende genade van God over jullie. ¹⁵ Dank echter aan God voor Zijn onbeschrijflijke geschenk.

2. Rom 15:26. 4. Han 11:29. 7. 1Kor 1:5. 9. Fil 2:6-8. 15. Exo 16:18. 21. Rom 12:17. 7. Rom 12:8. 9. Psa 112:9. 12. 8:14. 13. Fil 1:27.

In of naar het vlees wandelen

10 ¹ Ik zelf echter, Paulus, spreek jullie aan door de zachtmoedigheid en inschikkelijkheid van Christus, ik die "in aanwezigheid weliswaar nederig ben onder jullie, maar afwezig moet heb naar jullie," ² ja, ik smeed dat als ik aanwezig ben ik niet moedig hoef te zijn met het vertrouwen dat ik reken te moeten durven tegen wie ons aanrekenen dat we naar het vlees zouden wandelen. ³ Want, wandelend in het vlees, voeren wij geen oorlog naar het vlees. ⁴ Want de wapens van onze oorlogvoering zijn niet vleselijk, maar krachtig door God tot afbreking van bolwerken;

⁵ overwegingen neerhalend en iedere verhevenheid die zich verheft tegen de kennis van God, en iedere gedachte gevangen wegvoerend tot de gehoorzaamheid van Christus, ⁶ en alles in gereedheid hebbend om iedere ongehoorzaamheid te wreken, wanneer jullie gehoorzaamheid ook maar vervuld zal zijn.

⁷ Bekijken jullie de dingen overeenkomstig het uiterlijk? Indien iemand meent in zichzelf overtuigd van Christus te zijn, laat hij weer met dit rekenen voor zichzelf, dat zoals hij van Christus is, zo ook wij. ⁸ Want ingeval ik me bovendien ook wat overmatiger zou beroemen over onze autoriteit, die de Heer ons gegeven heeft tot opbouw en niet tot afbreking van jullie, zal ik niet beschaamd worden. ⁹ Opdat het niet schijnt alsof ik jullie alleen grote vrees aanjaag door mijn brieven – ¹⁰ want hij verklaart: "Zijn brieven inderdaad zijn zwaar en sterk, maar zijn lichamelijke aanwezigheid zwak en zijn woord wordt gekleineerd" – ¹¹ laat de zodanige dit rekenen, dat zoals wij zijn in woord, door brieven, afwezig zijnd, zodanigen zijn wij ook, aanwezig zijnd, in het werk. ¹² Want wij durven niet onszelf te beschouwen als of te vergelijken met iemand van hen die zichzelf aanbevelen. Maar zij, zichzelf met zichzelf metend en zichzelf met zichzelf vergelijkend, begrijpen het niet.

1. 1Kor 2:3. 3. Efe 6:12. 5. 1Kor 2:6-8. 11. 13:2.

Laat hij in de Heer roemen

¹³ Wij nu zullen niet buiten de maat roemen, maar naar de maat van het gebied dat God ons als maat toegedeeld heeft, om ook tot jullie te reiken, ¹⁴ (want het is niet alsof wij, niet reikend tot jullie, onszelf te ver uitstrekken, want wij halen anderen in om ook tot jullie te komen in het evangelie van Christus), ¹⁵ niet buiten de maat roemend in moeiten van anderen, maar hoop hebbend, wanneer jullie geloof groeit, onder jullie groot gemaakt te worden in overmaat, naar ons gebied, ¹⁶ om voorbij jullie het evangelie te verkondigen, niet om te roemen in het gebied van anderen, in wat al gereed is. ¹⁷ Wie echter roemt, laat hij in de Heer roemen! ¹⁸ Want niet wie zichzelf aanbeveelt, die is geschikt, maar wie de Heer aanbeveelt.

13. Rom 12:3. 14. Rom 15:20. 15. 2Tes 1:3. 17. 1Kor 1:31. 18. 1Kor 4:5.

Valse afgevaardigden

11 ¹ Och, dat jullie van mij een beetje onverstand verdroegen; ja, verdraag het van mij! ² Want ik ben jaloers over jullie met een jaloersheid van God, want ik heb jullie aan één man verbonden, om een zuivere maagd aan Christus te presenteren. ³ Ik vrees echter dat wellicht, zoals de slang Eva misleid heeft in zijn list, jullie gedachten verdorven worden, weg van de edelmoedigheid en het zuiver zijn dat in

Christus is. ⁴ Want indien inderdaad iemand die komt een andere Jezus verkondigt, die wij niet verkondigd hebben, of jullie een andersoortige geest verkregen, die jullie niet verkregen hebben, of een andersoortig evangelie, dat jullie niet ontvangen hebben, dan verdragen jullie dat uitstekend. ⁵ Want ik reken in niets gebrek te lijden vergeleken met de opperste afgevaardigden. ⁶ Indien ik echter ook gewoonlijk in woord ben, niettemin niet in kennis, maar wij zijn in alles openbaar gemaakt in alle dingen aan jullie.

⁷ Of doe ik een zonde door mijzelf nederig op te stellen, opdat jullie verhoogd worden, dat ik om niet het evangelie van God verkondigd heb aan jullie? ⁸ Andere gemeenten heb ik beroofd, rantsoen genomen hebbend voor jullie dienst, en toen ik aanwezig was bij jullie en gebrek leed, was ik niet iemand tot last. ⁹ Want het mij ontbrekende vulden de broeders op, gekomen vanaf Macedonië, en in alles heb ik mijzelf bewaard en zal ik mijzelf bewaren niet bezwarend te zijn voor jullie.

¹⁰ De waarheid van Christus is in mij: dit roemen zal niet versperd worden voor mij in de gebieden van Achaje. ¹¹ Waarom? Omdat ik jullie niet liefheb? God weet het.

¹² Wat ik echter doe zal ik ook blijven doen, opdat ik de aansporing zou wegnemen van hen die een aansporing willen, opdat waarin zij zich beroemen zij gevonden zouden worden zoals ook wij. ¹³ Want zodanigen zijn valse afgevaardigden, bedrieglijke werkers, die omgezet worden in afgevaardigden van Christus. ¹⁴ En dat wekt geen verbazing, want de Satan zelf wordt omgezet in een boodschapper van licht. ¹⁵ Het is geen groot ding dan, indien ook zijn dienaren omgezet worden als dienaren van rechtvaardigheid, waarvan de voltooiing zal zijn in overeenstemming met hun werken.

¹⁶ Weer zeg ik: niemand zou menen dat ik onverstandig ben. Maar anders, ook wanneer het als onverstandige is, ontvang mij, opdat ook ik een beetje zou roemen.

¹⁷ Wat ik spreek, spreek ik niet overeenkomstig de Heer, maar als in onverstand, in deze aanname van roemen. ¹⁸ Daar velen roemen naar het vlees zal ook ik roemen.

¹⁹ Want jullie verdragen de onverstandigen graag, verstandig zijnd. ²⁰ Want jullie verdragen het indien iemand jullie tot slaaf degradeert, indien iemand jullie verslindt, indien iemand van jullie neemt, indien iemand zich verheft, indien iemand jullie in het gezicht striemt. ²¹ Naar oneer zeg ik dit, alsof wij zwak geweest zijn.

Waarin echter iemand ook maar zou durven (in onverstand zeg ik dit), ook ik durf het. ²² Hebreeën zijn zij? Ik ook! Israëlieten zijn zij? Ik ook! Zaad van Abraham zijn zij? Ik ook! ²³ Dienaren van Christus zijn zij? (Onzinnig spreek ik.) Boven hen ben ik dat! Overvloediger in moeiten, overvloediger in gevangnissen, bovenmatig in

slagen, vaak in doodsgevaren. ²⁴ Door de Joden heb ik vijfmaal veertig min één ontvangen. ²⁵ Driemaal ben ik met de roede geslagen, eenmaal ben ik gestenigd, driemaal heb ik schipbreuk geleden, een nacht en een dag heb ik in het moeras doorgebracht. ²⁶ Vaak in reizen, met gevaren van rivieren, met gevaren van rovers, met gevaren uit mijn geslacht, met gevaren uit de natiën, met gevaren in de stad, met gevaren in de wildernis, met gevaren op zee, met gevaren onder valse broeders; ²⁷ in moeite en inspanning, vaak in waakzaamheid, met honger en dorst, vaak in vasten, in kou en naaktheid; ²⁸ dat is nog los van wat uitgezonderd is, de druk op mij van de dagelijkse zorg van alle gemeenten.

2. Efe 5:26. 4. Gal 1:6. 5. 12:11. 8. Fil 4:15; 2Tes 3:8. 10. 1Kor 9:15. 13. 2:17. 14. 1Pet 5:8. 16. 12:6. 22. Fil 3:5. 23. 1Kor 15:10. 24. Deut 25:3. 25. Han 16:22; Han 14:19. 26. Han 20:19. 27. 1Kor 4:11.

Roemen in zwakheden

²⁹ Is iemand zwak, en ben ik dan niet ook zwak? Wordt iemand verstrikt, en brand ik dan niet? ³⁰ Indien ik moet roemen, dan zal ik roemen in dat wat mijn zwakheid is. ³¹ De God en Vader van de Heer Jezus, Die gezegend is voor de tijdperken, weet dat ik niet lieg. ³² In Damascus bewaarde de landvoogd van Aretas, de koning, de stad van de Damasceners verzekerd, omdat hij mij wilde pakken, ³³ en ik werd door een raam in een tenen mand neergelaten, door de stadsmuur, en ik ontsnapte aan zijn handen.

12 ¹ Indien er geroemd moet worden, al is het inderdaad niet bevorderlijk, zal ik toch ook komen met visioenen en onthullingen van de Heer. ² Ik ken een mens in Christus, veertien jaren geleden (hetzij in het lichaam, ik weet het niet, hetzij buiten het lichaam, ik weet het niet – God weet het), en de zodanige werd weggerukt tot de derde hemel. ³ En ik weet van de zodanige mens (hetzij in het lichaam, hetzij buiten het lichaam, ik weet het niet – God weet het), ⁴ dat hij weggerukt werd tot in het paradijs, en onbeschrijfbare uitspraken hoorde, die het een mens niet geoorloofd is te zeggen. ⁵ Over de zodanige zal ik roemen, over mijzelf echter zal ik niet roemen, tenzij in mijn zwakheden. ⁶ Want ingeval ik zou willen roemen, zal ik niet onverstandig zijn, want waarheid zal ik uitspreken. Ik zie er echter van af, zodat niemand mij rekent boven wat hij ziet van mij of wat hij hoort van mij, ⁷ en vanwege het bovenmatige van de onthullingen.

Daarom, opdat ik me niet zou verheffen is mij een doorn in het vlees gegeven, een boodschapper van Satan, opdat hij mij zou stompen, opdat ik me niet zou verheffen.

⁸ Hierover heb ik driemaal de Heer verzocht, dat Hij hem zou wegnemen van mij,

⁹ en Hij heeft uitgesproken tot mij: "Voldoende voor jou is Mijn genade, want Mijn

kracht wordt volbracht in zwakheid." Veel liever dan zal ik veeleer roemen in mijn zwakheden, opdat op mij de kracht van Christus zou tabernakelen.¹⁰ Daarom heb ik een welbehagen in zwakheden, in mishandelingen, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden ter wille van Christus. Want wanneer ik ook maar zwak ben, dan ben ik krachtig.

¹¹ Ik ben onverstandig geworden; jullie dwingen mij, want ik moest door jullie aanbevolen worden, want ik leed niet in iets gebrek vergeleken met de opperste afgevaardigden, ook al ben ik niets.¹² Inderdaad, de tekenen van een afgevaardigde zijn bewerkt onder jullie in alle volharding; in zowel tekenen als wonderen en krachten.¹³ Want wat is het waarin jullie werden achtergesteld, meer dan de overige gemeenten, tenzij dat ik zelf jullie niet tot last ben? Schenk mij genade voor deze onrechtvaardigheid!

33. Han 9:22-25. 5. 11:30; 1Kor 1:27. 9. Fil 4:13. 10. Rom 5:3. 12. Rom 15:19. 13. 11:5-9.

Paulus gereed naar hen toe te komen

¹⁴ Zie, deze derde keer ben ik gereed naar jullie toe te komen, en ik zal niet tot last zijn, want ik zoek niet wat van jullie is, maar jullie zelf, want de kinderen zijn de ouders niet verschuldigd te vergaren, maar de ouders de kinderen.¹⁵ Ik zal echter veel liever besteedt en opgebruikt worden voor jullie zielen.

En indien ik jullie overvloediger liefheb, word ik dan minder geliefd? ¹⁶ Laat het dan zo zijn; ik heb jullie niet overbelast, maar sluw zijnd heb ik jullie door bedrog gegrepen! ¹⁷ Is er iemand van wie ik afgevaardigd heb naar jullie door wie ik jullie heb uitgebuit? ¹⁸ Ik heb Titus aangesproken en gestuurd samen met de broeder. Heeft soms Titus jullie uitgebuit? Wandelen wij niet in dezelfde geest, niet in dezelfde voetsporen?

¹⁹ Weer menen jullie dat wij ons voor jullie verdedigen. Tegenover God, in Christus, spreken wij, maar dit alles, geliefden, voor jullie opbouw. ²⁰ Want ik vrees dat wellicht, gekomen, ik jullie niet zou vinden zoals ik wil en ik gevonden zou worden door jullie zoals jullie niet willen, dat er wellicht twist zou zijn, jaloersheid, woede, partijschappen, kwaadsprekerijen, fluisteringen, opgeblazenheid en oproeren,²¹ dat weer, bij mijn komen, mijn God mij nederig zal opstellen naar jullie toe, en ik zou rouwen om de velen die tevoren gezondigd hebben en geen berouw hebben over de onreinheid en hoererij en losbandigheid die zij bedrijven.

13 ¹ Zie, deze derde keer kom ik naar jullie toe. Op de mond van twee getuigen, of van drie, zal iedere uitspraak standhouden. ² Ik heb tevoren verklaard en zeg tevoren, zoals toen ik de tweede keer aanwezig was, en nu afwezig zijnd, aan hen die tevoren

gezondigd hebben en aan alle overigen, dat ingeval ik weer zou komen, ik niet zal ontzien, ³ daar jullie bewijs zoeken van de in mij sprekende Christus, Die tot jullie niet zwak is, maar machtig is onder jullie. ⁴ Want ook indien Hij gekruisigd is uit zwakheid, niettemin leeft Hij uit de kracht van God. Want ook wij zijn zwak tezamen met Hem, maar zullen tezamen met Hem leven uit de kracht van God ten opzichte van jullie.

18. 8:6. 20. 10:2. 1. Mat 18:16. 2. 1Kor 4:18. 4. Fil 2:7-9.

Aansprekingen en groeten

⁵ Beproof julliezelf, of jullie in het geloof zijn; toets julliezelf. Of herkennen jullie niet bij julliezelf dat Christus Jezus in jullie is? Tenzij jullie wat onbeproefd zijn. ⁶ Ik hoop echter dat jullie zullen erkennen dat wij niet onbeproefd zijn. ⁷ En wij wensen bij God dat jullie helemaal geen kwaad doen, niet opdat wij beproefd zouden schijnen, maar opdat jullie het uitstekende zouden doen, zelfs als wij onbeproefd zouden zijn. ⁸ Want wij kunnen niet iets doen tegen de waarheid, maar wel voor de waarheid. ⁹ Want wij verheugen ons wanneer wij zwak zijn en jullie krachtig zijn. Dit nu wensen wij ook: jullie toerusting. ¹⁰ Derhalve schrijf ik deze dingen, afwezig zijnd, opdat ik, aanwezig zijnd, niet streng zou handelen in overeenstemming met de autoriteit die de Heer mij gegeven heeft tot opbouw en niet tot afbreking.

¹¹ Verder broeders, verheug je, wees toegerust, word aangesproken, wees hetzelfde gezind, houd vrede, en de God van de liefde en vrede zal met jullie zijn. ¹² Groet elkaar met een heilige kus. Jullie groeten alle heiligen.

¹³ De genade van de Heer Jezus Christus en de liefde van God en de gemeenschap van de heilige geest zij met jullie allen. Amen.

10. 10:11. 11. Fil 4:4-7.

Galaten

¹ ¹ Paulus, afgevaardigde – niet vanwege mensen, noch door een mens, maar door Jezus Christus en God, de Vader, die Hem heeft opgewekt uit de doden – ² en al de broeders met mij, aan de gemeenten van Galatië.

³ Genade voor jullie en vrede van God, onze Vader, en van de Heer Jezus Christus, ⁴ Die Zichzelf gegeven heeft ter wille van onze zonden, zodat Hij ons uittilt uit het tegenwoordige boze tijdperk, in overeenstemming met de wil van onze God en Vader, ⁵ aan wie de heerlijkheid is voor de tijdperken van de tijdperken! Amen.

Een andersoortig evangelie

⁶ Ik verbaas me, dat jullie je zo snel laten overplaatsen van het evangelie dat jullie roept in de genade van Christus naar een andersoortig evangelie, ⁷ dat geen ander is, al zijn er sommigen, die jullie verwarren en het evangelie van Christus willen omdraaien. ⁸ Maar ook al zouden wij, of een boodschapper uit de hemel, jullie een evangelie verkondigen, naast wat wij jullie als evangelie verkondigen – onder een vloek zij hij! ⁹ Zoals wij tevoren verklaard hebben en ik nu weer zeg: Indien iemand jullie een evangelie verkondigt naast wat jullie hebben aangenomen – onder een vloek zij hij!

7. Han 15:1. 9. 1Kor 16:22.

Paulus' evangelie is niet naar de mens

¹⁰ Want overtuig ik nu mensen of God? Of ben ik erop uit mensen te behagen? Indien ik nog mensen behaagde, zou ik geen slaaf van Christus zijn. ¹¹ Want ik maak jullie bekend, broeders, het evangelie dat door mij verkondigd is: het is niet naar de mens. ¹² Want noch heb ik het van een mens aangenomen, noch werd ik erin onderwezen, maar alleen door onthulling van Jezus Christus. ¹³ Want jullie hebben van mijn gedrag gehoord, ooit, in het Judaïsme, dat ik de gemeente van God bovenmatig vervolgde en haar verwoestte. ¹⁴ En ik bracht het verder in het Judaïsme dan veel tijdgenoten in mijn geslacht, omdat ik overvloediger dan zij een geestdriftige was voor de overleveringen van mijn vaderen.

¹⁵ Maar toen God, Die mij afzonderde vanaf de schoot van mijn moeder en riep, door Zijn genade, het goed achtte ¹⁶ Zijn Zoon in mij te onthullen, opdat ik Hem als evangelie zou verkondigen onder de natiën, legde ik het niet meteen voor aan vlees en bloed. ¹⁷ Evenmin kwam ik naar boven naar Jeruzalem, naar hen die voor mij afgevaardigden waren, maar ik vertrok naar Arabië en keerde weer terug naar Damascus.

¹⁸ Vervolgens kwam ik na drie jaar naar boven naar Jeruzalem om Kefas verslag te doen en ik verbleef vijftien dagen bij hem. ¹⁹ Anderen van de afgevaardigden echter zag ik niet, tenzij Jakobus, de broeder van de Heer. ²⁰ Wat ik jullie nu schrijf, zie, voor Gods aangezicht: ik lieg niet. ²¹ Vervolgens kwam ik in de gebieden van Syrië en Cilicië. ²² Ik was echter onbekend van aangezicht aan de gemeenten van Judea die in Christus zijn. ²³ Alleen hoorden zij echter: "Hij, die ons vroeger vervolgde, verkondigt nu als evangelie het geloof dat hij vroeger verwoestte." ²⁴ En zij verheerlijkten God in mij.

10. 1Tes 2:4. 12. Efe 3:1-3. 13. Han 9:13. 14. Han 22:3. 16. Han 22:21. 18. Han 9:26.

Jakobus, Kefas en Johannes gaven Paulus en Barnabas de rechterhand

² ¹ Vervolgens ging ik na verloop van veertien jaar weer omhoog naar Jeruzalem met Barnabas, en nam ook Titus met mij mee. ² Ik ging echter omhoog in overeenstemming met een onthulling en legde hun het evangelie voor, dat ik verkondig onder de natiën, maar afzonderlijk aan hen die in aanzien zijn, opdat ik niet tevergeefs zou rennen of gelopen heb.

³ Maar zelfs Titus, die met mij was en Griek is, werd niet genoodzaakt besneden te worden. ⁴ Maar vanwege de binnengesmokkelde valse broeders – die binnenkwamen om onze vrijheid te bespieden, die wij in Christus Jezus hebben, opdat zij ons tot slaaf zouden degraderen ⁵ – zijn wij voor hen zelfs geen moment gezwicht in onderschikking, opdat de waarheid van het evangelie bij jullie blijft.

⁶ Van hen echter die van enig aanzien zijn – wat zij eens waren, is voor mij van geen belang, God hecht niet aan menselijk voorkomen – zij immers die in aanzien zijn, legden mij niets op. ⁷ Maar integendeel, toen zij zagen dat mij het evangelie van de voorhuid toevertrouwd was, zoals aan Petrus dat van de besnijdenis ⁸ (want Hij, Die in Petrus werkzaam is voor de afvaardiging van de besnijdenis, is ook in mij werkzaam voor dat van de natiën) ⁹ en toen zij de genade erkenden die mij gegeven is, gaven Jakobus en Kefas en Johannes, die men meent steunpilaren te zijn, mij en Barnabas de rechterhand van gemeenschap, opdat inderdaad wij voor de natiën, maar zij voor de besnijdenis zouden zijn – ¹⁰ alleen opdat wij de armen zouden gedenken, waarvoor ik mij ook inzet juist dit te doen.

2. Fil 2:16. 3. Han 16:1-3. 4. Han 15:1. 10. Han 11:29-30.

Paulus weerstond Kefas

¹¹ Maar toen Kefas naar Antiochië kwam, weerstond ik hem recht in zijn gezicht, omdat hij afkeurenswaardig was. ¹² Want vóór de komst van enkelen uit de kring van

Jakobus at hij samen met de natiën. Maar toen zij kwamen, deinsde hij terug en zonderde zich af, bevreesd voor hen die uit de besnijdenis waren. ¹³ En ook de overige Joden huichelden met hem mee, zodat zelfs Barnabas meegesleept werd door hun huichelarij. ¹⁴ Maar toen ik zag, dat zij niet de juiste houding hadden tot de waarheid van het evangelie, sprak ik tot Kefas ten aanhoren van allen: "Indien jĳ, die een Jood bent, als de natiën leeft – en zeker niet als een Jood – hoe kan jij de natiën noodzaken als Jood te leven?"

14. Han 10:28.

Een mens niet gerechtvaardigd uit werken van de wet

¹⁵ Wij, van nature Joden, en geen zondaren uit de natiën, ¹⁶ weten echter, dat een mens niet gerechtvaardigd wordt uit werken van de wet, maar alleen door het geloof van Christus Jezus. En wij geloven in Christus Jezus, opdat wij gerechtvaardigd worden uit het geloof van Christus en niet uit werken van de wet, omdat uit werken van de wet totaal geen vlees gerechtvaardigd zal worden. ¹⁷ Indien wij echter, die zoeken gerechtvaardigd te worden in Christus, ook zelf als zondaren gevonden werden, is Christus dan een dienaar van de zonde? Moge het niet gebeuren! ¹⁸ Want indien ik dit wat ik heb afgebroken, weer opbouw, beveel ik mijzelf aan als overtreder. ¹⁹ Want ik ben door de wet voor de wet gestorven, opdat ik voor God leef. ²⁰ Met Christus ben ik gekruisigd, ik leef echter, niet langer ik, echter in mij leeft Christus. Wat ik dan vanaf nu leef in het vlees, leef ik in geloof, dat van de Zoon van God, Die mij liefheeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft. ²¹ Ik wijs de genade van God niet af. Want indien door de wet rechtvaardigheid komt, is Christus dus om niet gestorven.

16. Rom 3:22. 20. Rom 6:6.

Het geloof en de wet

³ ¹ O, onnadenkende Galaten, wie betovert jullie, aan wie Jezus Christus tevoren voor ogen gesteld is als gekruisigd? ² Dit alleen wil ik van jullie leren, hebben jullie uit werken van de wet de geest ontvangen, of uit het horen van het geloof? ³ Zijn jullie zo onnadenkend? Begonnen in geest, worden jullie nu voltooid in vlees? ⁴ Hebben jullie tevergeefs zoveel geleden? – als het inderdaad ook tevergeefs is. ⁵ Hij dan Die jullie de geest verstrekt en krachten onder jullie werkzaam doet zijn, – hebben jullie uit werken van de wet de geest ontvangen, of uit het horen van het geloof, ⁶ zoals Abraham God geloofde en het hem gerekend werd tot rechtvaardigheid. ⁷ Erken dus, dat dezen, die uit geloof zijn, zonen van Abraham zijn. ⁸ De Schrift nu,

die vooruitzag dat God uit geloof de natiën rechtvaardigt, verkondigde tevoren evangelie aan Abraham: "In jou zullen alle natiën gezegend worden," ⁹ zodat zij die uit geloof zijn, gezegend worden tezamen met de gelovige Abraham.

¹⁰ Want al wie uit werken van de wet zijn, zijn onder een vloek. Er staat immers geschreven: "Vervloekt is ieder die niet blijft in alles wat geschreven staat in de boekrol van de wet om dat te doen." ¹¹ Dat echter in de wet niemand gerechtvaardigd wordt voor God is duidelijk, omdat de rechtvaardige uit geloof zal leven. ¹² De wet is echter niet uit geloof, maar "wie ze doet, zal in hen leven". ¹³ Christus heeft ons uitgekocht uit de vloek van de wet, een vloek geworden voor ons, – omdat er geschreven staat: "Vervloekt is ieder die aan een hout hangt" – ¹⁴ opdat de zegen van Abraham tot de natiën komt, in Jezus Christus, opdat wij de belofte van de geest ontvangen door het geloof.

¹⁵ Broeders, – naar de mens zeg ik dit – net zoals een menselijk bekrachtigd verbond: niemand wijst het af of wijzigt het. ¹⁶ Aan Abraham nu werden de beloften uitgesproken en aan zijn zaad. Hij zegt niet: en aan de zaden, als over velen, maar als over één: "en aan jouw zaad", dat is Christus. ¹⁷ Dit zeg ik echter: de wet, die na vierhonderd en dertig jaar gekomen is, maakt een verbond dat tevoren bekrachtigd is door God, niet ongeldig om de belofte buiten werking te stellen. ¹⁸ Want indien uit de wet het erfdeel is, is het niet langer uit de belofte. Aan Abraham heeft God echter door de belofte genade geschonken.

¹⁹ Wat dan is de wet? Ten behoeve van de overtredingen werd zij toegevoegd, totdat het Zaad ook zou komen, aan Wie Hij het beloofd heeft, voorgeschreven door boodschappers in de hand van een middelaar. ²⁰ De middelaar echter is niet slechts middelaar van één. Maar God is Eén.

²¹ Is de wet dan tegen de beloften van God? Laat dat niet gebeuren! Want indien er een wet gegeven was, die levend kon maken, zou ook werkelijk de rechtvaardigheid uit de wet zijn. ²² Maar de Schrift sluit alles tezamen in onder zonde, opdat de belofte uit het geloof van Jezus Christus wordt gegeven aan hen die geloven.

²³ Voordat echter het geloof kwam, werden wij onder de wet verzekerd bewaard, tezamen ingesloten voor het geloof dat op het punt stond om onthuld te worden,

²⁴ zodat de wet onze kindergeleider geworden is tot Christus, opdat wij uit het geloof gerechtvaardigd worden.

²⁵ Maar met het komen van het geloof zijn wij niet langer onder een kindergeleider.

²⁶ Want jullie zijn allen zonen van God door het geloof in Christus Jezus. ²⁷ Want al wie in Christus gedoopt zijn, doen Christus aan, ²⁸ in Wie noch Jood noch Griek is,

noch slaaf noch vrije, noch mannelijk of vrouwelijk, want jullie zijn allen één in Christus Jezus.²⁹ Indien jullie echter van Christus zijn, zijn jullie dus van Abrahams zaad, overeenkomstig de belofte erfgenamen.

⁴ ¹ Ik zeg echter: gedurende al de tijd dat de erfgenaam een onmondige is, is hij niet van meer belang dan een slaaf, terwijl hij heer is van alles,² maar is hij onder toezichhouders en beheerders gesteld tot de door de vader voorgenomen tijd.³ Zo waren ook wij, toen wij onmondigen waren, onder de grondbeginselen van de wereld tot slaaf gemaakt.⁴ Toen echter de volheid van de tijd kwam, zond God Zijn Zoon uit, geboren uit een vrouw, geboren onder de wet,⁵ opdat Hij hen, die onder de wet zijn, uit zou kopen, opdat wij de aanneming tot zonen krijgen.⁶ Omdat jullie nu zonen zijn, zendt God de geest van Zijn Zoon uit in onze harten, die roept: "Abba! Vader!",⁷ zodat je niet langer slaaf bent, maar zoon; indien echter zoon, dan ook erfgenaam van God, door Christus.

⁸ Maar toen, inderdaad geen besef hebbend van God, hebben jullie geslaafd voor goden die dat van nature niet zijn.⁹ Maar nu jullie God kennen, meer nog, door God gekend zijn, hoe kunnen jullie je weer omkeren tot de zwakke en arme grondbeginselen, waarvoor jullie weer van voren af aan willen slaven?¹⁰ Jullie houden nauwgezet dagen en maanden en seizoenen en jaren.¹¹ Ik vrees voor jullie, dat ik mij wellicht tevergeefs voor jullie heb ingespannen.

3. Joh 6:63; Rom 8:13. 6. Gen 15:6. 8. Gen 12:3. 9. Rom 4:16. 10. Deut 27:26. 11. Hab 2:4. 12. Lev 18:5. 13. Deut 21:23. 16. Gen 22:18. 17. Exo 12:40. 19. Rom 5:20; Han 7:53; Exo 20:19. 20. Deut 5:5. 21. Rom 8:3. 22. Rom 3:9; Rom 11:32. 25. Rom 10:4. 27. Kol 3:10. 28. Rom 10:12; 1Kor 12:14. 29. Rom 8:17. 3. Kol 2:8. 6. Rom 8:14-17. 10. Rom 14:5; Kol 2:16.

Paulus heeft weer weeën om de Galaten

¹² Word zoals ik, omdat ook ik ben zoals jullie, broeders, ik smeeek het jullie. In niets hebben jullie mij onrecht aangedaan.¹³ Jullie weten echter, dat vanwege een zwakheid van het vlees ik jullie de eerste keer evangelie verkondigde,¹⁴ en jullie beproeving in mijn vlees kleineerden jullie niet, noch spuwden jullie die uit, maar als een boodschapper van God ontvingen jullie mij, als Christus Jezus.¹⁵ Waar dan is jullie geluk? Want ik getuig van jullie, dat jullie, indien mogelijk, je ogen uitgetrokken en mij gegeven zouden hebben.¹⁶ Ben ik daarom jullie vijand geworden, door waar tegen jullie te zijn?

¹⁷ Zij zijn geestdriftig voor jullie, niet met uitstekende bedoelingen, maar zij willen jullie uitsluiten, opdat jullie voor hen geestdriftig zijn.¹⁸ Uitstekend is het echter, dat jullie altijd in het uitstekende geestdriftig zijn, en niet alleen als ik aanwezig ben bij jullie.

¹⁹ Mijn kleine kinderen, om wie ik weer weeën heb, totdat Christus gevormd is in jullie! ²⁰ Ik wilde echter nu aanwezig zijn bij jullie en mijn toon veranderen, want ik weet me geen raad met jullie.

19. 1Kor 4:15.

Slavernij of vrijheid

²¹ Zeg mij, jullie die onder de wet willen zijn, horen jullie de wet niet? ²² Want er staat geschreven, dat Abraham twee zonen had, één van de dienstmaagd en één van de vrije. ²³ Maar die van de dienstmaagd is inderdaad naar het vlees voortgebracht, die van de vrije echter door de belofte, ²⁴ wat spreken in beelden is. Want dit zijn twee verbonden: één inderdaad van de berg Sinai, tot slavernij voortbrengend, wat Hagar is. ²⁵ Nu is Hagar de berg Sinai in Arabië; die echter op één lijn staat met het huidige Jeruzalem, want zij is slaaf met haar kinderen. ²⁶ Het Jeruzalem boven is echter vrij, dat de moeder van ons allen is. ²⁷ Want er staat geschreven:

"Wees blij, onvruchtbare, die niet baart,
barst uit in gejuich en roep uit, die geen weeën heeft,
omdat velen de kinderen van de eenzame zijn,
meer dan van de vrouw die de man heeft."

²⁸ Jullie echter, broeders, zijn, zoals Isaak, kinderen van de belofte. ²⁹ Maar evenals toen hij die naar het vlees voortgebracht is, hem die naar de geest voortgebracht is, vervolgde, zo is het ook nu. ³⁰ Maar wat zegt de Schrift? "Werp deze dienstmaagd en haar zoon uit, want in geen geval zal de zoon van de dienstmaagd het erfdeel bezitten met de zoon van de vrije." ³¹ Daarom, broeders, zijn wij geen kinderen van de dienstmaagd, maar van de vrije.

5 ¹ Voor de vrijheid heeft Christus ons vrijgemaakt! Sta dan vast en laat jullie niet weer in het juk van slavernij vastzetten.

² Zie, ik, Paulus, zeg jullie: indien jullie je ooit zouden laten besnijden, zal Christus jullie geen nut verschaffen. ³ Ik getuig echter weer aan ieder mens die zich laat besnijden, dat hij schuldenaar is de gehele wet te doen. ⁴ Onwerkzaam worden jullie gemaakt, weg van Christus, jullie die in wet gerechtvaardigd worden; uit de genade vallen jullie. ⁵ Wij immers verwelkomen in de geest, uit geloof, de hoop van de rechtvaardigheid. ⁶ Want in Christus Jezus is noch besnijdenis tot iets in staat, noch voorhuid, maar geloof, dat door liefde werkzaam is.

⁷ Jullie renden uitstekend! Wie hindert jullie, om je niet door de waarheid te laten overtuigen? ⁸ Die overtuiging is niet uit Hem Die jullie roept. ⁹ Een klein beetje zuurdesem verzuurt het gehele kneedsel. ¹⁰ Ik ben overtuigd aangaande jullie in de

Heer, dat jullie in niets anders gezind zullen zijn. Maar die jullie verwacht, zal het oordeel dragen, wie hij ook zou zijn.

¹¹ Maar ik, broeders, indien ik nog besnijdenis verkondig, waarom word ik nog vervolgd? Dus is de valstrik van het kruis van Christus buiten werking gesteld. ¹² Zij moesten zichzelf ook afhouden die jullie opruien!

22. Gen 16:15; Gen 18:10. 23. Rom 9:7-8. 25. Rom 8:15. 26. Heb 12:22. 27. Jes 54:1. 30. Gen 21:10. 31. 4:23. 1. 1Kor 7:23. 2. Han 15:1. 4. Rom 7:6. 6. 6:15; 1Kor 7:19. 7. Gal 2:2. 9. 1Kor 5:6. 10. 2Kor 11:14-15.

Vlees of geest

¹³ Want jullie zijn tot vrijheid geroepen, broeders, alleen niet de vrijheid tot aansporing voor het vlees, maar slaaf door de liefde voor elkaar. ¹⁴ Want heel de wet is in één woord vervuld, in dit: "je zal je naaste liefhebben als jezelf." ¹⁵ Indien jullie echter elkaar bijten en verslinden, kijk uit dat jullie niet door elkaar verteerd worden.

¹⁶ Ik zeg echter: wandel in de geest en jullie volbrengen in geen geval de begeerte van het vlees. ¹⁷ Want het vlees begeert tegen de geest, de geest echter tegen het vlees. Deze nu streven elkaar tegen, opdat jullie niet dat doen, wat jullie ook maar willen. ¹⁸ Indien jullie echter door de geest geleid worden, zijn jullie niet meer onder de wet.

¹⁹ Openbaar nu zijn de werken van het vlees, welke ook zijn: echtbreuk, hoererie, onreinheid, losbandigheid, ²⁰ afgodendienst, toverij, vijandschappen, twist, jaloersheden, woede, partijschappen, onenigheden, sekten, ²¹ afgunst, moord, roes, brasserijen en dergelijke, waarvan ik jullie tevoren zeg, zoals ik het ook eerder gezegd heb, dat wie zulke dingen bedrijven, het koninkrijk van God niet als erfdeel zullen bezitten.

²² De vrucht van de geest is echter liefde, vreugde, vrede, geduld, mildheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, inhouding; ²³ tegen zulke dingen is de wet niet.

²⁴ Wie nu van Christus Jezus zijn, kruisigen het vlees tezamen met de hartstochten en begeerten. ²⁵ Indien wij leven in de geest, volgen wij in de geest ook de grondregels op. ²⁶ Laten wij niet aanmatigend worden, elkaar uitdagend, elkaar benijdend.

6 ¹ Broeders, ook ingeval een mens gegrepen wordt door enige misstap, brengen jullie, die geestelijk zijn, zo iemand terecht in een geest van zachtmoedigheid, op jezelf lettend, opdat ook jij niet beproefd wordt. ² Draag elkaars lasten en vervul zo de wet van Christus. ³ Want indien iemand meent iets te zijn, terwijl hij niets is, misleidt hij zichzelf. ⁴ Laat ieder echter zijn eigen werk toetsen, dan zal hij alleen

voor zichzelf roem hebben en niet voor de ander,⁵ want ieder zal zijn eigen lading dragen.

⁶ Hij echter die onderricht ontvangt in het woord, laat hij hem die onderricht geeft, delen in al het goede.⁷ Dwaal niet! God laat Zich niet minachten, want wat een mens ook zaait, dat zal hij ook oogsten.⁸ Want wie in zijn vlees zaait, zal uit het vlees verderf oogsten; maar wie in de geest zaait, zal uit de geest leven gedurende de tijdperken oogsten.⁹ Laten wij echter terwijl wij het uitstekende doen, niet ontmoedigd zijn, want in de juiste periode zullen wij oogsten, indien wij niet verzwakken.¹⁰ Dus dan bewerken wij, als wij de gelegenheid hebben, het goede voor allen, maar allereerst voor de gezinsleden van het geloof.

14. Lev 19:18. 16. Rom 8:1-8. 17. Rom 7:15. 21. Efe 5:5; 1Kor 6:9. 22. Efe 5:9. 23. 1Tim 1:9. 24. Rom 6:6. 25. Fil 3:16. 2. Rom 15:1. 3. Rom 12:3. 6. 1Kor 9:14. 8. Rom 8:13. 9. 2Tes 3:13.

Het kruis van Christus

¹¹ Zie met welke grote letters ik jullie met mijn hand schrijf! ¹² Al wie er goed willen uitzien in het vlees, dezen noodzaken jullie besneden te worden, alleen opdat zij niet voor het kruis van Christus Jezus vervolgd zouden worden.¹³ Want zelfs niet zij die besnijden, houden zelf de wet, maar zij willen dat jullie besneden worden, opdat zij zich juist in jullie vlees beroemen.¹⁴ Moge het mij echter niet gebeuren mij te beroemen, tenzij in het kruis van onze Heer Jezus Christus, waardoor de wereld voor mij gekruisigd is en ik voor de wereld.¹⁵ Want in Christus Jezus is noch besnijdenis iets, noch voorhuid, maar een nieuwe schepping.¹⁶ En al wie volgens dit richtsnoer de grondregels zullen opvolgen: vrede zij op hen en barmhartigheid, ook op het Israël van God.

¹⁷ Voor het overige, laat niemand mij moeiten bezorgen, want ik draag de brandmerken van de Heer Jezus Christus in mijn lichaam.

¹⁸ De genade van onze Heer Jezus Christus zij met uw geest, broeders! Amen!

11. 2Tes 3:17. 12. Fil 3:18. 14. 1Kor 1:31. 15. 5:6; 1Kor 7:19; 2Kor 5:17.

Efeze

1 ¹ Paulus, afgevaardigde van Christus Jezus door de wil van God, aan al de heiligen, die ook gelovigen zijn in Christus Jezus.

² Genade voor jullie en vrede van God, onze Vader, en van de Heer Jezus Christus.

Geestelijke zegen

³ Gezegend zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, Die ons zegent met iedere geestelijke zegen in de hemelse gebieden in Christus, ⁴ zoals Hij ons heeft uitgekozen in Hem vóór de grondvesting van de wereld, opdat wij heiligen en smettelozen voor Zijn aangezicht zijn, ⁵ in liefde ons tevoren bestemd hebbend tot onze aanneming tot zonen, door Christus Jezus, voor Zichzelf, in overeenstemming met het welbehagen van Zijn wil, ⁶ tot lofprijs van de heerlijkheid van Zijn genade, die ons begenadigt in de Geliefde. ⁷ In Hem hebben wij de vrijkoping door Zijn bloed, de vergeving van de misstappen in overeenstemming met de rijkdom van Zijn genade, ⁸ die Hij laat overvloeien in ons; in alle wijsheid en verstandigheid ⁹ ons bekendgemaakt hebbend de geheimenis van Zijn wil in overeenstemming met Zijn welbehagen, dat Hij Zich heeft voorgenomen in Hem, ¹⁰ tot beheer van de volheid van de perioden, om alle dingen samen te vatten in Christus: zowel wat in de hemelen als wat op de aarde is, ¹¹ in Hem. In Hem ook zijn wij door loting aangewezen – wij die tevoren bestemd zijn in overeenstemming met het voornemen van Hem die alle dingen bewerkt in overeenstemming met de raad van Zijn wil – ¹² opdat wij zijn tot lofprijs van Zijn heerlijkheid, wij die tevoren gehoopt hebben op Christus. ¹³ In Hem ook zijn jullie – die het woord van de waarheid gehoord hebben, het evangelie van jullie redding, en in Hem ook geloven – verzegeld met de geest van de belofte, de heilige ¹⁴ – die een waarborg van ons erfdeel is, tot de vrijkoping van het toegeëigende – tot lofprijs van Zijn heerlijkheid!

13. 4:30. 14. 2Kor 1:21-22.

Dank en gebed

¹⁵ Derhalve houd ook ik (gehoord hebbend van het geloof dat jullie aangaat in de Heer Jezus, en dat voor al de heiligen) ¹⁶ niet op te danken voor jullie, jullie in herinnering brengend in mijn gebeden, ¹⁷ opdat de God van onze Heer Jezus Christus, de Vader van de heerlijkheid, jullie een geest moge geven van wijsheid en onthulling in erkenning van Hem, ¹⁸ en de ogen van jullie hart verlicht moge zijn, opdat jullie weten wat de hoop van Zijn roeping is en wat de rijkdom van de

heerlijkheid van Zijn erfdeel is te midden van de heiligen ¹⁹ en wat de overstijgende grootte van Zijn kracht is voor ons die geloven, in overeenstemming met de werkzaamheid van de macht van Zijn sterkte, ²⁰ die Hij bewerkt heeft in Christus, Hem opgewekt uit de doden en Hem gezet hebbend aan Zijn rechterhand in de hemelse gebieden, ²¹ boven iedere overheid en autoriteit en kracht en heerschappij en iedere naam die genoemd wordt, niet alleen in dit tijdperk, maar ook in het tijdperk dat op het punt staat te komen. ²² En alles onderschikt Hij onder Zijn voeten, en Hij geeft Hem als Hoofd boven alles aan de gemeente, ²³ die Zijn lichaam is, de volheid van Hem, Die alles in allen vervult.

17. Kol 1:9. 22. Psa 110:1. 23. 1Kor 12:12.

Door genade gered

2 ¹ En jullie, die dood zijn voor jullie misstappen en zonden ² waarin jullie eens gewandeld hebben, in overeenstemming met het tijdperk van deze wereld, in overeenstemming met de overste van de autoriteit van de lucht, de geest die nu werkzaam is in de zonen van de weerspanningheid, ³ onder wie ook wij allen ons eens hebben gedragen in de begeerten van ons vlees, de wil van het vlees en van de denkwijze uitvoerend; en wij waren van nature kinderen van toorn, zoals ook de overigen. ⁴ God echter, Die rijk is aan barmhartigheid, vanwege Zijn grote liefde waarmee Hij ons liefheeft ⁵ (ook ons, wij die dood zijn voor de misstappen en de begeerten), maakt ons gezamenlijk levend in Christus – door genade zijn jullie gered! – ⁶ en wekt ons gezamenlijk op en zet ons gezamenlijk in de hemelse gebieden in Christus Jezus, ⁷ opdat Hij in de komende tijdperken de overstijgende rijkdom van Zijn genade in Zijn mildheid voor ons in Christus Jezus toont. ⁸ Want door genade zijn jullie gered, door geloof, en dit niet uit jullie zelf; het is Gods geschenk, ⁹ niet uit werken, opdat niemand zich beroemt. ¹⁰ Want Zijn maaksel zijn wij, geschapen in Christus Jezus voor goede werken, die God van tevoren gereedgemaakt heeft, opdat wij daarin zouden wandelen.

2. 6:12. 6. Rom 6:4; Kol 2:12. 9. 2Tim 1:9. 10. Tit 2:14.

Eén in Christus

¹¹ Herinner je daarom, dat eens jullie – de natiën in het vlees, die de voorhuid genoemd worden door de zo genoemde besnijdenis, die aan het vlees met de hand verricht is – ¹² dat jullie in die periode los van Christus waren, vervreemd van het burgerrecht van Israël en gasten van de verbonden van de belofte, geen hoop hebbend en zonder God in de wereld.

¹³ Nú echter, in Christus Jezus, zijn jullie, die eens veraf waren, nabijgekomen door het bloed van Christus. ¹⁴ Want Hij is onze vrede, Die beiden één maakte en de middenmuur van de stenen omheining (de vijandschap in Zijn vlees) wegbrak ¹⁵ en de wet van geboden in inzetten buiten werking stelde, opdat Hij de twee in Zichzelf tot één nieuwe mensheid schept, vrede makend, ¹⁶ en beiden in één lichaam met God door het kruis geheel verzoent, de vijandschap erin gedood hebbend. ¹⁷ En gekomen verkondigde Hij als evangelie vrede aan jullie die veraf en vrede aan hen die nabij waren, ¹⁸ want door Hem hebben wij beiden in één geest de toegang tot de Vader.

¹⁹ Dus dan zijn jullie niet langer gasten en tijdelijk verblijvenden, maar jullie zijn medeburgers van de heiligen en gezinsleden van God, ²⁰ gebouwd op het fundament van de afgevaardigden en profeten, terwijl de uiterste hoeksteen Christus Jezus zelf is, ²¹ in Wie heel het gebouw, samengevoegd, groeit tot een heilige tempel in de Heer, ²² in Wie ook jullie samengebouwd worden tot een woonplaats van God, in de geest.

11. Gal 2:7,8. 12. Han 21:29. 15. Kol 2:14; 4:24; Kol 3:9-11. 19. Rom 15:27. 22. 2Kor 6:16.

De geheimenis van Christus

3 ¹ Ten behoeve hiervan ben ik, Paulus, de gebondene van Christus Jezus voor jullie, de natiën ² – als jullie tenminste gehoord hebben van het beheer van Gods genade die mij gegeven is voor jullie, ³ dat door onthulling het geheimenis aan mij bekendgemaakt is (zoals ik tevoren in het kort heb geschreven, ⁴ waardoor jullie bij het lezen kunnen bevatten wat mijn inzicht in het geheimenis van Christus is, ⁵ dat in andere generaties niet bekendgemaakt is aan de zonen van de mensen, zoals het nu onthuld is aan Zijn heilige afgevaardigden en profeten): dat in de geest ⁶ de natiën mede-erfgenamen zijn en medeleden van het lichaam en mededeelhebbers van de belofte in Christus Jezus, door het evangelie ⁷ waarvan ik dienaar geworden ben in overeenstemming met het geschenk van de genade Gods, dat mij gegeven is in overeenstemming met de werkzaamheid van Zijn kracht. ⁸ Mij, de allergeingste van alle heiligen, is deze genade gegeven aan de natiën de onnaspeurlijke rijkdom van Christus als evangelie te verkondigen ⁹ en allen te verlichten wat betreft het beheer van het geheimenis, dat vanaf de tijdperken weggehouden was in God, Die alles geschapen heeft, ¹⁰ opdat nu bekendgemaakt wordt, aan de overheden en de autoriteiten in de hemelse gebieden, door de gemeente, de veelvuldige wijsheid van God, ¹¹ in overeenstemming met het voornemen van de tijdperken, dat Hij uitvoert in Christus Jezus, onze Heer, ¹² in Wie wij de vrijmoedigheid en de toegang met

vertrouwen hebben, door Zijn geloof. ¹³ Daarom verzoek ik jullie niet ontmoedigd te zijn in mijn verdrukkingen voor jullie, wat jullie heerlijkheid is.

4. 1:9-10. 7. Gal 2:7. 13. Kol 1:24; 1Tes 3:3.

De liefde van Christus

¹⁴ Ten behoeve hiervan buig ik mijn knieën voor de Vader van onze Heer Jezus Christus, ¹⁵ naar Wie iedere familie in de hemelen en op aarde genoemd wordt, ¹⁶ opdat Hij jullie geeft, in overeenstemming met de rijkdom van Zijn heerlijkheid, in kracht standvastig te worden door Zijn geest in de innerlijke mens, ¹⁷ en dat Christus door het geloof in jullie harten woont, jullie die in liefde geworteld en gefundeerd zijn, ¹⁸ opdat jullie voldoende sterk zijn om tezamen met al de heiligen te beseffen wat de breedte en lengte en diepte en hoogte is ¹⁹ en te kennen de kennis overstijgende liefde van Christus, opdat jullie vervuld worden tot de volledige volheid van God.

²⁰ Hem nu Die oneindig veel meer kan doen – boven alles wat wij verzoeken of bevatten – in overeenstemming met de kracht die in ons werkzaam is, ²¹ Hem zij de heerlijkheid in de gemeente en in Christus Jezus in alle generaties van het tijdperk van de tijdperken! Amen!

18. 3:9.

De eenheid van de geest

4 ¹ Ik spreek jullie dan aan, ik, de gebundene in de Heer, te wandelen de roeping waardig waarmee jullie geroepen zijn, ² met alle nederige gezindheid en zachtmoedigheid, met geduld elkaar verdragend in liefde, ³ je beijverend de eenheid van de geest te bewaren in de band van de vrede: ⁴ één lichaam en één geest, zoals jullie ook geroepen werden in één hoop van jullie roeping; ⁵ één Heer, één geloof, één doop, ⁶ één God en Vader van allen, Die is over allen en door allen en in allen.

1. Kol 1:10. 6. 1Kor 8:6; 1Kor 12:4-6.

Het toerusten van de heiligen tot dienstwerk

⁷ Aan eenieder van ons nu is genade gegeven in overeenstemming met de maat van het geschenk van Christus. ⁸ Daarom zegt Hij:

"Omhooggegaan in de hoogte nam Hij de gevangenschap gevangen en Hij gaf gaven aan de mensen."

⁹ Het "Hij ging omhoog" nu, wat betekent het anders dan dat Hij ook eerst afdaalde in de lagere delen van de aarde? ¹⁰ Hij Die afgedaald is, is Dezelfde Die ook

omhooggegaan is boven allen die van de hemelen zijn, opdat Hij alles vervult.¹¹ En Hij heeft zowel afgevaardigden, als profeten, als evangelisten, als herders en leraren gegeven¹² voor het toerusten van de heiligen tot dienstwerk, tot opbouw van het lichaam van Christus,¹³ totdat wij allen komen tot de eenheid van het geloof en van de erkenning van de Zoon van God, tot volwassen man, tot het formaat van het volgroeid zijn van de volheid van Christus,¹⁴ opdat wij geen onmondigen meer zijn, zwakend en meegedragen door iedere wind van leer, in de grilligheid van de mensen, in list, om de sluwheid van de dwaling te bewerken.

¹⁵ Waar zijnde nu in liefde, zouden wij in alles groeien tot Hem Die het Hoofd is, Christus,¹⁶ uit Wie het is dat het hele lichaam (samen verbonden en verenigd door ieder gewricht dat ondersteund, in overeenstemming met de werkzaamheid in de mate van eenieders deel) de groei van het lichaam bewerkt, tot opbouw van zichzelf in liefde.

7. Rom 12:6. 8. Psa 68:18-19. 10. Heb 4:14; Heb 7:26. 11. 1Kor 12:28. 13. Fil 3:15; Kol 1:28. 14. 1Kor 13:11; 1Kor 14:20. 16. Kol 2:19.

De nieuwe mensheid

¹⁷ Dit dan zeg en getuig ik in de Heer, dat jullie niet meer wandelen zoals ook de natieën in de ijdelheid van hun denken wandelen,¹⁸ die in hun inzicht verduisterd zijn, en van het leven van God vervreemd, door de onwetendheid die in hen is door de vereeltig van hun hart.¹⁹ Zij zijn afgestompt en geven zichzelf over aan de losbandigheid, in het bedrijven van alle onreinheid, in hebzucht.

²⁰ Jullie echter hebben Christus zo niet leren kennen,²¹ als jullie Hem tenminste gehoord hebben en in Hem onderwezen zijn – zoals in Jezus de waarheid is –²² opdat jullie afleggen wat in overeenstemming is met het eerdere gedrag, de oude mens, die verdorven is, in overeenstemming met de begeerten van de verleiding,²³ opdat jullie echter verjongd worden in de geest van jullie denken²⁴ en de nieuwe mensheid aandoen, die in overeenstemming met God geschapen is, in rechtvaardigheid en welgezindheid van de waarheid.²⁵ Spreek daarom, de valsheid afgelegd hebbend, waarheid, eenieder met zijn naaste, omdat wij leden zijn van elkaar.

²⁶ Toornen jullie? Zondig niet; laat de zon niet ondergaan over jullie ergernis,²⁷ geef ook geen plaats aan de tegenwerker.²⁸ Laat wie steelt niet meer stelen, maar laat hij zich veeleer inspannen om met zijn handen het goede te verrichten, opdat hij heeft te delen met wie het nodig heeft.²⁹ Laat geen enkel bedorven woord uit jullie mond uitgaan, maar spreekt, indien er een goed woord is, voor de nodige opbouw, opdat het genade geeft aan wie het horen.

³⁰ En bedroef de heilige geest van God niet, waarmee jullie verzegeld zijn tot de dag van vrijkoping. ³¹ Laat alle bitterheid en woede en toorn en geroep en lastering van jullie worden weggenomen, tezamen met al het kwade.

³² Word echter naar elkaar: mild, innerlijk welwillend, elkaar genade schenkend, zoals ook God in Christus jullie genade schenkt.

17. 2:1. 24. Rom 6:6; Kol 3:9. 25. Rom 12:5. 28. Han 20:35; 1Tes 4:11. 30. 1:13. 31. Kol 3:8. 32. Kol 3:12-13.

Navolgers van God

5 ¹ Word dan navolgers van God als geliefde kinderen ² en wandel in liefde, zoals ook Christus jullie liefheeft en Zichzelf ter wille van ons overgegeven heeft als nadering geschenk en offer voor God, tot een welriekende reuk.

³ Van alle hoerij en onreinheid echter of hebzucht, laat daarvan bij jullie ook geen sprake zijn, zoals het heiligen betaamt, ⁴ en evenmin van schandelijkheid en dwaze taal of insinuatie, die niet passend zijn, maar veeleer van dank. ⁵ Want weet en erken dit, dat geen enkele hoereerder of onreine of hebzuchtige (die een afgodendienaar is) een erfdeel heeft in het koninkrijk van Christus en van God. ⁶ Laat niemand jullie verleiden met lege woorden, want door deze dingen komt de toorn van God over de zonen van de weerspanning. ⁷ Word dan geen mededeelhebber met hen. ⁸ Want jullie waren ooit duisternis, nu echter zijn jullie licht in de Heer.

Wandel als kinderen van het licht ⁹ – want de vrucht van het licht bestaat in alle goedheid en rechtvaardigheid en waarheid – ¹⁰ toetsend wat de Heer welgevallig is.

¹¹ En neem niet met hen deel aan de onvruchtbare werken van de duisternis, maar toon deze veeleer ook aan als verkeerd. ¹² Want wat verborgen door hen gedaan wordt – schandelijk is het om het zelfs maar te zeggen. ¹³ Alles nu wat wordt aangetoond als verkeerd, wordt door het licht openbaar gemaakt, want het licht is al wat openbaar maakt. ¹⁴ Daarom zegt Hij: "Ontwaak, jij die dommelt, en sta op uit de doden, en Christus zal over je opgaan."

¹⁵ Zie dan toe, broeders, hoe nauwgezet jullie wandelen, niet als onwijken, maar als wijzen, ¹⁶ de gelegenheid benuttend, omdat de dagen boos zijn. ¹⁷ Word derhalve niet onverstandig, maar begrijp wat de wil van de Heer is. ¹⁸ En raak niet dronken van wijn, waarin liederlijkheid is, maar wees vervuld met geest, ¹⁹ tot jezelf sprekend in psalmen en lofzangen en geestelijke liederen, zingend en snaren bespelend in jullie harten voor de Heer; ²⁰ altijd onze God en Vader dankend voor alles, in de naam van onze Heer Jezus Christus, ²¹ je aan elkaar onderschikkend in de vrees van Christus.

²² De vrouwen, laten zij zich aan hun eigen man onderschikken als aan de Heer, ²³ omdat de man het hoofd is van de vrouw, zoals ook Christus het Hoofd is van de gemeente en: Hij is de Redder van het lichaam. ²⁴ Maar zoals de gemeente zich onderschikt aan Christus, zo ook de vrouwen aan hun man in alles.

²⁵ Mannen, heb je vrouw lief, zoals ook Christus de gemeente liefheeft en Zichzelf overgegeven heeft ter wille van haar, ²⁶ opdat Hij haar heiligt, haar gereinigt hebbend in het waterbad, met Zijn uitspraak, ²⁷ opdat Hij aan Zichzelf de gemeente presenteert, heerlijk, geen vlek of rimpel of iets dergelijks hebbend, maar opdat zij heilig en smetteloos is. ²⁸ Zo zijn ook de mannen verschuldigd hun eigen vrouw lief te hebben als hun eigen lichaam. Wie zijn eigen vrouw liefheeft, heeft zichzelf lief.

²⁹ Want niemand haat ooit zijn eigen vlees, maar voedt en koestert het, zoals ook Christus de gemeente, ³⁰ omdat wij leden zijn van Zijn lichaam. ³¹ Dit beantwoordt aan: "Een man zal zijn vader en moeder achterlaten en aan zijn vrouw gehecht worden, en de twee zullen tot één vlees zijn."

³² Dit geheimenis is groot. Ik echter zeg het over Christus en over de gemeente.

³³ Bovendien, ook jullie, individueel, laat elk zijn eigen vrouw zo liefhebben als zichzelf, de vrouw echter dat zij haar man respecteert.

6 ¹ Kinderen, gehoorzaam jullie ouders in de Heer, want dit is rechtvaardig. ² "Eer je vader en moeder", wat het eerste gebod met een belofte is, ³ "opdat het je wel gaat en je lange tijd op aarde zal zijn."

⁴ En, vaders, erger jullie kinderen niet, maar breng hen groot in de opvoeding en vermaning van de Heer.

⁵ Slaven, gehoorzaam aan jullie heren naar het vlees met vrees en siddering in onverdeeldheid van jullie hart, als aan Christus, ⁶ niet met ogenslavernij als mensenbehagers, maar als slaven van Christus, die de wil van God doen vanuit hun ziel ⁷ en met welwillendheid slaven als voor de Heer en niet voor mensen, ⁸ wetend dat ieder, wanneer hij het goede doet, dit zal terugontvangen van de Heer, hetzij slaaf, hetzij vrije.

⁹ En, heren, doe hetzelfde ten opzichte van hen, door dreiging los te laten, wetend dat zowel hun als jullie Heer in de hemelen is, en aanzien des persoons is er niet bij Hem.

2. Lev 1:9. 4. Gal 5:19. 5. Kol 3:5; 1Kor 6:9; 2Tim 2:12. 8. 2:11-12; 1Tes 5:5. 10. Rom 12:2. 14. Jes 26:19; Joh 5:25. 15. Kol 4:5. 19. Kol 3:16. 22. Kol 3:18. 23. 1Kor 11:3; Kol 1:18. 28. Kol 3:19. 30. 1Kor 12:12. 31. Gen 2:24. 1. Kol 3:20. 3. Exo 20:12. 4. Kol 3:21. 8. Kol 3:22; Tit 2:9. 9. Kol 4:1.

Standhouden

¹⁰ Voor het overige, mijn broeders, word krachtig gemaakt in de Heer en in de macht van Zijn sterkte.

¹¹ Doe de hele wapenrusting van God aan, opdat jullie stand kunnen houden tegen de sluwheid van de tegenwerker, ¹² want het is voor ons geen worsteling met bloed en vlees, maar met de overheden, met de autoriteiten, met de wereldmachten van deze duisternis, met de geestelijke machten van de boosheid in de hemelse gebieden. ¹³ Neem derhalve de hele wapenrusting van God op, opdat jullie in staat gesteld worden te weerstaan in de boze dag, en dit álles bewerkt hebbend, te staan.

¹⁴ Sta dan: jullie lenden omgord met waarheid en aangedaan hebbend het pantser van de rechtvaardigheid ¹⁵ en de voeten onderbonden met de bereidheid van het evangelie van de vrede, ¹⁶ in alles opgenomen hebbend het langschild van het geloof, waarmee jullie alle vlammeende pijlen van de boze zullen kunnen blussen.

¹⁷ En ontvang de helm van de redding en het zwaard van de geest, dat is Gods uitspraak,

¹⁸ bij ieder gebed en iedere smeekbede biddend bij iedere gelegenheid – in de geest daartoe ook waakzaam zijnd met alle vasthoudendheid en iedere smeekbede aangaande alle heiligen, ¹⁹ ook voor mij – opdat mij het woord gegeven wordt bij het openen van mijn mond in vrijmoedigheid de geheimenis van het evangelie bekend te maken, ²⁰ waarvoor ik gezant ben in ketenen, opdat ik daarin vrijmoedig zou zijn, zoals ik moet spreken.

10. Fil 4:13. 12. 2Kor 10:4. 14. Jes 59:17. 15. Rom 5:10. 17. Jes 59:17; Heb 4:12. 18. Kol 4:2. 20. Fil 1:12-14; Kol 4:3-4.

Paulus zendt Tychikus

²¹ Opdat echter ook jullie weten wat mij aangaat en waarmee ik bezig ben: alles zal Tychikus, de geliefde broeder en trouwe dienaar in de Heer, jullie bekendmaken.

²² Hem zend ik naar jullie toe, juist hierom, opdat jullie bekend zijn met het ons aangaande, en hij jullie harten aanspreekt.

²³ Vrede aan de broeders, en liefde met geloof, van God de Vader en van de Heer Jezus Christus.

²⁴ De genade zij met allen die onze Heer Jezus Christus in onverderfelijkheid liefhebben! Amen!

22. 2Tim 4:12.

Filippenzen

1 ¹ Paulus en Timoteüs, slaven van Christus Jezus, aan al de heiligen in Christus Jezus, die in Filippi zijn, tezamen met de opzieners en dienaren.

² Genade voor jullie en vrede van God, onze Vader, en van de Heer Jezus Christus.

Dank en gebed

³ Ik dank mijn God bij elke herinnering aan jullie, ⁴ altijd in iedere smeekbede van mij voor jullie allen, met vreugde deze smeekbede uitsprekend, ⁵ vanwege jullie bijdrage aan het evangelie vanaf de eerste dag tot nu toe, ⁶ van juist dit overtuigd, dat Hij Die onder jullie een goed werk begonnen is, het voltooiën zal tot aan de dag van Jezus Christus. ⁷ Daarom is het voor mij rechtvaardig zo aangaande jullie allen gezind te zijn, omdat jullie mij in het hart hebben, – zowel in mijn boeien als in de verdediging en bevestiging van het evangelie – jullie allen, die mededeelnemers zijn met mij van de genade. ⁸ Want mijn getuige is God, hoezeer ik naar jullie allen verlang met het mededogen van Christus Jezus. ⁹ En dit bid ik, dat jullie liefde nog meer en meer mag overvloeien in erkenning en alle fijnzinnigheid, ¹⁰ zodat jullie toetsen wat van belang is, opdat jullie oprecht zijn en niet aanstootgevend tot de dag van Christus, ¹¹ vervuld met de vrucht van rechtvaardigheid, die door Jezus Christus is, tot heerlijkheid en lofprijs van God.

8. Rom 1:9. 11. Kol 1:6,10.

Paulus' boeien in Christus

¹² Nu heb ik de bedoeling, broeders, dat jullie weten dat mijn omstandigheden veeleer tot vooruitgang van het evangelie hebben geleid, ¹³ zodat mijn boeien in Christus openbaar geworden zijn aan het gehele pretorium en aan alle overigen. ¹⁴ En het merendeel van de broeders, vertrouwen hebbend in de Heer aangaande mijn boeien, durft des te meer onbevreesd het woord van God te spreken. ¹⁵ Sommigen verkondigen Christus weliswaar uit afgunst en twist, sommigen echter ook uit goede bedoelingen; ¹⁶ dezen doen dat inderdaad uit liefde, wetend dat ik tot verdediging van het evangelie gesteld ben, ¹⁷ de anderen echter uit partijschap, niet zuiver, veronderstellend verdrukking op te wekken in mijn boeien. ¹⁸ Want wat doet het ertoe? Behalve, dat op iedere manier Christus wordt verkondigd, hetzij als voorwendsel, hetzij in waarheid, en daarin verheug ik me.

Maar ik zal me ook verheugen, ¹⁹ want ik weet dat dit voor mij zal uitlopen op redding, door jullie smeekbede en de bijstand van de geest van Jezus Christus, ²⁰ in

overeenstemming met mijn reikhalzend uitkijken en hoop, dat ik in niets beschaamd zal worden, maar dat in alle vrijmoedigheid, zoals altijd, ook nu Christus groot gemaakt zal worden in mijn lichaam, hetzij door mijn leven, hetzij door mijn dood.

²¹ Want voor mij is het leven Christus en het sterven winst. ²² Indien het nu is: leven in het vlees, dan betekent dit voor mij vrucht van het werk; en waaraan ik de voorkeur zal geven, maak ik niet bekend. ²³ Ik word echter gedrongen uit deze twee te kiezen, het verlangen hebbend naar het opbreken en tezamen met Christus te zijn, want dat is nog veel beter. ²⁴ In het vlees te verblijven echter is noodzakelijker om jullie. ²⁵ En daarvan overtuigd weet ik dat ik zal blijven en bij jullie allen zal blijven tot jullie vooruitgang en vreugde van het geloof, ²⁶ opdat jullie roem mag overvloeien in Christus Jezus door mij, door mijn hernieuwde aanwezigheid bij jullie.

13. 2Tim 2:9. 20. Han 28:31. 21. Gal 2:20. 23. 2Kor 5:8.

Hetzelfde gezind zijn - de gezindheid van Christus

²⁷ Alleen, wees burgers waardig het evangelie van Christus, opdat ik, hetzij ik kom en jullie zie, hetzij ik afwezig ben, hoor wat jullie aangaat, dat jullie vaststaan in één geest, één van ziel, tezamen wedijverend in het geloof van het evangelie ²⁸ en niet verbijsterd wordend, in niets, door de tegenstrevenden, wat voor hen een bewijs van ondergang is, voor jullie echter van jullie redding, en dit door God. ²⁹ Want aan jullie is genade geschonken, dit: voor Christus, niet alleen het in Hem geloven, maar ook het voor Hem lijden, ³⁰ dezelfde strijd hebbend die jullie in mij gezien hebben en nu over mij horen.

2 ¹ Indien er dan enige vertroosting in Christus is, indien er enige bemoediging uit liefde is, indien er enige gemeenschap van geest is, indien er enig mededogen en medelijden is, ² vervul mijn vreugde, doordat jullie hetzelfde gezind zijn, dezelfde liefde hebben, verenigd van ziel, op één ding gezind, ³ niets doen uit partijschap of uit eigendunk, maar in nederige gezindheid elkaar superieur aan jezelf achten.

⁴ Laat ieder niet alleen letten op zijn eigen belangen, maar ook op die van ieder ander.

⁵ Laat immers deze gezindheid in jullie zijn, die ook in Christus Jezus was, ⁶ Die, in de vorm van God zijnd, het aan God gelijk zijn geen roof achtte, ⁷ maar Zichzelf leegmaakte, de vorm van een slaaf aangenomen hebbend, in de gelijkenis van de mens geworden. En in gedaante als mens bevonden, ⁸ stelde Hij Zichzelf nederig op, gehoorzaam geworden tot aan de dood, ja, de dood van het kruis.

⁹ Daarom ook heeft God Hem uitermate verhoogd en Hem in genade de naam geschonken die is boven alle naam, ¹⁰ opdat in de naam van Jezus zich alle knie

buigt van hen die in de hemel en van hen die op aarde en van hen die onder de aarde zijn,¹¹ en alle tong van harte belijdt: Heer is Jezus Christus, tot heerlijkheid van God, de Vader.

¹² Daarom, mijn geliefden, zoals jullie altijd gehoorzaamd hebben, niet zoals bij mijn aanwezigheid alleen, maar nu veel meer bij mijn afwezigheid, werk met vrees en siddering je eigen redding uit,¹³ want God is het, Die in jullie zowel het willen als het werkzaam zijn voor Zijn welbehagen bewerkt.¹⁴ Doe alles zonder gemor en redeneringen,¹⁵ opdat jullie onberispelijk en onbedorven worden: kinderen van God, smetteloos te midden van een krom en verdraaid geslacht, waaronder jullie schijnen als lichtbronnen in de wereld,¹⁶ het woord van het leven vasthebbend, mij tot roem in de dag van Christus, dat ik niet tevergeefs gelopen, noch mij tevergeefs ingespannen heb.¹⁷ Maar, ook al ben ik als een drankoffer bij het offer en de bediening van jullie geloof, ik verheug mij en ik verheug mij samen met jullie allen.¹⁸ Nu, doet hetzelfde en verheugen jullie je en verheug je samen met mij.

27. 3:20. 2. 1Kor 1:10. 4. 1Kor 10:24. 9. Efe 1:21. 11. Jes 45:23,24. 17. Num 15:5; 3:1.

Timoteüs en Epafroditus

¹⁹ En ik hoop in de Heer Jezus Timoteüs snel tot jullie te zenden, opdat ook ik welgemoed word, wanneer ik weet wat jullie aangaat.²⁰ Want ik heb niemand van gelijk gevoel die echt bezorgd zal zijn over wat jullie aangaat.²¹ Want allen zoeken hun eigen belangen, niet die van Christus Jezus.²² Jullie kennen echter zijn beproefdheid, dat hij, zoals een kind met zijn vader, samen met mij slaaft in het evangelie.²³ Inderdaad hoop ik hem dan onmiddellijk te zenden, wanneer ik maar de dingen om mij heen overzie.²⁴ Ik ben er echter van overtuigd in de Heer, dat ik ook zelf snel zal komen.

²⁵ Ik acht het echter noodzakelijk Epafroditus, mijn broeder en medewerker en medesoldaat en jullie afgevaardigde en dienaar voor mijn behoefte, naar jullie toe te zenden,²⁶ nu hij vol verlangen naar jullie allen was en terneergedrukt was, omdat jullie hoorden dat hij zwak was.²⁷ Want hij was ook zwak, de dood zeer nabij, maar God was hem barmhartig, en hem niet alleen, maar ook mij, opdat ik niet droefheid op droefheid zou hebben.²⁸ Ik zend hem dan met te meer spoed, opdat jullie, als jullie hem weer zien, je verheugen, en ik minder bedroefd ben.²⁹ Ontvang hem dan in de Heer met alle vreugde, en houd zulke mensen in ere.³⁰ Want om het werk van de Heer is hij tot aan de dood genaderd, zijn ziel geriskeerd hebbend, opdat hij, wat jullie ontbreekt aan dienstbetoon naar mij toe, zou volmaken.

22. 1Kor 16:10. 23. Efe 6:21. 25. 4:18. 30. 1Kor 16:16.

Alles om Christus te winnen

3 ¹ Voor het overige, mijn broeders, verheug jullie in de Heer. Dezelfde dingen aan jullie te schrijven is voor mij inderdaad zonder talmen, voor jullie is het echter zeker. ² Kijk uit voor de honden, kijk uit voor de kwade werkers, kijk uit voor de versnijdenis, ³ want wij zijn de besnijdenis die God dienen in de geest van God en roemen in Christus Jezus en niet op vlees vertrouwen.

⁴ En zelfs ik, heb ik ook vertrouwen in het vlees? Indien iemand anders meent op vlees te kunnen vertrouwen, ik nog meer: ⁵ besnijdenis op de achtste dag, uit het geslacht Israël, van de stam Benjamin, Hebreeër uit de Hebreeën, naar de wet farizeeër, ⁶ in geestdrift de gemeente vervolgend, naar de rechtvaardigheid in de wet onberispelijk geworden. ⁷ Maar wat mij ook maar winst was, dat heb ik omwille van Christus verlies geacht. ⁸ Maar, voorzeker, ik acht ook alles verlies te zijn omwille van het alles overtreffende van de kennis van Christus Jezus, mijn Heer, door Wie ik aan dit alles verlies geleden heb en het afval acht te zijn, opdat ik Christus zou winnen, ⁹ en ik in Hem gevonden word, niet mijn rechtvaardigheid hebbend, die uit de wet, maar die door het geloof van Christus, de rechtvaardigheid uit God op grond van het geloof: ¹⁰ om Hem te kennen en de kracht van Zijn opstanding en de gemeenschap van Zijn lijden, gelijkvormig wordend aan Zijn dood ¹¹ of ik, hoe ook maar, zou komen tot de opstanding uit de doden. ¹² Niet dat ik het al verkregen heb of het al volbracht heb, maar ik jaag ernaar of ik ook grijp, waartoe ik ook gegrepen ben door Christus Jezus. ¹³ Broeders, ik reken er nog niet mee dat ikzelf het gegrepen heb, maar één ding: inderdaad, vergetend wat achter mij is, maar mij uitstrekkend naar wat voor mij is, ¹⁴ jaag ik overeenkomstig het doel naar de prijs van Gods roeping boven, in Christus Jezus. ¹⁵ Zovelen dan die volwassen zijn: laten wij deze gezindheid hebben; en indien jullie op enig punt anders gezind zijn, ook dit zal God jullie onthullen. ¹⁶ Bovendien gaan wij in dit anderen voor, door hetzelfde gezind te zijn om met hetzelfde richtsnoer de grondregels op te volgen.

2. Psa 22:16. 3. Gal 6:12; Kol 2:11. 5. Han 23:6; Han 26:5. 9. Rom 3:22. 16. Gal 6:16.

Gezamenlijk navolgers van Paulus

¹⁷ Word medenavolgers van mij, broeders, en let op hen die zo wandelen zoals jullie ons tot voorbeeld hebben. ¹⁸ Want velen, over wie ik jullie vaak sprak, nu echter spreek ik ook wenend, wandelen als vijanden van het kruis van Christus. ¹⁹ Hun voleinding is hun ondergang, hun god is het onderlijf en hun heerlijkheid is in hun schande; zij zijn op aardse dingen gezind. ²⁰ Want ons burgerschap behoort aan de hemelen toe, waaruit wij ook de Redder verwachten, de Heer Jezus Christus, ²¹ Die

ons vernederd lichaam zal omzetten, gelijkvormig aan Zijn heerlijkheidslichaam in overeenstemming met de werkzaamheid die Hem zelfs in staat stelt alle dingen aan Zichzelf te onderschikken.

18. Rom 16:18. 19. Kol 3:1. 20. 1Tes 1:10. 21. 1Kor 15:42-54.

Sta vast in de Heer

⁴ ¹ Daarom, mijn broeders, geliefden naar wie ik ook verlangend ben, mijn vreugde en krans, sta zó vast in de Heer, mijn geliefden. ² Euodia spreek ik aan en Syntyche spreek ik aan om eensgezind te zijn in de Heer. ³ Ja, ik vraag ook jou, jij die echt mijn medejukdrager bent, sta hen bij, deze vrouwen die tezamen met mij in het evangelie wedijveren, ook met Clemens en mijn overige medewerkers, van wie de namen in de boekrol van het leven staan.

⁴ Verheug je in de Heer, altijd! Weer zal ik uitspreken: verheug je! ⁵ Laat jullie inschikkelijkheid bij alle mensen bekend worden: de Heer is nabij. ⁶ Wees in niets bezorgd, maar laat in alles, door gebed en door smeekbede, met dankzegging jullie verzoeken bekendgemaakt worden bij God. ⁷ En de vrede van God, die al het denken te boven gaat, zal jullie harten en jullie gedachten verzekerd bewaren in Christus Jezus.

⁸ Voor het overige, broeders, al wat waar is, al wat waardig, al wat rechtvaardig, al wat zuiver, al wat lieflijk, al wat welluidend is, als er enige deugd en als er enige lofprijs is, reken daarmee. ⁹ Wat jullie geleerd en aangenomen en gehoord en waargenomen hebben in mij, breng dat in praktijk, en de God van de vrede zal met jullie zijn.

1. 1Tes 2:19. 4. 3:1. 5. 1Pet 4:7. 7. Kol 3:15.

Gave en vrucht

¹⁰ En ik verheug mij in grote mate in de Heer, dat jullie nu eindelijk opgebloeid zijn in het gezind zijn aangaande mij; daartoe waren jullie wel gezind, maar hadden geen gelegenheid. ¹¹ Niet dat ik spreek over gebrek; ik heb immers geleerd in de omstandigheden waarin ik ben tevreden te zijn. ¹² Ik weet ook wat het is nederig opgesteld te worden; ik weet ook wat het is om overvloed te hebben. In ieder aspect en in alle omstandigheden ben ik ingewijd, zowel in verzadigd zijn als in honger lijden, zowel in overvloed hebben als in gebrek lijden. ¹³ In alles ben ik sterk in Hem Die mij kracht geeft: Christus!

¹⁴ Bovendien hebben jullie uitstekend gehandeld, door met mij deel te nemen in de verdrukking. ¹⁵ Ook jullie nu, Filippenzen, weten, dat in het begin van het evangelie,

toen ik uit Macedonië kwam, niet één gemeente met mij deelnam inzake van het geven en nemen, dan jullie alleen, ¹⁶ want ook in Tessalonica zonden jullie mij een-en andermaal naar mijn behoefte. ¹⁷ Niet dat ik naar de gave zoek, maar ik zoek naar de vrucht, die toeneemt op jullie rekening. ¹⁸ Ik heb echter alles ontvangen en ik heb overvloed. Ik ben volledig voorzien, nu ik van Epafroditus van jullie bijdragen ontvangen heb: een welriekende reuk, een welkom offer, welgevallig voor God. ¹⁹ Mijn God nu zal iedere behoefte van jullie vervullen in overeenstemming met Zijn rijkdom, in heerlijkheid, in Christus Jezus. ²⁰ Onze God en Vader nu zij de heerlijkheid voor de tijdperken van de tijdperken! Amen.

13. 2Kor 12:9.

Groeten

²¹ Groet iedere heilige in Christus Jezus. De broeders die bij mij zijn groeten jullie.

²² Al de heiligen groeten jullie, maar vooral die uit het woonhuis van de keizer zijn.

²³ De genade van de Heer Jezus Christus zij met jullie geest! Amen.

Kolossenzen

1 ¹ Paulus, afgevaardigde van Christus Jezus door de wil van God, en Timoteüs, de broeder, ² aan de heilige en gelovige broeders in Christus te Kolosse.

Genade voor jullie en vrede van God, onze Vader, en van de Heer Jezus Christus.

Dank en gebed

³ Wij danken de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, altijd voor jullie biddend, ⁴ gehoord hebbend over jullie geloof in Christus Jezus en over de liefde die jullie hebben voor al de heiligen, ⁵ vanwege de hoop, voor jullie gereserveerd in de hemelen, waarover jullie tevoren gehoord hebben in het woord van de waarheid van het evangelie, ⁶ dat aanwezig is onder jullie, zoals het ook in de hele wereld is, vrucht dragend en groeiend, zoals ook onder jullie, vanaf de dag dat jullie de genade van God in waarheid gehoord en erkend hebben, ⁷ zoals jullie het geleerd hebben van Epafraas, onze geliefde medeslaaf, die voor ons een trouwe dienaar van Christus is, ⁸ die ook jullie liefde in de geest aan ons duidelijk heeft gemaakt.

⁹ Derhalve houden ook wij vanaf de dag dat wij dit gehoord hebben niet op voor jullie te bidden en te verzoeken, dat jullie vervuld worden met de erkenning van Zijn wil in alle wijsheid en geestelijk inzicht, ¹⁰ zodat jullie de Heer waardig wandelen, tot geheel Zijn behagen, in alle goed werk vrucht dragend en groeiend in de erkenning van God, ¹¹ met alle kracht krachtig gemaakt in overeenstemming met de macht van Zijn heerlijkheid, tot alle volharding en geduld, met vreugde, ¹² gelijktijdig de Vader dankend, Die jullie bekwaam maakt voor het deel van het lot van de heiligen in het licht, ¹³ Die ons heeft geborgen uit de autoriteit van de duisternis en ons heeft overgezet in het koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde, ¹⁴ in Wie wij de vrijkoping hebben, de vergeving van de zonden.

7. 4:12. 9. Efe 1:15. 10. Efe 4:1. 11. Efe 3:14-16. 12. Efe 5:20.

Christus in alles de eerste - alles geheel verzoend met God

¹⁵ Hij is het beeld van de onzichtbare God, de eerstgeborene van heel de schepping, ¹⁶ omdat in Hem alle dingen werden geschapen, wat in de hemelen en wat op de aarde is, het zichtbare en het onzichtbare, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij autoriteiten; alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen ¹⁷ en Hij is voor alle dingen en alle dingen hebben hun samenhang in Hem.

¹⁸ En Hij is het hoofd van het lichaam, de gemeente, Die het Begin is, eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in alles de eerste wordt, ¹⁹ want de hele volheid heeft er welbehagen in om in Hem te wonen ²⁰ en door Hem alle dingen geheel met Zichzelf te verzoenen, vrede gemaakt hebbend door het bloed van Zijn kruis, door Hem, hetzij wat op de aarde, hetzij wat in de hemelen is.

16. Joh 1:3. 18. Efe 1:22-23.

Paulus' lijden als dienaar - de geheimenis: Christus

²¹ Ook jullie die eens vervreemd waren en vijanden in denkwijze, door boze werken, verzoent Hij nú echter geheel, ²² in het lichaam van Zijn vlees, door Zijn dood, om jullie heilig en smetteloos en onbeschuldigbaar voor Zijn aangezicht te stellen; ²³ als jullie tenminste blijven bij het geloof, gefundeerd en bestendig, en niet verplaatst worden, weg van de hoop van het evangelie, dat jullie gehoord hebben, dat in heel de schepping onder de hemel verkondigd is, waarvan ik, Paulus, dienaar geworden ben. ²⁴ Nú verheug ik mij in mijn lijden ter wille van jullie en vul in Zijn plaats in mijn vlees aan wat ontbreekt aan de verdrukkingen van Christus, ter wille van Zijn lichaam, dat is de gemeente. ²⁵ Van haar ben ik dienaar geworden, in overeenstemming met het beheer van God, dat mij gegeven is voor jullie om het woord van God te vervullen, ²⁶ de geheimenis dat weggehouden was vanaf de tijdperken en vanaf de generaties, maar dat nu openbaar gemaakt is aan Zijn heiligen, ²⁷ aan wie God bekend wil maken wat de rijkdom van de heerlijkheid van dit geheimenis is onder de natiën, dat is: Christus onder jullie, de hoop van de heerlijkheid. ²⁸ Hem kondigen wij aan, ieder mens vermanend en ieder mens onderwijzend, in alle wijsheid, opdat wij ieder mens presenteren: volwassen in Christus Jezus, ²⁹ waarvoor ik mij ook inspan, strijdend in overeenstemming met Zijn werkzaamheid, die werkzaam is in mij met kracht.

2 ¹ Want ik wil dat jullie weten hoe aanzienlijk de strijd is die ik heb voor jullie en voor hen in Laodicea en voor al wie mijn aangezicht in het vlees niet gezien hebben, ² opdat hun harten aangesproken worden, verenigd in liefde, en tot alle rijkdom van de volkomen zekerheid van het inzicht, tot erkenning van het geheimenis van de God en Vader van Christus, ³ in Wie alle schatten van wijsheid en kennis verborgen zijn. ⁴ Dit nu zeg ik, opdat niemand jullie misleide met een overredend woord. ⁵ Want ook al ben ik in het vlees afwezig, in de geest echter ben ik bij jullie, mij verheugend en jullie orde en de vastheid van jullie geloof in Christus ziend.

24. Efe 3:13. 26. Efe 3:3. 1. 2Kor 1:8.

Gezamenlijk met Christus begraven en opgewekt

⁶ Zoals jullie dan Christus Jezus, de Heer, aangenomen hebben, wandel in Hem, ⁷ geworteld zijnd en opgebouwd wordend in Hem en bevestigd wordend in het geloof, zoals jullie erin werden onderwezen, daarin overvloeiend in dank.

⁸ Zie toe dat er niet iemand zal zijn die jullie beroofd wegvoert door filosofie en lege verleiding, in overeenstemming met de overlevering van mensen, in overeenstemming met de grondbeginselen van de wereld en niet in overeenstemming met Christus. ⁹ Want in Hem woont de hele volheid van de godheid lichamelijk; ¹⁰ en jullie zijn vervuld in Hem, Die het hoofd is van iedere overheid en autoriteit. ¹¹ In Hem ook zijn jullie besneden met een besnijdenis, niet met handen verricht, in het afstropen van het lichaam van het vlees, in de besnijdenis van Christus, ¹² gezamenlijk met Hem begraven in de doop. In Hem ook zijn jullie gezamenlijk opgewekt, door het geloof in de werkzaamheid van God, Die Hem heeft opgewekt uit de doden; ¹³ ook jullie die dood zijn voor de misstappen en de voorhuid van jullie vlees. Hij maakt ons gezamenlijk levend met Hem, ons genade geschonken hebbend voor alle misstappen, ¹⁴ het door de inzetten tegen ons gerichte handschrift uitgewist hebbend dat ons vijandig was. En dit heeft Hij uit het midden weggenomen door het aan het kruis te nagelen. ¹⁵ De overheden en de autoriteiten ontmanteld hebbend, stelt Hij hen in vrijmoedigheid tentoon, daarin over hen gezegevierd hebbend.

¹⁶ Laat dan niemand jullie oordelen inzake eten of drinken of details van een feest of van een nieuwe maan of van sabbatten, ¹⁷ die een schaduw zijn van wat op het punt staat te komen. Het lichaam echter is van Christus. ¹⁸ Laat niemand als scheidsrechter tegen jullie optreden, die wil opgaan in nederige gezindheid of een ritueel voor boodschappers, zich verdiept in wat hij heeft gezien, of zonder reden opgeblazen is door zijn vleselijke denken, ¹⁹ en zich niet vasthoudt aan het Hoofd, uit Wie het hele lichaam, door gewrichten en banden ondersteund en verenigd, groeit volgens de groei van God.

²⁰ Indien jullie dan tezamen met Christus afgestorven zijn aan de grondbeginselen van de wereld, waarom laten jullie je, als levenden in de wereld, onder inzetten plaatsen: ²¹ dat je niet zou aanraken of proeven of beroeren? ²² Dat alles gaat tot bederf door verbruikt te worden, en is in overeenstemming met de voorschriften en onderwijzingen van mensen. ²³ Die dingen – weliswaar een spreken hebbend van wijsheid, in een eigenwillig ritueel en in nederige gezindheid en het niet sparen van het lichaam – zijn van geen enkele waarde dan tot bevrediging van het vlees.

3 ¹ Indien jullie dan gezamenlijk opgewekt zijn met Christus, zoek wat boven is, waar Christus is, aan Gods rechterhand zittend. ² Wees bedacht op wat boven is, niet op wat op de aarde is; ³ want jullie zijn gestorven en jullie leven is verborgen met Christus in God. ⁴ Wanneer Christus, ons leven, openbaar gemaakt wordt, dan zullen ook jullie met Hem openbaar gemaakt worden in heerlijkheid.

8. 1Tim 6:20. 10. Efe 1:21. 11. Fil 3:3. 12. Rom 6:4. 14. Efe 2:15. 19. Efe 4:11-16. 20. Gal 4:3-5. 21. Gal 5:1; 1Tim 4:3; Han 15:20. 1. 2:12.

De jonge mens aandoen

⁵ Breng dan ter dood jullie leden die op de aarde zijn: hoererij, onreinheid, hartstocht, kwade begeerte en de hebzucht, die afgodendienst is, ⁶ waardoor de toorn van God komt over de zonen van de weerspannigheid, ⁷ onder wie ook jullie eens hebben gewandeld, toen jullie daarin leefden.

⁸ Maar nú, leggen ook jullie dit alles af: toorn, woede, kwaadaardigheid, lastering en vuile taal uit jullie mond. ⁹ Lieg niet tegen elkaar, de oude mensheid met haar praktijken afgestroopt hebbend, ¹⁰ en aangedaan hebbend de jonge die vernieuwd is tot erkenning, in overeenstemming met het beeld van Hem die haar schept, ¹¹ waarin geen Griek of Jood is, besnijdenis of voorhuid, barbaar, Scyth, slaaf, vrije, maar alles en in allen is Christus.

¹² Doe dan aan als Gods uitgekozenen, heiligen en geliefden: medelijdend mededogen, mildheid, nederige gezindheid, zachtmoedigheid, geduld, ¹³ elkaar verdragend en wederzijds genade schenkend ingeval iemand tegen iemand een klacht heeft. Zoals ook de Heer jullie genade schenkt, zo ook jullie. ¹⁴ Doet over dit alles echter de liefde aan, die de band is van de volwassenheid. ¹⁵ En laat de vrede van Christus, waartoe jullie ook in één lichaam geroepen zijn, scheidsrechter zijn in jullie hart, en word dankbaar. ¹⁶ Laat het woord van Christus rijkelijk in jullie wonen, in alle wijsheid jullie zelf onderwijzend en vermanend; psalmen, lofzangen en geestelijke liederen zingend, met dankbaarheid in jullie hart tot God. ¹⁷ En al wat jullie maar doen in woord of in werk, doet dit alles in de naam van de Heer Jezus Christus, God, de Vader, dankend door Hem.

¹⁸ Vrouwen, wees ondergeschikt aan jullie man, zoals dat passend is in de Heer.

¹⁹ Mannen, heb jullie eigen vrouw lief en wees niet bitter tegen haar.

²⁰ Kinderen, gehoorzaam jullie ouders in alles, want dit is welgevallig in de Heer.

²¹ Vaders, erger jullie kinderen niet, opdat zij niet moedeloos worden.

²² Slaven, gehoorzaam in alles jullie heren naar het vlees, niet met ogenslavernij als mensenbehaggers, maar in onverdeeldheid van hart, de Heer vrezend. ²³ Al wat jullie maar doen, werk met hart en ziel, als voor de Heer en niet voor mensen, ²⁴ wetend

dat jullie van de Heer de vergoeding van het erfdeel zullen krijgen: voor de Heer Christus slaven jullie! ²⁵ Want wie onrecht doet, zal terugontvangen wat hij aan onrecht doet, en er is geen aanzien des persoons.

⁴ ¹ Heren, bied aan de slaven het rechtvaardige aan en compensatie, wetend dat ook jullie een Heer in de hemel hebben.

² Houd aan in het gebed, daarin wakend in dank; ³ tegelijk ook voor ons biddend, dat God voor ons een deur van het woord opent, om te spreken van de geheimenis van Christus, waarom ik ook gebonden ben, ⁴ opdat ik het openbaar maak zoals ik het moet spreken. ⁵ Wandel in wijsheid ten opzichte van de buitenstaanders, de gelegenheid benuttend. ⁶ Jullie woord zij altijd in genade, met zout gekruid, wetend hoe jullie eenieder moeten antwoorden.

7. Rom 8:13; Gal 5:24. 9. Efe 4:22. 11. 1Kor 12:13; Gal 3:28. 13. Efe 4:32. 16. Efe 5:19. 17. Fil 4:6. 19. Efe 5:25. 20. Efe 6:1. 21. Efe 6:4. 1. Efe 6:9. 3. Efe 6:19. 5. Efe 5:15-16. 6. Efe 4:29.

Paulus heeft Tychikus gezonden - groeten

⁷ Al wat mij betreft zal Tychikus, de geliefde broeder en trouwe dienaar en medeslaaf in de Heer, aan jullie bekendmaken. ⁸ Hem zend ik juist hierom naar jullie toe, opdat jullie bekend zijn met wat jullie aangaat, en hij jullie harten aanspreekt, ⁹ samen met Onesimus, de trouwe en geliefde broeder die één van jullie is. Zij zullen jullie al wat hier gebeurt bekendmaken.

¹⁰ Jullie groeten Aristarchus, mijn medegevangene, en Marcus, de neef van Barnabas (over wie jullie voorschriften gekregen hebben – ingeval hij naar jullie toe komt, ontvang hem) ¹¹ en Jezus, genaamd Justus, die uit de besnijdenis zijn. Dezen zijn de enige medewerkers voor het koninkrijk van God die mij tot bemoediging zijn geworden.

¹² Jullie groet Epafras, die één van jullie is, een slaaf van Christus Jezus, altijd strijdend voor jullie in zijn gebeden, opdat jullie staan – volwassen en ten volle verzekerd – in heel de wil van God. ¹³ Want ik getuig van hem dat hij veel ellende heeft, zowel over jullie als over hen in Laodicea en in Hiërapolis.

¹⁴ Jullie groet Lucas, de geliefde arts, en Demas. ¹⁵ Groet de broeders in Laodicea en Nymfa en de gemeente in haar huis. ¹⁶ En wanneer ook maar de brief bij jullie gelezen wordt, zorg dat hij ook in de gemeente van de Laodicenzen gelezen wordt, en dat ook jullie die uit Laodicea lezen. ¹⁷ En zeg tegen Archippus: Zie toe op de dienst die je in de Heer aangenomen hebt, dat je die vervult. ¹⁸ De groet is door mijn hand, die van Paulus. Herinner je mijn boeien!

De genade is met jullie! Amen!

7. 2Tim 4:12. 9. Efe 6:21; 2Tim 4:12; File :10. 10. 2Tim 4:11.

1 Tessalonicenzen

1 ¹ Paulus en Silvanus en Timoteüs, aan de gemeente van de Tessalonicenzen in God de Vader en de Heer Jezus Christus.

Genade voor jullie en vrede van God, onze Vader, en van de Heer Jezus Christus.

Dank en gebed - Tessalonicenzen zijn navolgers geworden

² Wij danken God altijd voor jullie allen, jullie in herinnering brengend in onze gebeden, ³ ons onophoudelijk het werk van jullie geloof herinnerend en de moeite van jullie liefde en de volharding van jullie hoop op onze Heer Jezus Christus, voor onze God en Vader; ⁴ wetend, door God geliefde broeders, van jullie uitkiezing, ⁵ dat het evangelie van onze God tot jullie was gekomen, niet alleen in woord, maar ook in kracht en in heilige geest en volkomen zekerheid, zoals jullie weten. Zo waren wij ook onder jullie geworden, omwille van jullie.

⁶ En jullie waren navolgers geworden van ons en van de Heer, het woord ontvangen hebbend in veel verdrukking en met vreugde van heilige geest, ⁷ zodat jullie voorbeelden geworden zijn voor al de gelovigen in Macedonië en in Achaje. ⁸ Want van jullie uit heeft het woord van de Heer voortgeklonken. Niet alleen in Macedonië en in Achaje, maar in iedere plaats is jullie geloof tot God uitgekomen, zodat wij niet de behoefte hebben iets te zeggen, ⁹ want zelf berichten zij over ons wat voor ingang wij bij jullie gehad hebben en hoe jullie je hebben omgekeerd naar God, weg van de afgoden, om voor de levende en waarachtige God te slaven ¹⁰ en Zijn Zoon uit de hemelen op te wachten, die Hij heeft opgewekt uit de doden, Jezus, die ons bergt uit de komende toorn.

2 ¹ Want zelf weten jullie, broeders, dat onze ingang bij jullie niet tevergeefs is geworden. ² Maar wij, tevoren geleden hebbend en mishandeld in Filippi, zoals jullie weten, waren vrijmoedig in onze God om het evangelie van God tot jullie te spreken in veel strijd. ³ Want onze vertroosting is niet uit dwaling, noch uit onreinheid, noch in bedrog, ⁴ maar, zoals wij getoetst zijn door God, om het evangelie toevertrouwd te krijgen, zo spreken wij, niet om mensen te behagen, maar God, die onze harten toetst. ⁵ Want wij waren niet eenmaal met een vleiend woord gekomen, zoals jullie weten, noch met een voorwendsel vanwege hebzucht. God is getuige! ⁶ Evenmin zoeken wij heerlijkheid vanuit mensen, noch van jullie, noch van anderen vandaan, hoewel wij, als afgevaardigden van Christus, tot last konden zijn. ⁷ Maar wij waren zachtmoedig geworden in jullie midden, zoals in het geval dat een voedster haar kinderen koestert. ⁸ Zo zeer aan jullie gehecht, achten wij het goed met jullie niet

alleen het evangelie van God te delen, maar ook onze eigen ziel, omdat jullie ons geliefd geworden waren.

⁹ Want jullie herinneren je, broeders, onze moeite en inspanning: nacht en dag werkend om niet iemand van jullie te belasten, hebben wij aan jullie het evangelie van God verkondigd. ¹⁰ Jullie zijn getuigen, en God, hoe welgezind en rechtvaardig en onberispelijk wij geworden waren voor jullie die geloven, ¹¹ net zoals jullie weten hoe wij eenieder van jullie, als een vader zijn kinderen, jullie aanspreken en troosten ¹² en aan jullie getuigen om God waardig te wandelen, Die jullie roept tot zijn koninkrijk en heerlijkheid.

3. 1Kor 13:13. 4. Rom 9:11. 4. Gal 1:10. 5. Fil 4:16. 9. 2Tes 3:8; 1Kor 4:12.

Navolgers in lijden

¹³ En daarom ook danken wij God onophoudelijk, dat jullie, het van ons gehoorde woord van God aangenomen hebbend, het niet als woord van mensen ontvingen, maar zoals het waarachtig is: het woord van God, dat ook werkzaam is in jullie die geloven.

¹⁴ Want jullie, broeders, werden navolgers van de gemeenten van God, die in Judea zijn, in Christus Jezus, omdat ook jullie hetzelfde leden door jullie eigen stamgenoten, zoals ook zij door de Joden, ¹⁵ die ook de Heer Jezus gedood hebben, en de profeten, en ons verjaagd hebben, en God niet behagen en tegenover alle mensen staan, ¹⁶ ons belettend tot de natiën te spreken, opdat zij gered zouden worden, om hun zonden altijd vol te maken. Maar de toorn gaat voor hen uit ter voltooiing.

¹⁷ Wij echter, broeders, van jullie verweesd geworden voor de periode van een uur – van aangezicht, niet van hart – beijverden ons des te meer, met veel begeerte, om jullie aangezicht te zien, ¹⁸ omdat wij naar jullie toe wilden komen – inderdaad ik, Paulus, zelfs een- en andermaal – en Satan hinderde ons. ¹⁹ Want wie is onze hoop, of vreugde, of erekrans? Of zijn ook jullie dat juist niet, vóór onze Heer Jezus in Zijn aanwezigheid? ²⁰ Want jullie zijn onze heerlijkheid en vreugde.

13. Gal 1:11. 14. 1:6. 16. Han 22:21-22. 17. Han 17:10; 3:1. 18. Han 20:2. 20. 2Kor 1:14; Fil 2:16.

Timoteüs brengt een goede boodschap

3 ¹ Daarom, toen wij het niet meer uithielden, achtten wij het goed alleen in Athene achtergelaten te worden. ² En wij zonden Timoteüs, onze broeder en dienaar van God in het evangelie van Christus, om jullie standvastig te maken en aan te spreken voor jullie geloof, ³ om niemand te laten wankelen in deze verdrukkingen.

Want jullie weten zelf dat wij daartoe gesteld zijn. ⁴ Want ook toen wij bij jullie waren, zeiden wij tevoren tegen jullie, dat wij op het punt stonden verdrukt te worden, zoals ook gebeurd is – en zoals jullie weten.

⁵ Toen ook ik het niet meer uithield, zond ik derhalve hem om van jullie geloof te weten of misschien niet degene die beproeft jullie beproefd heeft en onze moeite tevergeefs geworden is. ⁶ Nu echter Timoteüs van jullie naar ons toe gekomen is en ons de goede boodschap gebracht heeft van jullie geloof en jullie liefde – en dat jullie een goede herinnering aan ons hebben, altijd ernaar verlangend ons te zien, net als ook wij jullie –, ⁷ zijn wij daardoor vertroost over jullie, broeders, in al onze nood en verdrukking, door jullie geloof, ⁸ omdat wij nu leven wanneer jullie vaststaan in de Heer. ⁹ Want welke dank kunnen wij God teruggeven aangaande jullie voor al de vreugde waarmee wij ons vanwege jullie verheugen vóór onze God? ¹⁰ Nacht en dag smeken wij boven alle mate om jullie aangezicht te zien en het ontbrekende van jullie geloof te bereiden. ¹¹ Moge echter onze God en Vader Zelf en onze Heer Jezus onze weg naar jullie toe wenden.

¹² Moge echter de Heer jullie doen toenemen en overvloeien in liefde voor elkaar en voor allen, net als ook wij voor jullie, ¹³ om jullie harten onberispelijk in heiligheid standvastig te maken, vóór onze God en Vader, in de aanwezigheid van onze Heer Jezus met al Zijn heiligen.

1. Han 17:15. 5. 2Kor 11:3; Fil 2:16. 6. Han 18:5. 12. 2Tes 1:3. 13. 2:19.

Overvloeien in wandelen zoals opgedragen - heiliging

4 ¹ Voor het overige dan, broeders, vragen wij jullie en spreken jullie aan in de Heer Jezus, opdat, zoals jullie van ons aangenomen hebben hoe jullie moeten wandelen en God behagen – zoals jullie ook wandelen – opdat jullie daarin veeleer overvloeien.

² Want jullie weten wat voor opdrachten wij jullie gegeven hebben door de Heer Jezus. ³ Want dit is de wil van God: jullie heiliging, dat jullie vandaan blijven van alle hoerij, ⁴ dat elk van jullie weet hoe zijn eigen vat te verwerven, in heiliging en eer, ⁵ niet in hartstocht van begeerte, net als ook de natiën die God niet kennen, ⁶ en dat niemand bij zijn broeder over de schreef gaat en hebzuchtig is in deze zaak, omdat de Heer wreker is aangaande dit alles, zoals wij jullie ook eerder gezegd en betuigd hebben. ⁷ Want God roept ons niet tot onreinheid maar in heiliging. ⁸ Daarom dan, degene die afwijst, wijst niet een mens af, maar God, die ook zijn heilige geest in jullie geeft.

⁹ Over de broederlijke vriendschap echter hebben wij niet de behoefte jullie te schrijven, want zelf zijn jullie door God onderwezen om elkaar lief te hebben.

¹⁰ Want jullie doen dit ook ten opzichte van alle broeders in geheel Macedonië. Wij spreken jullie echter aan, broeders, daarin veeleer over te vloeiën, ¹¹ en er eer in te stellen rustig te zijn en bezig te zijn met de eigen zaken en te werken met jullie handen, zoals wij jullie hebben opgedragen, ¹² opdat jullie fatsoenlijk wandelen ten opzichte van hen die buiten zijn, en aan niets behoefte hebben.

1. Efe 5:15. 3. Rom 6:19; 1Kor 6:13,20. 11. Efe 4:28. 12. 2Kor 8:11; Kol 4:5.

De ontmoeting met de Heer in de lucht

¹³ Wij willen echter niet dat jullie onwetend zijn, broeders, aangaande hen die ter ruste gelegd zijn, opdat jullie niet bedroefd zijn zoals ook de overigen die geen hoop hebben. ¹⁴ Want indien wij geloven dat Jezus stierf en opstond, zo ook zal God hen die te rusten zijn gelegd, door Jezus tezamen met Hem meevoeren. ¹⁵ Want dit zeggen wij jullie in een woord van de Heer, dat wij, de levenden die overblijven tot de aanwezigheid van de Heer, in geen geval uitgaan vóór hen die te rusten zijn gelegd; ¹⁶ want de Heer zelf zal, met een bevel, met de stem van de vorst van de boodschappers en met de bazuin van God, afdalen van de hemel, en de doden in Christus zullen eerst opstaan. ¹⁷ Vervolgens zullen wij, de levenden die overblijven, gelijktijdig tezamen met hen weggerukt worden in wolken, tot een ontmoeting met de Heer in de lucht. En zo zullen wij altijd tezamen met de Heer zijn. ¹⁸ Daarom, vertroost elkaar met deze woorden.

13. 1Kor 15:12,20-23. 16. 1Kor 15:50-56.

Waken en nuchter zijn

5 ¹ Maar betreffende de tijden en de perioden, broeders, hebben jullie niet de behoefte, dat aan jullie geschreven wordt, ² want zelf weten jullie precies dat de dag van de Heer zo komt: als een dief in de nacht. ³ Maar wanneer zij ook maar zouden zeggen: "vrede en zekerheid", dan is onvermoed voor hen totale ineenstorting aanstaande, evenals smart de zwangere, en in geen geval zouden zij ontsnappen.

⁴ Maar jullie, broeders, zijn niet in duisternis, opdat de dag jullie als een dief grijpt, ⁵ want jullie allen zijn zonen van het licht en zonen van de dag; wij zijn niet van de nacht noch van de duisternis. ⁶ Dus laten wij dan niet dommelen zoals ook de overigen, maar laten wij waken en nuchter zijn. ⁷ Want zij die dommelen, dommelen 's nachts en zij die dronken raken, zijn 's nachts dronken. ⁸ Maar wij, die van de dag zijn, zijn nuchter, aangedaan hebbend het pantser van geloof en liefde en als helm de hoop op redding: ⁹ God heeft ons niet geplaats tot toorn, maar tot toe-eigening van redding door onze Heer Jezus Christus, ¹⁰ Die voor ons gestorven is, opdat wij,

hetzij wij waken, hetzij wij dommelen, gelijktijdig tezamen met Hem leven. ¹¹ Spreek elkaar daarom aan en bouw op, de een de ander, zoals jullie ook doen.

1. Han 1:7. 2. Ope 1:10; 2Pet 3:10. 3. Luc 17:26-27. 5. Efe 5:8. 6. Rom 13:11; Efe 5:14. 8. Efe 6:13-17. 9. 2Tes 2:13-14.

Aansprekingen - groeten

¹² Wij nu vragen jullie, broeders, hen op te merken die zich onder jullie inspannen, jullie voorgaan in de Heer en jullie vermanen, ¹³ en hen in liefde boven alle mate hoog te achten om hun werk. Houd vrede onder jullie zelf. ¹⁴ Wij spreken jullie echter aan, broeders: vermaan de ongeregelde, troost de kleinmoedigen, kom op voor de zwakken, wees geduldig met allen. ¹⁵ Zie toe, dat niemand kwaad met kwaad vergeldt aan iemand, maar jaag altijd het goede na, zowel voor elkaar, als voor allen. ¹⁶ Verheug je altijd, ¹⁷ bid onophoudelijk, ¹⁸ dank in alles, want dit is Gods wil in Christus Jezus voor jullie. ¹⁹ Blus de geest niet. ²⁰ Kleinere profetieën niet, ²¹ maar toets alles, houd het uitstekende vast. ²² Blijf van iedere vorm van het boze vandaan. ²³ Moge Hij nu, de God van de vrede, jullie geheel en al heiligen; en moge jullie ongeschonden geest en ziel en lichaam onberispelijk in de aanwezigheid van onze Heer Jezus Christus bewaard worden. ²⁴ Trouw is Hij, Die jullie roept; Hij zal het ook doen.

²⁵ Broeders, bid ook voor ons. ²⁶ Groet alle broeders met een heilige kus. ²⁷ Ik zweer jullie toe bij de Heer, dat de brief gelezen wordt voor al de heilige broeders.

²⁸ De genade van onze Heer Jezus Christus zij met jullie! Amen!

13. 1Tim 5:17. 14. 2Tes 3:6. 18. Fil 4:6. 22. Rom 12:9. 24. 2Tes 3:3; Fil 1:6. 25. Kol 4:3. 27. Kol 4:16.

2 Tessalonicenzen

1 ¹ Paulus en Silvanus en Timoteüs, aan de gemeente van de Tessalonicenzen in God, onze Vader, en de Heer Jezus Christus.

² Genade voor jullie en vrede van God, onze Vader, en de Heer Jezus Christus.

Dank en gebed

³ Wij zijn verschuldigd God altijd te danken om jullie, broeders, zoals het gepast is, omdat jullie geloof overvloedig groeit en de liefde van eenieder van jullie allen tot elkaar toeneemt, ⁴ zodat wij zelf in jullie roemen in de gemeenten van God over jullie volharding en geloof in al jullie vervolgingen en verdrukkingen, die jullie verdragen – ⁵ een tentoonspreiding van het rechtvaardig oordelen van God om jullie het koninkrijk van God waardig te keuren, waarvoor jullie ook lijden. ⁶ Het is namelijk rechtvaardig bij God om verdrukking te vergelden aan wie jullie verdrukken, ⁷ en aan jullie die verdrukt worden ontspanning met ons, in de onthulling van de Heer Jezus, vanuit de hemel, met boodschappers van Zijn kracht, ⁸ in vlammend vuur, wraak oefenend over hen die God niet kennen, en over hen die het evangelie van onze Heer Jezus Christus niet gehoorzaam zijn – ⁹ die gerechtigheid zullen incasseren, totale ineenstorting gedurende de tijdperken, weg van het aangezicht van de Heer en van de heerlijkheid van Zijn sterkte – ¹⁰ wanneer Hij zou komen om verheerlijkt te worden in Zijn heiligen, en bewonderd te worden in allen die geloven (omdat ons getuigenis tot jullie werd geloofd) in die dag.

¹¹ Daartoe bidden wij ook altijd aangaande jullie, opdat onze God jullie de roeping waardig acht, en alle welbehagen in goedheid en het werk van geloof vervult in kracht, ¹² zodat de naam van onze Heer Jezus wordt verheerlijkt in jullie, en jullie in Hem, in overeenstemming met de genade van onze God en van de Heer Jezus Christus.

5. Fil 1:28. 8. Ope 19:11-15.

De aanwezigheid van onze Heer Jezus Christus

2 ¹ Wij vragen jullie nu, broeders, aangaande de aanwezigheid van onze Heer Jezus Christus en onze vereniging met Hem, ² dat jullie niet snel geschokt worden in jullie denken, en ook niet gealarmeerd worden, noch door een geest, noch door een woord, noch door een brief als door ons geschreven, alsof de dag van de Heer tegenwoordig is. ³ Laat niemand jullie misleiden, op geen enkele manier: komt immers niet de afval eerst, en wordt niet de mens van de wetteloosheid onthuld, de

zoon van de ondergang, ⁴ die tegenstreeft en zich verheft boven alles wat god of voorwerp van verering genoemd wordt, zodat hij zelf in de tempel van God gaat zitten, zichzelf tonend dat hij als God is? ⁵ Herinneren jullie je niet, dat ik jullie, toen ik nog bij jullie was, deze dingen zei?

⁶ En nu weten jullie wat hem tegenhoudt om onthuld te worden in zijn eigen periode. ⁷ Want de geheimenis van de wetteloosheid is al werkzaam. Alleen is er nog die momenteel tegenhoudt, tot die uit het midden weggenomen wordt. ⁸ En dan zal de wetteloze onthuld worden – hem zal de Heer Jezus ombrengen met de adem van Zijn mond en buiten werking stellen door de verschijning van Zijn aanwezigheid – ⁹ wiens aanwezigheid in overeenstemming is met de werkzaamheid van de Satan, in alle kracht en tekenen en wonderen van valsheid ¹⁰ en in alle verleiding van de onrechtvaardigheid te midden van hen die omkomen, omdat zij de liefde van de waarheid niet ontvangen hebben om zelf gered te worden. ¹¹ En daarom zal God hun een inwerking van dwaling zenden, zodat zij de valsheid geloven, ¹² opdat allen geoordeeld worden die de waarheid niet geloven, maar een welbehagen hebben in de onrechtvaardigheid.

¹³ Wij nu zijn verschuldigd God altijd te danken om jullie, broeders, door de Heer geliefden, omdat God jullie vanaf het begin de voorkeur gegeven heeft tot redding in heiliging van geest en geloof van de waarheid, ¹⁴ waartoe Hij ons ook geroepen heeft door ons evangelie, tot toe-eigening van de heerlijkheid van onze Heer Jezus Christus. ¹⁵ Dus dan, broeders, sta vast en houd vast aan de overleveringen die jullie onderwezen zijn, hetzij door woord, hetzij door onze brief. ¹⁶ Hijzelf nu, onze Heer Jezus Christus en God, onze Vader, Die ons liefheeft en vertroosting gedurende de tijdperken gegeven heeft en goede hoop in genade, ¹⁷ moge Hij jullie harten aanspreken en jullie standvastig maken in alle goed werk en woord.

1. 1Tes 4:16. 3. 1Tim 4:1-3; 2Tim 3:1-9. 4. Mat 24:15; Dan 11:36-37. 8. Ope 19:11; Jes 11:4; Dan 7:11. 9. Mat 24:24. 11. 1Kon 22:20-22. 13. Efe 1:4. 17. 1Tes 3:13.

Bidden, wandelen zoals opgedragen, werken

3 ¹ Overigens, broeders, bid voor ons, opdat het woord van de Heer rent en verheerlijkt wordt, zoals ook bij jullie, ² en opdat wij geborgen worden voor de onbehoorlijke en boze mensen, want het geloof is niet van allen. ³ Maar betrouwbaar is de Heer, Die jullie standvastig zal maken en bewaken voor de boze. ⁴ Wij nu zijn overtuigd in de Heer over jullie, dat wat wij jullie opdragen, jullie ook doen en zullen doen. ⁵ Moge de Heer nu jullie harten wenden naar de liefde van God en tot de volharding van Christus.

⁶ Wij echter dragen jullie op, broeders, in de naam van onze Heer Jezus Christus, om jullie afzijdig van iedere broeder op te stellen die ongeregeld wandelt en niet in overeenstemming met de overlevering die zij van ons aangenomen hebben. ⁷ Want jullie weten zelf hoe jullie ons moeten navolgen, omdat wij niet ongeregeld waren te midden van jullie. ⁸ Noch aten wij gratis brood van wie dan ook, maar in moeite en inspanning zijn wij nacht en dag aan het werk om niet iemand van jullie te belasten. ⁹ Niet, dat wij geen autoriteit hebben, maar opdat wij onszelf aan jullie geven ten voorbeeld, om ons na te volgen. ¹⁰ Want ook toen wij bij jullie waren, droegen wij dit aan jullie op: indien iemand niet wil werken, laat hij ook niet eten! ¹¹ Want wij horen dat sommigen onder jullie ongeregeld wandelen, niet werken, maar zich bemoeien met van alles. ¹² Hun nu dragen wij op en spreken wij aan in de Heer Jezus Christus, opdat zij, in alle stilte werkend, hun eigen brood eten. ¹³ Maar jullie, broeders, zouden niet ontmoedigd zijn het uitstekende te doen. ¹⁴ Indien iemand nu niet gehoorzaamt aan ons woord, door de brief, neem notitie van deze en heb geen omgang met hem, opdat hij beschaamd wordt, ¹⁵ en acht hem niet als vijand, maar vermaan hem als broeder.

1. Efe 6:19. 2. Rom 15:30-31. 3. 1Tes 5:24. 5. Rom 5:3-5. 6. Rom 16:17; 1Kor 5:9. 8. 1Tes 2:9; 1Kor 4:12. 9. 1Kor 9:1-15. 11. 1Tim 5:8. 12. 1Tes 4:11. 13. Gal 6:9. 15. Lev 19:17.

Groet

¹⁶ Hijzelf nu, de Heer van de vrede, moge Hij aan jullie de vrede geven, voortdurend op iedere manier. De Heer zij met jullie allen!

¹⁷ De groet is door mijn hand, die van Paulus, welke een teken is in iedere brief: zo schrijf ik. ¹⁸ De genade van onze Heer Jezus Christus zij met jullie allen! Amen!

17. 1Kor 16:21; Kol 4:18.

1 Timoteüs

1 ¹ Paulus, afgevaardigde van Christus Jezus, in overeenstemming met de bepaling van God, onze Redder, en van de Heer Jezus Christus, onze Hoop, ² aan Timoteüs, echt kind in geloof.

Genade, barmhartigheid en vrede van God onze Vader en van Christus Jezus, onze Heer.

De opdracht aan Timoteüs

³ Zoals ik jou, gaand naar Macedonië, aangesproken heb, blijf in Efeze, opdat jij sommigen op zou dragen niet anders te leren, ⁴ noch aandacht te geven aan mythen en eindeloze geslachtsregisters, die veeleer twistpunten opleveren dan Gods beheer, dat in geloof is.

⁵ De voltooiing van de opdracht nu is liefde uit een rein hart en een goed geweten en een ongeveinsd geloof, ⁶ waarvan sommigen, daarvan afgeweken, werden afgewend tot ijdel gezwets. ⁷ Zij willen wetsleraren zijn, niet bevattend, noch wat zij zeggen, noch waar zij op staan. ⁸ Wij weten nu dat de wet uitstekend is, ingeval iemand haar wettig gebruikt. ⁹ Dit wetend, dat de wet niet gesteld is voor de rechtvaardigen, maar voor wettelozen en niet-onderschikkenden, voor oneerbiedigen en zondaren, kwaadgezinden en onheiligen, vadermishandelaars en moeder mishandelaars, mannenmoordenaars, ¹⁰ hoereerders, voor hen die bij mannen liggen, mensenhandelaars, leugenaars, meinedigen en ingeval dat iets anders de gezonde onderwijzing tegenstreeft, ¹¹ in overeenstemming met het evangelie van de heerlijkheid van de gelukkige God, dat mij toevertrouwd is.

¹² Dankbaar ben ik Hem Die mij kracht geeft, Christus Jezus onze Heer, omdat Hij mij trouw geacht heeft, mij aangesteld hebbend tot dienstwerk – ¹³ ik die eerder een lasteraar en vervolger en mishandelaar was, maar mij is barmhartigheid bewezen, omdat ik het, onwetend zijnde, deed in ongeloof. ¹⁴ De genade van onze Heer heeft echter overweldigt, samen met geloof en liefde, die in Christus Jezus is. ¹⁵ Betrouwbaar is het woord en alle verwelcoming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaren te redden, van wie ik de voornaamste ben. ¹⁶ Maar daarom is mij barmhartigheid bewezen, opdat in mij, de eerste, Jezus Christus al Zijn geduld zou betonen, tot voorbeeld voor hen die op het punt staan om te vertrouwen op Hem tot leven gedurende de tijdperken.

¹⁷ De Koning nu van de tijdperken, de onverderfelijke, onzichtbare, alleen wijze God zij eer en heerlijkheid voor de tijdperken van de tijdperken! Amen!

¹⁸ Deze opdracht vertrouw ik jou toe, kind Timoteüs, in overeenstemming met de voorafgaande profetenwoorden over jou, opdat jij daarin de uitstekende oorlog voert, ¹⁹ geloof hebbend en een goed geweten, waardoor sommigen, dit van zich afgestoten hebbend, schipbreuk geleden hebben betreffende het geloof. ²⁰ Onder hen zijn Hymeneüs en Alexander, die ik heb overgegeven aan Satan, opdat zij opgevoed worden om niet te lasteren.

8. Rom 7:12; Rom 6:14. 9. Gal 5:23. 10. 1Tim 6:3. 12. Han 9:15. 13. 1Kor 15:9. 20. 1Kor 5:5.

Aansprekingen

2 ¹ Allereerst spreek ik jou dan aan, dat smeekbeden, gebeden, voorbeden en dankzeggingen gedaan worden voor alle mensen, ² voor koningen en allen die in hoge positie zijn, opdat wij een kalm en rustig leven leiden, in alle vroomheid en eerbaarheid. ³ Want dit is uitstekend en welkom voor het aangezicht van onze Redder – God, ⁴ Die wil dat alle mensen gered worden en tot erkenning van de waarheid komen.

⁵ Want één is God; één is ook middelaar van God en mensen, de Mens, Christus Jezus, ⁶ Die zichzelf gegeven heeft: een vervangend losgeld voor allen – het getuigenis in de juiste perioden, ⁷ waartoe ik aangesteld ben als heraut en afgevaardigde (de waarheid spreek ik, ik lieg niet), leraar van de natiën in kennis en waarheid.

⁸ Ik heb dan de bedoeling dat de mannen bidden op iedere plaats, welgezinde handen opheffend, zonder toorn en redenering. ⁹ Op dezelfde wijze bedoel ik dat ook vrouwen zich in een sierlijk lang gewaad, met ingetogenheid en bezonnenheid sieren, niet met vlechten en goud of parels of dure kleding, ¹⁰ maar, wat passend is voor vrouwen die eer voor God uitdragen door goede werken. ¹¹ Laat een vrouw in stilte leren, in alle onderschikking. ¹² Te onderwijzen nu sta ik een vrouw niet toe, noch een man te domineren, maar in stilte te zijn ¹³ – want Adam is eerst gevormd, daaropvolgend Eva; ¹⁴ en Adam is niet verleid, maar de vrouw, misleid, is in overtreding gekomen. ¹⁵ Zij echter zal gered worden door het baren van kinderen, ingeval zij blijven in geloof en liefde en heiliging met bezonnenheid.

1. Fil 4:6. 2. Rom 13:1; Tit 2:7. 3. 1Tim 4:10. 4. Rom 5:18; Eze 18:23. 5. 1Kor 8:6. 6. Mat 20:28. 7. Han 26:16-20; Gal 2:7; 2Tim 1:11. 9. 1Pet 3:3. 12. Efe 5:22. 13. Gen 2:18; 1Kor 11:8. 15. Gen 3:15.

De opzieners en dienaren

3 ¹ Betrouwbaar is het woord: 'Indien iemand zich uitstrekt naar het opzienerschap begeert hij een uitstekend werk'. ² De opziener dan moet onaanvechtbaar zijn, man van één vrouw, nuchter, bezonnen, ordentelijk, gastvrij, tot onderwijzen bekwaam,

³ geen wijnzuiper, geen ruziezoeker, maar inschikkelijk, vredelievend, niet geldzuchtig. ⁴ Het eigen huis uitstekend voorgaand, zijn kinderen in onderschikking hebbend met alle eerbaarheid, ⁵ – indien iemand nu zijn eigen huis niet weet voor te gaan, hoe zal hij de gemeente van God verzorgen? – ⁶ geen nieuweling, opdat hij niet, opgeblazen, in het oordeel van de tegenwerker valt. ⁷ Maar hij moet ook een uitstekend getuigenis hebben van de buitenstaanders, opdat hij niet in het beschimpen en een valstrik van de tegenwerker valt.

⁸ Dienaren zijn op dezelfde wijze eerbaar, niet met tweeërlei tong sprekend, zich niet overgevend aan veel wijn, niet gierig, ⁹ de geheimenis van het geloof hebbend in een rein geweten. ¹⁰ Laten ook dezen nu eerst getoetst zijn, en daaropvolgend, laten zij dienen, onbeschuldigbaar zijnd. ¹¹ Vrouwen zijn op dezelfde wijze eerbaar, geen tegenwerkers, nuchter, gelovig in alles. ¹² Laten dienaren mannen van één vrouw zijn, hun kinderen en hun eigen huis uitstekend voorgaand, ¹³ want zij die uitstekend dienen, eigenen zich voor zichzelf een uitstekende rang toe en veel vrijmoedigheid in het geloof dat in Christus Jezus is.

¹⁴ Deze dingen schrijf ik aan jou, hopend sneller naar jou toe te komen, ¹⁵ maar ingeval ik vertraagd ben, schrijf ik opdat jij weet hoe iemand zich moet gedragen in Gods huis, dat is de gemeente van de levende God, zuil en grondslag van de waarheid. ¹⁶ En, zoals beleden, groot is het geheimenis van de vroomheid: Hij is geopenbaard in vlees, gerechtvaardigd in geest, gezien door boodschappers, verkondigd onder de natiën, geloofd in de wereld, opgenomen in heerlijkheid.

1. Tit 1:5-9. 15. Efe 2:19. 16. Efe 3:10.

Blijf bij de onderwijzing

⁴ ¹ De geest nu zegt uitdrukkelijk dat in latere perioden sommigen afstand zullen nemen van het geloof, acht gevend op misleidende geesten en onderwijzingen van demonen, ² in huichelarij van leugenwoorden: het eigen geweten gebrandmerkt hebbend, ³ belettend te huwen, gebiedend vandaan te blijven van voedsel dat God geschapen heeft tot genieting met dank door de gelovigen, die ook de waarheid erkend hebben ⁴ dat al het geschapene van God uitstekend is en dat niets, het met dank nemend, verwerpelijk is, ⁵ want het is geheiligd door het woord van God en door voorbede. ⁶ Deze dingen aanreikend aan de broeders zal je een uitstekend dienaar van Christus Jezus zijn, hen voedend met de woorden van het geloof en van de uitstekende onderwijzing, die jij volledig hebt gevolgd. ⁷ De onheilige en oude vrouwen mythen nu, sla ze af, maar oefen jezelf in vroomheid, ⁸ want de lichamelijk oefening is tot weinig nuttig, maar de vroomheid is tot alles nuttig, een belofte

hebbend van het leven nu, en van dat wat op het punt staat te komen.

⁹ Betrouwbaar is het woord en alle verwelkoming waardig, ¹⁰ want hierom spannen wij ons in en worden wij beschimpt, omdat wij hopen op de levende God, Die redder is van alle mensen, allermeeest van gelovigen. ¹¹ Draag deze dingen op en onderwijs ze. ¹² Laat niemand jouw jeugd verachten, maar word een voorbeeld van de gelovigen in woord, in gedrag, in liefde, in geloof en in zuiverheid. ¹³ Tot ik kom: geef acht op het lezen, het aanspreken en de onderwijzing. ¹⁴ Veronachtzaam niet de genadegave in jou die gegeven is aan jou door een profetenwoord, met opleggen van de handen van de oudstenbijeenkomst. ¹⁵ Bekommer je om deze dingen en wees in deze dingen, opdat jouw vooruitgang openbaar is voor allen. ¹⁶ Wees gericht op jezelf en op de onderwijzing! Blijf daarbij, want dat doende zal jij zowel jezelf als die jou horen redden.

1. 1Kor 10:20. 4. Rom 14:14. 7. 2Tim 2:16; Tit 1:14. 8. 6:6; 2Tim 2:16; Tit 1:14. 10. 2:4; 1Kor 15:22-23. 12. Tit 2:15. 14. 2Tim 1:6.

De weduwen

5 ¹ Tegen een oudere man zou jij niet opvliegend zijn, maar spreek hem aan als een vader, jongere mannen als broeders, ² oudere vrouwen als moeders en jongere vrouwen als zusters, in alle zuiverheid. ³ Eer weduwen die werkelijk weduwen zijn. ⁴ Indien nu enige weduwe kinderen of nakomelingen heeft – laten zij eerst het eigen huis leren vroom te zijn en wederdiensten terug te geven aan het voorgeslacht, want dit is welkom voor het aangezicht van God. ⁵ Wie echter werkelijk weduwe is en alleen is, hoopt op God en blijft bij de smeekbeden en gebeden, nacht en dag. ⁶ Zij die echter verkwest, is, hoewel levend, doodgegaan. ⁷ Draag ook deze dingen op, opdat zij onaanvechtbaar zijn. ⁸ Indien nu iemand op haar eigen mensen, en allermeeest op haar gezinsleden, niet tevoren bedacht is – het geloof heeft zij geloochend en zij is slechter dan een ongelovige. ⁹ Merk als weduwe aan: niet minder dan zestig jaar geworden, van één man vrouw, ¹⁰ van uitstekende werken getuigend, indien zij kinderen opgevoed heeft, indien zij gastvrij is geweest, indien zij voeten van heiligen gewassen, indien zij verdrukten hulp verleend heeft, indien zij doorgaat met elk goed werk. ¹¹ Weiger echter jongere weduwen, want wanneer zij zich ook maar afzetten tegen Christus, willen zij huwen, ¹² het oordeel hebbend: zij wijzen het eerste geloof af. ¹³ Gelijktijdig echter leren zij ook niet werkend te zijn, de woonhuizen rondgaand; echter niet alleen niet werkend, maar ook babbelsuchtig en bemoeials, sprekend wat niet past. ¹⁴ Ik heb dan de bedoeling dat jongere vrouwen huwen, kinderen baren, huishouding voeren en aan de

tegenstrevende geen enkele aansporing geven voor een smaadwoord, ¹⁵ want sommigen zijn al afgewend, achter Satan aan. ¹⁶ Indien een gelovige vrouw weduwen bij zich heeft, laat zij hen hulp verlenen en laat de gemeente niet bezwaard zijn, opdat zij de werkelijke weduwen hulp verleent.

1. Lev 19:32. 4. Efe 6:1-3. 5. Luc 2:36-37. 10. Han 6:1. 14. 1Kor 7:7-9.

De oudsten - deze dingen bewaken

¹⁷ Laat oudsten die uitstekend vooraan gestaan hebben dubbele eer waardig geacht worden, allermeeest zij die zich inspannen in woord en onderwijzing, ¹⁸ want de Schrift zegt: "Een dorsend rund zal jij niet muilbanden", en "De werker is zijn loon waardig". ¹⁹ Neem tegen een oudste geen beschuldiging aan buiten dit: tenzij bij twee of drie getuigen. ²⁰ Toon hen die zondigen voor het aangezicht van allen aan verkeerd te zitten, opdat ook de overigen vrees hebben. ²¹ Ik betuig dit voor het aangezicht van God en van Christus Jezus en van de uitgekozen boodschappers, opdat jij deze dingen zou bewaken, los van vooroordeel, niets doend in overeenstemming met vooringenomenheid. ²² Leg niemand snel de handen op, neem ook niet deel aan zonden van anderen; bewaar jezelf rein. ²³ Drink niet meer alleen water, maar gebruik een weinig wijn vanwege de maag en jouw regelmatige zwakheden. ²⁴ Van sommige mensen zijn de zonden vooraf duidelijk, hen voorafgaand aan het oordeel, bij sommigen echter volgen ze er ook op. ²⁵ Op dezelfde wijze ook zijn de uitstekende werken vooraf duidelijk, en die anders zijn kunnen niet verborgen worden.

6 ¹ Al wie er onder een juk slaven zijn, laten zij hun eigen eigenaren alle eer waardig achten, opdat niet de naam van God en de onderwijzing gelasterd wordt.

² Laten zij echter die gelovige eigenaren hebben, hen niet verachten, omdat zij broeders zijn. Maar laten zij veeleer voor hen slaven, omdat zij gelovig en geliefd zijn, hen door het wel doen ondersteunend.

17. 1Tes 5:12. 18. Deut 25:4; 1Kor 9:9; Luc 10:7. 19. Deut 19:15. 1. Kol 3:22; Efe 6:5; Tit 2:9.

Rijk zijn in dit tijdperk

Onderwijs deze dingen en spreek aan. ³ Indien iemand anders leert en niet komt tot gezonde woorden, die van onze Heer Jezus Christus, en tot onderwijzing in overeenstemming met vroomheid, ⁴ is hij opgeblazen, niets geleerd hebbend, maar ziekelijk zijnd in vragen stellen en woordenstrijd, waaruit voortkomen: afgunst, twist, lasteringen, boze verdenkingen, ⁵ en getwist van mensen die een verdorven denken hebben en van de waarheid beroofd zijn, en van oordeel zijn dat de vroomheid

kapitaal is. ⁶ Een groot kapitaal is echter de vroomheid met tevredenheid, ⁷ want niets brengen wij naar binnen in de wereld, en het is duidelijk dat wij evenmin iets naar buiten kunnen brengen. ⁸ Maar genoeg voeding en beschutting hebbend, zullen wij daaraan voldoende hebben. ⁹ Wie echter de bedoeling hebben rijk te zijn, vallen in een beproeving en valstrik en veel lichtvaardige en schadelijke begeerten, die de mensen doen wegzinken in totale ineenstorting en ondergang.

¹⁰ Want een wortel van al de kwade dingen is de geldzucht, waardoor sommigen, zich ernaar uitstrekkend, tot afdwaling gebracht zijn, weg van het geloof, en zichzelf grondig beproefd hebben met veel pijn.

¹¹ Jij nu, o mens van God, vlucht voor deze dingen, jaag echter na: rechtvaardigheid, vroomheid, geloof, liefde, volharding en zachtmoedig lijden. ¹² Strijd de uitstekende strijd van het geloof; grijp het leven gedurende de tijdperken waartoe jij werd geroepen en jij de uitstekende belijdenis belijdt voor het aangezicht van veel getuigen.

¹³ Ik draag jou op, voor het aangezicht van de God Die alle dingen levend maakt, en van Jezus Christus Die voor Pontius Pilatus heeft getuigd van de uitstekende belijdenis, ¹⁴ dat jij het gebod bewaart, vlekkeloos en onaanvechtbaar, tot aan de verschijning van onze Heer Christus Jezus; ¹⁵ deze verschijning zal Hij in haar juiste perioden tonen, de gelukkige en enige Machthebber, de Koning van die koning zijn en Heer van die heer zijn, ¹⁶ Hij Die alleen onsterfelijkheid heeft, die woont in ontoegankelijk licht, Die niemand van de mensen waargenomen heeft noch waarnemen kan, Hem zij eer en de macht gedurende de tijdperken! Amen!

¹⁷ Draag de rijken in het huidige tijdperk op niet hooggezind te zijn, ook niet te hopen op de ongewisheid van rijkdom, maar op God Die ons voor ons genoeg alles rijkelijk aanbiedt, ¹⁸ om het goede te werken, rijk te zijn in uitstekende werken, vrijgevig te zijn en gemeenschappelijk, ¹⁹ voor zichzelf een uitstekend fundament als schat opstapelend voor dat wat op het punt staat te komen, opdat zij het werkelijke leven grijpen.

²⁰ O Timoteüs, bewaak het jou toevertrouwde, je afwendend van het onheilige, lege gezwets en van de tegenstellingen van de zogenaamde kennis ²¹ die sommigen uitdragen. Aangaande het geloof wijken zij af.

De genade zij met jullie. Amen.

2. File 1:16. 3. 2Tim 1:13. 6. Spr 15:16. 7. Ps 49:16-17. 8. Spr 30:8. 9. Spr 23:4. 11. 2Tim 2:22. 12. 1Kor 15:36. 13. Joh 18:33-37. 14. 1Tes 4:2. 16. Han 9:3. 20. 4:7. 21. 1:6; 2Tim 1:13-14; 2:18.

2 Timoteüs

1 ¹ Paulus, afgevaardigde van Christus Jezus door de wil van God, in overeenstemming met de belofte van leven, dat in Christus Jezus is, ² aan Timoteüs, geliefd kind.

Genade, barmhartigheid en vrede van God, de Vader, en van Christus Jezus, onze Heer.

1. Tit 1:2.

Bewaak het ideale toevertrouwde

³ Dankbaar ben ik God, Die ik vanaf mijn voorgeslacht als God dien met een rein geweten, wanneer ik onophoudelijk de herinnering aangaande jou in mijn smeekbeden breng, nacht en dag, ⁴ verlangend jou te zien, me jouw tranen herinnerend, opdat ik met vreugde vervuld word, ⁵ in herinnering houdend het ongeveerinsd geloof dat in jou is, dat eerst in jouw grootmoeder Loïs en in jouw moeder Eunike heeft gewoond, maar ik ben ervan overtuigd, dat het ook in jou woont.

⁶ Om die reden herinner ik je eraan de genadegave van God aan te wakkeren, die in je is door de oplegging van mijn handen. ⁷ Want God heeft ons niet een geest van schroom gegeven, maar van kracht en van liefde en van bezonnenheid. ⁸ Schaam je dan niet voor het getuigenis van onze Heer, noch voor mij, Zijn gebodene, maar lijd samen kwaad met mij voor het evangelie, in overeenstemming met de kracht van God, ⁹ Die ons gered en geroepen heeft met een heilige roeping, niet in overeenstemming met onze werken, maar in overeenstemming met Zijn eigen voornemen en de genade, die ons gegeven is in Christus Jezus vóór de tijden gedurende de tijdperken, ¹⁰ maar nu geopenbaard is door de verschijning van onze redder, Christus Jezus, Die de dood buiten werking gesteld en leven en onverderfelijkheid aan het licht gebracht heeft door het evangelie, ¹¹ waartoe ik aangesteld ben als heraut en afgevaardigde en leraar van de natiën. ¹² Om die reden lijd ik dit ook, maar ik schaam me niet, want ik weet Wie ik geloofd heb, en ik ben ervan overtuigd dat Hij bij machte is het mij toevertrouwde te bewaken tot die dag.

¹³ Houd een patroon aan van gezonde woorden die je van mij gehoord hebt, in geloof en liefde die in Christus Jezus zijn. ¹⁴ Bewaak het ideale toevertrouwde door de heilige geest die in ons woont.

¹⁵ Dit weet je, dat allen die in Asia zijn van mij afgekeerd zijn, onder wie Fygelus en Hermogenes zijn.

¹⁶ Moge de Heer barmhartigheid geven aan het huis van Onesiforus, omdat hij mij vaak verkwikt en zich om mijn ketenen niet geschaamd heeft, ¹⁷ maar in Rome gekomen, zocht hij mij ijverig en vond mij. ¹⁸ Moge de Heer het hem geven barmhartigheid bij de Heer te vinden in die dag! En hoeveel hij in Efeze diende, weet jij het best.

3. Han 23:1. 5. Han 16:1; 3:15. 6. 1Tim 4:14. 7. Rom 8:15. 8. vers 16. 9. Tit 3:5. 10. 1Kor 15:22. 11. 1Tim 2:7. 13. Tit 1:9. 16. 4:19; vers 8.

Lijd samen kwaad

2 ¹ Jij dan, mijn kind, word krachtig gemaakt in de genade die in Christus Jezus is.

² En wat je van mij gehoord hebt, door veel getuigen, vertrouw dat toe aan betrouwbare mensen, die bekwaam zullen zijn om ook anderen te onderwijzen.

³ Lijd samen kwaad met mij als een uitstekend soldaat van Christus Jezus. ⁴ Niemand die oorlog voert, is verwickeld in de zaken van het levensonderhoud, opdat hij hem, die hem heeft aangeworven, behaagt. ⁵ Maar ook als iemand een wedstrijd speelt, wordt hem geen krans gegeven wanneer hij niet reglementair de wedstrijd speelt.

⁶ De boer die zich inspant, moet als eerste van de vruchten nemen. ⁷ Denk na over wat ik zeg, want de Heer zal je inzicht geven in alles.

⁸ Herinner je Jezus Christus, Die opgewekt is uit de doden, Die uit het zaad van David is, in overeenstemming met mijn evangelie, ⁹ waarvoor ik kwaad lijd, tot aan deze boeien, als een misdadiger. Maar het woord van God is niet gebonden. ¹⁰ Om die reden volhard ik in alles omwille van de uitgekozenen, opdat ook zij deel krijgen aan de redding die in Christus Jezus is, met heerlijkheid gedurende de tijdperken.

¹¹ Betrouwbaar is het woord: want indien wij gezamenlijk gestorven zijn, zullen wij ook gezamenlijk leven; ¹² indien wij volharden zullen wij ook gezamenlijk heersen; indien wij loochenen, zal dat ook ons loochenen; ¹³ indien wij ontrouw zijn, Hij blijft trouw, Zichzelf loochenen kan Hij niet.

1. 2Kor 12:9. 8. 1Kor 15:4,17-23. 9. Fil 1:12-14. 10. Kol 1:24. 11. Rom 6:8. 13. Heb 10:23.

Het woord van de waarheid recht snijden

¹⁴ Breng dit in herinnering, betuigend voor het aangezicht van de Heer niet met woorden te strijden, die tot niets bruikbaar zijn, dan tot ontzetting van hen die horen.

¹⁵ Beijver je jezelf beproefd voor God te stellen, als een niet te beschamen werker, die het woord van de waarheid recht snijdt. ¹⁶ Sta echter afzijdig van onheilig, leeg gezwets, want tot steeds meer oneerbiedigheid zullen zij voortgaan. ¹⁷ En het woord van hen, onder wie Hymeneüs en Filetus zijn, zal als koudvuur verspreiding hebben;

¹⁸ zij die van de waarheid afgeweken zijn door te zeggen dat de opstanding al heeft plaatsgevonden, en het geloof van sommigen omwerpen.

¹⁹ Het vaste fundament van God evenwel staat, dit zegel hebbend: De Heer kent wie van Hem zijn, en: Laat ieder, die de naam van de Heer noemt, afstand nemen van onrechtvaardigheid.

²⁰ Maar in een groot woonhuis zijn niet alleen gouden en zilveren, maar ook houten en aardewerken voorwerpen, en sommige inderdaad tot eer, sommige echter tot oneer. ²¹ Ingeval dan iemand zichzelf hier grondig van reinigt, zal hij een voorwerp tot eer zijn, geheiligd en goed bruikbaar voor de eigenaar, tot ieder goed werk gereedgemaakt.

²² Maar ontvlucht de jeugdige begeerten. Jaag echter naar rechtvaardigheid, geloof, liefde en vrede met allen die de Heer aanroepen uit een rein hart. ²³ Het dwaze en onbetamelijke vragen stellen nu, sla het af, wetend dat zij gevechten voortbrengen.

²⁴ Een slaaf van de Heer echter moet niet vechten, maar zachtaardig zijn ten aanzien van allen, tot onderwijzen bekwaam, kwaad verdragend; ²⁵ in zachtmoedigheid hen die tegenwerken opvoedend, of God hen al niet berouw geeft om tot erkenning van de waarheid te komen ²⁶ en zij nuchter worden om uit de valstrik van de tegenwerker te komen, door wie zij levend gevangen waren tot diens wil.

14. 1Tim 4:6-7. 15. 2Kor 5:9. 16. Tit 3:9. 18. 1Tim 1:19. 19. Num 16:5. 22. 1Tim 6:11. 23. 1Tim 4:7. 26. Tit 1:7-9.

De laatste dagen

3 ¹ Weet dit echter, dat er in de laatste dagen gevaarlijke perioden tegenwoordig zullen zijn, ² want de mensen zullen zijn: zelfzuchtig, geldzuchtig, grootsprekend, trots, lasteraars, tegen ouders weerspannig, ondankbaar, kwaadgezind, ³ zonder natuurlijke genegenheid, onverzoenlijk, tegenwerkers, onstandvastig, ongetemd, afkerig van het goede, ⁴ verraders, overhaast, opgeblazen, veeleer vrienden van genot dan vrienden van God. ⁵ Zij hebben een vorm van vroomheid, maar hebben haar kracht geloochend. Keer je ook van dezen af. ⁶ Want uit dezen zijn degenen die de woonhuizen binnen glippen en vrouwtjes gevangen wegvoeren, die beladen zijn met zonden en geleid worden door velerlei begeerten en genot; ⁷ die altijd leren en toch nooit tot erkenning van de waarheid kunnen komen. ⁸ Maar op die manier waarop Jannes en Jambres Mozes hebben weerstaan, zó weerstaan ook dezen de waarheid – mensen, verdorven in hun denken, onbeproefd in het geloof. ⁹ Maar zij zullen daarin niet verder voorgaan, want hun onverstand zal voor allen overduidelijk zijn, zoals dat ook van hen duidelijk is geworden.

¹⁰ Jij echter volgt mij volledig in de onderwijzing, beweegreden, voornemen, geloof, geduld, liefde, volharding, ¹¹ vervolgingen, lijden (zoals die mij overkomen is in Antiochië, in Ikonium, en in Lystra), vervolgingen, zoals ik heb doorstaan. En uit alle heeft de Heer mij geborgen. ¹² Maar ook allen die vroom willen leven in Christus Jezus zullen vervolgd worden. ¹³ Boze mensen echter en zwendelaars zullen van kwaad tot erger komen, tot dwaling brengend en verdwaald zijnd.

1. 1Tim 4:1-2. 5. Tit 1:16. 8. Exo 8:7. 11. Han 13:14; Han 14:1; Han 14:8,19; 2Kor 1:8-10. 13. 1Tim 4:1.

De gezonde onderwijzing

¹⁴ Maar jij, blijf bij wat je geleerd hebt en wat jou toevertrouwd is, wetend van wie je het geleerd hebt, ¹⁵ en dat je van baby af aan met de gewijde geschriften bekend bent, die jou wijs kunnen maken, tot redding door het geloof, dat in Christus Jezus is.

¹⁶ Heel de Schrift is God-geademd en nuttig tot onderwijzing, tot aantoning, tot terechtwijzing, tot de opvoeding, die in rechtvaardigheid is, ¹⁷ opdat de mens van God toegerust is, tot ieder goed werk volkomen toegerust.

4 ¹ Ik betuig je voor het aangezicht van God en Christus Jezus, Die op het punt staat te oordelen de levenden en de doden in overeenstemming met Zijn verschijning en Zijn koninkrijk: ² Verkondig het woord! Sta erop, gelegen of ongelegen, toon aan als verkeerd, berisp, spreek aan in alle geduld en onderwijs. ³ Want er zal een periode zijn waarin zij de gezonde onderwijzing niet zullen verdragen, maar zij zullen voor zichzelf, in overeenstemming met hun eigen begeerten, leraren ophopen die het gehoor strelen, ⁴ en hun gehoor zullen zij inderdaad van de waarheid afkeren, maar naar de mythen zullen zij zich afwenden.

⁵ Maar jij, wees nuchter in alles. Lijd kwaad als een uitstekend soldaat van Christus Jezus. Doe het werk van een evangelist. Vervul je dienst ten volle. ⁶ Want ik ben al als drankoffer uitgegoten, en het moment van mijn opbreking is aanstaande. ⁷ Ik heb de uitstekende strijd gestreden. Ik heb mijn loop ten einde gebracht. Ik heb het geloof bewaard. ⁸ Verder is voor mij de krans van rechtvaardigheid gereserveerd, die de Heer, de rechtvaardige Rechter, mij zal geven in die dag. En niet alleen aan mij, maar ook aan allen die Zijn verschijning liefhebben.

14. 2:3. 15. Han 16:1. 2. Kol 1:28. 3. 1Tim 4:1. 5. 1Tim 6:12; Efe 4:11. 7. 1Kor 9:24.

Laatste aanwijzingen - groeten

⁹ Beijver je om snel naar mij toe te komen, ¹⁰ want Demas heeft mij verlaten, het tegenwoordige tijdperk liefhebbend, en is naar Tessalonica gegaan, Crescens naar

Galatië, Titus naar Dalmatië. ¹¹ Lucas alleen is bij mij. Haal Marcus op en breng hem met je mee, want hij is voor mij goed bruikbaar voor de dienst. ¹² Maar Tychikus vaardigde ik af naar Efeze. ¹³ Breng de reismantel, die ik in Troas bij Karpus heb achtergelaten mee, wanneer je komt, en de boekrollen, allermeeft de perkamenten. ¹⁴ Alexander, de koperslager, heeft mij veel kwaad betoond. De Heer zal hem naar zijn werken terugbetalen. ¹⁵ Wees ook jij op je hoede voor hem, want hij heeft onze woorden zeer weerstaan. ¹⁶ Bij mijn eerste verdediging stond niemand mij bij, maar allen verlieten mij. Laat het hun niet aangerekend worden! ¹⁷ Maar de Heer stond naast mij en gaf mij kracht, opdat door mij de herautsboodschap ten volle vervuld wordt en alle natiën die horen; en ik ben geborgen uit de muil van de leeuw. ¹⁸ De Heer zal mij bergen van ieder boos werk en redden tot in zijn hemels koninkrijk. Hem zij de heerlijkheid voor de tijdperken van de tijdperken! Amen!

¹⁹ Groet Prisca en Aquila en het huis van Onesiforus. ²⁰ Erastus blijft in Korinte, maar Trofimius, zwak zijnde, liet ik achter in Milete. ²¹ Beijver je om voor de winter te komen. Jou groet Eubulus, Pudens, Linus, Claudia en alle broeders.

²² De Heer Jezus Christus zij met jouw geest. De genade zij met jullie! Amen!

11. Kol 4:10. 14. 1Tim 1:20. 19. Rom 16:3; 1:16.

Titus

1 ¹ Paulus, een slaaf van God, een afgevaardigde echter van Jezus Christus, in overeenstemming met het geloof van Gods uitgekozenen en de erkenning van de waarheid, die in overeenstemming met de vroomheid is, ² in de hoop op leven gedurende de tijdperken, dat de niet liegende God voor de tijden gedurende de tijdperken heeft beloofd. Hij maakt echter Zijn woord openbaar in de juiste perioden door de herautsboodschap, ³ waarmee ik toevertrouwd ben, in overeenstemming met de bepaling van onze redder, God. Aan Titus, echt kind, in overeenstemming met het gemeenschappelijke geloof.

⁴ Genade en vrede van God, de Vader, en van Christus Jezus, onze Redder.

2. 2Tim 1:1.

Titus in Kreta

⁵ Ten gunste hiervan heb ik jou in Kreta achtergelaten, opdat jij wat ontbreekt zou rechtzetten, en jij per stad oudsten zou aanstellen, zoals ik jou voorgeschreven heb:

⁶ indien iemand onbeschuldigbaar is, man van één vrouw, gelovige kinderen hebbend, die niet onder beschuldiging van liederlijkheid staan of niet ondergeschikt zouden zijn. ⁷ Want de opziener moet als een beheerder van God onbeschuldigbaar zijn, niet eigenzinnig, niet opvliegend, geen wijnzuiper, geen ruziezoeker, niet gierig, ⁸ maar gastvrij, vriend van het goede, bezonnen, rechtvaardig, welgezind, ingetogen, ⁹ houdend bij het betrouwbare woord in overeenstemming met het onderwijs, opdat hij bij machte is zowel aan te spreken met de gezonde onderwijzing als aan te tonen verkeerd te zitten die tegenspreken.

¹⁰ Want velen zijn niet ondergeschikt, ijdele zwetsers en bedriegers, allermeeest die uit de besnijdenis, ¹¹ die men de mond moet snoeren, die gehele huishoudens omwerpen, onderwijzend wat niet past, ten gunste van schandelijke winst.

¹² Een uit hen, hun eigen profeet, heeft gezegd: "Kretenzers zijn steeds leugenaars, kwade wilde beesten, niet werkende buiken." ¹³ Dit getuigenis is waar. Toon hen om die reden streng aan verkeerd te zitten, opdat zij gezond zijn in het geloof, ¹⁴ niet acht gevend op Joodse mythen en geboden van mensen die zich van de waarheid af keren. ¹⁵ Alles, inderdaad, is rein voor wie rein zijn. Voor de bevuilden en ongelovigen is echter niets rein, maar van hen is zowel het denken als het geweten bevuild. ¹⁶ Zij belijden God te kennen, met hun werken loochenen zij Hem echter, aangezien zij gruwelijk zijn en weerspannig, ongeschikt voor ieder goed werk.

9. 1Tim 3:1-7. 11. Rom 16:17. 13. 2Tim 4:2. 15. Rom 14:14; 1Tim 4:3. 16. 2Tim 3:5.

Verstandig, rechtvaardig en godvruchtig leven

2 ¹ Jij echter, spreek wat de gezonde onderwijzing betaamt. ² Oude mannen zijn nuchter, eerbaar, bezonnen, gezond in het geloof, in de liefde, in de volharding. ³ Bejaarde vrouwen op dezelfde wijze, in houding zoals het gewijden betaamt, geen tegenwerksters, niet aan veel wijn verslaafd, lerares van het uitstekende, ⁴ opdat zij de jonge vrouwen aan het verstand brengen hun man liefhebbend te zijn, dol op hun kinderen, ⁵ bezonnen, rein, huishoudelijk, goed, onderschikkend aan hun eigen mannen, opdat niet het woord van God gelasterd wordt. ⁶ Spreek de jongere mannen op dezelfde wijze aan gezond verstand te hebben aangaande alle dingen, ⁷ jezelf aanbiedend als voorbeeld van uitstekende werken, in onderwijzing met onbedorvenheid, eerbaarheid, ⁸ met een gezond en niet af te keuren woord, opdat zij die daar tegenover staan beschaamd worden, niets slechts te zeggen hebbend aangaande ons.

⁹ Slaven moeten zich onderschikken aan hun eigen eigenaren, in alles welgevallig zijn, niet tegensprekend, ¹⁰ niets ontvreemdend, maar alle goede trouw betonend, opdat zij de onderwijzing die van onze redder, God, is in alles versieren.

¹¹ Want de genade van God is verschenen, redding brengend aan alle mensen, ¹² ons opvoedend, opdat, de oneerbiedigheid en de wereldse begeerten geloofchend hebbend, wij verstandig, rechtvaardig en vroom leven in het huidige tijdperk, ¹³ uitziend naar de gelukkige hoop en verschijning van de heerlijkheid van de grote God en van onze Redder, Jezus Christus, ¹⁴ Die zichzelf gegeven heeft voor ons, opdat Hij ons verlost van alle wetteloosheid, en voor Zichzelf een speciaal volk reinigt, geestdriftig voor uitstekende werken. ¹⁵ Spreek deze dingen, spreek aan en toon aan als verkeerd met alle autoriteit. Laat niemand jou geringschatten.

3 ¹ Herinner hen eraan zich te onderschikken aan overheden en autoriteiten, zich te schikken en tot ieder goed werk gereed te zijn, ² niemand te lasteren, vredelievend te zijn, inschikkelijk, alle zachtmoedigheid betonend naar alle mensen toe. ³ Want ook wij waren eens onnadenkend, weerspannig, dwalend, slaaf zijnd voor velerlei begeerten en genot, ons leven in kwaad en afgunst leidend, elkaar afschuwelijk hatend. ⁴ Toen echter de mildheid en de menslievendheid van onze Redder, God, verschenen was, ⁵ niet uit werken die in rechtvaardigheid zijn, die wij doen, maar in overeenstemming met Zijn barmhartigheid, redde Hij ons door het bad van wederwording en vernieuwing van heilige geest, ⁶ die Hij rijkelijk over ons uitgegoten heeft door Jezus Christus, onze Redder, ⁷ opdat wij, gerechtvaardigd in Zijn genade, erfgenamen worden, overeenkomstig de hoop op leven gedurende de tijdperken.

⁸ Betrouwbaar is het woord, en ik heb de bedoeling dat jij aangaande deze dingen er op staat, opdat zij die vertrouwen op God er op zinnen in uitstekende werken voor te gaan. Deze dingen zijn uitstekend en nuttig voor de mensen. ⁹ Het dwaze vragen stellen en geslachtsregisters en twisten en gevechten over de wet echter, sta daarvan afzijdig, want zij zijn nutteloos en ijdel. ¹⁰ Een sektarisch mens, na een éérste en tweede vermaning, sla hem af, ¹¹ wetend dat zo iemand zich heeft afgewend en zondigt, tot zijn eigen veroordeling zijnde.

3. 1Tim 3:11. 7. 1Tim 4:12. 10. Efe 6:5-6; 1Tim 6:1. 13. Kol 3:4. 14. Gal 1:4. 15. 2Tim 4:2; 1Tim 4:12. 1. Rom 13:1. 2. Efe 4:31. 3. Efe 2:1-3. 5. Rom 3:28; Efe 5:26. 6. Gal 3:5. 9. Rom 16:17. 11. 1Tim 1:19; 4:7; 2Tim 2:23.

Laatste aanwijzingen - groeten

¹² Wanneer ik Artemas ook maar naar jou toe zal zenden, of Tychikus, beijver je naar mij toe te komen in Nikopolis, want ik heb besloten daar te overwinteren. ¹³ Zenas, de wetgeleerde, en Apollos, zend hen ijverig vooruit, opdat hen niets ontbreekt.

¹⁴ Laten ook de onzen echter leren in uitstekende werken voor te gaan, in de noodzakelijke behoeften, opdat zij niet onvruchtbaar zijn.

¹⁵ Allen die met mij zijn groeten jou. Groet die van ons houden in geloof. De genade zij met jullie allen. Amen.

14. Efe 4:28.

Filemon

1 ¹ Paulus, gebondene van Christus Jezus, en Timoteüs, de broeder, aan Filemon, de geliefde, onze medewerker, ² en aan Apfia, de zuster, en aan Archippus, onze medesoldaat, en aan de gemeente in jouw huis.

³ Genade voor jullie en vrede van God, onze Vader, en van de Heer Jezus Christus.

Dank

⁴ Ik dank mijn God altijd, jou in herinnering brengend in mijn gebeden, ⁵ horend van jouw liefde die en het geloof dat jij hebt tot de Heer Jezus en voor alle heiligen, ⁶ zodat de gemeenschap van jouw geloof, in erkenning van al het goede dat in ons is, werkzaam wordt voor Christus Jezus. ⁷ Want veel vreugde heb ik gehad en vertroosting door jouw liefde, omdat de innige gevoelens van de heiligen door jou gestild zijn, broeder.

5. Kol 1:3-4.

Onesimus

⁸ Daarom, veel vrijmoedigheid in Christus hebbend om jou te gebieden wat passend is, ⁹ spreek ik je veeleer vanwege de liefde aan, nu het zo is dat ik, Paulus, een oude man ben, nú echter ook gebondene van Christus Jezus. ¹⁰ Ik spreek jou aan over mijn kind, dat ik in mijn boeien heb verwekt, Onesimus, ¹¹ die eens voor jou onbruikbaar was, maar nú zowel voor jou als voor mij goed bruikbaar is, ¹² die ik naar jou terugzend. Neem hem, dit is mijn innige gevoelen, tot je, ¹³ die ik de bedoeling had voor mijzelf te behouden, opdat hij, ter wille van jou, mij dient in de boeien van het evangelie. ¹⁴ Zonder jouw mening wil ik echter niets doen, opdat het goede van jou niet als onder dwang is, maar vrijwillig. ¹⁵ Want misschien is hij hierom voor een uur van jou gescheiden, opdat je hem gedurende de tijdperken vergoed krijgt, ¹⁶ niet langer als slaaf, maar meer dan slaaf, als geliefde broeder, het meest voor mij, hoeveel meer echter voor jou, zowel in het vlees als in de Heer. ¹⁷ Indien jij mij dan als deelgenoot hebt, neem hem tot je als mijzelf. ¹⁸ Indien hij jou echter ergens schade mee berokkende of iets schuldig is, breng dit mij in rekening. ¹⁹ Ik, Paulus, schrijf met mijn hand, ik zal het vergoeden, om je niet te zeggen, dat je ook jezelf aan mij verschuldigd bent. ²⁰ Ja, broeder, moge ik "voordeel" van jou hebben in de Heer! Stil mijn innige gevoelens in Christus!

Laatste aanwijzingen - groeten

²¹ Vertrouwend op jouw gehoorzaamheid schrijf ik je, wetend dat je zelfs meer zult doen dan wat ik zeg. ²² Maak dan ook tegelijk een gastverblijf voor mij gereed, want ik hoop dat ik door jullie gebeden in genade aan jullie geschonken zal worden.

²³ Epafra, mijn medegevangene in Christus Jezus, groet jou, ²⁴ evenals Marcus, Aristarchus, Demas en Lucas, mijn medewerkers.

²⁵ De genade van onze Heer Jezus Christus zij met jullie geest! Amen!

23. Kol 1:7. 24. 2Tim 4:10; Kol 4:14.

Hebreeën

De Zoon zoveel beter dan de boodschappers

1 ¹ In veel delen en op velerlei wijze heeft God oudtijds gesproken tot de vaders in de profeten, ² maar gedurende het laatste van deze dagen heeft Hij tot ons gesproken in de Zoon, Die Hij aangesteld heeft tot erfgenaam van alles, door Wie Hij ook de tijdperken gemaakt heeft; ³ Die de afstraling van Zijn heerlijkheid en de afdruk van Zijn aanneming is, en bovendien alle dingen draagt door Zijn krachtige uitspraak. Reiniging van de zonden bewerkt hebbend, is Hij gaan zitten aan de rechterhand van de Majesteit in de hoogten; ⁴ zoveel beter geworden dan de boodschappers heeft Hij een zo veel voortreffelijkere naam dan zij als erfdeel ontvangen.

⁵ Want tot wie van de boodschappers heeft Hij eens gezegd:

"Mijn Zoon ben Jij,
Ik heb Jou heden voortgebracht"?

en weer,

"Ik zal Hem tot Vader zijn,
en Hij zal Mij tot Zoon zijn"?

⁶ Wanneer Hij dan de Eerstgeborene weer de bewoonde wereld binnen leidt, zegt Hij: "En aanbid Hem, alle boodschappers van God!"

⁷ En over de boodschappers zegt Hij inderdaad:

"Die Zijn boodschappers maakt tot windvlagen,
en Zijn ambtsdragers tot een vuurvlam."

⁸ Maar tegen de Zoon:

"Jouw troon, o God, is voor het tijdperk van het tijdperk,
en de roede van de rechtmatigheid is de roede van Jouw koninkrijk.

⁹ Jij hebt rechtvaardigheid lief en Jij haat onrechtvaardigheid;
derhalve heeft God, Jouw God, Jou gezalfd met olijfolie van gejuich boven
Jouw deelhebbers."

¹⁰ En:

In de beginnen hebt Ú, Heer, de aarde gefundeerd,
en de hemelen zijn werken van Uw handen.

¹¹ Zij zullen te gronde gaan, U echter duurt voort,
en allen zullen als een bovenkleed oud zijn geworden,

¹² en als een omhulling zal U hen oprollen,
als een bovenkleed zullen zij ook veranderd worden.

Ú echter bent dezelfde,
en Uw jaren zullen niet wegvallen.

¹³ En tegen wie van de boodschappers heeft Hij eens uitgesproken:

"Zit aan Mijn rechterhand, tot Ik ook maar Jouw vijanden tot een voetbank van Jouw voeten zou plaatsen."?

¹⁴ Zijn zij juist niet allen ambt uitoefenende geesten, afgevaardigd tot dienst vanwege hen die op het punt staan redding als erfdeel te ontvangen?

² ¹ Derhalve moeten wij overvloeiender acht geven op wat gehoord is, opdat wij niet ooit voorbij zouden stromen. ² Want indien het door boodschappers gesproken woord bevestigd werd, en iedere overtreding en ongehoorzaamheid de gerechtigde beloning ontving, ³ hoe zullen wij ontsnappen, een redding van zulke proporties veronachtzaamd hebbend, die een begin had door het spreken van de Heer, en door hen die gehoord hebben bevestigd werd aan ons, ⁴ terwijl God plechtig meegetuigde door zowel tekenen als wonderen en velerlei krachten en toedelingen van de heilige geest, in overeenstemming met Zijn wil?

3. Kol 1:15; 10:12. 4. Efe 1:20-21; Fil 2:5-11. 5. Psa 2:7; 2Sam 7:14. 6. Rom 8:29; Psa 97:7. 7. Psa 104:4. 8. Psa 45:6-7. 10. Psa 102:25-28. 13. Psa 110:1. 14. Psa 34:7. 1. 2Pet 3:17; Deut 4:9. 2. Han 7:53. 4. Mar 16:20; 10:25; 12:15; Han 5:32.

Jezus korte tijd minder dan de boodschappers

⁵ Want niet aan boodschappers heeft Hij de op handen zijnde bewoonde wereld onderschikt, waarover wij spreken. ⁶ Ergens echter heeft iemand betuigd, zeggend:

"Wat is een mens dat U hem gedenkt,
of een zoon van een mens dat U hem bezoekt?

⁷ U hebt hem een korte tijd minder gemaakt dan boodschappers,
met heerlijkheid en eer hebt U hem omkranst,
en U hebt hem aangesteld over de werken van Uw handen.

⁸ Alle dingen hebt U onder zijn voeten onderschikt."

Want in het alle dingen onderschikken aan Hem heeft Hij niets niet aan Hem ondergeschikt gelaten. Nu echter zien wij nog niet dat alle dingen aan Hem onderschikt zijn. ⁹ Wij bekijken Hem echter Die een korte tijd minder gemaakt is dan boodschappers, Jezus, vanwege het lijden van de dood met heerlijkheid en eer omkranst, zodat in de genade van God Hij voor allen de dood zou proeven. ¹⁰ Want het betaamde Hem, vanwege Wie alle dingen en door Wie alle dingen zijn, om veel zonen tot heerlijkheid te leiden, de overste Leidsman van hun redding door lijden te volmaken. ¹¹ Want zowel Hij Die heiligt als zij die geheiligt worden zijn allen uit Één, vanwege welke oorzaak Hij zich niet schaamt hen broeders te noemen,

¹² zeggend:

"Ik zal Uw naam berichten aan Mijn broeders,
te midden van de gemeente zal Ik U lofzingen."

¹³ En weer:

"Ík zal vertrouwen hebben in Hem."

En weer:

"Zie, Ik en de kinderen die God Mij gegeven heeft!"

¹⁴ Daar de kinderen dan deelgenomen hebben aan bloed en vlees, heeft ook Híj gelijkerwijs deelgehad aan dezelfde dingen, opdat Hij door de dood hem die de macht heeft over de dood, dat is de tegenwerker, buiten werking zou stellen, ¹⁵ en dezen, al wie in vrees voor dood gedurende heel hun leven vervallen waren in slavernij, zou vrijmaken. ¹⁶ Want het vat beslist niet boodschappers, maar het vat het zaad van Abraham. ¹⁷ Vanwege dat moest Hij in alles aan de broeders gelijk worden, opdat Hij een barmhartige en betrouwbare Hogepriester zou worden in de dingen voor God, om over de zonden van het volk gunstig te stemmen. ¹⁸ Want in wat Híj geleden heeft, beproefd geworden, kan Hij wie beproefd wordt helpen.

6. Psa 8:4-6. 8. 1Kor 15:27. 9. Fil 2:6-11. 12. Psa 22:23. 13. Psa 18:2; Jes 8:17-18. 14. Joh 1:14; 2Tim 1:10. 18. Fil 2:7-8; 4:15.

Meer heerlijkheid dan Mozes

³ ¹ Vanwege dit, heilige broeders, deelhebbers van een hemelse roeping, overdenk de Afgevaardigde en Hogepriester van onze belijdenis, Jezus, ² die trouw is aan degene Die Hem aangesteld heeft, zoals ook Mozes in geheel Zijn huis. ³ Want Deze is meer heerlijkheid waardig geacht dan Mozes, zoals die het toebereid heeft zo veel meer eer heeft dan het huis. ⁴ Want ieder huis wordt toebereid onder iemand, Híj echter Die alles toebereid heeft is God. ⁵ En Mozes was inderdaad trouw in geheel zijn huis, als bediende, tot getuigenis van wat gesproken zal worden, ⁶ Christus echter als Zoon over Zijn huis – Wiens huis wij zijn, mits wij de vrijmoedigheid en de roem van de hoop tot aan de voltooiing bevestigd vast zouden houden.

1. 5:10; 7:26. 2. Num 12:7. 4. Psa 127:1. 6. 1Pet 2:4-5.

Ingeval jullie Zijn stem zouden horen

⁷ Daarom, zoals de heilige geest zegt:

"Heden, ingeval jullie Zijn stem zouden horen,

⁸ zouden jullie niet jullie harten verharden als in de verbittering,
in de dag van de beproeving in de wildernis,

⁹ waar jullie vaders Mij beproefd hebben in een test.

En zij hebben Mijn werken veertig jaar waargenomen.

¹⁰ Daarom walgde Ik van deze generatie en zei:

'Steeds dwalen zij in hun hart;
en ze kennen Mijn wegen niet.'

¹¹ Zoals Ik gezworen heb in Mijn toorn:

'Indien zij zullen binnenkomen in Mijn ophouden – !' "

¹² Kijk uit broeders, of niet in iemand van jullie een boos hart van ongeloof zal zijn door afstand te nemen van de levende God. ¹³ Maar spreek jezelf elke dag aan, tot wat "heden" genoemd wordt, opdat niet iemand uit jullie verhard zou worden door de verleiding van de zonde. ¹⁴ Want wij zijn deelhebbers geworden van Christus, mits wij het begin van onze aanneming tot aan de voltooiing bevestigd vasthouden, ¹⁵ wanneer er gezegd wordt:

"Heden, ingeval jullie Zijn stem zouden horen,
zouden jullie niet jullie harten verharden als in de verbittering."

¹⁶ Want sommigen hebben Hem gehoord en zijn verbitterd, maar dat zijn niet allen die uit Egypte gekomen zijn door Mozes. ¹⁷ Van wie nu heeft Hij veertig jaar gewald? Juist niet van hen die gezondigd hebben, van wie de karkassen gevallen zijn in de wildernis? ¹⁸ Tot wie nu heeft Hij gezworen niet binnen te komen in Zijn ophouden, behalve tot hen die weerspannig geweest zijn? ¹⁹ En wij zien dat zij niet konden binnenkomen vanwege ongeloof.

4 ¹ Wij zouden dan bevreesd zijn, of niet, terwijl de belofte binnen te komen in Zijn ophouden overblijft, iemand uit jullie zou schijnen gebrek geleden te hebben.

² Want ook ons is evangelie verkondigd, net als ook hen. Maar het gehoorde woord heeft hen geen nut verschaft, omdat het niet samengesteld is met geloof bij wie gehoord hebben. ³ Wij dan die geloven komen binnen in het ophouden, zoals Hij heeft uitgesproken:

"Zoals Ik gezworen heb in Mijn toorn:

'Indien zij zullen binnenkomen in Mijn ophouden – !', "

althoewel de werken vanaf de grondvesting van de wereld plaatsgevonden hebben.

⁴ Want Hij heeft ergens zo uitgesproken over de zevende: "En God hield op in de zevende dag van al Zijn werken." ⁵ En hierin weer:

"Indien zij zullen binnenkomen in Mijn ophouden – !"

⁶ Daar het dan overblijft voor sommigen erin binnen te komen, en wie eerder het evangelie verkondigd was niet binnengekomen zijn vanwege weerspannigheid,

⁷ bepaalt Hij weer een dag, "heden" – zeggend in een gedeelte van David na zoveel tijd, zoals tevoren verklaard is:

"Heden, ingeval jullie Zijn stem
zouden horen, zouden jullie niet jullie harten verharden."

⁸ Want indien Jozua hen weerhouden had, zou hij niet over een andere dag spreken na deze dingen.

⁹ Er blijft dus een sabbatsviering over voor het volk van God. ¹⁰ Want wie binnengekomen is in Zijn ophouden houdt ook zelf op van zijn werken, evenals God van Zijn eigen.

¹¹ Wij zouden ons dan beijveren binnen te komen in dat ophouden, opdat niet iemand in hetzelfde model van de weerspanning zou vallen. ¹² Want levend is het woord van God, en werkzaam en scherper dan ieder tweesnijdend zwaard, en het dringt door tot verdeling van ziel en geest, van zowel verbindingen als merg, en is een scheidsman van de overleggingen en gedachten van het hart. ¹³ En er is geen schepsel niet zichtbaar voor Zijn aangezicht. Alles nu is naakt en ontbloot voor Zijn ogen, aan Wie wij rekenschap afleggen.

7. Psa 95:7-11. 13. 1Tes 5:11. 15. Psa 95:7-8. 16. Num 14:2. 17. 1Kor 10:5. 18. Deut 1:34-35. 3. Psa 95:11. 4. Gen 2:2. 5. Psa 95:11. 7. Psa 95:7-8. 12. 1Pet 1:23; Ope 1:16; Efe 6:17. 13. Jer 23:24.

Jezus de grote Hogepriester

¹⁴ Wij dan, een grote Hogepriester hebbend Die door de hemelen gekomen is, Jezus, de Zoon van God, zouden vasthouden aan de belijdenis. ¹⁵ Want wij hebben geen Hogepriester Die geen medegevoel kan hebben met onze zwakheden, maar Eén Die uitgeprobeerd is in alles in gelijkheid aan ons, los van zonde. ¹⁶ Wij zouden dan met vrijmoedigheid komen bij de troon van de genade, opdat wij barmhartigheid zouden ontvangen en genade zouden vinden voor geschikte hulp.

⁵ ¹ Want iedere hogepriester uit mensen verkregen zet zich voor mensen in voor de dingen voor God, opdat hij zowel naderingsgeschenken als offers zou brengen voor zonden, ² in staat gematigd mee te voelen met de onwetenden en dwalenden, daar hij ook omgeven is met zwakte, ³ en vanwege dat moet hij, zoals voor het volk zo ook voor zichzelf, een offer brengen voor zonden.

⁴ En niemand neemt voor zichzelf die eer, maar wordt geroepen door God, zoals immers ook Aäron. ⁵ Zo heeft ook Christus Zichzelf niet verheerlijkt door hogepriester te worden, maar Hij Die tegen Hem gesproken heeft:

"Mijn Zoon ben Jij,
Ik heb Jou heden voortgebracht,"

⁶ zoals Hij ook in een ander gedeelte zegt:

"Jij bent priester voor het tijdperk, naar de orde van Melchisedek,"

⁷ Die in de dagen van Zijn vlees zowel smeekbeden als smeking en gebracht heeft tot Degene Die Hem kon redden uit de dood, met sterk geroep en tranen, en Hij werd verhoord vanwege Zijn godvrezendheid. ⁸ Zo heeft Hij, ook al was Hij Zoon, van wat Hij geleden heeft gehoorzaamheid geleerd. ⁹ En volmaakt geworden werd Hij voor allen die Hem gehoorzamen de grondoorzaak van redding gedurende de tijdperken, ¹⁰ door God aangesproken als Hogepriester naar de orde van Melchisedek.

16. 10:19-22; 1Joh 3:21. 2. 4:15. 3. 7:27; Lev 4:3. 4. Exo 28:1; Num 16:40. 5. Psa 2:7. 6. Psa 110:4. 7. Luc 22:39-46. 8. 1:2. 10. Psa 110:4.

Van onmondig naar volwassen

¹¹ Aangaande dat zijn er voor ons veel en moeilijk uit te leggen woorden te zeggen, daar jullie loom zijn geworden in het horen. ¹² Want hoewel jullie ook leraren moesten zijn vanwege de tijd, hebben jullie weer behoefte aan iemand om jullie te onderwijzen wat de grondbeginselen van het begin van de woorden van God zijn, en jullie zijn behoefte aan melk gaan hebben, en niet aan vaste voeding. ¹³ Want allen die deelhebben aan melk zijn onervaren in het woord van rechtvaardigheid, want hij is onmondig. ¹⁴ Voor de volwassenen echter is de vaste voeding, voor hen die vanwege de gewinning de zintuigen geoefend hebben voor onderscheiding van zowel het uitstekende als het kwade.

⁶ ¹ Daarom, het woord van het begin van Christus achtergelaten hebbend, zouden wij tot volwassenheid gebracht worden (niet weer het fundament neerwerpend van berouw van dode werken en geloof in God, ² van het onderwijs van dopen en het opleggen van handen en de opstanding van doden en het oordeel gedurende de tijdperken). ³ En dit zullen wij doen, mits God het toestaat.

⁴ Want het is onmogelijk voor hen die eenmaal verlicht zijn geweest en geproefd hebben van het hemelse geschenk en deelhebbers zijn geworden van de heilige geest, ⁵ en de uitstekende uitspraak van God en de krachten van het op handen zijnde tijdperk geproefd hebben, ⁶ en er af gevallen zijn, om weer te vernieuwen tot berouw, voor zichzelf opnieuw de Zoon van God kruisigend en Hem te schande makend. ⁷ Want het land, dat de regen die er vaak op komt drinkt en geschikt kruid voortbrengt voor hen door wie het ook bebouwd wordt, neemt deel aan de zegen van God; ⁸ wanneer het echter doornen en stervormige distels doet uitkomen, dan is het ongeschikt en de vloek nabij, waarvan de voleinding verbranding is.

12. 1Kor 3:1. 13. Efe 4:14. 5. Mat 7:22. 6. 10:26; 2Pet 2:20-22.

Vasthouden aan de voor ons liggende hoop

⁹ Wij zijn echter aangaande jullie, geliefden, overtuigd van betere dingen, die ook te maken hebben met redding, ook al spreken wij zo. ¹⁰ Want onrechtvaardig is God niet, door jullie werk te vergeten, en de liefde die jullie betonen voor Zijn naam, de heiligen gediend hebbend en dienend. ¹¹ Wij begeren echter dat eenieder van jullie dezelfde ijver betoont om de volkomen zekerheid van de hoop te hebben tot de voltooiing, ¹² opdat jullie niet loom worden, maar navolgers van hen die door geloof en geduld de beloften als erfdeel bezitten.

¹³ Want aan Abraham beloofde God – daar Hij niemand groter had om bij te zweren, heeft Hij bij Zichzelf gezworen – ¹⁴ zeggend: "Voorwaar, zegenen zal Ik jou en vermeerderen zal Ik jou." ¹⁵ En zo, geduldig zijnd, verkreeg hij de belofte.

¹⁶ Want mensen zweren bij iets groters, en voor hen is het einde van iedere tegenspraak de eed, tot bevestiging, ¹⁷ waarin God, de bedoeling hebbend overvloeierend aan de erfgenamen van de belofte het onwrikbare van Zijn raad ten toon te spreiden, als middelaar opgetreden heeft met een eed, ¹⁸ opdat door twee onwrikbare zaken, waarin het onmogelijk is voor God om te liegen, wij een sterke vertroosting zouden hebben, wij die toevlucht genomen hebben, om vast te houden aan de voor ons liggende hoop, ¹⁹ die wij hebben als anker van de ziel, zowel verzekerd als bevestigd, en die binnenkomt in het binnenste achter de voorhang, ²⁰ waar ook de Voorloper voor ons binnengekomen is, Jezus, Die naar de orde van Melchisedek hogepriester geworden is voor het tijdperk.

10. 10:32-33. 14. Gen 22:17. 16. Exo 22:10,11. 18. Num 23:19.

Jezus priester voor het tijdperk

⁷ ¹ Want deze Melchisedek, koning van Salem, priester van de hoogste God, die Abraham tegemoetkwam toen hij terugkeerde vanaf de veldslag met de koningen, en hem zegende, ² aan wie Abraham ook een tiende van alles toedeelde, wordt eerst inderdaad vertaald als "koning van rechtvaardigheid", vervolgens was hij echter ook koning van Salem, wat "koning van vrede" is; ³ zonder vader, zonder moeder, zonder geslachtsregister, noch een begin van dagen noch de voltooiing van het leven hebbend, maar vergeleken wordend met de Zoon van God, blijft hij priester tot in het voortdurende.

⁴ Aanschouw echter hoe groot deze is aan wie Abraham de aartsvader ook een tiende gegeven heeft uit het beste van de buit. ⁵ En inderdaad, zij die uit de zonen van Levi het priesterambt ontvangen, hebben een gebod om tienden te innen van het volk naar de wet, dat is, van hun broeders, ook al zijn zij gekomen uit de lende

van Abraham. ⁶ Hij echter die niet uit hun geslacht herleid wordt, heeft van Abraham tienden geïnd, en heeft hem die de beloften had gezegd.

⁷ Zonder enige tegenspraak nu, is de mindere gezegend door de betere. ⁸ En hier inderdaad ontvangen stervende mensen een tiende, daar echter wordt getuigd dat hij leeft. ⁹ En, om zo te zeggen, door Abraham heeft ook Levi, de tiende nemend, tienden gegeven, ¹⁰ want hij was nog in de lende van zijn vader, toen Melchisedek hem tegemoetkwam.

¹¹ Indien inderdaad dan vervulling door het Levitische priesterdom kwam (want daaronder is het volk onder de wet geplaatst), wat voor behoefte is er nog aan een andersoortige priester om op te staan naar de orde Melchisedek, en niet één die naar de orde Aäron genoemd wordt? ¹² Want, wanneer het priesterdom overgeplaatst wordt, komt er uit noodzaak ook een overplaatsing van wet, ¹³ want Hij, over Wie deze dingen gezegd worden, heeft deel aan een andere stam waarvan niemand acht geeft op het altaar. ¹⁴ Want het is overduidelijk dat uit Juda onze Heer is opgekomen, van welke stam Mozes niets over priesters gesproken heeft. ¹⁵ En nog overmatiger is het klaarblijkelijk indien een andere priester in de gelijkheid aan Melchisedek opstaat, ¹⁶ Die niet in overeenstemming met de wet van het gebod van vlezig afstamming gekomen is, maar in overeenstemming met kracht van onontbindbaar leven. ¹⁷ Want Hij getuigt:

"Jij bent priester voor het tijdperk, naar de orde van Melchisedek."

¹⁸ Want er komt inderdaad een afwijzing van het voorafgaande gebod, omdat het zwak is en nutteloos. ¹⁹ Want de wet volmaakt niets, maar is de inleiding van een betere hoop, waardoor wij naderen tot God. ²⁰ En voor zover het niet zonder eed zweren was (want zonder eed zweren zijn zij inderdaad priesters geworden, ²¹ Hij echter met eed zweren, door Degene Die zegt tegen Hem:

"De Heer zweert, en het zal Hem niet berouwen:

'Jij bent priester voor het tijdperk, naar de orde van Melchisedek.'"),

²² in zoveel ook is Jezus borg geworden van een beter verbond.

²³ En meer zijn er inderdaad priester geworden, omdat de dood hen belette te blijven; ²⁴ Hij echter, omdat Hij blijft voor het tijdperk, heeft het onaantastbare priesterdom. ²⁵ Vanwege dit ook kan Hij volledig hen redden die komen naar God door Hem, altijd levend om te pleiten voor hen.

²⁶ Want een zodanige Hogepriester betaamde ons ook: welgezind, argeloos, niet ontwijd, gescheiden van de zondaren en hoger dan de hemelen geworden, ²⁷ Die geen noodzaak heeft dagelijks, evenals de hogepriesters, eerst voor de eigen zonden offers te offeren, vervolgens pas die van het volk, want dit heeft Hij eens voor altijd

gedaan, Zichzelf geofferd hebbend.²⁸ Want de wet zet mensen in, hogepriesters die een zwakheid hebben, maar het woord van het eed zweren, dat na de wet kwam, stelde de Zoon in, voor het tijdperk, volmaakt.

1. Gen 14:18-20. 5. Num 18:21. 13. Jes 11:1. 14. Gen 49:10. 17. Ps 110:4. 21. Ps 110:4. 23. Exo 29:30. 25. 1Joh 2:1. 27. Lev 16:11.

Het eerste verbond en het nieuwe verbond

8 ¹ De hoofdzaak echter over wat wij zeggen is dit: wij hebben een zodanige Hogepriester, Die is gaan zitten aan de rechterkant van de troon van de Majesteit in de hemelen, ² een Ambtsdrager van de heilige plaatsen en de waarachtige tent, die de Heer opgeslagen heeft, en niet een mens.

³ Want iedere hogepriester wordt ingezet voor het brengen van zowel naderingsgeschenken als offers. Vanwege dit was het ook voor Deze noodzakelijk iets te hebben dat Hij zou brengen. ⁴ Indien Hij dan inderdaad op aarde was, zou Hij zelfs geen priester zijn, terwijl er hier zijn die de naderingsgeschenken brengen overeenkomstig de wet, ⁵ die in een model en schaduw van de hemelse dingen God dienen, zoals Mozes in kennis gesteld is toen hij op het punt stond de tent te voltooien. Want zie, Hij verklaart: "Jij zal alles maken naar het voorbeeld dat jou getoond is op de berg." ⁶ Nú echter heeft Hij deel gekregen aan een voortreffelijker ambt, zover Hij ook van een beter verbond Middelaar is, dat zijn wettelijke grondslag heeft gekregen in betere beloften. ⁷ Want indien dat eerste onberispelijk was, zou voor een geen tweede plaats gezocht worden. ⁸ Want Zijn beklag doend over hen, zegt Hij:

" 'Zie, de dagen komen', zegt de Heer,

'En Ik zal met het huis van Israël en met het huis van Juda een nieuw verbond geheel volbrengen,

⁹ niet overeenkomstig het verbond dat Ik gemaakt heb met hun vaders, in de dag dat Ik hun hand vatte

om hen uit te leiden uit het land Egypte,

ziend dat zij niet blijven in Mijn verbond,

en Ík bekommerde me niet over hen', zegt de Heer,

¹⁰ 'Want dit is het verbond dat Ik zal sluiten met het huis van Israël na die dagen,' zegt de Heer,

'Mijn wetten in hun denkvermogen gevend,

en op hun harten zal Ik ze opschrijven,

en Ik zal hen tot God zijn,

en zij zullen Mij tot volk zijn.

¹¹ En in geen geval zou eenieder zijn medeburger onderwijzen, en eenieder zijn broeder, zeggend: "Ken de Heer!"

Want allen zullen bekend zijn met Mij

van hun kleine tot hun grote,

¹² want Ik zal gunstig gestemd zijn over hun onrechtvaardigheden, en aan hun zonden en hun wetteloosheden zou Ik in geen geval nog herinnerd worden.' "

¹³ Door "nieuw" te zeggen heeft Hij het eerste oud gemaakt. Wat echter oud wordt en vergrijst, is de verdwijning nabij.

9 ¹ Het eerste had dan inderdaad ook rechtseisen voor de dienst aan God, naast de wereldse heilige plaats. ² Want een tent was voorbereid, de eerste (waarin zowel de lamphouder als de tafel en het voorplaatsen van de broden was), die de heilige plaats genoemd wordt.

³ Na de tweede voorhang is echter een tent die het heilige van de heiligen genoemd wordt, ⁴ een gouden reukoffervat hebbend en de ark van het verbond, overal afgedekt met goud, waarin de gouden urn is, het manna hebbend, en de roede van Aäron, die ontkiemd was, en de platen van het verbond. ⁵ Er bovenop echter waren de cherubs van heerlijkheid, het verzoendeksel overschaduwend, waarover het nu niet mogelijk is in detail te spreken. ⁶ Nu deze dingen zo voorbereid waren, gingen de priesters inderdaad voortdurend binnen in de eerste tent, de diensten aan God voltooiend; ⁷ in de tweede echter kwam eenmaal per jaar alleen de hogepriester, niet zonder bloed, dat hij bracht voor zichzelf en de vergissingen van het volk.

⁸ Hiermee maakte de heilige geest duidelijk dat de weg van de heilige plaatsen vooralsnog niet openbaar gemaakt was als de eerste tent nog plaats had, ⁹ wat een parabel is voor de tegenwoordige periode, overeenkomstig welke zowel naderingsgeschenken als offers gebracht worden, die hem die God dient niet kunnen volmaken betreffende het geweten, ¹⁰ alleen in voedsel en dranken en onderscheiden onderdompelingen, en voorschriften van het vlees die op hen liggen tot aan de periode van herstel.

¹¹ Christus nu is gearriveerd als Hogepriester van de op het punt staande goede dingen door de grotere en volmaaktere tent, niet met handen gemaakt, dat is, niet van deze schepping. ¹² Evenmin is Hij door bloed van geitenbokken en kalveren, maar door Zijn eigen bloed, eens voor altijd binnengekomen in de heilige plaatsen, verlossing gedurende de tijdperken gevonden hebbend. ¹³ Want indien het bloed van geitenbokken en stieren en de as van een vaars, de ontwijden besprenkelend,

tot reinheid van het vlees heiligt, ¹⁴ hoeveel meer zal het bloed van Christus, Die, door de geest gedurende de tijdperken, Zichzelf smetteloos gebracht heeft als offer voor God, jullie geweten reinigen van dode werken, tot het dienen van de levende en waarachtige God? ¹⁵ En derhalve is Hij Middelaar van een nieuw verbond, zodat, nu een dood heeft plaatsgevonden tot vrijkoping van de overtredingen onder het eerste verbond, zij die geroepen zijn de belofte zouden ontvangen van het erfdeel gedurende de tijdperken. ¹⁶ Want waar een testament is, is er de noodzaak de dood te ondergaan voor hem die het testament opgesteld heeft, ¹⁷ want een testament wordt door de dood bevestigd, daar het immers niet van kracht is wanneer hij die het testament opgesteld heeft leeft.

¹⁸ Vanwege dit is ook het eerste niet zonder bloed gewijd. ¹⁹ Want toen ieder gebod overeenkomstig de wet door Mozes gesproken was tot heel het volk, nam hij het bloed van de kalveren en van de geitenbokken met water, scharlaken wol en hysop, besprenkelde zowel de boekrol zelf als heel het volk, ²⁰ zeggend: "Dit is het bloed van het verbond, waarover God voor jullie opdracht gegeven heeft het te sluiten."

²¹ En de tent nu en alle voorwerpen van het ambt besprenkelde hij evenzo met het bloed. ²² En bijna alles wordt in bloed gereinigd naar de wet, en zonder bloedvergieten vindt geen vergeving plaats.

²³ Er is dan de noodzaak dat de modellen van de dingen in de hemelen inderdaad hiermee gereinigd worden, de hemelse dingen zelf echter met betere offers dan deze. ²⁴ Want Christus is niet binnengekomen in met handen gemaakte heilige plaatsen, tegenbeelden van de waarachtigen, maar in de hemel zelf, om nu openbaar gemaakt te worden voor het aangezicht van God, voor ons. ²⁵ Evenmin is het opdat Hij Zichzelf vaak zou brengen als offer, evenals de hogepriester binnenkomt in het heilige van de heiligen, ieder jaar, met bloed van anderen, ²⁶ daar Hij dan vaak moest lijden vanaf de grondvesting van de wereld, maar nú eenmaal bij de afsluiting van de tijdperken, is Hij, tot afwijzing van de zonde door Zijn offer, openbaar gemaakt. ²⁷ En voor zo ver het gereserveerd is voor mensen eenmaal te sterven, daarna echter het oordelen, ²⁸ zo zal ook Christus, Die eenmaal gebracht werd als offer om de zonden van velen op Zich te nemen, een tweede keer, zonder zonde gezien worden door hen die op Hem wachten voor redding door geloof.

10 ¹ Want de wet, een schaduw hebbend van de op het punt staande goede dingen, niet het beeld van de zaken zelf, kan nooit met dezelfde offers van hen, die zij ieder jaar tot in het voortdurende brengen, hen die naderen volmaken. ² Zouden zij anders niet opgehouden zijn gebracht te worden, omdat zij die God dienen niet meer een geweten van zonden hebben, eenmaal gereinigd zijnd? ³ Maar in hen is

een gedachtenis van zonden, ieder jaar; ⁴ want het is onmogelijk dat het bloed van stieren en geitenbokken zonden zouden wegnemen.

⁵ Daarom, binnenkomend in de wereld, zegt Hij:

"Offer en naderingsgeschenk wilt U niet,
maar een lichaam bereid voor Mij.

⁶ Brandoffers en die aangaande de zonde acht U niet goed.

⁷ Toen zei Ik: 'Zie, Ik kom

– in de rol van het boek staat er geschreven over Mij –
om Uw wil te doen, O God.' "

⁸ Daarvoor, wanneer Hij zegt: "Offer en naderingsgeschenk en brandoffers en die aangaande de zonde wilt U niet, noch acht U ze goed," (die overeenkomstig de wet gebracht worden), ⁹ toen heeft Hij uitgesproken: "Zie, Ik kom om Uw wil te doen, O God." Hij doet het eerste weg opdat Hij het tweede tot stand zou brengen. ¹⁰ In die wil worden wij geheiligd door het naderingsgeschenk van het lichaam van Jezus Christus, eens voor altijd. ¹¹ En iedere hogepriester staat inderdaad iedere dag, zijn ambt uitoefenend en vaak dezelfde offers brengend die nooit zonden kunnen wegnemen. ¹² Deze echter, één offer voor de zonden gebracht hebbend, gaat tot in het voortdurende zitten aan de rechterhand van God, ¹³ verder wachtend tot Zijn vijanden tot een voetbank van Zijn voeten geplaatst zouden worden. ¹⁴ Want door één naderingsgeschenk heeft Hij hen die geheiligd worden volmaakt tot in het voortdurende. ¹⁵ Ook de heilige geest echter getuigt tot ons, want na het te hebben uitgesproken: ¹⁶ " 'Dit is het verbond dat Ik zal sluiten met hen na die dagen,' zegt de Heer, 'Mijn wetten op hun harten gevend, en op hun denkvermogen zal Ik hen opschrijven, ¹⁷ en aan hun zonden en hun wetteloosheden zal Ik in geen geval nog herinnerd worden.' " ¹⁸ Waar er nu vergeving is van deze dingen, is er geen naderingsgeschenk meer aangaande de zonde.

2. 9:24. 4. 7:14. 5. Kol 2:17; 9:23; Exo 25:40. 8. Jer 31:31-34. 1. Exo 25:8. 3. Lev 16:2. 4. Num 17:8; Deut 10:1-5. 5. Exo 25:10-22. 6. Num 18:2. 9. Num 15:22-25; 10:1. 10. Lev 11; Lev 15. 14. 1Pet 1:19; 1Joh 1:7. 15. 12:24; Mat 26:28. 21. Exo 29:12. 22. Lev 8:15; Efe 1:7. 24. Exo 25:40. 28. 10:14. 5. Psa 40:6-8. 8. Psa 50:7-15; Jes 1:11; Hos 6:6. 11. Num 28:3. 13. Psa 110:1. 15. Jer 31:33.

Volharding

¹⁹ Nu wij dan vrijmoedigheid hebben, broeders, voor het ingaan van de heilige plaatsen door het bloed van Jezus, ²⁰ die Hij gewijd heeft voor ons, een verse en levende weg door de voorhang, dat is Zijn vlees, ²¹ en een grote Priester over het huis van God, ²² zouden wij naderen met een waarachtig hart, in volkomen zekerheid

van geloof, de harten schoon besprenkeld van een boos geweten en het lichaam gebaad in rein water. ²³ We zouden de belijdenis van de hoop onwankelbaar vasthouden, want trouw is Hij Die beloofd heeft. ²⁴ En we zouden elkaar overwegen tot prikkeling van liefde en van uitstekende werken, ²⁵ niet onze eigen bijeenkomst verlatend, zoals de gewoonte van sommigen is, maar aansprekend, en dat nog zoveel meer naarmate jullie de dag zien naderen.

²⁶ Want wanneer wij vrijwillig zondigen nadat we de erkenning van de waarheid ontvangen hebben, blijft er geen offer meer over aangaande de zonden, ²⁷ een vreselijk afwachten echter van het oordelen en een geestdrift van vuur dat op het punt staat de vijandigen te eten. ²⁸ Iemand die de wet van Mozes afwijst sterft zonder medelijden op basis van twee of drie getuigen. ²⁹ Een hoeveel ergere straf, menen jullie, zal hij waardig geacht worden die de Zoon van God vertreden en het bloed van het verbond waarin hij geheiligd wordt ontwijd geacht, en de geest van de genade geschonden heeft? ³⁰ Want wij kennen Hem Die gezegd heeft: "Mij komt de wraak toe, Ik zal het vergelden," zegt de Heer," en weer: "De Heer zal Zijn volk oordelen." ³¹ Vreselijk is het te vallen in de handen van de levende God!

³² Herinner je echter de eerdere dagen waarin jullie, verlicht geworden, volhard hebben onder veel strijd van lijden, ³³ de één inderdaad een schouwspel zijnd in zowel beschimpingen als verdrukkingen, de ander echter deelgenoot geworden met hen die zich zo gedragen. ³⁴ Want jullie hebben ook meegevoeld met mijn gebondenen en hebben de roverij van wat jullie toebehoort met vreugde ontvangen, wetend dat julliezelf een beter en blijvend bezit hebben in de hemelen.

³⁵ Jullie zouden dan niet jullie vrijmoedigheid wegwerpen, die een grote beloning heeft, ³⁶ want jullie hebben behoefte aan volharding, opdat jullie, de wil van God gedaan hebbend, de belofte zouden terugontvangen. ³⁷ Want: "Nog een heel erg korte tijd, dan zal Hij Die komt aankomen, en Hij zal niet uitblijven. ³⁸ En Mijn rechtvaardige zal uit geloof leven, en ingeval hij zou terugdeinzen, heeft Mijn ziel geen welbehagen in hem." ³⁹ Wij echter zijn niet van een terugdeinzing tot ondergang, maar van geloof tot toe-eigening van de ziel.

20. 9:8. 28. Num 15:30; Deut 17:2-5. 29. 12:25. 30. Deut 32:35; Deut 32:36. 36. Luc 21:19. 37. Hab 2:3-4.

Geloof

11 ¹ Het geloof nu is de aanneming van zaken die gehoopt worden, de aantoning van wat niet gezien wordt; ² want hierin is getuigd tot de ouderen. ³ Door geloof bevatten wij dat de tijdperken bereid zijn door Gods uitspraak, zodat wat gezien wordt niet uit de zichtbare dingen gekomen is.

⁴ Door geloof heeft Abel een beter offer gebracht aan God dan Kaïn, waardoor van Hem getuigd werd dat hij rechtvaardig was, wat God getuigde over Zijn naderingsgeschenken, en hierdoor spreekt hij, hoewel gestorven, nog.

⁵ Door geloof werd Henoch overgeplaatst, zodat hij de dood niet waargenomen heeft, en hij werd niet gevonden, omdat God hem overgeplaatst had. Want voor zijn overplaatsing is getuigd dat hij welgevallig is voor God. ⁶ Zonder geloof is het echter onmogelijk welgevallig te zijn, want wie komt naar God moet geloven dat Hij er is en voor wie Hem zoeken een Beloner wordt.

⁷ Door geloof heeft Noach, in kennis gesteld over wat echter nog niet gezien werd, godvrezend een ark toebereid, tot redding van Zijn huis, waardoor hij de wereld veroordeeld heeft en van de rechtvaardigheid in overeenstemming met geloof erfgenaam geworden is. ⁸ Door geloof gehoorzaamde Abraham, geroepen wordend om te vertrekken naar de plaats die hij op het punt stond te ontvangen tot erfdeel, en vertrok hij, niet geleerd hebbend waar hij zou komen. ⁹ Door geloof verbleef hij tijdelijk in het land van de belofte als een vreemde en woonde in tenten met Isaak en Jakob, de mede-erfgenamen van dezelfde belofte. ¹⁰ Want hij wachtte op de stad die fundamenten heeft, waarvan God de Ambachtsman en Bouwer is.

¹¹ Door geloof ontving ook Sara zelf kracht tot neerwerping van zaad, en voorbij de periode van haar bloei baarde ze, daar zij Hem Die beloofde betrouwbaar achtte.

¹² Daarom ook werden vanuit één iemand, en deze was afgestorven, voortgebracht zoals de sterrenbeelden van de hemel in menigte en als het ontelbare zand bij de oever van de zee.

¹³ In geloof zijn al dezen gestorven, en hebben de beloften niet terugontvangen, maar hen van veraf waargenomen en gegroet, en hebben beleden dat ze gasten en vreemdelingen zijn op aarde. ¹⁴ Want wie zodanige dingen zegt maakt openbaar dat zij naar een vaderland zoeken. ¹⁵ En indien zij zich inderdaad dat herinnerden vanaf waar zij uitgekomen zijn, zouden zij een gelegenheid hebben terug te gaan. ¹⁶ Nu echter strekken zij zich uit naar iets beters, dat is, hemels. Daarom schaamt God zich niet voor hen, door hen als God aangeropen te worden, want Hij heeft voor hen een stad gereedgemaakt.

¹⁷ Door geloof heeft Abraham, beproefd wordend, Isaak gebracht als offer, en hij die de beloften aanvaard had, bracht de eniggeborene als offer. ¹⁸ Hij tot wie gesproken is: "In Isaak zal voor jou zaad geroepen worden," ¹⁹ rekende dat God bij machte is ook uit de doden op te wekken, vanwaar hij hem ook in een parabel terugontvangen heeft.

²⁰ Door geloof heeft ook Isaak Jakob en Ezau gezegend aangaande op handen zijnde dingen.

²¹ Door geloof heeft Jakob, stervend, elk van de zonen van Jozef gezegend, en heeft hij aanbeden, leunend op het uiteinde van zijn roede.

²² Door geloof heeft Jozef zich bij zijn overlijden de uittocht van de zonen van Israël herinnerd en aangaande zijn botten opdracht gegeven. ²³ Door geloof werd Mozes, voortgebracht, drie maanden verborgen door zijn ouders, omdat zij opmerkten dat het kind knap was, en zij werden niet bevreesd voor het bevel van de koning.

²⁴ Door geloof heeft Mozes, groot geworden, geloofchend "zoon van de dochter van de farao" genoemd te worden, ²⁵ veeleer voorkeur gegeven hebbend kwaad te dulden met het volk van God dan tijdelijk het genoegen van zonde te hebben, ²⁶ het beschimpen van Christus een grotere rijkdom geacht hebbend dan de schatten van Egypte, want hij keek weg naar de beloning.

²⁷ Door geloof verliet hij Egypte, niet bevreesd geworden voor de woede van de koning, want hij hield stand, als zag hij de Onzichtbare. ²⁸ Door geloof heeft hij het Pascha gehouden en het gieten van het bloed tegen de deurposten bevolen, opdat niet de verdelgende hun eerstgeborenen zou aanraken.

²⁹ Door geloof stapten zij door de rode zee als door droog land, waarin de Egyptenaren, een poging gewaagd hebbend, werden opgeslokt.

³⁰ Door geloof vielen de stadsmuren van Jericho, gedurende zeven dagen omringd geweest zijnd.

³¹ Door geloof kwam Rachab de hoer niet om met de weerspanningen, de verkenner ontvangen hebbend met vrede. ³² En wat zou ik nog zeggen? Want de tijd zal mij ontbreken om te vertellen over Gideon, Barak, Simson, Jefta, David, en bovendien Samuel en de profeten, ³³ die door geloof koninkrijken onderworpen, rechtvaardigheid gewerkt, beloften verkregen, monden van leeuwen versperd, ³⁴ kracht van vuur geblust hebben, voor de scherpte van het zwaard gevluht zijn, kracht gegeven werden in zwakheid, sterk werden in de veldslag, kampen van anderen hebben doen terugdeinzen, ³⁵ en vrouwen hebben door opstanding hun doden ontvangen.

Anderen nu werden geranseld, niet uitgezien hebbend naar verlossing, opdat zij aan een betere opstanding deel zouden krijgen. ³⁶ Anderen echter kregen een ervaring met bespottingen en gesels, nog anderen echter met boeien en gevangenis.

³⁷ Ze werden gestenigd, in stukken gezaagd, beproefd, ze stierven door moord met het zwaard, ze gingen rond in schapenvachten, in geitenhuiden, gebrek lijdend, verdrukt, kwaad duldend ³⁸ (de wereld was hen niet waardig), dwalend in wildernissen en bergen en spelonken en de gaten van de aarde. ³⁹ En al dezen, tot wie getuigd is door het geloof, hebben de belofte niet terugontvangen, ⁴⁰ omdat God voor ons naar

iets beters vooruitkijkt, opdat zij niet zonder ons volmaakt zouden worden.

3. 1:2. 4. Gen 4:4. 5. Gen 5:24. 6. Jer 29:12-14. 7. Gen 6:8-22. 8. Gen 12:5. 10. 12:22; 13:14. 11. Rom 4:14; Gen 21:2. 12. Gen 22:17. 13. Gen 23:4; Psa 39:12. 16. Exo 3:6. 18. Gen 21:12. 20. Gen 27:28-40. 21. Gen 47:31-48. 22. Gen 50:24. 23. Exo 2:2. 24. Exo 2:10. 28. Exo 12:12-13. 29. Exo 14:15-31. 30. Joz 6:20. 31. Joz 6:22. 32. Rich 6; Rich 4; Rich 13; Rich 11. 33. Dan 6:22. 34. Dan 3:23. 35. 1Kon 17:17-24; 2Kon 4:18-38. 37. 2Kro 24:21.

Volharding en disciplineren

12 ¹ Daarom dan, zouden wij ook, een zo grote wolk van getuigen hebbend die ons omgeeft, iedere beladenheid en de ons omstrikkende zonde afgelegd hebbend, door volharding de voor ons liggende wedstrijd rennen, ² onze blik gericht op de overste Leidsman en Voltooier van het geloof, Jezus, Die voor de voor Hem liggende vreugde het kruis verdragen en de schande veracht heeft, en bovendien aan de rechterkant van de troon van God is gaan zitten.

³ Want houd rekening met Hem Die een zodanige tegenspraak door de zondaren onder hen verdragen heeft, opdat jullie niet verflauwen, verzwakt door jullie zielen.

⁴ Jullie hebben, tegen de zonde strijdend, nog niet tot bloedens toe weerstand geboden. ⁵ En jullie zijn de vermaning vergeten die tot jullie als zonen gesproken is:

Mijn zoon, acht de disciplineren van de Heer niet gering,
verzwak ook niet wanneer je door Hem wordt aangetoond verkeerd te zitten.

⁶ Want wie de Heer liefheeft disciplineert Hij,
en Hij geselt iedere zoon af die Hij aanneemt.

⁷ Tot disciplineren verdragen jullie het. Als aan zonen brengt God het naar jullie toe, want is er een zoon die een vader niet disciplineert? ⁸ Indien jullie echter zonder disciplineren zijn, waarvan allen deelhebbers geworden zijn, zijn jullie dus bastaarden en geen zonen. ⁹ Daaropvolgend hadden wij inderdaad onze vleselijke vaders als opvoeders, en respecteerden hen. Zullen wij dan niet veel eerder onderschikt worden aan de Vader van de geesten en leven? ¹⁰ Want zij inderdaad disciplineerden voor een paar dagen zoals het hen goed scheen, Hij echter voor wat voor ons bevorderlijk is, om deel te nemen aan Zijn heiligheid. ¹¹ Alle disciplineren nu schijnt inderdaad in het moment zelf geen vreugde te zijn, maar droefheid, erna echter geeft het een vreedzame vrucht van rechtvaardigheid terug aan hen die erdoor geoefend zijn. ¹² Daarom, richt de verslapte handen en de verlamde knieën weer op, ¹³ en maak rechte sporen voor jullie voeten, opdat de lamme niet afgewend maar veeleer geheeld zou worden.

5. Spr 3:11; Job 5:17. 6. Ope 3:19. 7. Deut 8:5; Psa 94:12. 12. Jes 35:3.

Aansprekingen - groeten

¹⁴ Jaag vrede na met allen en de heiliging, zonder welke niemand de Heer zal zien; ¹⁵ zie toe dat niet iemand gebrek lijdt aan de genade van God; dat geen enkele wortel van bitterheid, uitspruitend, last zou bezorgen, en daardoor velen bevuild zouden worden, ¹⁶ dat niet iemand een hoereerder is of onheilig is als Ezau, die voor één maaltijd zijn eigen eerstgeboorterechten verkocht heeft. ¹⁷ Want weet dat ook daarna, toen hij de zegen als erfdeel wilde ontvangen, hij verworpen werd, want hij vond geen plaats van berouw, haar zelfs met tranen gezocht hebbend. ¹⁸ Want jullie zijn niet genaderd tot wat getast kan worden en tot brandend vuur en het duister en pikdonkerte en een wervelstorm ¹⁹ en de weerklank van een bazuin en het geluid van uitspraken, waarvan zij die het hoorden verzochten dat geen woord verder tot hen gesproken zou worden, ²⁰ want zij konden het opgelegde niet dragen: "Ook wanneer een wild beest de berg zou aanraken zal het met stenen dood gegooid worden." ²¹ En zo vreselijk was het tafereel, dat Mozes zei: "Ik ben zeer bevreesd en sidderend."

²² Maar jullie zijn genaderd tot de berg Sion en tot de stad van de levende God, het hemelse Jeruzalem, en tot tienduizend boodschappers, ²³ tot een algemene nodiging en tot de gemeente van de eerstgeborenen die geregistreerd zijn in de hemelen, en tot God, de Rechter van allen, en tot de geesten van de volmaakte rechtvaardigen, ²⁴ en tot Jezus, de Middelaar van een jong verbond, en tot het bloed van besprenkeling, dat beter spreekt dan Abel.

²⁵ Kijk uit dat jullie niet Hem Die spreekt afslaan! Want indien die niet ontsnapt zijn, Hem afgeslagen hebbend Die op aarde in kennis stelde, dan wij veel eerder, die afkeren van Hem Die dat vanuit de hemelen doet, ²⁶ Wiens stem toen de aarde geschokt heeft. Nu echter heeft Hij beloofd, zeggend: "Nog eenmaal zal Ik doen schudden, niet alleen de aarde maar ook de hemel." ²⁷ Het "nog eenmaal" nu maakt de overplaatsing duidelijk van wat geschokt wordt als iets wat gemaakt is, opdat blijft wat niet geschokt wordt. ²⁸ Daarom, een onschokbaar koninkrijk aannemend, zouden wij genade hebben, waardoor wij God zouden dienen op een welgevallige wijze voor God, met godvrezendheid en vervaardheid, ²⁹ want onze God is ook een verzegend vuur.

13 ¹ Laat de broederlijke vriendschap blijven. ² Vergeet de gastvrijheid niet, want daardoor hebben sommigen onopgemerkt boodschappers geherbergd. ³ Gedenk de gebondenen, alsof medegebonden, hen die kwaad dulden, zoals ook jullie in het lichaam zijn. ⁴ Laat het huwelijk waardevol zijn in alles en het bed niet ontwijd, want God zal hoereerders en echtbrekers oordelen. ⁵ Laat niet geldgierig zijn jullie

manier zijn, voldoende hebbend aan wat aanwezig is, want Hij heeft uitgesproken:

"Ik zou in geen geval jou loslaten,
ook zou Ik in geen geval jou verlaten,"

⁶ zodat wij moedig zijn te zeggen: "De Heer is mijn helper, en ik zal niet bevreesd worden; wat zal een mens mij doen?"

⁷ Herinner je jullie aanvoerders, die tot jullie het woord van God gesproken hebben. Beschouw van hen de voortzetting van hun gedrag en volg hun geloof na. ⁸ Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde, en voor de tijdperken. ⁹ Word niet weggedragen door velerlei en vreemd onderwijs, want het is uitstekend dat het hart door genade bevestigd wordt, niet door voedsel, waarin zij die daarin wandelen geen nut verschaft wordt.

¹⁰ Wij hebben een altaar waarvan zij die in de tent God dienen niet het recht hebben te eten. ¹¹ Want van dieren waarvan het bloed voor de zonde naar binnen gebracht wordt naar de heilige plaatsen door de hogepriester, van dezen worden de lichamen buiten het kamp verbrand. ¹² Daarom heeft ook Jezus, opdat Hij door Zijn eigen bloed het volk zou heiligen, buiten de poort geleden. ¹³ Welnu, wij zouden tot Hem uitkomen buiten het kamp, Zijn beschimpen dragend. ¹⁴ Want wij hebben hier geen blijvende stad, maar wij zoeken naar de stad die op handen is. ¹⁵ Door Hem dan zouden wij het offer van lof voortdurend aan God offeren, dat is de vrucht van lippen die Zijn naam belijden.

¹⁶ Vergeet echter niet het wel doen en de bijdrage, want God heeft een welgevallen in zodanige offers. ¹⁷ Wees overtuigd door jullie aanvoerders en wees hen volgbaar, want zij zijn waakzaam voor jullie zielen, alsof ze rekenschap zullen geven, opdat deze het met vreugde zouden doen en niet zuchtend, want dat is onvoordelig voor jullie.

¹⁸ Bid voor ons, want wij zijn overtuigd dat wij een uitstekend geweten hebben, omdat wij ons in alles uitstekend willen gedragen. ¹⁹ Overvloeiender echter spreek ik jullie aan dit te doen, opdat ik sneller teruggebracht zou worden bij jullie.

²⁰ De God nu van de vrede, Die onze Heer Jezus omhoog geleid heeft uit de doden, de grote Herder van de schapen, in het bloed van het verbond gedurende de tijdperken, ²¹ moge Hij jullie toerusten tot ieder goed werk om Zijn wil te doen, in ons doend wat welgevallig is voor Zijn aangezicht, door Jezus Christus, aan Wie de heerlijkheid zij voor de tijdperken van de tijdperken! Amen.

²² Ik spreek jullie aan nu broeders, verdraag het woord van vermaning, want ik heb jullie ook maar door een korte brief geschreven. ²³ Weet dat onze broeder Timoteüs is laten gaan, met wie, ingeval hij sneller zou komen, ik jullie zal zien.

²⁴ Groet al jullie aanvoorders en alle heiligen. Jullie groeten zij die uit Italië komen.

²⁵ Genade zij met jullie allen! Amen.

17. Gen 27:30-38. 18. Exo 19:16-18. 19. Exo 20:18. 20. Exo 19:13. 22. Gal 4:26. 24. 9:15; Gen 4:10. 25. 2:2-4. 26. Hag 2:6. 28. Dan 7:14. 29. Deut 4:24; 9:3. 5. 1Tim 6:6; Joz 1:5; Gen 28:15; Deut 31:6. 6. Psa 118:6. 9. Efe 4:14. 11. Exo 29:14. 15. Psa 50:14,23; Hos 14:2. 20. Joh 10:14.

Jakobus

1 ¹ Jakobus, van God en van de Heer Jezus Christus een slaaf, aan de twaalf stammen in de verstrooiing. Verheug je!

1. 1Pet 1:1.

Aanvechtingen en geloof

² Acht het alle vreugde, mijn broeders, wanneer jullie ook maar in velerlei beproevingen vallen, ³ wetend dat de toets van jullie geloof volharding bewerkt.

⁴ Laat de volharding nu volmaakt werk hebben, opdat jullie volmaakt en ongeschonden zijn, in niets ontbrekend.

⁵ Indien het echter iemand van jullie aan wijsheid ontbreekt, laat hij het verzoeken van de God Die aan allen zonder voorbehoud geeft en niet verwijt, en het zal gegeven worden aan hem. ⁶ Laat hij het echter verzoeken in geloof, over niets twijfelend, want hij die twijfelt lijkt op een golfslag van de zee, door wind gedreven en heen en weer geworpen wordend. ⁷ Want laat die mens niet veronderstellen dat hij iets zal ontvangen van de Heer – ⁸ een man met een dubbele ziel, onbestendig in al zijn wegen.

⁹ Laat de nederige broeder nu zich beroemen in zijn hoge status, ¹⁰ de rijke echter in zijn nederigheid, omdat hij als de bloem van het gras voorbij zal gaan. ¹¹ Want de zon gaat op, tezamen met de gloeiende hitte, en het gras droogt uit en zijn bloem valt af, en de liefvalligheid van zijn voorkomen gaat verloren. Zo zal ook de rijke in zijn ondernemingen verwelkt worden.

¹² Gelukkig is de man die onder een beproeving blijft, omdat hij, beproefd geworden, de krans van het leven zal ontvangen, die Hij beloofd heeft aan degenen die Hem liefhebben. ¹³ Laat niemand die beproefd wordt zeggen: "Door God word ik beproefd," want God is niet beproefd door het kwade en Hij beproeft niemand.

¹⁴ Eenieder wordt echter beproefd door zijn eigen begeerte, die hem wegtrekt en lokt. ¹⁵ Daaropvolgend, wanneer de begeerte bevrucht is, baart ze de zonde. De zonde dan, volvoert, brengt de dood ter wereld. ¹⁶ Dwaal niet, mijn geliefde broeders, ¹⁷ alle goede gaven en iedere volmaakte schenking daalt van boven af, vanaf de Vader van de lichten, bij Wie geen verandering is, of verduistering door een omkeer.

¹⁸ Bedoeld brengt Hij ons ter wereld door het woord van de waarheid, opdat wij een eersteling zijn van Zijn eigen schepselen.

9. 2:5. 10. 1Pet 1:24. 11. Jes 40:6. 17. 1Joh 1:5.

Daders en niet alleen luisteraars

¹⁹ Neem dan waar, mijn geliefde broeders! Laat echter ieder mens vlug zijn in het horen, traag in het spreken en traag tot toorn, ²⁰ want de toorn van een man bewerkt niet de rechtvaardigheid van God. ²¹ Daarom, alle vuiligheid en overmaat van kwaad afgelegd hebbend, ontvang in zachtmoedigheid het ingeplante woord dat jullie zielen kan redden. ²² Word echter daders van het woord en niet alleen luisteraars, julliezelf misleidend. ²³ Want indien iemand een luisteraar van het woord is en geen dader, lijkt deze op een man die zijn aangezicht dat hij vanaf zijn geboorte had in de spiegel overdenkt; ²⁴ want hij heeft zichzelf overdacht en is vertrokken en is terstond vergeten wat voor iemand hij was. ²⁵ Hij echter die zich bukt om te kijken in de volmaakte wet van de vrijheid en erbij blijft, niet een vergeetachtige luisteraar geworden is maar een dader van het werk, deze zal gelukkig zijn in zijn doen. ²⁶ Indien iemand een ritualist schijnt te zijn en niet zijn tong beteugelt maar zijn hart verleidt, dan is van deze het ritueel ijdel, ²⁷ want dit is een rein en niet ontwijfd ritueel voor God en de Vader: verweesden en weduwen te bezoeken in hun verdrukking, zichzelf vlekkeloos te bewaren van de wereld.

21. 1Pet 2:1. 22. Rom 2:13. 25. Joh 8:31-32; Mat 7:26; Joh 13:17. 26. 3:2,5-9; Psa 39:1.

Niet in aanzien des persoons

² ¹ Mijn broeders, heb, niet in aanzien des persoons, het geloof van onze Heer Jezus Christus van de heerlijkheid. ² Want ingeval in jullie synagoge een man zou binnenkomen met een gouden ring en in een stralend kleed, en er zou ook een arme binnenkomen in een vuil kleed, ³ en jullie zouden kijken naar hem die bekleed is met het stralende kleed en zeggen: "Zit jij hier uitstekend!" en jullie tot de arme zouden zeggen: "Sta jij daar!" of "Zit hieronder bij mijn voetbank!", ⁴ hebben jullie dan niet onderscheid gemaakt onder julliezelf, en zijn jullie niet rechters geworden van boze redeneringen?

⁵ Hoor, mijn geliefde broeders! Kiest God niet de armen in de wereld uit, rijk in geloof en erfgenen van het koninkrijk, dat Hij beloofd heeft aan hen die Hem liefhebben? ⁶ Jullie echter onteren de arme. Onderdrukken niet de rijken jullie? En zij sleuren jullie rechtbanken in. ⁷ Lasteren zij niet de uitstekende naam die over jullie aangeroepen is?

⁸ Indien jullie evenwel de koninklijke wet volbrengen in overeenstemming met het schriftgedeelte "Jij zal jouw naaste liefhebben als jezelf," handelen jullie uitstekend.

⁹ Indien jullie echter de persoon aanzien, bewerken jullie zonde, door de wet aangetoond als overtreders. ¹⁰ Want wie geheel de wet zou bewaren maar in één ding

struikelt, is vervallen geworden voor alle geboden. ¹¹ Want Hij Die zegt: "Jij zou geen echtbreuk plegen" zegt ook "Jij zou niet vermoorden". Indien jij echter geen echtbreuk pleegt maar wel vermoordt, ben jij overtreder geworden van de wet. ¹² Spreek zo en doe zo als hen die op het punt staan door de wet van vrijheid geoordeeld te worden. ¹³ Want het oordeel is onbarmhartig voor wie geen barmhartigheid doet. Barmhartigheid pocht tegen het oordeel.

8. Lev 19:18; Mat 22:39. 9. Deut 27:26. 11. Exo 20:13,17. 13. Spr 21:13.

Geloof en werken

¹⁴ Wat baat het, mijn broeders, ingeval iemand zegt geloof te hebben, maar hij geen werken heeft? Dat geloof is niet in staat hem te redden. ¹⁵ Ingeval een broeder of zuster naakt is en de voeding voor de dag hen ontbreekt, ¹⁶ en iemand uit jullie tot hen zou zeggen: "Ga heen in vrede, warm je en wees verzadigd," en jullie niet aan hen de vereiste dingen van het lichaam zouden geven, wat baat het? ¹⁷ Zo is ook het geloof, indien het geen werken heeft: het is dood in zichzelf.

¹⁸ Maar iemand zal uitspreken: "Jij hebt geloof en ik heb werken." Toon mij jouw geloof zonder de werken en ik zal jou uit mijn werken mijn geloof tonen. ¹⁹ Jij gelooft dat God één is. Uitstekend doe jij dat. Ook de demonen geloven en huiveren.

²⁰ Wil jij nu weten, o leeg mens, dat het geloof zonder de werken dood is? ²¹ Abraham, onze vader, is hij niet uit werken gerechtvaardigd toen hij Isaak, zijn zoon, offerde op het altaar? ²² Je ziet dat het geloof meewerkte met zijn werken, en door de werken werd het geloof volmaakt. ²³ En het schriftgedeelte werd vervuld dat zegt: "Abraham nu geloofde God, en het werd hem gerekend tot rechtvaardigheid," en hij werd een vriend van God genoemd. ²⁴ Jullie zien dat door werken een mens gerechtvaardigd wordt, en niet door geloof alleen.

²⁵ En werd niet evenzo ook Rachab de hoer uit werken gerechtvaardigd toen ze de boodschappers onthaalde en hen weer op een andere weg eruit stuurde? ²⁶ Want evenals het lichaam zonder geest dood is, zo is ook het geloof zonder werken dood.

16. 1Joh 3:16. 17. Mat 7:21. 21. Gen 22:12. 23. Gen 15:6; Jes 41:8. 25. Joz 2:4-16.

Niet struikelen in woord

³ ¹ Laten niet velen van jullie leraren worden, mijn broeders, beseffend dat wij een groter oordeel zullen ontvangen. ² Want wij struikelen gezamenlijk veel. Indien iemand niet struikelt in woord, dan is deze een volmaakt man, bij machte ook geheel het lichaam te beteugelen. ³ Ja, indien wij de paarden de bittens in de monden leggen om hen ons te laten gehoorzamen, besturen wij ook geheel hun lichaam.

⁴ Zie, ook de schepen die van zulke proporties zijn en door harde winden voortgedreven worden, worden bestuurd door het geringste roer, waar ook de drang van de stuurman de bedoeling heeft heen te gaan. ⁵ Zo is ook de tong een klein lid en bluft zeer.

Zie hoeveel vuur hoeveel materie ontsteekt! ⁶ En de tong is een vuur, een wereld van onrechtvaardigheid. De tong wordt aangesteld onder onze leden, en bevlekt geheel het lichaam en doet het rad van onze wording ontbranden en wordt ontbrand door het Gehenna.

⁷ Want alle natuur, zowel van wilde beesten als van vliegende schepsels, zowel reptielen als wat in de zee is, wordt getemd en is getemd door de menselijke natuur.

⁸ De tong echter kan niemand van de mensen temmen – een onbestendig kwaad, helemaal vol met doodbrengend gif. ⁹ Er mee zegenen wij de Heer en Vader en ermee vervloeken wij de mensen die naar Gods overeenkomst gekomen zijn.

¹⁰ Uit dezelfde mond komt zegen en vloek. Het is niet nodig, mijn broeders, dat deze dingen zo gebeuren. ¹¹ Bij niet één bron borrelt uit hetzelfde gat zoet en bitter water op. ¹² Geen vijgenboom, mijn broeders, kan olijven geven, of een wijnstok vijgen. Zo geeft evenmin brijn zoet water. ¹³ Wie is wijs en geleerd onder jullie? Laat hij uit het uitstekende gedrag zijn werken tonen in de zachtmoedigheid van wijsheid. ¹⁴ Indien jullie echter bittere jaloersheid hebben en partijschap in jullie hart, poch en lieg niet tegen de waarheid. ¹⁵ Die wijsheid komt niet van boven naar beneden, maar is aards, ziels, demonisch. ¹⁶ Want waar ook jaloersheid en partijschap is, daar is ook oproer en iedere slechte zaak.

¹⁷ De wijsheid van boven echter is eerst inderdaad zuiver, vervolgens vreedzaam, inschikkelijk, voegzaam, helemaal vol met barmhartigheid en goede vruchten, geen onderscheid makend, ongeveinsd. ¹⁸ De vrucht nu van rechtvaardigheid wordt in vrede gezaaid voor wie vrede maken.

1. Luc 12:48. 2. Mat 12:36-37. 5. Spr 18:21. 7. Gen 1:27. 8. Ps 140:3. 9. Gen 1:26. 18. Jes 32:17.

De vriendschap van deze wereld is vijandschap met God

⁴ ¹ Vanwaar de veldslagen en vanwaar de gevechten onder jullie? Is het niet hier om: uit jullie genot, dat oorlog voert in jullie leden? ² Jullie begeren en hebben het niet. Jullie vermoorden en zijn jaloers, en jullie kunnen het niet verkrijgen. Jullie vechten en leveren slag, en hebben het niet, omdat jullie het niet verzoeken. ³ Jullie verzoeken en ontvangen het niet, omdat jullie kwaad verzoeken, opdat jullie het in jullie genot zouden verspillen. ⁴ Echtbrekers en echtbreeksters! Weten jullie niet dat de vriendschap van deze wereld vijandschap met God is? Wie dan ook de bedoeling

heeft vriend te zijn van de wereld wordt als vijand van God aangemerkt. ⁵ Of menen jullie dat de schrift dit vergeefs zegt? Verlangt de geest die in ons huist naar afgunst? ⁶ Een grotere genade geeft Hij echter. Daarom is er gezegd: "God weerstaat de trotsen, aan nederigen echter geeft Hij genade."

⁷ Jullie zouden dan onderschikt worden aan God, weersta echter de tegenwerker, en hij zal van jullie vluchten. ⁸ Nader tot God, en Hij zal tot jullie naderen. Reinig jullie handen, zondaren, en zuiver jullie harten, jullie met een dubbele ziel! ⁹ Voel je ellendig en rouw en ween. Laat het jullie gelach in rouw veranderen en de vreugde in neerslachtigheid. ¹⁰ Word dan nederig opgesteld voor het aangezicht van de Heer, en Hij zal jullie verhogen.

1. 1Pet 2:11. 4. 1Joh 2:15. 6. Spr 3:34. 10. 1Pet 5:6.

Oordeel de naaste niet

¹¹ Spreek geen kwaad van elkaar, broeders. Wie kwaadspreekt van een broeder of zijn broeder oordeelt, spreekt kwaad van de wet en oordeelt de wet. Indien jij nu de wet oordeelt ben jij geen dader van de wet maar een rechter. ¹² Eén is de Wetgever en Rechter, Die kan redden en doen omkomen. Wie ben jij dan die de naaste oordeelt?

11. Lev 19:16. 12. 1Sam 2:6; Mat 7:1-5; Rom 14:4.

Niet bekend met wat er morgen is

¹³ Kom nu toch, jullie die zeggen: "Heden of morgen zullen wij deze of die stad binnen gaan en wij zouden daar een jaar doorbrengen en wij zullen handelen en wij zullen geld winnen." ¹⁴ – die niet bekend zijn met wat er morgen is, want wat is jullie leven? Want een damp zijn jullie die voor even zichtbaar wordt en vervolgens verdwijnt. ¹⁵ In plaats van dat jullie zeggen: "Ingeval de Heer het wil en wij zullen leven, zullen wij ook dit of dat doen." ¹⁶ Nu echter pochen jullie in jullie hoogmoed. Al het zodanige roemen is boos. ¹⁷ Wie dan weet hoe het uitstekende te doen en het niet doet, het is een zonde voor hem.

15. Han 18:21.

Vergaren in de laatste dagen

⁵ ¹ Kom nu toch, jullie die rijk zijn, ween, huilend over jullie rampspoed die over jullie komt! ² Jullie rijkdom is gerot en jullie bovenkleden zijn mottenvoedsel geworden. ³ Jullie goud en zilver zijn verroest en hun gif zal tot getuigenis tegen jullie zijn, en het gif zal jullie vlees wegeten als vuur. Jullie vergaren in de laatste

dagen. ⁴ Zie, het loon van de werkers die jullie landstroken maaïen, dat benadeeld is door jullie, schreeuwt, en het hulpgeroep van hen die oogsten is in de oren van de Heer Zebaoth binnengekomen. ⁵ Jullie zwelgen op de aarde en jullie verkwisten. Jullie voeden jullie harten als in een dag van slachting. ⁶ Jullie verklaren schuldig, jullie vermoorden de rechtvaardige; hij verzet zich niet tegen jullie.

3. Jes 51:8. 4. Lev 19:13; Deut 24:14-15.

Geduld en volharding

⁷ Wees dan geduldig, broeders, tot de aanwezigheid van de Heer. Zie, de boer wacht op de waardevolle vrucht van de aarde, er geduldig over zijnd, tot hij ook maar vrucht verkrijgt en vroegtijdige en late regens. ⁸ Wees dan geduldig, ook jullie, maak jullie harten standvastig, want de aanwezigheid van de Heer is genaderd. ⁹ Zucht niet tegen elkaar broeders, opdat jullie niet geoordeeld zouden worden. Zie, de Rechter staat voor de deuren.

¹⁰ Neem als model, mijn broeders, van kwaad lijden en van het geduld dat jullie hebben, de profeten, die spreken in de naam van de Heer. ¹¹ Zie, wij noemen gelukkig wie volhardt. Over de volharding van Job hebben jullie gehoord en de voltooiing ervan van de Heer waargenomen, dat de Heer bewogen is en medelijdend.

7. Deut 11:14. 11. Job 1:21-22; 2:10; 42:10; Psa 103:8.

Eed en gebed

¹² Voor alles echter, mijn broeders, zweer niet, noch bij de hemel, noch bij de aarde, noch enige andere eed. Laat echter jullie ja ja zijn en nee nee, opdat jullie niet onder het oordeel zouden vallen. ¹³ Lijdt iemand kwaad onder jullie? Laat hij bidden. Heeft iemand goede moed? Laat hij snaren bespelen. ¹⁴ Is iemand zwak onder jullie? Laat hij de oudsten van de gemeente tot zich roepen, en laten zij bidden voor hem, hem ingewreven hebbend met olijfolie in de naam van de Heer. ¹⁵ En de gelofte van het geloof zal de verflauwende redden en de Heer zal hem opwekken, en wanneer hij zonden gedaan zou hebben zal het hem vergeven worden. ¹⁶ Belijd dan van harte aan elkaar de zonden en bid voor elkaar zodat jullie geheeld zouden worden.

Zeer sterk is de werkzame smeekbede van de rechtvaardige. ¹⁷ Elia was een mens van gelijk gevoel met ons, en in gebed bad hij dat het niet zou regenen, en het regende niet op de aarde, drie jaar en zes maanden. ¹⁸ En weer bad hij, en de hemel gaf regen, en de aarde ontkiemde haar vrucht.

---

¹⁹ Mijn broeders, ingeval iemand onder jullie afgedwaald zou worden vanaf de weg van de waarheid en iemand zou hem omkeren, ²⁰ laat hij weten dat hij die een zondaar omkeert van dwaling van zijn weg zijn ziel zal redden uit de dood en een menigte van zonden zal bedekken.

12. Mat 5:34-37. 14. Mar 6:13. 16. Spr 28:13. 17. 1Kon 17:1; 18:1. 18. 1Kon 18:41-45. 20. 1Pet 4:8.

1 Petrus

1 ¹ Petrus, een afgevaardigde van Jezus Christus, aan de uitgekozen vreemdelingen van de verstrooiing van Pontus, Galatië, Kappadocië, Asia en Bithynië, ² in overeenstemming met de voorkennis van God, de Vader, in heiliging van geest, tot gehoorzaamheid en besprenkeling met het bloed van Jezus Christus.

Moge genade en vrede vermeerderd worden voor jullie!

1. Jak 1:1. 2. Lev 16:14; Exo 24:8; Heb 9:13-14.

De redding

³ Gezegend zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, Die, in overeenstemming met Zijn grote barmhartigheid, ons opnieuw voortgebracht heeft tot een levende hoop door de opstanding van Jezus Christus uit de doden, ⁴ tot een onverderfelijk en niet ontwijd en niet verwelkend erfdeel, bewaard in de hemelen voor jullie, ⁵ die in de kracht van God verzekerd bewaard worden, door geloof, tot redding, gereed om onthuld te worden in de laatste periode, ⁶ waarover jullie juichen; momenteel kort, indien het moet, bedroefd wordend in velerlei beproevingen, ⁷ opdat de toets van jullie geloof, kostbaarder dan goud dat verloren gaat, door vuur echter getoetst, gevonden zou worden tot lofprijs en heerlijkheid en eer bij de onthulling van Jezus Christus te zijn, ⁸ Die jullie, niet waargenomen hebbend, liefhebben; in Wie jullie, momenteel niet ziend en toch gelovend, juichen met onuitsprekelijke en verheerlijkte vreugde, ⁹ de voltooiing van jullie geloof terugontvangend, de redding van jullie zielen.

¹⁰ Over die redding zochten en vorsten de profeten die over de genade voor jullie profeteerden, ¹¹ navorsend in wat of welke periode het was wat de geest van Christus in hen duidelijk maakte, toen hij tevoren getuigde over het lijden aangaande Christus en de heerlijkheden na deze dingen. ¹² Aan wie het onthuld werd dat zij niet zichzelf maar jullie dienden met die dingen, die nu medegedeeld zijn aan jullie door hen die jullie het evangelie verkondigen door de heilige geest die afgevaardigd werd vanaf de hemel, het evangelie waarvan boodschappers begeren zich te bukken om erin te kijken.

5. Joh 10:28. 6. 4:12; 5:10. 12. Mat 13:16-17; Luc 10:24.

Word heilig en heb elkaar lief

¹³ Daarom, de lendenen van jullie inzicht aangordend en nuchter zijnd, hoop volkomen op de genade die jullie gebracht wordt bij de onthulling van Jezus

Christus.¹⁴ Als kinderen van gehoorzaamheid, niet instellend op de eerdere begeerten, in jullie onwetendheid,¹⁵ maar, zoals Hij Die jullie roept heilig is, word ook zelf heilig in al jullie gedrag,¹⁶ omdat er staat geschreven: "Heilig zullen jullie zijn, want Ik ben heilig."

¹⁷ En indien jullie de Vader aanroepen, Die zonder aanzien des persoons oordeelt naar ieders werk, gedraag je in vrees gedurende de tijd van jullie tijdelijke verblijf,¹⁸ wetend dat jullie niet met bederfelijke dingen, met zilver of goud, verlost zijn uit het ijdele van jullie gedrag, van de vaderlijke overlevering,¹⁹ maar met het waardevolle bloed van Christus, als van een smetteloos en vlekkeloos lam,²⁰ tevoren gekend, inderdaad voor de grondvesting van de wereld, openbaar gemaakt echter in het laatste van de tijden vanwege jullie,²¹ die door Hem gelovigen zijn in God, Die Hem uit de doden opgewekt en heerlijkheid aan Hem gegeven heeft, zodat jullie geloof en hoop in God zijn.

²² Jullie zielen gezuiverd hebbend, in de gehoorzaamheid van de waarheid, voor ongeveinsde broederlijke vriendschap, heb elkaar vurig lief uit een waarachtig hart,

²³ jullie die opnieuw voortgebracht zijn, niet uit bederfelijk maar onverderfelijk zaaisel, door het levende en blijvende woord van God,²⁴ omdat:

"Alle vlees is gras,
en al zijn heerlijkheid is als de bloem van het gras.
Het gras droogt uit,
en de bloem valt af.

²⁵ Maar de uitspraak van de Heer blijft voor het tijdperk."

Dit echter is de uitspraak die jullie als evangelie verkondigd is.

15. Lev 11:44. 16. Lev 19:2. 19. Heb 9:14; Jes 53:7. 23. Jak 1:18. 25. Jes 40:6-8.

De uiterste hoeksteen

2 ¹ Alle kwaad en alle bedrog en huichelarij en afgunsten en alle kwaadsprekerijen dan afgelegd hebbend,² verlang als pasgeboren baby's naar de logische onvervalste melk, opdat jullie daardoor zouden groeien tot redding,³ wanneer jullie namelijk proeven dat de Heer mild is:⁴ tot Wie komend, een levende Steen, door mensen inderdaad verworpen, bij God echter uitgekozen, in ere,⁵ jullie ook zelf, als levende stenen, opgebouwd worden tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterschap, om geestelijke offers te offeren, welaangenaam voor God door Jezus Christus.

⁶ Daarom is het omvat in het schriftgedeelte: "Zie, ik plaats in Sion een uiterste hoeksteen, uitgekozen, in ere, en wie op Hem vertrouwt zal in geen geval te schande gemaakt worden."

⁷ Voor jullie dan die geloven is de eer, voor wie ongelovig zijn echter: "De steen die zij die bouwen verworpen hebben, Deze is tot hoofd van de hoek geworden," ⁸ en een steen van aanstoot en een rots van een strik; zij stoten ook aan het woord, weerspanning zijnd, waartoe zij ook aangesteld zijn.

⁹ Jullie echter zijn een uitgekozen geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk tot toe-eigening, zodat jullie de deugden zouden proclameren van Hem Die jullie uit de duisternis geroepen heeft tot in Zijn verbazingwekkende licht

¹⁰ – jullie die eens geen volk waren, maar nu volk van God zijn, die geen barmhartigheid bewezen was, maar nu barmhartigheid bewezen is.

2. Heb 5:13. 3. Psa 34:8. 5. Heb 3:6. 6. Jes 28:16. 7. Psa 118:22. 8. Rom 9:33; Jes 8:14. 9. Exo 19:6; Jes 43:21. 10. Hos 1:6,9; Hos 2:23.

Aansprekingen

¹¹ Geliefden, ik spreek jullie aan, als tijdelijk verblijvenden en vreemdelingen, vandaan te blijven van de vleselijke begeerten die oorlog voeren tegen de ziel, ¹² jullie gedrag onder de natiën uitstekend houdend, opdat, waarin zij nu kwaadspreken van jullie als van kwaaddoeners, door de uitstekende werken toe te schouwen, zij God zouden verheerlijken in dag van de bezoeking.

¹³ Word onderschikt aan iedere menselijke schepping vanwege de Heer, hetzij aan een koning, als een superieure, ¹⁴ hetzij aan procuratoren, als door hem gezonden voor wraak aan kwaaddoeners en lofprijs aan goeddoeners. ¹⁵ Want zo is de wil van God, goed doend om de onwetendheid van de onverstandige mensen te verstommen; ¹⁶ als vrijen en niet zij die de vrijheid als dekmantel hebben voor het kwaad, maar als Gods slaven. ¹⁷ Eer allen; heb de broederschap lief; vrees God; eer de koning.

¹⁸ Huisknechten, onderschik je in alle vrees aan jullie eigenaren, niet alleen aan de goeden en inschikkelijken, maar ook aan de krommen. ¹⁹ Want dit is genade, indien door een geweten van God iemand droefheden doorstaat, ten onrechte lijdend.

²⁰ Want wat voor aanzien hebben jullie, indien jullie volharden, zondigend en daarvoor gestompt wordend? Maar indien jullie goed doend en lijdend volharden, is dit genade bij God. ²¹ Want hiervoor zijn jullie geroepen, omdat ook Christus geleden heeft voor jullie, aan jullie een voorbeeld nalatend, opdat jullie in de voetsporen zouden volgen van Hem ²² Die geen zonde doet, noch is er bedrog in Zijn mond gevonden; ²³ Hij Die, gesmaad wordend niet terug schold, en lijdend niet dreigde, maar gaf het over aan Hem Die rechtvaardig oordeelt, ²⁴ Die Zelf onze zonden op Zich genomen heeft in Zijn lichaam op het hout, opdat wij, van de zonden vrijgekomen, voor de rechtvaardigheid zouden leven; Hem door Wiens

striem jullie geheeld zijn.²⁵ Want jullie dwaalden als schapen, maar nu zijn jullie omgekeerd naar de Herder en Opziener van jullie zielen.

3 ¹ Evenzo de vrouwen, laten zij zich onderschikken aan hun eigen mannen, opdat, ook indien sommigen weerspanning zijn tegen het woord, zij door het gedrag van hun vrouwen zonder woord gewonnen zullen worden, ² jullie zuivere gedrag in vrees toegeschouwd hebbend, ³ wiens sieraad – laat het niet de buitenkant zijn, het invlechten van haren en het omhangen van goud of het aantrekken van bovenkleden, ⁴ maar – de verborgen mens van het hart, in het onverderfelijke van de zachtmoedige en rustige geest, wat kostbaar is voor het aangezicht van God.

⁵ Want zo versierden eens ook de heilige vrouwen zichzelf, die hoopten op God, zich onderschikkend aan hun eigen mannen ⁶ (zoals Sara Abraham gehoorzaamd heeft, hem "heer" noemend, van wie jullie kinderen geworden zijn), goed doend en niet enige schrik vrezend.

⁷ De mannen evenzo, met hen samenwonend naar kennis, aan het vrouwelijke eer toekennend als aan het zwakkere vat, als aan hen die ook mede-erfgenamen zijn van velerlei genade van het leven, opdat jullie gebeden niet gehinderd worden.

⁸ Nu de voltooiing: wees allen gelijk gezind, meevoelend, elkaar als broeders liefhebbend, innerlijk welwillend, nederig gezind, ⁹ niet kwaad met kwaad vergeldend of smaadwoord in plaats van smaadwoord, in tegendeel, echter zegenend, omdat jullie hiertoe geroepen zijn, opdat jullie zegen als erfdeel zouden bezitten, ¹⁰ want:

"Hij die het leven wil liefhebben en goede dagen waarnemen,
laat hij zijn tong doen ophouden met kwaad,
en zijn lippen geen bedrog spreken.

¹¹ Laat hij dan kwaad mijden en goed doen.

Laat hij vrede zoeken en haar vervolgen.

¹² Want de ogen van de Heer zijn op de rechtvaardigen,
en Zijn oren voor hun smeekbede,
maar het aangezicht van de Heer is over wie kwaad doen."

12. 3:16. 13. Rom 13:1. 18. vers 13. 20. Mat 5:10. 21. Heb 12:2. 22. Jes 53:9. 23. Jes 53:7. 24. Jes 53:4-6. 25. Eze 34:5-6. 1. 2:13. 6. Gen 18:12. 9. Spr 20:22; Mat 5:38-48. 12. Psa 34:12-16.

Lijden in de voltooiing

¹³ En wie is het die jullie kwaad zal behandelen ingeval jullie geestdriftigen voor het goede zouden worden? ¹⁴ Indien jullie echter ook mochten lijden om de rechtvaardigheid, gelukkig zullen jullie zijn. Word echter niet bevreesd met hun

vrees, en jullie zouden ook niet verward worden,¹⁵ maar heilig de Heer, Christus, in jullie harten, steeds gereed voor de verdediging voor allen die van jullie rekenschap eisen over de hoop in jullie, maar met zachtmoedigheid en vrees,¹⁶ een goed geweten hebbend, opdat zij, waarin zij kwaadsprekend van jullie als van kwaaddoeners, te schande gemaakt worden, die smalen op jullie goede gedrag in Christus.¹⁷ Want het is beter voor goed doen te lijden, indien de wil van God dat moge willen, dan voor kwaad doen,¹⁸ omdat ook Christus eenmaal aangaande de zonden voor ons gestorven is, de Rechtvaardige voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons naar God zou leiden; ter dood gebracht inderdaad in het vlees, maar levend gemaakt in geest,¹⁹ waarin Hij, ook gegaan naar de geesten in de gevangenis, verkondigd heeft²⁰ aan hen die eens weerspanning waren, toen het geduld van God wachtte in de dagen van Noach, terwijl de ark voorbereid werd, waarin weinig, dat is, acht zielen, gered werden door het water heen,²¹ welk tegenbeeld ook jullie nu redt, de doop (niet het afhalen van vuilheid van het vlees, maar het dringend verzoek van een goed geweten tot God), door de opstanding van Jezus Christus,²² Die aan de rechterhand van God is, de hemel binnengegaan, terwijl aan Hem boodschappers en autoriteiten en krachten onderschikt zijn.

4 ¹ Wanneer Christus dan geleden heeft voor ons in het vlees, wapen je, ook jullie, met dezelfde gedachte, dat wie geleden heeft in het vlees opgehouden is met zonden,² om niet meer hun overige tijd in het vlees te leven in begeerten van mensen maar in de wil van God.³ Want voldoende tijd is voorbijgegaan dat jullie het raadsbesluit van de natiën bewerkt hebben en gegaan zijn in een weg van losbandigheden, begeerten, dronkenschappen, brasserijen, drinkgelag, en ongeoorloofde afgodendiensten,⁴ waarin zij het vreemd vinden dat jullie niet met hen mee rennen, dezelfde poel van liederlijkheid in, en zij lasteren;⁵ zij die rekenschap zullen geven aan Hem Die Zich gereedhoudt om de levenden en doden te oordelen.⁶ Want hierom is ook aan doden evangelie verkondigd, opdat zij inderdaad naar de mens geoordeeld zouden worden in het vlees, maar zouden leven naar God in de geest.

⁷ De voltooiing van alles echter is genaderd. Heb dan gezond verstand en wees nuchter in gebeden,⁸ houdt voor alles de innige liefde voor elkaar, want liefde bedekt een menigte van zonden.⁹ Wees gastvrij voor elkaar, zonder gemor.¹⁰ Eenieder, zoals hij genadegave ontvangen heeft, dient er mee onder elkaar als uitstekende beheerders van velerlei genade van God.¹¹ Indien iemand spreekt, doe dat als met woorden van God; indien iemand dient, als uit de sterkte die God verleent; opdat in alles God verheerlijkt wordt door Jezus Christus, voor Wie de heerlijkheid is en de

macht, voor de tijdperken van de tijdperken! Amen.

¹² Geliefden, vind de vuurgloed onder jullie niet vreemd, die tot een beproeving voor jullie wordt, alsof jullie iets vreemds overkomt, ¹³ maar, naar wat jullie deelnemen aan het lijden van Christus, verheug je, opdat jullie ook in de onthulling van Zijn heerlijkheid verheugd worden, juichend. ¹⁴ Indien jullie beschimpt worden in de naam van Christus, gelukkig zijn jullie, omdat de geest van de heerlijkheid en van de kracht, en die van God, op jullie rust. ¹⁵ Want laat niemand van jullie lijden als moordenaar of dief of kwaaddoener of als innemeng; ¹⁶ indien het echter als Christen is, laat hij zich niet schamen, maar God verheerlijken in deze naam, ¹⁷ omdat dit het moment is dat het oordeel begint vanaf het huis van God. Indien echter eerst vanaf ons, wat is dan de voleinding van hen die weerspanning zijn tegen Gods evangelie? ¹⁸ En: "Indien de rechtvaardige nauwelijks gered wordt, waar zullen de oneerbiedige en de zondaar zichtbaar worden?" ¹⁹ Daarom, laten ook wie lijden in overeenstemming met de wil van God aan de trouwe Schepper hun zielen toevertrouwen in het goed doen.

15. Jes 8:12-13. 16. 2:12. 17. 2:19-25. 22. Efe 1:20-21. 6. Mat 5:3. 8. Spr 10:12. 9. Heb 13:2. 12. 1:6-7. 13. Han 5:41. 17. Jer 25:29. 18. Spr 11:31.

Aansprekingen en groeten

⁵ ¹ De oudsten dan onder jullie spreek ik aan (die medeoudste en getuige van het lijden van Christus is, die ook deelgenoot is van de heerlijkheid die op het punt staat onthuld te worden), ² hoed het kuddetje van God onder jullie, toeziend, niet gedwongen, maar vrijwillig, in overeenstemming met God; ook niet gierig, maar bereidwillig; ³ ook niet als overheersend over wie door loten aan jullie toebedeeld zijn, maar voorbeelden van het kuddetje wordend, ⁴ en, wanneer de Herdersvorst openbaar gemaakt wordt, zullen jullie de onverwelkbare krans van de heerlijkheid terugontvangen.

⁵ Evenzo, jongeren, word onderschikt aan de oudsten. Allen echter aan elkaar, omkleed jezelf met nederige gezindheid, want God weerstaat de trotsen, maar aan nederigen geeft Hij genade. ⁶ Word dan nederig opgesteld onder de krachtige hand van God, opdat Hij jullie verhoogt op de bestemde tijd, ⁷ iedere zorg van jullie op Hem geworpen hebbend, want Hij bekommert Zich over jullie.

⁸ Wees nuchter! Waak! Want jullie tegenpartij, de tegenwerker, trekt rond als een brullende leeuw, zoekend wie hij op zou slokken; ⁹ Weersta hem, vast in het geloof, waargenomen hebbend dat hetzelfde lijden aan jullie broederschap in de wereld voltooid wordt. ¹⁰ De God nu van alle genade, Die jullie geroepen heeft tot Zijn

heerlijkheid gedurende de tijdperken in Christus, Hij zal jullie, wanneer jullie kort lijden, toerusten, standvastig maken, versterken en funderen. ¹¹ Hem zij de heerlijkheid en de macht voor de tijdperken van de tijdperken! Amen.

¹² Door Silvanus, die ik als betrouwbare broeder reken, heb ik jullie kort geschreven, aansprekend en plechtig getuigend dat dit ware genade van God is, waarin jullie zouden staan.

¹³ Jullie groet de gemeente in Babylon, mede uitverkoren, en Marcus, mijn zoon.

¹⁴ Groet elkaar met een kus van liefde. Vrede voor jullie allen die in Christus zijn! Amen.

3. Mat 20:25-26. 5. Spr 3:34. 7. Ps 55:22. 8. Job 1:7. 9. Jak 4:7.

2 Petrus

¹ ¹ Simeon Petrus, een slaaf en afgevaardigde van Jezus Christus, aan hen die een even waardevol geloof ten deel valt met ons, in de rechtvaardigheid van onze God, en de Redder, Jezus Christus.

² Moge genade en vrede bij jullie vermeerderd worden in de erkenning van God en van Jezus Christus onze Heer – ³ zoals alles van Zijn goddelijke kracht, die tot leven en vroomheid leidt, aan ons geschonken is door de erkenning van Hem Die ons geroepen heeft voor Zijn eigen heerlijkheid en deugd; ⁴ waardoor aan ons de waardevolle en grootste toezeggingen geschonken zijn, opdat jullie door deze dingen deelgenoten worden van de goddelijke natuur, het verderf ontvlucht hebbend dat in de wereld is door begeerte. ⁵ En om deze zelfde reden echter, wendt alle ijver aan om aan jullie geloof de deugd toe te voegen, aan de deugd echter de kennis, ⁶ aan de kennis echter de inhouding, aan de inhouding echter de volharding, aan de volharding echter de vroomheid, ⁷ aan de vroomheid echter de broederlijke vriendschap, aan de broederlijke vriendschap echter de liefde. ⁸ Want wanneer deze dingen jullie toebehoren en toenemen zetten zij zich in, niet onwerkzaam noch onvruchtbaar, tot de erkenning van onze Heer Jezus Christus. ⁹ Want hij in wie deze dingen niet aanwezig zijn is blind, kortzichtig, vergetelheid hebbend over de reiniging van zijn vroegere zondige daden.

¹⁰ Daarom, broeders, beijver je veeleer om door uitstekende werken jullie roeping en uitkiezing bevestigd te doen zijn; want deze dingen doend zouden jullie in geen geval eens struikelen. ¹¹ Want zo zal aan jullie rijkelijk de ingang tot het koninkrijk, dat gedurende de tijdperken is, van onze Heer en Redder, Jezus Christus, verstrekt worden.

Herinneren aan de waarheid - het profetische woord

¹² Daarom zal ik steeds op het punt staan jullie te herinneren aan deze dingen, ook al kennen jullie en zijn jullie standvastig gemaakt in de bij jullie aanwezige waarheid. ¹³ Ik acht het nu rechtvaardig, gedurende al de tijd dat ik in deze tent ben, jullie te wekken door de herinnering, ¹⁴ wetend dat het afleggen van mijn tent snel komt, zoals ook onze Heer Jezus Christus duidelijk gemaakt heeft aan mij. ¹⁵ Ik zal me echter ook beijveren jullie telkens weer eraan te houden, na mijn uittocht, de heugenis van deze dingen op te halen.

¹⁶ Want wij zijn niet wijs gemaakte mythen nagevolgd toen wij aan jullie de kracht en aanwezigheid van onze Heer Jezus Christus bekend gemaakt hebben, maar wij

zijn toeschouwers geworden van Diens grootheid.¹⁷ Want Hij heeft van God de Vader eer en heerlijkheid ontvangen toen een zodanige stem tot Hem gedragen was door de Grootse Heerlijkheid: "Deze is Mijn zoon, de Geliefde, in Wie Ik een welbehagen heb."¹⁸ En deze stem hebben wij gehoord, uit de hemel gedragen, tezamen met Hem zijnd op de heilige berg.

¹⁹ En wij hebben het profetische woord meer bevestigd, waarop jullie uitstekend doen acht te geven (als op een lamp, zichtbaar wordend in een schemerige plaats, tot dat de dag zou aanbreken en de morgenster zou opgaan in jullie harten),²⁰ dit eerst wetend, dat ieder profetenwoord van de schrift niet komt van eigen uitleg.

²¹ Want niet door de wil van een mens is eens het profetenwoord gebracht, maar door de heilige geest spraken heilige mensen van God, het brengend.

12. 1Joh 2:21. 13. 2Kor 5:1. 14. Joh 21:18. 16. Mat 17:1-2. 18. Luc 9:27-36. 21. 2Tim 3:16.

Valse leraren

2 ¹ Er kwamen echter ook valse profeten onder het volk, zoals er ook onder jullie valse leraren zullen zijn die destructieve sekten zullen binnensmokkelen en de Eigenaar die hen gekocht heeft loochenen, over zichzelf snelle destructie brengend.

² En velen zullen hun losbandigheden navolgen, vanwege wie de heerlijkheid van de waarheid gelasterd zal worden,³ en in hebzucht met verzonnen woorden zullen zij jullie verhandelen, over wie het oordeel vanouds niet onwerkzaam is, en hun ondergang knikkebult niet.⁴ Want indien God gezondigd hebbende boodschappers niet ontzien heeft, maar in kerkers in pikdonkerte, in de Tartarus geworpen, overgegeven heeft in het oordelen, om hen tuchtigend te bewaren;⁵ en de oorspronkelijke wereld niet ontzien, maar Noach, een heraut van rechtvaardigheid, als achtste bewaakt heeft, een overstroming over de wereld van de oneerbiedigen gebracht hebbend;⁶ en Hij de steden van Sodom en Gomorra, hen tot sintels gemaakt hebbend, heeft veroordeeld door omverwerping, hen als model gegeven hebbend voor wie op het punt staan oneerbiedig te zijn;⁷ en Hij de rechtvaardige Lot, die gepijnigd werd door het gedrag in losbandigheid van de zedelozen, geborgen heeft⁸ (want door het gadeslaan en horen kwelde de rechtvaardige die onder hen woonde dag aan dag zijn rechtvaardige ziel door hun wetteloze werken),⁹ dan weet de Heer vromen uit een beproeving te bergen, onrechtvaardigen echter tuchtigend te bewaren tot de dag van oordeel,¹⁰ allermeeest echter zij die achter hun vlees aan gaan in bevuilende begeerte en verachte heerschappij.

Die eigenzinnige stoutmoedigen sidderen niet bij het idee de heerlijkheden te lasteren,¹¹ waar boodschappers, die groter zijn in sterkte en kracht, niet tegen hen

bij de Heer een lasterlijk oordeel brengen.¹² Maar dezen, als redeloze dieren, van nature voortgebracht voor gevangenneming en verderf, lasteren waarover zij onwetend zijn in hun verderf, en zij zullen verdorven worden¹³ en het loon van onrechtvaardigheid terugontvangen.

Zij voeren de zwelging overdag als genot aan, zij die vlekken en smetten zijn, zwelgend in hun liefdesmalen, met jullie brassend,¹⁴ hun ogen zijn helemaal vol met het kijken naar echtbreeksters en onophoudend wat betreft zonde, ze lokken onstabiele zielen en hebben een hart geoefend in hebzucht en hebben kinderen van een vloek.

¹⁵ De rechte weg verlatend worden zij tot dwaling gebracht, de weg van Bileam van Beor nagevolgd hebbend, die het loon van onrechtvaardigheid liefhad,¹⁶ maar aangetoond was om zijn eigen wederrechtelijkheid. Een stemloos jukdier, dat met een menselijke stem zich uitte, belette de onzinnigheid van de profeet.

¹⁷ Dezen zijn bronnen zonder water en misten die door een rukwind voortgedreven worden, voor wie de pikdonkerte van de duisternis bewaard is.¹⁸ Want door ijdele hoogdravendheden te laten klinken lokken zij met vleselijke begeerten en losbandigheden hen die ternauwernood hen ontvlucht zijn, die in dwaling verkeren.

¹⁹ Hen vrijheid belovend zijn zij zelf slaven van het verderf, want waardoor iemand overheerst wordt, daaraan is hij ook tot slaaf gemaakt.²⁰ Want indien zij, de bevuilingen van de wereld ontvlucht hebbend door erkenning van onze Heer en Redder Jezus Christus, in deze dingen echter weer verwickeld geraakt, overheerst worden, is voor hen de laatste toestand slechter geworden dan de eerste.²¹ Want beter was het voor hen de weg van de rechtvaardigheid niet erkend te hebben dan erkend hebbend naar wat erachter was terug te gaan, vanaf het aan hen overgegeven heilige gebod.²² Hen is echter overkomen wat een waar spreekwoord zegt: "Een hond die omkeert naar zijn eigen uitbraaksel en een gebaden zeug naar het gewentel in het slijk."

1. Jud 1:3-4. 4. Jud 1:6. 5. Gen 7:11-12. 6. Gen 19:24-25; Jud 1:7. 8. Eze 9:4. 9. Psa 34:9. 10. Jud 1:8-12. 15. Num 22:7. 16. Num 22:28. 17. Jud 1:12. 19. Joh 8:34. 20. Mat 12:45. 22. Spr 26:11.

Het laatste van de dagen en de dag van de Heer

3 ¹ Dit is al, geliefden, de tweede brief die ik aan jullie schrijf, waarin ik jullie oprechte denkwijze door de herinnering wek,² om aan de tevoren door de heilige profeten verklaarde uitspraken herinnerd te worden en aan het gebod van jullie afgevaardigden van de Heer en Redder,³ dit eerst wetend, dat in het laatste van de dagen spotters zullen komen met spot, die gaan in overeenstemming met hun eigen

begeerten, ⁴ en zeggen: "Waar is de belofte van Zijn aanwezigheid? Want vanaf de tijd dat de vaders ter ruste gelegd worden, duurt alles zo voort als het vanaf begin van de schepping was." ⁵ Want zij willen dat dit onopgemerkt blijft: dat er vanouds hemelen waren en een aarde die uit water en door water bestaan heeft door het woord van God; ⁶ waardoor de wereld toen, door water ondergestroomd, te gronde gegaan is. ⁷ De huidige hemelen en aarde echter zijn door hetzelfde woord vergaard, met vuur bewaard tot de dag van oordeel en van de ondergang van de oneerbiedige mensen.

⁸ Laat dit éne echter jullie niet onopgemerkt blijven, geliefden, dat één dag bij de Heer is als duizend jaar en duizend jaar als één dag. ⁹ De Heer is niet traag met de belofte, zoals sommigen traagheid aanvoeren, maar Hij is geduldig vanwege jullie, niet de bedoeling hebbend dat iemand te gronde gaat, maar dat allen ruimte hebben voor berouw.

¹⁰ De dag van de Heer nu zal komen als een dief, waarin de hemelen met gedruis voorbij zullen gaan, en de elementen brandend losgemaakt zullen worden, en aarde en de werken in haar gevonden zullen worden. ¹¹ Wanneer al deze dingen dan losgemaakt worden, hoezeer moeten jullie dan in heilig gedrag en vroomheid zijn, ¹² verwachtend en de aanwezigheid van de dag van God haastend, vanwege welke de hemelen vlammend losgemaakt zullen worden en elementen brandend wegsmelten. ¹³ De nieuwe hemelen en nieuwe aarde echter, in overeenstemming met Zijn toezeggingen, verwachten wij, in wie rechtvaardigheid woont.

¹⁴ Daarom, geliefden, deze dingen verwachtend, beijver je vlekkeloos en smetteloos in vrede door Hem gevonden te worden. ¹⁵ En acht het geduld van onze Heer redding, zoals ook onze geliefde broeder Paulus naar de hem gegeven wijsheid aan jullie geschreven heeft, ¹⁶ zoals ook in alle brieven, in hen sprekend over deze dingen, waarin sommige dingen moeilijk te begrijpen zijn, die de ongeleerden en onstabiele verwringen, zoals ook de overige schriften, tot hun eigen ondergang. ¹⁷ Jullie dan, geliefden, dit tevoren kennend, wees op je hoede, opdat jullie niet, door de dwaling van de zedelozen meegesleept, zouden afvallen van jullie eigen standvastigheid. ¹⁸ Groei echter in genade en kennis van onze Heer en Redder, Jezus Christus.

Hem zij de heerlijkheid, zowel nu als in de dag van het tijdperk! Amen.

2. Jud 1:17-19. 4. Eze 12:22. 8. Ps 90:4. 9. Hab 2:3; 1Tim 2:4. 10. Ope 21:1. 12. Jes 34:4. 13. Jes 65:17; Ope 21:1. 14. 1Joh 2:28. 15. Rom 2:4.

1 Johannes

Het woord van het leven

¹ ¹ Wat was vanaf het begin, wat wij gehoord hebben, wat wij gezien hebben met onze ogen, wat wij gadesloegen en onze handen tastten, is aangaande het woord van het leven. ² En het leven is openbaar gemaakt, en wij hebben het leven gedurende de tijdperken gezien, en getuigen en berichten het aan jullie, wat bij de Vader was en openbaar gemaakt is aan ons. ³ Wat wij gezien en gehoord hebben berichten wij ook aan jullie, opdat jullie ook gemeenschap zouden hebben met ons; en onze gemeenschap echter is met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus. ⁴ En deze dingen schrijven wij, opdat onze vreugde vervuld zou zijn.

1. Joh 1:1. 4. Joh 15:11; 16:24.

Licht en duisternis - wandelen als Jezus Christus

⁵ En dit is de boodschap die wij van Hem gehoord hebben en aan jullie mededelen: God is licht, en geen enkele donkerte is in Hem.

⁶ Ingeval wij zouden zeggen dat wij gemeenschap hebben met Hem en wij in de duisternis wandelen, liegen wij en doen wij de waarheid niet. ⁷ Ingeval wij echter in het licht zouden wandelen zoals Hij in het licht is, hebben wij gemeenschap met elkaar en reinigt het bloed van Jezus, Zijn Zoon, ons van iedere zonde.

⁸ Ingeval wij zouden zeggen dat wij geen zonde hebben brengen wij onszelf tot dwaling en is de waarheid niet in ons. ⁹ Ingeval wij onze zonden zouden belijden is Hij trouw en rechtvaardig, opdat Hij ons onze zonden vergeeft en ons reinigt van iedere onrechtvaardigheid. ¹⁰ Ingeval wij zouden zeggen wij dat niet gezondigd hebben maken wij Hem tot een leugenaar, en Zijn woord is in niet ons.

² ¹ Mijn kleine kinderen, deze dingen schrijf ik jullie opdat jullie niet zouden zondigen. En ingeval iemand zou zondigen hebben wij een Pleitbezorger bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige. ² En Hij is Wat gunstig stemt aangaande onze zonden, echter niet alleen aangaande de onze, maar ook aangaande die van de gehele wereld.

³ En hierdoor weten wij dat wij Hem kennen, ingeval wij Zijn geboden bewaren.

⁴ Wie zegt: "Ik ken Hem", en Zijn geboden niet bewaart, is een leugenaar, en in deze is de waarheid van God niet. ⁵ Wie echter ook maar Zijn woord zou bewaren, in deze is waarachtig de liefde van God volmaakt.

Hierdoor weten wij dat wij in Hem zijn: ⁶ wie zegt in Hem te blijven is verschuldigd zoals Die wandelt ook zelf te wandelen. ⁷ Geliefden, ik schrijf jullie niet een nieuw

gebod, maar een oud gebod dat jullie hadden vanaf het begin. Het oude gebod is het woord dat jullie gehoord hebben.⁸ Tegelijkertijd schrijf ik jullie een nieuw gebod dat waar is in Hem en in jullie, want de donkerte gaat voorbij en het waarachtige licht wordt al zichtbaar.⁹ Wie zegt in het licht te zijn en zijn broeder haat, is een leugenaar en is in de donkerte tot nu toe.¹⁰ Wie zijn broeder liefheeft, blijft in het licht, en een strik is er niet in hem.¹¹ Wie echter zijn broeder haat, is in de donkerte en wandelt in de donkerte, en hij heeft niet waargenomen waar hij heengaat, omdat de donkerte zijn ogen blind gemaakt heeft.

¹² Ik schrijf jullie, kleine kinderen, omdat de zonden jullie vergeven zijn vanwege Zijn naam. ¹³ Ik schrijf jullie, vaders, omdat jullie Hem gekend hebben Die vanaf het begin is. Ik schrijf jullie, jongelingen, omdat jullie de boze overwonnen hebben. Ik heb jullie geschreven, kinderen, omdat jullie de Vader gekend hebben. ¹⁴ Ik heb jullie geschreven, vaders, omdat jullie Hem gekend hebben Die vanaf het begin is. Ik heb jullie geschreven, jongelingen, omdat jullie sterk zijn en het woord van God in jullie blijft en jullie de boze hebben overwonnen.

¹⁵ Heb niet de wereld lief, ook niet wat in de wereld is. Ingeval iemand de wereld lief zou hebben, is de liefde van de Vader niet in Hem, ¹⁶ omdat alles wat in de wereld is, de begeerte van het vlees en de begeerte van de ogen en de hoogmoed van het levensonderhoud, niet uit de Vader is, maar uit de wereld is. ¹⁷ En de wereld gaat voorbij, en haar begeerte, maar wie de wil van God doet blijft voor het tijdperk.

5. 3:11; Psa 27:1; Jak 1:17. 7. Amos 3:3; Heb 9:14. 9. Spr 28:13. 8. Joh 13:34. 9. 4:20.

De antichrist

¹⁸ Kinderen, het is het laatste uur, en zoals jullie gehoord hebben dat de antichrist komt, zijn er ook nu veel antichristen gekomen, waardoor wij weten dat het het laatste uur is. ¹⁹ Uit ons zijn zij gekomen, maar zij waren niet uit ons, want indien zij uit ons waren, waren zij ook met ons gebleven, maar dit is opdat van hen openbaar gemaakt zou worden dat niet allen uit ons zijn. ²⁰ En jullie hebben een zalving van de Heilige, en jullie weten alles.

²¹ Ik heb jullie niet geschreven omdat jullie de waarheid niet weten, maar omdat jullie haar weten en omdat geen enkele valsheid uit de waarheid is. ²² Wie is de leugenaar, behalve hij die loochent dat Jezus niet de Gezalfde is? Deze is de antichrist, die de Vader en de Zoon loochent. ²³ Eenieder die de Zoon loochent heeft evenmin de Vader. Wie de Zoon belijdt heeft ook de Vader. ²⁴ Laat wat jullie gehoord hebben vanaf het begin in jullie blijven. Ingeval in jullie blijft wat jullie vanaf het begin gehoord hebben zullen jullie ook in de Zoon en in de Vader blijven. ²⁵ En dit

is de belofte die Hij gedaan heeft aan ons: het leven gedurende de tijdperken.

²⁶ Deze dingen heb ik jullie geschreven aangaande hen die jullie tot dwaling brengen. ²⁷ En de zalving die jullie ontvangen hebben van Hem blijft in jullie, en jullie hebben niet de behoefte dat iemand jullie onderwijst, maar zoals Zijn zalving jullie onderwijst aangaande alles, en waar is, en geen valsheid is, en zoals ze jullie onderwezen heeft, blijf in Hem.

18. Mat 24:24. 19. Han 20:30. 21. 2Pet 1:12. 22. 4:1-6. 25. Joh 3:16; 5:24.

Kinderen van God

²⁸ En nu, kleine kinderen, blijf in Hem, opdat ingeval Hij openbaar gemaakt zou worden wij vrijmoedigheid hebben en niet beschaamd worden door Hem in Zijn aanwezigheid. ²⁹ Ingeval jullie waargenomen hebben dat Hij rechtvaardig is, weten jullie ook dat allen die de rechtvaardigheid doen vanuit Hem voortgebracht zijn.

³ ¹ Zie wat voor liefde de Vader ons gegeven heeft, opdat wij kinderen van God genoemd zouden worden! En dat zijn wij! Derhalve kent de wereld ons niet, omdat het Hem niet gekend heeft. ² Geliefden, wij zijn nu kinderen van God, en het is nog niet openbaar gemaakt wat wij zullen zijn. Wij weten dat ingeval Hij openbaar gemaakt wordt, wij gelijk aan Hem zullen zijn, omdat wij Hem zullen zien zoals Hij is. ³ En eenieder die deze hoop op Hem heeft zuivert zichzelf, zoals Die zuiver is.

⁴ Eenieder die zonde doet, doet ook wetteloosheid, en zonde is wetteloosheid. ⁵ En jullie weten dat Die openbaar gemaakt is opdat Hij onze zonden zou wegnemen, en zonde is er niet in Hem. ⁶ Eenieder die in Hem blijft, zondigt niet; eenieder die zondigt, heeft Hem niet gezien, noch heeft hij Hem gekend.

⁷ Kleine kinderen, laat niemand jullie tot dwaling brengen. Wie rechtvaardigheid doet is rechtvaardig, zoals Die rechtvaardig is. ⁸ Wie echter zonde doet is uit de tegenwerker, want vanaf het begin zondigt de tegenwerker. Hiertoe is de Zoon van God openbaar gemaakt, opdat Hij de werken van de tegenwerker zou wegdoen.

⁹ Eenieder die voortgebracht is vanuit God doet geen zonde, omdat Zijn zaad in hem blijft, en hij kan niet zondigen, omdat hij vanuit God voortgebracht is.

29. 3:7-10. 1. Joh 15:18-21. 5. 1Pet 2:24. 9. 5:18.

Elkaar liefhebben

¹⁰ Hierin zijn de kinderen van God en de kinderen van de tegenwerker openbaar: eenieder die de rechtvaardigheid niet doet is niet uit God, en wie zijn broeder niet liefheeft. ¹¹ Want dit is de boodschap die jullie vanaf het begin gehoord hebben, opdat wij elkaar zouden liefhebben, ¹² niet zoals Kaïn uit het boze was en zijn broeder

geslacht heeft. En ten gunste van wat heeft hij hem geslacht? Omdat zijn werken boos waren, maar die van zijn broeder rechtvaardig.

¹³ Wees niet verbaasd, broeders, indien de wereld jullie haat. ¹⁴ Wij weten dat wij uit de dood overgegaan zijn tot in het leven, omdat wij onze broeders liefhebben. Wie niet liefheeft blijft in de dood. ¹⁵ Eenieder die zijn broeder haat is een mensenmoordenaar, en jullie weten dat iedere mensenmoordenaar leven gedurende de tijdperken niet blijvend in zich heeft.

¹⁶ Hierdoor kennen wij de liefde, dat Die, voor ons, Zijn ziel heeft afgelegd, en wij zijn verschuldigd voor onze broeders onze zielen af te leggen. ¹⁷ Wie echter ook maar een levensonderhoud zou hebben in de wereld en zou zien dat zijn broeder een behoefte heeft, en zijn mededogen zou afsluiten voor hem, hoe blijft de liefde van God in hem? ¹⁸ Kleine kinderen, wij zouden niet liefhebben in woord, ook niet met onze tong, maar in werk en waarheid.

¹⁹ En hierdoor zullen wij weten dat wij uit de waarheid zijn en zullen wij voor Hem onze harten overtuigen, ²⁰ dat, ingeval ons hart ons afkeurt, God groter is dan ons hart, en Hij kent allen. ²¹ Geliefden, ingeval het hart ons niet afkeurt, hebben wij vrijmoedigheid tegenover God, ²² en wat wij ook maar zouden verzoeken ontvangen wij van Hem, omdat de wij Zijn geboden bewaren en behaaglijke dingen doen voor Zijn aangezicht.

²³ En dit is Zijn gebod, dat wij zouden geloven in de naam van Zijn Zoon, Jezus Christus, en elkaar zouden liefhebben, zoals Hij ons als gebod gegeven heeft. ²⁴ En wie Zijn geboden bewaart blijft in Hem en Hij in hem, en hierdoor weten wij dat Hij blijft in ons, door de geest die Hij aan ons gegeven heeft.

10. Joh 13:34. 11. Joh 15:12. 12. Gen 4:8. 13. Joh 15:18-19. 14. Joh 5:24. 16. Joh 15:13. 17. Deut 15:7. 18. Jak 1:22. 22. Joh 15:7. 23. Joh 6:29; Joh 13:34. 24. Joh 14:23.

Uit God zijn en in Hem blijven - belijden, liefhebben, geloven

4 ¹ Geliefden, geloof niet iedere geest, maar toets de geesten of zij uit God zijn, omdat veel valse profeten uitgegaan zijn de wereld in. ² Hieraan herkennen jullie de geest van God: iedere geest die belijdt dat Jezus Christus in vlees gekomen is, is uit God, ³ en iedere geest die niet belijdt dat Jezus de Heer in vlees gekomen is, is niet uit God, en deze is de geest van de antichrist, waarvan jullie gehoord hebben dat hij komt en nu al in de wereld is. ⁴ Jullie zijn uit God, kleine kinderen, en jullie hebben hen overwonnen, omdat Hij Die in jullie is groter is dan hij die in de wereld is. ⁵ Zij zijn uit de wereld; derhalve spreken zij uit de wereld en luistert de wereld naar hen. ⁶ Wij zijn uit God. Wie God kent luistert naar ons. Wie niet uit God is hoort ons niet.

Hieruit herkennen wij de geest van de waarheid en de geest van de dwaling.⁷ Geliefden, wij zouden elkaar liefhebben, omdat de liefde uit God is, en eenieder die God liefheeft is vanuit God voortgebracht en kent God.⁸ Wie niet liefheeft, kent God niet, want God is liefde.⁹ Hierin is de liefde van God openbaar gemaakt in ons, dat God Zijn eniggeboren Zoon afgevaardigd heeft de wereld in, opdat wij door Hem zouden leven.¹⁰ Hierin is de liefde, niet dat wij God liefhebben, maar dat Hij ons liefheeft en Zijn Zoon afgevaardigd heeft, Die gunstig stemt aangaande onze zonden.

¹¹ Geliefden, indien God ons zo liefheeft, zijn wij ook verschuldigd elkaar lief te hebben.¹² Niemand heeft ooit God gadegeslagen. Ingeval wij elkaar liefhebben blijft God in ons en is Zijn liefde volmaakt in ons.¹³ Hierdoor weten wij dat wij in Hem blijven en Hij in ons, dat Hij ons uit Zijn geest gegeven heeft.¹⁴ En wij hebben gadegeslagen en getuigen dat de Vader de Zoon afgevaardigd heeft, de Redder van de wereld.¹⁵ Wie ook maar zou belijden dat Jezus de Zoon van God is – God blijft in hem en hij in God.¹⁶ En wij kennen en geloven de liefde die God in ons heeft. God is liefde, en wie blijft in de liefde blijft in God en God blijft in hem.

¹⁷ Hierin is de liefde volmaakt bij ons, opdat wij vrijmoedigheid zouden hebben in de dag van het oordeel, omdat zoals Die is ook wij zijn in deze wereld.¹⁸ Geen vrees is er in de liefde, maar de volmaakte liefde werpt de vrees buiten, omdat vrees tuchtiging heeft. Wie echter vreest is niet volmaakt in de liefde.¹⁹ Wij hebben God lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft.²⁰ Ingeval iemand zou zeggen: "Ik heb God lief" en zijn broeder haat is hij een leugenaar, want wie niet zijn broeder liefheeft die hij gezien heeft kan niet God die hij niet gezien heeft liefhebben.²¹ En dit gebod hebben wij van Hem, dat wie God liefheeft ook zijn broeder zou liefhebben.

5 ¹ Eenieder die gelooft dat Jezus de Gezalfde is, is uit God voortgebracht, en eenieder die Hem liefheeft Die voortgebracht heeft, heeft ook wie uit Hem voortgebracht is lief.² Hierdoor weten wij dat wij de kinderen van God liefhebben: wanneer wij ook maar God liefhebben en Zijn geboden houden.³ Want dit is de liefde van God, dat wij Zijn geboden zouden bewaren. En Zijn geboden zijn niet zwaar,⁴ omdat allen die voortgebracht zijn uit God de wereld overwinnen. En dit is de zege die de wereld overwint: ons geloof.

⁵ Wie echter is hij die de wereld overwint, behalve hij die gelooft dat Jezus de zoon van God is? ⁶ Dit is Hij Die komt door water en bloed en geest – Jezus Christus – niet in het water alleen, maar in het water en in het bloed. En de geest is het die getuigt, omdat de geest de waarheid is.⁷ Want er zijn er drie die getuigen,⁸ de geest en het water en het bloed, en de drie zijn tot één ding.

⁹ Indien wij het getuigenis van de mensen ontvangen, het getuigenis van God is groter, omdat dit het getuigenis is van God dat Hij getuigd heeft aangaande Zijn Zoon. ¹⁰ Wie gelooft in de Zoon van God, heeft het getuigenis in zichzelf; wie God niet gelooft, heeft Hem een leugenaar gemaakt, omdat hij niet geloofd heeft in het getuigenis dat God heeft getuigd aangaande Zijn Zoon. ¹¹ En dit is het getuigenis: dat God leven gedurende de tijdperken gegeven heeft aan ons, en dit leven is in Zijn Zoon. ¹² Wie de Zoon heeft, heeft het leven; wie niet de zoon van God heeft, heeft het leven niet.

1. 2Pet 2:1; 2Joh 1:7. 6. Joh 8:47. 12. Joh 1:18. 13. Joh 14:20. 14. Joh 15:27. 21. Mar 12:29-31. 1. Joh 1:12.

Vrijmoedigheid en zonde - bewaak jezelf

¹³ Deze dingen heb ik jullie geschreven opdat jullie zouden weten dat jullie leven gedurende de tijdperken hebben, jullie die geloven in de naam van de Zoon van God. ¹⁴ En dit is de vrijmoedigheid die wij tegenover Hem hebben: dat ingeval wij iets verzoeken in overeenstemming met Zijn wil Hij ons hoort. ¹⁵ En ingeval wij weten dat Hij ons hoort, weten we dat wat wij ook maar zouden verzoeken, wij de verzoeken verkrijgen die wij verzocht hebben van Hem. ¹⁶ Ingeval iemand zijn broeder een zonde ziet zondigen die niet tot de dood is, zal hij verzoeken en Hij zal hem leven geven voor hen die niet tot de dood zondigen. Er is een zonde tot de dood; over dat zeg ik niet dat hij zou vragen. ¹⁷ Alle onrechtvaardigheid is zonde, en er is zonde die niet tot de dood is.

¹⁸ Wij weten dat allen die voortgebracht zijn vanuit God niet zondigen, maar wie voortgebracht is vanuit God bewaart zichzelf, en de boze raakt hem niet aan. ¹⁹ Wij weten dat wij uit God zijn en de gehele wereld in de boze ligt. ²⁰ Wij weten echter dat de zoon van God aankomt en ons inzicht heeft gegeven opdat wij de Waarachtige kennen, en wij zijn in de Waarachtige, in Zijn Zoon Jezus Christus. Deze is de waarachtige God en leven gedurende de tijdperken.

²¹ Kleine kinderen, bewaak jezelf voor de afgoden!

13. Joh 20:31. 17. 3:4. 18. 3:9.

2 Johannes

1 ¹ De oudste aan de uitgekozen heerseres en haar kinderen, die ik in waarheid liefheb, en niet alleen ik, maar ook allen die de waarheid kennen, ² vanwege de waarheid die in ons blijft en met ons zal zijn voor het tijdperk.

³ Met ons zal genade zijn, barmhartigheid en vrede van God de Vader en van de Heer Jezus Christus, de Zoon van de Vader, in waarheid en liefde.

Elkaar liefhebben - belijden dat Jezus Christus kwam in het vlees

⁴ Ik was zeer verheugd dat ik enigen uit uw kinderen gevonden heb die wandelen in waarheid, zoals wij als gebod ontvangen hebben van de Vader. ⁵ En nu vraag ik u, heerseres, niet alsof ik u een nieuw gebod schrijf, maar een gebod dat wij vanaf het begin gehad hebben: dat wij elkaar zouden liefhebben. ⁶ En dit is de liefde: dat wij zouden wandelen in overeenstemming met Zijn geboden. Dit is het gebod zoals jullie vanaf het begin gehoord hebben, opdat jullie erin zouden wandelen; ⁷ want velen die misleiden zijn uitgegaan de wereld in, die niet belijden dat Jezus Christus kwam in het vlees. Deze is de misleidende en de antichrist. ⁸ Kijk uit voor julliezelf, opdat jullie niet verliezen waarvoor jullie gewerkt hebben, maar jullie vol loon zouden krijgen.

4. 3Joh 1:4. 5. Joh 13:34. 6. Joh 14:15. 7. 1Joh 4:1.

Blijven in het onderwijs

⁹ Eenieder die voorgaat en niet blijft in het onderwijs van Christus heeft God niet. Wie blijft in het onderwijs, deze heeft zowel de Vader als de Zoon. ¹⁰ Indien iemand tot jullie komt en niet dit onderwijs brengt, neem hem niet jullie woonhuis in en zeg hem niet zich te verheugen. ¹¹ Want wie hem zegt zich te verheugen neemt deel aan zijn boze werken. ¹² Veel hebbend om jullie te schrijven heb ik de bedoeling dit niet via papier en inkt te doen, maar ik hoop naar jullie toe te komen en van mond tot mond te spreken, opdat jullie vreugde vervuld zou zijn. ¹³ U groeten de kinderen van uw uitgekozen zuster.

9. 1Joh 2:23.

3 Johannes

1 ¹ De oudste aan Gajus, de geliefde, die ik in waarheid liefheb.

Gajus

² Geliefde, ik wens jou aangaande alles voorspoedig en gezond te zijn, zoals jouw ziel voorspoedig is. ³ Want ik was zeer verheugd terwijl broeders kwamen en getuigden over jouw waarheid, zoals jij in waarheid wandelt. ⁴ Ik heb geen grotere vreugde dan dit, dat ik hoor dat mijn kinderen in de waarheid wandelen.

⁵ Geliefde, je handelt trouw in wat je ook maar verricht voor de broeders, en dit voor gasten, ⁶ die getuigen over jouw liefde voor de gemeente, voor wie jij uitstekend zal handelen door hen vooruit te zenden op een God waardige manier, ⁷ want zij zijn voor de Naam uitgegaan, niets nemend van hen die van de natien zijn. ⁸ Wij zijn dan verschuldigd de zodanigen op te nemen, opdat wij medewerkers worden voor de waarheid.

4. 2Joh 1:4. 7. Mat 10:5.

Diotrefes en Demetrius

⁹ Ik heb een enkel ding aan de gemeente geschreven, maar hij die van hen graag de eerste is, Diotrefes, accepteert ons niet. ¹⁰ Derhalve, ingeval ik zou komen, zal ik hem herinneren aan zijn werken die hij doet, met boze woorden roddelend over ons, en alsof hieraan niet voldoende hebbend accepteert hij evenmin de broeders, en wie die bedoeling wel heeft belet hij en werpt hij uit de gemeente.

¹¹ Geliefde, volgt het kwade niet na maar het goede. Wie goed doet is uit God; wie kwaad doet heeft God niet gezien. ¹² Over Demetrius is getuigd door allen, en door de waarheid zelf; ja, ook wij getuigen, en je weet dat ons getuigenis waar is. ¹³ Ik had veel aan jou te schrijven, maar ik wil niet door inkt en riet aan jou schrijven. ¹⁴ Ik hoop echter jou meteen waar te nemen, en wij zullen dan van mond tot mond spreken.

Vrede voor jou! Jou groeten de vrienden. Groet de vrienden bij naam.

9. Luc 9:46. 14. 2Joh 1:12.

Judas

1 ¹ Judas, een slaaf van Jezus Christus, een broeder echter van Jakobus, aan de geroepenen, geliefd in God de Vader en bewaard door Jezus Christus.

² Moge barmhartigheid en vrede en liefde voor jullie vermeerderd worden.

1. Joh 14:23; 17:12.

Oneerbiedigen die losbandigheid brengen en Jezus Christus loochenen

³ Geliefden, alle ijver gevend jullie te schrijven aangaande onze gemeenschappelijke redding en leven, heb ik de noodzaak jullie te schrijven, jullie aansprekend te strijden voor het geloof dat eenmaal overgegeven is aan de heiligen. ⁴ Want sommige mensen zijn naar binnen geglipt, die oudtijds tevoren opgeschreven zijn voor dit oordeel – oneerbiedigen, de genade van onze God overplaatsend naar losbandigheid, en onze enige Eigenaar en Heer, Jezus Christus, loochenend.

⁵ Nu heb ik de bedoeling jullie eraan te herinneren, jullie die eenmaal alles wisten, dat de Heer, toen Hij het volk eerst uit het land Egypte redde, ten tweede de niet gelovenden om deed komen. ⁶ Daarnaast heeft Hij boodschappers, die hun eigen begin niet bewaarden maar hun eigen behuizing achterlieten, tot het oordeel van de grote dag met onwaarneembare boeien onder pikdonkerte bewaard. ⁷ Zoals Sodom en Gomorra en de steden om hen heen, die een manier gelijk aan dezen buitengewoon hoereerden en achter andersoortig vlees aan gingen, liggen zij voor ons als toonbeeld, de gerechtigheid van vuur gedurende de tijdperken ondervindend.

⁸ Evenwel, ook dezen die dromen bevullen inderdaad evenzo het vlees, maar wijzen heerschappij af en lasteren heerlijkheden. ⁹ Toen echter Michaël, de vorst van boodschappers, twistend met de tegenwerker, discussieerde over het lichaam van Mozes, durfde hij geen lasterlijk oordeel over hem te brengen, maar hij zei "Moge de Heer jou berispen!" ¹⁰ Dezen lasteren echter inderdaad al wat zij niet kennen, alles waarmee ze echter natuurlijk bekend zijn, zoals de redeloze dieren, daarin zijn zij verdorven.

¹¹ Wee hen, want zij zijn de weg van Kaïn gegaan, en in de dwaling van het loon van Bileam zijn zij uitgegoten, en in de tegenspraak van Korach zijn zij omgekomen.

¹² Dezen zijn de raffen in jullie liefdesmalen, onbevreesd brassend, zichzelf hoedend; wolken zonder water, door winden wegdragen; onvruchtbare verdroide bomen, tweemaal gestorven, onworteld; ¹³ wilde golven van de zee; hun eigen schanden opschuimend; dwalende sterren; voor wie de pikdonkerte van de duisternis voor een tijdperk bewaard is. ¹⁴ Ook Henoch echter, die zevende is vanaf Adam, heeft

geprofeteerd, zeggend: "Zie, de Heer is gekomen te midden van Zijn tienduizend heiligen ¹⁵ om oordeel te houden tegen allen, en alle oneerbiedigen aan te tonen verkeerd te zitten betreffende al hun werken van oneerbiedigheid waarin zij oneerbiedig zijn geweest, en betreffende alle harde woorden die oneerbiedige zondaren tegen Hem gesproken hebben." ¹⁶ Deze zijn morrenden, beklagers, die in overeenstemming met hun begeerten gaan, en hun mond spreekt hoogdravend, iemands voorkomen bewonderend ten gunste van eigen nut.

4. 2Pet 2:1-3. 5. Num 26:64-65. 6. 2Pet 2:4. 7. 2Pet 2:6. 9. Deut 34:6; Zach 3:2. 11. Gen 4:3; Num 16:1-3,31-35. 13. Jes 57:20. 14. Deut 33:2. 16. Jak 1:14-15.

Bewaar jezelf

¹⁷ Jullie echter, geliefde, word herinnerd aan de uitspraken die tevoren verklaard zijn door de afgevaardigden van onze Heer Jezus Christus, ¹⁸ dat zij tot jullie zeiden: "In het laatste van de tijd zullen er spotters komen die in overeenstemming met hun eigen begeerten van oneerbiedigheid gaan." ¹⁹ Dezen zijn het die isoleren, ziels zijn en de geest niet hebben. ²⁰ Jullie echter, geliefden, jezelf opbouwend in jullie heiligste geloof, biddend in de heilige geest, ²¹ bewaar jezelf in de liefde van God, uitziend naar de barmhartigheid van onze Heer Jezus Christus voor leven gedurende de tijdperken. ²² En voor wie inderdaad twijfelen, wees barmhartig, ²³ red echter anderen, hen uit het vuur wegrukkend, wees echter anderen barmhartig met vrees, zelfs het onderkleed hatend dat door het vlees bevlekt is. ²⁴ Hem echter Die jullie kan bewaken zonder struikelen en smetteloos doen staan voor het aangezicht van Zijn heerlijkheid, in gejuich, ²⁵ de enige God, onze Redder, door Jezus Christus onze Heer, zij heerlijkheid, majesteit, macht en autoriteit, voor het hele tijdperk en nu en tot in alle tijdperken! Amen.

17. 2Pet 3:1.

Openbaring

1 ¹ Onthulling van Jezus Christus, die God Hem gegeven heeft, om aan Zijn slaven te tonen wat moet gebeuren in snelheid; en Hij heeft het aangeduid, afgevaardigd hebbend door Zijn boodschapper aan Zijn slaaf, Johannes, ² die getuigt van het woord van God en het getuigenis van Jezus Christus, al wat hij waargenomen heeft. ³ Gelukkig hij die dit leest en zij die dit horen, het woord van de profetie, en bewaren wat erin geschreven staat, want de periode is nabij.

Aan de zeven gemeenten

⁴ Johannes, aan de zeven gemeenten die in Asia zijn: genade voor jullie en vrede van Hem Die is en Die was en Die komt, en van de zeven geesten die tegenover Zijn troon zijn, ⁵ en van Jezus Christus, de Trouwe Getuige, de Eerstgeborene van de doden en de Overste van de koningen van de aarde.

Hem Die ons liefheeft en ons losgemaakt heeft uit onze zonden in Zijn bloed ⁶ en ons een koninkrijk en priesters gemaakt heeft voor Zijn God en Vader, Hem zij de heerlijkheid en de macht voor de tijdperken van de tijdperken! Amen.

⁷ Zie, Hij komt met de wolken, en ieder oog zal Hem zien – ook wie Hem gestoken hebben – en zij zullen zich op de borst slaan over Hem, alle stammen van de aarde. Ja, amen!

⁸ "Ik ben de Alfa en de Omega," zegt de Heer God, Die is en Die was en Die komt, de Almachtige.

⁹ Ik, Johannes, jullie broeder en mededeelnemer in de verdrukking en het koninkrijk en de volharding in Jezus Christus, kwam op het eiland dat Patmos genoemd wordt, vanwege het woord van God en vanwege het getuigenis van Jezus Christus.

¹⁰ Ik kwam in geest in de dag van de Heer en hoorde achter mij een stem, luid als een bazuin, ¹¹ zeggend: "Wat je ziet, schrijf dat op in de boekrol en zend het aan de zeven gemeenten, naar Efeze en naar Smyrna en naar Pergamus en naar Tyatira en naar Sardes en naar Filadelfia en naar Laodicea."

¹² En ik keerde me om om de stem te zien die met mij sprak, en omgekeerd nam ik zeven gouden lamphouders waar, ¹³ en in het midden van de zeven lamphouders iemand gelijk een zoon van een mens, een voetenreikend gewaad aangedaan hebbend en omgord bij de borst met een gouden gordel. ¹⁴ Zijn hoofd nu en haren waren wit als witte wol, als sneeuw, en Zijn ogen als een vuurvlam, ¹⁵ en Zijn voeten waren gelijk aan koperbrons, als in een oven gloeiend geworden, en Zijn stem was als het geluid van vele wateren. ¹⁶ En Hij had in Zijn rechterhand zeven sterren, en

uit Zijn mond kwam een tweesnijdend scherp zwaard, en Zijn aanblik was als de zon die schijnt in haar kracht.

¹⁷ En toen ik Hem waargenomen had viel ik als dood voor Zijn voeten. En Hij plaatste Zijn rechterhand op mij, zeggend: "Wees niet bevreesd, Ik ben de Eerste en de Laatste ¹⁸ en de Levende: en Ik was dood, en zie, Ik ben levend voor de tijdperken van de tijdperken (Amen!), en Ik heb de sleutels van de dood en van de onderwereld.

¹⁹ Schrijf dan op wat je waargenomen hebt en wat zij zijn, en wat op het punt staat te gebeuren na deze dingen: ²⁰ de geheimenis van de zeven sterren die jij waargenomen hebt in Mijn rechterhand en de zeven gouden lamphouders. De zeven sterren zijn boodschappers van de zeven gemeenten en de zeven lamphouders zijn zeven gemeenten.

7. Dan 7:13; Mat 27:49. 8. Jes 41:4. 14. Dan 7:9. 17. Dan 8:18.

Aan Efeze

² ¹ Schrijf aan de boodschapper van de gemeente in Efeze: 'Dit nu zegt Hij die de zeven sterren vasthoudt in Zijn rechterhand, Die wandelt in het midden van de zeven gouden lamphouders:

² "Ik ken jouw werken en jouw moeite en jouw volharding, en dat je kwade mensen niet kunt verdragen, en hen beproefde die van zichzelf zeggen dat ze afgevaardigden zijn, en zij zijn het niet, en jij vond dat zij vals waren; ³ en je hebt volharding, en je hebt vanwege Mijn naam verdragen en je bent niet moe geworden. ⁴ Maar Ik heb tegen jou dat jij jouw eerste liefde verlaten hebt. ⁵ Herinner je dan waarvandaan je gevallen bent en heb berouw en doe je eerdere werken. Indien je dat echter niet doet, kom Ik naar jou en zal Ik de lamphouder van jou weg bewegen, uit zijn plaats, indien jij geen berouw hebt. ⁶ Maar dit heb je, dat je de werken haat van de Nicolaïeten, die Ik ook haat.

⁷ Wie een oor heeft, laat hij horen wat de geest zegt tot de gemeenten.

Aan wie overwint, aan hem zal Ik te eten geven van het hout van het leven, dat in het midden van het paradijs van God is."

7. 22:14; Gen 2:9; 3:22.

Aan Smyrna

⁸ En schrijf aan de boodschapper van de gemeente in Smyrna: 'Dit nu zegt de Eerste en de Laatste, Die dood was en leeft:

⁹ "Ik ken jouw werken en de verdrukking en de armoede (maar jij bent rijk) en de lastering van hen die zeggen dat zij zelf Joden zijn, en zij zijn het niet, maar zijn de

synagoge van de Satan. ¹⁰ Vrees niets wat jij op het punt staat te lijden. Zie, de tegenwerker staat op het punt enigen uit jullie in de gevangenis te werpen, opdat jullie beproefd worden, en jullie zullen een verdrukking van tien dagen hebben. Wordt trouw tot de dood, en Ik zal aan jou de krans van het leven geven.

¹¹ Wie een oor heeft, laat hij horen wat de geest zegt tot de gemeenten. Wie overwint zal in geen geval schade berokkend worden door de tweede dood." ' 8. 1:5,18. 9. Rom 2:29.

Aan Pergamum

¹² En schrijf aan de boodschapper van de gemeente in Pergamus: 'Dit nu zegt Hij Die het tweesnijdende scherpe zwaard heeft:

¹³ "Ik weet waar jij woont – waar de troon van de Satan is – en jij houdt Mijn naam vast en jij hebt Mijn geloof niet geloofend in de dagen waarin Antipas, Mijn trouwe getuige, gedood werd bij jullie, waar de Satan woont. ¹⁴ Maar Ik heb tegen jou een paar dingen: dat jij daar hen hebt die het onderwijs van Bileam vasthouden, dat hij onderwees aan Balak, een strik werpend voor het aangezicht van de zonen van Israël om afgodenoffers te eten en te hoereren. ¹⁵ Zo heb ook jij hen die het onderwijs van de Nicolaiëten evenzo vasthouden. ¹⁶ Heb dan berouw. Indien je dat echter niet doet, kom Ik vlug naar jou en zal Ik met hen slag leveren met het zwaard van Mijn mond.

¹⁷ Wie een oor heeft, laat hij horen wat de geest zegt tot de gemeenten. Aan wie overwint, aan hem zal Ik van het verborgen manna geven, en Ik zal aan hem een witte kiezelsteen geven, en op die kiezelsteen is een nieuwe naam geschreven, die niemand waargenomen heeft behalve hij die hem neemt." '

14. Num 31:16; 2Pet 2:15; Jud 1:11. 17. Exo 16:33.

Aan Tyatira

¹⁸ En schrijf aan de boodschapper van de gemeente in Tyatira: 'Dit nu zegt de Zoon van God, Die Zijn ogen als een vuurvlam heeft en Zijn voeten gelijk koperbrons:

¹⁹ "Ik ken jouw werken en de liefde en het geloof en de dienst en jouw volharding, en jouw laatste werken zijn meer dan de eersten. ²⁰ Maar Ik heb veel tegen jou: dat jij jouw vrouw, Izebel, vergeven hebt, die zelf zegt een profetes te zijn, en zij onderwijst en brengt Mijn slaven tot dwaling om te hoereren en afgodenoffers te eten. ²¹ En Ik heb haar tijd gegeven opdat zij berouw zou hebben, en zij wil geen berouw hebben van haar hoererij. ²² Zie, Ik zal haar in een ledikant werpen en zij die met haar echtbreuk plegen in een grote verdrukking, indien zij geen berouw zullen

hebben van hun werken. ²³ En haar kinderen zal Ik doden met de dood, en alle gemeenten zullen merken dat **Ik het ben** Die nieren en harten navors, en Ik zal aan jullie geven, ieder naar jullie werken. ²⁴ Tot jullie nu zeg Ik, tot de overigen in Tyatira, al wie niet dit onderwijs hebben, die niet de diepe dingen van de Satan kennen, zoals zij zeggen: Ik zal niet een andere last op jullie werpen. ²⁵ Bovendien, wat jullie hebben, houd dat vast, tot dat moment dat Ik ook maar zou aankomen.

²⁶ En wie overwint en bewaart tot de voltooiing van Mijn werken, aan hem zal Ik autoriteit over de natiën geven; ²⁷ en hij zal hen hoeden met een ijzeren roede, zoals de voorwerpen, het pottenbakkerswerk, verpletterd worden, zoals ook Ik bij Mijn Vader heb ontvangen. ²⁸ En Ik zal hem de morgenster geven.

²⁹ Wie een oor heeft, laat hij horen wat de geest zegt tot de gemeenten." '

18. 1:14-15. 23. Jer 17:10. 27. Psa 2:8-9.

Aan Sardes

3 ¹ En schrijf aan de boodschapper van de gemeente in Sardes: 'Dit nu zegt Hij Die de zeven geesten van God en de zeven sterren heeft: "Ik ken jouw werken, dat jij de naam hebt dat je leeft, en je bent dood. ² Word wakend en maak de overigen standvastig die op het punt stonden te sterven, want Ik heb jouw werken niet compleet gevonden voor het aangezicht van Mijn God. ³ Herinner je dan hoe je ontvangen hebt en gehoord hebt, en bewaar het en heb berouw! Ingeval jij dan niet zou waken, dan zal Ik aankomen bij jou als een dief, en in geen geval zal jij weten welk uur Ik zal aankomen bij jou. ⁴ Maar jij hebt een paar namen in Sardes die niet hun bovenkleden verontreinigen, en zij zullen wandelen met Mij in witte kleden, omdat zij waardig zijn.

⁵ Wie overwint, deze zal omhuld worden in witte bovenkleden, en Ik zal in geen geval zijn naam uitwissen uit de boekrol van het leven, en Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader en voor het aangezicht van Zijn boodschappers.

⁶ Wie een oor heeft, laat hij horen wat de geest zegt tot de gemeenten." '

5. Mat 10:32.

Filadelfia

⁷ En schrijf aan de boodschapper van de gemeente in Filadelfia: 'Dit nu zegt de Waarachtige, de Heilige Die de sleutel van David heeft en Die opent en niemand zal het sluiten, en sluit en niemand zal het openen:

⁸ "Ik ken jouw werken, zie, Ik heb voor jouw aangezicht een geopende deur gegeven die niemand kan sluiten, omdat jij een beetje kracht hebt en Mijn woord bewaard en

Mijn naam niet geloofchend hebt. ⁹ Zie, Ik heb sommigen uit de synagoge van de Satan gegeven (die zeggen dat zij zelf Joden zijn, en zij zijn het niet, maar zij liegen) – zie, Ik zal hen maken dat zij zullen aankomen en zich neerwerpen voor jouw voeten, en zij zullen weten dat Ík jou liefheb. ¹⁰ Omdat jij het woord van Mijn volharding bewaart, zal ook Ík jou bewaren voor het uur van de beproeving die op het punt staat te komen over de gehele bewoonde wereld, om die op de aarde wonen te beproeven. ¹¹ Ik kom vlug, houd vast wat je hebt, opdat niemand jouw krans zou nemen.

¹² Wie overwint, hem zal Ik een zuil maken in de tempel van Mijn God, en in geen geval zou hij er nog uit komen, en Ik zal op hem de naam van Mijn God schrijven en de naam van de stad van Mijn God, van het nieuwe Jeruzalem dat afdaalt uit de hemel vanaf Mijn God, en Mijn nieuwe naam.

¹³ Wie een oor heeft, laat hij horen wat de geest zegt tot de gemeenten." "

¹⁴ En schrijf aan de boodschapper van de gemeente in Laodicea: 'Dit nu zegt de Amen, de trouwe en waarachtige Getuige en het begin van de schepping van God:

¹⁵ "Ik ken jouw werken, dat jij noch koel bent noch ziedendheet. Och, dat jij koel was of ziedendheet! ¹⁶ Omdat jij zo lauw bent en jij noch ziedendheet bent noch koel, sta Ik op het punt jou uit te braken uit Mijn mond. ¹⁷ Omdat jij zegt: 'Ik ben rijk' en 'Ik heb me verrijkt' en 'Ik heb aan niets behoefte', en jij niet waargenomen hebt dat jij de ellendige bent en de erbarmelijke en arme en blinde en naakte, ¹⁸ raad Ik jou aan bij Mij goud te kopen dat gegloeid heeft in het vuur, opdat jij rijk zou zijn, en witte bovenkleden, opdat jij omhuld zou zijn en de schande van jouw naaktheid niet openbaar gemaakt zou worden, en ogenzalf om jouw ogen te bestrijken, opdat jij zou zien.

7. Jes 22:22. 10. 2Pet 2:9. 12. 21:10. 17. 1Kor 4:8.

Aan Laodicea

¹⁹ Allen van wie Ík ook maar houd toon ik aan verkeerd te zitten en voed Ik op. Wees dan geestdriftig en heb berouw! ²⁰ Zie, Ik sta aan de deur en klop; ingeval iemand Mijn stem hoort en de deur opent, zal Ik ook binnenkomen bij hem en de hoofdmaaltijd houden met hem, en hij met Mij.

²¹ Wie overwint, aan hem zal Ik geven te gaan zitten met Mij op Mijn troon, zoals Ík ook overwonnen heb en met Mijn Vader op Zijn troon gezeten ben.

²² Wie een oor heeft, laat hij horen wat de geest zegt tot de gemeenten." " "

21. Mat 19:28.

De vierentwintig oudsten en de vier dieren

⁴ ¹ Na deze dingen nam ik waar, en zie, een geopende deur in de hemel, en zie, het eerste geluid dat ik hoorde was als van een bazuin, sprekend met mij, zeggend: "Kom omhoog, hier heen, en Ik zal aan jou tonen wat moet gebeuren na deze dingen."

² En terstond kwam ik in de geest, en zie, een troon bevond zich in de hemel, en op de troon zat Iemand. ³ En Die zat was in het aanzien gelijk aan steen, aan jaspis en carneool, en een regenboog rondom de troon was in het aanzien evenzo als smaragden.

⁴ En rondom de troon waren vierentwintig tronen, en op de vierentwintig tronen zaten oudsten, omhuld in witte bovenkleden, en op hun hoofden gouden kransen.

⁵ En uit de troon kwamen bliksemlichten en geluiden en donders. En zeven vuurtoortsen brandden tegenover de troon, dat zijn de zeven geesten van God. ⁶ En voor de troon was het als een glazen zee, gelijk kristal.

En in het midden van de troon en rondom de troon waren vier dieren boordevol met ogen, van voren en achter. ⁷ En het eerste dier was gelijk aan een leeuw, en het tweede dier gelijk aan een kalf, en het derde dier had het aangezicht zoals een gelijk aan een mens, en het vierde dier was gelijk aan een vliegende adelaar. ⁸ En de vier dieren, iederéén van hen, hadden elk zes vleugels, rondom en vanbinnen waren zij boordevol met ogen.

En rust hadden zij niet, dag en nacht, zeggend:

Heilig! Heilig! Heilig!

Heer God de Almachtige,

Die was en Die is en Die komt!"

⁹ En wanneer de dieren ook maar heerlijkheid en eer en dank zullen geven aan Hem Die zit op de troon, Die leeft voor de tijdperken van de tijdperken (Amen!), ¹⁰ zullen ook de vierentwintig oudsten vallen voor het aangezicht van Hem Die zit op de troon, en zij zullen Hem aanbidden Die leeft voor de tijdperken van de tijdperken (Amen!), en werpen hun kransen voor de troon, zeggend:

¹¹ "Waardig bent U Heer, onze Heer en God,

om de heerlijkheid en de eer en de kracht te ontvangen,

omdat Ú alle dingen geschapen hebt, En door Uw wil waren zij er, en zijn geschapen."

3. Gen 9:9-17; Eze 1:28. 5. 1:4. 7. Eze 1:10.

De verzegelde boekrol en het Lammetje

⁵ ¹ En ik nam aan de rechterhand van Hem Die zit op de troon een boekrol waar, beschreven van voren en achteren, en verzegeld met zeven zegels. ² En ik nam een sterke boodschapper waar, verkondigend met luide stem: "Wie is waardig om de boekrol te openen en haar zegels los te maken?" ³ En niemand in de hemel noch op de aarde noch onder de aarde kon de boekrol openen noch haar bekijken. ⁴ En ik weende zeer dat niemand waardig gevonden werd de boekrol te openen noch haar te bekijken. ⁵ En één van de oudsten zei tot mij: "Ween niet, zie, de Leeuw uit de stam van Juda, de Wortel van David, heeft overwonnen om de boekrol te openen en haar zeven zegels los te maken."

⁶ En ik nam in het midden van de troon en van de vier dieren en in het midden van de oudsten een Lammetje waar, staand als geslacht, zeven hoornen en zeven ogen hebbend, wat de zeven geesten van God zijn, afgevaardigd naar de hele aarde. ⁷ En Het kwam en heeft de rol genomen uit de rechterhand van Hem Die zit op de troon. ⁸ En toen Het de boekrol nam, vielen de vier dieren en de vierentwintig oudsten voor het aangezicht van het lammetje, ieder een harp en gouden schalen hebbend boordevol van reukwerk, wat de gebeden zijn van de heiligen. ⁹ En zij zongen een nieuw lied, zeggend:

"Waardig bent U om de boekrol te nemen en haar zegels te openen,
omdat U geslacht bent en ons gekocht hebt voor God met Uw bloed,
uit iedere stam en taal en volk en natie.

¹⁰ En U maakt hen voor onze God een koninkrijk en priesterambt,
en zij zullen heersen over de aarde."

¹¹ En ik nam waar, en ik hoorde iets als een geluid van vele boodschappers rondom de troon, en van de dieren en van de oudsten, en hun getal was tienduizend van tienduizenden en duizend van duizenden, ¹² zeggend met een luide stem:

"Waardig is het Lammetje dat geslacht is
om te ontvangen de kracht en rijkdom en wijsheid en sterkte
en eer en heerlijkheid en zegen!"

¹³ En ieder schepsel dat in de hemel en op de aarde en onder de aarde en op de zee is en alles in hen hoorde ik ook, zeggend:

"Hem Die zit op de troon,
het Lammetje,
zij de zegen en de eer en de heerlijkheid en de macht
voor de tijdperken van de tijdperken!"

¹⁴ En de vier dieren zeiden: "Amen!", en de oudsten vielen en aanbaden.

Het eerste tot het zesde zegel

6 ¹ En ik nam waar, toen het lammetje één van de zeven zegels geopend had, en ik hoorde één van de vier dieren, zeggend als met het geluid van de donder: "Kom!"

² En ik nam waar, en zie, een wit paard, en hij die erop zit had een boog, en hem werd een krans gegeven, en hij ging overwinnend uit, opdat hij ook zou overwinnen.

³ En toen Het het tweede zegel opende, hoorde ik het tweede dier, zeggend: "Kom!"

⁴ En een ander paard ging uit, vuurrood, en hem die erop zat werd gegeven de vrede te nemen van de aarde, en dat zij elkaar zullen slachten. En aan hem werd een groot zwaard gegeven.

⁵ En toen Het het derde zegel opende, hoorde ik het derde dier, zeggend: "Kom!" En ik nam waar, en zie, een zwart paard, en hij die erop zat had een juk in zijn hand.

⁶ En ik hoorde iets als een stem in het midden van de vier dieren, zeggend: "Een dagrantsoen graan voor een denarius en drie dagrantsoenen gerst voor een denarius, en de olijfolie en de wijn zou jij geen schade berokkenen!"

⁷ En toen Het het vierde zegel opende, hoorde ik de stem van het vierde dier, zeggend: "Kom!" ⁸ En ik nam waar, en zie, een groen paard, en hij die erbovenop zat, zijn naam is de Dood, en de onderwereld volgde hem. En hem werd autoriteit gegeven over het vierde van de aarde, om te doden met het zwaard en met hongersnood en met de dood en door de wilde beesten van de aarde.

⁹ En toen Het het vijfde zegel opende, nam ik onder het altaar de zielen waar van hen die geslacht zijn vanwege het woord van God en vanwege het getuigenis dat zij hadden. ¹⁰ En zij schreeuwden met luide stem, zeggend: "Tot wanneer, Eigenaar, de Heilige en Waarachtige, oordeelt U en wreekt U ons bloed niet aan hen die op de aarde wonen?" ¹¹ En hen werd ieder een wit gewaad gegeven, en het werd uitgesproken tot hen dat zij nog een korte tijd zouden rusten tot hun aantal vervuld zal worden door hun medeslaven en hun broeders, die op het punt staan gedood te worden zoals ook zij.

¹² En ik nam waar toen Het het zesde zegel opende, en een grote beving vond plaats, en de zon werd zwart als haren zakkengoed en de maan werd geheel als bloed, ¹³ en de sterren van de hemel vielen op de aarde zoals een vijgenboom haar onrijpe vijgen afwerpt, schuddend door een grote wind.

¹⁴ En de hemel week als een oprollende boekrol, en iedere berg en ieder eiland werd van zijn plaats bewogen. ¹⁵ En de koningen van de aarde en de magnaten en de krijgtribunen en de rijken en de sterken en iedere slaaf en vrije verborgen zichzelf in de spelonken en in de rotsen van de bergen. ¹⁶ En zij zeiden tot de bergen en de rotsen: "Val op ons en verberg ons voor het aangezicht van Hem Die zit op de troon

en voor de toorn van het Lammetje, ¹⁷ want de grote dag van Zijn toorn is gekomen, en wie kan standhouden?"

1. 4:7. 4. Mat 24:6-7; Eze 14:21. 13. Mat 24:29. 14. Psa 102:26; Jes 34:4. 15. Jes 2:10,19,21. 16. Luc 23:30. 17. Jes 13:9-14; Hos 10:8; Jol 2:11,31.

De verzegelden uit Israël

7 ¹ En hierna nam ik vier boodschappers waar, staand op de vier hoeken van de aarde, de vier winden van de aarde vasthoudend, opdat er geen wind zou waaien over de aarde, noch over de zee, noch over iedere boom.

² En ik nam een andere boodschapper waar, omhoogkomend vanaf het opgaan van de zon, het zegel van de levende God hebbend, en hij schreeuwde met een luide stem tot de vier boodschappers, aan wie het voor hen gegeven werd de aarde en de zee schade te berokkenen, ³ zeggend: "Jullie zouden niet de aarde schade berokkenen, ook niet de zee en ook niet de bomen, totdat we de slaven van onze God verzegeld hebben op hun voorhoofden." ⁴ En ik hoorde het getal van hen die verzegeld waren: honderdvierenveertigduizend die verzegeld waren uit iedere stam van de zonen van Israël. ⁵ Uit de stam Juda, twaalfduizend die verzegeld waren. Uit de stam Ruben, twaalfduizend. Uit de stam Gad, twaalfduizend. ⁶ Uit de stam Aser, twaalfduizend. Uit de stam Naftali, twaalfduizend. Uit de stam Manasse, twaalfduizend. ⁷ Uit de stam Simeon, twaalfduizend. Uit de stam Levi, twaalfduizend. Uit de stam Issaschar, twaalfduizend. ⁸ Uit de stam Zebulon, twaalfduizend. Uit de stam Jozef, twaalfduizend. Uit de stam Benjamin, twaalfduizend die verzegeld waren.

1. Jer 49:36; Dan 7:2.

Een grote schare uit alle stammen en volken en talen

⁹ Na deze dingen nam ik waar, en zie, een grote schare die niemand tellen kon uit iedere natie en alle stammen en volken en talen, staand voor de troon en voor het aangezicht van het Lammetje, omhuld met witte gewaden en palmtakken in hun handen. ¹⁰ En zij schreeuwen met luide stem, zeggend:

"De redding is van onze God,
Die zit op de troon,
en van het Lammetje!"

¹¹ En alle boodschappers stonden rondom de troon en de oudsten en de vier dieren. En zij vielen voor de troon op hun aangezicht en aanbaden God, ¹² zeggend: "Amen! De zegen en de heerlijkheid en de wijsheid en de dank en de eer en de kracht en de

sterkte zij onze God voor de tijdperken van de tijdperken. Amen!" ¹³ En één van de oudsten antwoordde, zeggend tot mij: "Dezen die omhuld zijn met witte gewaden, wie zijn zij, en waarvandaan zijn zij gekomen?" ¹⁴ En ik heb uitgesproken tot hem: "Mijn heer, ú weet het!" En hij zei tot mij: "Dezen zijn zij die komen uit de grote verdrukking. En zij hebben hun gewaden gespoeld en ze wit gemaakt in het bloed van het Lammetje. ¹⁵ Derhalve zijn zij tegenover de troon van God en dienen Hem, dag en nacht in Zijn tempel. En Hij Die zit op de troon zal Zijn tent opslaan over hen. ¹⁶ Zij zullen geen honger meer hebben, ook zullen zij geen dorst meer hebben; zelfs geen zon zou op hen vallen, ook totaal geen hitte, ¹⁷ omdat het Lammetje Dat in het midden van de troon is hen zal hoeden en hen zal gidsen naar waterbronnen van leven, en God zal iedere traan uitwissen uit hun ogen."

16. Jes 49:10. 17. 5:6; Jes 25:8.

Het zevende zegel

8 ¹ En toen Het het zevende zegel opende, kwam er een zwijgen in de hemel, ongeveer een half uur.

² En ik nam de zeven boodschappers waar die voor het aangezicht van God staan, en aan hen werden zeven bazuinen gegeven.

³ En een andere boodschapper kwam en stond bij het altaar, een gouden wierookvat hebbend, en aan hem werd veel reukwerk gegeven, opdat hij dat zal geven, met de gebeden van alle heiligen, op het gouden altaar dat voor het aangezicht van de troon staat. ⁴ En de rook van het reukwerk met de gebeden van de heiligen steeg op uit hand van de boodschapper voor het aangezicht van God. ⁵ En de boodschapper heeft het wierookvat genomen en hij maakte het boordevol van het vuur van het altaar en wierp het op de aarde, en er kwamen donders en stemmen en bliksemlichten en een beving.

4. Luc 1:10; Psa 141:2.

De eerste tot de zesde bazuin

⁶ En de zeven boodschappers die de zeven bazuinen hebben maakten zichzelf gereed opdat zij zouden bazuinen.

⁷ En de eerste bazuinde, en er kwam hagel en vuur vermengd met bloed, en het werd geworpen op de aarde, en het derde van de aarde werd verbrand, en het derde van de bomen werd verbrand, en al het groene gras werd verbrand.

⁸ En de tweede boodschapper bazuinde, en iets als een grote berg, brandend met vuur, werd in de zee geworpen, en het derde van de zee werd bloed, ⁹ en het derde

van de schepselen die in de zee waren, die een ziel hebben, stierf, en het derde van de schepen verging.

¹⁰ En de derde boodschapper bazuinde, en uit de hemel viel een grote ster, brandend als een toorts, en viel op het derde van de rivieren en op de bronnen van de wateren.

¹¹ En de naam van de ster wordt Alsem genoemd. En het derde van de wateren werd tot alsem, en velen van de mensen stierven door de wateren, omdat zij bitter gemaakt waren.

¹² En de vierde boodschapper bazuinde, en het derde van de zon en het derde van de maan en het derde van de sterren werd getroffen, opdat het derde van hen duister gemaakt zou worden, en de dag niet zichtbaar zou worden tijdens een derde ervan, en de nacht evenzo.

¹³ En ik nam waar en hoorde één adelaar, vliegend in de middenhemel, zeggend met luide stem: "Wee, wee, wee die op de aarde wonen voor het overige klinken van de bazuinen van de drie boodschappers die op het punt staan te bazuinen!"

⁹ ¹ En de vijfde boodschapper bazuinde, en ik nam een ster waar, uit de hemel gevallen op de aarde, en aan hem werd de sleutel gegeven van de put van de afgrond. ² En hij opende de put van de afgrond, en rook steeg op uit de put als rook van een grote oven, en de zon en de lucht werden duister gemaakt door de rook van de put. ³ En uit de rook kwamen sprinkhanen op de aarde, en aan hen werd autoriteit gegeven zoals de scorpioenen van de aarde autoriteit hebben. ⁴ En er werd uitgesproken tot hen dat zij niet het gras van de aarde, noch al het groen, noch iedere boom schade zouden berokken, behalve de mensen die niet het zegel van God hebben op hun voorhoofden. ⁵ En hen werd gegeven dat zij hen niet zouden doden, maar dat zij vijf maanden gekweld zullen worden, en hun kwellen is als het kwellen van een scorpion, wanneer hij een mens treft. ⁶ En in die dagen zullen de mensen de dood zoeken en hem in geen geval vinden. En zij zullen begeren te sterven, en de dood vlucht van hen. ⁷ En de gelijkenis van de sprinkhanen is gelijk paarden, gereedgemaakt voor de veldslag, en op hun hoofden iets als kransen, gelijk goud, en hun aangezichten zijn als aangezichten van mensen, ⁸ en zij hadden haren als de haren van vrouwen en hun tanden waren als die van leeuwen. ⁹ En zij hadden pantsers als ijzeren pantsers, en het geluid van hun vleugels was als het geluid van veel wagens en paarden, de veldslag in rennend. ¹⁰ En zij hebben staarten gelijk scorpioenen, en prikkels, en in hun staarten zit hun autoriteit de mensen vijf maanden schade te berokkenen. ¹¹ Zij hebben over hen een koning, de boodschapper van de afgrond. Zijn Hebreeuwse naam is Abaddon, en in het Grieks heeft hij de naam Apollyon.

¹² De eerste wee is voorbijgegaan, zie, nog twee weeën komen na deze dingen.

¹³ En de zesde boodschapper bazuinde, en ik hoorde één stem uit de hoornen van het gouden altaar dat voor het aangezicht van God staat, ¹⁴ zeggend tot de zesde boodschapper, die de bazuin heeft: "Maak de vier boodschappers los die gebonden zijn bij de grote rivier de Eufraat." ¹⁵ En de vier boodschappers werden losgemaakt, zij die gereedgemaakt waren voor het uur en de dag en de maand en het jaar, opdat zij het derde van de mensen zouden doden. ¹⁶ En het getal van de legers van de ruiters waren twintigduizend maal tienduizend – ik hoorde hun getal. ¹⁷ En zo nam ik de paarden waar in het visioen, en zij die er op zaten hadden vurige en amethisten en zwavelige pantsers, en de hoofden van de paarden waren als hoofden van leeuwen, en uit hun monden kwam vuur en rook en zwavel. ¹⁸ Door deze drie slagen werd het derde van de mensen gedood, door het vuur en de rook en de zwavel die uit hun monden kwam, ¹⁹ want de autoriteit van de paarden is in hun mond en in hun staarten, want hun staarten zijn gelijk slangen, hoofden hebbend, en met hen berokkenen zij schade. ²⁰ En de overigen van de mensen, die niet gedood werden in deze slagen, hadden toch geen berouw van de werken van hun handen – dat zij niet de demonen en de afgoden, de gouden en de zilveren en de koperen en de stenen en de houten, zullen aanbidden, die noch kunnen kijken, noch horen, noch wandelen – ²¹ en zij hadden geen berouw van hun moorden, noch van hun toverijen, noch van hun hoererij, noch van hun dieverijen.

6. Joz 6:4. 7. Exo 9:23; Psa 105:39. 2. Gen 19:28; Joël 2:10. 7. Joël 1:6; 2:4-10.

Het geopende boekrolletje

10 ¹ En ik nam een andere sterke boodschapper waar, afdalend uit de hemel, omhuld met een wolk, en de regenboog op zijn hoofd, en zijn aangezicht was als de zon en zijn voeten als zuilen van vuur, ² en hij had in zijn hand een geopend boekrolletje. En hij plaatste zijn rechtersoet op de zee, zijn linker echter op de aarde.

³ En hij schreeuwde met een luide stem, evenals een leeuw buldert.

En toen hij schreeuwde spraken de zeven donders met hun eigen stemmen. ⁴ En toen de zeven donders gesproken hadden stond ik op het punt te schrijven. En ik hoorde een stem uit de hemel, zeggend: "Verzegel wat de zeven donders gesproken hebben!", en: "Jij zou het niet opschrijven!"

⁵ En de boodschapper die ik waargenomen had, staand op de zee en op de aarde, hief zijn rechterhand naar de hemel, ⁶ en zwoer bij Hem Die leeft voor de tijdperken van de tijdperken, Die de hemel geschapen heeft en de dingen daarin, en de aarde en de dingen daarin, en de zee en de dingen daarin, dat er geen extra tijd meer zal zijn,

⁷ maar in de dagen van de stem van de zevende boodschapper, wanneer hij ook maar op het punt staat te bazuinen, wordt het geheimenis van God ten einde gebracht, zoals Hij als evangelie verkondigt aan Zijn eigen slaven en profeten.

⁸ En de stem die ik uit de hemel had gehoord sprak weer met mij en zei: "Ga heen, neem het geopende boekrolletje in de hand van de boodschapper die staat op de zee en op de aarde." ⁹ En ik ging naar de boodschapper toe, hem zeggend aan mij het boekrolletje te geven, en hij zegt tot mij: "Neem het en verslind het; en het zal jouw onderlijf bitter maken, maar in jouw mond zal het zoet zijn als honing." ¹⁰ En ik nam het boekrolletje uit de hand van de boodschapper en ik verslond het, en het was in mijn mond zoet als honing, en toen ik het gegeten had, werd mijn onderlijf bitter gemaakt. ¹¹ En zij zeiden tot mij: "Jij moet weer profeteren over volken en natiën en talen en vele koningen."

3. Jer 25:30. 9. Eze 3:1-4; Psa 119:103.

De twee getuigen

11 ¹ En aan mij werd een riet gegeven, gelijk een roede, en iemand zei: "Kom overeind en meet de tempel van God en het altaar en die er in aanbidden. ² En de hof buiten de tempel, werp hem buiten, en jij zou hem niet meten, omdat het werd gegeven aan de natiën, en zij zullen de heilig stad treden, tweeënvertig maanden.

³ En ik zal geven aan Mijn twee getuigen dat zij zullen profeteren, duizend tweehonderd zestig dagen, omhuld met zakkengoei." ⁴ Deze zijn de twee olijfbomen en de twee lamphouders die voor het aangezicht van de Heer van de aarde staan.

⁵ En indien iemand hen onrecht wil doen komt er vuur uit hun mond en dat verslindt hun vijand. En indien iemand hen onrecht wil doen, moet hij zo gedood worden. ⁶ Dezen hebben de autoriteit de hemel te sluiten opdat geen regen zou regenen in de dagen van hun profetenwoord, en zij hebben de autoriteit over de wateren om hen te veranderen in bloed en de aarde te treffen met iedere slag, zo dikwijls als zij ook maar zouden willen. ⁷ En wanneer zij ook maar hun getuigenis ten einde zouden brengen, zal het wilde beest dat omhoogkomt uit de afgrond met hen een veldslag houden en hen overwinnen en hen doden. ⁸ En hun lijken zullen op het plein zijn van de grote stad, die op geestelijke wijze Sodom en Egypte genoemd wordt, waarin ook hun Heer gekruisigd werd. ⁹ En zij uit de volken en stammen en tongen en natiën bekijken hun lijken drie en een halve dag, en zij laten niet toe dat hun lijken geplaatst worden in een grafkelder. ¹⁰ En die op de aarde wonen verheugen zich over hen en zijn blij, en zij zullen geschenken zenden aan elkaar, omdat deze twee profeten de bewoners op de aarde gekweld hebben. ¹¹ En na

drie en een halve dag kwam de geest van het leven uit God binnen in hen, en zij stonden op hun voeten, en een grote vrees viel over hen die ze aanschouwden.¹² En zij hoorden een luide stem uit de hemel, zeggend tot hen: "Kom omhoog, hier heen!", en zij gingen omhoog tot in de hemel in een wolk, en hun vijanden aanschouwden hen.¹³ En in dat uur vond een grote beving plaats, en het tiende van de stad viel, en in de beving werden zeventuizend namen van mensen gedood, en de overigen werden bevreesd, en zij gaven heerlijkheid aan de God van de hemel.

¹⁴ De tweede wee is voorbijgegaan, zie, de derde wee komt vlug!

1. Eze 40:3. 4. Zach 4:1-3. 5. 2Kon 1:9-12. 6. Jak 5:17; 1Kon 17:1; Exo 7:19. 7. Dan 7:21.

De zevende bazuin

¹⁵ En de zevende boodschapper bazuinde, en er kwamen grote geluiden in de hemel, zeggend: "Het koninkrijk van de wereld is van onze Heer en van Zijn Gezalfde geworden, en Hij zal heersen voor de tijdperken van de tijdperken! Amen."

¹⁶ En de vierentwintig oudsten die voor het aangezicht van God zitten op hun tronen vielen op hun aangezichten en zij aanbaden God,¹⁷ zeggend: "Wij danken U, Heer God de Almachtige, Die is en Die was, want U hebt Uw grote kracht verkregen en U heerst.¹⁸ En de natiën werden vertoornd, en Uw toorn is gekomen, en het moment van de doden om geoordeeld worden en het loon te geven aan Uw slaven, de profeten, en aan de heiligen, en aan die Uw naam vrezen, aan de kleinen en de groten, en om te verrotten wie de aarde verrotten."

¹⁹ En de tempel van God in de hemel werd geopend, en de ark van het verbond van God werd gezien in Zijn tempel, en er kwamen bliksemlichten en stemmen en donders en een beving en grote hagel.

15. Dan 2:44; 7:27; Zach 14:9. 18. Psa 2:1-2; 99:1.

De vrouw, de mannelijke zoon en de draak

12 ¹ En een groot teken werd gezien in de hemel: een vrouw omhuld met de zon, en de maan onder haar voeten, en op haar hoofd een krans van twaalf sterren.² En ze is zwanger en schreeuwt, weeën hebbend en gekweld wordend om te baren.

³ En een ander teken werd gezien in de hemel, en zie, een grote vuurrode draak, zeven hoofden en tien hoornen hebbend, en op zijn hoofden zeven diademen.⁴ En zijn staart sleepte het derde van de sterren van de hemel mee en wierp hen op de aarde. En de draak stond voor het aangezicht van de vrouw die op het punt stond te baren, opdat hij wanneer zij ook maar haar kind zou baren het zou verslinden.⁵ En zij baarde een mannelijke zoon, die op het punt staat alle natiën te hoeden met een

ijzeren roede. En haar kind werd weggerukt naar God en naar Zijn troon. ⁶ En de vrouw vluchtte de wildernis in, daar waar zij een plaats heeft, gereedgemaakt door God, opdat zij haar daar zouden voeden, duizend tweehonderdzesig dagen.

⁷ En er kwam een veldslag in de hemel, toen Michaël en zijn boodschappers slag leverden met de draak. En de draak en zijn boodschappers leverden slag, ⁸ en zij waren niet sterk genoeg voor hem, noch werd hun plaats nog gevonden in de hemel.

⁹ En de draak werd geworpen, de grote slang, die van oorsprong af de tegenwerker genoemd wordt en de Satan, die geheel de bewoonde wereld tot dwaling brengt. Hij werd geworpen op de aarde, en zijn boodschappers werden met hem mee geworpen.

¹⁰ En ik hoorde een luide stem in de hemel, zeggend: "Nu is de redding gekomen en de kracht en het koninkrijk van onze God en de autoriteit van Zijn Gezalfde, want de aanklager van onze broeders werd geworpen, hij die hen beschuldigde voor het aangezicht van onze God, dag en nacht. ¹¹ En zij hebben hem overwonnen door het bloed van het Lammetje en door het woord van hun getuigenis, en zij hebben niet hun ziel liefgehad, tot de dood toe. ¹² Derhalve, wees blij, hemelen en die er hun tent in opslaan! Wee de aarde en de zee, omdat de tegenwerker afgedaald is naar jullie toe, grote woede hebbend, wetend dat hij een korte periode heeft."

¹³ En toen de draak waarnam dat hij op de aarde geworpen was, vervolgde hij de vrouw die de mannelijke gebaard had. ¹⁴ En aan de vrouw werden de twee vleugels van de grote adelaar gegeven, opdat zij naar de wildernis zou vliegen, naar haar plaats, daar waar ze gevoed wordt, een periode en perioden en een halve periode, weg van het aangezicht van de slang. ¹⁵ En de slang wierp uit zijn mond water achter de vrouw aan, als een rivier, opdat hij haar door een stroom zou doen wegdragen.

¹⁶ En de aarde hielp de vrouw, en de aarde opende haar mond en slokte de rivier op die de draak uit zijn mond geworpen had. ¹⁷ En de draak werd vertoornd over de vrouw, en vertrok om een veldslag te houden met de overigen van haar zaad, die de geboden van God bewaren en het getuigenis van Jezus hebben.

5. 2:26-27; 19:15. 6. Jes 26:20; Hos 2:14. 14. Dan 7:25; 12:7.

Het wilde beest uit de zee

13 ¹ En hij stond op het zand van de zee. En ik nam een wild beest waar, omhoogkomend uit de zee, tien hoornen en zeven hoofden hebbend, en op zijn hoornen tien diademen, en op zijn hoofden lasterlijke namen. ² En het wilde beest dat ik waarnam was gelijk een wijfjespanter, en zijn voeten als van een beer, en zijn mond als de mond van een leeuw. En aan hem gaf de draak zijn kracht en zijn troon en grote autoriteit. ³ En één van zijn hoofden was als geslacht, tot de dood, en zijn

dodelijke slag werd genezen, en geheel de aarde verbaasde zich en ging achter het wilde beest aan. ⁴ En zij aanbaden de draak, omdat hij de autoriteit aan het wilde beest gegeven had. En zij aanbaden het wilde beest, zeggend: "Wie is gelijk aan het wilde beest?", en: "Wie kan slag leveren met hem?" ⁵ En aan hem werd een mond gegeven om grote en lasterlijke dingen te spreken. En hem werd autoriteit gegeven te doen wat het wil, tweeënveertig maanden. ⁶ En het opende zijn mond in lasteringen tot God, om Zijn naam te lasteren en Zijn tent, en zij die in de hemel hun tent opslaan. ⁷ En het werd hem gegeven een veldslag te houden met de heiligen en hen te overwinnen. En hem werd autoriteit gegeven over iedere stam en volk en taal en natie. ⁸ En allen die op de aarde wonen zullen het aanbidden, allen van wie zijn naam niet geschreven staat in de boekrol van het leven van het Lammetje, dat geslacht is vanaf de grondvesting van de wereld.

7. Dan 7:21.

Het wilde beest uit de aarde

⁹ Indien iemand een oor heeft, laat hij horen! ¹⁰ Indien iemand in gevangenschap voert, in gevangenschap gaat hij weg. Indien iemand met het zwaard zal doden, moet hij met het zwaard gedood worden. Hier is de volharding en het geloof van de heiligen.

¹¹ En ik nam een ander wild beest waar, omhoogkomend uit de aarde, en het had twee hoornen gelijk een lammetje, en sprak als de draak. ¹² En alle autoriteit van het eerste wilde beest voert het uit voor zijn aangezicht, en het bewerkt dat de aarde en die in haar wonen het wilde beest aanbidden, het eerste, waarbij zijn dodelijke slag werd genezen.

¹³ En het doet grote tekenen, opdat het zelfs vuur uit de hemel doet afdalen op de aarde voor het aangezicht van de mensen. ¹⁴ En het brengt die op de aarde wonen tot dwaling door de tekenen die hem werden gegeven te doen voor het aangezicht van het wilde beest, en het zegt tot hen die op de aarde wonen een beeld te maken voor het wilde beest dat de slag van het zwaard had en leefde. ¹⁵ En hem werd gegeven een geest aan het beeld van het wilde beest te geven, opdat het beeld van het wilde beest ook zou spreken en bewerken dat al wie niet het beeld van het wilde beest zouden aanbidden gedood zouden worden.

¹⁶ En het bewerkte voor alle kleinen en groten en rijken en armen en vrijen en slaven dat zij aan hen een merkteken gaven op hun rechterhand of op hun voorhoofd, ¹⁷ en dat niemand kon kopen of verkopen, behalve zij die het merkteken hebben van het wilde beest, of zijn naam, of het getal van zijn naam.

¹⁸ Hier is wijsheid. Wie een vermogen om te denken heeft, laat hij het getal van het wilde beest uitrekenen, want het is het getal van de mens, en zijn getal is zeshonderdzesenzestig.

9. Mat 11:15; Mar 4:9. 10. Mat 26:52.

Het Lammetje en zij die gekocht zijn vanuit de aarde

14 ¹ En ik nam waar, en zie, het Lammetje stond op de berg Sion, en met hem honderdvierenveertigduizend, die Zijn naam en de naam van Zijn Vader geschreven op hun voorhoofden hebben. ² En ik hoorde een geluid uit de hemel als het geluid van vele wateren en als het geluid van grote donder, en het geluid dat ik hoorde was als van harp zangers die harp spelen met hun harpen. ³ En zij zongen een nieuw lied voor de troon en voor het aangezicht van de vier dieren en voor het aangezicht van de oudsten, en niemand kon het lied leren, behalve de honderdvierenveertigduizend die gekocht zijn vanuit de aarde. ⁴ Dezen zijn het die niet met vrouwen verontreinigd zijn, want zij zijn maagden. Dezen zijn het die het Lammetje volgen waar het ook maar heen gaat. Dezen zijn gekocht vanuit de mensen, een eersteling voor God en het Lammetje. ⁵ En in hun mond werd geen valsheid gevonden, want zij zijn smetteloos.

Het uur van Zijn oordelen

⁶ En ik nam een andere boodschapper waar, vliegend in middenhemel, een evangelie gedurende de tijdperken hebbend om te verkondigen aan hen die op de aarde zitten en aan iedere natie en stam en taal en volk, ⁷ zeggend met een luide stem: "Word bevreesd voor God en geef Hem heerlijkheid, omdat het uur gekomen is van Zijn oordelen, en aanbid Hem Die de hemel en de aarde en de zee en de bronnen van wateren gemaakt heeft."

⁸ En een andere, tweede boodschapper volgde, zeggend: "Gevallen! Gevallen is het grote Babylon! Uit de wijn van de woede van haar hoererij heeft zij alle natiën gedrenkt!"

⁹ En een andere, derde boodschapper volgde hen, zeggend met luide stem: "Indien iemand het wilde beest en zijn beeld aanbidt en het merkteken neemt op zijn voorhoofd of op zijn hand, ¹⁰ dan drinkt ook hij van de wijn van de woede van God, dat onverdund gemengd is in de beker van Zijn toorn, en zal hij gekweld worden in vuur en zwavel voor het aangezicht van de heilige boodschappers en voor het aangezicht van het Lammetje.

¹¹ En de rook van hun kwelling stijgt op voor de tijdperken van de tijdperken. En zij

hebben geen rust, dag en nacht, zij die het wilde beest en zijn beeld aanbidden, en indien iemand het merkteken neemt van zijn naam. ¹² Hier is de volharding van de heiligen, die de geboden van God en het geloof van Jezus bewaren."

¹³ En ik hoorde een stem uit de hemel, zeggend: "Schrijf: 'Gelukkig de doden die in de Heer sterven vanaf nu! Ja, de geest zegt dat zij zullen rusten van hun moeiten, want hun werken volgen met hen.' "

8. 18:2; Jes 21:9; Jer 51:7-8. 10. Ps 75:8.

De oogst van de aarde

¹⁴ En ik nam waar, en zie, een witte wolk, en op de wolk zit iemand gelijk een zoon van een mens, op Zijn hoofd een gouden krans hebbend, en in Zijn hand een scherpe sikkel. ¹⁵ En een andere boodschapper kwam uit de tempel, schreeuwend met een luide stem tot Hem Die zit op de wolk: "Zend Uw sikkel en oogst, want het uur is gekomen om te oogsten, omdat de oogst van de aarde uitgedroogd is."

¹⁶ En Hij Die zit op de wolk wierp Zijn sikkel op de aarde en de aarde werd geoogst.

¹⁷ En een andere boodschapper kwam uit de tempel in de hemel, zelf ook een scherpe sikkel hebbend. ¹⁸ En een andere boodschapper kwam uit het altaar, autoriteit hebbend over het vuur. En hij riep met luide stem tot hem die de scherpe sikkel had, zeggend: "Zend jouw scherpe sikkel en oogst de druiventrossen van de wijnstok van de aarde, want zijn druiven zijn overrijp." ¹⁹ En de boodschapper wierp zijn sikkel op de aarde, en hij oogstte de wijnstok van de aarde en wierp hem in de grote perskuip van de woede van God. ²⁰ En de perskuip werd getreden buiten de stad, en bloed kwam uit de perskuip tot de bitten van de paarden, voor duizend zeshonderd stadiën.

15. 7:15. 19. 19:15. 20. Jes 63:3.

De zeven slagen en de zeven schalen

15 ¹ En ik nam een ander teken waar in de hemel, groot en verbazingwekkend: zeven boodschappers die de laatste zeven slagen hebben, want in hen wordt de woede van God ten einde gebracht.

² En ik nam iets als een glazen zee waar, vermengd met vuur, en hen die het wilde beest overwinnen en zijn beeld en het getal van zijn naam, staand op de glazen zee, harpen hebbend van de Heer God. ³ En zij zingen het lied van Mozes, de slaaf van God, en het lied van het Lammetje, zeggend:

"Groot en verbazingwekkend zijn Uw werken, Heer God de Almachtige!
Rechtvaardig en waarachtig zijn Uw wegen, Koning van de tijdperken!

⁴ Wie zou voor U zeker niet bevreesd zijn, Heer,
en Uw naam verheerlijken?

Want alleen U bent welgezind.

Want alle natiën zullen aankomen en aanbidden voor Uw aangezicht,
want Uw rechtvaardige daden werden openbaar gemaakt."

⁵ En na deze dingen nam ik waar, en de tempel van de tent van het getuigenis werd geopend in de hemel. ⁶ En de zeven boodschappers die de zeven slagen hebben kwamen uit de tempel, rein, stralend linnen aangedaan hebbend en omgord rondom hun borstkassen met gouden gordels. ⁷ En één van de vier dieren gaf aan de zeven boodschappers zeven gouden schalen, boordevol van de woede van de levende God, voor de tijdperken van de tijdperken! Amen. ⁸ En de tempel werd boordevol gemaakt met rook van de heerlijkheid van God en van Zijn kracht. En niemand kon binnenkomen in de tempel totdat de zeven slagen van de zeven boodschappers ten einde gebracht werden.

16 ¹ En ik hoorde een luide stem uit de tempel, zeggend tot de zeven boodschappers: "Ga heen en giet de zeven schalen van de woede van God uit op de aarde."

² En de eerste vertrok en goot zijn schaal uit op de aarde, en een kwade en boze etterbuil kwam op de mensen die het merkteken van het wilde beest hebben en die zijn beeld aanbaden.

³ En de tweede goot zijn schaal uit in de zee, en het werd bloed alsof het van een dode is, en iedere levende ziel stierf die in de zee was.

⁴ En de derde goot zijn schaal uit in de rivieren en de bronnen van de wateren, en het werd bloed. ⁵ En ik hoorde de boodschapper van de wateren zeggen: "Rechtvaardig bent U, Die is en Die was, de Welgezinde, dat U deze dingen geoordeeld hebt, ⁶ want het bloed van heiligen en profeten hebben zij uitgegoten, en bloed geeft U hen te drinken, wat zij zelfs waardig zijn!" ⁷ En ik hoorde het altaar zeggen: "Ja Heer God de Almachtige, waarachtig en rechtvaardig zijn Uw oordelen!"

⁸ En de vierde boodschapper goot zijn schaal uit over de zon, en haar werd gegeven de mensen te verschroeien met vuur. ⁹ En de mensen werden verschroeid met grote hitte, en zij lasterden de naam van de God Die de autoriteit heeft over deze slagen. En zij hadden geen berouw om Hem heerlijkheid te geven.

¹⁰ En de vijfde goot zijn schaal uit over de troon van het wilde beest, en hun koninkrijk werd duister gemaakt, en zij knaagden op hun tongen uit ellende, ¹¹ en zij lasterden de God van de hemel voor hun ellenden en voor hun etterbuilen, en zij hadden geen berouw van hun werken.

¹² En de zesde goot zijn schaal uit over de grote rivier de Eufraat, en zijn water droogde

op, opdat de weg van de koningen vanaf het opgaan van de zon gereedgemaakt zou worden. ¹³ En ik nam waar dat uit de mond van de draak en uit de mond van het wilde beest en uit de mond van de valse profeet drie onreine geesten kwamen, alsof het kikvorsen waren ¹⁴ (want zij zijn geesten van demonen die tekenen doen), die uitgaan over de koningen van de gehele bewoonde wereld om hen te verzamelen voor de veldslag van de grote dag van de almachtige God. ¹⁵ ("Zie, Ik kom als een dief, gelukkig hij die waakt en zijn bovenkleden bewaart, opdat hij niet naakt zou wandelen en men zijn onwelvoeglijkheid zou zien.) ¹⁶ En zij verzamelden hen in de plaats die in het Hebreeuws Harmagedon genoemd wordt.

¹⁷ En de zevende boodschapper goot zijn schaal uit over de lucht, en er kwam een luide stem uit de tempel van God, zeggend: "Het heeft plaatsgevonden." ¹⁸ En er kwamen bliksemlichten en stemmen en donders, en een beving vond plaats zo groot als niet plaatsgevonden heeft vanaf dat mensen op de aarde kwamen; zulke proporties, zo'n grote beving. ¹⁹ En de grote stad werd verdeeld in drie delen, en de steden van de natiën vielen. En het grote Babylon werd herinnerd voor het aangezicht van God, om hen de beker van de wijn van de woede van Zijn toorn te geven. ²⁰ En ieder eiland vluchtte en bergen werden niet gevonden. ²¹ En grote hagel, als een talent zwaar, daalde af uit de hemel op de mensen, en de mensen lasterden God voor de slag van de hagel, omdat zijn slag groot was – uiterst!

8. 1Kon 8:10-11. 2. Exo 9:8-9. 3. Exo 7:17-20. 14. 17:14.

Het oordeel en de val van Babylon

17 ¹ En één uit de zeven boodschappers die de zeven schalen hebben kwam en sprak met mij, zeggend: "Kom hierheen, ik zal je het oordeel tonen van de grote hoer die zit op vele wateren, ² met wie de koningen van de aarde gehoereerd hebben; en die de aarde bewonen werden dronken door de wijn van haar hoererij."

³ En hij bracht mij weg tot in de wildernis, in geest, en ik nam een vrouw waar, zittend op een scharlaken wild beest, boordevol met namen van lastering, zeven hoofden en tien hoornen hebbend. ⁴ En de vrouw was omhuld met purper en scharlaken, en verguld met goud en waardevol steen en parels, een gouden beker in haar hand hebbend, boordevol met gruwelen en het onreine van de hoererij van haar en van de aarde. ⁵ En op haar voorhoofd een naam geschreven hebbend:

"Geheimenis,
het grote Babylon,
de moeder van de hoeren
en van de gruwelen
van de aarde."

⁶ En ik nam de vrouw waar, dronken van het bloed van de heiligen en van het bloed van de getuigen van Jezus.

En haar waargenomen hebbend verbaasde ik me met grote verbazing. ⁷ En de boodschapper zei tot mij: "Waarom verbaas jij je? Ik zal tot jou het geheimenis uitspreken van de vrouw en van het wilde beest dat haar draagt, dat de zeven hoofden en de tien hoornen heeft. ⁸ Het wilde beest dat jij waarnam was en is niet, en staat op het punt omhoog te komen uit de afgrond en heen te gaan naar de ondergang. En die op de aarde wonen, van wie de namen niet geschreven staan op de boekrol van het leven vanaf de grondvesting van de wereld, zullen zich verbazen, ziend van het wilde beest dat het was en niet is, en aanwezig zal zijn.

⁹ Hier is het denken dat wijsheid heeft: de zeven hoofden zijn zeven bergen, waar de vrouw op zit. ¹⁰ En zij zijn zeven koningen. Vijf zijn er gevallen, één is er, de andere is nog niet gekomen. En wanneer hij ook maar zou komen, moet hij kort blijven.

¹¹ En het wilde beest dat was en niet is, is zelf ook de achtste en is uit de zeven, en gaat heen naar de ondergang.

¹² En de tien hoornen die jij waargenomen hebt zijn tien koningen die nog niet een koninkrijk verkregen hebben, maar zij verkrijgen autoriteit als koningen voor één uur met het wilde beest. ¹³ Dezen hebben één mening, en hun kracht en autoriteit geven zij aan het wilde beest. ¹⁴ Dezen zullen met het Lammetje slag leveren, en het Lammetje zal hen overwinnen, omdat Het de Heer van de heren en de Koning van de koningen is. En zij die met Hem zijn, zijn de geroepenen en uitgekozenen en gelovigen."

¹⁵ En hij zei tot mij: "Deze wateren die jij waargenomen hebt, waar de hoer zit, zijn volken en scharen en natiën en talen. ¹⁶ En de tien hoornen die jij waargenomen hebt, en het wilde beest, dezen zullen de hoer haten en haar berooid en naakt maken, en haar vlees zullen zij eten, en zij zullen haar verbranden met vuur, ¹⁷ want God geeft in hun harten Zijn mening te doen en één mening te doen, en hun koninkrijk te geven aan het wilde beest, totdat de woorden van God volbracht zullen worden.

¹⁸ En de vrouw die jij waargenomen hebt is de grote stad, die een koninkrijk heeft over de koningen van de aarde."

18 ¹ Na deze dingen nam ik een andere boodschapper waar, afdalend uit de hemel, grote autoriteit hebbend. En de aarde werd verlicht door zijn heerlijkheid. ² En hij schreeuwde met een sterke stem, zeggend: "Gevallen! Gevallen is het grote Babylon! En het is een woonplaats geworden van demonen en een gevangenis van iedere onreine geest en een gevangenis van iedere onreine en gehate vogel, ³ want door de

wijn van de woede van haar hoerij zijn alle natiën gevallen, en de koningen van de aarde hebben met haar gehoereerd, en de koopmannen van de aarde zijn rijk uit de kracht van haar weelde.

⁴ En ik hoorde een andere stem uit de hemel, zeggend: 'Kom uit haar, Mijn volk, opdat jullie niet mede deelnemen aan haar zonden, en opdat jullie niet uit haar slagen ontvangen, ⁵ want haar zonden reiken tot de hemel, en God heeft zich haar onrechten herinnerd.

⁶ Geef terug aan haar zoals ook zij teruggegeven heeft en verdubbel het dubbele naar haar werken. Meng in haar beker die zij gemengd heeft voor haar het dubbele.

⁷ Zo veel zij zichzelf verheerlijkt heeft en weelderig geweest is, geef haar zoveel kwelling en rouw, omdat zij in haar hart zegt: 'Ik zit als een koningin, en een weduwe ben ik niet, en rouw zal ik in geen geval kennen.' ⁸ Derhalve zullen in één dag haar slagen aankomen: dood en rouw en honger. En met vuur zal zij verbrand worden, want sterk is de Heer God Die haar oordeelt.

⁹ En zij zullen wenen en zij zullen zich op de borst slaan over haar, de koningen van de aarde die met haar gehoereerd hebben en weelderig zijn, wanneer zij ook maar de rook van haar vuurgloed zouden zien, ¹⁰ staande van verre vanwege de vrees voor haar kwelling, zeggend: 'Wee, wee de grote stad Babylon, de sterke stad, dat in één uur jouw oordeel gekomen is!'

¹¹ En de koopmannen van de aarde wenen en rouwen over haar, omdat niemand hun vracht nog koopt: ¹² een vracht van goud, en van zilver, en van waardevol steen, en van parels; en van batisten, en van purper, en van zijden, en van scharlaken; en iedere soort citroenhout, en ieder ivoren voorwerp, en ieder voorwerp uit het waardevolste hout en koper en ijzer en marmer; ¹³ en kaneel, en gember, en reukwerk, en mirre, en wierook; en wijn, en olijfolie, en bloem, en graan; en stukken vee, en schapen, en van paarden, en van koetsen, en van lichamen, en zielen van mensen. ¹⁴ En de oogsttijd, de begeerte van jouw ziel, is aan jou voorbijgegaan, en al het weelderige en het stralende is voor jou verloren, en in geen geval zal men hen nog vinden. ¹⁵ De koopmannen van deze dingen, die verrijkt zijn door haar, zullen van verre staan vanwege de vrees voor haar kwelling, wenend en rouwend, ¹⁶ zeggend: 'Wee, wee de grote stad, die omhuld was met batist en purper en scharlaken, en verguld met goud en waardevol steen en parel, ¹⁷ dat in één uur zoveel rijkdom woest gemaakt werd.

En iedere stuurman en eenieder die op de plaats vaart en zeemannen en al wie op zee werken stonden van verre, ¹⁸ en zij schreeuwden, uitkijkend over de rook van haar vuurgloed, zeggend: 'Is er iets gelijk de grote stad?' ¹⁹ En zij wierpen losse grond

op hun hoofden en schreeuwden, wenend en rouwend, zeggend: 'Wee, wee de grote stad, waarin allen die schepen hebben in de zee rijk zijn door haar kostbaarheid, dat in één uur zij woest gemaakt werd!'

²⁰ Wees blij over haar, hemel, en de heiligen en de afgevaardigden en de profeten, want God heeft jullie oordeel voor haar geoordeeld."

²¹ En één sterke boodschapper tilde een steen als een grote molensteen op en wierp hem in de zee, zeggend: "Zo, in een stormvloed, zal Babylon, de grote stad, geworpen worden, en in geen geval wordt nog iets gevonden in haar. ²² En het geluid van harp zangers en entertainers en fluitspelers en bazuinblazers zou in geen geval nog gehoord worden in jou; en iedere ambachtsman van iedere kunstvaardigheid zou in geen geval nog gevonden worden in jou; en het geluid van een molen zou in geen geval nog gehoord worden in jou; ²³ en het licht van een lamp zou in geen geval nog zichtbaar worden in jou; en het geluid van een bruidegom en bruid zou in geen geval nog gehoord worden in jou, want jouw koopmannen waren de grootsten van de aarde, omdat in jouw toverij alle natiën tot dwaling gebracht werden."

²⁴ En in haar werd bloed gevonden van profeten en heiligen en van allen die geslacht werden op de aarde.

19 ¹ Na deze dingen hoorde ik iets als een luide stem van een grote schare in de hemel, zeggend: "Halleluja! De redding en de heerlijkheid en de kracht zijn van onze God, ² want waarachtig en rechtvaardig zijn Zijn oordelen, omdat Hij de grote hoer geoordeeld heeft die de aarde verdorven heeft in haar hoererij, en Hij heeft het bloed van Zijn slaven gewroken uit haar hand." ³ En een tweede maal hebben zij uitgesproken: "Halleluja!", en haar rook stijgt op voor de tijdperken van de tijdperken.

⁴ En de vierentwintig oudsten en de vier dieren vielen en aanbaden God, Die zit op de troon, zeggend: "Amen! Halleluja!" ⁵ En een stem kwam vanuit de troon, zeggend: "Loof onze God, al Zijn slaven en zij die Hem vrezen, de kleinen en de groten."

⁶ En ik hoorde iets als een stem van een grote schare, en iets als een geluid van vele wateren, en iets als een geluid van sterke donders, zeggend: "Halleluja! Want onze Heer God, de Almachtige, heerst! ⁷ Wij zouden ons verheugen en juichen en wij zullen Hem de heerlijkheid geven, omdat de bruiloft van het Lammetje gekomen is en Zijn bruid zichzelf gereedgemaakt heeft." ⁸ En haar werd gegeven dat zij omhuld zou worden met stralend rein batist, want het batist is de rechtvaardige daden van de heiligen.

⁹ En hij zegt tot mij: "Schrijf op: 'Gelukkig hij die tot de hoofdmaaltijd van de bruiloft van het Lammetje geroepen is!'" En hij zegt tot mij: "Dit zijn de waarachtige woorden van God." ¹⁰ En ik viel voor zijn voeten om hem te aanbidden, en hij zei tot mij: "Zie,

ben ik niet jouw medeslaaf, en van jouw broeders die het getuigenis hebben van Jezus? Aanbid God, want het getuigenis van Jezus is de geest van het profetenwoord."

3. 13:1. 6. 18:24. 11. 19:10. 2. 14:8. 4. Jes 13:21; Jer 50:8; 51:6. 7. Jes 47:7. 8. 17:16. 20. Jer 51:48. 21. Jer 51:63-64. 22. Jes 24:8-11. 23. Jer 25:10. 2. 18:20. 7. Mat 25:10. 10. 22:8.

Trouw en Waarachtig - het Woord van God

¹¹ En ik nam de hemel waar, geopend, en zie, een wit paard, en Hij Die er op zat werd genoemd: "Trouw en Waarachtig", en in rechtvaardigheid oordeelt Hij en levert Hij slag. ¹² Zijn ogen nu waren een vuurvlam, en op zijn hoofd had Hij veel diademen, namen geschreven hebbend die niemand kent behalve Hij, ¹³ en Hij was omhuld met een bovenkleed gedompeld in bloed, en Zijn naam werd genoemd: "Het Woord van God." ¹⁴ En de legers in de hemel volgden Hem op witte paarden, batist aangedaan hebbend, wit en rein. ¹⁵ En uit Zijn mond kwam een scherp zwaard, opdat Hij daarmee de natiën zou treffen. En Hij zal hen hoeden met een ijzeren roede. En Hij trad de perskuip van de wijn van de woede van de toorn van God, de Almachtige. ¹⁶ En Hij had op Zijn bovenkleed en op Zijn dij een naam geschreven: "Koning van de koningen en Heer van de heren."

11. Eze 1:1; Jes 11:4. 15. 2:27; Psa 2:9; 14:19-20; Jes 63:3. 16. 17:14.

Het wilde beest en de valse profeet in het meer van vuur geworpen

¹⁷ En ik nam een andere boodschapper waar, staand in de zon, en hij schreeuwde met luide stem, zeggend tot alle vogels die vliegen in de middenhemel: "Kom hierheen! Word verzameld voor de grote hoofdmaaltijd van God, ¹⁸ opdat jullie het vlees van koningen zouden eten, en het vlees van krijgstrubunen, en het vlees van sterken, en het vlees van paarden en van die er op zitten, en het vlees van zowel alle vrijen als alle slaven, en van kleinen en van groten."

¹⁹ En ik nam het wilde beest waar, en de koningen van de aarde en hun legers, verzameld om een veldslag te houden met Hem Die zit op het paard en met Zijn leger. ²⁰ En het wilde beest werd gepakt en met hem de valse profeet die tekenen deed voor het aangezicht van hem, waarmee hij tot dwaling bracht wie het merkteken van het wilde beest genomen hadden en wie zijn beeld aanbaden. Levend werden de twee geworpen in het meer van het vuur dat brand van zwavel. ²¹ En de overigen werden gedood met het zwaard van Hem Die zit op het paard, het zwaard dat uit Zijn mond gekomen was. En alle vogels werden verzadigd door hun vlees.

18. Eze 39:4,17-20.

De duizend jaar - de eerste opstanding

20 ¹ En ik nam een boodschapper waar, afdalend uit de hemel, de sleutel van de afgrond en een grote keten hebbend in zijn hand. ² En hij hield de draak vast, van oorsprong af de slang, die de tegenwerker is en de Satan, en hij bond hem voor duizend jaar. ³ En hij wierp hem in de afgrond en sloot en verzegelde die boven op hem, opdat hij niet meer de natiën tot dwaling zou brengen totdat de duizend jaar ten einde gebracht zouden worden. Na deze dingen moet hij een korte tijd losgemaakt worden.

⁴ En ik nam tronen waar, en zij gingen op hen zitten, en oordeel werd gegeven aan hen. En de zielen van die geëxecuteerd zijn vanwege het getuigenis van Jezus en vanwege het woord van God, en die het wilde beest niet aanbeden hadden, noch zijn beeld, en niet het merkteken genomen hadden op hun voorhoofd en op hun hand, zij leefden en heersten met Christus, duizend jaar. ⁵ De overigen van de doden leefden niet totdat de duizend jaar ten einde gebracht zouden worden. Dit is de eerste opstanding.

⁶ Gelukkig en heilig zij die deelhebben aan de eerste opstanding! Over dezen heeft de tweede dood geen autoriteit, maar zij zullen priesters van God en van Christus zijn, en zij zullen heersen met Hem, duizend jaar.

4. Mat 19:28; Dan 7:22; Dan 7:27. 6. 2:11; 21:8.

Gog en Magog - de tegenwerker in het meer van vuur en zwavel geworpen

⁷ En wanneer ook maar de duizend jaar ten einde gebracht worden zal de Satan losgemaakt worden uit zijn gevangenis. ⁸ En hij zal eruit komen om alle natiën die in de vier hoeken van de aarde zijn tot dwaling te brengen, Gog en Magog, en om hen te verzamelen voor de veldslag, van wie het getal is als het zand van de zee.

⁹ En zij kwamen op over de breedte van de aarde, en zij omringden het kamp van de heiligen en de geliefde stad. En vuur daalde af van God uit de hemel en verslond hen. ¹⁰ En de tegenwerker, die hen tot dwaling bracht, werd geworpen in het meer van het vuur en zwavel, waar ook het wilde beest is en waar de valse profeet is, en zij zullen gekweld worden, dag en nacht, voor de tijdperken van de tijdperken.

De grote witte troon - het meer van vuur, de tweede dood

¹¹ En ik nam een grote witte troon waar, en Hem die erbovenop zat, voor Wiens aangezicht de aarde en de hemel vluchtten, en er werd geen plaats gevonden voor hen.

¹² En ik nam de doden waar, de groten en de kleinen, staand voor de troon. En er

werden boekrollen geopend, en een andere boekrol werd geopend, die de boekrol van het leven is. En de doden werden geoordeeld vanuit wat geschreven staat in de boekrollen, in overeenstemming met hun werken.

¹³ En de zee gaf de doden die in haar waren, en de dood en de onderwereld gaven de doden die in hen waren. En zij werden veroordeeld, ieder in overeenstemming met zijn werken. ¹⁴ En de dood en de onderwereld werden geworpen in het meer van het vuur, dit is de tweede dood, het meer van het vuur. ¹⁵ En indien iemand niet gevonden werd geschreven te zijn in de boekrol van het leven werd hij geworpen in het meer van het vuur.

11. 2Pet 3:7,10. 13. Joh 5:28-29. 14. 1Kor 15:26.

Een nieuwe hemel en nieuwe aarde

21 ¹ En ik nam een nieuwe hemel en nieuwe aarde waar, want de eerdere hemel en de eerdere aarde zijn voorbijgegaan, en de zee is er niet meer.

² En de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, nam ik waar, afdalend uit de hemel vanaf God, gereedgemaakt als bruid, versierd voor haar man. ³ En ik hoorde een luide stem uit de troon, zeggend: zie, de tent van God staat bij de mensen, en Hij zal zijn tent opslaan bij hen, en zij zullen Zijn volken zijn, en God Zelf zal met hen zijn. ⁴ En Hij zal iedere traan uitwissen uit hun ogen, en de dood zal er niet meer zijn, noch rouw, noch geroep, noch ellende; zij zullen er niet meer zijn, want de eerdere dingen zijn voorbijgegaan.

⁵ En Hij Die zit op de troon zei: "Zie, Ik maak alles nieuw!" En Hij zegt: "Schrijf op, want deze woorden zijn betrouwbaar en waarachtig." ⁶ En Hij zei tot mij: "Ik ben de Alpha en de Omega geworden, het Begin en de Voltooiing. Ik zal aan wie dorst heeft geven uit de bron van het water van het leven, om niet. ⁷ Wie overwint zal deze dingen als erfdeel bezitten, en Ik zal voor hem God zijn en hij zal voor Mij een zoon zijn. ⁸ Voor de beschroomden echter, en ongelovigen en gruwelijken en moordenaars en hoereerders en tovenaars en afgodendienaren en alle valsen, hun deel is in het meer dat brand met vuur en zwavel, wat de tweede dood is."

1. Jes 65:17; 2Pet 3:13. 2. 3:12. 4. Jes 25:8.

De heilige stad Jeruzalem afdalend uit de hemel

⁹ En één uit de zeven boodschappers die de zeven schalen hadden, boordevol met de laatste zeven slagen, kwam en sprak met mij, zeggend: "Kom hierheen, ik zal jou de bruid tonen, de vrouw van het Lammetje." ¹⁰ En hij bracht mij weg in geest op een grote en hoge berg, en toonde mij de heilige stad Jeruzalem afdalend uit de hemel

vanaf God, ¹¹ de heerlijkheid vanuit God hebbend. Haar lichtbron is gelijk de waardevolste steen, als een kristalheldere jaspis steen, ¹² een grote en hoge stadsmuur hebbend, twaalf poorten hebbend, en op de poorten twaalf boodschappers, en hun namen opgeschreven hebbend, wat de namen zijn van de twaalf stammen van de zonen van Israël. ¹³ Vanaf het oosten waren er drie poorten, en vanaf het noorden drie poorten, en vanaf het zuiden drie poorten, en vanaf het westen drie poorten. ¹⁴ En de stadsmuur van de stad had twaalf fundamente, en daar op de twaalf namen van de twaalf afgevaardigden van het Lammetje.

¹⁵ En die sprak met mij had een maatstaf, een gouden riet, opdat hij de stad en haar poorten en haar stadsmuur zou meten. ¹⁶ En de stad ligt vierhoekig, en haar lengte is zo veel als de breedte, en hij mat de stad met het riet op: twaalfduizend stadiën. Haar lengte en breedte en hoogte zijn gelijk. ¹⁷ En hij mat haar stadsmuur: honderdvierenveertig ellen volgens de maatstaf van een mens, die dat ook van een boodschapper is. ¹⁸ En de bouwstof van haar stadsmuur was jaspis, en de stad is van rein goud, gelijk rein glas. ¹⁹ De fundamente van de stadsmuur van de stad zijn versierd met iedere waardevolle steen: het eerste fundament met jaspis, het tweede saffier, het derde chalcedon, het vierde smaragd, ²⁰ het vijfde sardonix, het zesde carneool, het zevende topaas, het achtste beril, het negende chrysoliet, het tiende chrysopraas, het elfde hyacint, het twaalfde amethyst. ²¹ En de twaalf poorten zijn twaalf parels, eenieder van de poorten was elk uit één parel, en het plein van de stad was rein goud, als transparant glas.

²² En een tempel zag ik niet in haar, want de Heer God, de Almachtige, is haar tempel, en het Lammetje. ²³ En de stad heeft geen behoefte aan de zon, noch aan de maan, opdat zij zichtbaar zouden zijn in haar, want de heerlijkheid van God verlicht haar, en haar lamp is het Lammetje.

²⁴ En de natiën zullen wandelen door haar licht, en de koningen van de aarde dragen hun heerlijkheid in haar naar binnen. ²⁵ En haar poorten zouden overdag in geen geval gesloten worden, want nacht zal daar niet meer zijn. ²⁶ En zij zullen de heerlijkheid en de eer van de natiën in haar naar binnen dragen. ²⁷ En in geen geval zou in haar al het ontwijde binnenkomen, of zij die gruwel en valsheid doen, behalve zij die geschreven staan in de boekrol van het leven van het Lammetje.

22 ¹ En hij toonde mij een rivier van water van het leven, stralend als kristal, komend uit de troon van God en van het Lammetje. ² In het midden van haar plein en aan de kant van de rivier hier en vandaar is het hout van het leven, dat twaalf vruchten geeft, overeenkomstig elke maand haar vrucht teruggevend. En de bladeren van het hout zijn tot genezing van de natiën.

³ En er zal geen enkele verdoemenis meer zijn, en de troon van God en van het Lammetje zal in haar zijn. En zijn slaven zullen Hem dienen. ⁴ En zij zullen Zijn aangezicht zien en Zijn naam zal op hun voorhoofden zijn. ⁵ En nacht zal er niet meer zijn, en zij hebben geen behoefte aan licht van een lamp of licht van de zon, omdat de Heer God hen zal verlichten, en zij zullen heersen voor de tijdperken van de tijdperken.

15. Zach 2:2. 19. Jes 54:11-12. 26. Jes 60:11. 2. Eze 47:12. 5. 21:25; Dan 7:18,27.

Deze woorden - laatste aanwijzingen

⁶ En hij zei tot mij: "Deze woorden zijn betrouwbaar en waarachtig, en de Heer, de God van de geesten van de profeten, heeft Zijn boodschapper afgevaardigd om aan Zijn slaven te tonen wat in snelheid moet gebeuren. ⁷ En zie, Ik kom vlug. Gelukkig hij die de woorden van de profetie van deze boekrol bewaart!"

⁸ En ik, Johannes, ben het die deze dingen hoort en bekijkt. En toen ik hoorde en bekeek, viel ik om te aanbidden voor de voeten van de boodschapper die mij deze dingen toonde. ⁹ En hij zei tot mij: "Zie, ben ik niet een medeslaaf van jou en van jouw broeders, de profeten, en van hen die de woorden van deze boekrol bewaren? Aanbid God!"

¹⁰ En hij zei tot mij: "Jij zou de woorden van de profetie van deze boekrol niet verzegelen, want de periode is nabij. ¹¹ Laat wie onrecht doet meer onrecht doen, en laat wie vuil is nog vuiler worden, en laat wie rechtvaardig is meer rechtvaardigheid doen, en laat wie heilig is meer geheiligd worden."

¹² "Zie, Ik kom vlug, en Mijn loon is met Mij, om aan eenieder terug te geven zoals zijn werk is. ¹³ Ik ben de Alpha en de Omega, de Eerste en de Laatste, het Begin en de Voltooiing. ¹⁴ Gelukkig zij die hun gewaden spoelen, opdat het hun recht zal betekenen op het hout van het leven, en zij zouden de poorten naar de stad binnenkomen. ¹⁵ Buiten zijn de honden en de tovenaars en de hoereerders en de moordenaars en de afgodendienaren en allen die valsheid doen en ervan houden.

¹⁶ Ik, Jezus, heb Mijn boodschapper gezonden om te getuigen bij jullie in de gemeenten van deze dingen. Ik ben de wortel en het geslacht van David, de stralende morgenster. ¹⁷ En de geest en de bruid zeggen: 'Kom!', en laat wie hoort zeggen: 'Kom!' En laat wie dorst heeft komen. Laat wie wil het water van het leven nemen om niet.

¹⁸ Ik getuig aan allen die de woorden van de profetie van deze boekrol horen: ingeval iemand iets aan hen toevoegt, zal God aan hem de slagen toevoegen die beschreven zijn in deze boekrol; ¹⁹ en ingeval iemand iets van de woorden van de boekrol van

---

dit profetenwoord wegneemt, zal God zijn deel van het hout van het leven wegnemen, en van de heilige stad, die beschreven is in deze boekrol." ²⁰ Hij Die deze dingen getuigt, zegt: 'Ja, ik kom vlug.' "

"Amen, kom Heer Jezus!"

²¹ De genade van de Heer Jezus zij met alle heiligen. Amen.

6. 1Kor 14:32. 8. 19:10. 15. 1Kor 6:9-10. 17. Joh 7:37; Jes 55:1. 19. vers 2,14.

Verantwoording van de vertaling

1. De concordante vertaalmethode

‘Concordant’ wil zeggen ‘eensluidend’, ‘overeenstemmend’, en omschrijft meteen een belangrijk kenmerk van een klassieke concordante vertaling: één Grieks of Hebreeuws woord zoveel mogelijk met één Nederlands woord vertalen. In veel moderne vertalingen moeten, om de vertaling in begrijpelijk of natuurlijk Nederlands te krijgen, vaak verschillende woorden gebruikt worden voor hetzelfde Griekse woord, en moet de interpretatie van de tekst vaak expliciet gemaakt worden, of moeilijke passages meer uitgelegd worden. Dan is het voor de lezer moeilijker om in zijn Bijbelvertaling te ontdekken hoe de grondtekst het precies zegt. Ook is het dan moeilijker te zien waar dezelfde Griekse woorden gebruikt worden, en niet altijd meer duidelijk als woorden herhaald worden binnen een tekstgedeelte en tussen tekstgedeelten en dus een motief zijn.

Dit is waarom een concordante vertaling, wat de Nederlandse Concordante Vertaling (NCV) is, nuttig blijft. Doordat het een studievertalings is en het natuurlijk Nederlands niet het hoogste doel heeft, kan er consistentier vertaald worden, kan concordantie langer vastgehouden worden. Waar mogelijk – waar het de betekenis van de grondtekst goed weergeeft – wordt een woord uit de grondtekst altijd met hetzelfde Nederlandse woord vertaald. En niet alleen woorden zijn consistent vertaald, ook de grammatica. In de Nederlandse Concordante Vertaling zijn per vorm of constructie enkele vaste regels opgesteld hoe de betekenis het best overgezet kan worden uit het Grieks.

De vertaalmethode heeft daarmee veel weg van de klassieke manier van concordant vertalen, op woordniveau, woorden één op één overzetten, maar we zijn ons bewust van de taalkundige tekortkomingen die bij zo overzetten horen. Talen passen niet één op één op elkaar, en betekenis wordt niet alleen op woordniveau bepaald. Context, zinsbouw, idioom, culturele achtergrond in zowel het Grieks als het Nederlands maakt dat zuiver concordant vertalen niet kan. Daar is rekening mee gehouden, en hoewel er vaste vertaalwoorden voor elk woord en vaste overzettingen voor elke grammaticale vorm zijn gekozen, is telkens onderzocht of het vertaalwoord of de overzetting van grammatica op die plek de betekenis wel goed overzet.

De vertaling kan dus niet altijd zuiver ‘letterlijk’ zijn, maar door strikte regels wordt alleen afgeweken wanneer dit noodzakelijk is om de betekenis in het Nederlands over te zetten, en dus niet als een tekst moeilijk is of niet past bij de heersende uitleg van het vers. Omdat het een studievertaling is, en leesbaarheid daarom niet voor concordantie gaat, is het ook mogelijk veel dichter bij hoe de grondtekst het zegt te blijven, en kunnen moeilijke uitdrukkingen blijven staan, of kan een tekst met meerdere mogelijke interpretaties open blijven waar een vertaling die begrijpelijker wil zijn een keuze moet maken.

Waar de context of de Nederlandse taal vereist dat er dus wordt afgeweken van de ‘letterlijke’ weergave, van het gekozen vertaalwoord of de gekozen weergave van de grammaticale vorm, omdat anders de betekenis niet goed weergegeven wordt op die plek, is dit duidelijk in de tekst van de Nederlandse Concordante vertaling aangegeven met tekens of verschil in kleur of letterdikte. In de app kan met behulp van het interlineair of de uitleg bij klikken op een woord nagegaan worden hoe en waarom is afgeweken. Ook elke weergave van een naamval, werkwoordsvorm of constructie is zo terug te vinden.

Het voordeel van deze methode is dat de lezer, zonder Grieks of Hebreeuws te kennen, beter kan nagaan hoe de grondtekst het zegt, en dat dan bijvoorbeeld vergelijken met andere vertalingen of een bepaalde uitleg van een vers. Zo is het een ideaal hulpmiddel voor studie. Wel wordt de vertaling er misschien lastiger door dan bijvoorbeeld een NBV21, die ook meer geschikt is om voor te lezen. De NCV is dan ook met recht een studievertaling. U zult daarom misschien aan de vertaling moeten wennen, maar als u haar regelmatig ter hand neemt en vergelijkt met bijvoorbeeld de NBV21, dan wordt het duidelijk hoe bekende teksten scherper neergezet worden en hoe doorklinkt wat er staat en hoe de grondtekst het precies zegt.

1.1 Voorbeeld – ‘vlees’ in Romeinen

Eén van de vertaalprincipes van de NBV21 is dat er ‘contextueel vertaald’ wordt. Een woord krijgt zijn betekenis in de context, en wordt binnen die context dan zo vertaald. Een goed voorbeeld hiervan is de vertaling van het Griekse woord voor ‘vlees’ in Romeinen. Paulus stelt daar vlees tegenover geest, als twee tegenstrijdige manieren van leven. Omdat vlees dan als beeld van onze lichamelijke verlangens gebruikt wordt, en dit niet een bekend beeld is in het Nederlands, vertaalt de NBV21

het met ‘aardse natuur’. De ‘gezindheid van het vlees’ wordt dan het ‘aardse streven’. Binnen Romeinen 8 is ‘vlees’ redelijk consistent met ‘aards’ vertaald, maar niet op alle plekken in Romeinen.

Dit maakt het vers zeker begrijpelijker. Maar als je dit stuk wilt bestuderen, dan zie je niet meer dat Paulus spreekt over ‘vlees’, en verdwijnt het verband met andere passages waarin het woord ‘vlees’ op een andere manier omgezet wordt.

Alleen al binnen de Romeinenbrief vertaalt de NBV21 het woord ‘vlees’ met ‘mens’, ‘lichamelijk’, ‘aardse natuur’, ‘aards’, ‘afkomst’, ‘afstamt’, ‘natuurlijke afstamming’, ‘volksgenoten’ of laat deze het woord helemaal weg. Dezelfde vertaalwoorden worden bovendien voor vele andere Griekse woorden gebruikt. De Nederlandse Concordante Vertaling zou overal gewoon ‘vlees’ handhaven. Dan is de tekst wellicht moeilijker, maar de betekenis is door studie en door vergelijking met een makkelijkere vertaling goed te achterhalen. En de waarde van zo vertalen zit daarin dat je zo heel duidelijk de lijnen en tegenstellingen in de brief ziet.

1.2 Voorbeeld – Efeze 1:17

Voor het volgende voorbeeld zetten we een aantal vertalingen van dit vers op een rijtje:

NBV21 - Moge de God van onze Heer Jezus Christus, de Vader in al zijn luister, u de Geest schenken die inzicht geeft in wat geopenbaard is, opdat u Hem zult kennen.

HSV - ... opdat de God van onze Heere Jezus Christus, de Vader van de heerlijkheid, u de Geest van wijsheid en van openbaring geeft in het kennen van Hem, ...

NCV - ... opdat de God van onze Heer Jezus Christus, de Vader van de heerlijkheid, jullie een geest moge geven van wijsheid en onthulling in erkenning van Hem, ...

Hier is goed te zien dat de NBV21, om een zin in natuurlijk Nederlands te krijgen, een aantal aanpassingen heeft gedaan. Zo wordt de lange zin waar dit vers onderdeel van is in de NBV21 in een aantal korte zinnen verdeeld om de leesbaarheid te verhogen. Het verband met het vorige vers, dat dit vers door ‘opdat’ een doel geeft bij het voorgaande, is daardoor wel weg. De toevoeging van ‘al zijn’ voor ‘luister’ klinkt makkelijker dan het meer abstractere ‘van de heerlijkheid’, maar voegt wel zaken toe die er niet staan.

Het omschrijven van ‘geest van wijsheid en onthulling’ in ‘de Geest die inzicht geeft in wat geopenbaard is’ laat het ‘onthullen’ niet meer slaan op de geest, maar op wat de geest openbaart. Als laatste is ‘kennen’ een wat vlakke vertaling van het woord dat daar gebruikt wordt. Dat gaat niet alleen om kennen, maar ergens volledige kennis van hebben, wat in de NCV daarom met ‘erkenning’ is weergegeven.

Duidelijk is ook dat de HSV veel dichter tegen een concordante vertaling aan zit, en hier nagenoeg gelijkloopt. Toch is in die vertaling op andere plekken al te zien dat het letterlijke van de oorspronkelijke SV soms wordt losgelaten, terwijl nieuwere inzichten in bijvoorbeeld de tekstkritiek juist niet meegenomen worden in de herziene vertaling.

Zo is de NBV21 een vertaling die inderdaad natuurlijker Nederlands heeft en makkelijker leest, en ook de betekenis van het vers goed overbrengt. Maar als je de details wilt bestuderen schiet de vertaling tekort. Daar heb je een meer concordante studievertaling voor nodig, wat de NCV bij uitstek is.

1.3 Voorbeeld – Filosofie in ‘eeuwigheid’

Een voorbeeld waarbij het filosofische concept van ‘eindeloosheid’ in de eerste eeuwen het Christendom en daarmee de vertalingen is binnengekomen, is het woord voor ‘eeuwig’ of ‘eeuwigheid’.

Wat je in alle moderne vertalingen tegenkomt, is de inconsequente vertaling voor het Griekse woord **aion**. Dat woord wordt afwisselend met ‘eeuw’, ‘wereld’ en ‘eeuwigheid’ vertaald. Dat zijn nogal uiteenlopende begrippen! Als je de voorkomens van dit woord nagaat in de Bijbel en oude Griekse teksten, of kijkt in woordenboeken uit die tijd, dan blijkt dat het woord eigenlijk een lang tijdperk aanduidt, bijvoorbeeld zo lang als een mensenleven. Maar wel degelijk een tijd met een einde. Veel dingen die ‘eeuwig’ genoemd worden in de Bijbel, hebben toch duidelijk een einde.

Ook een uitgebreid onderzoek van de Griekse literatuur, de woordenboeken, de Griekse vertaling van het Oude Testament van H.M. Keizers¹ laat zien dat dit woord

---

¹ H.M. Keizers, *LIFE TIME ENTIRETY, A Study of AIWN in Greek Literature and Philosophy, the Septuagint and Philo*, Amsterdam, Universiteit van Amsterdam, 1999.

uiteindelijk voor lange (wereld)tijdperken gebruikt werd, die samen de volheid van de tijd omspannen, van begin tot eind. Zo spreekt ook de Bijbel erover, als lange tijdspannen, maar wel met een begin en een einde (1Kor 2:7; Heb 9:26). Het filosofische concept van eindeloosheid, zoals voor het eerst gevonden bij Plato, deed pas later zijn intrede in het Christendom en daarmee in de interpretatie van dit Griekse woord.

Nu is het een interessante discussie wat voor theologische gevolgen het heeft als dit woord inderdaad beter met ‘tijdperk’ weergegeven kan worden. De vertaling moet echter simpelweg weergeven wat het woord betekent. Daarom geeft de NCV dit woord weer met het neutrale ‘tijdperk’, en het bijbehorende bijvoeglijk naamwoord met ‘gedurende de tijdperken’. Dit zorgt voor enkele opvallende frases, zoals dat het bekende eeuwige leven is weergegeven als ‘leven gedurende de tijdperken’.

1.4 Kan je wel concordant vertalen?

Een ‘eensluidende’ vertaling die vooral wil weergeven ‘wat er staat geschreven’ klinkt mooi, maar roept waarschijnlijk ook vragen op. Waarom doen veel moderne Nederlandse vertalingen dat niet? En, aangezien het Grieks en het Hebreeuws hele andere talen zijn dan het Nederlands, kan je wel ‘concordant’ vertalen? Is ‘letterlijker’ altijd beter? En is de NCV dan vrij van interpretatie? Om deze vragen te beantwoorden is het goed eerst verder uit te leggen hoe de vertaalmethode van de NCV werkt.

2. Opbouw van de vertaling

Om een beter idee te krijgen van de vertaalmethode en haar precisie te waarderen, maar ook te weten waar je op moet letten bij het gebruik van de vertaling, is het goed om in te gaan op hoe de vertaling is opgebouwd, hoe het proces van grondtekst tot concordante vertaling verloopt. Vooralsnog is alleen het Nieuwe Testament vertaald, dus daar zoomen we op in.

2.1 De Griekse grondtekst en het interlineair

Elke vertaling begint met de grondtekst – in het geval van het Nieuwe Testament de Griekse grondtekst. Dat is de tekst waarvan een vertaling de betekenis zo goed mogelijk wil overzetten. Maar, omdat de oorspronkelijke Griekse handschriften niet

bewaard zijn gebleven, moet aan de hand van latere kopieën de oorspronkelijke tekst worden gereconstrueerd. Alle moderne vertalingen zijn gebaseerd op de gereconstrueerde grondtekst in de wetenschappelijke uitgave van Nestle-Aland, maar wijken ook altijd op een paar plekken af waar ze denken dat een andere reconstructie beter is. De NCV doet dit niet anders, maar wil hier volledig transparant in zijn door dit vast te leggen in een uitgave van de grondtekst, die dus vrijwel altijd overeenkomt met Nestle-Aland, maar op enkele plekken zich juist aansluit bij kritiek van enkele wetenschappers.

Deze uitgave heet de Concordante Griekse Tekst (CGT), en dat is de tekst die de NCV precies volgt. Net als de Nestle-Aland editie geeft de tekst een realistische weergave van de authentieke Griekse geschriften. Beiden berusten vooral op de drie oudste, complete tekstgetuigen: de codex Sinaiticus, de codex Alexandrinus en de codex Vaticanus, tezamen met enkele oude papyri. Soms zal een vers in de vertaling ontbreken, omdat deze duidelijk later is toegevoegd en ontbreekt in de oudste handschriften. Enkele grotere stukken, waarvan we vrij zeker zijn dat ze later zijn toegevoegd, het einde van Marcus en het verhaal van de overspelige vrouw in Johannes 8, zijn om hun bekendheid toch meegenomen in de vertaling, maar staan tussen dubbele blokhaken, [[ ]], om aan te geven dat het om toevoegingen gaat.

Bij de CGT is een interlineair gemaakt, dat gebruikers kunnen raadplegen. Dit is een weergave waarbij onder elk woord uit de grondtekst in enkele regels informatie over dat woord staat, en de betekenis ervan in de gekozen trefwoorden te lezen is. Zo kan iedereen – ook zij die geen Grieks kennen – nagaan wat de grondtekst zegt en of de NCV daarvan afwijkt in de vertaling. Zo is hieronder het interlineair van 1Tim 4:10 te zien.

10 eis	touto gar kopiōmen	kai
naar binnen in	deze want (wij) zijn (ons) inspannende en	
oneidizometha	hoti ēlpikamen	epi
(wij) zijn schimpende ®	dat (wij) hebben gehoopt op/over	
theō zōnti	hos estin sōtēr pantōn	
aan God levende zijnde	welke (hij) is redder van alle/iedere	
anthrōpōn malista	pistōn	
mensen	allermeeest van gelovig	

2.2 Van het Grieks naar het Nederlands

Om de vertaalmethode goed te begrijpen, is het goed te zien dat de vertaling wordt opgebouwd uit enkele lagen, zoals hier geïllustreerd aan de hand van een gedeelte van Efeze 1:2, te beginnen met de CGT. Om de brug naar het Nederlands te slaan is er voor elk Grieks woord een standaardwoord (de stamvorm) en een standaardvariant (het trefwoord) gekozen, in het onderstaande interlineair bij dit vers te vinden op respectievelijk de tweede en derde rij.

2	k^haris	humin	kai	eirēnē	apo	theou	patros
	VREUGDE	aan-JULLIE	EN	VREDE	VANAF	van-PLAATS-er	VADER
	genade	aan jullie	en	vrede	vanaf	van God	vader

In de stamvorm wordt de opbouw van het Griekse woord weergegeven, uit verschillende woord-elementen. Deze opbouw zegt vaak veel over het beeld dat een bepaald Grieks woord uitdrukt. Zo is het woord **k^haris** (met een ‘aangeblazen k’, vaak uitgesproken als ‘ch’), genade, gevormd met het woord-element **-k^har-**, dat ‘vreugde’ betekent, wat het beeld vormt dat genade staat voor de vreugde die ontstaat bij het ontvangen van een gunst.

Al is de opbouw van een woord veelzeggend, het zegt niet alles over de betekenis van een woord. Sterker nog, het kan zijn dat door de eeuwen heen het gebruik en daarmee de betekenis van een woord zo verandert dat de stamvorm een heel ander beeld lijkt te geven dan wat uiteindelijk vertaald wordt. Daarom wordt voor elk Grieks woord ook een trefwoord gekozen na bestudering van de betekenis en het gebruik van het desbetreffende woord in alle voorkomende tekstverbanden, dat als vast en uniek vertaalwoord toegepast wordt. Daarbij is de keus steeds gevallen op dat woord dat in de moderne taal (nagenoeg) hetzelfde woordbeeld heeft als het Griekse woord.

Maar niet alleen in de keuze van vertaalwoorden wil de NCV consistent zijn, ook in de grammatica, in de vertaling van Griekse werkwoorden, naamvallen en andere grammaticale constructies. Ook voor werkwoordsvormen en naamvallen is een standaard weergave opgesteld die de betekenis van de vorm zo volledig mogelijk weergeeft. Dit alles, stamvorm, trefwoord en grammaticale weergave, komt samen in het Nederlandse Interlineair bij de CGT.

2.3 Interlineair en voetnoten in de app

Dit interlineair vormt het uitgangspunt van de vertaling, en hieronder zal ook vanaf dit interlineair stap voor stap de vertaling van het vers opgebouwd worden. Dit interlineair is te raadplegen in de app, die voor de vertaling ontwikkeld is, NCV Bijbelstudie genaamd. Daar is niet alleen de regel met vervogde trefwoorden te zien, zoals hierboven, maar ook de woordopbouw, grammaticale informatie over het woord, het Strongnummer en meer. Zo geeft het nog veel meer informatie over wat er staat geschreven, meer dan een vertaling ooit kan doen.

Het interlineair is daarmee een zeer waardevol hulpmiddel bij de vertaling, maar een waarschuwing is wel op zijn plaats. Het interlineair werkt woord voor woord, het houdt geen rekening met hoe we in het Nederlands een zin opbouwen, of het trefwoord wel de goede betekenis van het Griekse woord in de context van het vers geeft e.d. In de vertaling zal soms van het trefwoord of de weergave van een vorm in het interlineair moeten worden afgeweken, omdat de context in het Grieks of de Nederlandse taal dit vereist. Daar zijn goede redenen voor, soms met een taalkundige motivatie, bijvoorbeeld vanuit hoe de Griekse syntaxis of grammatica werkt.

Zo geeft het interlineair, ook aan hen die geen Grieks kennen, een ongekennde inkijk in wat er in de grondtekst gebeurt. Maar vaak ervoor niet al te makkelijk vanuit het interlineair conclusies te trekken wat het Grieks zou zeggen of waarom van de vertaling onterecht zou zijn afgeweken. Daarvoor is vaak toch meer kennis van de woorden en de grondtalen nodig. De app probeert dit enigszins op te vangen door bij het klikken op een woord veel informatie over het woord te geven, en soms over waarom in de vertaling een keuze is gemaakt. En in de voetnoten, die in de app erbij te vinden zijn, wordt nog meer achtergrondinformatie, alternatieve vertalingen en keuzes in de vertaling toegelicht. Daarover later meer.

2.4 1Tim 4:10 als voorbeeld

Laten we nogmaals naar het interlineair van 1Tim 4:10 kijken.

10 eis   touto gar kopiōmen   kai
 naar binnen in deze want (wij) zijn (ons) inspannende en
oneidizometha   hoti ēlpikamen   epi
 (wij) zijn schimpende* dat (wij) hebben gehoopt op/over
theō   zōnti   hos   estin sōtēr pantōn
 aan God levende zijnde welke (hij) is redder van alle/iedere
anthrōpōn malista   pistōn
 mensen   allermeest van gelovig

De vervoegde trefwoorden vormen nog geen goede Nederlandse vertaling. Zo geeft 'wij zijn ons inspannende' goed het voortgaande karakter weer dat deze Griekse werkwoordsvorm uitdrukt, maar is dit niet te gebruiken in het Nederlands. Daarom vertalen we 'wij spannen ons in'. Hetzelfde geldt voor de weergave van 'wij zijn schimpende'. Die vorm staat hier actief, maar staat in het Grieks in de mediaal, die bij sommige woorden wederkerend, bij andere woorden een passieve betekenis krijgt, zoals hier, zodat we 'wij worden beschimpt' vertalen. Dit is de goede weergave van de betekenis, maar om aan te geven dat we zijn afgeweken van de vorm in het interlineair is het veranderde hulpwerkwoord 'worden' ook grijs weergegeven. Ook moet er, om er een goed lopende Nederlandse zin van te maken, een lidwoord worden ingevoegd voor 'God' en 'redder'.

Eveneens blijkt soms uit de context dat een woord in het vers op zo'n manier gebruikt wordt dat het gekozen trefwoord niet past in het Nederlands. Dan wordt er in de vertaling afgeweken van het trefwoord. Zo geeft het eerste woord, **eis**, als voorzetsel vaak een doel of reden aan, wat we met het woord *erna* het beste weer kunnen geven met 'hierom'. Ook past het in het Nederlands niet naar God terug te verwijzen met 'welke', maar met 'die'. Echter, alle werkwoorden zijn herkenbaar door tekens, alle afwijkingen van het trefwoord zijn aangegeven in de vertaling met verhoogde tekens, en alle toevoegingen of hulpwerkwoorden die niet of anders in het interlineair staan zijn grijs afgedrukt, zodat elke afwijking zichtbaar is. Het resultaat voor 1Tim 4:10 wordt dan:

10 want ^{nb}hierom* 'spannen wij ons in en worden wij 'beschimpt*', omdat wij ^ohopen ^{opo}op God, de 'levende, ^{we}Die redder 'is van alle mensen, allermeest van gelovigen.

2.5 Tekens en leestekens

In deze leesuitgave zijn om het leesgemak te vergroten deze extra tekens weggelaten, maar de grijze woorden zijn behouden. Een leesteken dat wel in deze uitgave voorkomt is het accent dat op verschillende plekken op persoonlijke voornaamwoorden staat. In het Griekse werkwoord wordt namelijk al de persoon en het getal uitgedrukt, zodat het in het Grieks dan niet nodig is om ook nog een apart persoonlijk voornaamwoord erbij te zetten. Waar dit er wel bij staat ligt er dus extra nadruk op dit persoonlijke voornaamwoord, wat we in het Nederlands aangeven met een accent. Zo leest 1Tim 1:15 zonder de andere extra tekens:

15 Betrouwbaar is het woord en alle verwelkoming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaars te redden, van wie ik de voornaamste ben.

De vorm van het Griekse werkwoord ‘zijn’ dat in het laatste zinsdeel hier staat, geeft als informatie dat het onderwerp de 1e persoon enkelvoud is, dus alleen het werkwoord zou je al kunnen vertalen als ‘ik ben’, maar door het extra toegevoegde persoonlijk voornaamwoord ‘ik’ legt Paulus daar de nadruk op, aangegeven met het accent: ik.

2.6 Paragrafen, kopjes en versverwijzingen

Om het vinden van tekstgedeelten te vergemakkelijken en de indeling van de tekst beter zichtbaar te maken zijn paragrafen aangegeven door de tekst op die plek te laten inspringen. En boven een of meerdere paragrafen die samen een verhaal vormen zijn kopjes geplaatst. De indeling van de tekst in paragrafen en opmaak van citaten is grotendeels overgenomen van de Concordant Literal New Testament¹, de Engelse vertaling die volgens dezelfde concordante methode gemaakt is. De plaatsing van de kopjes komt veelal overeen met de plaatsing ervan in de NBV21 of de NBG, de tekst van de kopjes is vrijwel altijd een frase die zo in de tekst zelf terugkomt, om zo min mogelijk invulling te geven aan het verhaal. De versverwijzingen zijn grotendeels gebaseerd op het Konkordantes Neues Testament² (vierde oplage), de Duitse vertaling volgens dezelfde concordante methode, al zijn ze op enkele plekken verbeterd, aangevuld, of achterwege gelaten

¹ *Concordant Literal New Testament with the Keyword Concordance*, third printing, Canyon Country, U.S.A., Concordant Publishing Concern, 1983.

² *Konkordantes Neues Testament*, vierte auflage, Pforzheim, Deutschland, Konkordanter Verlag.

als de verwijzing te veel gebaseerd was op een interpretatie van de tekst. In volgende uitgaven zullen meer bronnen meegenomen worden om de paragrafen, kopjes en versverwijzingen te verbeteren, de verwijzingen aan te vullen etc.

Aan onze voorbeeldtekst, 1Tim 4:10, zijn nog twee versverwijzingen toe te voegen. In 1Tim 2:4 is te lezen dat God wil dat alle mensen gered worden, wat een vergelijkbaar uitspraak is als hier, dat God de redder is van alle mensen. Een tekst die het “allermeest van gelovigen” verder kan verduidelijken is 1Kor 15:22-23, waar we vinden dat allen levend gemaakt worden, maar eenieder in zijn eigen rangorde. In die rangorde hebben gelovigen wat voor op de ongelovigen, vandaar het ‘allermeest’. In een andere uitgave met alle extra tekens in de tekst of in de app worden deze verwijzingen in de lopende tekst geplaatst, zoals hieronder:

10 want ^{nb}hierom* 'spannen wij ons in en worden wij 'beschimpt*, omdat wij ^ohop^o op God, de 'levende, ^{we}Die redder 'is van alle mensen,^{2:4} allermeest van gelovigen.^{1Kor 15:22-23}

In deze uitgave worden de versverwijzingen onderaan een tekstgedeelte met kopje weergegeven, zodat ze minder afleiden bij het lezen van de tekst zelf.

2.7 Vertalen zonder interpretatie?

Het afwijken van een trefwoord of het toevoegen van enkele woorden die nodig waren om tot deze vertaling van 1Tim 4:10 te komen is nog beperkt, maar als we langer nadenken over concordant vertalen, dan zullen we snel zien dat het vaker voorkomt dat woorden uit bron- en doeltaal niet altijd goed op elkaar aansluiten. Het Nederlands vereist soms andere of extra woorden. Volledig concordant vertalen levert in dat soort gevallen zelfs een minder goede vertaling op dan een die let op context en gebruik van een woord, en daardoor soms afwijkt. Een bekend voorbeeld is het vertalen van alle Nederlandse gebruiken van het woord ‘blad’ in het Engels:

Nederlands	Engels
Een blad van een boom	<i>leaf</i>
Het blad van een zaag	<i>blade</i>
Een blad papier	<i>sheet</i>
Een tijdschrift/blad	<i>magazine</i>
Keukenblad	<i>kitchen top</i>

Dit woord in het Engels altijd met hetzelfde woord vertalen zou onzin zijn, het zou in ieder geval niet de betekenis goed overzetten. Hetzelfde probleem kom je tegen bij het vertalen van woorden uit het Grieks. “Hoe concordanter, hoe beter” is dus een gedachte die al snel struikelt. Er zijn dus grenzen aan hoe concordant je kunt vertalen voordat je de betekenis van de tekst geweld aan gaat doen.

Dat er af en toe gekozen moet worden om af te wijken van het trefwoord betekent ook automatisch dat er interpretatie bij het vertalen komt kijken. De keuze voor een vertaalwoord op zich houdt al interpretatie in. Dit is bij vertalen ook niet te voorkomen, en door uitleg in voetnoten en in informatie bij het klikken op een woord wordt geprobeerd elke keuze transparant te maken en toe te lichten. Wel is door de striktere manier van vertalen de ruimte om interpretatie in de vertaling te brengen beperkt, en blijft het dichters op hoe de grondtekst het zegt.

3. Is een nieuwe vertaling nog nodig?

In het begin van deze verantwoording wierpen we al de vraag op: met alle moderne vertalingen die er de afgelopen tijd gekomen zijn, is er dan nog behoefte aan een nieuwe vertaling? En zijn er niet al andere vertalingen die concordant, of in ieder geval letterlijker zijn? Om het unieke van het NCV project te zien, staan we nog even stil bij de verschillende andere vertalingen en vertaalmethodes die er zijn.

3.1 Andere vertalingen en vertaalmethodes

Dit roept vervolgens de vraag op: waarom doen andere vertalingen dat dan niet? Het is belangrijk in te zien dat elke vertaling zijn eigen doel en doelgroep heeft. Zo is de NBV21 een vertaling die alle kerken als doelgroep heeft, en als doel heeft dat het geschikt moet zijn om voor te lezen en dus makkelijk te begrijpen. Deze keuzes hebben directe gevolgen voor de vertaling. Zo moet er voor de doelgroep rekening worden gehouden met de gebruiken en overtuiging van de verschillende kerken. En omdat de vertaling makkelijk te begrijpen is, of zoals ze het zelf omschrijven, natuurlijk Nederlands moet zijn, wordt er meer afgeweken van hoe de grondtekst het zegt, en moet geregeld iets uitgelegd worden dat in een concordante vertaling kan blijven staan.

Maar dit maakt de NCV niet beter, het laat zien dat elke vertaling een ander doel dient. De NCV is met recht een studievertalingswerk en wil vooral weergeven wat er staat geschreven. Door daar zo min mogelijk van af te wijken en moeilijke stukken niet uit te leggen is de vertaling minder geschikt om voor te lezen en moeilijker te begrijpen, terwijl de NBV21 natuurlijk en begrijpelijk Nederlands hoog heeft staan. Elke vertaling heeft dus zijn eigen waarde. Wil je een direct begrijpelijke en goed leesbare vertaling? Dan is de NBV21 uitermate geschikt. Wil je het Woord bestuderen en vooral weten wat er staat geschreven? Dan is de NCV geschikter. Of leg ze naast elkaar en vergelijk ze met elkaar, dan vallen de verschillen nog beter op en zal de tekst nog meer gaan leven!

Er zijn nog enkele andere vertalingen die een vertaalmethode toepassen die vergelijkbaar is met de NCV. Ook de Naardense vertaling is een concordante vertaling, sterk beïnvloed door de opvattingen van Buber en Rosenzweig. Daar zitten ook een aantal filosofische ideeën achter die de NCV niet meeneemt, en enkele taalkundige ideeën over hoe talen werken die tegenwoordig weinig weerklank meer vinden. Zo voert de Naardense Bijbel het concordant vertalen verder door dan taalkundig verantwoord is, in een poging woorden die in het Grieks of Hebreeuws verwant zijn ook altijd met verwante woorden in het Nederlands te vertalen. Een ander principe, dat de eenheid van de schrift en ook de eenheid van de taal van de schrift benadrukt, zorgt ervoor dat er geen behoefte is aan onderzoek naar verschil in betekenis van woorden of werkwoordsvormen die in de vroegste of latere geschriften gebruikt zijn, waar honderden jaren tussen zitten. De NCV is vergeleken met de Naardense Bijbel meer gestoeld op recente taalkundige en wetenschappelijke taal- en vertaalopvattingen.

En er zijn nog andere letterlijkere of concordante vertalingen, zoals de Telos vertaling. Die vertaling probeert op eenzelfde wijze als de SV te vertalen, wel de nieuwe kennis van de Griekse handschriften mee te nemen, als ook enkele vertaalfouten te verbeteren. Deze vertaling omvat alleen het NT, en de laatste herziening stamt uit 1982. De HSV is eveneens afgeleid van de SV, maar laat op veel plekken het concordant vertalen toch al wat meer los. Vergeleken met al deze vertalingen is de NCV een moderne vertaling, met moderne wetenschappelijke inzichten in de grammatica, syntaxis, tekstkritiek en woordbetekenis.

3.2 Het unieke van het NCV project

De NCV is dus vergeleken met andere vertalingen die concordant zijn meer gefundeerd op moderne taalkundige en wetenschappelijke vertaalopvattingen en inzichten, maar bovenal omvat het project meer dan alleen de vertaling. Een concordante vertaling is een mooi hulpmiddel, maar door de extra uitleg weg te halen die moderne vertalingen er in leggen houdt je weliswaar een preciezere tekst over, maar ligt de taak van interpreteren en aanvullen van ontbrekende informatie bij de lezer. En heeft die genoeg kennis van zaken? Daarvoor horen bij een letterlijke of concordante vertaling eigenlijk altijd voetnoten die uitleg geven over keuzes, alternatieve vertalingen, achtergrondinformatie, betekenis van de tekst en meer. Aan de andere kant wijkt ook een “concordante vertaling” dikwijls af van het gekozen trefwoord, en is dus niet strikt concordant en bevat nog steeds interpretatie. Daarvoor is er het interlineair, waarin gebruikers kunnen zien wat er in de grondtekst gebeurt, en de voetnoten, die de gebruiker de overwegingen van de vertaler geven en achtergrondinformatie die nodig is om de tekst goed te begrijpen.

De vertaling staat niet op zichzelf, het is die combinatie van vertaling, interlineair en begeleidende voetnoten in een gratis app die ook nog extra informatie kan geven bij woorden, uitgebreide zoekmogelijkheden heeft en meer, die de NCV doen uitspringen boven andere soortgelijke concordante vertalingen. Zo is het een werkelijk uniek studiemiddel dat de gelovige alles in handen geeft wat nodig is om te onderzoeken wat er staat geschreven. Maar ook deze leesuitgave biedt al een studievertaling, die de lezer preciezer laat zien wat er in de grondtekst staat dan een NBV21, die consequenter is en modernere inzichten in de tekstkritiek meeneemt dan een HSV, maar het concordante principe niet verder doorzet dan misschien taalkundig verantwoord is, zoals een Naardense vertaling. In deze uitgave ontbreken de voetnoten en het interlineair, maar pak gerust de NCV Bijbelstudie app erbij om dit en andere extra informatie te raadplegen.

4. Staat van het project

4.1 Geschiedenis

Aan de Nederlandse Concordante Vertaling is al enkele tientallen jaren gewerkt door een vertaalgroep van de gemeente Eben-Haëzer te Rotterdam, met daarin meerdere kenners van het Grieks en Hebreeuws, een Neerlandicus en een

coördinator. Nadat daarvoor steeds losse brieven in boekjes uitkwamen, werden in 2014 zeven brieven van Paulus gebundeld – Galaten, Efeziërs, Filippenzen, Kolossenzen, 2 Timoteüs en Filemon.

Sindsdien is er door een paar leden van de vertaalgroep doorgewerkt en is met de gekozen stamvormen en trefwoorden een Nederlands interlineair bij de CGT gemaakt en het hele werk online in een studie app beschikbaar gemaakt. Vervolgens is bij de rest van het Nieuwe Testament een *proeve van vertaling* gemaakt, wat inhoudt dat de vertaling niet door de gehele vertaalgroep bekeken en beoordeeld is. Deze proeve van vertaling was in 2020 gereed.

Met de nieuwe online mogelijkheden voor de vertaling en de zoekmogelijkheden in de app was het mogelijk om veel preciezer te zien hoe een enkel Grieks woord tot dan toe overal vertaald was, om te controleren of het gebruik van tekens klopte, om te zien of we wel overal echt consequent geweest zijn. Bovendien werden er enkele moderne inzichten uit de taalkunde onderzocht en toegepast op de vertaling, met name over de behandeling en vertaling van eerste en tweede aoristen toegepast in het vertaalwerk. Deze nieuwe mogelijkheden en nieuwe inzichten zorgden ervoor dat voordat de vertaling goed en wel af was, er al een revisie van eerder vertaalde stukken startte.

In 2021 werd er een stichting opgericht, NCV Bijbelstudie genaamd, om de vertaalwerkzaamheden van Thijs Amersfoort te ondersteunen, die het meeste werk aan de nieuwe ontwikkelingen in de vertaling had gedaan en de proeve gemaakt had. In dat jaar namen enkele leden van de vertaalgroep afscheid, waardoor het vertaalwerk grotendeels kwam te liggen bij Thijs Amersfoort.

Na in 2021 een interlineair bij de Hebreeuwse tekst gemaakt te hebben werd in 2022 gestart met het klaarmaken van wat voorheen een proeve van vertaling was voor publicatie. Hiervoor werden de vertaalde brieven allemaal opnieuw bekeken, alle woorden die op verschillende manieren vertaald zijn opnieuw bestudeerd en consistenter weergegeven door het hele NT heen, enkele archaïsche woorden vervangen door meer hedendaags Nederlands en vele verbeteringen doorgevoerd in vertaling en keuzes voor trefwoorden, ook in de eerder al uitgegeven brieven van Paulus, en werden vele meelezers ingeschakeld om de vertaling verder te verbeteren en onnodig moeilijke passages te herformuleren.

Ook werd in 2022 het online karakter van de vertaling nog meer omarmd. Online was altijd al de laatste versie te vinden, waar de laatste wijzigingen direct te vinden waren, maar sinds kort is de vertaling zelf een ‘open source’ vertaling geworden. Dat houdt in dat de data achter de vertaling, het interlineair en andere delen van de app vrij toegankelijk en te gebruiken zijn voor iedereen, maar ook dat actief aangemoedigd wordt mee te denken over de vertaling, verbeteringen voor te stellen en commentaar te leveren. Thijs Amersfoort voert de wijzigingen nog steeds door, maar meer ogen merken meer onregelmatigheden en fouten op dan een enkeling.

Dat het primair een online en sinds kort dus zelfs een ‘open source’ vertaling is, betekent ook dat deze papieren uitgave slechts een momentopname is, niet een einddoel waar naartoe gewerkt is. Online zullen verbeteringen en aanpassingen doorgevoerd blijven worden, en in volgende uitgaven zullen deze aanpassingen verwerkt worden. In die zin blijft de vertaling altijd een “werk in uitvoering”, het werk is nooit af.

4.2 Verdere verbeteringen aan de vertaling

Ondanks dat voor deze uitgave al een hoop veranderingen en verbeteringen zijn doorgevoerd, blijven er plannen om meer te verbeteren in de toekomst. Zo willen we nog verder de voorzetsels en woorden die vaak voorkomen en op veel verschillende manieren vertaald worden onderzoeken en kijken of ook in al die afwijkingen consistentie aan te brengen is op basis van de context waarin ze gebruikt worden. Ook wordt er gewerkt aan een woordenboek bij de vertaling, waar voor elk woord waarbij wel eens afgeweken wordt van het trefwoord precies aangegeven wordt in welke omstandigheden afgeweken wordt en waarom, om zo verantwoording af te leggen en zo consistent mogelijk te zijn in de vertaling. Ook andere data over bijvoorbeeld de syntaxis willen we nog gebruiken om met de computer de vertaling verder te verbeteren, en niet alleen concordantie op woordniveau, maar ook op andere taalkundige niveaus toe te passen. Nieuwe ontwikkelingen die plaatsvinden in de tekstkritiek worden bekeken en de nieuwe inzichten zullen nog worden toegepast om de CGT te verbeteren.

Ook is er het plan meer voetnoten bij de vertaling te schrijven, zoals die er nu al zijn bij Galaten en 2 Korinte. Deze geven een motivatie voor keuzes van de vertaling, bespreken alternatieven, geven achtergrond, context en uitleg. Zo wordt de lezer

ondersteund in het begrijpen en kritisch lezen van de vertaling. Ook zullen bij het verder werken aan de vertaling, het schrijven van voetnoten bij de vertaling en door commentaar van gebruikers voortdurend nieuwe verbeteringen opkomen en doorgevoerd worden. Deze zullen ook bij volgende drukken van deze uitgave verwerkt worden.

4.3 Toekomstige uitgaven

Met het voltooien van het interlineair voor het Oude Testament is ook een grote eerste stap gezet om een vertaling ervan te kunnen maken. In de komende jaren zal gewerkt worden aan tekstkritische kwesties en de vertaling. Naast hernieuwde uitgaven van het Nieuwe Testament zullen er in de toekomst dus gedeelten van het Oude Testament afgerond en aan deze uitgave toegevoegd worden. Ook staan er uitgaven van Bijbelboeken met de vertaling met extra tekentjes, het interlineair en de voetnoten naast elkaar op de planning.

Verklarende woordenlijst

Opvallende, moeilijke of culturele woorden

Afgevaardigde – Waar de meeste vertalingen ‘apostel’ vertalen, heeft deze vertaling ‘afgevaardigde’. Dit is de betekenis van het woord voor ‘apostelen’, zij die afgevaardigd zijn. In het Nieuwe Testament kunnen dit gewoon boodschappers zijn, maar wordt de term ook gebruikt voor de leerlingen van Jezus die door Hem afgevaardigd werden. Doordat bij het woord ‘apostel’ niet echt meer duidelijk is wat de betekenis is, is afgevaardigde als vertaalwoord gebruikt.

Bewoonde aarde – Een term die in het Grieks gebruikt werd voor het gebied dat bij hen goed bekend was, rond de Middellandse Zee, of het Romeinse Rijk als geheel. In enkele Schriftplaatsen lijkt het woord nog breder gebruikt, voor de hele wereld en allen die daarop wonen, zoals in Mat 24:14 of Open 3:10.

Boodschapper – Waar de meeste vertalingen ‘engel’ vertalen heeft deze vertaling ‘boodschapper’, wat de eigenlijke betekenis is van het woord voor engel. Het kan gebruikt worden voor aardse en hemelse boodschappers. Omdat de betekenis in het woord engel niet echt meer duidelijk is, is boodschapper vertaald.

Centurion – Latijnse benaming voor de Romeinse hoofdman over honderd.

Cherubs – Een gevleugeld wezen dat God dient. Afbeeldingen van cherubs waren op het verzoendeksel gemaakt.

Cohort – Een tiende van een legioen, meestal ongeveer 600 man.

Geheel verzoenen – Het woord dat hier gebruikt wordt, **apokatallasso**, lijkt qua betekenis heel erg op het gewone woord voor verzoenen, **katallasso**, maar is waarschijnlijk een versterkende vorm. Dit is getracht weer te geven met ‘geheel’. Zie ook ‘gunstig stemmen’.

Gewijde plaats – Het Grieks kent twee woorden voor tempel. Naast het gewone woord ervoor, **naos**, kent het ook een begrip afgeleid van een woord dat staat voor

iets wat gewijd, heilig is, **hieron**, en dus als gewijde plaats is weergegeven. Waar het normale woord voor tempel vooral wijst op het tempelgebouw, wijst dit woord op het hele tempelcomplex.

Gezalfde – Met name in de evangeliën staat op plekken waar andere vertalingen meestal gewoon Christus weergeven, in deze vertaling Gezalfde. Dat is ook de betekenis van het woord, Christus, het is afgeleid van het werkwoord voor zalven, **chrío**. Namen vertalen we meestal niet, maar zetten de klank ervan over, maar op veel plekken in met name de evangeliën wordt Christus niet als naam maar als titel gebruikt, verwijzend naar de profetisch voorzegde Gezalfde die zou komen. Op die plekken is Christus niet als naam maar als titel behandeld, en dus vertaald als Gezalfde.

Gorden – Mannen in de tijd van de Bijbel droegen lange kleden. Wanneer men in actie moest kunnen komen werd dit kleed om het middel vastgemaakt. Zo kon men vrijer bewegen.

Gunstig stemmen – Het woord **hilaskomai** wordt in de meeste vertalingen net als het bovengenoemde **katallasso** vertaald met verzoenen, maar spreekt meer specifiek van iemand, meestal een god, gunstig stemmen, vaak door offers. Dit was dan nodig voor de zonden die iemand begaan had, en was vaak het werk van een priester, zie bijv. Heb 2:17.

Huidziekte – Van het Griekse woord **lepra** is ook ons woord lepra afgeleid. Tegenwoordig verwijst lepra echter naar een andere ziekte dan toen met dit woord bedoeld werd. In de tijd van de Bijbel wees het woord waarschijnlijk op meerdere huidziekten, en dan specifiek die huidziekten die iemand voor de wet onrein maakten.

Jota – De naam voor de Hebreeuwse letter jod, de kleinste letter van het alfabet.

Kindergeleider – Dit was in de Hellenistische cultuur een slaaf die als taak het bewaken en opvoeden van de kinderen had.

Korban – Zie naderingsgeschenk.

Krijgstriboon – Hoewel het woord letterlijk naar 1000 soldaten verwijst, duidt dit woord op een leider van een cohort, ongeveer 600 man.

Legioen – In de tijd van Augustus een groep van ongeveer 6000 soldaten, met waarschijnlijk ongeveer evenveel hulptroepen.

Lictor – De Romeinse lictor was een dienaar die de hoge magistraten voorafging met een bundel bijlen of stokken. In Filippi hadden de lictoren de taak van gerechtsdienaar.

Magistraat – Iemand die deel uitmaakte van de raad van een stad of dorp, een stadsbestuurder.

Naderingsgeschenk – Een geschenk dat vrijwillig gebracht werd voor God. Het spreekt meestal van een offer.

Onderwereld – In het Nieuwe Testament wordt voor de plek waar de doden zijn het voor Grieken bekende woord **hades** gebruikt. Dit was voor hen een bekend begrip uit hun mythologische verhalen, maar het beeld van de onderwereld in het Nieuwe Testament is meer verbonden met het Hebreeuwse idee. Niet een plek waar schimmen van doden ronddolen, maar een plaats waar geen bewustzijn is, en waar doden wachten tot ze opgewekt worden.

Podium – Dit woord, van het Griekse woord **bema**, duidt op een verhoging die in veel Griekse steden te vinden was, van waaraf bijvoorbeeld een stadhouder de menigte toe kon spreken of kon rechtspreeken.

Pretorium – Dit woord duidt het officiële verblijf van de procurator aan, maar kan ook slaan op de omliggende verblijven van de soldaten die hem dienden.

Procurator – Het hoofd van een Romeinse provincie.

Proseliet – Een benaming voor een vreemdeling die in het land verbleef, of indien meer in religieuze zin gebruikt, een heiden die bekeerd was en toegetreden was tot de Joodse godsdienst.

Tijdperk – Het Griekse woord dat vertaald wordt met tijdperk, **aion**, meestal vertaald met eeuwigheid, werd in de vroegste Griekse teksten gebruikt om de duur van een leven aan te duiden, en ontwikkelde zich in de eeuwen erna om de werelddtijdperken aan te duiden, de tijdperken die bij elkaar de hele tijdspanne omvatten, van begin tot eind. Zo wordt het in de Bijbel ook gebruikt. Het bijbehorende bijvoeglijke naamwoord geeft aan dat iets er is of gebeurt *gedurende de tijdperken*. Zie voorbeeld 1.3 bij de verantwoording voor meer uitleg.

Viervorst – Oorspronkelijk de titel voor iemand die over een vierde deel van een gebied heerste, in de tijd van het NT was het meer algemeen een titel voor een heerser over een deel van het rijk. Het geeft vaak een heerser aan die minder hoog is dan een koning.

Voller – Iemand die gespecialiseerd was in het onderhouden, verfijnen, reinigen en bleken van kleding.

Maten en gewichten

Maten

Lengtematen

El – Ongeveer 45 tot 52 cm.

Mijl – Duizend stappen, 8 stadiën, ongeveer 1478,5 meter.

Stadie – 100 vadem, ongeveer 185 tot 192 meter.

Vadem – Ongeveer 1,85 tot 1,92 meter.

Inhoudsmaten

Korenmaat – 16 sextarii, ongeveer 8,75 liter.

Kuip – Komt overeen met het Hebreeuwse bath, 72 sextarii, ongeveer 34 tot 39 liter.

Koros – Komt overeen met 10 bath, ongeveer 340 tot 390 liter.

Metreet – Griekse maat, komt ongeveer overeen met het Hebreeuwse bath, 40 liter.

Seah – Hebreeuwse naam, in het Grieks **saton**, is een dertigste van een koros, ongeveer 13 liter.

Gewichten

Pond – Ongeveer 327,45 gram.

Talent – Ongeveer 20 tot 40 kg. Geen munt, maar soms wel als waarde-eenheid gebruikt, met een waarde die soms op 60 ponden (zie onder Griekse munten) wordt geschat.

Munten

Joodse munten

Kopermuntje – Een lepton, een halve kwadrant.

Griekse munten

Drachme – Een zilveren munt, ongeveer evenveel waard als een denarius.

Dubbele drachme – Twee drachmen, die samen ongeveer de halve sikkkel zijn die jaarlijks als tempelbelasting betaald moest worden.

Pond – Ongeveer 100 drachmen.

Stater – 4 drachmen, ter waarde dus van tweemaal de tempelbelasting.

Romeinse munten

Denarius – Een zilveren munt met een waarde van 16 penningen of 64 kwadranten, in Mat 20:2 het loon van een dagloner.

Kwadrant – Een koperen munt met een waarde van twee Joodse kopermunten.

Penning – Een koperen munt met een waarde van 4 kwadranten.

Joods	Grieks	Romeins	
1 kopermuntje			1/128 dagloon
		1 kwadrant	1/64 dagloon
		1 penning	1/16 dagloon
	1 drachme	1 denarius	1 dagloon
	1 dubbele drachme	2 denarii	2 daglonen
	1 stater	4 denarii	4 daglonen
	1 pond	100 denarii	100 daglonen
	1 talent		6000 daglonen

